

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Samalla nykyinen samanniminen laki kumottaisiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sijoituspalvelulakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia ja joukkorahoituslakia. Lisäksi useaan muuhun lakiin tehtäisiin lähinnä lakiteknisii muutoksia.

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi sekä toteutettaisiin tarvittavat toimenpiteet Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten noudattamiseksi. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin tarpeelliset muutokset Euroopan unionin viitearvoasetuksen säännösten noudattamiseksi.

Sijoituspalvelulakiin lisättäisiin direktiivin edellyttämät säännökset lain soveltamisalasta ja siitä koskevista poikkeuksista sekä toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista koskevista edellytyksistä, kuten uudet säännökset algoritmista kaupankäynnistä, sijoituspalveluyritysten tuotehyväksyntämenettelystä ja kannustimista. Asiakasvarojen säilyttämistä koskevaan lukuun ehdotetaan tehtäväksi direktiivin edellyttämiä täsmennyksiä, joilla vahvistettaisiin sijoittajansuojaa suhteessa sijoituspalveluyritykseen.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa uudessa laissa säädettäisiin direktiivin edellyttämällä tavalla kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjistä, uudesta organisoidusta kaupankäyntijärjestelmästä ja pk-yritysten kasvumarkkinasta, kuten myös positiolemiiteistä, hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvontatoimenpiteistä ja raportoinnista sekä raportointipalveluista ja niiden tarjoajista.

Rahoitusvälineiden markkinat -asetus sisältää säännöksiä kauppapaikkojen avoimuudesta, OTC-kaupankäyntiä harjoittavien kauppojen sisäisten toteuttajien ja sijoituspalveluyritysten avoimuudesta, liiketoimista ilmoitettavista tiedoista, johdannaisista, syrjimättömästä pääsystä rahoitusvälineiden määritysjärjestelmiin, tuotteita koskevista interventiotuimien ja positioiden valvontatoimenpiteistä sekä kolmansien maiden yritysten vastaavuuspäätöksen nojalla sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta harjoittamasta palveluntarjonnasta ja toiminnasta.

Asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa sääntelyä, jonka vuoksi nykyisiä lähinnä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin sisältyviä säännöksiä on tietyiltä osin kumottava. Tällaisia kumottavia säännöksiä sisältyy erityisesti rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskevaan osaan.

Joukkorahoituslakia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä direktiivin mukainen toimilupavaatimus sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjälle. Kyseiseen toimintaan sovellettavia menettelytapasäännöksiä täsmennettäisiin direktiivin edellyttämällä tavalla.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaan uuteen lakiin sekä sijoituspalvelulakiin lisättäisiin direktiivissä edellytetyt säännökset hallinnollisista seuraamuksista. Finanssivalvonnan käytössä olevan seuraamusmaksun enimmäismääriä koro-

HE 151/2017 vp

tetaan huomattavasti nykyisestä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla oikeushenkilöille 10 prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta sekä luonnollisille henkilöille viisi miljoonaa euroa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3 päivänä tammikuuta 2018.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT.....	9
1 JOHDANTO.....	9
2 NYKYTILA.....	12
2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö.....	12
2.1.1 Sijoituspalvelulaki.....	12
2.1.2 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	16
2.1.3 Laki Finanssivalvonnasta.....	20
2.1.4 Joukkorahoituslaki.....	20
2.1.5 Laki luottolaitostoiminnasta.....	20
2.1.6 Arvopaperimarkkinalaki.....	21
2.1.7 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta.....	22
2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	22
2.3 Nykytilan arviointi.....	61
2.3.1 Yleistä.....	61
2.3.2 Sijoituspalvelulaki.....	62
2.3.3 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	74
2.3.4 Laki Finanssivalvonnasta.....	76
2.3.5 Joukkorahoituslaki.....	84
2.3.6 Rikoslaki.....	86
2.3.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista.....	87
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	87
3.1 Tavoitteet.....	87
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	88
3.2.1 Sijoituspalvelulaki.....	88
3.2.2 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	91
3.2.3 Laki Finanssivalvonnasta.....	95
3.2.4 Joukkorahoituslaki.....	96
3.2.5 Rikoslaki.....	96
3.2.6 Laki luottolaitostoiminnasta.....	97
3.2.7 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.....	97
3.2.8 Muut esitykseen sisältyvät lait.....	98
3.3 Toteuttamisvaihtoehdot ja kansallinen lisäsäätely.....	99
3.3.1 Asiakasvarojen säilyttäminen.....	99
3.3.2 Julkiset sisäpiirirekisterit.....	99
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	102
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	102
4.1.1 Vaikutukset yrityksiin rahoitusmarkkinoilla.....	102
4.1.2 Vaikutukset kotitalouksiin.....	108
4.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen.....	109
4.1.4 Vaikutukset kansantalouteen ja kokonaistaloudellinen selvitys vaikutuksista.....	109
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	110
4.3 Ympäristövaikutukset.....	110
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	110
5 ASIAN VALMISTELU.....	111

HE 151/2017 vp

5.1	Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	111
5.2	Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	112
6	MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	124
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....		125
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	125
1.1	Sijoituspalvelulaki.....	125
I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA..		125
.....		125
1 luku	Yleiset säännökset	125
2 luku	Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa	135
3 luku	Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus.....	137
4 luku	Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen sekä ulkomaisen ETA-luottolaitoksen palvelujen tarjoaminen Suomeen.....	138
5 luku	Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen	141
II OSA TOIMINTAEDELLYTYKSET, HALLINTO JA OHJAUS SEKÄ TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN		143
6 luku	Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta	143
6 a luku	Huomattavan omistusosuuden hankinta ja luovutus.....	145
6 b luku	Hallinto- ja ohjausjärjestelmät.....	146
7 luku	Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen.....	148
7 a luku	Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy.....	153
8 luku	Tilinpäätös ja tilintarkastus.....	157
9 luku	Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely.....	157
III OSA MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO		161
10 luku	Menettelytavat asiakassuhteessa.....	161
11 luku	Sijoittajien korvausrahasto.....	171
12 luku	Salassapito ja asiakkaan tunteminen.....	171
13 luku	Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille	171
14 luku	Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset.....	173
15 luku	Hallinnolliset seuraamukset.....	173
16 luku	Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset	174
1.2	Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	175
I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET		175
1 luku	Soveltamisala ja määritelmät.....	175
II OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT		177
2 luku	Säännellyn markkinan ylläpitäminen	177
3 luku	Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen.....	180
4 luku	Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa	189
5 luku	Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset	189
6 luku	Pk-yritysten kasvumarkkina	193

HE 151/2017 vp

III OSA	KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS JA RAPORTOINTIPALVELUT	194
7 luku	Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset	194
8 luku	Oikeus tarjota raportointipalveluja	196
9 luku	Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset	199
IV OSA	ERINÄISET SÄÄNNÖKSET	202
10 luku	Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet	202
11 luku	Muutoksenhaku	204
12 luku	Hallinnolliset seuraamukset	204
13 luku	Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset	205
14 luku	Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	206
1.3	Laki Finanssivalvonnasta	206
1.4	Joukkorahoituslaki	215
1 luku	Yleiset säännökset	215
2 luku	Oikeus välittää joukkorahoitusta	216
3 luku	Asiakkaansuoja	216
4 luku	Valvonta ja seuraamukset	217
1.5	Laki luottolaitostoiminnasta	217
1 luku	Yleiset säännökset	217
3 luku	Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia	217
5 luku	Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset	217
8 luku	Palkitseminen	218
9 luku	Riskien hallinta	218
12 luku	Tilinpäätös, puolivuosisikatsaus ja tilintarkastus	219
15 luku	Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa	220
18 luku	Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset	220
20 luku	Hallinnolliset seuraamukset	220
1.6	Arvopaperimarkkinalaki	221
1 luku	Yleiset säännökset	221
2 luku	Määritelmät	221
3 luku	Soveltamisala ja määritelmät	221
8 luku	Muita tiedonanto- ja erityisiä velvollisuuksia	221
9 luku	Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen	222
12 luku	Markkinoiden väärinkäyttö	222
15 luku	Hallinnolliset seuraamukset	222
1.7	Rikoslaki	222
51 luku	Arvopaperimarkkinarikoksista	222
1.8	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista	223
1.9	Sijoitusrahastolaki	224
1.10	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	224
2 luku	Määritelmät	224
3 luku	Vaihtoehtorahastojen hoitajana toimiminen	225
6 luku	Toimintaedellytykset	225
7 luku	Toiminnan järjestäminen	225
12 luku	Osuuksien tarjoaminen	226

HE 151/2017 vp

13 luku	Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle.....	226
14 luku	Lupa toimia säilytysyhteisönä	226
19 luku	ETA-valtiot.....	226
21 luku	Finanssivalvontaa koskevat säännökset.....	228
22 luku	Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen.....	229
1.11	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta	229
1 luku	Yleiset säännökset	229
2 luku	Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskus- vastapuoli	229
3 luku	Selvitysosapuoli ja tilinhoitaja.....	230
6 luku	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet ja osuudet	230
8 luku	Erinäiset säännökset.....	231
1.12	Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista	231
1.13	Rahoitusvakuuslaki	231
1.14	Laki arvo-osuustileistä	231
1.15	Laki arvopaperitileistä.....	231
1.16	Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta	231
1 luku	Yleiset säännökset	232
7 luku	Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet.....	232
12 luku	Viraston toimivaltuudet	232
18 luku	Hallinnolliset seuraamukset.....	232
1.17	Laki rahoitusvakausviranomaisesta	232
7 luku	Erinäiset säännökset.....	232
1.18	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	232
1.19	Maksupalvelulaki	232
1.20	Maksulaitoslaki	233
1.21	Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä.....	233
1 luku	Yleiset säännökset	233
9 luku	Erinäiset säännökset.....	233
1.22	Kiinteistörahastolaki	233
1.23	Laki sidotusta pitkäaikaissästämisestä	234
1.24	Tilintarkastuslaki.....	234
1 luku	Yleiset säännökset	234
6 luku	Hyväksyminen ja rekisteröinti.....	234
9 luku	Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö.....	234
1.25	Laki verotusmenettelystä	234
1.26	Laki holhustoimesta	234
1.27	Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa	235
1 luku	Yleiset säännökset	235
1.28	Kuluttajansuojalaki	235
7 luku	Kuluttajaluotot	235
7 a luku	Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot.....	235
1.29	Laki talletuspankkien yhteenliittymästä.....	235
2	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	235
2.1	Omaisuuksensuoja, sopimusvapaus ja elinkeinovapaus.....	236
2.2	Hallinnolliset seuraamukset	238
2.3	Finanssivalvonnan norminantovaltuudet	239
2.4	Oikeusturva	240
3	VOIMAANTULO.....	243

HE 151/2017 vp

LAKIEHDOTUKSET	244
Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	244
Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	298
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	351
Laki joukkorahoituslain muuttamisesta	363
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	367
Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta	372
Laki rikoslain 51 luvun 6 ja 6 a §:n muuttamisesta.....	375
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	377
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta	385
Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta.....	387
Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	393
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta	396
Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta	397
Laki arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta.....	397
Laki arvopaperitileistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta	398
Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta.....	399
Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 7 luvun 10 §:nmuuttamisesta.....	401
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta.....	401
Laki maksupalvelulain 3 §:n muuttamisesta	402
Laki maksulaitoslain 3 §:n muuttamisesta	403
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	403
Laki kiinteistörahastolain 3 ja 19 §:n muuttamisesta	404
Laki sidotusta pitkäaikaissäätämisestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	405
Laki tilintarkastuslain muuttamisesta.....	406
Laki verotusmenettelystä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta.....	407
Laki holhoustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta	408
Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta	409
Laki kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:n ja 7 a luvun 4 §:n muuttamisesta	410
Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 9 §:n muuttamisesta	411
LIITE	412
RINNAKKAISTEKSTIT	412
Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	412
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	435
Laki joukkorahoituslain muuttamisesta	458
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	465
Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta	474
Laki rikoslain 51 luvun 6 ja 6 a §:n muuttamisesta.....	480
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	483
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta	492
Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta.....	496
Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	506

HE 151/2017 vp

Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta	512
Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta	513
Laki arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta.....	514
Laki arvopaperitileistä annetun lain muuttamisesta	515
Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkaisuun annetun lain muuttamisesta.....	516
Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	519
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta.....	520
Laki maksupalvelulain 3 §:n muuttamisesta	522
Laki maksulaitoslain 3 §:n muuttamisesta	523
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	524
Laki kiinteistörahastolain 3 ja 19 §:n muuttamisesta	526
Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.....	527
Laki tilintarkastuslain muuttamisesta.....	528
Laki verotusmenettelystä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta.....	530
Laki holhousoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta	532
Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta	534
Laki kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:n ja 7 a luvun 4 §:n muuttamisesta	535
Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 9 §:n muuttamisesta	537

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 15 päivänä toukokuuta 2014 asetuksen (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä *MIFIR* tai *MIFIR-asetus*) ja direktiivin 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (jäljempänä *MIFID II* tai *direktiivi*).

Kyseisillä säädöksillä kumottiin aiempi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista (jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat - direktiivi* tai *MIFID I*), joka saatettiin kansallisesti voimaan vuonna 2007. MIFID I:llä luotiin sääntelykehys pankkien ja sijoituspalveluyritysten rahoitusvälineiden markkinoilla tarjoamille sijoituspalveluille sekä markkinoiden ylläpitäjien toiminnalle säännellyillä markkinoilla. MIFID I uudisti merkittävästi sijoituspalvelujen tarjoamista ja pörssi- ja kaupankäyntiä tullessaan voimaan vuonna 2007. Tärkeimpänä MIFID I:n tavoitteena oli edistää EU:n rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä, kilpailukykyä ja tehokkuutta. Käytännössä sillä poistettiin jäsenvaltioiden mahdollisuus vaatia, että kaiken rahoitusvälineillä tapahtuvan kaupankäynnin on tapahduttava erityisissä pörsseissä, ja mahdollistettiin Euroopan laajuinen kilpailu perinteisten pörsien ja vaihtoehtoisten kauppapaikkojen välillä. Lisäksi siinä annettiin luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille aiempaa vapaampi oikeus tarjota sijoituspalveluja kaikkialla EU:ssa, kunhan ne noudattavat toiminnan järjestämistä ja ilmoitusten antamista koskevia harmonisoituja vaatimuksia sekä kattavia sääntöjä sijoittajansuojan varmistamiseksi.

Vaikka MIFID I vauhdittikin sijoituspalveluihin ja markkinapaikkoihin kohdistuvaa kilpailua, kasvatti sijoittajien valinnanvaraa sekä alensi sijoittajilta veloitettavia hintoja, lisääntyneen kilpailun edut eivät kuitenkaan jakautuneet EU:n komission mukaan tasaisesti kaikille markkinaosapuolille eivätkä ne aina välittyneet loppusijoittajalle asti. Sääntelyn katsottiin myös jääneen jälkeen rahoitusalan teknologisesti kehityksestä. Lisäksi vuonna 2008 alkanut kansainvälinen finanssikriisi paljasti kaupankäynnin sääntelyssä heikkouksia. Aiemmat oletukset siitä, että kaupankäynnin läpinäkyvyyttä, valvontaa ja sijoittajansuojaa voitaisiin säännellä kevyemmin, osoittautuivat vääriksi. Rahoitusvälineiden innovointi sekä tästä seuraava rahoitusvälineiden monimutkaistuminen korostivat sijoittajansuojan vahvistamisen merkitystä sääntelyä tarkistamalla. MIFID I:n tarkistaminen katsottiin sen vuoksi olevan erottamaton osa uudistuksia, joilla pyrittiin luomaan finanssikriisin jälkeen turvallisempi, vakaampi, avoimempi ja vastuullisempi rahoitusjärjestelmä, joka toimii talouselämän ja koko yhteiskunnan hyväksi.

Pian MIFID I:n voimaantulon jälkeen EU:n komissio aloittikin direktiivin uudelleenarvioinnin, jonka tuloksena komissio antoi 20 päivänä lokakuuta 2011 laajan ehdotuksen (KOM(2011) 656 ja 652 lopullinen) MIFID I:n muuttamisesta. MIFID I:tä tarkistamalla pyrittiin komission mukaan vähentämään jäsenmaiden harkintavaltaa unionin rahoituspalveluja koskevan sääntelyn suhteen (eng. *single rule book*), jotta voidaan auttaa tasapuolisten toimintaedellytysten luomisessa jäsenvaltioille ja markkinaosapuolille. Lisäksi haluttiin saattaa kaikki järjestäytynyt kaupankäynti osakkeilla, joukkovelkakirjoilla ja vakioimattomilla johdannaisilla sekä kaupankäynti vakioiduilla johdannaisilla säännellyille markkinapaikoille ulottamalla sääntely kattamaan myös uudentyypiset järjestäytyneet kaupankäyntijärjestelmät (eng. *organised trading facility*). Ehdotuksella pyrittiin lisäksi muun muassa parantamaan pk-yritysten mahdollisuuksia päästä pääomamarkkinoille, ottamaan käyttöön uusia suojatoimia algoritmista kaupankäyntitoimintaa varten, lisäämään avoimuutta rahoitusmarkkinoilla muun muassa saattamalla nimettömänä käytävää kauppaa (eng. *dark pools*) sääntelyn piiriin, lujittamaan val-

vontaviranomaisten toimivaltaa, parantamaan hyödykejohtannaismarkkinoiden valvontaa ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistamaan sijoittajansuojaa muun muassa tiukentamalla monimutkaisten sijoitustuotteiden tarjoamista koskevia vaatimuksia. Lisäksi ehdotuksella haluttiin luoda yhdenmukainen kehys kolmansiin maihin sijoittautuneiden sijoituspalveluyritysten ja sijoituspalveluita tarjoavien luottolaitosten pääsyyllä EU:n markkinoille.

MIFID II ja MIFIR annettiin markkinarakenteisiin pääasiassa keskittyvänä asetuksena (MIFIR) sekä menettelytapoihin pääasiassa keskittyvänä direktiivinä (MIFID II). Lainsäädäntömuutokseen sisältyy niin merkittäviä uudistuksia markkinarakenteisiin ja sijoituspalveluyritysten toimintaan, että on perusteltua puhua kokonaisuudistuksesta. Nämä kaksi säädöstä yhdessä muodostavat oikeudellisen kehyksen, jolla säännellään sijoituspalveluyrityksiä, sijoituspalveluita tarjoavia luottolaitoksia, kauppapaikkoja, raportointipalvelujen tarjoajia sekä kolmansien maiden yrityksiä, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoimintaa unionissa. Säädösten tavoitteena on lisätä kaupankäynnin läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja luotettavuutta kaikkien rahoitusvälineiden osalta. Tavoitteena on saattaa mahdollisimman suuri osa kaupasta järjestäytyneille markkinapaikoille OTC-kaupankäynnin sijaan.

MIFIR-asetuksessa asetetut vaatimukset liittyvät erityisesti yhtenäisiin kaupankäyntivaatimuksiin johdannaisilla organisoiduissa kauppapaikoissa, selvitysjärjestelmien syrjimätöntä käyttöä haittaavien esteiden poistamiseen ja eri markkinatoimijoiden avoimuusvaatimusten lisäämiseen. Kauppapaikkoja olisi vaadittava tarjoamaan pääsy, mukaan lukien tiedonsaanti, avoimin ja syrjimättömin perustein keskusvastapuolille, jotka ovat halukkaat selvittämään kauppapaikassa toteutettuja liiketoimia. MIFID II:n myötä muutetaan sijoituspalvelujen tarjoamista koskevia erityisvaatimuksia, kauppapaikkojen toiminnan järjestämiseen liittyviä vaatimuksia ja toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia.

MIFID II oli alun perin tarkoitus saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 3 päivä heinäkuuta 2016 mennessä. MIFID:n ja MIFIR:n oli tarkoitus tiettyjä siirtymäsäännöksiä lukuun ottamatta tulla sovellettavaksi 3 päivänä tammikuuta 2017.

MIFID II:n ja MIFIR:n noudattamisen ja soveltamisen edellyttämä tiedonkeruun infrastruktuurin täytäntöönpano kuitenkin viivästyi. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät olisi ehtineet kerätä kauppapaikoilta 3 päivään tammikuuta 2017 mennessä MIFID II:n säännösten edellyttämää tietoa kauppapaikoilla kaupankäynnin kohteena olevista rahoitusvälineistä. Lisäksi komission delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten valmistelu oli odotettua hitaampaa. Näistä syistä koko lainsäädäntökehyksen soveltamista oli tarve lykätä myöhemmäksi. Säännösten soveltamisajankohdan lykkäyksen tarkoitus oli antaa toimivaltaisille viranomaisille ja markkinaosapuolille riittävä aika panna täytäntöön MIFID II:n nojalla annettavat kansalliset säännökset ja erityisesti MIFID II:n nojalla annettava huomattava määrä komission täytäntöönpanosäädöksiä.

Euroopan komissio julkaisi 10 päivänä helmikuuta 2016 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU (niin sanottu MIFID II) muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta (jäljempänä *muutosdirektiivi*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014 (niin sanottu MIFIR), markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta (jäljempänä *muutosasetus*).

HE 151/2017 vp

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1034 rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033 rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta hyväksyttiin 23 päivänä kesäkuuta 2016 ja ne tulivat voimaan 1 päivänä heinäkuuta.

Kyseisellä muutosdirektiivillä lykättiin MIFID II:n kansallisen täytäntöönpanon määräaikaa yhdellä vuodella myöhemmäksi, joka on nykyisin 3 päivänä heinäkuuta 2017. Samalla lykättiin direktiivin nojalla annetun kansallisen sääntelyn soveltamisajankohtaa yhdellä vuodella eteenpäin, pääsääntöisesti 3 päivänä tammikuuta 2018 alkavaksi. Vastaavasti muutosasetuksella MIFIR:n soveltamisajankohtaa lykättiin yhdellä vuodella eteenpäin, 3 päivänä tammikuuta 2018 alkavaksi.

Lisäksi muutosasetuksella lykättiin tiettyjä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sekä EU:n arvopaperikeskusasetuksen voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännöksiä sekä niihin liittyviä MIFIR:n säännöksiä. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa viitataan esimerkiksi tiettyihin käsitteisiin ja määritelmiin, jotka otetaan käyttöön vasta MIFID II:ssa, kuten organisoidut kaupankäyntijärjestelmät (OTF), pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) kasvumarkkinat sekä päästöoikeudet tai niihin perustuvat huutokauppatuotteet. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa säädetään, että sen säännöksiä ei sovelleta näihin käsitteisiin ja määritelmiin ennen MIFID II:n soveltamisen aloittamista. Sen vuoksi markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa oli tarve selventää, että niitä säännöksiä, joissa viitataan OTF-järjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin ja niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin, sovelletaan vasta sen jälkeen, kun uuden MIFID II:n soveltaminen on aloitettu. Vastaavasti monet määritelmät ja käsitteet EU:n arvopaperikeskusasetuksessa perustuvat MIFID II:een.

Eduskuntaa on informoitu komission MIFID II ja MIFIR -ehdotuksista perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella valtioneuvoston kirjelmällä (U 63/2011 vp) sekä komission muutosasetus- ja muutosdirektiiviehdotuksista valtioneuvoston E-kirjelmällä 22 päivänä maaliskuuta 2016 (VM2016-00166).

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 8 päivänä kesäkuuta 2016 asetuksen (EU) 2016/1011 rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (jäljempänä *viitearvoasetus*). Asetusta on pääosiltaan sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2018 alkaen. Asetuksen kriittisiä vertailuarvoja koskevia säännöksiä (20, 21 ja 23 artikla) on sovellettu jo 30 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen.

Monien rahoitusvälineiden ja rahoitussopimusten hinnoittelu on riippuvainen vertailuarvon (tai viitearvon) tarkkuudesta ja eheydestä. Esimerkiksi viitekorkojen vertailuarvojen, kuten LIBOR- ja EURIBOR-viitekorkojen manipulointipaukukset sekä väitteet energian, öljyn ja valuttujen vertailuarvojen manipuloinnista ovat osoittaneet, että vertailuarvot voivat olla alttiita manipulaatiolle. Tämä johtuu vertailuarvojen määrittämisprosessiin liittyvistä ominaispiirteistä, kuten vertailuarvoprosessiin liittyvistä eturistiriidoista ja siinä käytettävästä harkintavallasta sekä näihin liittyvästä päätöksenteon, ohjauksen ja valvonnan puutteista.

Puutteet ja epäilyt vertailuarvoina käytettävien indeksien tarkkuudessa ja eheydessä ovat heikentäneet markkinoiden luottamusta, aiheuttaneet menetyksiä kuluttajille ja sijoittajille sekä vääristäneet reaalityä. Viitekorkojen manipuloinnin seurauksena esimerkiksi pankkien

asiakkaiden on arvioitu maksaneen luotoistaan miljardeja euroja liikaa. Useat pankit ovat jo maksaneet miljardien eurojen korvauksia manipuloinnin vuoksi.

Kyseisten kaltaisten manipulointiriskien ehkäisemiseksi viitearvoasetuksella pyritään varmistamaan vertailuarvojen määrittämisprosessin tarkkuus, selkeys ja eheys. Asetuksella pyritään parantamaan viitearvon määrittämisprosessin laatua, lisäämään viitearvojen luotettavuutta ja läpinäkyvyyttä, parantamaan niiden valvontaa sekä lisäämään viitearvojen käyttöön liittyvää sijoittajan- ja asiakkaansuojaa. Asetuksessa säädetään rahoitusvälineisiin ja rahoitussopimuksiin liitettyjen viitearvojen hallinnointia sekä viitearvojen käyttämistä asunto- ja kulutusluotoissa koskevista vaatimuksista, viitearvon hallinnointia koskevasta toimiluvasta sekä asetuksen rikkomisesta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista.

Eduskuntaa on informoitu komission viitearvoasetusta koskevasta ehdotuksesta perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella valtioneuvoston kirjelmällä (U 80/2013 vp) 21 päivänä marraskuuta 2013.

2 Nykytila

2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö

2.1.1 Sijoituspalvelulaki

Perussäännökset sijoituspalveluyrityksistä sisältyvät 14 päivänä joulukuuta 2012 annettuun sijoituspalvelulakiin (747/2012). Sijoituspalvelulakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua. Lailla kumottiin arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä aiempi sijoituspalveluyrityksistä annettu laki (922/2007) sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annettu laki (580/1996). Nytkin kumotulla sijoituspalveluyrityksistä annetulla lailla pantiin aikanaan täytäntöön MIFID I. MIFID I:n täytäntöönpano edellytti lisäksi muutoksia useisiin muihin lakeihin.

Soveltamisala

Sijoituspalvelulain soveltamisalasta ja sitä koskevista poikkeuksista säädetään lain 1 luvussa. Luku sisältää myös lain soveltamisalan kannalta olennaiset säännökset rahoitusvälineen määritelmästä ja toimiluvanvaraisista sijoituspalveluista. Samoin lukuun sisältyvät säännökset ammattimaisen ja ei-ammattimaisen asiakkaan määritelmästä. Lain 1 luvun säännökset vastaavat MIFID I:n nojalla vuonna 2007 täytäntöön pantuja säännöksiä. Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksessa kyseisten säännösten sisältöön ei muutamia täsmennyksiä lukuun ottamatta tehty merkittäviä muutoksia.

Sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on sijoituspalvelulain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua. Laissa käytetty rahoitusvälineen määritelmä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevassa C osassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Sijoituspalvelulla tarkoitetaan direktiivin liitteessä I olevassa A osassa tarkoitettuja sijoituspalveluja siten, että sijoituspalvelulla tarkoitetaan luettelosta poiketen myös arvopaperitileistä annetussa laissa (750/2012) tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sekä toimimista arvosuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana muutoin kuin omaan lukuun (*rahoitusvälineiden säilyttäminen*).

Toimilupa

Sijoituspalvelulain 2 ja 3 luvussa säädetään oikeudesta tarjota sijoituspalvelua sekä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä merkittävien omistajien luotettavuudesta. Sijoituspalvelua saa tarjota vain sijoituspalvelulaissa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on lain 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa. Edellä mainitun sääntelyn estämättä sijoituspalvelua saa sijoituspalvelulain mukaan tarjota suomalainen ja ulkomainen luottolaitos siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään ja suomalainen rahastoyhtiö ja ulkomainen ETA-rahastoyhtiö siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään sekä suomalainen ja ulkomainen vaihtoehtorahastojen hoitaja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään. Lisäksi monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

Edellä mainitun toimilupasääntelyn estämättä joukkorahoituslaissa (734/2016) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä, joka on rekisteröity Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin, saa tarjota toimeksiantojen välitystä ja vastaanottamista sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa siten kuin joukkorahoituslaissa säädetään.

Sijoituspalveluyritys saa myönnetyn toimiluvan mukaisesti sijoituspalvelun lisäksi tarjota oheispalveluna palveluja, jotka vastaavat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevassa B osassa tarkoitettuja oheispalveluja. Sääntely vastaa direktiiviä muuten mutta luettelon 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden säilyttämisen ja hoidon sijasta sijoituspalveluyritys saa oheispalveluna tarjota muuta kuin sijoituspalveluna tarjottavaa rahoitusvälineiden säilyttämistä.

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalveluyritykselle. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella (234/2014). Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että sijoituspalveluyrityksen merkittävät omistajat ovat luotettavia ja sijoituspalveluyritys täyttää talouden vakaudelle ja toiminnalle laissa säädetty vaatimukset.

Toimintaedellytykset ja toiminnan järjestäminen

Sijoituspalvelulain 6 luvussa säädetään sijoituspalvelun tarjoamisen taloudellisista toimintaedellytyksistä sekä talouden vakauden valvonnasta. Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava pääsääntöisesti vähintään 730 000 euroa. Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 9—11 lukua. Jos sijoituspalveluyritykseen sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia (1194/2014), siihen sovelletaan lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a lukua.

Sijoituspalvelulain 7 lukuun sisältyvät sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka ja sen pääkonttorin on oltava Suomessa. Sijoituspalveluyrityksen toiminta on

järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Sijoituspalveluyritykseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään hallinto- ja ohjausjärjestelmistä ja palkitsemisesta.

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa.

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos osakkeiden ostajan omistusosuus hankinnan johdosta ylittää kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai, jos omistus vastaa vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta, tai jos omistus muutoin oikeuttaa käyttämään edellä mainittuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa sijoituspalveluyrityksen hallinnossa. Ilmoitus on tehtävä, jos omistus ylittää pykälässä mainitun muun korkeamman omistusrajan. Vastaavasti ilmoitus on tehtävä omistusosuuden laskiessa pykälässä mainitun omistusrajan alapuolelle.

Sijoituspalveluyritys voi käyttää sidonnaisasiamiestä palvelujensa tarjoamisessa. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sijoituspalveluyrityksen tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Sen on myös toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

Sijoituspalveluyritys on ilmoitusvelvollinen, mikäli se aikoo hankkia määräysvallan kolmannessa maassa toimivassa yrityksessä. Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisellä on ilmoitusvelvollisuus säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden omistuksesta.

Sijoituspalvelulain 8 luvussa säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta.

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

Sijoituspalvelulain 9 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämisestä sekä niiden muusta käsittelystä. Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Toiminnassa on erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista ja että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista. Jos sijoituspalveluyritys säilyttää säilytys-

ketjussa asiakkaan omistamia rahoitusvälineitä, on sijoituspalveluyrityksen noudatettava riittävää huolellisuutta alisäilyttäjän valitsemisessa.

Lisäksi laissa säädetään edellytyksistä, joiden täyttyessä sijoituspalveluyritys voi pantata tai luovuttaa asiakkaan omistaman rahoitusvälineen. Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata tai luovuttaa asiakkaalle kuuluvaa rahoitusvälinettä omaan eikä toisen asiakkaan lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. Ei-ammattimaisen asiakkaan suostumus on annettava kirjallisesti.

Menettelytavat asiakassuhteessa ja korvausrahaisto

Sijoituspalvelulain 10 luvussa säädetään asiakassuhteessa noudatettavista menettelytavoista. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi tai ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi ja noudatettava sijoituspalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa laissa säädettyjä yleisiä periaatteita kuten velvollisuutta toimia palvelun tarjoamisessa rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan eduksi. Sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä sopimus, josta ilmenevät sopimuksen ehdot. Sijoituspalveluyrityksen on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista laissa säädetty tiedot asiakkaasta ja annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle palvelua koskevan sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot sijoituspalveluyrityksestä ja tarjottavasta palvelusta hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava toimeksiantojen huolellisesta toteuttamisesta, liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja asiakasvalitusten käsittelystä. Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaiden antamista toimeksiantoista viiden vuoden ajan ja sen on tallennettava asiakaspuhelut. Sijoituspalveluyritys voi tehdä liiketoimia myös hyväksyttävän vastapuolen kanssa. Sillä on oltava tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelyyn.

Sijoituspalvelulain 11 luvussa säädetään sijoittajien korvausrahaistosta. Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahaistoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja. Suojan piiriin kuuluu sijoittaja, jolle sijoituspalveluyritys on tarjonnut sijoituspalvelua. Suojan piiriin eivät kuulu ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan saamiset, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä.

Sijoituspalvelulain 12 luvussa säädetään salassapidosta ja asiakkaan tuntemisesta. Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnistettava asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja ja se, joka toimii asiakkaan lukuun, sekä lisäksi tarvittaessa todennettava näiden henkilöllisyys. Sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on siten oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä. Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa (444/2017).

Sivuliikkeen perustamista ja palvelujen tarjoamista ulkomaille koskevat säännökset sisältyvät sijoituspalvelulain 13 lukuun. Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen,

joka aikoo Suomessa tarjota sijoituspalveluja, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Jos kolmannen maan sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta sivuliikettä tai tytäryritystä, sijoituspalveluyrityksen on haettava myös siihen lupa Finanssivalvonnalta.

Sijoituspalvelulain 13 a luvussa säädetään selvitystilasta ja konkurssista. Lain 14 luvussa säädetään ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevista erityissäännöksistä.

Sijoituspalvelulain 15 luvun säännösten nojalla sijoituspalveluyritykselle voidaan määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetty hallinnollinen seuraamus sijoituspalvelulaissa säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnistä tai rikkomisesta. Lisäksi lain 16 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksen sekä sen hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuudesta sekä erinäisistä rangaistussäännöksistä. Lain 16 a luvussa säädetään tietyistä Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista.

2.1.2 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

MIFID I:n täytäntöönpano Suomessa vuonna 2007 edellytti muutoksia myös arvopaperimarkkinalain arvopaperipörssin toimintaa koskevaan sääntelyyn sekä uutta sääntelyä monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä. Arvopaperimarkkinalain kokonaisuudistuksen yhteydessä rahoitusvälineiden markkinapaikkoja koskevan sääntelyrakenteen selkeyttämiseksi kaupankäynnin järjestämistä koskevista säännöksistä ehdotettiin säädettäväksi arvopaperimarkkinalain sekä silloisen kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) sijaan erikseen omassa laissa. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (748/2012) annettiin 14 päivänä joulukuuta 2012.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 lukuun sisältyvät säännökset lain soveltamisalasta. Lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen 1 luvun 2 §:ssä määritellyillä rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen. Kaupankäynnin järjestämisellä tarkoitetaan lain II osan mukaisia markkinapaikkoja, joita ovat lain 2 luvun mukainen pörssin harjoittama pörssitoiminta, lain 4 luvussa tarkoitettu monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä lain 5 luvussa tarkoitettu kauppojen sisäinen toteuttaminen. Lain 1 luvussa säädetään lisäksi lain soveltamisen kannalta keskeisistä määritelmistä, kuten säännelystä markkinasta, monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä ja kauppojen sisäisestä toteuttajasta. Rahoitusvälineen määritelmän osalta laissa viitataan sijoituspalvelulain mukaiseen rahoitusvälineen määritelmään.

Pörssitoiminta

Lain 2 luvussa säädetään pörssitoiminnasta eli säännellyn markkinan ylläpitämisestä Suomessa sekä toiminnan luvanvaraisuudesta. Pörssitoiminnan harjoittaminen edellyttää valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Toimilupa pörssitoiminnan harjoittamiseen voidaan myöntää suomalaiselle osakeyhtiölle tai toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa (EY) N:o 2157/2001 tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen. Valtiovarainministeriön on myönnettävä toimilupa, jos se voi saadun selvityksen perusteella varmistua siitä, että hakija ja sen suunnittelema toiminta täyttävät laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä pörssitoiminnan harjoittamiselle säädettyt ja määrätyt vaatimukset, pörssin omistajat ovat luotettavia ja pörssin omistus ei vaaranna pörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa. Pörssille pörssitoiminnan harjoittamisen lisäksi sallitusta muusta toiminnasta säädetään lain 2 luvun 16 §:ssä. Sallittuun muuhun toimintaan kuuluu muun muassa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen.

Pörssillä on oltava pörssitoiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset. Pörssin osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Pörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla, minkä lisäksi pörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Pörssin osakkeiden hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos osakkeiden ostajan omistusosuus hankinnan johdosta olisi vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta tai jos omistus vastaisi vähintään 10 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka jos omistus muutoin oikeuttaa käyttämään edellä mainittuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusta pörssin hallinnossa. Ilmoitus on tehtävä, jos omistus ylittää pykälässä mainitun muun korkeamman omistusrajan. Vastaavasti ilmoitus on tehtävä omistusosuuden laskiessa pykälässä mainitun omistusrajan alapuolelle.

Pörssillä on velvollisuus laatia pörssitoimintaa koskevat säännöt, joiden vähimmäisisältö määritellään lain 2 luvun 23 §:ssä. Pörssin sääntöjen on sisällettävä määräykset muun muassa siitä, miten kaupankäynti tapahtuu ja miten rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi. Pörssin sääntöjen ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriön on vahvistettava pörssin säännöt, jos ne ovat lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin.

Lain 2 luvun 25—29 §:ään sisältyvät säännökset rahoitusvälineen kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta sekä kaupankäynnistä poistamisesta. Lisäksi niissä säädetään pörssilistan pitämisestä sekä arvopaperin ottamisesta pörssilistalle ja pörssilistalta poistamisesta. Säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi ottaminen edellyttää muun muassa sitä, että arvopaperiin todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja sen hinna muodostuksen voidaan siten arvioida olevan luetettavaa. Pörssi voi päättää kaupankäynnin rahoitusvälineellä, jos rahoitusväline tai arvopaperin liikkeeseenlaskija ei enää täytä pörssin sääntöjen vaatimuksia eikä kaupankäynnin lopettaminen rahoitusvälineellä aiheuta merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Lain 2 luvun 30—34 §:ään sisältyvät säännökset kaupankäyntiosapuolien oikeuksista sekä kaupankäynnin keskeyttämisestä, rajoittamisesta ja kieltämisestä. Lisäksi niihin sisältyvät säännökset pörssin velvollisuudesta järjestää asianmukaisesti säänneltyllä markkinalla tehtyjen kauppajen selvitys sekä kaupankäyntiosapuolen oikeudesta valita selvitysyhteisö. Pörssin on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muussa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset. Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää pörssin säännöissä asetetut vaatimukset sekä 2 luvun 30 §:ssä asetetut vaatimukset henkilön luotettavuudesta, toiminnan järjestämisestä sekä riittävästä taloudellisista ja muista edellytyksistä. Lisäksi pörssi saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin edellä tarkoitetulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa, Finanssivalvonnan määräyksissä ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Pörssin on keskeytettävä kaupankäynti rahoitusvälineellä, jos se on tarpeen pörssitoiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, pörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi. Pörssin on välittömästi julkistettava kaupankäynnin keskeytyspäätös sekä ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle tai sähköön tai maakaasuun perustuvan johdannaissopimuksen kaupankäynnin osalta Energiavirastolle. Lisäksi Finanssivalvonnalla on tietyin edellytyksin oikeus ja velvollisuus määrätä pörssi keskeyttämään kaupankäynti rahoitusvälineellä sekä velvolli-

suus ilmoittaa kaupankäynnin keskeyttämisestä ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa

Lain 3 luvussa säädetään toisen ETA-valtion ja kolmannen maan pörssin toiminnasta Suomessa. Ennen kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle. Kolmannen maan pörssin osalta toiminta edellyttää valtiovarainministeriön myöntämää lupaa lain 3 luvun 2—5 §:n mukaisesti.

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

Lain 4 luvussa säädetään monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmää sekä monenkeskisen kaupan-käynnin järjestäjää koskevista vaatimuksista. Myös monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, joiden vähimmäissisältö määritellään lain 4 luvun 2 §:ssä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on annettava kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä riittävästi tietoa tai muutoin varmistettava tiedon saatavuus, jotta kaupankäyntiosapuolet voivat tehdä perustellun arvion rahoitusvälineestä. Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi edellyttää, että rahoitusvälinettä koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata edellä kuvatulla tavalla.

Lain 4 luvun 5 §:ssä säädetään kaupankäyntiosapuoleksi ottamisesta. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muussa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset. Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset sekä kyseisessä pykälässä asetetut vaatimukset henkilön luotettavuudesta, toiminnan järjestämisestä sekä riittävästä taloudellisista ja muista edellytyksistä. Lisäksi monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeuden myös muulle kuin edellä tarkoitettulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muulle henkilölle, jolle on myönnetty kaupankäyntiosapuolen oikeudet 2 luvun 30 §:n 3 momentin mukaisesti, jos hakija täyttää Finanssivalvonnan määräyksissä ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset.

Lisäksi lain 4 luvussa säädetään muun muassa monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kauppohenkilöstön selvitykseen liittyvistä velvollisuuksista sekä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta keskeyttää kaupankäynti rahoitusvälineellä ja kaupankäynnin lopettamisesta. Lisäksi siinä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä sekä kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävistä.

Kauppojen sisäinen toteuttaminen

Lain 5 lukuun sisältyvät säännökset kauppohenkilöstön sisäisestä toteuttamisesta. Kauppojen sisäisellä toteuttajalla tarkoitetaan laissa sijoituspalvelun tarjoajaa, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja säännellyn markkinan ja monenkes-

kisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi. Toiminta edellyttää ilmoitusta Finanssivalvonnalle.

Lain 5 luvussa säädetään sisäisen toteuttajan velvollisuudesta julkistaa osakkeelle kulloistakin markkinatilannetta vastaavia sitovia osto- tai myyntitarjouksia, asiakkaan toimeksiantojen toteuttamiseen liittyvistä sisäisen toteuttajan velvollisuuksista sekä sisäisen toteuttajan asiakassuhteista. Kyseisiä säännöksiä sovelletaan lain 5 luvun 2 §:n nojalla sellaisiin kauppohen sisäisiin toteuttajiin, jotka toteuttavat toimeksiantoja sellaisilla osakkeilla, joilla on likvidit markkinat. Lisäksi säännökset koskevat vain sellaisia liiketoimia, jotka ovat kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruisia. Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä kaupankäynnin keskeyttämisestä ja kieltämisestä lain 5 luvun 6 §:n mukaisesti.

Läpinäkyvyysvaatimukset

Lain III osaan sisältyvät säännökset rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimuksista. Lain 6 luvussa säädetään pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa tietoja ja puolestaan lain 7 lukuun säädetään tietojen julkistamisvelvollisuudesta sijoituspalvelun tarjoajien osalta.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava yleisölle tietoja ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouksehkehtuksista. Julkistamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla tehdyistä kaupoista. Pörssi ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voivat kuitenkin päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa myöhemmin.

Kauppojen sisäisen toteuttajan ja sijoituspalveluyrityksen velvollisuudet koskevat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, mutta pörssillä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjällä on velvollisuus julkistaa myös muita rahoitusvälineitä koskevia kauppatietoja siinä laajuudessa kuin se rahoitusvälineiden kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka toteuttaa säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella omaan tai asiakkaan lukuun kauppohen sellaisilla osakkeilla, jotka ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena, on julkistettava yleisölle mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja kaupoista.

Lain 8 luvussa säädetään valvonnasta ja salassapitovelvollisuudesta ja lain 9 luvussa muutoksenhausta.

Lain 10 luvun säännösten nojalla toimijalle voidaan määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetty hallinnollinen seuraamus kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnistä tai rikkomisesta. Lisäksi lain 11 luvussa säädetään vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksistä.

2.1.3 Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä, hallinnosta ja valvontavaltuuksista. Lain mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin kyseisessä laissa ja muualla laissa säädetään. Tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta muun muassa myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia sekä valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä ja että rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä koskevia säännöksiä noudatetaan. Laissa säädetään myös hallinnollisista seuraamuksista, joita ovat rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu. Lisäksi laissa säädetään ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonnasta ja yhteistyöstä ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa sekä Finanssivalvonnan toimimisesta eri EU-säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

2.1.4 Joukkorahoituslaki

Joukkorahoituslaissa (734/2016) säädetään vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi. Lain 1 luvun yleisiin säännöksiin kuuluvat soveltamisalan lisäksi lain soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät, kuten laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen, joukkorahoituksen välittäjän ja joukkorahoituksen saajan määritelmät. Lainamuotoisella joukkorahoituksella tarkoitetaan laissa vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille. Sijoitusmuotoisella joukkorahoituksella puolestaan tarkoitetaan laissa oman tai vieraan pääoman ehtoista sijoitusta, rahoitusvälinettä tai muuta kuin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperia koskevassa merkintä- tai sijoitussopimuksessa taikka niihin rinnastettavassa sopimuksessa määritellyn suuruisen omistus- tai velkaosuuden taikka muun vastikkeellisen osuuden hankkimiseksi, tarjoamiseksi tai välittämiseksi joukkorahoituksen saajasta.

Lain 2 luvussa säädetään oikeudesta välittää joukkorahoitusta. Kyseisessä luvussa säädetään joukkorahoitusta välittävien elinkeinonharjoittajien rekisteröitymisvelvollisuudesta Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin. Lisäksi lukuun sisältyvät säännökset rekisteri-ilmoituksen sisällöstä, rekisteriin merkittävistä tiedoista, rekisteröinnin edellytyksistä, ylimmän johdon luotettavuutta ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemusta koskevista vaatimuksista sekä rekisteristä poistamisesta. Lain 3 lukuun sisältyvät asiakkaansuojaa koskevat säännökset. Kyseisessä luvussa säädetään joukkorahoituksen välittäjän menettelytavoista ja velvollisuuksista sijoittajaa kohtaan, tiedonantovelvollisuudesta sekä asiakkaan tuntemisesta. Lain 4 lukuun sisältyvät valvontaa ja seuraamuksia koskevat säännökset. Lain 5 luvussa säädetään erinäisistä säännöksistä, kuten rekisterin tietojen saatavilla pitämisestä, hyvästä joukkorahoitustavasta ja itsesääntelystä sekä salassapitovelvollisuudesta.

2.1.5 Laki luottolaitostoiminnasta

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014, jäljempänä *luottolaitoslaki*) säädetään oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa sekä tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta. Lisäksi luottolaitoslaissa säädetään oikeudesta harjoittaa muuta liiketoimintaa, jossa yleisöltä hankitaan takaisinmaksettavia varoja. Luottolaitoslain säätämällä saatettiin kansallisesti voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*) sekä Euroopan

HE 151/2017 vp

parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*).

Luottolaitoslain I osassa säädetään oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa. Luottolaitoslain 1 luvun 2 §:n mukaan sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä sekä luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalvelulaissa. Ulkomaisen luottolaitoksen osalta vastaavat säännökset ovat lain 18 luvun 1—3 §:ssä. Lisäksi talletuspankin ja luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on lain 5 luvun 1 ja 2 §:n nojalla mainittava, tarjoavatko ne sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja sijoituspalveluja.

Luottolaitoslain II osaan sisältyvät säännökset luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmistä (7 luku). Kyseisessä luvussa säädetään muun muassa luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevista yleisistä vaatimuksista sekä luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevista vaatimuksista. Lisäksi siinä asetetaan vaatimuksia luottolaitoksen johdon luotettavuudelle ja pätevyydelle sekä riittäväälle ajankäytölle. Luottolaitoslain 8 luvussa säädetään luottolaitoksen palkitsemisesta sekä sen palkitsemisjärjestelmiä koskevista vaatimuksista. Sijoituspalvelulain 7 luvun 8 §:n 2 momentin viittaussäännöksen nojalla sijoituspalveluyritykseen sovelletaan luottolaitoslain 7 ja 8 luvun säädöksiä kyseisessä momentissa säädyin edellytyksin.

Luottolaitoslain taloudellista asemaa koskevaan III osaan sisältyvät säännökset luottolaitoksen riskien hallinnasta, konsolidointiryhmän sisäisestä rahoitustuesta sekä taloudellista asemaa koskevista vaatimuksista. Lisäksi kyseisessä osiossa säädetään luottolaitoksen taloudellisen aseman valvonnasta, tilinpäätöksestä sekä vakuusrahastosuojasta. Lain 12 luvun 15 §:n mukaan sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun 1—4 §:n ja mainitun lain 9 luvun 5 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia. Luottolaitoslain 9—11 lukua sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:ssä säädyin edellytyksin. Myös tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen osalta sijoituspalvelulaissa viitataan pitkälti luottolaitoslain 12 luvun säännöksiin.

Luottolaitoslain IV osassa säädetään asiakkaansuojasta ja menettelytavoista asiakasliiketoiminnassa, V osassa ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa ja VI osassa seuraamuksista.

2.1.6 Arvopaperimarkkinalaki

Arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) säädetään arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisesta, tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla, julkisista ostotarjouksista sekä arvopaperimarkkinoiden väärinkäytön estämisestä ja valvonnasta.

Arvopaperimarkkinalain I osa sisältää yleiset säännöt sekä lain soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät. Lain II osassa säädetään esitevelvollisuudesta, esitteen sisältövaatimuksista sekä Finanssivalvonnan toimivallasta ja menettelystä esitteen hyväksymisessä. Lain III osaan sisältyvät tiedonantovelvollisuutta koskevat säännökset, kuten säännökset säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta sekä muista tiedonanto- ja erityisistä velvollisuuksista. Lisäksi kyseisessä osassa säädetään huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittamisesta sekä säänneltyjen tietojen julkistamisesta ja saatavilla pidosta. Lain IV osassa säädetään julkisesta ostotar-

jouksesta ja tarjousvelvollisuudesta. Lain V osaan sisältyvät markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset. Lain VI osaan sisältyvät säännökset hallinnollisista seuraamuksista, vahingonkorvauksesta, valvontavaltuuksista sekä muutoksenhausta ja rangaistuksista.

Suurin osa arvopaperimarkkinalain V osaan sisältyneistä markkinoiden väärinkäyttöä koskevista säännöksistä kumottiin vuonna 2016 markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (EU) N:o 596/2014 täytäntöönpanon yhteydessä lailla arvopaperimarkkinalain muuttamisesta (519/2016). Voimaan jääneet kansalliset säännökset koottiin yhteen lain 12 lukuun. Samassa yhteydessä kumottiin myös suurin osa jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskevista säännöksistä lain 6 luvusta. Jatkuvan tiedonantovelvollisuuden osalta voimassa olevassa laissa viitataan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklassa säädettyyn sisäpiirintiedon julkistamiseen.

Lain 12 luvussa säädetään MIFID I -direktiiviin perustuvasta kauppaportointivelvollisuudesta. Suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ja ulkomaisen sijoituspalvelun tarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Finanssivalvonnalle kaikki säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina olevilla rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineillä, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

2.1.7 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa säädetään luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen varautumisesta kriisinratkaisuun, taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen laitoksen asettamisesta kriisihallintoon, käytettävistä kriisinratkaisutoimenpiteistä ja toiminnan uudelleenjärjestämisestä, rahoitusvakausviranomaisen toimivallasta, osakkeenomistajia ja velkojia koskevista suojaustoimista, ryhmäkriisinratkaisusta ja kolmannen maan kriisinratkaisumenettelyn tunnustamisesta. Lisäksi laissa säädetään valtioneuvoston oikeudesta rajoittaa Suomen rahoitusmarkkinoiden ja rahoitusmarkkinoilla toimivien toimintaa määräajaksi.

2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Johdanto

MIFID I uudisti merkittävästi sijoituspalvelujen tarjoamista ja pörssikaupankäyntiä tullessaan voimaan vuonna 2007. Pian direktiivin voimaantulon jälkeen EU:n komissio aloitti direktiivin uudelleenarvioinnin, jonka tuloksena komissio antoi laajan ehdotuksen MIFID I:n muuttamisesta syksyllä 2011. Ehdotukset annettiin markkinarakenteisiin pääasiassa keskittyvänä asetuksena (MIFIR) sekä menettelytapoihin pääasiassa keskittyvänä direktiivinä (MIFID II). Lainsäädäntömuutokseen sisältyy niin merkittäviä uudistuksia markkinarakenteisiin ja sijoituspalveluyritysten toimintaan, että on perusteltua puhua kokonaisuudistuksesta. Nämä kaksi säädöstä yhdessä muodostavat oikeudellisen kehyksen, jolla säännellään sijoituspalveluyrityksiä, sijoituspalveluita tarjoavia luottolaitoksia, kauppapaikkoja, raportointipalvelujen tarjoajia sekä kolmansien maiden yrityksiä, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoimintaa unionissa. Säädösten tavoitteena on lisätä kaupankäynnin läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja luotettavuutta kaikkien rahoitusvälineiden osalta. Tavoitteena on saattaa mahdollisimman suuri osa kaupasta järjestäytyneille markkinapaikoille OTC-kaupankäynnin sijaan. MIFIR-asetuksessa asetetut vaatimukset liittyvät erityisesti yhtenäisiin kaupankäyntivaatimuksiin johdannaisilla organisoiduissa kauppapaikoissa, selvitysjärjestelmien syrjimätöntä käyttöä haittaavien esteiden poistamiseen ja eri markkinatoimijoiden avoimuusvaatimusten lisäämi-

HE 151/2017 vp

seen. Kauppapaikkoja olisi vaadittava tarjoamaan pääsy, mukaan lukien tiedonsaanti, avoimin ja syrjimättömin perustein keskusvastapuolille, jotka ovat halukkaat selvittämään kauppapaikassa toteutettuja liiketoimia. MIFID II:n myötä muutetaan sijoituspalvelujen tarjoamista koskevia erityisvaatimuksia, kauppapaikkojen toiminnan järjestämiseen liittyviä vaatimuksia ja toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia.

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät MIFID II:n ja MIFIR:n 15 päivänä toukokuuta 2014 ja ne tulivat voimaan 20 päivänä kesäkuuta 2014. MIFID II oli alun perin tarkoitus saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 3 päivään heinäkuuta 2016 mennessä. MIFID II:n ja MIFIR:n oli tarkoitus tiettyjä siirtymäsäännöksiä lukuun ottamatta tulla sovellettavaksi 3 päivänä tammikuuta 2017.

MIFID II:n ja MIFIR:n noudattamisen ja soveltamisen edellyttämä tiedonkeruun infrastruktuurin täytäntöönpano kuitenkin viivästy. ESMA ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät olisi ehtineet kerätä kauppapaikoilta 3 päivään tammikuuta 2017 mennessä MIFID II:n säännösten edellyttämää tietoa kauppapaikoilla kaupankäynnin kohteena olevista rahoitusvälineistä. Lisäksi komission delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten valmistelu oli odotettua hitaampaa.

Näistä syistä koko lainsäädäntökehityksen soveltamista oli tarve lykätä myöhemmäksi. Säännösten soveltamisajankohdan lykkäyksen tarkoitus oli antaa toimivaltaisille viranomaisille ja markkinaosapuolille riittävä aika panna täytäntöön MIFID II:n nojalla annettavat kansalliset säännökset ja erityisesti MIFID II:n nojalla annettava huomattava määrä komission täytäntöönpanosäädöksiä.

Euroopan komissio julkaisi 10 päivänä helmikuuta 2016 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU (niin sanottu MIFID II) muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014 (niin sanottu MIFIR), markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta tiettyjen päivämäärien osalta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1034 rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/1033 rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta hyväksyttiin 23 päivänä kesäkuuta 2016 ja ne tulivat voimaan 1 päivänä heinäkuuta.

Kyseisellä muutosdirektiivillä lykättiin MIFID II:n kansallisen täytäntöönpanon määräaika yhdellä vuodella myöhemmäksi, joka on nykyisin 3 päivänä heinäkuuta 2017. Samalla lykättiin direktiivin nojalla annetun kansallisen sääntelyn soveltamisajankohtaa yhdellä vuodella eteenpäin, pääsääntöisesti 3 päivänä tammikuuta 2018 alkavaksi. Vastaavasti muutosasetuksella MIFIR:n soveltamisajankohtaa lykättiin yhdellä vuodella eteenpäin, 3 päivänä tammikuuta 2018 alkavaksi.

Lisäksi muutosasetuksella lykättiin tiettyjä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sekä EU:n arvopaperikeskusasetuksen voimaantulo-, soveltamis- ja siirtymäsäännöksiä sekä niihin liittyviä MIFIR:n säännöksiä.

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa viitataan esimerkiksi tiettyihin käsitteisiin ja määritelmiin, jotka otetaan käyttöön vasta MIFID II:ssa, kuten organisoidut kaupankäyntijärjestelmät (OTF), pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) kasvumarkkinat sekä päästöoikeudet tai niihin perustuvat huutokauppatuotteet. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa säädetään, että sen säännöksiä ei sovelleta näihin käsitteisiin ja määritelmiin ennen MIFID II:n soveltamisen aloittamista. Sen vuoksi oli tarve selventää markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, että säännöksiä, joissa viitataan OTF-järjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin ja niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin, sovelletaan vasta sen jälkeen, kun uuden MIFID II:n soveltaminen on aloitettu.

Vastaavasti monet määritelmät ja käsitteet EU:n arvopaperikeskusasetuksessa perustuvat MIFID II:een. Lykkäämisellä oli vaikutuksia toimituskuria koskevien sääntöjen soveltamiseen monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin, jotka hakevat rekisteröintiä pk-yritysten kasvumarkkinoina MIFID II:n mukaisesti. Nämä säännöt mahdollistavat erityisesti sen, että monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät, jotka täyttävät MIFID II:n mukaiset pk-yritysten kasvumarkkinoiden edellytykset, soveltavat pidempää jatkoaikaa kauppohen selvittämiseksi, kun niiden rekisteröinti pk-yritysten kasvumarkkinana MIFID II:n mukaan on edelleen meneillään. Oikeusvarmuuden takaamiseksi aikaisemman soveltamisen aloittamispäivän ja uuden soveltamisen aloittamispäivän välisenä aikana oli selvennettävä, että väliaikana sovelletaan MIFID I:n säännöksiä.

MIFID II ja MIFIR

Soveltamisala

MIFID II -direktiivin 1 artikla sisältää säännökset direktiivin soveltamisalasta. Direktiiviä sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalveluita tarjoaviin luottolaitoksiin, markkinoiden ylläpitäjiin, raportointipalvelujen tarjoajiin ja kolmansien maiden yrityksiin, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoimintaa unionissa sinne perustetun sivuliikkeen välityksellä. Direktiivissä säännellään sijoituspalveluyritysten toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista koskevista edellytyksistä, kolmansien maiden yritysten sivuliikkeen välityksellä harjoittamasta sijoituspalvelujen tarjoamisesta ja sijoitustoiminnasta, säänneltyjen markkinoiden ja raportointipalveluiden tarjoajien toimiluvan myöntämisestä ja toiminnasta, positiolimiiteistä ja hyödykejohtannaispositioiden raportoinnista sekä toimivaltaisten viranomaisten valvonnasta, yhteistyöstä ja seuraamuksista.

Artiklassa on myös säännökset muun muassa siitä, mitä direktiivin säännöksiä sovelletaan sijoituspalveluja tarjoaviin luottolaitoksiin. Edelleen artiklan mukaan sijoituspalveluyritykseen ja luottolaitokseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa, sovelletaan näiden toimintojen osalta direktiivin tiettyjä säännöksiä. Direktiivin 91 artiklassa asetetaan myös tiettyjä asiakkaansuojavaatimuksia vakuutus pohjaisten sijoitustuotteiden myynnin osalta. Kyseiset säännökset koskevat yleisiä periaatteita, asiakkaille annettavaa tietoa ja eturistiriitoja.

Direktiivin 2 artikla sisältää poikkeussäännöksiä direktiivin soveltamisalasta. Artiklassa on lueteltu osin aiempaa direktiiviä vastaavasti säännöksiä eri henkilöistä ja niiden toiminnoista, joihin direktiivin säännöksiä ei sovelleta. Aiemmasta direktiivistä poiketen uudet poikkeussäännökset omaan lukuun tapahtuvasta kaupankäynnistä eivät enää koske yleisesti kaikilla rahoitusvälineillä käytävää kauppaa. Direktiivi sisältää erillisen poikkeussäännöksen hyödykejohtannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla omaan lukuun kauppaa käyvien henkilöiden osalta, kuten myös oman poikkeussäännöksen muilla kuin edellä mainituilla rahoitusvälineillä kauppaa käyvien henkilöiden osalta. Kyseiset uudet poikkeussäännökset ovat

soveltamisalaltaan aiempaa suppeampia ja asettavat lisäksi aiempaa useampia edellytyksiä niiden soveltamiselle. Direktiivin tavoitteena on kaventaa poikkeussäännösten soveltamisalaa muun muassa siten, että jatkossa yhä harvempi pääasiallisena liiketoimintanaan muuta kuin sijoituspalvelujen tarjoamista, pankkitoimintaa tai hyödykejohtannaisiin liittyvää markkinatakausta harjoittava yhtiö jäisi direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Poikkeussäännöksen soveltamisen edellytyksenä on, että liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoimintansa oheistoimintana joko käy kauppaa hyödykejohtannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla omaan lukuunsa tai tarjoaa kyseisiä rahoitusvälineitä koskevia sijoituspalveluja. Sellaisten finanssialan ulkopuolisten yritysten, joiden kaupankäynti rahoitusvälineillä on suhteelloman suurta verrattuna pääasialliseen liiketoimintaan tehtyjen sijoitusten arvoon, on sen sijaan jatkossa kuuluttava direktiivin soveltamisalaan. Säännöksen tavoitteena on turvata säännösten yhdenmukainen soveltaminen eri toimijoihin. Komission teknisissä standardeissa tullaan myös asettamaan edellytykset sille, että kyseinen toiminta tapahtuu ryhmätasolla pääasiallisen liiketoiminnan oheistoimintana. On kuitenkin huomattava, että poikkeussäännösten soveltumisesta riippumatta direktiivin positiolimiittejä ja hyödykejohtannaispositioita koskevia säännöksiä on aina sovellettava.

Direktiivin 3 artikla sisältää myös MIFID I:een verrattuna uudet yksityiskohtaisemmat ja rajoittavammat säännökset valinnaisista poikkeuksista. Kyseiset säännökset mahdollistavat sen, että jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta direktiiviä tiettyihin henkilöihin edellyttäen, että nämä henkilöt ovat saaneet toimiluvan ja että näiden henkilöiden toimintaa säännellään kansallisella tasolla. Kyseisten kansallisten vaatimusten on kuitenkin vähintään vastattava tiettyjä direktiivin vaatimuksia liittyen toimiluvan myöntämiseen, jatkuvaan valvontaan, menettelytapasääntelyyn sekä toiminnan järjestämistä koskeviin vaatimuksiin. Sijoittajansuojan vahvistamiseksi kyseisen poikkeussäännöksen soveltamisalaa ja edellytyksiä on näin merkittävästi rajoitettu suhteessa MIFID I:een, joka ei sisältänyt toimilupavaatimuksia, eikä yksityiskohtaisia menettelytapa- ja toiminnan järjestämistä vaatimuksia. Direktiivin (johdantolause 29 ja 42) mukaan on syytä erityisesti vaatia jäsenvaltioita soveltamaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätettäviin henkilöihin vaatimuksia, jotka vähintään vastaavat direktiivissä vahvistettuja vaatimuksia, erityisesti silloin, kun ollaan myöntämässä toimilupaa, kun arvioidaan näiden mainetta ja kokemusta ja mahdollisten osakkeenomistajien sopivuutta ja kun tarkastellaan toimiluvan myöntämisen ja jatkuvan valvonnan edellytyksiä ja menettelytapavelvoitteita.

Kyseisten henkilöiden on myös kuuluttava hyväksytyyn sijoittajien korvausrahastoon tai niillä on vaihtoehtoisesti oltava vastaavan asiakkaansuojan varmistava ammatillinen vastuuvakuutus. Edellytyksenä valinnaisen poikkeussäännöksen soveltamiselle on myös se, että henkilö ei saa pitää hallussaan asiakasvaroja tai asiakkaiden arvopapereita. Kyseisten henkilöiden saama toimilupa olisi kansallinen, eikä se oikeuttaisi tarjoamaan palveluita muihin jäsenvaltioihin.

Direktiivi asettaa myös kriteerit sille, millaiseen toimintaan valinnaista poikkeussäännöstä voidaan soveltaa. Poikkeussäännöksen alaista toimintaa voi ensinnäkin olla vain tiettyihin rahoitusvälineisiin kohdistuva toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen tai niihin liittyvä sijoitusneuvonta. Direktiivi asettaa myös rajoituksia toimeksiantojen välittämiseksi siten, että toimeksiantoja voidaan välittää ainoastaan säännöksessä tarkoitetuille toimiluvallisille rahoitusmarkkinatoimijoille. Toiseksi valinnaista poikkeussäännöstä voidaan soveltaa tiettyyn energia-alan yhtiöiden toimintaan, jossa tarjotaan hyödykkeisiin, päästöoikeuksiin tai niiden johdannaisiin liittyviä sijoituspalveluja ainoana tarkoituksena suojata asiakkaiden kaupalliset riskit. Kyseisten asiakkaiden on myös täytettävä tietyt direktiivissä säännellyt ehdot.

Direktiivin 4 artikla sisältää määritelmäsäännökset. Direktiivin liitteen I A osa sisältää luettelon sijoituspalveluista ja -toiminnoista sekä liitteen B osa luettelon oheispalveluista. Organi-

soidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpito on uusi direktiivin mukainen sijoituspalvelu. Liitteen I C osa sisältää luettelon rahoitusvälineistä. Rahoitusvälineiden luettelo vastaa pääosin aiemman direktiivin luetteloa. Aiemmasta direktiivistä poiketen päästöoikeudet määritellään C osan 11 kohdassa direktiivin ja asetuksen soveltamisalaan kuuluviksi rahoitusvälineiksi. Lisäksi tiettyjä rahoitusvälineiksi määriteltäviä hyödyke johdannais sopimuksia (direktiivin liite I C osa kohdat 6, 7 ja 10) tullaan vielä tarkemmin määrittelemään komission delegoiduissa säädöksissä. Liitteen I D osa sisältää uuden luettelon raportointipalveluista. Direktiivin liite II sisältää luettelon ammattimaisista asiakkaista. Luettelo vastaa pääosin aiempaa direktiiviä.

MIFIR-asetuksen 1 artikla sisältää säännökset asetuksen kohteesta ja soveltamisalasta. Asetusta sovelletaan kauppatietojen julkistamiseen, liiketoimista toimivaltaisille viranomaisille annettaviin ilmoituksiin, kaupankäyntiin johdannaisilla organisoiduissa kauppapaikoissa, syrjimättömään pääsyyn määrittelypalveluihin ja kaupankäyntiin viitearvoilla, viranomaisten valtuuksiin tuoteintervention ja positioiden hallinnan osalta sekä kolmansien maiden yritysten sijoituspalveluiden tarjoamiseen ja sijoitustoimintaan. MIFIR:n 2 artikla sisältää määritelmäsäännökset. Määritelmäsäännöksissä on lukuisia ristiviittauksia direktiivin määritelmäsäännöksiin.

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämistä koskevat edellytykset ja menettelyt

Direktiivin 5—20 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämistä koskevista vaatimuksista. Artikloissa 5—8 säädetään sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitus toiminnan harjoittamisen luvanvaraisuudesta, toimiluvan laajuudesta, toimiluvan myöntämisessä ja toimilupahakemuksen hylkäämisessä noudatettavista menettelyistä sekä toimiluvan peruuttamisesta. Artiklan 5 mukaan jäsenvaltion on myönnettävä markkinoiden ylläpitäjälle toimilupa ylläpitää myös organisoitua kaupankäyntijärjestelmää edellyttäen, että etukäteen tarkistetaan, että se noudattaa direktiivin 1 luvun vaatimuksia. Säännökset vastaavat muutoin MIFID I -direktiiviä.

Direktiivin 9 artikla on muutettu koskemaan ylintä hallintoelintä, kun säännös MIFID I:ssä koskee tosiasiallista liikkeenjohtoa. MIFID II:n määritelmän mukaan ylimmällä hallintoelimellä tarkoitetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti nimettyä elintä, jolla on toimivalta vahvistaa yhteisön strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen, joka valvoo ja seuraa johdon päätöksentekoa ja johon kuuluu yhteisön liiketoimintaa tosiasiallisesti johtavia henkilöitä. Artiklan mukaan toimilupaviranomaisen on varmistettava, että sijoituspalveluyritykset ja niiden ylimmät hallintoelimet täyttävät luottolaitosdirektiivin 88 artiklan ja 91 artiklan vaatimukset (1 kohta). Luottolaitosdirektiivin 88 artikla koskee ohjaus- ja hallintojärjestelmiä ja 91 artikla ylintä hallintoelintä. ESMA ja Euroopan pankkiviranomainen (EBA) antavat yhdessä 91 artiklan 12 kohdassa lueteltuja seikkoja koskevat ohjeet. Artiklan uusien säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen voi antaa toimilupaa myöntäessään ylimmän hallintoelimen jäsenille luvan hoitaa lisäksi yhtä liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävää luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 3 kohdan mukaisesti sallittujen tehtävien ohella. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava ESMA:lle säännöllisesti tällaisista luvista (2 kohta).

Artiklan uusien säännösten mukaan ylimmän hallintoelimen on määriteltävä ohjaus- ja hallintojärjestelmät, joilla varmistetaan sijoituspalveluyrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää markkinoiden eheyttä ja asiakkaiden etuja, ja valvottava näiden järjestelmien täytäntöönpanoa (3 kohta). Artiklassa säädetään ylimmän hallintoelimen jäsenille asetettavista pätevyysvaatimuksista ja tehtävien hoitamiseksi asetettavista vaatimuksista MIFID I -direktiiviä tarkemmin. Uusien säännösten mukaan jäsenvaltion on edellytettävä, että sijoituspalveluyritys ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki ylimmän hallintoelimen jäsenet ja jäsenten

vaihdokset sekä antaa kaikki tarpeelliset tiedot sen arvioimiseksi, täyttääkö yritys 1, 2 ja 3 kohdan vaatimukset (5 kohta).

Direktiivin 10 artiklassa säädetään osakkeenomistajista ja jäsenistä, joilla on huomattavia omistusosuuksia sijoituspalveluyrityksessä ja 11 artiklassa hankintojen ilmoittamisesta. Säännökset vastaavat asiallisesti MIFID I:n 10 artiklaa. Direktiivissä käytetty huomattava omistusosuus käsite vastaa asiallisesti MIFID I:ssä käytettyä määräosuus käsitettä.

Artiklassa 12 säädetään arviointijaksosta, jonka kuluessa toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava omistusosuuden hankintaa koskeva arviointi, sekä menettelystä, jota on noudatettava, jos viranomainen arvioinnin suoritettuaan päättää vastustaa ehdotettua hankintaa. ESMA:lle säädetään valtuus laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi tyhjentävän luettelon laatimiseksi niistä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista, jotka hankkijaehdokkaan on sisällytettävä ilmoitukseensa sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakiomuotoisista lomakkeista malleista ja menettelyistä toimivaltaisten viranomaisten välistä kuulemismenettelyä varten. Artikla vastaa asiallisesti MIFID I:n 10 a artiklaa.

Artiklassa 13 säädetään hankkijaehdokkaan sopivuuden ja ehdotetun hankinnan taloudellisen järkevyyden arvioinnissa huomioon otettavista perusteista ja komission valtuudesta hyväksyä delegoituja säädöksiä, joilla mukautetaan artiklassa säädettyjä perusteita. Artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on julkistettava luettelo tiedoista, jotka tarvitaan arvion tekemiseen ja jotka on toimitettava toimivaltaisille viranomaisille 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta annettaessa. Artikla vastaa asiallisesti MIFID I:n 10 b artiklaa.

Artiklassa 14 säädetään toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta varmistua, että sijoituspalveluyrityksen toimilupaa hakeva yhteisö täyttää direktiivin 97/9/EY (*korvausrahastodirektiivi*) mukaiset velvoitteensa toimiluvan myöntämisaikana. Artikla vastaa MIFID I:n 11 artiklaa. Artiklaan lisätyn uuden säännöksen mukaan edellä mainittu velvoite on täytettävä strukturoitujen talletusten osalta, jos strukturoidun talletuksen liikkeeseen laskenut luottolaitos on direktiivin 2014/49/EU nojalla tunnustetun talletusten vakuusjärjestelmän jäsen.

Artiklassa 15 säädetään, ettei toimivaltainen viranomainen saa myöntää toimilupaa, jos sijoituspalveluyrityksellä ei ole asetuksen (EU) N:o 575/2013 vaatimusten mukaista kyseisen sijoituspalvelun tai -toiminnan edellyttämää riittävää perustamispääomaa.

Direktiivin 16 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista sekä algoritmista kaupankäyntiä koskevien 17 artiklassa säädettyjen vaatimusten noudattamisesta. Artikla vastaa pääosin MIFID I:n 13 artiklaa. Artiklan 3 kohtaan on lisätty uudet säännökset rahoitusvälineitä koskevan tuotehyväksyntämenettelyn käyttöön ottamisesta. Sijoituspalveluyrityksen, joka valmistaa rahoitusvälineitä asiakkaille myytäväksi, on käytettävä prosessia, jossa kukin rahoitusväline ja rahoitusvälineiden merkittävät mukautukset hyväksytään ennen rahoitusvälineen markkinointia tai jakelua asiakkaille. Rahoitusvälineitä valmistavan sijoituspalveluyrityksen on asetettava jakelijoiden saataville kaikki asianmukaiset tiedot rahoitusvälineestä ja tuotteiden hyväksymistä koskevasta menettelystä, mukaan lukien tieto rahoitusvälineen yksilöidystä kohdemarkkinasta. Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa tai suosittelee rahoitusvälineitä, joita se ei itse valmista, sillä on oltava käytössään asianmukaiset järjestelyt, joiden avulla voidaan saada edellä tarkoitettut tiedot ja käsitys kunkin rahoitusvälineen ominaispiirteistä ja tarkoitettusta kohdemarkkinasta. Artiklan 5 kohta sisältää uuden säännöksen, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään vakaat turvajärjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen, minimoida tiedon turmeltumisen ja luvattoman käytön riski ja estää tietojen vuotaminen, ja jotka turvaavat tiedon luottamuksellisuuden kaikissa vaiheissa. Edellä sanottu ei saa rajoittaa toimivaltais-

ten viranomaisten mahdollisuutta vaatia viestien käyttöoikeutta MIFID II:n ja asetuksen (EU) N:o 600/2014 mukaisesti.

Artiklan 7 kohdassa on uudet säännökset, joissa säädetään sellaisia puhelinkeskusteluja ja sähköisiä viestejä koskevien tallenteiden säilyttämisestä, jotka liittyvät toteutettuihin liiketoi-
miin käytäessä kauppaa omaan lukuun ja asiakastoimeksiantoja koskevien palvelujen tar-
joamiseen asiakastoimeksiantojen vastaanottamisen, välittämisen ja toteuttamisen yhteydessä.

Artiklan 8 ja 9 kohdissa säädetään MIFID I -direktiiviä vastaavasti sijoituspalveluyrityksen
hallussa olevien asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisesta. Artiklaan lisätyn
uuden 10 kohdan mukaan sijoituspalveluyritys ei saa tehdä omistusoikeuden siirtäviä rahoit-
usvakuusjärjestelyjä yksityisasiakkaiden kanssa asiakkaiden nykyisten tai tulevien, tosiasial-
listen tai ehdollisten taikka mahdollisten velvoitteiden turvaamiseksi tai kattamiseksi. Artik-
lassa säädetään jäsenvaltion mahdollisuudesta poikkeustapauksissa asettaa sijoituspalveluyri-
tyksille asiakkaan varojen suojaamista koskevia vaatimuksia 8, 9 ja 10 kohdissa ja 12 kohdas-
sa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä vahvistettujen vaatimusten lisäksi. Tämän kohdan
mukaisesti asetetut vaatimukset on ilmoitettava komissiolle. Artiklassa säädetään komissiolle
valtuus hyväksyä delegoituja säädöksiä, joilla määritetään artiklan 2—10 kohdassa vahvistetut
toiminnan järjestämistä koskevat käytännön vaatimukset (12 kohta).

Direktiivin 21 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämistä koskevien
edellytysten säännöllisestä tarkastelusta. Toimivaltaisella viranomaisella on oltava tarkoituk-
senmukaiset menetelmät sen valvomiseksi, että sijoituspalveluyritykset täyttävät jatkuvasti
toimiluvan myöntämisen edellytykset. Säännökset vastaavat MIFID I:n 16 artiklan 1 ja 2 koh-
taa. Artiklassa 22 säädetään toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta jatkuvasti valvoa si-
joituspalveluyritysten toimintaa. Säännös vastaa MIFID I:n 17 artiklan 1 kohtaa.

Algoritminen kaupankäynti

Kaupankäyntiteknologian käyttö on kehittynyt merkittävästi viimeksi kuluneen vuosikymme-
nen aikana. Monet markkinaosapuolet käyttävät nykyisin algoritmista kaupankäyntiä, jossa
tietokonealgoritmi määrittää automaattisesti toimeksiannon osatekijöitä niin, että ihmisen työ-
panosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan. Helsingin pörssissä toteutetuista kaupoista huomattava
osa perustuu nykyisin myös algoritmiseen kaupankäyntiin. Huippunopea algoritminen
kaupankäynti (*high frequency algorithmic trading technique*) on algoritmisen kaupankäynnin
alalaji, jossa kaupankäyntijärjestelmä analysoi markkinatietoa tai -signaaleja nopeasti ja sitten
lähettää tai päivittää suuria määriä toimeksiantoja erittäin lyhyessä ajassa kyseisen analyysin
perusteella. Kyseiselle kaupankäyntimenetelmälle ovat ominaisia muun muassa infrastruktuuri,
jolla pyritään minimoimaan kaupankäyntiin liittyvät viiveet, erilaiset konosalipalvelut,
huippunopea suora sähköinen markkinoillepääsy sekä se, että ihminen ei osallistu lainkaan yk-
sittäisiin liiketoiimiin tai toimeksiantoihin. Huippunopeaa tietokoneistettua kaupankäyntiä hel-
pottaa se, että markkinaosapuolten järjestelmät ovat fyysisesti lähellä kauppapaikan järjestel-
mää. Tämän vuoksi on tarpeen edellyttää, että kauppapaikat tarjoavat tällaisia konosalipalvelu-
ja syrjimättömästi, tasapuolisesti ja avoimesti. Kyseinen uusi kaupankäyntiteknologia on yleis-
esti hyödyttänyt markkinoita ja markkinaosapuolia, koska markkinoiden likviditeetti on li-
sääntynyt, kurssierot ovat kaventuneet, lyhyen aikavälin volatilititeetti on vähentynyt ja asiak-
kaiden toimeksiannot on voitu toteuttaa paremmin. Toisaalta kaupankäyntiteknologia aiheut-
taa myös potentiaalisia riskejä, joita ovat lisääntynyt riski kauppapaikkojen järjestelmien yli-
kuormittumisesta toimeksiantojen suuren määrän vuoksi sekä riskit algoritmisen kaupankäyn-
nin synnyttämistä päällekkäisistä tai virheellisistä toimeksiannoista tai muista toimintahäiri-
öistä, jotka saattavat johtaa markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaan toimintaan.

Algoritmisesta kaupankäynnistä aiheutuvien riskien vuoksi MIFID II:n 17 ja 48 artikla sisältävät täysin uudet säännökset algoritmiselle kaupankäynnille asetettavista vaatimuksista. Teknologian kasvaneen käytön potentiaalisia riskejä on pyritty direktiivissä lieventämään yhdistämällä toimenpiteitä ja erityisiä riskienhallintamenetelmiä, jotka kohdistetaan sekä algoritmista kaupankäyntiä tai huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää käyttäviin yrityksiin että niihin, jotka tarjoavat suoran sähköisen markkinoillepääsyn. Lisäksi direktiivissä kohdistetaan vaatimuksia kauppapaikkojen ylläpitäjiin.

MIFID II:n 17 artiklan mukaisesti algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalla sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään sen harjoittamaan liiketoimintaan soveltuvat tehokkaat järjestelmät ja riskienhallintamenetelmät, joiden avulla voidaan varmistaa sen kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti sekä asianmukaiset kaupankäynnin raja-arvot ja limiitit. Kyseisten järjestelmien tavoitteena on myös estää virheellisten toimeksiantojen lähettäminen tai järjestelmien muu toiminta, joka voi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa. Tavoitteena on myös estää markkinoiden väärinkäyttö. Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testattuja ja että niitä valvotaan asianmukaisesti.

Algoritmista kaupankäyntiä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä kotijäsenvaltionsa sekä sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä.

Direktiivi asettaa sijoituspalveluyritykselle myös velvollisuuden toimittaa kotivaltionsa valvontaviranomaiselle sen pyynnöstä joko säännöllisesti tai tapauskohtaisesti kuvauksen algoritmisten kaupankäyntistrategioidensa luonteesta, kuten myös yksityiskohtaiset tiedot järjestelmään sovellettavista kaupankäyntiparametreista tai limiiteistä sekä tiedot järjestelmän riskienhallinnan varmistavista menetelmistä ja sen testaamisesta. Valvontaviranomaisella on oikeus koska tahansa vaatia sijoituspalveluyritykseltä lisätietoja sen käyttämästä algoritmisesta kaupankäynnistä ja siihen käytettävistä järjestelmistä.

Direktiivi asettaa myös tiettyjä lisävaatimuksia huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää soveltaville sijoituspalveluyrityksille. Näiden on esimerkiksi tallennettava hyväksytyssä muodossa kaikkien kauppapaikoissa tekemiensä toimeksiantojen tarkka ja aikasekvensoitu kirjanpito ja annettava se pyynnöstä Finanssivalvonnalle. Lisäksi kaikilla huippunopeaa algoritmista kauppaa käyvillä yrityksillä on oltava toimilupa.

Algoritmista kaupankäyntiä markkinatakausstrategian toteuttamiseksi harjoittavan sijoituspalveluyrityksen on toteutettava tällaista markkinatakausta keskeytymättä tietyn osan kauppapaikan kaupankäyntiajasta poikkeustapauksia lukuun ottamatta siten, että kyseiselle kauppapaikalle tarjotaan likviditeettiä säännöllisesti ja ennakoitavasti. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen on tehtävä kauppapaikan kanssa kirjallinen sopimus, jossa on määritettävä sijoituspalveluyrityksen velvoitteet.

Sijoituspalveluyrityksille, jotka tarjoavat asiakkailleen suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, on asetettu direktiivissä velvollisuus arvioida ja valvoa kyseistä palvelua käyttäviä asiakkaitaan. Sijoituspalveluyritys vastaa siitä, että kyseistä palvelua käyttävät asiakkaat noudattavat direktiivin vaatimuksia ja kauppapaikan sääntöjä. Sijoituspalveluyrityksen on seurattava liiketoimia havaitakseen kyseisten sääntöjen rikkomiset, tavanomaisesta poikkeavan kaupankäynnin tai mahdollisen markkinoiden väärinkäytön, joista on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että yrityksen ja asiakkaan välillä on sitova kirjallinen sopimus palvelun tarjoamiseen liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja velvoitteista. Sijoituspalveluyrityksellä on myös säilyttävä vastuu asiakkaidensa sen

järjestelmiä tai kaupankäyntikoodeja käyttäen toteuttamasta kaupankäynnistä. Suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on myös ilmoitettava tästä kotijäsenvaltionsa ja sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, johon sijoituspalveluyritys tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä.

MIFID II:n 48 artikla sisältää myös säännellylle markkinalle asetettavia vaatimuksia algoritmisen kaupankäynnin huomioimiseksi. Direktiivin mukaan säännellyllä markkinalla on muun muassa oltava tehokkaat järjestelmät ja menettelyt sen varmistamiseksi, että algoritmiset kaupankäyntijärjestelmät eivät voi aiheuttaa tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä ja että sellaista voidaan hallita. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat myös sallia, että säännelty markkina vahvistaa korkeampia palkkioita huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää soveltaville osapuolille tai sellaisille osapuolille, joilla on suuri peruutettujen toimeksiantojen osuus. Säännellyn markkinan on myös kyettävä sen jäsenten tai osapuolten tunnusmerkintöjen avulla tunnistamaan algoritmisella kaupankäynnillä toteutetut toimeksiannot, toimeksiantojen luomiseen käytetyt algoritmit sekä kyseiset toimeksiannot käynnistäneet henkilöt. Toimivaltaisten viranomaisten on myös pyynnöstä saatava kyseiset tiedot.

ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa määritetään algoritmiseen kaupankäyntiin liittyvät toiminnan järjestämistä koskevat yksityiskohtaisemmat vaatimukset.

Monenkeskiset järjestelmät ja kauppapaikat

MIFID II:ssa säädetään säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän (MTF) lisäksi uudesta kauppapaikasta, josta käytetään direktiivissä käsitettä organisoitu kaupankäyntijärjestelmä (eng. *organised trading facility, OTF*). Säännelystä markkinasta sekä monenkeskisestä ja organisoidusta kaupankäyntijärjestelmästä käytetään direktiivissä lisäksi yhteistä käsitettä ”kauppapaikka”.

Organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitetaan direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 23 alakohdan mukaan monenkeskistä järjestelmää, joka ei ole säännelty markkina eikä monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja jossa useiden kolmansien osapuolten joukkovelkakirjoja, strukturoituja rahoitustuotteita, päästöoikeuksia tai johdannaisia koskevat osto- ja myynti-intressit voivat olla keskenään vuorovaikutuksessa siten, että tuloksena on sopimus direktiivin II osaston mukaisesti. Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää voivat ylläpitää samat toimijat, jotka voivat saada luvan myös monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiseen eli sijoituspalveluyritykset sekä säännellyn markkinan ylläpitämiseen luvan saaneet yritykset.

Direktiivin 18 artiklassa säädetään kaupankäyntimenettelystä ja liiketoimien loppuunsaattamisesta monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Artiklan mukaan monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävien sijoituspalveluyritysten ja markkinoiden ylläpitäjien on 16 artiklassa säädettyjen toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten täyttämisen lisäksi otettava käyttöön avoimet säännöt ja menettelyt tasapuolista ja asianmukaista kaupankäyntiä varten sekä vahvistettava objektiiviset perusteet toimeksiantojen tehokasta toteuttamista varten. Niillä on oltava järjestelyt, joilla varmistetaan järjestelmän moitteeton tekninen toimivuus järjestelmän toimintahäiriöihin liittyvien riskien hallitsemiseksi. Artikla vastaa osittain MIFID I:n 14 artiklaa mutta sisältää uudet yksityiskohtaiset säännökset toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista. Sen lisäksi aiemmin monenkeskistä järjestelmää koskeneet säännökset laajennetaan koskemaan jatkossa myös organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

Direktiivin 19 artiklassa säädetään monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää koskevista erityisvaatimuksista. Artiklassa kielletään muun muassa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitäviä sijoituspalveluyrityksiä tai markkinoiden ylläpitäjiä toteuttamasta asiakastoi-
meksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittamasta päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä.

Direktiivin 20 artiklassa säädetään organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevista erityisvaatimuksista. Organisoitu kaupankäyntijärjestelmän ylläpitoa ja kauppojen sisäistä toteutusta ei saa harjoittaa saman oikeussubjektin sisällä, minkä lisäksi organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjällä ei saa olla kauppojen sisäiseen toteuttajaan sellaista yhteyttä, joka mahdollistaisi niiden toimeksiantojen tai hintatarjousten vuorovaikutuksen. Organisoitulla kaupankäyntijärjestelmällä ei myöskään saa olla toiseen organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sellaista yhteyttä, joka mahdollistaisi eri organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien toimeksiantojen vuorovaikutuksen.

Myös organisoidun kaupankäyntijärjestelmän osalta direktiivissä kielletään asiakastoi-
meksiantojen toteuttaminen omaa pääomaa vastaan. Direktiivissä sallitaan organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän harjoittaa joukkovelkakirjalainojen, strukturoitujen rahoitustuotteiden ja tiettyjen johdannaisten päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä silloin, kun asiakas on antanut suostumuksensa prosessiin. Jäsenvaltiot voivat sallia organisoitujen kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän harjoittavan omaan lukuunsa muuta kuin päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä ainoastaan sellaisten valtion velkainstrumenttien osalta, joille ei ole likvidejä markkinoita.

Direktiivissä edellytetään, että toimeksiannot toteutetaan organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä harkinnanvaraisesti. Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävällä sijoituspalveluyrityksellä tai markkinoiden ylläpitäjällä on harkintavaltaa vain direktiivin 20 artiklan 6 kohdassa luetelluissa tilanteissa. Harkintavaltaa on silloin, kun se päättää antaa tai peruuttaa toimeksiannon ylläpitämässään organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tai kun se päättää olla täsmäyttämättä tiettyä asiakastoi-
meksiantoa muiden järjestelmässä tietynä ajankohtana olevien toimeksiantojen kanssa edellyttäen, että se noudattaa asiakkaalta saamiaan nimenomaisia ohjeita ja täyttää 27 artiklan mukaiset velvoitteensa toteuttaa toimeksiannot asiakkaan kannalta mahdollisimman edullisin ehdoin. Toimivaltainen viranomainen voi edellyttää, että joko toimilupaa haettaessa tai tapauskohtaisesti annetaan yksityiskohtainen selvitys siitä, miksi järjestelmä ei vastaa säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai kauppojen sisäistä toteuttajaa.

Direktiivin 31 artiklassa säädetään monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen sekä muiden oikeudellisten velvoitteiden noudattamisen valvonnasta. Monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävien sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjien on muun muassa seurattava lähetettyjä toimeksiantota sekä järjestelmiä käyttäen toteutettuja liiketoimia havaitakseen järjestelmän sääntöjen rikkomisen, tavanomaisesta poikkeavan kaupankäynnin, menettelyn, johon saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa kiellettyä toimintaa tai rahoitusvälineeseen liittyviä järjestelmän toimintahäiriöitä. Komission delegoiduissa säädöksissä määritellään tilanteet, joista tulee ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille kyseisen artiklan 2 kohdan nojalla.

Direktiivin 32 artiklassa säädetään rahoitusvälineellä monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä käytävän kaupan keskeyttämisen ja lopettamisen edellytyksistä sekä siinä noudatettavasta menettelystä. Kaupan keskeyttämistä ja lopettamista koskevat säännökset vastaavat sitä, mitä direktiivin 50 artiklassa on säädetty rahoitusvälineillä käytävän kaupan keskeyttämisestä ja lopettamisesta säännellyn markkinan osalta.

Toiminnan harjoittaminen ja menettelytapavaatimukset asiakkaiden suhteen sekä sijoittajan suojan varmistaminen

Eturistiriitojen välttämistä koskevia velvollisuuksia direktiivin 23 artiklassa on tarkennettu mainitsemalla artiklassa kannustimien vastaanottaminen kolmansilta osapuolilta sekä muut sijoituspalveluyrityksen omista palkkio- tai kannustinrakenteista aiheutuvat eturistiriidat. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen velvollisuuksia tiedottaa eturistiriidoista asiakkaille on täsmennetty. Tietojen on oltava riittävän yksityiskohtaisia, jotta asiakas voi tehdä sen johdosta palvelua koskevan perustellun päätöksen. Komission delegoiduissa säädöksissä määritellään eturistiriitojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja ilmoittamiseksi sijoituspalveluyrityksiltä edellytettävät toimenpiteet. Lisäksi delegoiduissa säädöksissä vahvistetaan sellaisten eturistiriitojen määrittämistä koskevat perusteet, jotka saattavat vahingoittaa sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden etuja.

Direktiivin 24—31 artiklaan sisältyvät sijoittajan suojan varmistamista koskevat säännökset.

Direktiivin 24 artikla sisältää yleiset periaatteet sijoituspalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista sekä asiakkaille annettavien tietojen sisällöstä. Vaatimukset asiakkaille annettavien tietojen sisällöstä kasvavat MIFID I:n 19 artiklaan verrattuna. MIFID II:n 24 artikla sisältää myös uuden riippumattoman sijoitusneuvonnan käsitteen. Sijoituspalveluyrityksen on hyvässä ajoin ennen sijoituspalvelun tarjoamista ilmoitettava asiakkaalle, tarjotaanko sijoitusneuvontaa riippumattomasti vai ei. Mikäli sijoitusneuvontaa tarjotaan riippumattomasti, sijoituspalveluyrityksen on arvioitava riittävä valikoima rahoitusvälineitä. Rahoitusvälineet eivät myöskään saa rajoittua sellaisiin rahoitusvälineisiin, jotka on laskenut liikkeeseen tai tarjonnut sijoituspalveluyritys itse tai sellainen yhteisöjen, joilla on läheinen sidos tai muu läheinen oikeudellinen tai taloudellinen suhde sijoituspalveluyritykseen.

Direktiivin 24 artiklassa muutetaan myös sijoituspalveluyrityksen kolmansilta osapuolilta vastaanottamia kannustimia koskevaa sääntelyä. Uutena säännöksenä direktiivissä kielletään riippumatonta sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa tarjoavaa sijoituspalveluyritystä vastaanottamasta ja pitämästä itsellään välityspalkkiota, provisiota tai muuta rahallisia tai ei-rahallista etua, joka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille. Rajoituksen ulkopuolelle jäävät vähäiset ei-rahalliset edut, jotka ovat omiaan parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja jotka ovat laajuudeltaan ja luonteeltaan sellaisia, ettei niiden voida katsoa haittaavan sijoituspalveluyrityksen velvoitetta toimia asiakkaan edun mukaisesti (7 kohdan b alakohta ja 8 kohta).

Sijoituspalveluyrityksen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä mille tahansa osapuolelle asiakasta tai asiakkaan lukuun toimivaa henkilöä lukuun ottamatta maksama tai tarjoama taikka vastaavasti osapuolelta saatu välityspalkkio, proviisio tai ei-rahallinen etu, ei ole sallittu, paitsi jos maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjotun palvelun laatua, eikä maksu tai etu haittaa sijoituspalveluyrityksen velvollisuutta toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaidensa etujen mukaisesti. Asiakkaalle on tällöin annettava kattavat tiedot maksun tai edun olemassaolosta sekä niistä mekanismeista, joilla maksu tai etu siirretään asiakkaalle (9 kohta). Lisäksi direktiivissä kielletään sijoituspalveluyritystä palkitsemasta tai arvioimasta henkilöstöään tavalla, joka on ristiriidassa asiakkaiden edun mukaisesti toimimista koskevan velvoitteen kanssa (10 kohta).

Jos sijoituspalvelua tarjotaan yhdessä toisen palvelun tai tuotteen kanssa osana pakettia taikka ehtona samalle sopimukselle tai paketille, direktiivissä edellytetään sijoituspalveluyrityksen ilmoittavan asiakkaalle siitä, voidaanko eri osatekijät ostaa erikseen. Sijoituspalveluyrityksen

on lisäksi selvitettävä erikseen kunkin osatekijän kulut ja veloitukset. ESMA laatii yhteistyössä EBA:n ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) kanssa ohjeet ristiinmyyntikäytäntöjen arvioinnista ja valvonnasta (11 kohta).

Komissiolla on valtuus hyväksyä delegeoituja säännöksiä, joilla varmistetaan, että sijoituspalveluyritykset noudattavat artiklassa vahvistettuja periaatteita tarjotessaan asiakkailleen sijoitus- ja oheispalveluja. Direktiivin 24 artiklan 12 kohdassa annetaan lisäksi optio jäsenvaltioille. Jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa ja direktiivissä tarkemmin säädetyin edellytyksin asettaa sijoituspalveluyrityksille lisävaatimuksia kyseisen artiklan soveltamisalaan kuuluvien seikkojen osalta. Tällaisten vaatimusten on oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, minkä lisäksi niissä on otettava huomioon jäsenvaltion markkinarakenteen kannalta erityisen tärkeät sijoittajansuojaa tai markkinoiden eheyttä koskevat erityisriskit.

Direktiivin 25 artiklassa säädetään soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arvioinnista sekä tietojen antamisesta asiakkaalle. MIFID I:n 19 artiklaan verrattuna artiklassa säädetään uutena vaatimuksena sijoituspalveluyrityksen velvollisuuden varmistua siitä, että sijoitusneuvontaa taikka tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista tai oheispalveluista asiakkaille antavilla henkilöillä on tarvittava tietämys ja pätevyys. Tietämys ja pätevyys on myös toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä osoitettava. Aiempaan direktiiviin verrattuna direktiivissä on lisäksi täsmennetty asiakkaille tarjottavien tuotteiden ja palveluiden soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointia sekä soveltuvuutta koskevan lausunnon toimittamista koskevia säännöksiä. Soveltuvuuden arvioinnissa on otettava huomioon myös asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen liittyvä tappionsietokyky sekä sijoitustavoitteisiin liittyvä riskiraja, jotta sijoituspalveluyritys voi suositella asiakkaalle tämän tappionsietokyvyn ja riskirajan mukaisia tuotteita ja palveluja (2 kohta). Niputettujen palveluiden tai tuotteiden kohdalla direktiivi sisältää uuden vaatimuksen varmistua siitä, että koko niputettu paketti on asiakkaalle soveltuva (3 kohta). Komissiolla on valtuus hyväksyä delegeoituja säännöksiä toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että sijoituspalveluyrityksen noudattavat kyseisen artiklan 2–6 kohdissa vahvistettuja periaatteita tarjotessaan asiakkailleen sijoitus- ja oheispalveluja.

Direktiivin 26 artiklassa säädetään MIFID I:n 20 artiklaa vastaavasti palvelujen tarjoamisesta toisen sijoituspalveluyrityksen välityksellä.

Direktiivin 27 artiklassa säädetään velvollisuudesta toteuttaa toimeksiannot asiakkaan kannalta mahdollisimman edullisin ehdoin (niin sanottu best execution -velvollisuus). MIFID I:n 21 artiklaan verrattuna uutta säännöksessä on se, että säännöksessä luetellaan yksityiskohtaisemmin tekijät, joiden perusteella asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos määräytyy. Sijoituspalveluyritystä myös kielletään vastaanottamasta asiakastoimeksiantojen reitittämiseksi tiettyyn kauppa- tai toteuttamispaikkaan sellaista palkkiota, alennusta tai ei-rahallista etua, joka on direktiivissä tarkemmin säädettyjen eturistiriitoja ja kannustimia koskevien vaatimusten vastainen (2 kohta). Uutta säännöksessä on lisäksi se, että toimeksiantojen toteuttamispaikkojen olisi annettava maksutta yleisön käyttöön liiketoimien toteuttamisen laadusta kyseisellä toteuttamispaikalla mukaan lukien toteuttamisen hinnasta, nopeudesta ja todennäköisyydestä (3 kohta).

Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteista asiakkaille annettavia tietoja koskevia vaatimuksia on täsmennetty velvoittamalla sijoituspalveluyritys selittämään selkeästi, riittävän yksityiskohtaisesti ja asiakkaiden kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla, miten sijoituspalveluyritys toteuttaa toimeksiannot asiakkaalle (5 kohta). Lisäksi uutta on se, että sijoituspalveluyrityksen on vuosittain julkaistava tiivistetysti tiedot viidestä kaupankäyntivolyymilla mitattuna tärkeimmästä toteuttamispaikasta kunkin rahoitusvälineluokan osalta (6 kohta).

Komissiolla on valtuus hyväksyä delegoituja säädöksiä direktiivin 27 artiklan 9 kohdassa luetelluista seikoista, kuten muun muassa niiden eri tekijöiden suhteellisen merkityksen arvioimisesta, jotka voidaan ottaa huomioon parhaan mahdollisen tuloksen määrittämiseksi. Lisäksi ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa määritellään liiketoimien toteutuksen laatua koskevien tietojen täsmällinen sisältö, muoto ja jaksottaisuus sekä sijoituspalveluyrityksen tärkeimmistä toteuttamispaikoista julkaisemien tietojen sisältö ja muoto.

Direktiivin 28 artiklassa säädetään asiakastoimeksiantojen käsittelyä koskevista säännöistä. Artikla vastaa asiallisesti MIFID I:n 22 artiklaa.

Direktiivin 29 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen velvoitteista niiden nimetessä sidonnaisasiamiehiä. Direktiivin myötä sidonnaisasiamiehiä koskeva sääntely tulee jatkossa sovellettavaksi kaikissa jäsenvaltioissa, sillä aiemmassa direktiivissä sidonnaisasiamiesten käytön salliminen oli jäsenvaltioiden harkinnassa. Direktiivi edellyttää jäsenvaltioiden sallivan sen, että sijoituspalveluyritykset voivat nimetä sidonnaisasiamiehiä edistämään sijoituspalveluyrityksen tarjoamien palvelujen myyntiä, hankkimaan asiakkaita, ottamaan vastaan toimeksiantoja asiakkailta ja välittämään niitä, tarjoamaan rahoitusvälineitä sekä tarjoamaan neuvoja kyseisen sijoituspalveluyrityksen tarjoamista rahoitusvälineistä ja -palveluista. Sijoituspalveluyritykselle asetettavat velvoitteet sidonnaisasiamiesten nimeämisen suhteen vastaavat pitkälti MIFID I:n 23 artiklassa asetettuja vaatimuksia. Direktiivissä sallitaan kuitenkin jäsenvaltioiden antavan artiklan säännöksiä tiukempia säännöksiä tai säätävän muista vaatimuksista lainkäyttöalueellaan rekisteröidyille sidonnaisasiamiehille (6 kohta). Sidonnaisasiamiehet on rekisteröitävä sen jäsenvaltion julkiseen rekisteriin, johon kyseiset sidonnaisasiamiehet ovat sijoittautuneet.

Direktiivin 30 artiklaan sisältyvät säännökset hyväksyttävien vastapuolten kanssa toteutettavista liiketoimista. MIFID I:n 24 artiklaan nähden artiklassa asetetaan uutena vaatimuksena sijoituspalveluyritykselle velvollisuus toimia suhteissaan hyväksyttäviin vastapuoliin rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen on viestittävä hyväksyttävien vastapuolten kanssa tasapuolisella, selkeällä ja harhaanjohtamattomalla tavalla. Aiempaan direktiiviin verrattuna direktiivissä on myös supistettu niiden säännösten luetteloa, joita ei tarvitse noudattaa hyväksyttävien vastapuolten kanssa toteutettavissa liiketoimissa. Komissiolla on valtuus antaa delegoituja säädöksiä menettelyistä, joilla haetaan hyväksyttävän vastapuolen asemaa ja joilla aiottu vastapuoli voi antaa nimenomaisen vahvistuksen hyväksyttävän vastapuolen aseman hyväksymistä. Delegoiduissa säädöksissä määritellään myös ennalta vahvistetut vaatimukset, joiden perusteella yritystä voidaan pitää hyväksyttävänä vastapuolella.

Pk-yritysten kasvumarkkinat

Direktiivin 33 artikla sisältää uudet säännökset pk-yritysten kasvumarkkinoista (eng. *SME growth markets*). Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä (pk-yritykset) tarkoitetaan direktiiviä sovellettaessa sellaisia yrityksiä, joiden keskimääräinen markkina-arvo oli alle 200 miljoonaa euroa kolmen edellisen kalenterivuoden lopun hintatarjousten perusteella.

Artiklassa asetetaan edellytykset, joiden täytyessä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä voi hakea kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän rekisteröintiä pk-yritysten kasvumarkkinana. Artiklan 3 kohdassa edellytetään, että vähintään 50 prosentin liikkeeseenlaskijoista, joiden rahoitusvälineillä käydään kauppaa pk-yritysten kasvumarkkinoilla, on oltava pk-yrityksiä. Lisäksi pk-yrityksen kasvumarkkinaksi hakeutuvan monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän on täytettävä myös muut

kyseisen artiklan 3 kohdassa luetellut vaatimukset, jotka koskevat muun muassa sen järjestelmiä ja valvontamenetelmiä sekä kaupankäynnin kohteeksi otettavista rahoitusvälineistä julkaistavia tietoja. Pk-yritysten kasvumarkkinoita koskevat vaatimukset täsmennetään komission hyväksymissä delegoiduissa säädöksissä.

Toimivaltainen viranomainen voi poistaa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän pk-yritysten kasvumarkkinoiden rekisteristä, jos markkinaa ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä hakee sen poistamista tai jos pk-yrityksen kasvumarkkinaa koskevat edellytykset eivät enää täyty. Rekisteröinnistä tai rekisteristä poistamisesta on ilmoitettava ESMA:lle.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudet

Direktiivin 34 artiklaan sisältyvät säännökset sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen vapaudesta toisen jäsenvaltion alueella. Artikla vastaa asiallisesti MIFID I:n 31 artiklaa, mutta monet artiklan säännökset on ulotettu koskemaan jatkossa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän lisäksi myös organisoituja kaupankäyntijärjestelmiä ylläpitäviä sijoituspalveluyrityksiä ja markkinoiden ylläpitäjiä.

Direktiivin 35 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamista koskevasta ilmoitusmenettelystä sekä tiedoista, jotka sivuliikkeen perustamista suunnittelevan sijoituspalveluyrityksen tulee toimittaa kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle. Sivuliikkeen perustamisen lisäksi artiklassa säädetään myös tilanteesta, jossa sijoituspalveluyritys tai luottolaitos haluaa käyttää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä. Isäntävaltion toimivaltaisen viranomaisen valvonta- ja tutkintavastuulla olevista direktiivin velvoitteista säädetään 35 artiklan 8 kohdassa.

Direktiivin 36 artiklan säännökset koskevat pääsyä säännellyille markkinoille ja vastaavat asiallisesti MIFID I:n 33 artiklan säännöksiä. Artiklassa 37 säädetään toisista jäsenvaltioista tulevien sijoituspalveluyritysten pääsystä jäsenvaltion alueella toimiviin keskusvastapuoli- ja selvitysjärjestelmiin sekä oikeudesta nimetä selvitysjärjestelmä. Artiklassa 38 säädetään monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen oikeudesta käyttää toisessa jäsenvaltiossa toimivaa keskusvastapuolta, selvitysyhteisöä ja selvitysjärjestelmää. Artiklaan on lisätty viittaus OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppapatiekistereistä annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 (jäljempänä *EMIR-asetus*) säännöksiin. Muilta osin kyseinen artikla ei ole muuttunut MIFID I -direktiiviin verrattuna.

Kolmansien maiden yritysten tarjoamat sijoituspalvelut ja harjoittama toiminta

Palvelujen tarjoaminen tai toiminnan harjoittaminen perustamalla sivuliike

MIFID I -direktiivissä on säännökset jäsenvaltioiden suhteista kolmansiin maihin. MIFID II sisältää uudet säännökset kolmannen maan yrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa jäsenvaltiossa. Artiklan 39 mukaan jäsenvaltio voi edellyttää, että kolmannen maan yritys, joka aikoo tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota mahdollisia oheispalveluja jäsenvaltiossa yksityisasiakkaille tai liitteessä II olevassa II osassa tarkoitetuille sellaisille asiakkaille, joita voidaan pyynnöstä kohdella ammattimaisina sijoittajina, perustaa sivuliikkeen kyseiseen jäsenvaltioon. Jos jäsenvaltio edellyttää sivuliikkeen perustamista, sivuliikkeen on hankittava kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta etukäteen toimilupa. Direktiivissä säädetään toimiluvan myöntämisen edellytyksistä

ja tiedoista, jotka sivuliikkeen toimilupaa hakevan kolmannen maan yrityksen on annettava kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle (40 ja 41 artikla).

Direktiivin 41 artiklan mukaan kolmannen maan yrityksen sivuliike on sille toimiluvan myöntäneen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valvonnan alainen. Artiklassa säädetään MIFID II:n ja MIFIR:n säännöksistä, joiden mukaisia velvoitteita toimiluvan saaneen sivuliikkeen on noudatettava. Artiklan 42 mukaan, jos kolmannen maan yritys tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa 39 artiklassa tarkoitetulle asiakkaalle tämän asiakkaan omasta yksinomaisesta aloitteesta, 39 artiklan mukaista toimilupavaatimusta ei sovelleta kyseisen palvelun tarjoamiseen tai toiminnan harjoittamiseen kyseiselle henkilölle eikä kyseisen palvelun tarjoamiseen tai toiminnan harjoittamiseen nimenomaisesti liittyvään suhteeseen. Artiklassa 43 säädetään toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta peruuttaa kolmannen maan yritykselle myönnetty toimilupa ja perumiseen oikeuttavista perusteista.

Kolmansien maiden yritysten vastaavuuspäätöksen nojalla sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta harjoittama palvelutarjonta ja toiminta

MIFIR:n 46—49 artiklassa säädetään kolmansien maiden yritysten vastaavuuspäätöksen nojalla sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta harjoittamasta palvelujen tarjonnasta ja toiminnasta.

Asetuksen 46 artiklan mukaan kolmannen maan yritys voi tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja, jotka on suunnattu mihin tahansa unioniin sijoittautuneille hyväksyttävillä vastapuolilla ja MIFID II:n liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille sivuliikettä perustamatta edellyttäen, että Euroopan ESMA on rekisteröinyt yrityksen kolmansien maiden yrityksistä pitämänsä rekisteriin. ESMA rekisteröi kolmannen maan yrityksen, joka on hakenut lupaa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa kaikkialla unionissa edellyttäen, että artiklassa säädetyt rekisteröinnin edellytykset täyttyvät. Edellytyksenä muun ohella on, että komissio on hyväksynyt kolmatta maata koskevan vastaavuuspäätöksen 47 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Artiklan 47 mukaan komissio voi tehdä kolmatta maata koskevan päätöksen, jossa todetaan, että kyseisen kolmannen maan lainsäädäntö- ja valvontajärjestelyillä varmistetaan, että maassa toimiluvan saaneet yritykset noudattavat oikeudellisesti sitovia liiketoiminta- ja vakavaraisuusvaatimuksia, jotka vastaavat vaikutukseltaan tässä asetuksessa, luottolaitosdirektiivissä ja MIFID II:ssa sekä tämän asetuksen ja mainittujen direktiivien nojalla hyväksytyissä täytäntöönpanotoimenpiteissä vahvistettuja vaatimuksia, ja että kyseisen kolmannen maan lainsäädäntökehys tarjoaa tehokkaan vastaavan järjestelmän sellaisten sijoituspalveluyritysten tunnustamiseksi, jotka ovat saaneet toimiluvan kolmannen maan oikeusjärjestyksen nojalla (kohta 1).

Kolmannen maan yrityksen on toimitettava hakemuksensa ESMA:lle sen jälkeen kun komissio on hyväksynyt 47 artiklassa tarkoitetun vastaavuuspäätöksen. ESMA antaa hakemuksen jättäneelle kolmannen maan yritykselle 180 työpäivän kuluessa täydellisen hakemuksen jättämisestä perustellun kirjallisen selvityksen siitä, onko rekisteröinti myönnetty vai evätty.

Jos komissio ei ole tehnyt 47 artiklassa tarkoitettua vastaavuuspäätöstä tai jos sen hyväksymä päätös ei ole enää voimassa, jäsenvaltio voi antaa kolmannen maan yrityksille omalla alueellaan luvan sijoituspalvelujen tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen hyväksyttävillä vastapuolilla ja MIFID II:n liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille kansallisten järjestelmiensä mukaisesti.

Palveluja tarjoavien kolmansien maiden yritysten on ilmoitettava unioniin sijoittautuneille asiakkaille ennen sijoituspalveluiden tarjoamista, että niillä ei ole lupa tarjota palveluja muille

asiakkaille kuin hyväksyttävälle vastapuolille ja ammattimaisille asiakkaille, ja että niitä ei valvota unionissa.

ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi niiden tietojen määrittämiseksi, jotka hakemuksen esittävän kolmannen maan yrityksen on annettava ESMA:lle rekisteröintihakemuksessaan (46 artikla kohta 7).

Artiklassa 47 säädetään komission kolmatta maat koskevasta vastaavuuspäätöksestä ja edellytyksistä, joiden tulee täytyä, jotta kolmannen maan vakavaraisuuden ja liiketoiminnan menettelytapojen valvontakehystä voidaan pitää vaikutukseltaan vastaavana (1 kohta). Artiklassa säädetään yhteistyöjärjestelyistä, joita ESMA perustaa niiden kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joiden lainsäädäntö- ja valvontakehykset on tunnustettu tosiasiasa vastaaviksi 1 kohdan mukaisesti.

Artiklan mukaan kolmannen maan yritys, joka on sijoittautunut maahan, jonka lainsäädäntö- ja valvontakehys on tunnustettu tosiasiasa vastaavaksi 47 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja joka on saanut sivuliikkeen toimiluvan MIFID II:n 39 artiklan mukaisesti, voi tarjota toimilupansa mukaisia palveluja ja toimintoja hyväksyttävälle vastapuolille ja MIFID II:n liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille unionin muissa jäsenvaltioissa sivuliikettä perustamatta. Tätä tarkoitusta varten sen on noudatettava MIFID II:n 34 artiklassa säädettyjä tiedonantovaatimuksia, jotka koskevat rajat ylittävää sijoituspalvelujen tarjontaa ja sijoitustoiminnan harjoittamista.

Artiklassa 48 säädetään ESMA:n tehtävästä pitää rekisteriä sellaisista kolmansien maiden yrityksistä, joiden sallitaan tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa unionissa. Rekisteri on asetettava julkisesti saataville ESMA:n verkkosivustolla, ja siinä on oltava tiedot palveluista tai toiminnoista, joita kolmansien maiden yritykset saavat tarjota ja harjoittaa, sekä toimivaltaisesta viranomaisesta, joka vastaa kyseisten yritysten valvonnasta kolmannessa maassa. Artiklassa 49 säädetään ESMA:n oikeudesta peruuttaa kolmannen maan yrityksen rekisteröinti ja peruuttamisen edellytyksistä.

Artiklassa 54 olevan siirtymäsäännöksen mukaan kolmansien maiden yritykset voivat jatkaa palvelujen tarjoamista ja toiminnan harjoittamista jäsenvaltioissa kansallisten järjestelmien mukaisesti kolmen vuoden ajan siitä, kun komissio on hyväksynyt kolmatta maata koskevan vastaavuuspäätöksen.

Säännellyt markkinat

Direktiivin 44—47 artiklassa säädetään säänneltyjen markkinoiden ylläpitäjän toimilupaa, toimintaedellytyksiä, hallinto- ja ohjausjärjestelmiä sekä toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista. Pääosa vaatimuksista vastaa aiemmassa direktiivissä asetettuja vaatimuksia.

Direktiivin 45 artiklassa säädetään markkinoiden ylläpitäjän ylintä hallintoelintä koskevista vaatimuksista. Artiklassa asetetaan aiempaa tarkempia vaatimuksia ylimmän hallintoelimen jäsenen tietämykselle ja pätevyydelle. Lisäksi artiklassa säädetään ylimmän hallintoelimen jäsenen ajankäyttöä koskevista vaatimuksista sekä rajoitetaan jäsenen samanaikaisesti hoitamien muiden johtotehtävien enimmäismäärää. Muita johtotehtäviä arvioitaessa on otettava huomioon ylimmän hallintoelimen jäsenen yksilölliset olosuhteet sekä markkinoiden ylläpitäjän toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. ESMA antaa ohjeet direktiivin 45 artiklan 9 kohdassa luetelluista seikoista, kuten ylimmän hallintoelimen riittävästä tietämyksestä ja pätevydestä sekä ajasta, jonka ylimmän hallintoelimen jäsen tarvitsee tehtäviensä hoitamiseen.

Direktiivin 45 artiklan 4 kohdassa säädetään markkinoiden ylläpitäjän velvollisuudesta perustaa nimityskomitea sekä nimityskomitealle asetettavista tehtävistä. Kyseistä kohtaa sovelletaan vain sellaisiin markkinoiden ylläpitäjiin, jotka kokonsa, sisäisen organisaationsa sekä toimintansa luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden vuoksi ovat merkittäviä. Nimityskomitean tehtävänä on muun muassa suositella ylimmälle hallintoelimelle tai yhtiökokoukselle hyväksyttäväksi ehdokkaita, kun ylimmässä hallintoelimestä olevia paikkoja täytetään. Nimityskomitean on myös säännöllisesti arvioitava ylimmän hallintoelimen kokoonpano ja tehtävien hoitoa sekä sen jäsenten tietämystä ja pätevyyttä. Lisäksi artiklassa säädetään markkinoiden ylläpitäjän hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevista vaatimuksista.

Direktiivin 46 artiklassa säädetään sellaisia henkilöitä koskevista vaatimuksista, jotka huomattavasti vaikuttavat säännellyn markkinan johtamiseen. Artiklassa 47 säädetään säännellyn markkinan toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista. Kyseisessä artiklassa asetetaan markkinoiden ylläpitäjille uusi kielto toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä millään ylläpitämällään säännellyllä markkinalla (2 kohta).

Direktiivin 48 artikla sisältää uudet vaatimukset järjestelmien häiriönsietokyvyn, kauppojen hintavaihtelurajojen sekä sähköisen kaupankäynnin suhteen. Vaikka artiklassa mainitaan pelkästään säännelty markkina, artiklan vaatimuksia sovelletaan 18 artiklan 5 kohdan nojalla myös monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmiä ylläpitäviin sijoituspalveluyrityksiin ja markkinoiden ylläpitäjiin. Direktiivin 48 artiklassa edellytetään säännellyllä markkinalla olevan käytössään tehokkaat menettelyt ja järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky sekä riittävä kapasiteetti. Lisäksi direktiivissä edellytetään, että asianmukainen kaupankäynti voidaan varmistaa myös markkinoiden vakavissa stressiolosuhteissa, kaupankäyntijärjestelmät ovat testattuja ja niissä esiintyvien häiriöiden varalta on käytössä liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt (1 kohta). Säännellyllä markkinalla on oltava kirjallinen sopimus markkinatakaustrategiaa säännellyllä markkinalla toteuttavien sijoituspalveluyritysten kanssa, minkä lisäksi sen on varmistettava riittävän monen sijoituspalveluyrityksen osallistuminen sopimukseen. Sopimuksessa on täsmennettävä muun muassa likviditeetin tarjoamiseen liittyvät sijoituspalveluyrityksen velvoitteet sekä mahdolliset alennukset ja muut kannustimet, joita sijoituspalveluyritykselle annetaan likviditeetin tarjoamisesta (2 ja 3 kohta).

Säännellyllä markkinalla on oltava käytössään järjestelmät sellaisten tarjousten hylkäämiseksi, jotka ylittävät ennalta määritetyt volyymit ja hintojen raja-arvot tai ovat selvästi virheellisiä (4 kohta). Lisäksi säännellyllä markkinalla on oltava valmiudet väliaikaisesti pysäyttää tai rajoittaa kaupankäynti, jos jossakin rahoitusvälineessä tapahtuu lyhyessä ajassa merkittävä hinnanmuutos. Säännellyn markkinan on poikkeuksellisissa tapauksissa kyettävä myös peruuttamaan, muuttamaan tai korjaamaan liiketoimi (5 kohta). Säännellyn markkinan on pyynnöstä annettava toimivaltaisen viranomaisen käyttöön tiedot tarjouskirjastaan tai pääsy tarjouskirjaansa, jotta toimivaltainen viranomainen voi valvoa kaupankäyntiä (11 kohta).

Direktiivin 48 artiklassa säädetään myös säännellyn markkinan konesalipalveluja koskevien sääntöjen sekä sen palkkiorakenteiden avoimuus-, tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvaatimuksista (8 kohta). Palkkiorakenteet eivät myöskään saa luoda kannustimia tavanomaisesta poikkeavaan kaupankäyntiin tai markkinoiden väärinkäyttöön. Jäsenvaltiot voivat sallia, että säännelty markkina vahvistaa korkeamman palkkion myöhemmin peruutetun toimeksiannon tekemisestä ja vahvistaa korkeamman palkkion sellaisille osapuolille, joilla peruutettujen toimeksiantojen osuus on suuri toteutettuihin toimeksiantoihin verrattuna (9 kohta).

ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa yksilöidään muun muassa kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokykyä ja riittävää kapasiteettia sekä konosalipalvelujen, palkkiorakenteiden ja markkinatakausjärjestelmien tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä koskevat vaatimukset.

Direktiivin 49 artiklassa säädetään hinnanmuutosvälejä koskevista uusista vaatimuksista. Säännel-lyn markkinan on otettava käyttöön hinnanmuutosvälijärjestelyt direktiivissä ja ESMA:n laatimissa teknisissä sääntelystandardeissa yksilöityjä rahoitusvälineitä varten. Kyseisissä järjestelyissä hinnanmuutosväli on mukautettava asianmukaisesti rahoitusvälineittäin ja kalibroitava rahoitusvälineen likviditeettiprofiiliin eri markkinoilla sekä osto- ja myyntitarjousten erojen keskiarvoon. Komissiolla on valtuus hyväksyä ESMA:n luonnostelemat tekniset sääntelystandardit, joissa määritellään pienimmät mahdolliset hinnanmuutosvälit ja hinnanmuutosjärjestelyt tietyille artiklassa luetelluille rahoitusvälineille.

Kaikkien kauppapaikkojen ja niiden jäsenten on direktiivin 50 artiklan mukaan synkronoitava liiketoimintakellot, joita käyttämällä ne tallentavat raportoitavien tapahtumien päiväyksen ja kellonajan. Kellojen synkronoinnin tarkkuustaso määritellään ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa.

Artiklassa 51 säädetään asiallisesti MIFID I:n 40 artiklaa vastaavasti vaatimuksista, jotka koskevat rahoitusvälineiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi. Komissiolla on valtuus hyväksyä ESMA:n luonnostelemat tekniset sääntelystandardit kyseisen artiklan 6 kohdassa luetelluista seikoista. Teknisissä sääntelystandardeissa määritellään muun muassa eri rahoitusvälineiden ominaispiirteet, jotka säännel-lyn markkinan on otettava huomioon arvioidessaan sitä, onko rahoitusväline laskettu liikkeeseen kaupankäynnin kohteeksi ottamiselle asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Direktiivin 52 artikla sisältää säännökset rahoitusvälineillä säännellyllä markkinoilla käytävän kaupan keskeyttämisestä ja lopettamisesta. MIFID I:n artiklan 41 artiklaan nähden kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta koskevat velvoitteet kasvavat. Uutta säännöksessä on muun muassa se, että keskeyttäessään tai lopettaessaan kaupankäynnin rahoitusvälineillä markkinoiden ylläpitäjän on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti myös tietyillä rahoitusvälineisiin liittyvissä johdannaisilla silloin, kun tämä on tarpeen rahoitusvälineellä käytävän kaupan keskeyttämisen tai lopettamisen tavoitteiden tukemiseksi. Sen varmistamiseksi, että edellä mainittua velvoitetta sovelletaan oikeasuhtaisesti, komissiolla on valtuus hyväksyä ESMA:n luonnostelemat tekniset sääntelystandardit, joissa määritellään ne tapaukset, joissa johdannaisen ja rahoitusvälineen välillä on tällainen direktiivissä tarkoitettu yhteys. Toimivaltaisen viranomaisen on direktiivissä tarkemmin säädetyissä tapauksissa vaadittava myös muita lainkäyttövaltaansa kuuluvia ja asianomaisella rahoitusvälineellä tai johdannaisella kauppaa käyviä säännel-lyjä markkinoita, monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä sekä organisoituja kaupankäyntijärjestelmiä keskeyttämään tai lopettamaan kaupankäynti, paitsi jos siitä voisi aiheutua merkittävää haittaa sijoittajien eduille tai markkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Komission on valtuus antaa delegoituja säädöksiä sekä tekniset täytäntöönpanostandardit artiklan 3 ja 4 kohdassa luetelluista seikoista.

Direktiivin 53 artiklaan sisältyvät säännökset pääsystä säännellyllä markkinalle. Artikla vastaa asiallisesti MIFID I:n 42 artiklaa.

Artiklassa 54 säädetään säännel-lyn markkinan ja muiden oikeudellisten velvoitteiden noudattamisen valvonnasta. Aiempaan direktiivin verrattuna säännel-lyn markkinan valvontatehtäviä on täsmennetty velvoittamalla säännel-lyn markkinan ylläpitäjät ilmoittamaan välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle niiden sääntöjen merkittävästi rikkomisesta, tavanomaisesta

poikkeavasta kaupankäynnistä, menettelystä, johon saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttö-asetuksessa kiellettyä toimintaa tai rahoitusvälineeseen liittyvistä järjestelmän toimintahäiriöistä. Toimivaltaisen viranomaisen on puolestaan toimitettava markkinoiden ylläpitäjän ilmoittamat tiedot ESMA:lle ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Ilmoitusvaatimusta koskevat tilanteet määritellään tarkemmin komission delegoiduilla säädöksillä.

Artiklaan 55 sisältyvät keskusvastapuoli- ja selvitysjärjestelmiä koskevat säännökset, joihin on lisätty viittaus EMIR-asetuksen säännöksiin. Muilta osin artikla vastaa MIFID I:n 46 artiklassa asetettuja vaatimuksia.

Artiklassa 56 säädetään jäsenvaltion velvollisuudesta laatia luettelo säännellyistä markkinoista, joiden kotijäsenvaltio se on. Luettelo on toimitettava muille jäsenvaltioille sekä ESMA:lle, joka ylläpitää ajantasaista luettelo verkkosivustollaan.

Läpinäkyvyysvaatimukset

Finanssikriisi toi esiin heikkouksia finanssimarkkinoiden avoimuudessa ja tilanteen parantamiseksi rahoitusvälineiden markkinoilla toteutettavien liiketoimien avoimuutta on vahvistettu merkittävällä tavalla MIFIR-asetuksen myötä. Yhtenäisten säännösten tavoitteena on läpinäkyvyysvaatimusten yhtenäinen soveltaminen, vahvistaa luottamusta markkinoiden avoimuuteen EU:n alueella, vähentää sääntelyn monimutkaisuutta ja sen noudattamisesta sijoituspalveluyrityksille ja etenkin rajojen yli toimiville rahoituslaitoksille aiheutuvia kustannuksia sekä edistää kilpailun vääristymien poistamista.

Sen varmistamiseksi, että kaupankäynti tapahtuisi enemmän säännellyissä kauppapaikoissa eikä niiden ulkopuolella, on MIFIR:ssä säännökset sijoituspalveluyrityksen kaupankäyntivelvollisuudesta. Kaupankäyntivelvollisuus tarkoittaa sitä, että sijoituspalveluyritysten on toteutettava kaikki kaupat, myös omaan lukuun ja asiakastoimeksiantojen johdosta toteutettavat kaupat, säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, kauppajen sisäisen toteuttajan välityksellä tai vastaavassa kolmannen maan kauppapaikassa. Lisäksi asetuksessa säädetään muun muassa hintatarjouksista sekä asiakastoimeksiantojen toteuttamisesta. Asetuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole edellyttää kauppaa edeltävien läpinäkyvyysvaatimusten soveltamista liiketoimiin, jotka toteutetaan OTC-kauppoina, paitsi kun ne toteuttaa kauppajen sisäinen toteuttaja.

Yksityiskohtainen EU-sääntely tarkoittaa, että kansallinen liikkumavara lainsäädännössä on rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimusten osalta MIFIR:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja standardien voimaantulon jälkeen vähäinen.

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimuksista ja kaupparaportoinnista säädetään MIFIR:n II—IV osastoissa. Oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimukset koskevat osakkeita, talletustodistuksia sekä pörssilistattuja rahastoja, todistuksia ja muita samankaltaisia rahoitusvälineitä. Vieraan pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevia läpinäkyvyysvaatimuksia sovelletaan joukkovelkakirjalainoihin, strukturoituihin rahoitustuotteisiin, päästöoikeuksiin sekä johdannaisiin. Asetuksen II osasto koskee kauppapaikkojen avoimuutta, III osasto kauppajen sisäisten toteuttajien ja OTC-kaupankäyntiä harjoittavien sijoituspalveluyritysten avoimuutta ja IV osasto koskee liiketoimista ilmoitettavia tietoja valvojalle sekä tietojen säilyttämistä.

Asetuksen 3 artiklassa säädetään kauppapaikkojen kauppaa edeltävistä avoimuusvaatimuksista oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden osalta. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on julkistettava järjestelmissään vallitsevat osto- ja myyntihinnat sekä kyseisillä hinnoilla

ilmenevä kaupankäyntihalukkuus rahoitusvälineille, joilla käydään kauppaa kauppapaikassa. Vaatimusta on sovellettava myös toteutuskelpoisiin kiinnostuksen ilmauksiin. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on asetettava nämä tiedot jatkuvasti yleisön saataville tavanomaisena kaupankäyntiaikana.

Artiklassa 4 säädetään perusteista, joilla julkistamisvelvollisuudesta voi vapautua. Vapautumisperusteena voi olla esimerkiksi rahoitusvälineen puutteellinen likviditeetti tai toimeksianto, joka on suuri tavanomaiseen markkinakokoon verrattuna. Kauppapaikkojen kaupanjälkeisistä avoimuusvaatimuksista säädetään 6 artiklassa. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on julkistettava toteutettujen liiketoimien hinta, volyyymi ja ajankohta sellaisten oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden osalta, joilla käydään kauppaa kauppapaikassa. Tiedot on julkistettava niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista. Artiklassa 7 säädettyllä tavalla toimivaltaisten viranomaisten on voitava antaa kauppapaikoille ja sijoituspalveluyrityksille lupa lykätä liiketoimia koskevien yksityiskohtaisten tietojen julkistamista liiketoimien tyypin tai koon perusteella. Vaikka vapautukset kauppaa edeltävistä läpinäkyvyysvaatimuksista myöntää kansallinen viranomainen, koordinoi ESMA niiden käyttöä, jottei yksittäinen jäsenvaltio myöntäisi niitä kohtuuttomasti.

Muiden kuin oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden kauppaa edeltävistä avoimuusvaatimuksista säädetään asetuksen 8 artiklassa. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on julkistettava järjestelmässään vallitsevat osto- ja myyntihinnat sekä kyseisillä hinnoilla ilmenevä kaupankäyntihalukkuus joukkovelkakirjoille, strukturoiduille rahoitustuotteille, päästöoikeuksille ja johdannaisille, joilla käydään kauppaa kauppapaikassa. Vaatimusta on sovellettava myös toteutuskelpoisiin kiinnostuksen ilmauksiin. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on asetettava tiedot jatkuvasti yleisön saataville tavanomaisena kaupankäyntiaikana.

Oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä vastaavalla tavalla toimivaltaiset viranomaiset voivat vapauttaa kauppapaikat ja sijoituspalveluyritykset velvollisuudesta julkistaa kauppaa edeltävät tiedot 9 artiklassa säädettyllä tavalla. Tiedot on asetettava soveltuvin sähköisin välinein jatkuvasti yleisön saataville tavanomaisena kaupankäyntiaikana. Näin varmistetaan, että tiedot annetaan kohtuullisin kaupallisin ehdoin ja syrjimättömästi.

Asetuksen 10 artiklassa säädetään vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden kaupan jälkeisistä avoimuusvaatimuksista. Kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten on julkistettava toteutettujen liiketoimien hinta, volyyymi ja ajankohta niin reaaliaikaisesti kuin se teknisesti on mahdollista. Tietojen julkistamisen lykkäämistä voidaan hakea 11 artiklassa säädettyillä perusteilla. Perusteet liittyvät erityisesti rahoitusvälineen likviditeettiin tai toimeksiannon poikkeuksellisen suureen kokoon.

MIFIR sisältää lukuisia vaatimuksia OTC-kaupankäyntiä harjoittaville kauppojen sisäisille toteuttajille. Asetuksen 14 artiklan mukaisesti kauppojen sisäisten toteuttajien on julkistettava kaupankäynnin kohteena olevia oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevat sitovat hintatarjoukset, joille on likvidit markkinat. Velvollisuudesta julkistaa vieraan pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevia hintatarjouksia säädetään 18 artiklassa. Kauppojen sisäisten toteuttajien on artiklan 15 mukaisella tavalla julkistettava hintatarjouksensa tavanomaisena kaupankäyntiaikana säännöllisesti ja jatkuvasti. Artiklassa 16 säädetään asiakkaan pääsyoikeudesta hintatarjouksia koskeviin tietoihin. Rahoitusvälineiden kauppojen jälkeisistä läpinäkyvyysvaatimuksista säädetään oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden osalta 20 artiklassa ja vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden osalta 21 artiklassa.

Kauppojen sisäisen toteuttajan määritelmä laajenee siten koskemaan myös muita kuin oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Uudessa määritelmässä kauppojen sisäiseksi toteuttajaksi

lasketaan sijoituspalveluyritys, joka suunnitelmallisesti, säännöllisesti, järjestelmällisesti ja merkittävässä määrin käy kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja säänneltyjen markkinoiden taikka monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella ylläpitämättä monenkeskistä järjestelmää.

Sijoituspalveluyrityksen kaupankäyntivelvollisuudesta säädetään 23 artiklassa, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että kaupat, jotka se toteuttaa kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla, toteutetaan tapauksen mukaan säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai kauppohen sisäisen toteuttajan välityksellä. Kaupankäyntivelvollisuutta ei kuitenkaan ole, paitsi jos kauppohen ominaispiirteisiin sisältyy, että ne toteutetaan ad hoc -pohjalta satunnaisesti, epäsäännöllisesti ja harvoin tai ne toteutetaan hyväksytyjen ja/tai ammattimaisten vastapuolten kesken, eivätkä ne vaikuta hinnanmuodostusprosessiin.

MIFIR sisältää lisäksi säännökset kauppapaikkojen ja sijoituspalveluyritysten velvollisuudesta säilyttää liiketoimia koskevia tietoja. Tietoja on säilytettävä artiklassa 25 säädetyllä tavalla vähintään viisi vuotta.

Kaupparaportointia koskevat säännökset ovat jatkossa asetuksen 26 artiklassa. Sijoituspalveluyritysten, jotka toteuttavat liiketoimia rahoitusvälineillä, on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle täydelliset ja täsmälliset yksityiskohtaiset tiedot tällaisista liiketoimista mahdollisimman nopeasti ja viimeistään seuraavan työpäivän aikana.

Sellaisenaan sovellettavien asetuksen säännösten lisäksi asetuksessa on valtuuksia komissiolle antaa delegoituja säännöksiä sekä teknisiä sääntelystandardeja, jotka on rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimuksien osalta annettu niin ikään asetuksina. Läpinäkyvyysvaatimuksia täydentää komissio delegoitu asetus (EU) 2017/587 rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, jotka koskevat kauppapaikoille ja sijoituspalveluyrityksille osakkeiden, talletustodistusten, pörssilistattujen rahastojen, todistusten ja muiden rahoitusvälineiden osalta asetettavia avoimuusvaatimuksia sekä velvoitteita toteuttaa liiketoimia tietyillä osakkeilla kaupapaikassa tai kauppohen sisäisen toteuttajan välityksellä. Lisäksi komissio on antanut delegoidun asetuksen (EU) 2017/583 rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 täydentämisestä kauppapaikoille ja sijoituspalveluyrityksille joukkovelkakirjalainojen, strukturoitujen rahoitustuotteiden, päästöoikeuksien ja johdannaisten osalta asetettavia avoimuusvaatimuksia koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Raportointipalvelut

Direktiivin V osaston 59—66 artikloissa on MIFID I -direktiiviin verrattuna uudet säännökset raportointipalveluista ja raportointipalvelujen tarjoamisen luvanvaraisuudesta. Jäsenvaltion on edellytettävä, että liitteessä I olevassa D osassa mainittujen raportointipalvelujen tarjoaminen säännöllisenä ammatti- tai liiketoimintana vaatii ennakolta annettavaa toimilupaa. Raportointipalveluja ovat hyväksytyt julkistamisjärjestelyn ylläpito, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen ylläpito ja hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän ylläpito. Direktiivin 4 artiklassa määritellään hyväksytyt julkistamisjärjestely, konsolidoitujen kauppatietojen tarjoaja ja hyväksytyt ilmoitusjärjestelmä.

Raportointipalvelujen tarjoajan toimiluvan myöntää direktiivin 67 artiklan mukaisesti nimetty kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen. Edellä mainitusta poiketen jäsenvaltion on annettava kaupapaikkaa ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän yllä-

pitää raportointipalveluja edellyttäen, että tarkistetaan etukäteen, että ne noudattavat direktiiviä. Raportointipalvelu on sisällytettävä niiden toimilupaan. Jäsenvaltion on rekisteröitävä raportointipalvelujen tarjoajat ja ilmoitettava jokaisesta ESMA:lle, joka laatii luettelon unionissa olevista raportointipalvelujen tarjoajista. Raportointipalvelujen tarjoajan on kuuluttava toimivaltaisen viranomaisen valvontaan (59 artikla).

Raportointipalvelujen tarjoajan toimiluvassa on määriteltävä raportointipalvelu, jonka tarjoamiseen palvelun tarjoajalla on lupa. Jos palvelun tarjoaja haluaa laajentaa liiketoimintansa muihin raportointipalveluihin, sen on haettava toimiluvan laajentamista. Toimilupa on voimassa koko unionissa (60 artikla).

Artiklassa 61 säädetään toimivaltaiselle viranomaiselle annettavista tiedoista sekä toimiluvan myöntämisessä ja epäämisessä noudatettavista menettelyistä. Artiklassa säädetään ESMA:lle annetusta valtuudesta laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritellään toimilupahakemukseen sisällytettävät tiedot ja ylintä hallintoelintä koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot, sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakiomuotoisten lomakkeiden, mallien ja menettelyjen määrittämiseksi tietojen toimittamista varten.

Artiklassa 62 säädetään toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta peruuttaa raportointipalvelujen tarjoajalle myönnetty toimilupa ja sen edellytyksistä. Artiklassa 63 säädetään raportointipalvelujen tarjoajan ylintä hallintoelintä koskevista vaatimuksista. Ylimmän hallintoelimen jäsenen on oltava aina riittävän hyvämaineisia, heillä on oltava riittävä tietämys, taidot ja kokemus ja heidän on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen. Ylimmän hallintoelimen on määriteltävä ohjaus- ja hallintojärjestelmät, joilla varmistetaan organisaation tehokas ja vakaa hoito. ESMA laatii ohjeet raportointipalvelujen tarjoajan ylimmän hallintoelimen jäsenen sopivuuden arvioinnista. Lisäksi artiklassa säädetään palvelujen tarjoajan tulevaa liiketoimintaa tosiasiallisesti johtavia henkilöitä koskevista vaatimuksista.

Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

Direktiivin 64—66 artiklassa säädetään hyväksytyjä julkistamisjärjestelyjä, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajia ja hyväksytyjä ilmoitusjärjestelmiä koskevista edellytyksistä ja toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista.

Direktiivin 64 artiklan mukaan hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn ylläpitäjällä on oltava käytössään riittävät toimintaperiaatteet ja järjestelyt MIFIR:n 20 ja 21 artiklassa vaadittujen tietojen julkistamiseksi niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava käyttöön maksutta 15 minuuttia sen jälkeen, kun hyväksytty julkistamisjärjestely on julkistanut ne. Kotijäsenvaltion on edellytettävä, että hyväksytty julkistamisjärjestely pystyy tehokkaasti ja johdonmukaisesti levittämään tällaiset tiedot siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti, syrjimättömästi ja sellaisessa muodossa, että ne voidaan konsolidoida muista lähteistä saataviin vastaaviin tietoihin.

Artiklassa säädetään ESMA:n valtuudesta laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään yhteiset muodot, tietoja koskevat vaatimukset ja tekniset järjestelyt, joiden avulla tiedot voidaan konsolidoida muiden tietojen kanssa sekä valtuudesta teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään muun muassa millä tavoin hyväksytty julkistamisjärjestely voi noudattaa artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedonantovelvoitetta. Artiklassa säädetään komissiolle valtuus antaa delegoituja säädöksiä, joissa selvennetään, mitä tarkoitetaan kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla tietojen julkistamiseksi artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on oltava käytössään riittävät toimintaperiaatteet ja järjestelyt, joiden avulla MIFIR:n 6 ja 20 artiklan mukaisesti julkistettut tiedot voidaan kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi sekä asettaa yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. ESMA:lla on valtuus laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi artiklassa säädetyistä eräistä vaatimuksista. Komissiolla on valtuus antaa delegoituja säädöksiä, joilla selvennetään kyseisen artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kohtuulliset kaupalliset ehdot tietovirtojen asettamiseksi saataville (65 artikla).

Hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on oltava käytössään riittävät toimintaperiaatteet ja järjestelyt asetuksen MIFIR:n 26 artiklassa vaadittujen tietojen ilmoittamiseksi mahdollisimman nopeasti ja viimeistään liiketoimen toteuttamispäivää seuraavan työpäivän aikana. Nämä tiedot on ilmoitettava edellä mainitun asetuksen 26 artiklan vaatimusten mukaisesti. Artiklassa säädetään ESMA:lle annetusta valtuudesta laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi artiklassa säädetyistä eräistä vaatimuksista (66 artikla).

Positiolimiitit ja positioiden raportointi

Direktiivin IV osasto sisältää MIFID I -direktiiviin verrattuna uudet säännökset positiolimiiteistä ja hyödykejohtannaispositioiden hoidon valvontatoimenpiteistä sekä raportoinnista.

Direktiivin 57 artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on vahvistettava positiolimiitit kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena oleville hyödykejohtannaisille ja taloudelliselta arvoltaan vastaaville OTC-sopimuksille. ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa määritellään laskentamenetelmä, jota toimivaltaiset viranomaiset soveltavat vahvistaessaan positiolimiitit. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava asetettavana olevat positiolimiitit ESMA:lle (5 kohta) sekä noudatettava yhtenäisen positiolimiitin asettamista koskevaa menettelyä, mikäli samalla hyödykejohtannaisella käydyn kaupan volyyymi on merkittävä useamman lainkäyttöalueen kauppapaikalla (6 kohta)

Direktiivin 57 artiklan 8—10 kohdassa säädetään kauppapaikkaa ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän, jonka kauppapaikalla käydään kauppaa hyödykejohtannaisilla, velvollisuudesta suorittaa positioiden hoidon valvontatoimenpiteitä sekä näitä valvontatoimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Valvontatoimenpiteisiin on kuuluttava muun muassa kauppapaikan valtuus valvoa henkilöiden avoimena olevien sopimusten positioiden sekä tarvittaessa toteuttaa toimia position sulkemiseksi tai pienentämiseksi. Komissio hyväksyy ESMA:n luonnostelemat tekniset sääntelystandardit artiklan 12 kohdassa luetelluista seikoista.

Direktiivin 58 artiklassa säädetään kauppapaikkaa ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän velvollisuudesta julkistaa viikoittainen ilmoitus kyseisen artiklan 4 kohdan mukaisesti eri luokkiin kuuluvien henkilöiden kokonaispositioista. Kokonaispositio on julkaistava sellaisten eri hyödykejohtannaisien taikka päästöoikeuksien tai niiden johdannaisten osalta, joilla käydään kauppaa niiden kauppapaikoissa, silloin kun sekä henkilöiden määrä että heidän avoimet positiot ylittävät komission delegoituissa säädöksissä määritellyt vähimmäiskynnysarvot. Lisäksi toimivaltaiselle viranomaiselle on annettava vähintään päivittäin täydellinen erittely positioiden, joita kullakin henkilöllä on kyseisessä kauppapaikassa.

Direktiivin 58 artiklassa säädetään lisäksi hyödykejohtannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai niiden johdannaissilla kauppapaikan ulkopuolella kauppaa käyvien sijoituspalveluyritysten velvollisuudesta toimittaa kauppapaikan toimivaltaiselle viranomaiselle päivittäin erittely omista ja asiakkaiden positioiden (2 kohta). Lisäksi artiklassa säädetään kauppapaikkojen jä-

senten, osapuolien ja asiakkaiden velvollisuudesta ilmoittaa kauppapaikkaa ylläpitävälle sijoituspalveluyritykselle tai markkinoiden ylläpitäjälle vähintään päivittäin yksityiskohtaiset tiedot omista ja asiakkaiden positioista (3 kohta). Komissio hyväksyy ESMA:n luonnostelemat tekniset täytäntöönpanostandardit artiklan 5 kohdassa ja 7 kohdassa luetelluista seikoista.

Johdannaiset

MIFID II -direktiivin ja MIFIR-asetuksen johdannaisia koskevat säännökset liittyvät G20-maiden vuonna 2009 tekemän sopimuksen sitoumuksiin vakioituilla OTC-johdannais sopimuksilla käytävän kaupan siirtämisestä tarvittaessa pörssiin tai sähköisiin kauppapaikkoihin. Johdannaisia koskevat suoraan sovellettavat säännökset sisältyvät MIFIR:n V osastoon.

Asetuksen 28 artiklassa veloitetaan artiklassa määritellyt vastapuolet toteuttamaan tietyillä johdannaisilla toteutettavat liiketoimet yksinomaan säännellyillä markkinoilla, monenkeskisissä tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä taikka eräissä kolmansien maiden kauppapaikoissa. Artiklan mukaista kaupankäyntivelvollisuutta sovelletaan tiettyjen EMIR-asetuksessa määriteltyjen finanssialan vastapuolten ja EMIR-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut edellytykset täyttävien finanssialan ulkopuolisten vastapuolten kanssa toteutettaviin liiketoimiin. Artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi edellytyksistä, joiden täytyessä kaupankäyntivelvollisuutta sovelletaan myös eräiden kolmansien maiden rahoituslaitosten ja yhteisöjen kanssa toteutettaviin liiketoimiin.

MIFIR:n 28 artiklan mukainen kaupankäyntivelvollisuus koskee niitä johdannaisia, jotka kuuluvat 32 artiklassa säädetyn kaupankäyntivelvollisuusmenettelyn piiriin ja jotka mainitaan 34 artiklassa tarkoitetussa ESMA:n ylläpitämässä rekisterissä. MIFIR:n mukaisella kaupankäyntivelvollisuudella on yhteys EMIR-asetuksen mukaiseen määrittelyvelvollisuuteen. MIFIR:n 32 artiklassa säädetään, että kun johdannaislaji on ilmoitettu kuuluvan EMIR-asetuksen määrittelyvelvollisuuden piiriin, ESMA:n on määriteltävä teknisissä sääntelystandardeissa, millä niistä johdannaislajeista tai niiden alaryhmistä on käytävä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmässä taikka vastaavissa kolmansien maiden kauppapaikoissa sekä mistä alkaen kaupankäyntivelvollisuus tulee voimaan. Komissiolle on valtuus hyväksyä ESMA:n luonnostelemat tekniset sääntelystandardit. Jotta kaupankäyntivelvollisuus tulisi voimaan, kyseinen johdannaislaji tai sen alaryhmä on otettava kaupankäynnin kohteeksi tai sillä on käytävä kauppaa vähintään yhdessä edellä luetelluista kauppapaikoista. Lisäksi sen on oltava kolmansien osapuolien riittävän osto- ja myyntihalukkuuden kohteena, jotta se katsotaan riittävän likvidiksi kaupankäyntiin vain kyseisissä kauppapaikoissa.

Asetuksen 29 artiklassa säädetään sellaisten johdannaisten määrittelyvelvollisuudesta, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla, sekä määritettäväksi hyväksymisen määräajoista. Artiklassa 30 säädetään pörssilistattuja johdannaisia koskevista epäsuorista määrittelymenettelyistä. Artiklaan 31 sisältyvät sijoitussalkkujen tiivistämistä koskevat säännökset ja artiklaan 33 menettelyt päällekkäisten tai ristiriitaisten vaatimusten välttämiseksi.

Syrjimätön pääsy rahoitusvälineiden määrittelyjärjestelmiin

MIFIR-asetuksen VI osastoon sisältyvät säännökset syrjimättömästä pääsystä rahoitusvälineiden määrittelyjärjestelmiin.

Asetuksen 35 artikla koskee syrjimätöntä pääsyä keskusvastapuoleen. Artiklassa säädetään keskusvastapuolen velvollisuudesta suostua hyväksymään tiettyjen rahoitusvälineiden määri-

tys syrjimättömästi ja avoimesti riippumatta siitä, missä kauppapaikassa liiketoimi toteutetaan. Artiklassa 36 säädetään vastaavasti kauppapaikan velvollisuudesta antaa kauppatietoja syrjimättömästi ja avoimesti minkä tahansa keskusvastapuolen pyynnöstä, jolle on myönnetty toimilupa tai joka on tunnustettu EMIR-asetuksella ja joka on halukas määrittämään rahoitusvälineillä kyseisessä kauppapaikassa toteutettuja toimia. Artiklassa 37 säädetään keskusvastapuolien ja kauppapaikkojen syrjimättömästä pääsystä viitearvoihin kaupankäyntiä ja määrittämistä varten, jos rahoitusvälineen arvo lasketaan viitearvoa käyttäen. Lisäksi artiklassa säädetään viitearvon omistavan henkilön velvollisuudesta myöntää käyttöoikeus. Artiklaan 38 sisältyvät säännökset kolmannen maan keskusvastapuolien ja kauppapaikkojen pääsyoikeuksista.

Tuoteinterventiovaltuudet

MIFIR:n 39—43 artikla sisältää myös viranomaisille annettavia toimivaltasäännöksiä tuotteita koskevista interventiotoimista. Säännökset ovat uusia. Asetuksen mukaisesti ESMA:lla olisi tietyin edellytyksin toimivalta väliaikaisesti kieltää tai rajoittaa rahoitusvälineiden markkinointi, jakelu, myynti taikka tietyn tyyppinen finanssialan toiminta tai käytäntö unionissa. Kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi ensinnäkin sitä, että ne olisivat tarpeen joko merkittävän sijoittajansuojaa koskevan ongelman ratkaisemiseksi tai finanssi- tai hyödykemarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja eheyteen taikka finanssijärjestelmän vakauteen kohdistuvan uhan torjumiseksi unionissa. Toiseksi kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi sitä, että uhkaa ei torjuta muulla kyseiseen rahoitusvälineeseen tai toimintaan sovellettavalla EUsäätelyllä. Kolmanneksi kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi joko sitä, etteivät kansalliset toimivaltaiset viranomaiset olisi toteuttaneet toimenpiteitä uhan torjumiseksi tai että toteutetut toimenpiteet eivät olisi olleet riittäviä. ESMA:n tulisi lisäksi ilmoittaa toimistaan toimivaltaiselle viranomaiselle ennen toimiin ryhtymistä. Myös EBA:lla on vastaavanlaiset valtuudet toteuttaa väliaikaisia interventiotoimia strukturoitujen talletusten osalta.

Asetuksen mukaan myös kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla olisi tietyin edellytyksin oikeus asettaa kieltä tai rajoitus jäsenvaltiossa tai jäsenvaltiosta käsin tapahtuvalle rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinoinnille, jakelulle tai myynnille taikka tietyn tyyppiselle finanssialan toiminnalle tai käytännölle. Toisin kuin ESMA ja EBA, kansallinen viranomainen voisi asettaa toimintojen harjoittamiselle pysyvän kiellon tai rajoituksen. Toimivaltaisella kansallisella viranomaisella olisi myös velvollisuus toimittaa tieto kieltoa tai rajoitusta koskevasta päätöksestään vähintään kuukautta ennen sen voimaantuloa muille toimivaltaisille viranomaisille ja ESMA:lle. Kiireellisissä poikkeustapauksissa kansallinen toimivaltainen viranomainen voisi tietyin edellytyksin toteuttaa myös tilapäisiä toimia. Tällöinkin sen olisi ilmoitettava toimesta toimivaltaisille viranomaisille sekä ESMA:lle tai EBA:lle 24 tuntia ennen toimenpiteen suunniteltua voimaantuloa. Kansallisilla viranomaisilla, kuten myös ESMA:lla ja EBA:lla, olisi mahdollisuus asettaa kieltä tai rajoitus myös jo ennen rahoitusvälineen tai strukturoidun talletuksen markkinointia, jakelua tai myyntiä asiakkaille.

Komissiolla on valtuus antaa delegoituja säädöksiä perusteista ja seikoista, joita viranomaisten on otettava huomioon tuoteinterventiotoimien edellytyksiä arvioidessaan. Asetuksen mukaan ESMA ja EBA koordinoivat kansallisten viranomaisten toimenpiteitä ja erityisesti varmistavat sen, että toimivaltaisen viranomaisen toteuttama toimi on perusteltu ja oikeasuhteinen ja että toimivaltaiset viranomaiset noudattavat tarvittaessa johdonmukaista lähestymistapaa. ESMA ja EBA antavat myös lausunnon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten suunnitteleman kiellon tai rajoituksen perusteluista ja oikeasuhteisuudesta.

Viranomaisvaltuudet ja seuraamukset

MIFID II:n 67—88 artikla (VI osasto) sisältää säännökset toimivaltaisista viranomaisista, niiden valtuuksista ja yhteistyöstä, seuraamuksista sekä oikeussuojamenettelyistä.

Direktiivin 69 artiklan mukaan toimivaltaisille viranomaisille on annettava kaikki valvontavaltuudet, mukaan lukien tutkintavaltuudet ja valtuudet määrätä korjaustoimenpiteitä, joita ne tarvitsevat direktiivin ja MIFIR:n mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi. Toimivaltaiselle viranomaiselle olisi annettava tietyt 69 artiklan 2 kohdassa luetellut vähimmäisvaltuudet. Pääosa direktiivissä ehdotetuista valtuuksista on samoja, kuin jo MIFID I:ssä. Täysin uusia valtuuksia ovat hyödykejohdannaispositioiden valvontaa koskevat valtuudet sekä tuoteinterventiovaltuudet.

Jäsenvaltioiden on direktiivin 70 artiklan mukaisesti säädettävä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan yleisesti asetuksen tai direktiivin nojalla implementoitujen säännösten rikkomiseen. Jäsenvaltioiden vahvistamien hallinnollisten seuraamusten ja toimenpiteiden olisi täytettävä tietyt keskeiset vaatimukset, jotka koskevat tällaisten seuraamusten ja toimenpiteiden osoittamista niiden kohteena oleville, seuraamuksen tai toimenpiteen soveltamisessa huomioon otettavia kriteerejä, niiden julkistamista sekä keskeisiä seuraamusten määräämistä koskevia valtuuksia ja hallinnollisten seuraamusten suuruutta.

Direktiivin 70 artiklan 2 kohta on uusi. Sen mukaan direktiivin tai asetuksen velvoitteiden soveltuessa sijoituspalveluyrityksiin, markkinoiden ylläpitäjiin tai muihin säännöksessä lueteltuihin oikeushenkilöihin hallinnollisia seuraamuksia ja toimenpiteitä tulee voida soveltaa kyseisten oikeushenkilöiden ylimmän hallintoelimen jäseniin ja keneen tahansa muuhun luonnolliseen tai oikeushenkilöön, jotka kansallisen lainsäädännön nojalla ovat vastuussa rikkomuksesta.

Direktiivin 70 artiklan 3—6 kohdassa luetellaan lisäksi aiemmasta poiketen ne nimenomaiset tilanteet, joiden rikkomisen osalta viranomaisella on oltava oikeus määrätä ja suorittaa direktiivin mukaiset hallinnolliset seuraamukset ja toimenpiteet. Näitä ovat esimerkiksi julkinen ilmoitus, erilaiset kiellot ja taloudelliset hallinnolliset seuraamusmaksut. Täysin uusia seuraamuksia ovat muun muassa sijoituspalveluyrityksen johdolle asetettava kieltö toimia sijoituspalveluyrityksen johtotehtävissä sekä taloudelliset hallinnolliset seuraamukset. Oikeushenkilöiden taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän tulee olla joko vähintään viisi miljoonaa euroa tai 10 prosenttia oikeushenkilön edellisen vuoden kokonaisliikevaihdosta. Luonnollisille henkilöille määrättävien hallinnollisten taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän tulee olla viisi miljoonaa euroa. Jos rikkomuksesta saatu taloudellinen hyöty voidaan määrittää, jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraamuksen enimmäistaso on vähintään kyseisen hyödyn määrä kaksinkertaisena.

Direktiivin 71 artikla sisältää täysin uudet säännökset päätösten julkistamisesta. Hallinnolliset seuraamukset ja toimenpiteet on pääsääntöisesti julkistettava. Direktiivin mukaan ESMA:lle tulee myös toimittaa tietoja määrättyistä seuraamuksista ja toimenpiteistä. ESMA julkaisee tiedot vuosikertomuksessaan. Direktiivin 72 artikla sisältää uudet säännökset valvonta- ja seuraamusvaltuuksien eri käyttötavoista sekä seuraamusten määräämisen yhteydessä huomioon otettavista seikoista.

Direktiivin 73 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset luovat tehokkaat mekanismit, joilla voidaan ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille asetuksen säännösten ja direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten mahdollisista tai tosiasiallisista rikkomisista. Direktiivissä säädetään järjestelmälle asetettavis-

HE 151/2017 vp

ta vähimmäisvaatimuksista. Lisäksi toimijoilla tulisi olla käytössään asianmukaiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa rikkomuksista sisäisesti erityisen riippumattoman ja itsenäisen kanavan kautta. Kyseiset säännökset ovat uusia.

Direktiivin 74 artikla sisältää aiempaa vastaavan säännöksen muutoksenhakuoikeudesta. Direktiivin 75 artikla sisältää osin uuden säännöksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee varmistaa tehokkaiden ja toimivien tuomioistuinten ulkopuolisten valitus- ja oikeussuojamenettelyjen käyttöönotto sijoituspalveluyritysten tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluita koskevien kuttajariitojen käsittelemiseksi. Uutta MIFID I:een verrattuna on se, että sijoituspalveluyritysten on liityttävä yhteen tai useampaan kyseisiä valitus- ja oikeussuojamenettelyjä toteuttavaan elimeen. Edelleen kyseisten elinten tulisi tehdä aktiivista yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden vastaavien elinten kanssa rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi.

Direktiivin 79—88 artikla sisältää myös osin uusia säännöksiä kansallisten valvontaviranomaisten keskinäisestä yhteistyöstä ja yhteistyöstä ESMA:n ja muiden viranomaisten kanssa, kuten myös yhteistyöstä kolmansien maiden kanssa.

AIFMD-direktiivin muutokset

MIFID II:n 92 artiklalla muutetaan vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU (jäljempänä *AIFMD*) 33 artiklaa edellytyksistä, jotka koskevat muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden vaihtoehtorahastojen hoitoa. *AIFMD*:n 33 artiklan 1 ja 2 kohdan muutosten myötä unioniin sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja voi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden vaihtoehtorahastojen hoitamisen lisäksi tarjota jatkossa myös *AIFMD*:n 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja toisessa jäsenvaltiossa joko suoraan tai sivuliikkeen välityksellä. Näillä palveluilla tarkoitetaan 6 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaista sijoitussalkkujen hoitoa sekä b alakohdan mukaisia liitännäispalveluja, kuten sijoitusneuvontaa, yhteissijoitusyritysten osakkeiden tai osuuksien säilytystä hallinnointia sekä rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä. Direktiivissä edellytetään, että hoitajalla tulee tällöin olla toimilupa tarjota kyseisentyypisiä palveluja. Hoitajan on toimitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot jäsenvaltioista, joissa se aikoo hoitaa rahastoa tai tarjota edellä mainittuja palveluja sekä aiotut palvelut ja rahastot kattava toimintaohjelma.

AIFMD:n 33 artiklaan tehtyjen muutosten seurauksena myös kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan r alakohdan mukaista vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavan jäsenvaltion määritelmää on täydennetty siten, että se pitää sisällään myös jäsenvaltion, jossa vaihtoehtorahastojen hoitaja tarjoaa 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja.

Viitearvoasetus

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 8 päivänä kesäkuuta 2016 asetuksen (EU) 2016/1011 rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (viitearvoasetus). Asetusta on pääosiltaan sovellettava 1 päivästä 2018 alkaen. Asetuksen kriittisiä vertailuarvoja koskevia säännöksiä (20, 21 ja 23 artikla) on sovellettu jo 30.6.2016 alkaen.

Soveltamisala ja määritelmät

Asetuksen 1—3 artiklassa säädetään asetuksen kohteesta, soveltamisalasta ja määritelmistä. Asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksella säädetään kehyksestä, jolla varmistetaan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina käytettävien tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamiseen käytettävien indeksien tarkkuus ja koskemattomuus unionissa. Tarkoituksena on edistää sisä-markkinoiden moitteetonta toimintaa ja saavuttaa korkeatasoinen kulluttajan- ja sijoittajansuoja.

Asetusta sovelletaan 2 artiklan 1 kohdan mukaan vertailuarvojen tarjontaan, niiden syöttötietojen toimittamiseen ja käyttöön unionissa. Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaan asetusta ei sovelleta keskuspankkeihin eikä viranomaisiin, kun ne toimittavat tietoja vertailuarvoja varten tai tarjoavat vertailuarvoja tai kun niillä on määräysvaltaa vertailuarvojen tarjontaan yhteiskuntapoliittisiin tarkoituksiin, mukaan luettuna työllisyyden, taloudellisen toiminnan ja inflaation mittaaminen. Asetusta ei myöskään sovelleta keskusvastapuoliin, kun ne tarjoavat viitehintoja tai selvityshintoja, joita käytetään keskusvastapuoliriskien hallintaan ja selvityksiin, MIFID II:n liitteessä I olevassa C osassa luettujen rahoitusvälineiden yksittäisten viitehintojen tarjoamiseen eikä tiedotusvälineisiin, kun niillä ei ole määräysvaltaa kyseisen vertailuarvon tarjontaan (2 artiklan 2 kohdan c, d ja e alakohta).

Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan f ja h alakohdan mukaan asetuksen soveltamisalan piiriin ei kuulu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö vain julkistaessaan tai asettaessaan julkisesti saataville omat vaihtuvat tai kiinteät lainakorkonsa, kuten ei myöskään indeksin tarjoaja tarjoamansa indeksin osalta, jos kyseinen indeksintarjoaja ei tiennyt eikä kohtuudella olisi voinut tietää, että indeksiä käytetään tuotonmääritykseen. Edelleen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jää hyödykkeiden vertailuarvo, joka perustuu tietolähteiden, joiden enemmistö on valvonnan ulkopuolisia yhteisöjä, toimittamiin tietoihin. Lisäksi, jotta hyödykkeiden vertailuarvoa ei sovelleta, vaaditaan samalla, että hyödykkeen vertailuarvoon tulisi viitata rahoitusvälineissä, joista on jätetty hakemus ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi tai jolla käydään kauppaa ainoastaan yhdellä kauppapaikalla sekä rahoitusvälineet, jossa vertailuarvoon viitataan, voisivat olla kokonaisnimellisarvoltaan enintään 100 miljoonaa euroa.

Asetuksen 3 artikla sisältää asetuksessa käytetyt määritelmät.

Hallintojien hallinto ja valvonta

Asetuksen 4 artiklassa säädetään hallinnoijan hallintojärjestelyistä sekä eturistiriitoihin liittyvistä menettelyistä. Hallinnoija on määritelty asetuksen 3 artiklan 6 kohdassa ja sillä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on määräysvaltaa vertailuarvon tarjontaan.

Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan hallinnoijalla tulee olla käytössä vakaat hallintojärjestelyt, mukaan lukien selvä organisaatorakenne, jossa määritellään vertailuarvon tarjontaan osallistuvien toimijoiden tehtävät ja vastuualueet yksityiskohtaisesti ja avoimesti. Hallinnoijan tulee lisäksi toteuttaa asianmukaiset toimet tunnistaakseen, ehkäistäkseen tai hallitakseen eturistiriidat sekä varmistettava, että vertailuarvot määritetään riippumattomasti ja rehellisesti.

Hallinnoijan on pidettävä vertailuarvon tarjonta operatiivisesti erillään sellaisesta liiketoiminnasta, joka voi aiheuttaa eturistiriidan (4 artiklan 2 kohta). Mikäli hallinnoijassa muodostuu eturisti-riita, jota ei voida riittävästi vähentää, voi toimivaltainen viranomaisvaatia hallinnoijaa perustamaan riippumattoman valvontatoiminnon. Jos eturistiriitoja ei kuitenkaan pystytä hallitsemaan riittävästi, voi toimivaltainen viranomaisvaatia lakkauttamaan eturisti-

riitoja aiheuttavat toiminnot tai kokonaan lopettamaan vertailuarvon tarjonta. Hallinnoijan on ilmoitettava olemassa olevat ja mahdolliset eturistiriidat vertailuarvon käyttäjille, toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarvittaessa tietolähteille (4 artiklan 3, 4 ja 5 kohta).

Asetuksen 4 artiklan 6 kohdan mukaan hallinnoijalla on oltava asianmukaiset menettelyt eturistiriitojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi, ilmoittamiseksi, hallitsemiseksi ja vähentämiseksi. Myös hallinnoijan työntekijöiden ja muiden luonnollisten henkilöiden, joiden palvelut ovat hallinnoijien käytettävissä tai määräysvallassa ja jotka osallistuvat suoraan vertailuarvon tarjontaan, osalta hallinnoijan on varmistettava tietyistä seikoista (esimerkiksi riittävästä asiantuntemuksesta ja riippumattomuudesta) eturistiriidat välttääkseen. Tämän varmistamiseksi hallinnoijalla on oltava erityiset sisäiset tarkastusmenettelyt (4 artiklan 7 ja 8 kohta).

Asetuksen 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, että hallinnoijalla on oltava pysyvä ja tehokas valvontatoiminto, jolla varmistetaan kaikkien vertailuarvojen tarjonnan näkökohtien valvonta. Valvontatoimintoa koskevat menetelmät on asetettava toimivaltaisten viranomaisten saataville.

Valvontatoiminnolle kuuluvat jotkin tai kaikki asetuksessa luetelluista vastuista, joita hallinnoijan on mukautettava vertailuarvon monimutkaisuuden, käytön ja haavoittuvuuden perusteella. Valvontatoiminnon on toimittava rehellisesti ja se on järjestettävä erillisen lautakunnan tai muun asianmukaisen hallintojärjestelyn toimesta (5 artiklan 3 ja 4 kohta).

Asetuksen 6 artiklan 1—5 kohdassa määrätään valvontakehyksestä, jolla varmistetaan vertailuarvon asetuksen mukainen tarjonta ja julkistaminen tai saataville antaminen. Valvontakehyksen on oltava oikeassa suhteessa tunnistettujen eturistiriitojen suuruuteen, vertailuarvon tarjontaan liittyvän harkinnanvaraisuuden laajuuteen ja vertailuarvon syöttötietojen luonteeseen. Valvontakehyksen tulee sisältää operatiivisen riskin hallinta, riittävät ja tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuus- ja palautumis-suunnitelmat sekä varamenettelyt sovellettavaksi tilanteessa, jossa vertailuarvon tarjousmenettely keskeytyy. Lisäksi valvontakehyksen tulee olla dokumentoitu, sitä on arvioitava ja tarvittaessa päivitettävä sekä se on annettava toimivaltaisen viranomaisen saataville ja pyynnöstä käyttäjille.

Asetuksen 7 artiklassa säädetään vastuuvollisuuskehyksestä. Artiklan 1 kohdan mukaan hallinnoijalla on oltava käytössä vastuuvollisuuskehys, joka kattaa tietojen säilyttämisen, auditoinnin ja arvioinnin sekä valitusprosessin ja joka antaa todisteita asetuksen vaatimusten noudattamisesta. Hallinnoijan nimeämän sisäisen toiminnon tehtävänä on arvioida, missä määrin hallinnoija noudattaa vertailuarvon menetelmiä ja asetusta sekä raportoida siitä (7 artiklan 2 kohta). Kriittisten vertailuarvojen osalta hallinnoijan on kuitenkin nimettävä riippumaton ulkoinen auditoija arvioimaan edellä mainitut seikat sekä raportoimaan niistä (7 artiklan 3 kohta).

Toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä hallinnoijan on toimitettava viranomaiselle tiedot 7 artiklan 2 kohdan mukaisista arvioinneista ja tarkastuksista. Artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista tarkastuksista hallinnoijan on julkistettava tiedot toimivaltaisen viranomaisen tai kenen tahansa vertailuarvon käyttäjän pyynnöstä (7 artikla 4 kohta).

Asetuksen 8 artiklassa luetellaan tiedot, joista hallinnoijan on pidettävä kirjaa (8 artiklan 1 kohdan a—h alakohdat). Hallinnoijan on säilytettävä artiklassa tarkoitettut tiedot lähtökohtaisesti vähintään viiden vuoden ajan, lukuun ottamatta tallennettuja puhelinkeskusteluja ja sähköistä viestintää, joihin liittyvät tiedot on pyynnöstä toimitettava viestinnässä osallisina oleville henkilöille ja säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään hallinnoijan velvollisuudesta julkaista kirjalliset menettelyt, joita sovelletaan valitusten vastaanottoon, tutkimiseen ja säilyttämiseen. Mainitun artiklan 2 kohdassa täsmennetään sitä, mitä valitusten käsittelyjärjestelmällä varmistetaan.

Asetuksen 10 artiklassa säädetään hallinnoijien ulkoistamistoimista. Vertailuarvon tarjonnan toimintojen ulkoistamista ei saa järjestää siten, että olennaisesti heikennetään hallinnoijan päätösvaltaa vertailuarvon tarjonnassa tai toimivaltaisen viranomaisen valmiutta valvoa vertailuarvoa (10 artiklan 1 kohta). Huolimatta siitä, että hallinnoija ulkoistaa palveluntarjoajalle vertailuarvon tarjonnan toimintoja tai merkittäviä palveluja tai tehtäviä, hallinnoija on edelleen täysin vastuussa asetuksen mukaisista hallinnoijan velvollisuuksista. Artiklan 3 kohdassa on määritelty edellytykset, joiden täyttymisestä hallinnoijan on ulkoistamisen yhteydessä varmistuttava.

Syöttötiedot, menetelmät ja rikkomuksista ilmoittaminen

Syöttötiedot määritellään asetuksen 3 artiklassa ja niillä tarkoitetaan tietoja erilaisista arvoista, joita hallinnoija käyttää vertailuarvon määrittämiseen. Asetuksen 11 artiklassa säädetään tarkemmin syöttötietoja koskevista vaatimuksista sekä hallinnoijan velvollisuuksista syöttötietojen valvontaan ja käyttämiseen liittyen.

Asetuksen 12 artiklassa kuvataan millaisia menetelmiä hallinnoijan tulee käyttää vertailuarvon määrittämisessä. Menetelmien on oltava muun muassa luotettavia, tarkkoja ja todennettavia. Vertailuarvon hallinnoijan on huomioitava ja määritettävä menetelmiä kehittäessään tietyt seikat, kuten markkinoiden koko ja eri syöttötietotyyppien ensisijaisuusjärjestys. Sellaisia tilanteita varten, joissa syöttötietojen määrä tai laatu alittaa vertailuarvon tarkalle määrittämiselle välttämättömän vaatimustason, hallinnoijalla on oltava käytössä selvät julkistetut järjestelyt tilanteiden yksilöimiseksi ja sen esittämiseksi, voidaanko vertailuarvo näissä olosuhteissa laskea, ja jos voidaan, niin miten (12 artiklan 3 kohta).

Hallinnoijan on kehitettävä, käytettävä ja hallinnoitava vertailuarvotietoja ja menetelmiä avoimesti (13 artikla). Tähän liittyen hallinnoijan tulee julkistaa tai asettaa saataville tietyt menetelmiä koskevat tiedot (13 artiklan 1 ja 2 kohdat), jotka on tarkemmin yksilöity komission teknisissä sääntely-standardeissa.

Hallinnoijan tulee asetuksen 14 artiklan mukaisesti perustaa riittävät järjestelmät ja tehokas valvonta, joilla varmistetaan syöttötietojen koskemattomuus, jotta hallinnoija voi tunnistaa kaikenlaisen toiminnan, johon voi liittyä vertailuarvon manipulointi tai manipulointiyritys. Hallinnoijan on seurattava syöttötietoja ja tietolähteitä ilmoittaakseen toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisista manipulointi- tai manipulointiyritysepäilyistä. Lisäksi hallinnoijilla on oltava käytössään menettelyt, jotka koskevat niiden johtajia, työntekijöitä ja muita luonnollisia henkilöitä, joiden palvelut on asetettu hallinnoijien käyttöön tai valvontaan, ja joilla raportoidaan sisäisesti tämän asetuksen rikkomisista (14 artiklan 3 kohta).

Käytännäsäännöt ja tietolähteitä koskevat vaatimukset

Asetuksen 15 artiklassa säädetään, että silloin kun vertailuarvo perustuu tietolähteiltä saatuihin tietoihin, sen hallinnoijan on laadittava jokaista vertailuarvoa varten käytännäsäännöt. Säännöissä määritellään tietolähteiden vastuualueet suhteessa syöttötietojen tarjontaan sekä varmistetaan, että käytännäsäännöt täyttävät lainsäädännön asettamat vaatimukset. Lisäksi hallinnoijan on varmistettava jatkuvasti, ainakin vuosittain, sekä käytännäsääntöihin tehtävien muutosten yhteydessä, että tietolähteet noudattavat käytännäsääntöjä.

Artiklan 2 kohdassa on määritelty seikat, jotka ainakin tulee sisällyttää käytäntösääntöihin. Tällaisia ovat muun muassa syöttötietojen selvä kuvaus, syöttötietoja toimittavien henkilöiden henkilöllisyys sekä järjestelmät ja valvonta, jotka tietolähde on velvollinen ottamaan käyttöönsä. Hallinnoija voi laatia yhteiset käytäntösäännöt kullekin tarjoamalleen vertailuarvoryhmälle (15 artiklan 3 kohta).

Mikäli toimivaltainen viranomaisena havaitsee, että käytäntösäännöt eivät joltain osin täytä asetuksen vaatimuksia, sen on ilmoitettava asiasta kyseiselle hallinnoijalle, jonka on mukautettava käytäntösääntöjään 30 päivän kuluessa saamastaan ilmoituksesta (15 artiklan 4 kohta).

Asetuksen 16 artiklassa säädetään velvoitteista, jotka koskevat valvotun tietolähteen hallintoa ja valvontaa. Tietolähteen on muun muassa varmistettava, että syöttötietojen tarjonta ja harkintavallan käyttö on riippumatonta. Valvotulla tietolähteellä on oltava artiklan 2 kohdassa tarkemmin määritellyt tehokkaat järjestelmät ja valvontakehys, joilla varmistetaan hallinnoijalle toimitettavien syöttö-tietojen koskemattomuus ja luotettavuus.

Artiklan 3 kohdassa todetaan, että mikäli syöttötiedot perustuvat asiantuntemukseen perustuvaan päättelyyn, tulee tietolähteellä olla järjestelmien ja valvonnan lisäksi käytänteet, jotka ohjaavat päättelyn ja harkintavallan käyttöä. Valvottujen tietolähteiden on säilytettävä tiedot tällaisen päättelyn tai harkintavallan käytön perusteista, mikäli se on oikeasuhteista huomioon ottaen vertailuarvon ja sen syöttötietojen luonne. Valvotun tietolähteen tulee toimia yhteistyössä hallinnoijan ja toimivaltaisen viranomaisen kanssa vertailuarvon tarjonnan auditoinnin ja valvonnan suhteen (16 artiklan 4 kohta).

Säännelyihin tietoihin perustuvat vertailuarvot

Säännelyihin tietoihin perustuvalla vertailuarvolla tarkoitetaan vertailuarvoa, joka määritetään laskentakaavaa soveltamalla syöttötiedoista, jotka on toimitettu kokonaan ja suoraan asetuksessa tarkemmin määritellyistä paikoista, tai sijoitusrahastojen varojen nettoarvoista (3 artiklan 24 kohta). Asetuksen 17 artiklassa määritellään ne asetuksen säädökset, joita ei sovelleta säännelyihin tietoihin perustuvien vertailuarvojen tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten.

Korkokantojen vertailuarvot

Asetuksen 18 artiklassa säädetään, että korkokantojen vertailuarvojen tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten sovelletaan asetuksen 4—16 artiklaan sisältyvien erityisten vaatimusten lisäksi tai sijasta asetuksen liitteessä I vahvistettuja vaatimuksia.

Hyödykkeiden vertailuarvot

Asetuksen 19 artiklassa säädetään, että hyödykkeiden vertailuarvojen tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten sovelletaan asetuksen 4—9 ja 11—16 artiklaan sisältyvien erityisten vaatimusten sijasta asetuksen liitteessä II vahvistettuja vaatimuksia, ellei kyseessä oleva vertailuarvo ole säännelyihin tietoihin perustuva vertailuarvo tai perustu sellaisten tietolähteiden toimittamiin tietoihin, joiden enemmistö on valvottuja yhteisöjä. Lisäksi hyödykkeiden vertailuarvojen tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten ei sovelleta asetuksen 24, 25 ja 26 artiklaa.

Kriittiset vertailuarvot

Asetuksen määritelmän mukaisesti kriittisellä vertailuarvolla tarkoitetaan vertailuarvoa, joka ei perustu säänneltyihin tietoihin ja joka täyttää jonkin 20 artiklan 1 kohdassa säädetystä edellytyksestä ja joka on sisällytetty komission laatimaan luetteloon (3 artikla 25 kohta). Asetuksen 20 artiklassa säädetään, että komissio hyväksyy vähintään kahden vuoden välein luettelon unionissa sijaitsevien hallinnoijien tarjoamista vertailuarvoista, jotka ovat kriittisiä vertailuarvoja. Artiklan 1 kohdan a—c alakohdissa määritetään perusteet, joiden täytyessä vertailuarvoa pidetään kriittisenä vertailuarvona.

Mikäli jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen katsoo, että sen valvonnassa oleva hallinnoija tarjoaa vertailuarvoa, joka olisi tunnustettava kriittiseksi, se ilmoittaa tästä ESMA:lle (20 artiklan 2 kohta). Ilmoituksessaan viranomaisen on arvioitava, että olisiko sellaisen vertailuarvon tai sen tarjonnan lakkaamisella, joka perustuu syöttötietoihin tai tietolähdepaneeliin, jotka eivät enää edusta kohteena olevaa markkina- tai taloustilannetta, kielteinen vaikutus markkinoiden eheyteen, rahoitusvakauteen, kuluttajiin, reaalityönteeseen tai kotitalouksien ja yritysten rahoitukseen sen jäsenvaltioissa (20 artiklan 3 kohta). ESMA antaa oman lausuntonsa jäsenvaltion viranomaisen arviosta ja toimittaa nämä molemmat komissiolle, joka hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä artiklan 1 kohdan mukaisesti (20 artiklan 4—5 kohdat).

15 päivän kuluessa siitä, kun komission päätös kriittisen vertailuarvon sisällyttämisestä 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun listaan on tullut voimaan, tuon kriittisen vertailuarvon hallinnoijan on toimitettava käytäntösäännöt toimivaltaiselle viranomaiselle niiden arvioimiseksi (15 artiklan 5 kohta).

Asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa säädetään toimenpiteistä, joita kriittisen vertailuarvon hallinnoijan on tehtävä lopettaessaan kriittisen vertailuarvon tarjonnan tuottamisen. Vastaavasti artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa määritellään toimivaltaisen viranomaisen velvoitteet ja valtuudet, kun kriittisen vertailuarvon hallinnoija informoi viranomaista lopettamisaikeistaan tai kriittisen vertailuarvon hallinnoijan toiminta on lakkautettava maksukyvyttömyysmenettelyn vuoksi.

Asetuksen 22 artiklassa säädetään, että kun hallinnoija tarjoaa kriittistä vertailuarvoa, sen on toteutettava asianmukaiset toimet varmistaakseen, että vertailuarvon käyttöoikeuksia ja vertailuarvoon liittyviä tietoja tarjotaan kaikille käyttäjille oikeudenmukaisin, kohtuullisin, avoimin ja syrjimättömin perustein, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin kilpailulainsäädännön soveltamista.

Asetuksen 23 artiklaa, jossa säädetään kriittistä vertailuarvoa koskevien tietojen toimittamisesta tietolähteiltä hallinnoijille, hallinnoijilta viranomaisille ja viranomaisten kesken, sovelletaan ainoastaan kriittisiin vertailuarvoihin, jotka perustuvat sellaisten tietolähteiden toimittamiin tietoihin, joiden enemmistö on valvottuja yhteisöjä.

Kriittisen vertailuarvon hallinnoijan on toimitettava joka toinen vuosi toimivaltaiselle viranomaiselleen arvio kunkin tarjoamansa kriittisen vertailuarvon kyvystä mitata kohteena olevaa markkina- tai taloustilannetta (23 artiklan 2 kohta). Jos kriittisen vertailuarvon valvottu tietolähde aikoo lakata toimittamasta syöttötietoja, sen on viivytyksettä ilmoitettava siitä vertailuarvon hallinnoijalle, jonka on viipymättä ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselleen. Lisäksi vertailuarvon hallinnoijan on 14 päivän kuluessa saamastaan tiedosta toimitettava viranomaiselle arvio siitä, miten syöttö-tietojen saamisen lakkaaminen vaikuttaa vertailuarvon kykyyn mitata kohteena olevaa markkina- tai taloustilannetta. Toimivaltaisen viranomai-

sen on puolestaan arvion pohjalta ilmoitettava asiasta ESMA:lle ja mahdollisesti perustetulle kollegiolle sekä tehtävä oma arvionsa asiasta. (23 artiklan 3—4 kohdat)

Hallinnoijan toimivaltaisella viranomaisella on 23 artiklan 5—7 kohdissa määritellyt valtuudet tietyin edellytyksin muun muassa velvoittaa tietolähteet jatkamaan syöttötietojen toimittamista, vaatia hallinnoijaa muuttamaan kriittisen vertailuarvon menetelmiä, käytännesääntöjä tai muita sääntöjä sekä valita yhdessä hallinnoijan kanssa ne valvotut yhteisöt, joiden tulee toimittaa syöttötietoja. Tässä yhteydessä valvotun tietolähteen toimivaltaisen viranomaisen ja hallinnoijan toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä yhteistyötä (23 artiklan 8 kohta). Lisäksi artiklassa määritellyn ajanjakson päättyessä hallinnoijan toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava toimenpiteiden tarpeellisuutta ja peruttava ne, mikäli 23 artiklan 9 kohdassa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Mikäli kriittisen vertailuarvon tarjoaminen on lopetettava, sen kunkin valvotun tietolähteen on jatkettava syöttötietojen toimittamista toimivaltaisen viranomaisen määrittämän ajanjakson ajan (23 artiklan 10 kohta). Hallinnoijan velvollisuutena on ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle kohtuullisessa ajassa, mikäli jokin tietolähteistä rikkoo viranomaisen artiklan 6 kohdassa edellyttämiä velvoitteita (23 artiklan 11 kohta). Jos vertailuarvo tunnustetaan kriittiseksi asetuksen 20 artiklan 2—5 kohdissa säädetyn menettelyn mukaisesti, hallinnoijan toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet vaatia syöttötietoja 23 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti vain sen jäsenvaltiossa sijaitsevilta valvotuilta tietolähteiltä.

Merkittävät vertailuarvot

Asetuksen 24 artiklassa määritellään merkittävä vertailuarvo. Vertailuarvo, joka ei täytä jotakin 20 artiklan 1 kohdassa säädetystä kriittistä vertailuarvoa koskevista ehdoista, on kuitenkin merkittävä, jos sitä käytetään suoraan tai välillisesti vertailuarvojen yhdistelmässä viitteenä sellaisissa rahoitus-välineissä tai rahoitussopimuksissa tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa, joiden kokonaisarvo on vähintään 50 miljardia euroa vertailuarvon kaikkien maturiteettien tai erääntymisaikojen perusteella kuuden kuukauden jaksolla, jos tämä on sovellettavissa. Vertailuarvo on merkittävä myös silloin, jos sillä on korkeintaan hyvin vähän markkinaperusteisia korvaavia vertailuarvoja ja jos vertailuarvon tarjonta lakkaa tai sitä tarjotaan epäluotettavien tai markkina- tai taloustilannetta vajavaisesti kuvaavien syöttötietojen perusteella, mikä aiheuttaisi merkittävän markkinoiden eheyteen, rahoitusvakauteen, kuluttajiin, reaalityönteiden tai kotitalouksien tai yritysten rahoitukseen kohdistuvan kielteisen vaikutuksen vähintään yhdessä jäsenvaltiossa.

Komission tulee suorittaa tarkistus koskien kynnysarvon määrittämisessä käytettävää laskentamenetelmää sekä lähellä kynnysarvoa olevien vertailuarvojen luokituksen asianmukaisuutta vähintään kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2018 alkaen (24 artiklan 2 kohta). Hallinnoijan on ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle, kun sen merkittävä vertailuarvo laskee alle kynnysarvon (24 artiklan 3 kohta).

Asetuksen 25 artiklan mukaan vertailuarvon hallinnoija voi jättää soveltamatta tiettyjä artiklan 1 kohdassa tarkemmin määritettyjä säädöksiä katsoessaan, että niiden soveltaminen olisi kohtuutonta ottaen huomioon vertailuarvon luonne tai vaikutus tai hallinnoijan koko. Hallinnoijan tulee ilmoittaa soveltamattajättämispäätöksestään välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle ja toimitettava päätöksen kannalta merkitykselliset tiedot, joita viranomaisen voi pyytää täydentämään (25 artiklan 2 ja 6 kohta). Lisäksi, mikäli hallinnoija ei täytä edellä tarkoitettujen tiettyjen säädösten vaatimuksia, sen on julkistettava ajan tasalla pidettävä vaatimustenmukaisuusvakuutus, jossa hallinnoijan tulee selvittää, miksi sen on asianmukaista olla noudattamatta kyseisiä säännöksiä (25 artiklan 7 kohta). Toimivaltaisella viranomaisella on kuitenkin val-

tuudet velvoittaa hallinnoija soveltamaan mainittuja säännöksiä harkintansa perusteella ja tiedotettava soveltamista koskevasta päätöksestä hallinnoijalle artiklassa tarkemmin määritellyssä aikataulussa (25 artiklan 3—4 ja 6 kohta).

Artiklan 5 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on säännöllisesti valvontavaltuuksiaan käyttäessään tarkistettava antamansa arvion ajantasaisuus (pätevyys).

Muut kuin merkittävät vertailuarvot

Hallinnoija voi jättää soveltamatta asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä säädöksiä muun kuin merkittävän vertailuarvonsa osalta. Niin tehdessään hallinnoijan tulee julkaista ja toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle ajan tasalla pidettävä vaatimustenmukaisuusvakuutus, jossa se selvittää päätöksensä asianmukaisuuden (26 artiklan 3 kohta). Mikäli hallinnoijan muu kuin merkittävä vertailuarvo ylittää 24 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitun kynnyksarvon, hallinnoijan on ilmoitettava asiasta välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselleen ja ryhdyttävä noudattamaan merkittäviin vertailuarvoihin sovellettavia vaatimuksia kolmen kuukauden kuluessa (26 artiklan 2 kohta). Toimivaltainen viranomainen arvioi hallinnoijan toimittaman vaatimustenmukaisuusvaatimuksen, ja viranomainen voi pyytää hallinnoijalta lisätietoja sekä vaatia muutoksia asetuksen noudattamiseksi (26 artikla 4 kohta).

Säännelyihin tietoihin perustuvien vertailuarvojen (17 artikla) tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten sovelletaan tarvittaessa 24 ja 25 tai 26 artiklaa niiden säännelyihin tietoihin perustuvien vertailuarvojen osalta, joita käytetään suoraan tai välillisesti vertailuarvojen yhdistelmässä viitteenä sellaisissa rahoitusvälineissä tai rahoitussopimuksissa tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa, joiden kokonaisarvo on enintään 500 miljardia euroa vertailuarvon kaikkien maturiteettien tai erääntymisaikojen perusteella, jos tämä on sovellettavissa (17 artiklan 2 kohta).

Asetuksen 24, 25 ja 26 artikloita ei sovelleta korkokantojen vertailuarvojen (18 artikla) eikä hyödykkeiden vertailuarvojen (19 artikla) tarjontaan ja tietojen toimittamiseen niitä varten (18 artiklan 2 kohta, 19 artiklan 2 kohta).

Avoimuus ja kuluttajansuoja

Asetuksen 27 artiklassa säädetään, että kahden viikon kuluessa hallinnoijan merkitsemisestä arvo-paperimarkkinaviranomaisen ylläpitämään rekisteriin hallinnoijan on julkistettava vertailuarvoselvitys tasapuolisen ja helpon saatavuuden takaavin keinoin kustakin vertailuarvosta tai tarvittaessa vertailuarvoryhmästä, joita voidaan käyttää unionissa asetuksen 29 artiklan mukaisesti. Samoin on toimittava myös, jos hallinnoija alkaa tuottaa uutta vertailuarvoa tai vertailuarvoryhmää. Hallinnoijan on tarvittaessa päivitettävä vertailuarvoselvitystä, kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

Artiklassa täsmennetään vertailuarvoselvityksen sisältöä ja määritellään ne seikat, joita selvityksen tulee vähintään sisältää.

Hallinnoijan on julkistettava yhdessä vertailuarvoselvityksen kanssa niitä toimia koskeva menettely, joita hallinnoija toteuttaa sellaisen vertailuarvon muuttuessa tai lakatessa, jota voidaan käyttää unionissa asetuksen 29 artiklan mukaisesti. Tarvittaessa voidaan laatia myös vertailuarvoryhmiä varten menettely, jota on päivitettävä ja joka on julkistettava olennaisten muutosten yhteydessä.

Muiden kuin edellisessä kappaleessa (29 artiklan 1 kohdassa) tarkoitettujen valvottujen yhteisöjen, jotka eivät ole hallinnoijia ja jotka käyttävät vertailuarvoa, on kuvattava kirjallisesti toimet, joita ne toteuttavat, jos kyseinen vertailuarvo muuttuu olennaisesti tai sen tarjoaminen lakkaa. Suunnitelmia tulee päivittää. Mikäli se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, suunnitelmissa on nimettävä vähintään yksi vaihtoehtoinen vertailuarvo, johon voitaisiin viitata lakkautettujen vertailuarvojen korvaamiseksi, ja perusteltava kyseisten vertailuarvojen sopivuus vaihtoehdoksi. Valvotun yhteisön on viitattava kyseisiin suunnitelmiin ja niiden mahdollisiin päivityksiin sopimussuhteessa asiakkaisiin sekä toimitettava ne pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. (29 artiklan 2 kohta)

Asetuksen 29 artiklan mukaan valvottu yhteisö saa käyttää unionissa vertailuarvoa tai vertailuarvojen yhdistelmää, jos vertailuarvo tai vertailuarvon hallinnoija on merkitty arvopaperiviranomaisen rekisteriin. Mikäli direktiivin 2003/71/EY tai direktiivin 2009/65/EY mukaisesti julkaistava esite koskee sijoitustuotteita, joissa viitataan vertailuarvoon, on liikkeeseenlaskijan, tarjoajan tai henkilön, joka on jättänyt hakemuksen ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla, varmistettava, että esite sisältää selkeästi tiedon siitä, että vertailuarvoa tarjoava hallinnoija on merkitty ESMA:n rekisteriin.

Asetuksen 30 artiklassa säädetään, että kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan tarjoamaa vertailuarvoa tai vertailuarvojen yhdistelmää voidaan käyttää unionissa 29 artiklan mukaisesti, kun vertailuarvo ja hallinnoija merkitään ESMA:n rekisteriin. Rekisteriin merkinnän edellytykset on määritelty tarkemmin artiklassa. Lisäksi 29 artiklassa säädetään komission valtuuksista antaa täytäntöönpanopäätöksiä koskien kolmansissa maissa rekisteröityjä hallinnoijia, vertailuarvoja ja vertailuarvoryhmiä.

Perusteet ja edellytykset, joilla ESMA voi poistaa kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan rekisteröinnin rekisteristään, on määritelty asetuksen 31 artiklassa.

Asetuksen 32 artiklassa on säädökset siitä, millä perusteella unionissa sijaitsevat valvotut yhteisöt voivat käyttää kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan tarjoamia vertailuarvoja ennen kuin komissio on antanut kyseistä kolmatta maata tai siellä toimivaa hallinnoijaa koskevan hyväksyvän täytäntöönpanosäädöksen. Kolmannessa maassa toimivan hallinnoijan on hankittava viitejäsenvaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta ennakolta annettava tunnustus siten kuin 32 artiklassa säädetään. Tunnustuksen saadakseen kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan on täytettävä tietyt edellytykset (32 artikla 2 kohta).

Kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan viitejäsenvaltio määräytyy artiklassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Lähtökohtaisesti viitejäsenvaltio on jäsenvaltio, jossa sijaitsee hallinnoijan kanssa samaan konserniin kuuluva valvottu yhteisö. Mikäli hallinnoijan kanssa samaan konserniin kuuluu useampi unionissa sijaitseva valvottu yhteisö, viitejäsenvaltio on jäsenvaltio, jossa sijaitsee eniten valvottuja yhteisöjä tai toissijaisesti jäsenvaltio, jossa vertailuarvoon viittaavien rahoitusvälineiden, rahoitussopimusten tai sijoitusrahastojen arvo on suurin. Edelleen, mikäli edellä mainittuja kohtia ei sovelleta, on artiklassa säädökset viitejäsenvaltion määräytymisestä. (32 artikla 4 kohta)

Viitejäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava ESMA:lle, mikäli kolmannessa maassa sijaitsevan hallinnoijan tarjoama vertailuarvo on 24 artiklassa tarkoitettulla tavalla merkittävä tai 26 artiklassa tarkoitettulla tavalla muu kuin merkittävä. ESMA tekee viime kädessä päätöksen tunnustuksen myöntämisestä tai perumisesta. (32 artiklan 5—8 kohta)

Asetuksen 33 artiklassa säädetään, että hallinnoija, joka sijaitsee unionissa ja jolle on myönnetty toimilupa tai joka on rekisteröity asetuksen 34 artiklan mukaisesti, tai muu unionissa si-

jaitseva valvottu yhteisö voi pyytää toimivaltaista viranomaistaan hyväksymään kolmannessa maassa tarjotun vertailuarvon tai vertailuarvoryhmän unionissa käytettäväksi. Kyseisellä hallinnoijalla tai muulla valvotulla yhteisöllä tulee olla selkeästi määritelty rooli kolmannessa maassa sijaitsevaa hallinnoijaa koskevassa valvonta- tai vastuuvollisuuskehyksessä ja sen tulee pystyä tehokkaasti seuraamaan vertailuarvon tarjontaa. Lisäksi artiklassa on määritelty muita edellytyksiä, jotka tulee täyttää hyväksynnän saamiseksi.

Hallinnoijan tai muun valvotun yhteisön tulee toimittaa kaikki tarpeellinen tieto toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka on määritellyn ajan kuluessa tehtävä päätös ja ilmoitettava hyväksytystä päätöksestä arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Hyväksyttyä vertailuarvoa tai vertailuarvoryhmää pidetään hyväksynnän myöntävän hallinnoijan tai muun valvotun yhteisön tarjoamana. Hallinnoija tai muu valvottu yhteisö lisäksi vastaa täysimääräisesti vertailuarvosta tai vertailuarvoryhmästä sekä siitä, että asetuksen mukaiset velvoitteet täytetään. Toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet vaatia hyväksynnän myöntävää hallinnoijaa tai muuta valvottua yhteisöä lakkauttamaan hyväksyntä, mikäli säädetty edellytykset eivät enää täyty. (33 artiklan 2—6 kohta)

Hallinnoijan toimilupa ja rekisteröinti

Hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä säädetään asetuksen 34 artiklassa. Hallinnoijaksi aikovan, unionissa toimivan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, on esitettävä hakemus sijainti-jäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle saadakseen toimiluvan tai rekisteröinnin. Toimiluvan saaneen tai rekisteröidyn hallinnoijan on aina täytettävä asetuksessa esitetyt edellytykset ja ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista niiden olennaisista muutoksista (34 artiklan 2 kohta).

Asetuksessa on määritelty, että hakemus toimiluvan tai rekisteröinnin saamiseksi on jätettävä 30 työpäivän kuluessa siitä, kun valvottu yhteisö on sopinut hakijan tarjoaman indeksin käyttämisestä viitteenä rahoitusvälineessä, rahoitussopimuksessa tai sijoitusrahaston arvonkehityksen mittaamisessa (34 artiklan 3 kohta). Hakijan tulee toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki päätöksentekoon tarvittavat tiedot ja toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava tietojen riittävyys 15 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta (34 artikla 4 ja 5 kohta). Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä toimilupaa koskeva päätös neljän kuukauden kuluessa ja rekisteröintiä koskeva päätös 45 päivän kuluessa tarvittavat tiedot sisältävän rekisteröintihakemuksen vastaanottamisesta (34 artikla 6 kohta). Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava arvopaperimarkkinaviranomaiselle myönteisistä päätöksistä viiden päivän kuluessa (artikla 34 kohta 7).

Toimivaltaisella viranomaisella on valtuudet peruuttaa tai keskeyttää hallinnoijan toimilupa tai rekisteröinti artiklan 35 mukaisesti. Tämä on mahdollista muun muassa silloin, kun hallinnoija nimenomaisesti luopuu toimiluvasta tai rekisteröinnistä tai ei ole tarjonnut vertailuarvoja 12 edellisen kuukauden aikana tai kun hallinnoija on rikkonut vakavasti tai toistuvasti asetuksen säännöksiä. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava peruutus- tai keskeyttämisspäätöksensä arvopaperi-markkinaviranomaiselle viiden työpäivän kuluessa päätöksen tekemisestä ESMA:n ylläpitämän rekisterin päivittämiseksi (35 artiklan 2 kohta).

Artiklan 3 kohdassa on säädetty menettelystä tilanteessa, jossa vertailuarvon lakkaaminen johtaisi ylivoimaiseen esteeseen, estäisi vertailuarvoon viittaavan rahoitussopimuksen tai rahoitusvälineen ehtojen tai sijoitusrahaston sääntöjen soveltamisen taikka muutoin tietyin edellytyksin rikkoisi niitä.

ESMA:lle on säädetty asetuksen 36 artiklassa velvollisuus perustaa ja ylläpitää julkista rekisteriä. Rekisteri sisältää 34 artiklan nojalla toimiluvan saaneiden tai rekisteröityjen hallinnoijien henkilöllisyydet ja näiden valvonnasta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen sekä 30 artiklan mukaisten kolmannessa maassa sijaitsevien hallinnoijien henkilöllisyydet, vertailuarvojen luettelon ja näiden valvonnasta vastaavat kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset. Lisäksi rekisteriin kirjataan 32 artiklassa tarkoitettujen tunnustuksen saaneiden hallinnoijien henkilöllisyydet, vertailuarvojen luettelon ja tarvittaessa näiden valvonnasta vastaavat kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset sekä 33 artiklan mukaiset vertailuarvot, näiden vertailuarvojen hallinnoijien henkilöllisyydet ja hyväksynnän myöntävien hallinnoijien tai valvottujen yhteisöjen henkilöllisyydet. Rekisteri on julkinen ja sitä päivitetään tarvittaessa viipymättä.

Valvontayhteistyö

Toimivaltainen viranomainen voi tietyin edellytyksin siirtää asetuksen nojalla sille kuuluvia tehtäviä toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sekä ESMA:lle artiklan 37 nojalla.

Toimivaltainen viranomainen saa luovuttaa toiselta toimivaltaiselta viranomaiselta saamia tietoja vain kyseisen toimivaltaisen viranomaisen nimenomaisella kirjallisella suostumuksella tai oikeudenkäyntiä varten (38 artikla).

Asetuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voi pyytää toiselta toimivaltaiselta viranomaiselta apua, joka koskee paikalla tehtäviä tarkastuksia tai tutkimuksia. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on tehtävä yhteistyötä siinä määrin kuin on mahdollista ja asianmukaista. Pynnön esittävän toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava pyynnöstä ESMA:lle, joka rajat ylittävissä tilanteissa voi pyynnöstä huolehtia paikalla tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen koordinoinnista.

Jos toimivaltainen viranomainen saa toiselta toimivaltaiselta viranomaiselta pyynnön paikalla suoritettavasta tarkastuksesta tai tutkimuksesta, se voi menetellä kolmella tavalla. Pynnön vastaanottava viranomainen voi tehdä tarkastuksen tai tutkimuksen itse, antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen osallistua siihen tai nimittää auditoijat tai asiantuntijat avustamaan tai tekemään tarkastuksen tai tutkimuksen. (30 artiklan 3 kohta)

Toimivaltaiset viranomaiset

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä hallinnoijia ja valvottuja yhteisöjä koskevien tehtävien hoitamiseksi toimivaltainen viranomainen, ja ilmoitettava siitä komissiolle ja ESMA:lle (40 artikla 1 kohta). Mikäli jäsenvaltio nimeää useampia toimivaltaisia viranomaisia, on niiden tehtävät oltava tarkoin eritelty ja lisäksi yhden viranomaisen vastuulla on oltava koordinointi komission, ESMA:n ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa (40 artiklan 2 kohta). ESMA pitää julkista luetteloa toimivaltaisista viranomaisista (40 artiklan 3 kohta).

Toimivaltaisten viranomaisten valtuuksista on säädetty asetuksen 41 artiklassa. Artiklassa on lisäksi säädetty miten valtuuksia tulee käyttää ja että jäsenvaltioiden tulee varmistaa toimivaltaisille viranomaisille tehtäviensä hoitamiseksi vaadittavat valvonta- ja tutkintavaltuudet.

Hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet

Asetuksen 42 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä ainakin kyseisen artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa lueteltujen rikkomisten osalta, rajoittamatta kuitenkaan toimivaltaisten viranomaisten valvon-

tavaltuuksia ja rikosoikeudellisia seuraamuksia. Tarkoitettujen hallinnollisten seuraamusten ja toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltiot voivat päättää, etteivät ne vahvista hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä, jos kyseisiin rikkomisiin sovelletaan kansallisen lain-säädännön nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia. Hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle ja ESMA:lle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018 ja näitä tahoja on tiedotettava viipymättä kaikista kyseisten sääntöjen muutoksista (42 artiklan 3 kohta).

Asetuksen 42 artiklan 2 kohdassa on erikseen säädetty niistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä, joita toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus määrätä tai toteuttaa. Kyseisessä kohdassa säädetään muun muassa vaatimuksesta hallinnollisista taloudellisista seuraamuksista, joiden on oltava vähintään kolme kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot (h kohta). Lisäksi 42 artiklan 2 kohdassa määritellään luonnollisille henkilöille määrättävien hallinnollisten taloudellisten seuraamusten enimmäismäärä, jonka tulee olla rikkomuksesta riippuen 500 000 euroa tai 100 000 euroa (g kohta). Oikeushenkilöiden taloudellisten enimmäismäärän tulee olla rikkomuksen perusteella joko vähintään 1 000 000 euroa tai 10 prosenttia sen ylimmän hallintoelimen hyväksymän uusimman tilinpäätöksen mukaisesta yhteenlasketusta vuotuisesta liikevaihdosta taikka vähintään 250 000 euroa tai 2 prosenttia sen ylimmän hallintoelimen hyväksymän uusimman tilinpäätöksen mukaisesta yhteenlasketusta vuotuisesta liikevaihdosta (h kohta).

Jäsenvaltiot voivat lisäksi säätää, että toimivaltaisella viranomaisella on myös muita valtuuksia ja että toimivaltaisella viranomaisella on oikeus määrätä korkeampia taloudellisia seuraamuksia kuin ne, joita asetuksessa on ehdotettu vähimmäisseuraamuksina (42 artiklan 4 kohta). Hallinnollisten seuraamusten muotoa ja tasoa määritettäessä toimivaltaisten viranomaisten edellytetään ottavan huomioon vähintään 43 artiklassa luetellut merkitykselliset seikat, kuten esimerkiksi rikkomisen vakavuus ja kesto sekä vertailuarvon kriittisyys rahoitusvakauden ja reaalitalouden kannalta.

Asetuksen 44 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on varmistuttava, että rikosoikeudellisia seuraamuksia määrättäessä toimivaltaisilla viranomaisilla on tarvittavat valtuudet olla yhteydessä oikeusviranomaisiin saadakseen yksityiskohtaisia tietoja rikosoikeudellisista tutkimuksista ja menettelyistä, jotka on käynnistetty mahdollisista rikkomisista. Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava tiedot muille toimivaltaisille viranomaisille ja ESMA:lle asetuksessa säädetyn yhteistyövelvoitteen nojalla.

Jokaista hallinnollista seuraamusta tai toimenpidettä koskeva päätös on asetuksen 45 artiklan mukaan julkaistava toimivaltaisen viranomaisen verkkosivustolla, jollei kyseisen artiklan 2 kohdasta muuta johdu. Lisäksi vuosittain ESMA:lle on toimitettava yhdistetyt tiedot kaikista 42 artiklan mukaisesti määräytyistä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä.

Kollegiot

Asetuksen 46 artikla sisältää säännökset toimivaltaisen viranomaisen perustamasta kollegioista tiettyjen kriittisten vertailuarvioiden osalta. Kollegioon kuuluvat hallinnoijan toimivaltainen viranomainen, ESMA ja valvottujen tietolähteiden toimivaltaiset viranomaiset. Muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on myös tietyn edellytyksen oikeus kollegion jäsenyyteen. Asetuksessa on säännöksiä kollegion yhteistyöstä ja päätöksentekoprosessista.

HE 151/2017 vp

Yhteistyö arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa ja salassapitovelvollisuus

Asetuksen 47 artikla sisältää säännökset yhteistyöstä ESMA:n kanssa. Salassapitovelvollisuudesta säädetään asetuksen 48 artiklassa.

Siirretty säädösvalta sekä siirtymä- ja loppusäännökset

Asetuksen 49 artikla sisältää useita valtuuksia komissiolle delegoitujen säädösten antamiseksi. Asetuksen 50 artiklassa säädetään komiteamenettelystä. Siirtymäsäännöksistä säädetään asetuksen 51 artiklassa. Siirtymäsäännösten mukaan indeksintarjoajan on haettava asetuksen 34 artiklan mukaista toimilupaa tai rekisterointiä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020. Esitteiden ja avaintietoasiakirjojen päivittämisen määräajasta säädetään asetuksen 52 artiklassa, ESMA:n arvioinneista 53 artiklassa, asetuksen uudelleentarkastelusta 54 artiklassa sekä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisiin ilmoituksiin sisällytettävistä viittauksista 55 artiklassa. Asetuksen 56 artiklassa säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan muuttamisesta, jota on sovellettu jo 3 päivästä heinäkuuta 2016 lähtien. Asetuksen 57 artikla sisältää säännökset direktiivin 2008/48/EY ja direktiivin 2014/17/EU muuttamiseksi. Kyseiset muutossäännökset koskevat kulutusluottosopimuksessa ja asuntoluottosopimuksessa annettavia tietoja käytettyihin vertailuarvoihin liittyen.

Asetuksen liitteet

Asetuksen liite I sisältää säännökset korkokannan vertailuarvoista sekä liite II hyödykkeiden vertailuarvoista.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*. Yleinen tietosuoja-asetus tulee jäsenvaltiossa suoraan sovellettavaksi 25.5.2018. Asetus korvaa vuoden 1995 henkilötietodirektiivin (95/46/EY) ja sen kansalliseksi täytäntöön panemiseksi annetun henkilötietolain (523/1999) säännökset niiltä osin kuin henkilötietojen käsittely kuuluu asetuksen soveltamisalaan.

Yleisessä tietosuoja-asetuksessa vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt, jotka koskevat henkilötietojen vapaata liikkuvuutta. Yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan osittain tai kokonaan automatisoituun henkilötietojen käsittelyyn sekä henkilötietojen sellaiseen muuhun kuin automatisoituun käsittelyyn, joka muodostaa tai jonka on tarkoitus muodostaa rekisterin osa (2 artiklan 1 kohta). Yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalasta on poissuljettu toimivaltaisten viranomaisten suorittama henkilötietojen käsittely rikosten ennalta estämistä, tutkintaa, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia varten tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleisen turvallisuuden kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ennalta ehkäisyä varten (2 artiklan 2 kohdan d alakohta). Kun toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia henkilötietoja edellä lueteltuja tarkoituksia varten, asetuksen sijaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680 luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta ehkäisemistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2009/977/YOS ku-

moamisesta, jäljempänä *tietosuojadirektiivi*. Tietosuojadirektiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 6.5.2018 mennessä.

Oikeusministeriö asetti helmikuussa 2016 täytäntöönpanotyöryhmän, jäljempänä *TATTI-työryhmä*, selvittämään yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämien kansallisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarvetta sekä valmistelevaan kyseisen asetuksen edellyttämiä muutoksia henkilötietojen käsittelystä annettuun yleiseen kansalliseen lainsäädäntöön ja koordinoimaan erityislainsäädännön tarkistamiseksi tarpeellista valmistelutyötä (OM 1/41/2016; OM006:00/2016). Myös tietosuojadirektiivin täytäntöönpanon osalta on asetettu työryhmä valmistelevaan ehdotusta tarpeelliseksi yleiseksi lainsäädännöksi (OM 21/41/2016). Lisäksi TATTI-työryhmän työhön liittyen valtioneuvoston kanslian rahoittamassa yleisen tietosuoja-asetuksen kansallista toimenpanoa selvittäneessä hankkeessa IPR University Centerin, Helsingin yliopiston ja Lapin yliopiston tutkijat ovat selvittäneet voimassa olevan erityislainsäädännön suhdetta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiseen oikeusperustaan. Selvityksessä havaittiin säännösten oikeusperustan olevan suurimmaksi osaksi yhteensopivia yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa, mutta ministeriöiden olisi kuitenkin raportissa esitettyjen kommenttien pohjalta aiheellista tarkistaa oman hallinnonalansa säännökset henkilötietojen käsittelyn osalta. (Olli Pitkänen (toim.): Tietosuoja-säädösten muutostarve. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 41/2017, s. 11—13).

Vaikka tähän esitykseen sisältyvien lakiehdotusten voidaan katsoa olevan suurimmaksi osaksi yhteensopivia yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa, on mahdollista, että henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä joudutaan tietyiltä osin vielä muuttamaan yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta. Erityisesti on syytä tarkistaa, ettei säännöksiin sisälly muita kuin yleisen tietosuoja-asetuksen sallimia tarkennuksia asetuksen säännöksiin. Samoin myös mahdolliset rekisteröidyn henkilötietolain mukaisten oikeuksien rajoitukset tulee arvioida suhteessa yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklaan, jossa säädetään edellytyksistä asetuksessa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien rajoittamiselle. Mahdollisia muutostarpeita on kuitenkin tarkoituksenmukaista tarkastella laajempänä kokonaisuutena vasta MIFID II:n ja MIFIR:n täytäntöönpanon jälkeen. Perusteellisemman ennakkollisen varautumisen tässä yhteydessä estää se, että yleinen tietosuoja-asetus tulee sovellettavaksi vasta MIFID II:n ja MIFIR:n jälkeen ja samoja säännöksiä joudutaan muuttamaan jo MIFID II:n ja MIFIR:n täytäntöönpanon johdosta. Sen vuoksi esityksessä ei vielä ehdota muutoksia voimassa olevaan rahoitusmarkkinasääntelyyn yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Yleistä

Direktiivin täytäntöön panemiseksi on tarpeen tehdä muutoksia voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, joukkorahoituslakiin sekä useisiin muihin lakeihin. Samoin asetus edellyttää, että useita kansalliseen lainsäädäntöön nykyisin sisältyviä säännöksiä kumotaan. Esimerkiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin sisältyvät säännökset rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyydestä on kumottava. Jatkossa kyseiset säännökset perustuvat suoraan sovellettavaan asetukseen.

Direktiivin täytäntöönpanossa ehdotetaan säädettävän direktiivin mukaisista velvollisuuksista ilman, että annetaan direktiiviin perustumatonta kansallista lisäsääntelyä. Finanssivalvonnan mukaan Suomen markkinoilla ei ole nykykäytännön perusteella havaittu puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien kansallisten säännösten antamista esimerkiksi sijoittajansuojan vuoksi. Poikkeuksen tästä muodostavat kuitenkin nykyiseen kansalliseen lain-

säädäntöön sisältyvät säännökset markkinaosapuolten julkisista sisäpiirirekistereistä, jotka ehdotetaan pidettävän voimassa. Asiakasvarojen säilyttäminen muodostaa toisen sääntelyalueen, jossa direktiivi mahdollistaa kansallisen lisäsääntelyn antamisen. Asiakasvaroja koskevaa kansallista lisäsääntelyä ei kuitenkaan ehdoteta annettavaksi.

Direktiivi ja asetus sisältävät useita täytäntöönpanovaltuuksia komissiolle yksityiskohtaisempien teknisten standardien ja delegeoitujen säädösten antamiseksi. Tämän seurauksena kansalliseen sääntelyratkaisuille jää hyvin vähän tilaa. Tätä korostaa se, että kyseiset II-tason säädökset on annettu lähes poikkeuksetta suoraan sovellettavina asetuksina. Edelleen kansallista liikumatilaa vähentää ESMA:n antama laaja ohjeistus kyseisten säännösten tarkemmasta tulkinnasta. ESMA:n tavoitteena on jatkossa pyrkiä yhä tiiviimpään ohjeistuksen ja valvontatoimenpiteiden yhdenmukaistamiseen eri jäsenvaltioissa. Tästäkin syystä direktiivin kanssa yhtenäisen tekstin käyttäminen säädösten täytäntöönpanossa on selkeää, vähentää tulkinnanvaraisuuksia ja helpottaa toimintaa jäsenvaltioiden rajojen yli.

Huomattavan laaja ja yksityiskohtainen eurooppalainen alemman tason sääntely ja ohjeistus, kuten myös tuleva tulkintakäytäntö yhtäältä edellyttää, että kansallisten lakiehdotusten yksityiskohtaisissa perusteluissa ei luoda mahdollisia tulkintaristiriitoja eurooppalaisen ja kansallisen sääntelyn välillä.

2.3.2 Sijoituspalvelulaki

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää, että tiettyjä lain 1 luvun säännöksiä lain soveltamisalasta ja sen poikkeuksista muutetaan direktiivin säännöksiä vastaaviksi. Erityisesti direktiivin uudet poikkeussäännökset ovat soveltamisalaltaan aiempaa suppeampia ja asettavat lisäksi aiempaa useampia edellytyksiä niiden soveltamiselle. Lisäksi rahoitusvälineen määritelmää koskevaa säännöstä on täsmennettävä muun muassa lisäämällä määritelmäluetteloon päästöoikeudet.

Direktiivin 3 artiklan valinnaiset poikkeussäännökset ehdotetaan otettavaksi kansallisesti täysimääräisinä käyttöön. Säännökset mahdollistaisivat sen, että säännöksessä tarkoitettuihin henkilöihin sovellettaisiin säädetyin edellytyksin vain tiettyjä lain säännöksiä. Ehdotuksen tarkoitus on edistää pienempien toimijoiden, mukaan lukien yksityisten elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia toimia markkinoilla. Ehdotetut säännökset tarjoaisivat matalan toimialalle tulon kynnyksen ja olisivat omiaan lisäämään kilpailua rahoitusmarkkinoilla. Riittävän sijoittajansuojan turvaamiseksi kyseisiin henkilöihin ehdotetaan kuitenkin direktiivin edellyttämällä tavalla sovellettaviksi sijoituspalvelulain keskeisimpiä säännöksiä toimiluvan myöntämisestä, menettelytavoista sekä toiminnan järjestämisestä. Kyseisiltä henkilöiltä olisi myös kielletty pitää hallussaan asiakasvaroja.

Sijoitustoiminnan harjoittaminen

Voimassa olevassa sijoituspalvelulaissa on pantu täytäntöön MIFID I -direktiivi, jossa sijoituspalvelulla ja -toiminnalla tarkoitetaan direktiivin liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja palveluja ja toimintaa. Sijoituspalvelulakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua. Laissa ei ole säännöksiä sijoitustoiminnan harjoittamisesta. Lain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään soveltamisalaa koskevasta poikkeuksesta, jonka mukaan sellainen liiketoiminnan harjoittaja, joka käy kauppaa omaan lukuun rahoitusvälineillä ja joka ei harjoita muuta sijoituspalvelua, kuuluu lain soveltamisalaan vain, jos momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Säännös vastaa MIFID I -direktiivissä säädettyä soveltamisalapoikkeusta (2 artiklan 1 kohdan d alakohta) sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 1 ja 2 momenttia. Viimeksi mainittua lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 43/2007 vp) yleisperustelujen

mukaan lakiin otetaan direktiivin mukainen soveltamisalapoikkeus, jonka mukaan lakia sovelletaan pelkästään omaan lukuun kauppaa käyvään yritykseen vain, jos yritys harjoittaa voimassa olevassa laissa luvanvaraiseksi määritellyn markkinatakatuksen tai arvopaperikaupinnan tapaista toimintaa. Pykälän yksityiskohtaisten perustelujen mukaan lakiin sisältyvä sijoituspalvelun käsite kattaa myös direktiivissä tarkoitettun sijoitustoiminnan harjoittamisen.

MIFID II:ssa määritellään sijoituspalvelut ja -toiminta MIFID I -direktiiviä vastaavasti muuten mutta sijoituspalveluihin on lisätty uutena sijoituspalveluna organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpito.

MIFID II:n 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään soveltamisalaa koskevasta poikkeuksesta, jota on muutettu MIFID I -direktiiviin verrattuna. MIFID II -direktiiviä ei sovelleta sellaisiin henkilöihin, jotka käyvät kauppaa omaan lukuunsa muilla rahoitusvälineillä kuin hyödykejohtannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla ja jotka eivät tarjoa muita sijoituspalveluja tai harjoita muuta sijoitustoimintaa muilla rahoitusvälineillä kuin hyödykejohtannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla paitsi, jos nämä henkilöt

a) ovat markkinatakaajia;

b) ovat säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäseniä tai osapuolia tai käyttävät suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, lukuun ottamatta finanssialan ulkopuolisia yhteisöjä, jotka toteuttavat kauppapaikassa liiketoimia, jotka vähentävät suoraan näiden finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen tai niiden ryhmien liiketoimintaan tai rahoitustoimintaan liittyviä riskejä objektiivisesti mitattavissa olevalla tavalla;

c) soveltavat huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää; tai

d) käyvät kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja.

Direktiivin johdanto-osan mukaan henkilöiden, jotka käyvät kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja tai jotka soveltavat huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää, olisi kuuluttava direktiivin soveltamisalaan eikä heihin olisi sovellettava mitään poikkeuksia (23. perustelukappale).

Direktiivissä ei ole määritelty sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitustoiminnan käsitteitä. Direktiivissä on useita artikloja, joissa mainitaan molemmat toiminnot, ja artikloja, joissa mainitaan vain sijoituspalvelujen tarjoaminen. Sijoituspalvelu termi ilmaisee kuitenkin sen, että palvelun tarjoajan vastapuolena on asiakas. Direktiivissä määritellään asiakas, jolla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoitus- tai oheispalveluja. Asiakas liittyy aina palvelujen tarjoamiseen. Sijoitustoiminta termi viittaa sitä vastoin yrityksen omaan toimintaan. Esimerkiksi direktiivin 16 artiklan 7 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen kirjanpidon on sisällettävä tallenteet puhelinkeskusteluista ja sähköisistä viesteistä, jotka liittyvät toteutettuihin liiketoimiin omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin ja asiakastoimeksiantojen vastaanottamista, välittämistä ja toteuttamista koskevien asiakastoimeksiantojen toteuttamisen yhteydessä (ensimmäinen alakohta). Direktiivin johdanto-osan mukaan tällaisilla tallenteilla olisi varmistettava, että on todisteita, joilla näytetään toteen asiakkaiden antamien toimeksiantojen ehdot ja se, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen toteuttamat liiketoimet asiakkaan toimeksiantoa, ja havaitaan markkinoiden väärinkäytön kannalta mahdollisesti merkityksellinen toiminta myös yritysten toimiessa omaan lukuunsa (57. perustelukappale).

Direktiivin 16 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevista vaatimuksista säädetään lisäksi komission delegoidussa asetuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamista koskevien edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta. Asetuksessa säädetään muun muassa liiketoimia ja toimeksiantojen käsittelyä koskevasta kirjanpidosta ja puhelin keskustelujen ja sähköisten viestien tallennuksesta.

MIFID II:n 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkennetaan nykyiseen verrattuna ehtoja, joiden täytyessä henkilön harjoittama kaupankäynti omaan lukuun kuuluu direktiivin soveltamisalaa. Sijoituspalvelulain 1 §:n 2 momentissa oleva soveltamisalaa koskeva poikkeus olisi muutettava vastaamaan MIFID II -direktiiviä. Direktiivissä on useita sijoitustoiminnan harjoittamiseen sovellettavia säännöksiä. Sijoituspalvelulaista tulisi ilmetä sijoituspalveluyritystä koskevat velvollisuudet, jotka liittyvät liiketoimiin sen käydessä kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja. Lakiin on tarpeen sisällyttää sijoitustoiminnan harjoittamiseen liittyvät velvollisuudet direktiiviä vastaavasti. Näistä syistä ei ole tarvetta muuttaa sijoittajan suojaa koskevia menettelytapasäännöksiä, joissa on kysymys sijoituspalvelun tarjoamisesta asiakkaalle.

Rahoitusvälineiden säilyttäminen oheispalveluna

Sijoituspalvelulaissa säädetään sijoituspalveluna tarjottavasta rahoitusvälineiden säilyttämisestä ja oheispalveluna tarjottavasta muusta kuin 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämisestä. Voimassa olevassa laissa sijoituspalveluna tarjottavalla rahoitusvälineiden säilyttämisellä tarkoitetaan arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sekä toimimista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana muutoin kuin omaan lukuun. MIFID I:n mukaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito asiakkaiden lukuun, mukaan lukien säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, kuten kassanhallinta tai vakuushallinta on direktiivin liitteessä I olevassa B osassa tarkoitettua oheispalvelua.

Sijoituspalvelulain säätämisen yhteydessä toteutettiin säilytystoiminnan muuttaminen oheispalvelusta pääsääntöisesti luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi. Kyseinen muutos on sijoituspalvelulain esitöiden (HE 32/2012 vp) mukaan yksi esityksen keskeisistä muutoksista. Perusteluissa todetaan, että muutoksella on tarkoitus edistää asiakkaansuojaa tehostamalla rahoitusvälineiden säilytyspalvelujen tarjontaan liittyvää sääntelyä ja sen valvontaa. Perustelujen mukaan ehdotettu muutos pääosin vastaa komission 20 päivänä lokakuuta 2011 antamaa ehdotusta, KOM(2011) 656 lopullinen, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY kumoamisesta. Komission ehdotuksessa asiakkaiden lukuun tapahtuva rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito luokiteltaisiin oheispalvelun asemesta sijoituspalveluksi. Tämä ennakoitu muutos ei toteutunut MIFID II:ssa, jonka mukaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito asiakkaan lukuun on direktiivin liitteessä I olevan B osan 1 kohdassa tarkoitettua oheispalvelua.

Viimeksi mainittu kohta on muutettu MIFID II:n antamisen jälkeen arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta 23 päivänä heinäkuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 antamisen yhteydessä. MIFID II:n mukaan oheispalvelua on rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito asiakkaiden lukuun, mukaan lukien säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, kuten kassan tai vakuuksien hallinta mutta pois lukien asetuksen (EU) N:o 909/2014 liitteessä olevan A jak-

son 2 kohdassa tarkoitettu arvopaperitilien ylläpito ylimmällä tasolla ”keskitetty tilinhoitopalvelu”.

Sijoituspalvelulakia tulisi muuttaa siten, ettei siinä enää säädetä sijoituspalveluna tarjottavasta rahoitusvälineiden säilyttämisestä. MIFID II:ssa tarkoitettu oheispalveluna tarjottava rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito asiakkaan lukuun tulisi säätää sijoituspalvelulaissa oheispalveluna tarjottavaksi palveluksi, jota sijoituspalveluyritys saa tarjota myönnetyn toimiluvan mukaisesti sijoituspalvelun lisäksi.

Arvopaperitileistä annetussa laissa määritellään säilyttäminen, jolla tarkoitetaan sopimukseen perustuvaa arvopaperien hallintaa asiakkaan lukuun, kun arvopaperit yksilöidään sopimuksessa niiden lajin ja määrän perusteella. Lain mukaan säilyttäjänä voi toimia se, joka harjoittaa säilyttämistä sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n taikka 2 §:n 1 tai 4 momentin mukaisesti. Säilyttäminen on sallittua sijoituspalvelulain mukaisen toimiluvan omaavalle sijoituspalveluyritykselle ja ulkomaiselle yritykselle, jolla on sijoituspalvelulain 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa sekä muun luvan nojalla sijoituspalvelun tarjoamiseen oikeutetulle luottolaitokselle ja rahastoyhtiölle. Pykälää koskevien esitöiden (HE 32/2012 vp) mukaan on tärkeää, että asiakkaita suojataan säätämällä toimintaa ja sen harjoittajia koskevista vaatimuksista.

Sijoituspalvelulakiin ehdotetun muutoksen vuoksi on tarpeen tarkistaa arvopaperitileistä annetussa laissa säädettyä säilyttäjän käsitettä. Lain esitöiden perusteella on tärkeää, että säilyttämistä harjoittavan yrityksen toiminta on säänneltyä. Arvopaperitileistä annetun lain mukaisena säilyttäjänä voi toimia sijoituspalveluyritys ja ulkomainen yritys, jolla on sijoituspalvelulain 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa sekä muun luvan nojalla suomalainen ja ulkomainen luottolaitos ja suomalainen tai ulkomainen rahastoyhtiö. Kohdassa ei vaadita, että kyseisillä yrityksillä on toimiluvassa oikeus nimenomaan rahoitusvälineiden säilyttämiseen. Arvopaperitileistä annetussa laissa oleva säilyttäjän määritelmä olisi tarkistettava siten, että säilyttäjällä tarkoitetaan sellaista nykyisen määritelmän mukaista yritystä, joka saa myönnetyn toimiluvan mukaan harjoittaa sijoituspalvelulaissa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaan lukuun. Koska sijoitusrahastodirektiivin 2009/65/EY mukainen rahastoyhtiö saa direktiivin mukaan tarjota ainoastaan yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavien yritysten osuuksien säilytystä ja hallinnointia, säilyttäjänä saisi toimia vain sellainen rahastoyhtiö, jolla on toimilupa kyseiseen toimintaan. Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin 3 kohta on tarpeen muuttaa vastaamaan sijoitusrahastodirektiiviä. Rahastoyhtiö voi tarjota ainoastaan sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 7 kohdassa. Säilyttäjänä voisi edelleen toimia vain säännelty yritys. Voidaan katsoa, että arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettu säilyttäminen ei ole ristiriidassa MIFID II:ssa tarkoitettujen oheispalveluihin luokitellun rahoitusvälineiden säilyttämisen kanssa.

Arvopaperitileistä annetun lain mukaan säilyttäjänä voi toimia edellä mainittujen toimijoiden lisäksi se, joka harjoittaa säilyttämistä arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitettuna omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana. Pykälän 3 momentin mukaan arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna. Lainkohta on tarpeen muuttaa vastaamaan MIFID II -direktiiviä siten, että tilinhaltijaksi voidaan hyväksyä luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaiden lukuun myös oheispalveluna.

Sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksessa annettavat tiedot

Sijoituspalvelulaissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (3 luvun 1 §). Lain mukaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella. Valtiovarainministeriö on antanut säännökset sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä 20 päivänä maaliskuuta 2014 annetulla valtiovarainministeriön asetuksella (234/2014).

MIFID II:n 7 artiklassa säädetään asiallisesti MIFID I -direktiiviä vastaavasti sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisessä ja hakemusten hylkäämisessä noudatettavasta menettelystä. Artiklassa on MIFID I:stä poiketen velvoittava säännös, jonka mukaan ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi artiklassa mainituista toimiluvan hakemisessa annettavista tiedoista sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakiomuotoisista lomakkeista ja menettelyistä tietojen toimittamista varten.

Komissio on antanut 7 artiklan nojalla delegoidun asetuksen sijoituspalveluyritysten toimilupakäsittelyyn liittyvien tietojen ja vaatimusten osalta. Asetuksessa on yksityiskohtaiset säännökset sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen sisällytettävistä tiedoista. Lisäksi asetuksessa säädetään sellaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevista vaatimuksista, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, ja sellaisia osakkeenomistajia koskevista vaatimuksista, joilla on huomattava omistusosuus sijoituspalveluyrityksessä, sekä seikoista, jotka voivat estää tehokkaan valvonnan.

Sijoituspalvelulain 3 luvussa olevia säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä on tarpeen tarkistaa MIFID II:n säännöksiä vastaaviksi ottaen huomioon edellä mainittuun suoraan sovellettavaan komission delegoituun asetukseen sisältyvät säännökset.

Sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistajan luotettavuus

MIFID II:n mukaan toimivaltainen viranomainen ei saa myöntää sijoituspalveluyrityksen toimilupaa ennen kuin sille on ilmoitettu sellaisten suoraan tai välillisesti osakkeenomistajina tai jäseninä olevien luonnollisten tai oikeushenkilöiden nimet, joilla on huomattavia omistusosuuksia ja näiden osuuksien määrät. Toimilupaviranomaisen on voitava varmistua niiden osakkeenomistajien tai jäsenten sopivuudesta, joilla on huomattavia omistusosuuksia, kun otetaan huomioon tarve varmistaa sijoituspalveluyrityksen järkevä ja vakaa hoito. MIFID II:n 4 artiklassa määritelty huomattava omistusosuus vastaa MIFID I:ssä olevaa direktiivin antamisen jälkeen muutettua määräosuuden määritelmää.

Sijoituspalvelulain 3 luvun 4 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuudesta. Pykälän mukaan sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava. MIFID II:ssa huomattavalla omistusosuudella tarkoitetaan suoraa tai välillistä omistusosuutta sijoituspalveluyrityksessä, kun tämä osuus on vähintään 10 prosenttia pääomasta tai äänioikeuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY 9 ja 10 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon mainitun direktiivin 12 artiklan 4 ja 5 kohdassa vahvistetut osuuksien yhteen laskemista koskevat ehdot, tai kun sen nojalla on mahdollista vaikuttaa huomattavasti sen sijoituspalveluyrityksen johtamiseen, jossa omistusosuus on. Määritelmässä viitataan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2004/109/EY säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta. Sijoi-

tuspalvelulain 3 luvun 4 §:ssä oleva merkittävän omistajan määrittely ei täysin vastaa MIFID II:ssa olevaa huomattavan omistusosuuden määritelmää. Lakiin tulisi lisätä kyseinen määritelmä ja tarkistaa 3 luvun 4 § vastaamaan direktiiviä.

Omistusosuuden hankkiminen sijoituspalveluyrityksestä

Sijoituspalvelulaissa säädetään sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää omistusosuuden hankinta säädetään sijoituspalvelulaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Sijoituspalvelulain mukaan osakkein hankintaa ja luovutusta koskeviin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella (7 luvun 14 §:n 7 momentti). Voimassa oleva sääntely vastaa MIFID I -direktiiviä.

MIFID II:n säännökset ehdotettujen hankintojen ilmoittamisesta ja arvioinnista vastaavat asiallisesti MIFID I -direktiiviä. MIFID II:n 13 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltion on julkaistava luettelo tiedoista, jotka tarvitaan omistusosuuden hankintaa koskevan arvion tekemiseen ja jotka on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta annettaessa. Direktiivissä säädetään myös, että ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi tyhjentävän luettelon laatimiseksi niistä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tiedoista, jotka hankkijaehdokkaiden on sisällytettävä ilmoitukseensa, sanotun kuitenaan rajoittamatta artiklan 2 kohdan soveltamista (12 artiklan 8 kohta). Viimeksi mainitussa kohdassa säädetään toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta pyytää arviointijakson aikana lisätietoja, jotka ovat tarpeen arvioinnin suorittamiseksi. Vastaava valtuus ESMA:lle sisältyy MIFID I -direktiiviin.

Edellä mainittuja teknisiä sääntelystandardeja ei vielä tätä esitystä annettaessa ole laadittu. Tämän vuoksi on katsottava, ettei sijoituspalvelulaissa olevaa valtuutusta säätää valtioneuvoston asetuksella hankintailmoituksiin liitettävistä tiedoista ole tarvetta muuttaa tässä vaiheessa.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen käsite ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

Voimassa olevassa sijoituspalvelulaissa määritellään ulkomainen sijoituspalveluyritys, jolla tarkoitetaan liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa. Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä ovat nykyisen lain mukaan ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan sijoituspalveluyritys. Viimeksi mainitulla tarkoitetaan ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on kolmannen maan valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen. Määritelmän piiriin katsotaan kuuluvan toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, jolla on toimiluvassa oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen.

MIFID II:ssa määritellään kolmannen maan yritys, jolla tarkoitetaan yritystä, joka olisi sijoituspalveluja tarjoava tai sijoitustoimintaa harjoittava luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, jos sen päätoimipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka sijaitsisi unionin alueella. Direktiivissä säädetään jäsenvaltion mahdollisuudesta edellyttää, että kolmannen maan yritys perustaa jäsenvaltioon sivuliikkeen, jos se aikoo tarjota kyseisen jäsenvaltion alueella sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota mahdollisia oheispalveluja yksityisasiakkaille tai direktiivin liitteessä II olevassa II osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille. Suoraan sovellettavassa MIFIR asetuksessa säädetään kolmannen maan yrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja ja harjoittaa sijoitustoimintaa, joka on suunnattu unioniin sijoittautuneille hy-

väksyttävälle vastapuolille ja direktiivin liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille.

Edellä mainittu MIFID II -direktiivin sääntely olisi pantava täytäntöön sijoituspalvelulaissa. Lain 5 luvun säännökset kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta olisi muutettava vastaamaan MIFID II -direktiiviä. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen käsite on käytössä useissa lain pykälissä. Määritelmä on tarpeen tarkistaa siten, että sillä tarkoitetaan toisesta ETA-valtiosta olevaa sijoituspalveluyritystä ja toisesta ETA-valtiosta olevaa sellaista luottolaitosta, jonka toimilupaan sisältyy oikeus tarjota sijoituspalveluja sekä kolmannen maan yritystä. Näin muutettuna määritelmä vastaisi asiallisesti nykyistä määritelmää.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

Sijoituspalveluyrityksen hallinnon ja ohjauksen osalta sijoituspalvelulaissa on viitattu luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 ja 8 luvun säännöksiin. Direktiivissä edellytetään, että sijoituspalveluyritykset ja niiden ylimmät hallintoelimet täyttävät luottolaitosdirektiivin 88 ja 91 artiklan vaatimukset, jotka on saatettu kansallisesti voimaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun säännöksillä. MIFID II -direktiiviin sisältyy kuitenkin luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun vaatimuksiin nähden sellaisia sijoituspalveluyrityksen ylintä hallintoelintä ja sen määrittelemiä hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevia vaatimuksia, jotka liittyvät nimenomaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaan. Sijoituspalveluyrityksen tehokkaan ja vakaan hoidon tulee esimerkiksi tapahtua tavalla, joka edistää sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden etuja ja markkinoiden eheyttä. Tämän vuoksi sijoituspalvelulakiin on tarpeen lisätä uusi 6 b luku, johon sisältyisi uudet säännökset sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävistä ja hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevista vaatimuksista siltä osin kuin niistä ei säädetä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 ja 8 luvussa.

Tuotehallintamenettely

Lain 7 lukuun sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä olisi lisättävä täysin uudet säännökset rahoitusvälineitä suunnittelevien ja kehittävien sekä niitä jakelevien sijoituspalveluyritysten velvollisuuksista ylläpitää tuotteiden sisäistä hyväksymismenettelyä. Kyseisen menettelyn tarkoituksena on varmistaa rahoitusvälineen yhteensopivuus aiotulle asiakaskohderyhmälle. Tarkempia säännöksiä tuotevalvontavaatimuksista on annettu lisäksi komission delegoidussa direktiivissä. Kyseisen direktiivin yksityiskohtaiset säännökset ehdotetaan saatettaviksi pääosin voimaan Finanssivalvonnan määräyksiin.

Ammatillinen pätevyys

MIFID II:n 25 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset varmistavat ja osoittavat toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä, että luonnollisilla henkilöillä, jotka antavat sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista tai oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on tarvittava tietämys ja pätevyys 24 artiklan ja tämän artiklan mukaisten veloitteidensa täyttämiseksi. Jäsenvaltioiden on julkaistava tällaisen tietämyksen ja pätevyyden arvioimiseksi käytetyt perusteet.

Komission direktiivi sisältää myös vastaaventyypiset säännökset rahoitusvälineitä valmistaville ja niitä jakaville sijoituspalveluyrityksille asetettavista asiantuntemusvaatimuksista. Komissio direktiivin 9 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että rahoitusvälineiden valmistukseen osallistuvalla henkilöstöllä on asiantuntemus, joka tarvitaan niiden rahoitusvälineiden ominaisuuksien ja riskien ymmärtämi-

seksi, joita kyseiset yritykset aikovat valmistaa. Kyseisen direktiivin 10 artiklan 7 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vastaavasti vaadittava sijoituspalveluyrityksiä varmistamaan, että asianomaisella henkilöstöllä on asiantuntemus, jonka se tarvitsee ymmärtääkseen niiden tuotteiden ominaisuudet ja riskit, joita yritys aikoo tarjota tai suosittaa, sekä tarjottavien palvelujen ominaisuudet ja riskit ja yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeet, ominaisuudet ja tavoitteet.

Nykyisin voimassa oleva sijoituspalvelulaki ei sisällä säännöksiä henkilöstön pätevyysvaatimuksista. MIFID II:n ja komission direktiivin kyseiset säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi lakiin. MIFID II:n säännös edellyttää, että sijoituspalveluyritys varmistaa henkilöiden tarvittavan ammattipätevyyden. Säännöksessä tarkoitettun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden sisällöstä ei direktiivin tavoin ehdoteta laissa säädettävän tarkemmin. Sijoituspalveluyrityksen on itse määriteltävä kunkin säännöksessä tarkoitettun henkilön työtehtävien edellyttämät pätevyysvaatimukset. Säännöksessä ei kuitenkaan edellytetä sitä, että sijoituspalveluyrityksen olisi esimerkiksi annettava todistus henkilön ammatillisesta pätevyydestä. Sijoituspalveluyritysten ollessa itse vastuussa oman henkilöstön ammattipätevyydestä, ei kyseisiltä henkilöiltä ole perusteltua edellyttää erityisen lakiin perustuvan ammattitutkinnon suorittamista. Lain voimaantulon jälkeen ja sen soveltamisesta saatujen kokemusten myötä voidaan myöhemmin arvioida, olisiko esimerkiksi erityisen lakiin perustuvan tutkintovaatimusten edellyttäminen tarpeellista. Vielä ei esimerkiksi ole tiedossa se, tullaanko Suomessa jatkossa harjoittamaan MIFID II:n erityisesti sääntelemää riippumatonta sijoitusneuvontaa. Myöhemmin suoritettavassa arvioinnissa voidaan hyödyntää myös muissa jäsenvaltioissa käytössä olevia ammattipätevyysvaatimuksia ja niistä saatuja kokemuksia.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen mahdollisesti suoritettavassa arvioinnissa olisi samoin syytä huomioida muissa finanssimarkkinoita koskevissa säännöksissä olevat ammattipätevyysvelvoitteet. Lakiin perustuva ammattipätevyyttä osoittava tutkinto on jo nykyisin käytössä esimerkiksi vakuutusmeklareiden osalta. Vakuutusedustuksesta annetun lain (570/2005) 12 §:n mukaan vakuutusmeklariksi rekisteröityvällä luonnollisella henkilöllä on oltava vakuutusmeklaritutkinnolla osoitettu ammattipätevyys. Vakuutusedustuksesta annetun lain 14 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asettamasta vakuutusedustuslautakunnasta, jonka tehtävänä on järjestää kyseisiä vakuutusmeklaritutkintoja. Pätevyyden osoittaminen tutkinnolla on katsottu tarpeelliseksi, jotta itsenäisesti ja vakuutusyhtiöistä riippumattomasti vakuutusedustusta harjoittavien vakuutusmeklareiden toiminnan asianmukaisuus ja laadukkuus on voitu varmistaa. Kyseinen tutkintovaatimus on kansallinen, eikä sitä ole nimenomaisesti edellytetty aiemmin voimassa olleessa vakuutusedustusdirektiivissä (2002/92/EY), kuten ei myöskään uudessa vakuutusten tarjoamisesta annetussa direktiivissä (EU 2016/97). Viimeksi mainitun direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että koulutus ja kehittämisvaatimusten täyttäminen osoitetaan hankkimalla todistus. Kyseisen direktiivin 10 artiklassa sekä liitteessä I asetetaan MIFID II:n 25 artiklan 1 kohtaa pidemmälle meneviä ammatillisia vaatimuksia.

Sen sijaan vakuutusedustusta vakuutuksenantajan lukuun ja vastuulla harjoittavalle asiamiehelle ei vakuutusedustuksesta annetussa laissa ole asetettu erityistä tutkintovaatimusta. Lain 12 § kuitenkin edellyttää asiamieheltä toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävää ammattipätevyyttä. Asiamiehen on tunnettava erityisesti edustamansa vakuutusyhtiön vakuutus-tuotteet ja vakuutusedustuksen harjoittamisen kannalta tarpeellinen lainsäädäntö sekä hyvä vakuutustapa. Asiamiehen on myös hallittava toiminnan harjoittamisen edellyttämät käytännön toimet. Koska asiamies toimii vakuutuksenantajan vastuulla, on katsottu luontevaksi, että vakuutuksenantaja kouluttaa asiamiehensä tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa. Tästä joh-tuen asiamiehiltä ei ole edellytetty nimenomaisen tutkinnon suorittamista. Finanssivalvonta on edellyttänyt vakuutusyhtiöiltä todistusta asiamiehelle annetusta koulutuksesta ennen asiamieheksi rekisteröintiä (*Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpa-*

noa valmistelleen työryhmän loppuraportti, Sosiaali- ja terveysministeriö 31 päivänä maaliskuuta 2017).

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen voi näin ollen olla syytä selvittää ja arvioida tarkemmin sitä, tulisiko myös sijoituspalvelulaissa asettaa esimerkiksi vakuutusedustuslaissa asetettuja nimenomaisia ammattitutkintovaatimuksia vastaavia pätevyysvaatimuksia. Toisaalta tavoitteena tulisi olla ammattipätevyysvaatimusten yhdenmukaisuus riippumatta siitä, tarjoaako palvelua sijoituspalveluyritys vai vakuutusasiamies.

Algoritminen kaupankäynti

Lakiin (uusi 7 a luku) olisi lisättävä MIFID II:n 17 artiklan sisältämät uudet säännökset algoritmiselle kaupankäynnille asetettavista vaatimuksista sekä suorasta sähköisestä markkinoillepääsystä.

Asiakasvarojen säilyttäminen

MIFID II -direktiivin 16 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä ja artiklan 8—11 kohdissa asiakasvarojen säilyttämisestä. Kohdan 8 ja 9 vaatimukset velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään ja suojaamisesta sisältyvät jo MIFID I -direktiiviin. Sijoituspalveluyrityksen, jolla on hallussaan asiakkaille kuuluvia rahoitusvälineitä, on riittävin järjestelyin suojattava asiakkaiden omistusoikeudet erityisesti sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyyden varalta ja estettävä asiakkaiden rahoitusvälineiden käyttö yrityksen omaan lukuun muutoin kuin asiakkaan nimenomaisella suostumuksella. Sijoituspalveluyrityksen, jolla on hallussaan asiakkaille kuuluvia varoja, on riittävin järjestelyin suojattava asiakkaiden oikeudet ja luottolaitoksia lukuun ottamatta estettävä asiakkaiden varojen käyttö yrityksen omaan lukuun.

Artiklan 10 kohta on sen sijaan kokonaan uusi ja sillä kielletään omistusoikeuden siirtävät järjestelyt ei-ammattimaisten asiakkaiden kanssa. Sijoituspalveluyritys ei saa tehdä omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä yksityisasiakkaiden kanssa asiakkaiden nykyisten tai tulevien, tosiasiallisten tai ehdollisten taikka mahdollisten velvoitteiden turvaamiseksi tai kattamiseksi. Artikla mahdollistaa kuitenkin kansallisen lisäsääntelyn antamisen asiakasvarojen turvaamiseksi, jos ne ovat objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia kyseisen jäsenvaltion markkinarakenteen kannalta.

Komissiolle on siirretty valta antaa delegoituja säännöksiä toiminnan järjestämistä koskevista käytännön vaatimuksista ja komission delegoidun direktiivin (EU) 2017/593 II luku sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä asiakkaan rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisesta.

Asiakasvarojen säilyttämistä koskevaan 9 lukuun olisi lisättävä direktiivin edellyttämiä täsmennyksiä, joilla vahvistettaisiin sijoittajansuojaa suhteessa sijoituspalveluyritykseen. Komission delegoituun direktiiviin sisältyvät tarkemmat säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisesta saatettaisiin osin voimaan Finanssivalvonnan määräyksiin.

Menettelytapavaatimukset, sijoitusneuvonta ja kannustimet

Lain 10 lukua asiakassuhteissa noudatettavista menettelytavoista olisi muutettava vastaamaan direktiivin säännöksiä sijoittajansuojasta. Erityisesti kannustimia koskeva sääntely olisi osin uutta. Komission delegoituun direktiiviin sisältyvät tarkemmat säännökset kannustimista ehdotetaan saatettaviksi pääosin voimaan Finanssivalvonnan määräyksiin. Direktiivin täytäntöönpanossa ehdotetaan säädettävän direktiivin mukaisista velvollisuuksista ilman, että anne-

taan direktiiviin perustumatonta kansallista lisäsääntelyä. Finanssivalvonnan mukaan Suomen markkinoilla ei ole nykykäytännön perusteella havaittu puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien kansallisten säännösten antamista esimerkiksi sijoittajansuojan vuoksi.

Tilannetta on kuitenkin hallituksen esityksen antamisen jälkeen seurattava esimerkiksi sijoitusneuvontaan ja kannustimiin liittyvien menettelytapojen ja niitä koskevan sääntelyn riittävyyden osalta. Useassa EU jäsenvaltiossa on jo nykyisin voimassa direktiivin vähimmäisvaatimuksia tiukempia säännöksiä kannustimien osalta. Esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Hollannissa on jo käytössä niin sanottu täysi kannustinkielto myös muiden sijoituspalveluiden kuin riippumattoman sijoitusneuvonnan ja omaisuudenhoidon osalta. Vielä ei ole tietoa siitä, mitkä EU jäsenvaltiot säätävät MIFID II:n täytäntöönpanon seurauksena direktiivin vähimmäisvaatimuksia tiukempia säännöksiä kannustimien osalta.

Esimerkiksi Ruotsissa on kuitenkin jo pohdittu direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittävien kansallisten säännösten säätämistä. Ruotsin hallituksen näkemyksen mukaan sijoitusneuvontaan liittyy selvä riski siitä, että asiakkaan tarpeen ja intressien sijasta sijoituspalveluyrityksen omat intressit määrittävät sen, millaisia sijoitustuotteita sijoituspalveluyritys suosittelee asiakkaalle. Monilla asiakkailla on suuri luottamus sijoitusneuvojaa kohtaan, minkä lisäksi asiakkaat olettavat, että sijoitusneuvojan suosittelemat tuotteet ovat asiakkaalle sopivimmat. Hallitus toteaa ehdotuksessaan, että Ruotsissa on erityinen tarve sijoitusneuvonnalle, sillä kotitalouksien varoista suuri osa on sellaisissa säästökohteissa, joissa sijoitusneuvonta on tavanomaisista, kuten esimerkiksi osakkeissa ja rahastoissa. Tästä syystä hallitus katsoo erityisen tärkeäksi sen, että asiakkaat saavat mahdollisuuden tehdä tietoisia valintoja ja että intressikonfliktien riski pienenee. Ruotsin Finanssivalvonnan (*Finansinspektionen*) mukaan viranomaiset ovat havainneet ongelmia, jotka liittyvät sijoitusneuvojan saamien provisioiden synnyttämiin intressikonflikteihin. Finanssivalvonta huomauttaa, että sijoituspalveluyrityksillä on usein houkutus suositella omia tuotteitaan muiden tuotteiden sijasta, sillä yrityksen omille tuotteille saadaan usein parempi marginaali. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan pankkien määräävä asema sijoitusneuvontamarkkinoilla voidaan haastaa ainoastaan silloin, kun itsenäiset toimijat alkavat tarjota tosiasiallisesti riippumatonta sijoitusneuvontaa.¹

Ruotsin hallitus on päättänyt ehdottamaan lisävaatimuksia MIFID II:n riippumatonta sijoitusneuvontaa koskeviin vaatimuksiin direktiivin 24 artiklan 12 kohdan perusteella. Hallitus ehdottaa, että silloin kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut asiakkaalle tarjoavansa neuvontaa riippumattomasti, yrityksen arvioitavana oleva valikoima eri rahoitusvälineistä ei saisi sisältää sellaisia rahoitusvälineitä, jotka yritys on itse laskenut liikkeeseen (*utge*), kehittänyt (*utfärda*) tai tarjonnut (*tillhandahålla*). Lisäksi kiellon piiriin kuuluisivat sellaisen yhtiön rahoitusvälineet, joihin sijoituspalveluyrityksellä on läheinen sidos tai joihin sillä on sellainen oikeudellinen tai taloudellinen liityntä, joka saattaa vaarantaa riippumattoman sijoitusneuvonnan edellytykset.²

Perusteluina Ruotsin hallitus katsoo Ruotsin Finanssivalvonnan tavoin, että sijoituspalveluyrityksellä on houkutus suositella asiakkaalle omia tuotteitaan tilanteessa, jossa yritys sekä tarjoaa neuvontaa että omia tuotteitaan. Jos sijoituspalveluyritys tässä tilanteessa saa ilmaista asiakkaalle antavansa neuvontaa riippumattomasti, asiakas saattaa saada sellaisen käsityksen, ettei yrityksellä ole mitään omaa intressiä suositteliinsa tuotteisiin liittyen. Hallituksen näke-

¹ Regeringens proposition 2016/17:162, Nya regler om marknader för finansiella instrument (MiFID II och MiFIR), s. 433—434.

² Regeringens proposition 2016/17:162, s. 435—436.

myksen mukaan ehdotus edistäisi myös kilpailua sijoitusneuvontamarkkinoilla, sillä itsenäisen sijoitusneuvoja voisi saada näkyvämmän roolin tahona, joka toimii ainoastaan asiakkaan intressissä ja auttaa asiakasta löytämään sellaisia sijoitustuotteita, jotka parhaiten palvelevat asiakkaan toiveita ja tarpeita. Tällä hetkellä Ruotsin markkinoilla ei suuressa mittakaavassa esiinny sellaisia toimijoita, jotka tarjoavat täysin riippumatonta sijoitusneuvontaa. Hallituksen näkemyksen mukaan tämä ei kuitenkaan ole riittävä perustelu sille, ettei olisi aihetta asettaa kieltoa omien tuotteiden neuvonnasta. Yksi syy tosiasiallisesti riippumatonta sijoitusneuvontaa tarjoavien yritysten puuttumiselle saattaa olla se, ettei yrityksillä ole kilpailullisia etuja tarjota sitä, sillä sijoituspalveluyrityksiä ei ole kielletty käyttämästä riippumattoman sijoitusneuvonnan termiä silloin, kun toimintaan liittyy intressikonflikteja. Rajoittavampi sääntely saattaisi myötävaikuttaa tosiasiallisesti riippumattoman sijoitusneuvonnan markkinoiden kasvuun.³

Samoin kannustimiin liittyvien menettelytapojen osalta Ruotsin Finanssivalvonta on havainnut ongelmia, erityisesti liittyen sellaisiin provisioihin, jotka maksetaan samalla, kun asiakas tekee merkinnän. Tällöin sijoitusneuvontaa tarjoavalle sijoituspalveluyritykselle muodostuu houkutus suositella, että asiakas vaihtaa sijoituskohteita usein, sillä sijoituspalveluyritys saa uuden provision. Ruotsin Finanssivalvonta on lisäksi havainnut, että merkittävä osa sijoituspalveluyritysten sijoitustuotteista saamista kokonaisprovisioista muodostuu tällaisten tuotteiden myynnistä. Ruotsin Kuluttajajärjestön (*Sveriges Konsumenter*) näkemyksen mukaan ei olisi riittävää nojautua pelkästään MIFID II:n vaatimukseen, jos tarkoituksena on sijoittajan suojan vahvistamisen. Heidän näkemyksen mukaan direktiivin edellytykset sille, milloin palkio on sallittu, ovat aivan liian lieviä, jolloin toimijan on ne helppo täyttää.⁴

Ruotsin hallitus on yhtä mieltä Ruotsin Finanssivalvonnan havaitsemien ongelmien olemassaolosta. Hallitus on kuitenkin päätenyt ehdottamaan MIFID II:n kannustimia koskevien säännösten implementoimista direktiivin säännösten mukaisesti, ilman kansallista lisäsääntelyä. Ruotsin hallitus katsoo kuitenkin, että uuden sääntelyn myötä Ruotsin Finanssivalvonnan ja Kuluttajajärjestön huomioimat ongelmat tulevat vähenemään voimakkaasti. Vaikkei sijoituspalveluyritys tarjoaisikaan riippumatonta sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa, direktiivissä rajoitetaan sijoituspalveluyrityksen mahdollisuuksia vastaanottaa ja pitää itsellään kolmansien osapuolien maksamia palkkioita. Hallitus katsoo, että direktiivin vaatimus siitä, että maksu ei saa haitata sijoituspalveluyrityksen velvollisuutta toimia asiakkaiden etujen mukaisesti, rajaa pois kaikki sellaiset palkkiot, jotka tyyppinsä tai luonteensa vuoksi luovat sijoituspalveluyritykselle houkutuksen olla ottamatta asiakkaan etua huomioon.⁵

Ruotsin hallitus lisäksi toteaa, että direktiiviä ankarammat vaatimukset saattaisivat muuttaa sijoituspalvelujen ja tuotteiden jakelua Ruotsissa. Hallituksen näkemyksen mukaan pidemmälle menevä kielto kolmansilta osapuolilta saatujen ja niille maksettujen palkkioiden suhteen saattaisi ensinnäkin suosia sellaisia yrityksiä, joilla on oma jakelukanava. Yritykset, jotka eivät itse hoida tuotteiden jakelua, ovat riippuvaisia siitä, että joku toinen taho hoitaa sen, ja tämä yleensä tapahtuu palkkiota vastaan. On myös olemassa riski siitä, että pienet toimijat saattaisivat poistua markkinoilta. Lisäksi tilanteeseen puuttuva sääntely saattaisi aiheuttaa sen, että niiden asiakkaiden lukumäärä, joille tarjotaan sijoitusneuvontaa, saattaisi tämän johdosta pienentyä. Hallituksen esityksessä viitataan Isossa-Britanniassa kannustinkiellosta aiheutuneisiin seurauksiin.⁶

³ Regeringens proposition 2016/17:162, s. 434—435.

⁴ Regeringens proposition 2016/17:162, s. 440.

⁵ Regeringens proposition 2016/17:162, s. 440—441.

⁶ Regeringens proposition 2016/17:162, s. 429.

Ruotsin hallituksen näkemyksen mukaan ennen kuin asetetaan direktiiviin nähden lisävaatimuksia kolmansien osapuolien palkkioille, olisi tärkeää arvioida, kuinka suuri ongelma kolmansien osapuolien palkkiot ovat Ruotsissa. Hallitus katsoo, että ensimmäisessä vaiheessa olisi syytä säätää intressikonflikteista ja kolmansien osapuolien palkkioista direktiivin vaatimusten mukaisesti. Kun uutta sääntelyä on sovellettu jonkin aikaa, olisi syytä arvioida, millaisia vaikutuksia uudella sääntelyllä on ollut (toinen vaihe). Jos uudesta sääntelystä huolimatta markkinoilla havaitaan ongelmia, lainsäätäjän tulisi arvioida, millaiset lisätoimenpiteet olisivat tarpeen ongelman ratkaisemiseksi.⁷

Seuraamukset

Direktiivin 70 artiklan edellyttämät hallinnolliset seuraamusäännökset ehdotetaan sisällytettävän sijoituspalvelulain 15 lukuun. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät muutokset seuraamusmaksun enimmäismääristä. Direktiivin edellyttämiä seuraamusmaksun korkeampia enimmäismääriä ehdotetaan sovellettaviksi vain direktiivin täytäntöönpanoon perustuviin rikkomuksiin.

Lain 16 luvun 1 §:ään sisältyviä vahingonkorvaussäännöksiä on täsmennettävä uusien EU-säännösten vuoksi. Säännösten soveltamisalaa tulee laajentaa niin, että korvausvelvollisuus koskisi eräiltä osin myös MIFIR:n sekä MIFIR:n ja MIFID II:n perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaista menettelyä.

Merkittävä osa direktiivissä säädetyistä hallinnollisten seuraamusten soveltamisalaan kuuluvista teoista ja laiminlyönneistä on sellaisia, joita sijoituspalvelulain annetun lain nykyiset rangaistussäännökset eivät koske. Osa kyseisistä kriminalisoinneista kuitenkin kohdistuu samoihin rikkomuksiin kuin mistä direktiivi edellyttää säädettävän hallinnollisia seuraamuksia. Tältä osin sijoituspalvelulain rangaistussäännökset olisi mahdollista dekriminalisoida ja säätää vastaavat rikkomukset hallinnollisten seuraamusten soveltamisalaan. Toisaalta kriminalisoinnit voitaisiin näiltä osin jättää myös voimaan ja korvata niillä ainakin osin direktiivissä säädettyjen hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpano, koska direktiivi tämän sallii. Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat jättää säätämättä hallinnollisista seuraamuksista niiden säännösten rikkomisen osalta, joihin sovelletaan kansallista rikosoikeutta.

Ehdotuksessa on päädytty kyseiseen jälkimmäiseen vaihtoehtoon ja nykyiset kriminalisoinnit ehdotetaan pidettävän voimassa. Ehdotus vastaa tältä osin jo aiempien EU-säännösten täytäntöönpanossa omaksuttua linjaa (HE 39/2014 vp ja HE 28/2016 vp).

Nykyisen sijoituspalvelulain 16 luvun 2 § sijoituspalvelurikoksena rangaistavista teoista ehdotetaan näin säilytettävän sisällöltään ennallaan. Vastaavasti lain nykyinen 3 §:n rangaistussäännös salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sekä 4 § laittomasta varojen jakamisesta ehdotetaan pidettävän voimassa. Kyseisten tekojen moitittavuuden vuoksi ne ehdotetaan säilytettävän kriminalisoituina. Kaikki nykyisten rangaistussäännösten teot ja laiminlyönnit voivat kohdistua useisiin eri henkilöihin ja aiheuttaa laajamittaista taloudellista vahinkoa. Ne ovat myös omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta sijoituspalveluyritysten ja arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Rangaistavien tekojen rikosoikeudellista luonnetta voidaan puoltaa lisäksi sillä, että niissä ei pääsääntöisesti rajoiteta tekijöinä kysymykseen tulevien henkilöiden piiriä. Tekoon voivat syyllistyä ketkä tahansa henkilöt, eivätkä pelkästään Finanssivalvonnan valvottavat tai muut finanssimarkkinoilla toimivat, joihin kohdistuvat Finanssivalvonnan toimivaltuudet ovat yleisesti laajemmat. Kyseisten tekojen säilyessä kriminalisoituina, voisivat myös poliisiviranomaiset tarvittaessa riittävän tehokkaasti selvittää kyseisiä rikoksia.

⁷ Regeringens proposition 2016/17:162, s. 429—431.

Sijoituspalvelulain 16 luvun 4 §:n nykyinen rangaistussäännös sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta perustuu luottolaitosdirektiivin 67 artiklan 1 kohdan n alakohtaan sekä kyseisen direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä suoritettuun kansalliseen harkintaan.

Sijoituspalvelurikoksena säädettyjen tekojen osalta ehdotetaan, että luonnolliselle henkilölle määrättävän rikosoikeudellisen seuraamuksen lisäksi oikeushenkilölle voitaisiin määrätä samasta teosta myös hallinnollinen seuraamusmaksu siltä osin kuin kyseiset teot sisältyvät myös seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaa. Tätä perustellaan sillä, että direktiivi edellyttää seuraamusten säätämistä sekä oikeushenkilöille että luonnollisille henkilöille.

Ehdotuksessa on rikosoikeudellisten rangaistussäännösten osalta edelleen poikettu rikosoikeuden kokonaisuudistuksen yhteydessä noudatetusta keskittämisperiaatteesta, joka edellyttää vankeusuhkaisten rikosten siirtämistä rikoslakiin. Kyseisten rangaistussäännösten sisällyttämistä sijoituspalvelulakiin on säännösten luonteen ja kohderyhmän vuoksi pidetty tarkoituksenmukaisempana.

Rangaistussäännösten soveltamisalaa ei ole tarve laajentaa nykyisestä.

2.3.3 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

MIFID II:ssa eritellään tarkemmin kuin MIFID I:ssä erilaiset kauppapaikat. MIFID I:ssä määriteltiin säännelty markkinapaikka ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. MIFID II:ssa määritellään viimeksi mainittujen lisäksi organisoitu kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän erityinen muoto eli pk-yritysten kasvumarkkina. Näiden lisäksi MIFID II:ssa määritellään myös kauppojen sisäinen toteuttaminen ja päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti.

Uutena velvoitteena MIFID II:ssa säädetään säännellyn markkinan johdon ajankäytöstä. MIFID II:ssa on haluttu varmistaa, että säännellyn markkinan hallituksen jäsenet ja johto käyttävät riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen. Myös säännellyn markkinan johdon osaamiselle asetetaan entistä tarkempia vaatimuksia ja toisaalta sukupuolten välistä tasa-arvoa edellytetään kehitettävän. MIFID II tarjoaa mahdollisuuden velvoittaa kansallisesti merkittävän säännellyn markkinan ottamaan käyttöön nimitysvaliokunnan, jonka jäsenet eivät saa kuulua pörssin toimivaan johtoon.

MIFID II:ssa edellytetään, samoin kuin MIFID I:ssä, kauppapaikan pitäjän ottavan kaupankäyntiin ja kauppapaikalle pääsyyn käyttöön syrjimättömät ja avoimet säännöt. Sääntövaatimus ulottuu nyt myös MIFID II:ssa uutena säädettävään organisoidun kaupankäynnin järjestämiseen. Sijoituspalveluyritys voi järjestää organisoitua kaupankäyntiä vain joukkovelkakirjalainoilla, strukturoiduilla rahoitustuotteilla, päästöoikeuksilla tai johdannaisilla. Organisoituun kaupankäyntiin kohdistuu myös kielto toteuttaa kauppvoja omaan tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön lukuun ja rajoitus toteuttaa päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytettyjä kauppvoja sekä säädös itsenäisen markkinatakaajan käyttämisestä.

MIFID II:ssa määritellään likvidit markkinat. Määritelmää on täydennetty MIFIR:ssä. Esimerkiksi joukkovelkakirjat listataan Suomessa säännellylle markkinalle usein näkyvyyden saamiseksi liikkeeseenlaskijayhtiölle. Kauppvoja ei kuitenkaan tehdä kaupankäyntijärjestelmässä vaan kaupat tehdään OTC-kauppana säännellyn markkinan ulkopuolella. Tällöin likviditeetin turvaamiseksi tehtävän markkinatakaustoiminnan merkitys korostuu. Suomessa toimii ainoastaan muutama pankki, joka harjoittaa ammattimaista markkinatakaustoimintaa suomalaisten yritysten liikkeeseenlaskemille joukkolainoille. Vastaavasti markkinoilla on hyvin pie-

ni määrä ammattimaisia loppusijoittajia ja emissioiden koko on tavallisesti pieni. Tästä johtuen kaupankäynti paikallisella joukkolainamarkkinalla on satunnaista ja markkinaa kokonaisuudessaan voidaan pitää epälikvidinä. Paikallisten erityispiirteiden vuoksi suomalainen ja laajemmin pohjoismainen markkina eroaa laajemmista eurooppalaisista markkinoista. Keskeinen erottava tekijä on ennen kaikkea se, että isompien liikkeeseenlaskijoiden joukkolainoilla voi olla useita kymmeniä aktiivisia markkinatakaajia, jolloin markkinan likviditeetti on olennaisesti parempi.

MIFID II:ssa on lisätty kaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskevia säädöksiä. Sijoituspalveluyritykselle on säädetty velvollisuus julkistaa rajahintatoimeksiantonsa, ellei asiakas nimenomaisesti toisin ohjeista. Erityisiä säädöksiä on annettu hyödykejohdannaisten ja päästöoikeuksien ja niiden kokonaispositioiden julkistamisesta.

Raportointipalvelut

MIFID II:ssa säädetään oikeudesta tarjota raportointipalveluja ja raportointipalvelujen tarjoajan toiminnan järjestämisestä. MIFID I:ssä ei ole vastaavia säännöksiä. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä raportointipalvelujen tarjoamisesta. MIFID II:n mukaan raportointipalvelujen tarjoaminen edellyttää toimintaa varten etukäteen annettua toimilupaa, joka on voimassa koko unionissa. Tästä toimilupavaatimuksesta poiketen raportointipalveluja saa tarjota kauppapaikkaa ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä. MIFID II:ssa kauppapaikalla tarkoitetaan säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää. Direktiivin täytäntöön panemiseksi olisi säädettävä raportointipalvelujen tarjoamisen luvanvaraisuudesta ja palvelujen tarjoajan toiminnan järjestämisestä sekä kauppapaikkaa ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen ja markkinoiden ylläpitäjän oikeudesta tarjota raportointipalveluja.

Seuraamukset

Direktiivin 70 artiklan edellyttämät hallinnolliset seuraamusäännökset ehdotetaan sisällytettävän kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 lukuun. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät muutokset seuraamusmaksun enimmäismääristä. Direktiivin edellyttämiä seuraamusmaksun korkeampia enimmäismääriä ehdotetaan sovellettaviksi vain direktiivin täytäntöönpanoon perustuviin rikkomuksiin.

Lain 13 lukuun sisältyviä vahingonkorvaussäännöksiä on täsmennettävä uusien EUsäännösten vuoksi. Säännösten soveltamisalaa tulee laajentaa niin, että korvausvelvollisuus koskisi eräiltä osin myös MIFIR:n sekä MIFIR:n ja MIFID II:n perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaista menettelyä.

Edellä sijoituspalvelulain seuraamussäännösten yhteydessä esitetyin tavoin ehdotuksessa on päädytty pitämään lain nykyiset kriminalisoinnit voimassa, eikä säätämään niiden sijasta direktiivissä säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia. Rangaistussäännösten sisällyttämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin rikoslain sijasta on säännösten luonteen ja kohderyhmän vuoksi pidetty edelleen tarkoituksenmukaisempana.

Rangaistussäännösten soveltamisalaa ehdotetaan lisäksi laajennettavaksi nykyisestä kriminalisoimalla myös direktiiviin perustuvien uusien organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen ilman asianmukaista toimilupaa.

Ehdotetut uudet kriminalisoinnit perustuvat asetuksen 70 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat hallinnollisten seuraamusten sijaan säätää rikosoikeu-

dellisistä seuraamuksista. Rangaistussäännös perustuu näin kansalliseen harkintaan. Kyse ei olisi direktiivin vähimmäisvelvoitteiden ylittävästä kansallisesta lisäsääntelystä, vaan hallinnollisten seuraamusten sijaan säädettävistä rikosoikeudellisista rangaistussäännöksistä.

Rangaistussäännöksen soveltamisalan laajentamista voidaan pitää tarpeellisena siksi, että ehdotettuja kriminalisointeja vastaavat laiminlyönnit ovat jo nykyisin laissa kriminalisoitu. Kriminalisoitavaksi ehdotettujen laiminlyöntien ja tekojen moitittavuutta ei voida pitää jo nykyisin kriminalisoitujen tekojen ja laiminlyöntien moitittavuutta vähäisempänä.

Kaikki nykyisten, kuten myös ehdotettujen rangaistussäännösten teot ja laiminlyönnit voivat kohdistua useisiin eri henkilöihin ja aiheuttaa laajamittaista taloudellista vahinkoa. Ne ovat myös omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta sijoituspalveluyritysten, kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjien ja arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Rangaistavien tekojen rikosoikeudellista luonnetta voidaan puoltaa lisäksi sillä, että niissä ei pääsääntöisesti rajoiteta tekijöinä kysymykseen tulevien henkilöiden piiriä. Tekoon voivat syyllistyä ketkä tahansa henkilöt, eivätkä pelkästään Finanssivalvonnan valvottavat tai muut finanssimarkkinoilla toimivat, joihin kohdistuvat Finanssivalvonnan toimivaltuudet ovat yleisesti laajemmat. Kyseisten tekojen säilyessä kriminalisoituina, voisivat myös poliisiviranomaiset tarvittaessa riittävän tehokkaasti selvittää kyseisiä rikoksia.

Luvattomana kaupankäynnin järjestämisenä ja raportointipalvelun tarjoamisena säädettyjen tekojen osalta ehdotetaan, että luonnolliselle henkilölle määrättävän rikosoikeudellisen seuraamuksen lisäksi oikeushenkilölle voitaisiin määrätä samasta teosta myös hallinnollinen seuraamusmaksu siltä osin kuin kyseiset teot sisältyvät myös seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan. Tätä perustellaan sillä, että direktiivi edellyttää seuraamusten säätämistä sekä oikeushenkilöille että luonnollisille henkilöille.

Ehdotus vastaisi muissa finanssimarkkinoita koskevissa sektorisäännöksessä jo aiemmin omaksuttua linjaa, jonka mukaan toimilupaa koskevien säännösten rikkominen on kriminalisoitu. Kyseisestä sääntelysystematiikasta ei myöskään ole poikettu muiden rahoitusmarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanossa. Esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun 2 §:ssä ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 ja 12 §:ssä kyseistä vastaavaa rikosoikeus-optiota on jo hyödynnetty.

Kriminalisointiperiaatteiden mukaisesti kyseistä rangaistussäännöstä ei ole tarkoitus soveltaa tilanteissa, joissa kyse olisi vähäisestä teosta. Rikosoikeudellisen *ultima ratio* -periaatteen mukaisesti rikosoikeudellista rangaistussäännöstä tulisi soveltaa vasta viimesijaisena keinona silloin, kun esimerkiksi hallinnollista seuraamusta ei voitaisi pitää riittävänä keinona. Säännöksessä tarkoitettu ankarampi rangaistussäännös voisi olla esimerkiksi rikoslaissa rangaistavaksi säädetty petos ja törkeä petos. Ne bis in idem -periaate on myös huomioitu Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 4 momentissa sekä 42 §:n 3 ja 4 momentissa, eikä tekijälle olisi mahdollista määrätä sekä hallinnollista että rikosoikeudellista seuraamusta.

2.3.4 Laki Finanssivalvonnasta

Direktiivin ja asetuksen täytäntöönpano edellyttää, että Finanssivalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan toimimisesta MIFID II:ssa ja MIFIR:ssä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tuoteinterventiovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää ja rajoittaa Suomessa tai Suomesta käsin tapahtuva rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinointi, jakelu tai myynti taikka tietyn-tyyppinen finanssialan toiminta tai käytäntö säädetään MIFIR-asetuksen 42 artiklassa. Tällöin Finanssivalvonnan toimivaltuuksien käyttö perustuu suoraan MIFIR-asetuksessa säädettyihin tuoteinterventio-toimenpiteisiin. Tällaisissa tilanteissa Finanssivalvonnan ei myöskään olisi pyydettävä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä lain 47 §:ssä tarkoitettua kuluttaja-asiamiehen lausuntoa.

Kansallisen lainsäädännön, kuten esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n ja useiden finanssimarkkinoiden sektorisäännösten jo nykyisin sisältämien toimeenpanokieltojen ja kieltopäätösten määrääminen edellyttää, että on toimittu kyseisten lakien säännösten vastaisesti. Sen sijaan MIFIR:ssä tarkoitettua kiellon tai rajoituksen asettamisen edellytykset on määritelty MIFIR:n 42 artiklan 2 kohdassa. Kyseiset kansallisiin säännöksiin sisältyvät kieltopäätösvaltuudet eivät ole ristiriidassa MIFIR:iin perustuvien tuoteinterventiovaltuuksien kanssa. Kyseiset valtuudet ovat rinnakkaisia ja niiden voidaan katsoa täydentävän toisiaan.

MIFIR:n 42 artiklan mukaan kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on tietyin edellytyksin oikeus asettaa kiello tai rajoitus jäsenvaltiossa tai jäsenvaltiosta käsin tapahtuvalle rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinoinnille, jakelulle tai myynnille taikka tietyn-tyyppiselle finanssialan toiminnalle tai käytännölle. Kansallinen viranomainen voisi asettaa toimintojen harjoittamiselle pysyvän kiellon tai rajoituksen. Toimivaltaisella kansallisella viranomaisella olisi myös muun muassa velvollisuus toimittaa tieto kielloa tai rajoitusta koskevasta päätöksestään vähintään kuukautta ennen sen voimaantuloa muille toimivaltaisille viranomaisille ja ESMA:lle. Kiireellisissä poikkeustapauksissa kansallinen toimivaltainen viranomainen voisi tietyin edellytyksin toteuttaa myös tilapäisiä toimia. Tällöinkin sen olisi ilmoitettava toimesta toimivaltaisille viranomaisille sekä ESMA:lle tai EBA:lle 24 tuntia ennen toimenpiteen suunniteltua voimaantuloa. Kiello tai rajoitus olisi mahdollista asettaa varotoimenpiteenä myös jo ennen rahoitusvälineen tai strukturoidun talletuksen markkinointia, jakelua tai myyntiä asiakkaille.

MIFIR:n 40 ja 41 artikla sisältävät ESMA:n ja EBA:n valtuudet toteuttaa väliaikaisia interventiotoimia. Niillä olisi tietyin edellytyksin toimivalta väliaikaisesti kieltää tai rajoittaa joko rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinointi, jakelu, myynti taikka tietyn-tyyppinen finanssialan toiminta tai käytäntö unionissa. Kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi sitä, että ne olisivat tarpeen joko merkittävän sijoittajansuojaa koskevan ongelman ratkaisemiseksi tai finanssi- tai hyödykemarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja eheyteen taikka finanssijärjestelmän vakauteen kohdistuvan uhan torjumiseksi unionissa. Toiseksi kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi sitä, että uhkaa ei torjuta muulla kyseiseen rahoitusvälineeseen tai toimintaan sovellettavalla EU-sääntelyllä. Kyseisten interventiotoimien käyttö edellyttäisi myös joko sitä, etteivät kansalliset toimivaltaiset viranomaiset olisi toteuttaneet toimenpiteitä uhan torjumiseksi tai, että toteutetut toimenpiteet eivät olisi olleet riittäviä. ESMA:n tulisi lisäksi ilmoittaa toimistaan toimivaltaiselle viranomaiselle ennen toimiin ryhtymistä.

Valvonta- ja tutkintavaltuudet

Direktiivin 69 artikla edellyttää säädettävän vähintään direktiivissä luetelluista valtuuksista. Direktiivin 72 artiklan mukaan kyseisiä valtuuksia voidaan kuitenkin käyttää kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti eri tavoin. Toimivaltainen viranomainen voi käyttää valtuuksiaan: a) suoraan; b) yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa; c) omalla vastuullaan anta-

malla valtuudet yhteisöille, joille tehtävät on siirretty 67 artiklan 2 kohdan nojalla; tai d) saatamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuus saada tutustua mihin tahansa asiakirjaan ja tietoon sen muodosta riippumatta ja saada tai ottaa jäljennös siitä. Kyseinen valtuus sisältyy lain nykyiseen 21 §:ään, kuten myös 24 §:ään.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia tai pyytää tietojen toimittamista kaikilta henkilöiltä ja tarvittaessa kutsua henkilö kuultavaksi tietojen saamiseksi. Kyseinen oikeus saada tietoja säännöksessä tarkoitetuilta kaikilta henkilöiltä sisältyy jo lain nykyiseen 21 §:ään. Artiklassa tarkoitettu oikeus kutsua henkilö kuultavaksi sisältyy puolestaan nykyisen lain 22 §:ään. Direktiivin ei voida katsoa edellyttävän sitä, että kyseisillä henkilöillä olisi velvollisuus saapua viranomaisen kuultavaksi.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus suorittaa paikalla tehtäviä tarkastuksia ja tutkimuksia. Kyseinen valtuus sisältyy jo nykyisen lain 24 §:ään.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus pyytää sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten tai muun säännöksessä tarkoitetun yhteisön hallussa olevia tallenteita puhelinkeskusteluista, sähköisestä viestinnästä tai muusta tietoliikenteestä. Lain 18 ja 24 §:ään sisältyy jo nykyisin kyseiset valtuudet. Tarpeellisilla selvityksillä, asiakirjoilla ja muilla tallenteilla tarkoitetaan esimerkiksi pöytäkirjoja, kirjanpitoaineistoa, toimeksiantoja, puhelinnauhoitteita, sähköisen viestinnän tallenteita, muita tietoliikennetietoja ja tietojärjestelmiä (HE 319/1992 vp, s. 18, HE 175/2002 vp, s. 51 ja HE 3/2016 s. 61 vp).

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia varojen jäädyttämistä tai takavarikoimista taikka molempia. Lain 35 a § sisältää jo nykyisin valtuuden turvaamistoimen hakemiseksi käräjäoikeudelta.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus asettaa väliaikainen ammattitoimintakielto. Lain nykyinen 27 ja 28 § sisältävät valtuudet rajoittaa toimiluvan mukaista toimintaa sekä johdon toimintaa. Lisäksi lain 71 §:n mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa tietoja syyttävöviranomaiselle liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaisen liiketoimintakiellon määräämiseksi.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus pyytää toimiluvan saaneiden sijoituspalveluyritysten, säänneltyjen markkinoiden ja raportointipalveluiden tarjoajien tilintarkastajia toimittamaan tietoja. Lain nykyinen 19 § sisältää kyseisen valtuuden.

Finanssivalvonnalla on myös oikeus saattaa asioita rikostutkinnan kohteeksi direktiivin 69 artiklan 2 kohdan h alakohdan mukaisesti ilman, että siitä laissa nimenomaisesti säädetään. Finanssivalvonnalla on myös velvollisuus lain 3 c §:n mukaisesti ilmoittaa viipymättä viranomaisille, jos se havaitsee tai epäilee, että finanssipalveluja tai finanssijärjestelmää käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin.

Nykyisen lain 34 §:ään sisältyy direktiivin 69 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettu valtuus tilintarkastajien tai asiantuntijoiden suorittamiin tarkastuksiin tai tutkimuksiin.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan j, o ja p alakohdassa tarkoitettut valtuudet hyödykejohdannaispositioiden valvontaan liittyen ovat uusia ja edellyttävät kansallista täytäntöönpanoa la-

kiin. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan uutta 37 c §:ää hyödykejohtannaispositioiden valvonnasta. Lisäksi hyödykejohtannaispositioiden valvonnasta ehdotetaan säänneltävän kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:ssä.

Lain nykyinen 27, 33 ja 33 a § sekä sijoituspalvelulain 16 a luku sisältävät jo nykyisin direktiivin 69 artiklan 2 kohdan k ja l alakohdassa tarkoitetut toimeenpano- ja kieltovaltuudet.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan m ja n alakohdan valtuudet kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta sisältyvät kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin.

Finanssivalvonnalla on jo ilman nimenomaista säännöstäkin oikeus antaa direktiivin 69 artiklan 2 kohdan q alakohdassa tarkoitettuja julkisia tiedonantoja.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan r alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus pyytää kansallisen lainsäädännön sallimissa puitteissa teleoperaattorin hallussa olevia tietoliikennetietoja, jos voidaan perustellusti epäillä rikkomista ja jos tällaiset tiedot voivat olla merkityksellisiä direktiivin tai MIFIR:n rikkomista koskevan tutkinnan kannalta. Vastaava tutkintasäännös sisältyy useisiin muihinkin EU:n rahoituspalveluita koskeviin direktiiveihin ja asetuksiin. Suomessa perustuslain 10 §:n yksityiselämän suoja ja luottamuksellisen viestin salaisuutta koskevien säännösten vuoksi Finanssivalvonnalle ei ole kyseistä valtuutta aiemmin annettu. Suomessa oikeus saada televalvontatietoja on pakkokeinolaissa (806/2011) säädettyin edellytyksin ainoastaan poliisilla, joka voi törkeissä sisäpiirintiedon väärinkäyttöepäilyissä tai markkinoiden vääristämisepäilyissä saada tuomioistuimelta luvan televalvontatietoihin. Käytännössä kyseistä valtuutta voidaan käyttää nykyisin vain siten, että poliisi käynnistää asiassa esitutkinnan ja pyytää luvan tuomioistuimelta televalvontatietojen saamiseksi. Finanssivalvonnan nykyisten pakkokeinovaltuuksien riittävyyttä on EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen täytäntöönpanon yhteydessä (HE 65/2016 vp, s. 36—37) katsottu olevan tarve arvioida myöhemmin erillisessä jatkovalmistelussa. Jatkovalmistelun yhteydessä voidaan arvioida myös se, voisivatko kyseiset televalvontatiedot olla merkityksellisiä MIFID II:n tai MIFIR:in rikkomista koskevan tutkinnan kannalta. Jatkovalmisteluun ei vielä ole ollut resursseja ryhtyä.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan s alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus keskeyttää rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinointi tai myynti, jos MIFIR:n 40, 41 tai 42 artiklassa säädetty ehdot täyttyvät. Finanssivalvonnan ollessa MIFID:ssä ja MIFIR:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, voisi se suoraan käyttää MIFIR:n kyseisiä tuoteinterventiovaltuuksia. Lisäksi direktiivin 69 artiklan 2 kohdan t alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus keskeyttää rahoitusvälineiden tai strukturoitujen talletusten markkinointi tai myynti, jos sijoituspalveluyritys ei ole kehittänyt tai soveltanut tehokasta tuotteiden hyväksymistä koskevaa menettelyä tai ei ole muuten noudattanut direktiivin 16 artiklan 3 kohtaa. Kyseiset valtuudet sisältyvät jo nykyisen lain 33 §:ään sekä siinä nimenomaisesti viitattujen eri sektorisäännösten sisältämiin kieltovaltuuksiin.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan u alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia luonnollisen henkilön erottamista sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän ylimmästä hallintoelimestä. Kyseinen valtuus sisältyy jo nykyisen lain 28 §:n 1 momentissa säädettyyn toimilupavalvottavan johdon toiminnan rajoittamista koskevaan yleiseen valtuussäännökseen.

Sijoituspalvelulain 16 luvun 1 § sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 11 luvun 1 § sisältävät jo nykyisin direktiivin 69 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetut järjestelmät korvauksen maksamiseksi taloudellisista tappioista tai muista vahingoista. Kysei-

siin sektorisäännöksiin on kuitenkin lisättävä korvauserusteeksi MIFID II:n nojalla annettujen komission asetusten ja päätösten rikkominen sekä MIFIR:n rikkominen.

Hallinnolliset seuraamukset ja muut toimenpiteet

Hallinnollisia seuraamuksia koskeva direktiivin sääntely on MIFID I:een verrattuna suurelta osin uutta. Direktiivin 70 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollista toimenpiteistä ainakin kyseisen artiklan 3—5 kohdassa lueteltujen rikkomisten osalta, rajoittamatta kuitenkaan rikosoikeudellisia seuraamuksia ja toimivaltaisen viranomaisen valvontavaltuuksia. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin 70 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti päättää, etteivät ne säädä hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä, jos kyseisiin rikkomisiin sovelletaan rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Direktiivin 70 artiklan 6 kohta sisältää luettelon niistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava valtuudet määrätä tai toteuttaa. Säännöksen a alakohdan valtuus julkisesta varoituksesta sisältyy jo lain nykyiseen 39 §:ään. Artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitettu valtuus kielto määräyksen antamiseen sisältyy jo nykyisen lain 33 §:ään sekä sijoituspalvelulain 16 a lukuun. Säännöksen c alakohdan mukainen valtuus laitoksen toimiluvan peruuttamisesta tai sen voimassaolon keskeyttämisestä sisältyy jo nykyisen tietyiltä osin lain 26 ja 27 §:iin. Raportointipalveluiden tarjoamiseen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiseen liittyvästä toimiluvasta ehdotetaan säädettävän kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa. Säännöksen d alakohdassa tarkoitettua väliaikaisen kielto määräyksen sijoituspalveluyrityksen johtotehtävissä toimimiselle voidaan katsoa sisältyvän jo lain nykyisen 28 §:n 1 momenttiin. Kielto toimia 28 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa johtotehtävissä voidaan määrätä henkilölle 1 momentissa säädetyin edellytyksin. Toimimisen vastoin sijoituspalvelulain, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain tai MIFIR:n säännöksiä voidaan katsoa täyttävän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset. Säännöksen d alakohta edellyttää lisäksi valtuutta määrätä pysyvä kielto sijoituspalveluyrityksen johtotehtävissä toimimiselle toistuvien vakavien rikkomisten tapauksissa. Kyseinen valtuus ehdotetaan lisättävän lain 28 §:n nykyiseen 4 momenttiin, jossa jo säädetään sijoituspalveluita tarjoavaa toimilupavaltovastavaa koskevasta pysyvästä toimintakiellosta.

Säännöksen e alakohta edellyttää valtuutta määrätä sijoituspalveluyritykselle määräaikainen kielto olla säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien jäsen tai osapuoli tai organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien asiakas. Lain 3 lukuun ehdotetaan tämän vuoksi uutta 28 b §:ää kyseisestä määräaikaisesta kiellosta.

Direktiivin 70 artiklan 6 kohdan f—h alakohdassa on säädetty niistä hallinnollisista taloudellisista enimmäisseuraamuksista, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus määrätä tai toteuttaa. Finanssivalvonnalle ehdotetaan Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:ssä valtuutta määrätä direktiivin mukaisia taloudellisia hallinnollisia seuraamuksia sekä tiettyjen MIFID II:n nojalla täytäntöönpanijain kansallisten säännösten että MIFIR:n tiettyjen säännösten rikkomisesta. Kansallisesti ei ehdoteta säädettävän direktiiviä korkeammista hallinnollisten seuraamusmaksujen enimmäismääristä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voitaisiin kuitenkin direktiivin edellyttämällä tavalla ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kaksi kertaa niin suuri kuin rikkomisella saatu hyöty.

Direktiivin 71 artiklassa säädetään hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevan päätösten julkaisemisesta. Kyseinen säännös ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 43 §:n säännökset hallinnollisen seu-

raamuksen ja muun päätöksen julkistamisesta vastaavat jo nykyisin direktiivin kyseisen artiklan säännöksiä. Direktiivin 71 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan artiklassa tarkoitettua julkistamisvelvollisuutta ei tule soveltaa päätöksiin, joissa määrätään luonteeltaan tutkinnallisista toimenpiteistä. Kyseinen kohta ei myöskään edellytä täytäntöönpanoa, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 43 §:n 4 momentin mukaan säännöksessä tarkoitettujen päätöksen julkistamisvelvollisuus kohdistuu ainoastaan siinä erikseen lueteltuihin valvonnallisiin toimenpiteisiin, eikä esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyistä tutkinnallisista toimenpiteistä tehtyihin päätöksiin. Finanssivalvonta tekee käytännössä myös harvoin varsinaisia hallintopäätöksiä tutkinnallisista toimenpiteistä.

Direktiivin 72 artikla sisältää säännökset valvontavaltuuksien käytöstä ja seuraamusten määräämisestä. Artiklan 2 kohta ei edellytä tehtävän muutoksia, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 41 § sisältää jo nykyisin direktiivin säännöksiä vastaavat seikat, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Artiklan 1 kohta ei edellytä erillistä kansallista täytäntöönpanoa.

Direktiivin 70 artikla asettaa jäsenvaltioille veloitteen varmistaa, että niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä direktiivissä määriteltyjä hallinnollisia seuraamuksia. Direktiivin 72 artikla kuitenkin sallii sen, että toimivaltaiset viranomaiset käyttävät hallinnollisten seuraamusten määräämistä koskevia valtuuksia kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti joko suoraan tai esimerkiksi saattamalla asian toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.

Nykyisen lain 41 §:n mukaan Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus. Esityksen valmistelussa on päädytty siihen, että jatkossa Finanssivalvonta ei tekisi enää esitystä yli yhden miljoonan euron seuraamusmaksun määräämisestä markkinaoikeuteen vaan määräisi kaikki seuraamusmaksut itse.

Seuraamusmaksun määrääminen suoraan valvontaviranomaisen toimesta tehostaisi seuraamusten määräämistä sekä vastaisi paremmin kansainvälistä käytäntöä. Nykyisin vain muutamassa jäsenvaltiossa oikeus taloudellisen seuraamuksen määräämiseen on jollakin muulla taholla, kuin rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisella itsellään. Näissäkin jäsenvaltioissa seuraamusmaksun määrää joko valvontaviranomaisen yhteyteen perustettu erillinen sanktiokomitea tai ministeriö tai keskuspankki. Yhdessäkään jäsenvaltiossa seuraamusten määräämisoikeus ei kuulu tuomioistuimelle (HE 39/2014 vp s. 27).

Markkinoiden tehokkaan toiminnan voidaan myös katsoa edellyttävän sanktiojärjestelmän kykyä reagoida kielteisiin menettelytapoihin mahdollisimman nopeasti. Sanktioiden välittömyys kuuluu läheisesti yhteen sanktiovarmuuden kanssa. Prosessin nopeutuminen olisi myös omiaan vähentämään kaikkien osapuolten kustannuksia.

Seuraamusmaksujen määräämistä Finanssivalvontaan voidaan pitää perusteltuna myös siksi, että tällöin korkein hallinto-oikeus ei olisi ensimmäisenä muutoksenhakuasteena isommissakaan seuraamusmaksuissa. Seuraamusmaksuprosessin riippumattomuutta ja puolueettomuutta turvaa se, että seuraamusmaksun määräämiseen mahdollisesti johtava tutkinta ja asian valmistelu on Finanssivalvonnassa organisatorisesti eriytetty seuraamusmaksun määräämisestä vastuullisesta tahosta. Seuraamusmaksusta päätöksen tekee Finanssivalvonnan johtokunta, jossa on jäseninä myös muita henkilöitä, kuin Finanssivalvonnan virkamiehiä. Johtokunnan jäsenillä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Seuraamusmaksuprosessiin sovelletaan myös sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa että hallintolaisissa säädetytjä osapuolten oikeusturvaa koskevia säännöksiä. Seuraamusten laatu ja suuruus on määritelty

varsin seikkaperäisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa. Lain 41:ssä on myös määritelty ne tekijät, jotka seuraamusmaksun määrän kokonaisarvioinnissa on otettava huomioon. Finanssivalvonta on myös julkistanut oman ohjeen seuraamus- ja rikemaksujen suuruuteen vaikuttavista tekijöistä, jotka se ottaa huomioon seuraamusten mitoittamisessa.

Rikkomuksista ilmoittaminen

Direktiivin 73 artiklassa säädetään säännösten rikkomisesta ilmoittamisesta. Säännöksen 1 kohta kohdistuu toimivaltaisiin viranomaisiin, joiden on luotava tehokkaat järjestelmät MIFIR:n ja MIFID II:n tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta ilmoittamiseksi toimivaltaiselle viranomaiselle. Direktiivin kyseiset säännökset eivät edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n säännökset rikkomuksista ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle vastaavat jo nykyisin asetuksen kyseisiä säännöksiä.

Direktiivin 73 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että säännöksessä tarkoitetuilla rahoitusmarkkinatoimijoilla on käytössään asianmukaiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa mahdollisista tai tosiasiallisista rikkomisista yhtiöiden sisäisesti. Useiden muiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanon seurauksena finanssimarkkinoilla toimivilla yhtiöillä on jo käytössä laajalti yhtiöiden sisäisiä väärinkäytösepäilyjä koskevia ilmoituskanavia. Tällaisia yhtiöiden omalle henkilöstölle tarkoitettuja yhtiön sisäisiä ilmoitajajärjestelmiä on jo käytössä pakottaviin EU-säännöksiin perustuen sijoituspalveluyrityksillä, luottolaitoksilla, rahastoyhtiöillä, vaihtoehtorahastojen hoitajilla, vakuutusyhtiöillä ja pörssiyhtiöillä. Kyseinen velvoite ehdotetaan tässä esityksessä ulotettavaksi myös raportointipalveluiden tarjoajiin sekä markkinoiden ylläpitäjiin ja kaupankäynnin järjestäjiin.

Oikeussuojakeinot

Direktiivin 74 artikla sisältää MIFID I:tä vastaavat säännökset muutoksenhakuoikeudesta. Säännös ei edellytä täytäntöönpanoa. Artiklan 1 kohdan edellyttämällä tavalla Finanssivalvonnan päätöksistä voidaan valittaa hallinto-oikeuteen. Artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa kyseen ollessa kuluttajansuojalain vastaisesta menettelystä, voi kuluttaja-asiamies saattaa kyseisen asian vireille markkinaoikeudessa.

Direktiivin 75 artiklassa säädetään kuluttajien valitusten käsittelystä tuomioistuinten ulkopuolella. Direktiivin mukaan sääntely koskee nimenomaan sijoitus- ja oheispalveluja koskevia kuluttajariitoja. Voimassa olevan sijoituspalvelulain säännös ei-ammattimaisesta asiakkaasta kattaa kuluttajat, joten tältä osin ei ole tarvetta muuttaa voimassa olevaa säännöstä. Suomessa on implementoitu direktiivi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta (2013/11/EU, jäljempänä *ADR-direktiivi*) lailla muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta (1696/2015). Suomessa ADR-direktiivin mukaiseksi vaihtoehtoiseksi riitojenratkaisuelimeksi on nimetty FINE. ADR-direktiivin antamisen yhteydessä on annettu asetus (EU) N:o 524/2013 (jäljempänä *ODR-asetus*) kuluttajariitojen verkkovälitteisestä riidanratkaisusta. ODR-asetuksella edistetään rajojen yli tapahtuvaa kuluttajariitojen ratkaisua ja siihen kytkeytyy EU-laajuinen yhteistoimintaverkosto, finanssipalvelujen osalta erityisesti FIN-NET yhteistoimintaverkosto. Sijoituspalvelulain asiakasvalitusten käsittelyä koskevaan pykälään on kuitenkin tarve lisätä Finanssivalvonnalle direktiivin 75 artiklan 3 kohdan mukaisesti velvollisuus informoida ESMA:a pykälässä tarkoitettusta toimielimestä.

Salassapitosäännökset ja viranomaisyhteistyö

Direktiivin 76 ja 78 artiklassa säädettyistä salassapitovelvollisuuksista ja tietosuojasta säädetään jo nykyisin julkisuuslaissa, henkilötietolaissa, Finanssivalvonnasta annetussa laissa sekä eri sektorisäädöksissä.

Direktiivin 77 artiklan säännökset suhteista tilintarkastajiin sisältyvät jo nykyisin Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ään.

Direktiivin 79—82 artiklan säännökset valvontaviranomaisten yhteistyöstä, tietojenvaihdosta sekä sovittelusta sisältyvät pääosin jo nykyisen lain 50, 50 b, 52, 56, 60, 67 ja 71 §:ään. Lain nykyiseen 20 a §:ään on kuitenkin direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi tarve lisätä säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada momentissa tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta koskien sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain rangaistussäännösten esitutkintaa ja oikeudenkäyntimenettelyä.

Lisäksi direktiivin 79 artiklan 5 kohdassa säädetystä toimivaltaisen viranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta liittyen positiolimitteihin ehdotetaan säädettävän kaupankäynnistä rahoitusvälineissä annetussa laissa. Direktiivin 79 artiklan 6 ja 7 kohdassa säädetty yhteistyövelvoitteet edellyttävät myös, että niistä nimenomaisesti säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Direktiivin 84—88 artiklan säännökset toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kuulemisesta toimiluvan myöntämisen yhteydessä sekä vastaanottavien jäsenvaltioiden valtuuksista ja varotoimenpiteistä sekä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta ESMA:n ja kolmansien maiden kanssa sisältyvät jo nykyisen sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:ään, sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 52, 54, 60, 61 ja 71 §:ään. Lain 61 §:n 7 momenttia ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi direktiivin 86 artiklan 3 kohdan mukaisesti niin, että se sisältäisi säännellyn markkinan ohella myös monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän.

Viitearvoasetus

Viitearvoasetusta on sovellettava sellaisenaan, eivätkä sen voimaantulosäännökset sisällä jäsenvaltioille nimenomaista velvoitetta toteuttaa toimenpiteitä joidenkin tiettyjen artiklojen noudattamiseksi. Asetuksen muutamassa artiklassa on kuitenkin säädetty jäsenvaltioille velvoite toteuttaa kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 50 k §:n mukaan Finanssivalvonta toimii viitearvoasetuksen 40 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Kyseinen säännös on pantu täytäntöön jo aiemmin, jotta Finanssivalvonta voi tarvittaessa osallistua asetuksen kriittisiä vertailuarvoja koskevan kollegion toimintaan. Asetuksen kriittisiä vertailuarvoja ja niiden valvontakollegioita koskevia säännöksiä on sovellettu jo 30 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen.

Asetuksen 41 artiklan säännökset toimivaltaisten viranomaisten valtuuksista eivät pääsääntöisesti edellytä kansallista täytäntöönpanoa. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luku sisältää jo nykyisin pääosin asetuksen edellyttämät valtuudet. Lisäksi osa Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista perustuisi asetuksen valvonnan osalta suoraan asetukseen, kuten esimerkiksi toimiluvan ja rekisteröinnin peruuttamiseen liittyvät valtuudet. Lain 4 ja 5 §:ään ehdotetaan kuitenkin lisättävän uusia kohtia, joissa määriteltäisiin viitearvoasetuksessa tarkoitettut muut kuin toimilupavaltovotavat sekä muut finanssimarkkinoilla toimivat. Lain 21 §:ää Finanssivalvonnan tietojensaantioikeudesta ehdotetaan myös täsmennettävän niin, että se koskisi viitearvoasetuk-

sen valvontaa. Lain 28 §:ää johdon toiminnan rajoittamisesta täydennettäisiin viitearvoasetuksen edellyttämällä tavalla. Lain 40, 41 ja 41 a §:ään tulee lisätä asetuksen 42 artiklassa määritellyt seuraamussäännökset.

2.3.5 Joukkorahoituslaki

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää, että tiettyjä lain säännöksiä muutetaan direktiivin säännöksiä vastaaviksi. Joukkorahoituslakia laadittaessa jo tiedostettiin, että MIFID II:n täytäntöönpanon yhteydessä tiettyjä lain säännöksiä joudutaan jo sangen lyhyen ajan kuluessa mahdollisesti muuttamaan ja yhteen sovittamaan MIFID II:n asettamien vaatimusten kanssa (HE 46/2016 vp s. 72 ja 73). Erityisesti direktiivin 3 artiklan uudet poikkeussäännökset asettavat MIFID I:n aiempaa vastaavaa poikkeussäännöstä tiukemmat edellytykset kyseisten säännösten soveltamiselle.

MIFID II:n 3 artiklan uudet poikkeussäännökset mahdollistavat sen, että jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta direktiiviä tiettyihin henkilöihin edellyttäen, että nämä henkilöt ovat saaneet toimiluvan ja että näiden henkilöiden toimintaa säännellään direktiivin edellyttämällä tavalla kansallisesti. Kyseisten kansallisten vaatimusten on kuitenkin vähintään vastattava tiettyjä direktiivin vaatimuksia liittyen toimiluvan myöntämiseen, jatkuvaan valvontaan, menettelytapasääntelyyn sekä toiminnan järjestämistä koskeviin vaatimuksiin. Sijoittajansuojan vahvistamiseksi kyseisen poikkeussäännöksen soveltamisalaa ja edellytyksiä on näin merkittävästi rajoitettu suhteessa MIFID I:een, joka ei sisältänyt toimilupavaatimuksia, eikä yksityiskohdaisia menettelytapa- ja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia. Direktiivin (johdantolause 29 ja 42) mukaan on syytä erityisesti vaatia jäsenvaltioita soveltamaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätettäviin henkilöihin vaatimuksia, jotka vähintään vastaavat direktiivissä vahvistettuja vaatimuksia, erityisesti silloin, kun ollaan myöntämässä toimilupaa, kun arvioidaan näiden mainetta ja kokemusta ja mahdollisten osakkeenomistajien sopivuutta ja kun tarkastellaan toimiluvan myöntämisen ja jatkuvan valvonnan edellytyksiä ja menettelytapavelvoitteita.

Direktiivi säättää myös siitä, millaiseen toimintaan valinnaista poikkeussäännöstä voidaan soveltaa. Joukkorahoituslain soveltamisen näkökulmasta relevantti on direktiivin 3 artiklan 1 kohdan b alakohda, minkä mukaan poikkeussäännöksen alaista toimintaa voi olla säännöksessä tarkoitettuihin siirtokelpoisiin arvopapereihin ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin kohdistuva toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen tai niihin liittyvä sijoitusneuvonta. Direktiivi asettaa myös rajoituksia toimeksiantojen välittämiseksi siten, että toimeksiantoja voidaan välittää ainoastaan säännöksessä tarkoitetuille toimiluvallisille rahoitusmarkkinatoimijoille.

Kyseisten henkilöiden on myös kuuluttava hyväksytyyn sijoittajien korvausrahastoon tai niillä on vaihtoehtoisesti oltava vastaavan asiakkaansuojan varmistava ammatillinen vastuuvakuutus. Edellytyksenä valinnaisen poikkeussäännöksen soveltamiselle on myös se, että henkilö ei saa pitää hallussaan asiakasvaroja tai asiakkaiden arvopapereita. Kyseisten henkilöiden saama toimilupa olisi kansallinen, eikä se oikeuttaisi tarjoamaan palveluita muihin jäsenvaltioihin.

MIFID II:n 3 artiklan kansallinen täytäntöönpano näin edellyttää, että tiettyjä lain soveltamisala-, rekisteröitymis- ja asiakkaansuojasäännöksiä muutetaan direktiivin säännöksiä vastaaviksi. Direktiivin edellyttämät toimilupa-, menettelytapa- ja toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset on ulotettava sovellettavaksi sellaiseen laissa tarkoitettuun joukkorahoituksen välitykseen, jossa on kyse MIFID II:n 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun siirtokelpoisiin arvopapereihin ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin kohdistuvasta toimeksiantojen vastaanottamisesta ja välittämisestä. Nykyisen lain edellyttämää rekisteröitymisvaatimusta ei myöskään voida pitää kyseisten toimijoiden osalta riittävänä, vaan niiltä on edellytettävä di-

rektiivin sanamuodon ja tavoitteiden mukaisesti toimilupaa. Muille toimijoille rekisteröitymisen ehdotetaan jatkossakin olevan riittävää.

MIFID II:n 3 artikla jättää kansalliseen harkintaan sen, mitä muita vaatimuksia toiminnalle asetetaan. Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä ei ehdoteta rektiivin vähimmäisvaatimuksia ylittävää kansallista lisäsääntelyä. Poikkeuksena tästä on kuitenkin jo nyky lakiin sisältyvät velvollisuudet asiakasvalitusten käsittelystä ja asianmukaisuusarvioinnin suorittamisesta tilanteissa, joissa sijoitus ylittää 2000 euroa. Ehdotuksen tarkoituksena ei näin ole heikentää sijoittajansuojaa suhteessa voimassa olevaan joukkorahoituslakiin. Asianmukaisuusarviota voidaan pitää perusteltuna erityisesti joukkorahoituskohteiden riskipitoisuudella, jälkimarkkinoiden rajallisuudella ja ei-ammattimaisen sijoittajan korostuneella suojan tarpeella. Asianmukaisuusarvion merkitystä ei voida pitää myöskään vähäisempänä alle 2000 euroa sijoittavan ei-ammattimaisen sijoittajan kannalta. Vaikka 2000 euron raja näin heikentääkin pienimpien sijoittajien suojaa, ei ehdotuksessa ole päädytty esittämään nykyistä lakia tiukempaa sääntelyä. Ehdotettu asianmukaisuusarviointisääntely on siten kevyempi verrattuna täyden sijoituspalveluyrityksen toimiluvan nojalla toimiviin. Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on kuitenkin syytä seurata joukkorahoitusmarkkinoiden kehitystä ja arvioitava uuden sääntelyn vaikutuksia. Finanssivalvonnan valvontahavaintojen perusteella voidaan tällöin myös arvioida sääntelyssä mahdollisesti olevia puutteita, jotka edellyttäisivät rektiivin vaatimukset ylittävien muiden kansallisten säännösten antamista. Tilannetta on hallituksen esityksen antamisen jälkeen seurattava myös muissa jäsenvaltioissa mahdollisesti säädettävien säännösten ja niiden soveltamiskäytännöstä saatujen kokemusten perusteella. Vielä ei ole tietoa siitä, missä määrin EU jäsenvaltiot tulevat säätämään MIFID II:n täytäntöönpanon seurauksena rektiivin vähimmäisvaatimuksia tiukempia kansallisia säännöksiä kyseisen poikkeussäännöksen osalta esimerkiksi joukkorahoituksen osalta.

Markkinaosapuolten oikeusvarmuuden sekä säännösten soveltamisen ennakoitavuuden vuoksi joukkorahoituslain ja sijoituspalvelulain soveltamisaloja ja niiden rajapintoja on myös tarpeen selkeyttää. Lain soveltajalle on oltavaa selkeää se, että kyseen olleessa rahoitusvälineellä tapahtuvasta sijoituspalvelun tarjoamisesta, tulevat sovellettavaksi MIFID II:een perustuvien sijoituspalvelulain säännökset. Joukkorahoitustoiminta voi sijoittua myös MIFID II:n 3 artiklan mukaiseen poikkeusalaan, sikäli kun toiminnassa on kyse ainoastaan siirtokelpoisiin arvopapereihin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin kohdistuvasta toimeksiantojen vastaanottamisesta ja välittämisestä. Joukkorahoituslain soveltamisalasäännösten selkeyttämisellä pyritään välttämään lain säännösten ristiriitaisuus EU-sääntelyyn perustuvien sijoituspalvelulain säännösten kanssa. Lisäksi erityisesti sijoittajansuojaa koskevan sääntelyn tulisi eduskunnan talousvaliokunnan useaan otteeseen korostamalla tavalla olla mahdollisimman johdonmukaista ja yhdensuuntaista riippumatta siitä, mikä taho rahoitustuotetta tai -palvelua tarjoaa (esimerkiksi TaVM 15/2016 vp s. 3 ja TaVL 41/2017 vp s. 8).

Kansalliseen harkintaan jää sitä vastoin täysin se, millaista sääntelyä lainamuotoiseen joukkorahoitukseen sovelletaan. Kyseisessä toiminnassa ei ole kyse MIFID II:n sääntelemästä sijoituspalveluiden tarjoamisesta rahoitusvälineillä. Tämän vuoksi lain lainamuotoista joukkorahoitusta koskeviin säännöksiin ei ole tarvetta esittää muita kuin teknisiä, lähinnä lain muihin säännöksiin ehdotettavista säännöksistä johtuvia muutoksia. Sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tarjotessa lainamuotoiseksi joukkorahoitukseksi katsottavaa toimeksiantojen vastaanottamista ja välitystä muulla kuin rahoitusvälineillä voidaan myös kyseiseen menettelyyn soveltaa joukkorahoituslain vaatimuksia.

Ehdotettu säädösten täytäntöönpanomalli sekä MIFID II:n 3 artiklan täytäntöönpano ottaisi näin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti huomioon pienimuotoisen sijoituspalvelun tarjoamisen, eikä kansallisesti ehdoteta hallitusohjelman mukaisesti säädettävän minkäänlaisia lisävel-

voitteita. Ehdotus on omiaan edistämään rahoitusmarkkinatoimijoiden monipuolistumista sekä sijoitusympäristön kehittämistä. Ehdotus turvaa myös joukkorahoituslain säilymisen mahdollisimman joustavana, sillä kyse olisi jatkossa puhtaasti kansallisesta sääntelystä lukuun ottamatta pakottavaan EU-sääntelyyn (MIFID II) perustuvia säännöksiä. Ehdotus on näin linjassa myös kilpailukyvyyn aliministerityöryhmän linjauksen kanssa rahoitusmarkkinoiden monipuolistamistavoitteen ja sääntelyn joustavuustavoitteen kanssa. Ehdotuksella ei myöskään muuteta joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuutta koskevia säännöksiä. Joukkorahoituksen saaja voi edelleen hyödyntää esimerkiksi joukkorahoituslain sallimaa, arvopaperimarkkina-laissa säädettyä korkeampaa, esiterajaa huolimatta siitä, minkä toimijan kautta joukkorahoitus hankitaan.

2.3.6 Rikoslaki

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 16 päivänä huhtikuuta 2014 asetuksen (EU) N:o 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta. Asetuksella vahvistettiin sisäpiirikauppoja, sisäpiirin-tiedon laitonta ilmaisemista ja markkinoiden manipulointia koskeva yhtenäinen sääntelykehitys sekä toimenpiteet markkinoiden väärinkäytön estämiseksi.

Asetuksen kanssa rinnakkain Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 16 päivänä huhtikuuta 2014 direktiivin 2014/57/EU markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi). Direktiivin kriminalisointien sisältö määrittäyty osin markkinoiden väärinkäyttöasetuksen määritelmien kautta. Kyseisen direktiivin säännökset saatettiin voimaan rikoslakiin tehtävin muutoksin yhdessä asetuksen täytäntöönpanoa edellyttävien toimenpiteiden kanssa (HE 65/2016 vp.).

Markkinoiden väärinkäyttöasetus sisältää useita viittauksia MIFID II:een ja MIFIR:iin. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 39 artiklan 4 kohdan 2 alakohdan mukaan tilanteissa, joissa asetuksen säännöksissä viitataan organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin, näitä säännöksiä ei sovelleta organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin ennen MIFID II ja MIFIR:n soveltamista 3 päivää tammikuuta 2017. MIFID II:n ja MIFIR:n soveltamista kuitenkin siirrettiin myöhemmin vuodelle. Hyväksytyin muutosasetuksen (Asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016) 2 artiklaan sisältyi muutos markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 39 artiklan 4 kohdan muuttamiseksi, niin että asetuksen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä olisi sovellettava vasta 3 päivä tammikuuta 2018.

Edellä mainitusta syystä, ei kyseisiä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja sitä vastaavien markkinoiden väärinkäyttödirektiivin säännöksiä saatettu vielä voimaan rikoslain 51 luvun muuttamisen (HE 65/2016 vp.) yhteydessä. Rikoslain 51 luvun 6 §:n määritelmäsäännöksiin ei markkinoiden väärinkäyttödirektiiviä täytäntöön pantaessa lisätty organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ja päästöoikeutta koskevia määritelmiä. Luvun 6 a §:ään ei myöskään tuolloin lisätty markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaista soveltamisalasäännöstä organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä. Vastaavasta syystä pykälään ei lisätty direktiivin 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisalasäännöstä liittyen komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuksien tai muiden niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan (HE 65/2016 vp. s. 49 ja 50).

Kyseiset markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 39 artiklan 4 kohdan ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 ja 2 artiklan täytäntöönpanon edellyttämät säännökset ehdotetaan nyt lisättävän rikoslain 51 luvun 6 §:n määritelmiin sekä 6 a §:n soveltamisalasäännöksiin.

2.3.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia muutettiin jo vuonna 2016 lailla 739/2016 MIFID II:n 92 artiklan osittaisen ennakkollisen kansallinen täytäntöönpanon varmistamiseksi (HE 46/2016 vp.). Tässä yhteydessä muun muassa lain 19 luvun 6 §:ssä ollut maininta Finanssivalvonnan luvasta poistettiin tiettyjen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa tarjoamien sijoitus- ja liitännäispalvelujen osalta. Muutos vastasi ESMA:n antamaa tiedonantoa *Questions and Answers. Application of the AIFMD* (päivitys 9.1.2015/ESMA/2015/11), jossa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan vilpittömän yhteistyön periaatteeseen vedoten kehoitettiin jäsenvaltioiden valvontaviranomaisia soveltamaan MIFID II:n 92 artiklaa jo ennen sen alkuperäistä täytäntöönpano päivämäärää. Koska MIFID II:n 92 artiklan täytäntöönpanon myötä AIFMD:n 6 artiklan 4 kohdan mukaisten palvelujen rajat ylittävään tarjoamiseen ETA-alueella sovelletaan vastaavaa notifikaatiomenettelyä kuin toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston hoitamiseen, AIFML:n 19 ja 21 lukuun olisi tarpeen tehdä tämän notifikaatiomenettelyn laajentamista koskevat sisällölliset muutokset AIFMD:n 33 artiklan muutosten mukaisesti.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa kansallisessa lainsäädännössä tarvittavat toimenpiteet Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman direktiivin (MIFID II) saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä asetuksen (MIFIR) soveltamiseksi 3 päivänä tammikuuta 2018 alkaen.

Säädösten tavoitteena on vähentää jäsenmaiden harkintavaltaa unionin rahoituspalveluja koskevan sääntelyn suhteen (eng. *single rule book*), tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi jäsenvaltioille ja markkinaosapuolille. Säädösten tavoitteena on lisätä kaupankäynnin läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja luotettavuutta kaikkien rahoitusvälineiden osalta. Tavoitteena on myös saattaa mahdollisimman suuri osa kaupasta järjestäytyneille markkinapaikoille OTC-kaupankäynnin sijaan.

Säädösehdotuksilla pyritään lisäksi parantamaan pk-yritysten mahdollisuuksia päästä pääomamarkkinoille, ottamaan käyttöön uusia suojatoimia algoritmista kaupankäyntitoimintaa varten, lisäämään avoimuutta rahoitusmarkkinoilla muun muassa saattamalla nimettömänä käytävää kauppaa (eng. *dark pools*) sääntelyn piiriin, lujittamaan valvontaviranomaisten toimivaltaa, parantamaan hyödykejohdannaismarkkinoiden valvontaa ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistamaan sijoittajansuojaa muun muassa tiukentamalla monimutkaisten sijoitustuotteiden tarjoamista ja sijoitusneuvontaa koskevia vaatimuksia. Lisäksi ehdotuksella halutaan luoda yhdenmukainen kehys kolmansiin maihin sijoittautuneiden sijoituspalveluyritysten ja markkinoiden ylläpitäjien pääsyle EU:n markkinoille.

Direktiivin säännökset pyritään panemaan täytäntöön direktiivin mukaisina. Tarkoituksena on välttää kansallisia tulkinnanvaraisuuksia ja mahdollisia ristiriitoja komission ja ESMA:n antaman huomattavan laajan ja yksityiskohtaisen alemmanasteisen sääntelyn ja ohjeistuksen kanssa. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, direktiivin täytäntöönpanon tavoitteena on säätää direktiivin mukaisista velvollisuuksista ilman, että annetaan direktiiviin perustumatonta kansallista lisäsääntelyä.

Esityksen tavoitteena on lisäksi toteuttaa Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetuilla säännöksillä tarvittavat toimenpiteet Euroopan unionin viitearvoasetuksen säännösten noudattamiseksi.

3.2 Keskeiset ehdotukset

3.2.1 Sijoituspalvelulaki

Soveltamisala

Esitys sisältää uusia velvollisuuksia sellaisille sijoituspalveluyrityksille ja luottolaitoksille, jotka myyvät strukturoituja talletuksia tai tarjoavat niihin liittyvää sijoitusneuvontaa. Laki sisältäisi myös erillisen poikkeussäännöksen hyödykejohdannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla omaan lukuun kauppaa käyvien henkilöiden osalta, kuten myös oman poikkeussäännöksen muilla kuin edellä mainituilla rahoitusvälineillä kauppaa käyvien henkilöiden osalta. Kyseiset uudet poikkeussäännökset ovat soveltamisalaltaan aiempaa suppeampia ja asettavat lisäksi aiempaa useampia edellytyksiä niiden soveltamiselle. Ehdotusten seurauksena poikkeussäännösten soveltamisala kapenisi muun muassa siten, että jatkossa yhä harvempi pääasiallisena liiketoimintanaan muuta kuin sijoituspalvelujen tarjoamista, pankkitoimintaa tai hyödykejohdannaisiin liittyvää markkinatakausta harjoittava yhtiö jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Lain 1 lukuun lisättäisiin myös uudet osittaispoikkeussäännökset lain soveltamisesta. Säännökset mahdollistaisivat sen, että tiettyihin säännöksessä tarkoitettuihin energia-alan toimijoihin sekä henkilöihin, jotka tarjoavat ainoastaan tietyillä rahoitusvälineillä tapahtuvaa toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä tai sijoitusneuvontaa, sovellettaisiin vain tietyjä lain säännöksiä.

Laissa täsmennettäisiin rahoitusvälineen määritelmää muun muassa lisäämällä määritelmäluetteloon päästöoikeudet.

Kolmannen maan yrityksen tarjoamat sijoituspalvelut ja harjoittama toiminta

MIFID II:n soveltamisalaan on lisätty kolmansien maiden yritykset, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoiminta unionissa sinne perustetun sivuliikkeen välityksellä.

Sijoituspalvelulaissa nykyisin olevat kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen määritelmä ja 5 luvun säännökset kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta Suomeen ovat kansallista sääntelyä. Niiden mukaan toimiluvan saaneella yrityksellä ei ole palvelujen tarjoamisen vapautta muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Edellä mainitut säännökset ehdotetaan korvattavaksi MIFID II -direktiiviä vastaavilla säännöksillä. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi direktiiviä vastaava kolmannen maan yrityksen määritelmä. Lain 5 luku ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen sisällytetään direktiivin II osaston IV lukua vastaavat säännökset kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta Suomeen. Ehdotuksen mukaan kolmannen maan yrityksen olisi perustettava sivuliike Suomeen, jos se aikoo tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 2 momentissa tarkoitettulle sellaiselle asiakkaalle, joka on pyytänyt tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana tai 3 momentissa tarkoitettulle ei-ammattimaiselle asiakkaalle. Ehdotetulla sääntelyllä turvataan edellä mainittujen asiakkaiden asianmukaisen suojelun taso. Sääntely vastaisi MIFID II:n 39 artiklaa.

MIFIR -asetuksen mukaan sellainen kolmannen maan yritys, jonka lainsäädäntö- ja valvontakehys on tunnustettu vastaavaksi MIFIR:n 47 artiklan 1 kohdassa säädettyjen vaatimusten kanssa ja joka on saanut toimiluvan MIFID II:n 39 artiklan mukaisesti, voi tarjota toimilupansa mukaisia palveluja ja toimintoja hyväksyttävillä vastapuolilla ja MIFID II:n liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille unionin muissa jäsenvaltioissa sivuliikettä perustamatta.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 b luku sijoituspalveluyrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmistä. Ehdotetussa luvussa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevista yleisistä vaatimuksista, joiden osalta viitattaisiin tiettyihin luottolaitostoitinnasta annetun lain säännöksiin. Lisäksi ehdotetussa luvussa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävistä sekä sijoituspalveluyrityksen toimintaa tosiasiallisesti johtavien henkilöiden vähimmäismäärästä. Ehdotettuun lukuun sisältyisivät myös säännökset sijoituspalveluyrityksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista, jotka vastaisivat luottolaitostoitinnasta annetussa laissa asetettuja vaatimuksia.

Algoritminen kaupankäynti

Lain 7 a luku sisältää uudet säännökset algoritmiselle kaupankäynnille asetettavista vaatimuksista. Ehdotettujen säännösten mukaan algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalla sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään sen harjoittamaan liiketoimintaan soveltuvat tehokkaat järjestelmät ja riskienhallintamenetelmät. Niiden avulla voidaan varmistaa kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti sekä asianmukaiset kaupankäynnin raja-arvot ja limiitit sekä estää virheellisten toimeksiantojen lähettäminen tai järjestelmien muu toiminta, joka voi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa. Kyseisten järjestelmien ja riskienhallintamenetelmien tavoitteena on myös estää markkinoiden väärinkäyttö. Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testattuja ja että niitä valvotaan asianmukaisesti.

Algoritmista kaupankäyntiä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä kotijäsenvaltionsa sekä sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä.

Ehdotettujen säännösten mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi velvollisuus antaa Finanssivalvonnalle sen pyytäessä kuvaus algoritmisten kaupankäyntistrategioiden luonteesta, kuten myös yksityiskohtaiset tiedot järjestelmään sovellettavista kaupankäyntiparametreista tai -limiiteistä, riskienhallinnan varmistavista menetelmistä sekä järjestelmien testausta koskevat tiedot. Valvontaviranomaisella olisi oikeus koska tahansa vaatia sijoituspalveluyritykseltä lisätietoja sen käyttämästä algoritmisesta kaupankäynnistä. Huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää soveltavan sijoituspalveluyrityksen olisi lisäksi tallennettava hyväksytyssä muodossa kaikkien kauppapaikoissa tekemiensä toimeksiantojen tarkka ja aikasekvensoitu kirjanpito ja annettava se pyynnöstä Finanssivalvonnalle.

Esityksen mukaan algoritmista kaupankäyntiä markkinatakausstrategian toteuttamiseksi harjoittavan sijoituspalveluyrityksen olisi toteutettava tällaista markkinatakausta keskeytymättä tietyn osan kauppapaikan kaupankäyntiajasta poikkeustapauksia lukuun ottamatta siten, että kyseiselle kauppapaikalle tarjotaan likviditeettiä säännöllisesti ja ennakoitavasti.

Sijoituspalveluyrityksillä, jotka tarjoavat suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, olisi velvollisuus huolehtia siitä, että ne voivat arvioida ja valvoa kyseistä palvelua käyt-

täviä asiakkaita. Sijoituspalveluyritys vastaisi siitä, että kyseistä palvelua käyttävät asiakkaat noudattavat lain vaatimuksia ja kauppapaikan sääntöjä.

Algoritmista kaupankäyntiä koskevia uusia vaatimuksia ehdotetaan asetettavaksi myös säännellylle markkinalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa.

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen ja menettelytapavelvoitteet

Lain 7 lukuun sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä ehdotetaan lisättäviksi uudet säännökset koskien rahoitusvälineitä suunnittelevien ja kehittävien sekä niitä jakelevien sijoituspalveluyritysten velvollisuuksista ylläpitää tuotteiden sisäistä hyväksymismenettelyä. Kyseisen tuotehallintamenettelyn tarkoitus on varmistaa rahoitusvälineen yhteensopivuus aiotulle asiakaskohderyhmälle. Tarkempia säännöksiä rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuuksista ehdotetaan saatettaviksi voimaan Finanssivalvonnan määräyksin. Lisäksi ehdotuksessa kiristetään lain nykyisiä eturistiriitatilanteiden hallintaa koskevia säännöksiä.

Lukuun ehdotetaan myös lisättävän uusi vaatimus sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta varmistaa, että asiakkaille sijoitusneuvontaa tai muuta tietoa antavilla henkilöillä on palveluiden ja tietojen antamiseen tarvittava tietämys ja pätevyys.

Lain 10 lukua asiakassuhteissa noudatettavista menettelytavoista ehdotetaan muutettavaksi erityisesti kannustimia koskevan sääntelyn osalta. Täysin uusia säännöksiä olisivat riippumattomalle sijoitusneuvonnalle ja omaisuudenhoidolle asetettavat vaatimukset kannustimien kieltämisestä käytöstä. Tarkemmat säännökset kannustimista ehdotetaan saatettaviksi voimaan Finanssivalvonnan määräyksin. Lisäksi laissa ehdotetaan säänneltävän nykyistä tarkemmin asiakkaille tarjottavien tuotteiden ja palvelujen soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arvioinnista. *Execution only* -palveluun ja siten asianmukaisuusarvioinnin soveltamisalan ulkopuolelle jäävien yksinkertaisten rahoitusvälineiden ja sijoitustuotteiden ryhmää ehdotetaan laissa supistettavaksi nykyisestä. Asiakkaille annettavista tiedoista ja sijoitusneuvonnasta ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevaa sääntelyä tarkemmin ja laajemmin myös ei-ammattimaisiin asiakkaisiin. Laissa ehdotetaan myös kiellettävän sijoituspalveluyrityksen sellaiset henkilöstön palkitsemis- tai arvointijärjestelyt, jotka voisivat kannustaa suosittelemaan ei-ammattimaisille asiakkaille muita kuin näille parhaiten sopivia rahoitusvälineitä. Laissa säänneltäisiin myös nykyistä tarkemmin toimeksiantojen huolellisesta toteuttamisvelvollisuudesta (*best execution* -velvollisuudesta). Sijoituspalvelun tarjoajalla olisi myös nykyistä laajemmat velvollisuudet tallentaa asiakastoimeksiantojen toteutukseen liittyvät sähköiset viestit ja puhelinkeskustelut.

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

Sijoituspalvelulain 9 lukuun ehdotetaan tehtävän pääosin teknisluonteisia MIFID II -direktiivin edellyttämiä muutoksia. Sijoituspalveluyritykselle ehdotetaan kuitenkin lisättävän velvollisuus harkita asiakkaan rahavarojen hajauttamista, jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muualle kuin tilille keskuspankkiin. Sijoituspalveluyritykset eivät kuitenkaan käytä Suomen Pankkia asiakkaan rahavarojen säilyttämiseen, vaikkei Suomen Pankista annetussa laissa olekaan säännöksiä, jotka estäisivät asiakasvarojen vastaanottamisen. Hajauttamisvelvollisuudella edistetään sijoittajansuojaa, kun sijoituspalveluyritys ei olisi altis vain yhden rahavarojen säilyttämiseen valitun tahon mahdolliselle maksukyvyttömyystilanteelle.

Sijoituspalveluyritys voisi kuitenkin säilyttää korkeintaan 20 prosenttia hallussaan olevista rahavaroista samaan konserniin kuuluvissa yhteisössä. Velvollisuudesta säilyttää asiakkaan rahavaroja samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä voitaisiin kuitenkin poiketa, jos sijoituspalveluyritys pystyy osoittamaan, ettei vaatimus ole oikeassa suhteessa sen harjoittaman toi-

minnan luonteeseen tai laajuuteen nähden tai jos säilytettävien rahavarojen määrä on pieni. Vaatimuksesta poikkeamisella ei kuitenkaan saa olla asiakkaansuojaa heikentäviä vaikutuksia. Sijoituspalveluyrityksen olisi arvioitava säännöllisesti hajauttamisvaatimuksesta poikkeamisen perusteiden täyttymistä ja osoitettava Finanssivalvonnalle arvionsa perusteet.

Erilaisten oikeustoimien kirjo on suuri ja rahoitusmarkkinoiden kaltaisella nopeasti kehittyväällä alueella myös jossain määrin vaikeasti ennakoitavissa. Asiakkaan rahoitusvälineeseen kohdistuvia oikeuksia voidaan luovuttaa, kumota tai rasittaa. Voimassa olevan lain ilmaisu asiakkaan rahoitusvälineen panttaamisesta tai luovuttamisesta on tarpeettoman suppea, jonka vuoksi pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi asiakkaan rahoitusvälineestä tai asiakasvaroihin kohdistuvista oikeuksista määräämiseksi. Säännökseen ehdotetaan lisättävän muu oikeudellinen määrääminen panttauksen tai luovuttamisen lisäksi.

Keskeinen ehdotus asiakasvarojen säilyttämisestä koskevassa sääntelyssä olisi kokonaan uusi säännös omistusoikeuden siirtävistä rahoitusvakuusjärjestelyistä. Omistusoikeuden siirtävä rahoitusvakuusjärjestely poikkeaa merkittävällä tavalla esimerkiksi panttauksesta, jossa omistusoikeus säilyy vakuudenantajalla. Omistusoikeuden siirtävä vakuus heikentää siten asiakkaansuojaa, jolloin sijoituspalveluyrityksen velvollisuutena olisi esityksen mukaan tarjota asiakkaalleen ensisijaisesti muita vakuusvaihtoehtoja. MIFID II:n 16 artiklan 10 kohdan säännös kieltää omistusoikeuden siirtävien rahoitusvakuusjärjestelyjen tekemisen ei-ammattimaisten sijoittajien kanssa. Omistusoikeuden siirtäviin järjestelyihin voi siten ryhtyä ainoastaan ammattimaisen asiakkaan kanssa.

Lisäksi 9 luvussa ehdotetaan säädettävän sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta Finanssivalvonnalle ja muille viranomaisille muun muassa asiakkaan lukuun säilytettävistä asiakasvaroista, asiakkaiden rahavarojen ulkopuolisesta säilyttäjistä, säilyttämiseen käytettävistä tileistä ja säilyttämiseksi tehdyistä sopimuksista sekä mahdollisista ulkoistetuista palveluista sekä ulkoistetun palvelun tarjoajasta.

Kaupparaportointi

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 12 luvun kaupparaportointia koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi. Kaupparaportoinnista säädetään jatkossa MIFIR:ssä, johon ehdotetaan informatiivisesti viitattavaksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 7 luvun 1 §:ssä.

Seuraamukset

Direktiivin edellyttämät hallinnolliset seuraamusäännökset ehdotetaan sisällytettävän lain 15 lukuun.

Nykyisen sijoituspalvelulain säännös sijoituspalvelurikoksena rangaistavista teoista ehdotetaan säilytettävän sisällöltään ennallaan. Vastaavasti lain nykyinen rangaistussäännös salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sekä laittomasta varojen jakamisesta ehdotetaan pidettävän voimassa. Kyseisten tekojen moitittavuuden vuoksi ne ehdotetaan säilytettävän kriminalisoituina.

3.2.2 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Nykyinen kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettu laki ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi uudella samannimisellä lailla.

Pörssin toiminta

Voimassa olevan lain 2 lukuun sisältyvät säännökset pörssitoiminnasta ryhmiteltäisiin uudessa laissa kahteen eri lukuun. Luvussa 2 säädettäisiin säännellyn markkinan ylläpitäjän eli pörssin toimilupaa ja hallintoa koskevista vaatimuksista. Kyseisessä luvussa ehdotetaan säädettävän direktiivin mukaisesti nykyistä laajemmista ja yksityiskohtaisemmista pörssin johdon kokoonpanoa ja ajankäyttöä sekä pörssin hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevista vaatimuksista.

Lain 3 luvussa säädettäisiin säännellyn markkinan toiminnan järjestämisestä. Toiminnan järjestämistä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin monilta osin vastaamaan direktiiviä. Pörssin olisi osana valvontatehtäväänsä huolehdittava siitä, että se ilmoittaa Finanssivalvonnalle tavanomaisesta poikkeavasta kaupankäynnistä ja menettelystä, joka on vastoin lakia tai pörssin sääntöjä taikka, jossa on kyse rahoitusvälineeseen liittyvästä järjestelmän toimintahäiriöstä tai joka voi olla vastoin markkinoiden väärinkäyttö -asetuksen säännöksiä. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava tiedot edelleen muille Finanssivalvontaa vastaaville viranomaisille.

Pörssin tilintarkastusta koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tilintarkastajan olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos hän havaitsee päätöksen tai seikan, joka voi olennaisesti rikkoa lakia, pörssin toimiluvan edellytyksiä tai vaikuttaa sen toiminnan jatkuvuuteen taikka johtaa ehdolliseen tai kielteiseen lausuntoon tilintarkastuskertomuksessa.

Lukuun lisättäisiin uusi pykälä rikkomuksista ilmoittamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan pörssillä olisi oltava menettelytavat, joita noudattamalla sen palveluksessa olevat voisivat ilmoittaa sisäisesti riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäillystä rikkomisesta.

Rahoitusvälineellä käytävän kaupankäynnin lopettamista koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin siten, että laissa lueteltaisiin ne tilanteet, jolloin Finanssivalvonnan on edellytettävä toista Suomessa toimivaa markkinapaikkaa ja kauppojen sisäistä toteuttajaa lopettamaan kaupankäynti samalla rahoitusvälineellä.

Luvussa säädettäisiin markkinatakausta koskevasta kirjallisesta sopimuksesta pörssin ja kaupankäyntiosapuolen välillä. Säännös olisi uusi. Sopimuksessa olisi sovittava ainakin sitovista hintatarjouksista, likviditeetin tarjoamisesta ja muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä velvoitteista sekä hinnanalennuksesta tai muista kannustimista likviditeetin tarjoamiseksi, ja muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä oikeuksista.

Osana pörssin toiminnan järjestämistä 3 lukuun ehdotetaan lisättäväksi algoritmista kaupankäyntiä koskeva säännös. Pörssi edellytettäisiin huolehtimaan siitä, että sillä on käytössään tehokkaat järjestelmät ja sisäiset menettelytavat, joilla varmistetaan, että pörssin kaupankäyntiosapuolet testaavat algoritmista kaupankäyntiä ja joilla ehkäistään ja hallinnoidaan algoritmisten kaupankäyntijärjestelmien aiheuttamaa poikkeavaa kaupankäyntiä.

Pörssi voisi sallia, että kaupankäyntiosapuolena oleva sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tarjoaa suoran sähköisen pääsyn asiakkaalle. Pörssin olisi kuitenkin huolehdittava siitä, että asiakkaisiin, joilla on suora sähköinen pääsy sen järjestelmiin, sovelletaan asianmukaisia vaatimuksia.

Laissa säädettäisiin myös hinnanmuutosväleistä ja liiketoimintakellojen yhdenmukaistamisesta.

Pörssin olisi varauduttava järjestelmin ja sisäisin menettelytavoin siihen, että kaupankäynnin merkittävät toimintahäiriöt voidaan välttää. Pörssin olisi laadittava suunnitelma kaupankäynnin lyhytaikaisesta keskeyttämisestä.

Kaupankäynnin keskeyttämistä koskevaa säännöstä täsmennettäisiin. Finanssivalvonnan olisi pyydettävä muuta Suomessa toimivaa markkinapaikkaa ja kauppohen sisäistä toteuttajaa lopettamaan kaupankäynti samalla rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnin lopettamisen syynä on epäily markkinoiden väärinkäytöstä, ostotarjous tai liikkeeseenlaskijasta tai rahoitusvälineestä ei ole julkistettu sisäpiirintietoa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti.

Lakiin lisättäisiin uusi säännös pörssin perimistä maksuista. Maksujen olisi oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä ja pörssin olisi huolehdittava siitä, että tiedot maksujen määräytymisperusteista ovat julkisesti saatavilla. Laissa säädettäisiin erikseen, milloin pörssi voi periä korkeampia maksuja.

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäminen

Voimassa olevan lain monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä koskevat säännökset täydentyisivät organisoidun kaupankäynnin järjestämisen säännöksillä. Direktiivin mukaisesti säänneltäisiin kumpaakin yhteisesti koskevista velvoitteista sekä näiden lisäksi erityisesti kumpaankin erikseen kohdistetuista velvoitteista. Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjällä on velvollisuus laatia avoimet ja syrjimättömät säännöt kaupankäyntiosapuoleksi tai järjestelmään pääsyksi sekä kauppohen toteuttamiseen järjestelmässä. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän osalta sääntöjen vaatimukset rinnastuvat säännellyn markkinan sääntöihin.

Pk-yritysten kasvumarkkinat

Ehdotettuun 6 lukuun sisältyisivät uudet pk-yritysten kasvumarkkinoita koskevat säännökset. Kyseisessä luvussa säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän oikeudesta pyytää Finanssivalvonnalta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän rekisteröimistä direktiivin tarkoittamaksi pk-yritysten kasvumarkkinaksi sekä pk-yrityksen kasvumarkkinana koskevista vaatimuksista.

Läpinäkyvyysvaatimukset

Voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskevat säännökset kumoutuvat MIFIR-asetuksen tultua sovellettavaksi 3 päivä tammikuuta 2018 lukien. Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimuksista säädetään MIFIR:n II—IV osastoissa, jolloin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5—7 luvut ehdotetaan kumottavaksi lukuun ottamatta muutamaa pykälää, joiden kohdalla kansallista sääntelyä on vielä mahdollista antaa.

Lain 7 luvussa ehdotetaan säädettävän kauppohen sisäisen toteuttajan ilmoitusvelvollisuudesta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä kauppohen sisäisen toteuttajan keskeyttämään sisäisen toteuttamisen rahoitusvälineellä enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Lisäksi Finanssivalvonnan ehdotetaan oikeutta kieltää kauppohen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnissä tai rahoitusvälineitä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin lakia tai jos kieltäminen on muu erityisen painava syy.

Lisäksi lain 7 lukuun ehdotetaan säännöksiä, joiden nojalla kauppapaikkojen on julkistettava yleisölle viikoittain tiedot ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten positioista ja päästöoikeuksien positioista tai niiden johdannaisten kaupankäynnistä. Hyödykejohdannaissilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaissilla kauppapaikan ulkopuolella kauppaa käyvän sijoituspalveluyrityksen olisi toimitettava Finanssivalvonnalle tai kyseisen rahoitusvälineen osalta toimivaltaiselle viranomaiselle päivittäin tiedot johdannaisspositioistaan.

Raportointipalvelut

MIFID II:n soveltamisalaan on lisätty raportointipalvelujen tarjoajat. Direktiivin V osaston raportointipalveluja koskevat säännökset ehdotetaan pantavaksi täytäntöön kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi raportointipalvelua ja raportointipalvelun tarjoajaa, hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajaa, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajaa ja hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän tarjoajaa koskevat määritelmät sekä ulkomaista ETA-raportointipalvelun tarjoajaa koskeva määritelmä.

Lain 8 luvussa ehdotetaan pantavaksi täytäntöön direktiivin V osaston säännökset raportointipalvelujen tarjoajien toimilupamenettelystä. Laissa säädettäisiin raportointipalvelujen tarjoamisen luvanvaraisuudesta, toimilupamenettelystä, toimiluvan peruuttamisesta ja raportointipalvelujen tarjoajan johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista. Lisäksi laissa säädettäisiin oikeudesta tarjota raportointipalveluja muun luvan nojalla.

Lain 9 luvussa ehdotetaan pantavaksi täytäntöön direktiivin V osaston säännökset hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajan, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan ja hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista.

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että se voi julkistaa MIFIR:n 20 ja 21 artiklassa tarkoitetut tiedot niin reaaliaikaisesti kuin se olisi teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisoin ehdoin. Tiedot olisi annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja tietojen olisi oltava yhdisteltävissä toisilta tarjoajilta saattaviin, vastaaviin tietoihin. Toimijalla olisi oltava hallintojärjestelyt eturistiritiitilanteiden välttämiseksi asiakkaidensa kanssa sekä käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen ennen julkistamista.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan olisi ehdotetun säännöksen mukaan järjestettävä toimintansa siten, että se voi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi MIFIR:n 6 ja 20 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisoin ehdoin. Tiedot olisi annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti. Eturistiritiititoja ja turvajärjestelyjä koskevat säännökset vastaisivat hyväksytyille julkistamisjärjestelyn tarjoajalle ehdotettuja säännöksiä.

Ehdotettujen säännösten mukaan hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että kauppaportointitiedot voidaan ilmoittaa mahdollisimman nopeasti ja viimeistään liiketoimen toteuttamispäivää seuraavan työpäivän aikana Finanssivalvonnalle. Palvelun tarjoajalla olisi lisäksi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voisi tehokkaasti tarkistaa liiketoimia koskevien ilmoitusten täydellisyyden sekä mahdolliset puutteet tai ilmeiset virheet. Eturistiritiititoja ja turvajärjestelyjä koskevat säännökset vastaisivat hyväksytyille julkistamisjärjestelyn tarjoajalle ehdotettuja säännöksiä.

Rikkomisista ilmoittamista koskeva direktiivin 73 artiklan 2 kohdan mukainen velvoite ehdotetaan ulotettavan myös raportointipalveluiden tarjoajiin sekä markkinoiden ylläpitäjiin ja kaupankäynnin järjestäjiin.

Seuraamukset

Direktiivin edellyttämät hallinnolliset seuraamussäännökset ehdotetaan sisällytettävän lain 12 lukuun.

Nykyisen lain 11 luvun 2 §:n rangaistussäännöksen kriminalisoinnit luvattoman kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä ehdotetaan pidettävän voimassa. Nykyisen rangaistussäännöksen kriminalisointeja vastaavasti pykälässä ehdotetaan lisäksi kriminalisoitavaksi organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen ilman asianmukaista toimilupaa. Vastaavasti lain nykyinen rangaistussäännös salassapitovelvollisuuden rikkomisesta ehdotetaan pidettävän voimassa. Kyseisten tekojen moitittavuuden vuoksi ne ehdotetaan säilytettävän kriminalisoituina.

3.2.3 Laki Finanssivalvonnasta

Valvontavaltuudet ja seuraamukset

Finanssivalvonta toimisi MIFID II:ssa ja MIFIR:ssa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoisi MIFIR:n säännösten noudattamista ja käyttäisi siinä määriteltyjä toimivaltaisen viranomaisen valtuuksia. Finanssivalvonta muun muassa valvoisi MIFIR:n 39 artiklan 3 kohdan mukaisesti Suomessa tai Suomesta käsin markkinoitavien, jaeltavien tai myytävien rahoitusvälineiden ja strukturoitujen talletusten markkinointia. Finanssivalvonta voisi myös käyttää MIFIR:n 42 artiklassa määriteltyjä tuoteinterventiotoimia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 37 d §:ssä ehdotetaan direktiivin 69 artiklan 2 kohdan j, o ja p alakohtaan perustuen säädettävän Finanssivalvonnan valtuudesta hyödykejohdannaispositioiden valvontaan. Lisäksi hyödykejohdannaispositioiden valvonnasta ehdotetaan säänneltävän kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:ssä.

Direktiivin edellyttämät hallinnolliset seuraamussäännökset ehdotetaan sisällytettävän sijoituspalvelulain 15 lukuun ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 lukuun. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät muutokset seuraamusmaksun enimmäismääristä. Direktiivin edellyttämiä seuraamusmaksun korkeampia enimmäismääriä ehdotetaan sovellettaviksi yhtä poikkeusta lukuun ottamatta vain direktiivin täytäntöönpanoon perustuviin rikkomuksiin.

Finanssivalvonta ei tekisi enää esitystä yli yhden miljoonan euron seuraamusmaksun määräämisestä markkinaoikeuteen vaan määräisi kaikki seuraamusmaksut itse.

Lisäksi muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätöksistä yhtenäistettäisiin siten, että valitus-tuomioistuimena toimisi myös hallinnollisia seuraamuksia koskevissa asioissa Helsingin hallinto-oikeus.

Lisäksi lakiin ehdotetaan uusia säännöksiä yhteisen seuraamusmaksun määräämisestä sekä hallinnollisen seuraamuksen määräämisestä yritysjärjestelytilanteessa.

Lain 28 §:ään lisätään uusi valtuus määrätä pysyvä toimintakielto sijoituspalveluyrityksen johdotehtävissä toimimiselle toistuvien vakavien rikkomisten tapauksissa. Lisäksi lakiin lisätään

uusi 28 b § valtuudesta määrätä sijoituspalveluyritykselle määräaikainen kieltä olla säänneltyjen markkinoiden tai monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien jäsen tai osapuoli tai organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien asiakas.

Lakiin sisältyviä säännöksiä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta Energiaviraston kanssa sekä Finanssivalvonnan omistajavalvontaan ja toimeenpanokieltoon liittyviä toimivaltuuksia ehdotetaan täsmennettävän nykyisestä. Lakiin lisättäisiin myös viitearvoasetuksen edellyttämät toimivalta- ja seuraamussäännökset.

3.2.4 Joukkorahoituslaki

Joukkorahoituslain soveltamisala- rekisteröitymis- ja asiakkaansuojasäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne vastaavat MIFID II:n 3 artiklan edellyttämiä säännöksiä. Direktiivin edellyttämät toimilupa-, menettelytapa- ja toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset ehdotetaan ulotettavan sovellettavaksi sellaiseen laissa tarkoitettuun joukkorahoituksen välitykseen, jossa on kyse MIFID II:n 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin arvopapereihin ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin kohdistuvasta toimeksiantojen vastaanottamisesta ja välittämisestä. Nykyisen lain edellyttämä rekisteröitymisvaatimus ehdotetaan kyseisten toimijoiden osalta muutettavaksi direktiivin mukaisesti toimilupavaatimukseksi. Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä ei ehdoteta direktiivin vähimmäisvaatimuksia ylittävää kansallista lisäsääntelyä.

Lainamuotoiseen joukkorahoitukseen sekä muilla kuin rahoitusvälineillä (siirtokelvottomat arvopaperit) tapahtuvaan sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen ehdotetaan edelleen soveltuviksi joukkorahoituslain kevyemmän sääntelyregiimin ilman, että kyseisessä toiminnassa olisi tarve noudattaa MIFID II:n 3 artiklan perustuvia sijoituspalvelulain säännöksiä. Tältäkin osin esityksessä ei ehdoteta direktiiviin perustumatonta kansallista lisäsääntelyä.

Lisäksi joukkorahoituslain soveltamisalasäännöksiä ehdotetaan selkeytettävän. Tällä pyritään välttämään lain säännösten ristiriitaisuus EU-sääntelyyn perustuvien sijoituspalvelulain säännösten kanssa.

3.2.5 Rikoslaki

Rikoslain arvopaperimarkkinarikoksia koskevaan 51 lukuun ehdotetaan tehtävän MIFID II:n ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 39 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanon sekä markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 ja 2 artiklan edellyttämät muutokset. Luvun 6 §:ään lisättäisiin organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ja päästöoikeuden määritelmät. Luvun 6 a §:n soveltamisalasäännöksen muuttamisella laajennettaisiin kriminalisointien soveltamisala myös sellaiseen rahoitusvälineeseen, jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Muutoksen seurauksena kriminalisoinnit koskisivat myös sellaista rahoitusvälinettä, jonka arvo määräytyy tällaisen rahoitusvälineen perusteella sekä rahoitusvälineeseen, joka vaikuttaa tällaisen rahoitusvälineen arvoon.

Lisäksi kriminalisoinnit ulotettaisiin myös komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuksien tai muiden niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan huutokaupapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa, myös silloin, kun huutokauppatuotteet eivät ole rahoitusvälineitä.

3.2.6 Laki luottolaitostoinnasta

Lain 5 lukuun ehdotetaan uusia säännöksiä talletuspankeille ja luottoyhteisöille sallitusta liike-toiminnasta. Säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi niin, että luottolaitos olisi velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle hallituksen päätöksen sijoituspalveluiden tai oheispalveluiden tarjoamisen aloittamisesta palvelukohtaisesti sekä samalla antamaan selvityksen siitä, miten kyseisiin palveluihin liittyvistä toiminnan järjestämis- ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan.

Ehdotuksen tarkoitus on mahdollistaa se, että Finanssivalvonta olisi jatkuvasti tietoinen siitä, mitä sijoitus- ja oheispalveluita suomalaiset luottolaitokset kulloinkin tarjoavat. Nykyinen käytäntö, jonka mukaan luottolaitokset universaalien pankkitoimiluvan nojalla voivat tarjota kaikkia luottolaitostoinnasta annetussa laissa mainittuja palveluja ilman, että ne ovat Finanssivalvonnan tiedossa, ei ole tehokasta Finanssivalvonnan valvontatoiminnan kannalta. Nykyiseen puutteeseen ovat kiinnittäneet huomiota myös Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ja ESMA. Tältä osin luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset ovat eriarvoisessa asemassa, kun sijoituspalveluyritysten edellytykset toiminnan harjoittamiseen käydään läpi palvelukohtaisesti toimilupamenettelyssä. Tulevaisuudessa, kun Finanssivalvonnalla ja muilla eurooppalaisilla arvopaperimarkkinavalvojilla on yhtäläiset tuoteinterventiovaltuudet, markkinan tehokkaan seuraamisen kannalta on olennaista, että Finanssivalvonnalla on jatkuvasti tieto siitä, mikä sen valvottavista tarjoaa mitään sijoitus- tai oheispalvelua. Tiedoilla on merkitystä myös sijoittajien korvausrahaston jäsenyyshedellytysten ja kannatusmaksun määräytymisen valvonnassa.

Finanssivalvonnan sekä ESMA:n julkisen rekisterin tietojen ajantasaisuuden varmistaminen edellyttävät, että luottolaitos ilmoittaa Finanssivalvonnalle myös kunkin sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen lopettamisesta. Ilmoituksen tulisi sisältää ote hallituksen päätöksestä ja selvitys siitä, miten palvelun alasajo on tarkoitus toteuttaa asianmukaisesti asiakkaansuojasta huolehtien. Vastaavaa menettelyä selvityksistä noudatetaan sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisessa.

Lain 12 lukuun ehdotetaan lisättäväksi tarpeelliset säännökset kansainvälisten tilinpäätösstandardien standardin Rahoitusinstrumentit (IFRS 9) käyttöönoton johdosta. Uusi standardi, joka korvaa teknisesti aiemman IAS 39 standardin, käsittelee rahoitusvarojen luokittelua, arvostamista ja esittämistä tilinpäätöksessä mukaan lukien arvostamisessa arvonalentumisten osalta. Jaksotetun hankintamenon rahoitusinstrumenttien arvonalentumisiin tulee uusi malli, jonka mukaan tulee ottaa huomioon myös tulevaisuudessa ilmenevät tapahtumat. Lisäksi lukuun tehdään arvopaperimarkkinalainsäädännön muutoksia vastaavat tarpeelliset muutokset toimintakertomusta koskevaan säännökseen sekä osavuosikatsausta koskevaan säännökseen, joka korvattaisiin puolivuositarkastusta koskevalla velvollisuudella. Viimeksi mainitut muutokset perustuvat kirjanpitolain muutosten ja toisaalta avoimuusdirektiivin muutosten ottamiseksi huomioon luottolaitoksia koskevassa sääntelyssä.

Muilta osin lakiin ehdotettavat muutokset olisivat luonteeltaan lähinnä teknisiä.

3.2.7 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvussa ehdotetaan pantavaksi täytäntöön eduskunnan edellyttämä listaamattomia yhtiöitä koskeva lainsäädäntömuutos. Eduskunnan vastauksessa EV 44/2017 vp hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp) eduskunta edellytti hallituksen ryhtyvän viipymättä valmistelemaan lainsäädäntöä, jonka no-

jalla kielletään suomalaisen listaamattoman osakeyhtiön osakkeiden liittäminen ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään. Eduskunnan vastauksen johdosta lakiin ehdotetaan uutta säännöstä, jossa kiellettäisiin yhtiön osakkeiden liittäminen ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään, jos osakkeilla ei käydä kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla kauppapaikalla. Muilta osin lakiin ehdotettavat muutokset olisivat luonteeltaan lähinnä teknisiä.

3.2.8 Muut esitykseen sisältyvät lait

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 19 luvun säännöksiä vaihtoehtorahastojen hoitajien ETA-valtiot kattavasta rajat ylittävästä toiminnasta ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä säädettäisiin myös oikeudesta tarjota omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja MIFID II:n 92 artiklan mukaisesti.

Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin lisättäisiin velvollisuus valvontamaksun suorittamisesta Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitetulle vertailuarvon hallinnoijalle sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle raportointipalvelujen tarjoajalle.

Kuluttajansuojalain (38/1978) kuluttajaluottoja koskevaan 7 lukuun ja asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevaan 7 a lukuun lisättäisiin viitearvoasetuksen 57 ja 58 artiklan asettamat tietojenantovelvoitteet kyseisissä kuluttajaluottosopimuksissa viitattujen ja käytettyjen vertailuarvojen osalta.

Edellä mainittujen lakiehdotusten lisäksi myös muuhun lainsäädäntöön vaaditaan suuri määrä tekniluonteisia muutoksia pääasiassa sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain viittausten osalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös seuraavia lakeja:

- arvopaperimarkkinalaki
- sijoitusrahastolaki
- laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista
- rahoitusvakuuslaki
- laki arvo-osuustileistä
- laki arvopaperitileistä
- laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta
- laki rahoitusvakuusviranomaisesta
- laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta
- maksupalvelulaki
- maksulaitoslaki
- laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä
- kiinteistörahastolaki
- laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä
- tilintarkastuslaki
- laki verotusmenettelystä
- laki holhoustoimesta
- laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa
- laki talletuspankkien yhteenliittymästä

3.3 Toteuttamisvaihtoehdot ja kansallinen lisäsääntely

3.3.1 Asiakasvarojen säilyttäminen

MIFID II -direktiivin 16 artiklan 11 kohta mahdollistaa kansallisen lisäsääntelyn antamisen. Kansallisten lisävaatimusten vaatimusten on oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, ja niissä on otettava huomioon kyseisen jäsenvaltion markkinarakenteen kannalta erityisen tärkeät sijoittajansuojaa tai markkinoiden eheyttä koskevat erityisriskit, kun sijoituspalveluyritykset suojaavat asiakkaan varoja.

Esityksessä ehdotetaan, että sijoituspalveluyrityksen velvollisuus antaa asiakkaalleen tietoja asiakasvarojen säilyttämisestä pidetään voimassa. Ehdotettu säännös vastaa voimassaolevan 10 luvun 5 §:n 5 kohtaa ja sen säilyttäminen on perusteltua sijoittajansuojan toteutumisen näkökulmasta.

Asiakasvaroihin liittyy toinen lisäsääntelymahdollisuus. Luonnollinen henkilö voi omasta pyynnöstään, lain 1 luvun 23 §:ssä säädetyllä tavalla, tulla luokitelluksi ammattimaiseksi asiakkaaksi tiettyjen laissa säädetyjen edellytysten täytyessä. Omistusoikeuden siirtoon perustuvista vakuuksista säädetään rahoitusvakuuslaissa (11/2004). Rahoitusvakuuslakia ei kuitenkaan sovelleta luonnollisen henkilöön. Voimassa oleva rahoitusvakuuslaki ei estä tekemästä vakuusjärjestelyjä lain soveltamisalan ulkopuolella. Rahoitusvakuuslain soveltamisalan ulkopuolella tehtyjen järjestelyjen oikeusvaikutukset ratkeavat nimenomaisten lainsäätöjen puuttuessa yleisten siviilioikeudellisten periaatteiden nojalla. Tämä tarkoittaa siten sitä, että järjestelyn oikeudelliseen pätevyyteen tai sivullissitovuuteen voi sisältyä epävarmuutta.

Tämä tarkoittaisi sitä, että tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö olisi ammattimainen asiakas, ei hänen antamaansa vakuuteen sovelleta rahoitusvakuuslain säännöksiä. Myöskään sijoituspalvelulain asiakasvarojen suojaamista koskevat säännökset eivät tulisi sovellettaviksi, sillä kyse on saatavasta eikä asiakasvaroista.

Sijoittajansuojan nimenomaiseksi vahvistamiseksi ja sen varmistamiseksi, ettei luonnollinen henkilö olisi omistusoikeuden siirtävän järjestelyn oikeudellisen sitovuuden kannalta rahoitusvakuuslain soveltamisalaan kuuluvaa yhteisösijoittajaa huonommassa asemassa, voitaisiin kansallista lisäsääntelyä kuitenkin antaa. Esimerkkinä voisi tulla kyseeseen sääntely, jossa sijoituspalvelulain ja rahoitusvakuuslain soveltaminen sidottaisiin näiltä osin yhteen. Tällöin omistusoikeuden siirtävät järjestelyt olisivat kiellettyjä myös ammattimaisten asiakkaiden osalta tilanteessa.

Lausuntokierroksella ollut hallituksen esitys sisälsi yllä kuvatun sijoittajansuojaa vahvistavan ehdotuksen, jossa omasta pyynnöstään ammattimaiseksi asiakkaaksi luokitellun luonnollisen henkilön omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt olisi estetty. Lausunnonantajat pitivät sijoittajansuojan vahvistamiseksi ehdotettua lisäsääntelyä kuitenkin tarpeettomana ja heidän liiketoimintamahdollisuuksiaan rajoittavana ennen kaikkea rajat ylittävissä rahoitusvakuusjärjestelyissä. Lausuntopalautteen johdosta kansallista, direktiivin sallimaa lisäsääntelyä päädyttiin siten olla antamatta.

3.3.2 Julkiset sisäpiirirekisterit

Tausta

Tiettyjen markkinaosapuolten, kuten sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden, pörssin ja arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisten omistusten julkisuutta lisättiin vuonna 1996 säätämällä ky-

seisiä osapuolia koskeva velvollisuus ylläpitää julkisia sisäpiirirekistereitä. Tämä johtui osin siitä, että samassa yhteydessä sijoituspalveluyritysten palveluksessa olevia sisäpiiriläisiä koskeneesta kaupankäyntirajoituksesta luovuttiin. Kyseinen laissa säädetty kaupankäyntirajoitus kielsi sisäpiiriläisten vastakkaisuuntaiset kaupat kuuden kuukauden pituisena ajanjaksona (niin sanottu lyhyen kaupan kieltö). Nykyisin kyseinen lyhyen kaupan kieltö sisältyy itsesääntelyyn (Finanssialan Keskusliiton sijoituspalvelua tarjoavien jäsenyhteisöjen kaupankäyntiohje). Kiellon pituus on yksi kuukausi.

Omistuksen julkisuuden lisäämistä perusteltiin sisäpiirikaupankäynnin valvonnan vaikeudella ja sisäpiirikauppojen ehkäisyllä. Sääntelyn tavoitteena oli edistää markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä kaupankäynnin julkisuudella.

Julkisuus toteutettiin käytännössä siten, että sisäpiirirekisteriä ylläpitävät yhteisöt pitävät rekisterin tiedot yleisön nähtävillä joko omassa toimipaikassaan tai arvopaperikeskuksessa (Euroclear Finland Oy). Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua rekistereihin ja saada niistä kuluja korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä.

Kansallisen sääntelyn suhde MIFID II:n henkilökohtaisia liiketoimia koskevaan sääntelyyn

Kyseisiä markkinaosapuolia koskeva velvoite julkisen sisäpiirirekisterin ylläpitoon on kansallista sääntelyä, eikä se perustu EU-sääntelyyn. MIFID II ei myöskään sisällä säännöksiä julkisesta sisäpiirirekisteristä. MIFID II asettaa sen sijaan sijoituspalveluyrityksille velvollisuuden estää vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin (arvopaperikaupat omaan ja lähipiiriin lukuun), jos siitä voi aiheutua eturistiriita tai, jos kyseisellä henkilöllä on sisäpiirintietoa taikka muuta luottamuksellista tietoa. Sijoituspalveluyrityksen on myös säilytettävä tiedot kyseisten henkilöiden toteuttamista henkilökohtaisista liiketoimista. MIFID II:n nojalla annettu komission delegeoitu asetus sisältää MIFID I:tä vastaavat säännökset henkilökohtaisista liiketoimista.

Vastaavista henkilökohtaisia liiketoimia koskevista velvollisuuksista säädetään myös UCITS IV -direktiivissä sekä AIFM-direktiivissä, jotka on kansallisesti toimeen pantu sijoitusrahastolakiin ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Henkilökohtaisia liiketoimia koskevat velvollisuudet on Suomessa implementoitu kuitenkin kyseisten direktiivien velvoitteita laajemmin, sillä ne koskevat sijoituspalveluyritysten ohella myös pörssiä sekä arvopaperikeskusta.

Henkilökohtaisia liiketoimia koskevat säännökset ovat joiltain osin päällekkäisiä julkista sisäpiirirekisteriä koskevien säännösten kanssa. Molempiin sisältyy rekisterinpito- ja tietojen säilyttämisvelvoite. Henkilökohtaisia liiketoimia koskeva sääntely kohdistuu sijoituspalvelulaissa määriteltyihin vaikuttavassa asemassa oleviin henkilöihin, joka on henkilöulottuvuudeltaan laajempi kuin sisäpiiriläisen määritelmä. Vaikuttavassa asemassa oleviin henkilöihin kuuluvat esimerkiksi kaikki sijoituspalveluita tarjoavat henkilöt. Henkilökohtaisia liiketoimia koskeva sääntely soveltuu myös laajempaan joukkoon rahoitusvälineitä kuin sisäpiirirekisterivelvollisuus. Merkittävimpana erona on kuitenkin se, että henkilökohtaisia liiketoimia koskevat tiedot eivät ole julkisia.

Komission tulkinta

MIFID I:n implementoinnin yhteydessä komissio antoi Suomelle tulkinnan, jonka mukaan julkisen sisäpiirirekisterin säännöksiä ei voida ulottaa ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin (ml. sivuliikkeen), koska se ei perustu direktiiviin. Komissio kuitenkin hyväksyi sen, että sääntely kohdistetaan kotimaisiin toimijoihin Suomen esittämin perusteluin. Suomi perusteli kan-

sallista sääntelyään muun muassa sillä, että pörssiyhtiöiden ohella sijoituspalveluyritysten sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden omistuksen julkisuudella on Suomessa pitkä perinne. Sääntelyn säilyttämistä MIFID I:n implementoinnin yhteydessä puollettiin myös Suomessa vallitsevalla yleisellä laajalla julkisuusperiaatteella, jonka mukaan kaiken omistuksen on oltava julkista.

Suomalainen sääntely on tästä syystä ollut tiukempaa kotimaisille sijoituspalveluyrityksille kuin ulkomaisille toimijoille. Kotimainen lisäsääntely on aiheuttanut toimijoille kustannustaakkaa ja hallinnollista rasitetta, jota ulkomaisilla kilpailijoilla ei ole.

MIFID II -sääntely vastaa tältä osin aiempaa MIFID I -sääntelyä. MIFID II:n 16 artiklan 11 kohdan 5 alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat edelleen pitää voimassa lisävaatimuksia, edellyttäen että niistä on ilmoitettu komissiolle direktiivin 2006/73/EY 4 artiklan mukaisesti ennen 2 päivänä heinäkuuta 2014 ja että kyseisessä artiklassa vahvistetut edellytykset täyttyvät. Suomi on tehnyt kyseisen ilmoituksen komissiolle 4 päivänä joulukuuta 2007. Kyseisessä artiklassa tarkoitettujen edellytysten (vaatimusten oikeasuhteisuus ja merkittävyys Suomen markkinarakenteen kannalta) voidaan Suomen komissiolle tekemässä ilmoituksessa kerrota tavoin katsoa edelleen täyttyvän.

Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksessa (AMLKU) työryhmä ehdotti jo vuonna 2011, että kyseisiä markkinaosapuolia koskeva julkisen sisäpiirirekisterin ylläpitovelvollisuus kumottaisiin. Työryhmän ehdotus ei kuitenkaan lopulta toteutunut. Tähän vaikutti hallitusohjelman kirjaus, missä pidettiin tärkeänä arvopaperimarkkinoiden omistuksen julkisuuden ja läpinäkyvyyden säilyttämistä vähintään nykytasolla. AMLKU:n yhteydessä markkinaosapuolille säädettiin lisäksi uusi vuosi-ilmoitusvelvollisuus sisäpiirirekisterisääntelyn säilyttämisen arviointia varten. Säännösten mukaan markkinaosapuolten oli toimitettava vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty, jos annettuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu. Tarkoituksena oli yhtäältä tehostaa sisäpiirirekisterin valvontaa ja toisaalta saada selvitystä sisäpiirirekisterin toiminnasta ja käytöstä. Vastaava vuosi-ilmoitusvelvollisuus kohdistui henkilökohtaisten liiketoimien valvontaa koskeviin säännöksiin. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset oli tarkoitus ottaa uudelleen arvioinnin kohteeksi MIFID II:n implementoinnin yhteydessä. Tätä varten Finanssivalvonta veloitettiin kokoamaan saamistaan selvityksistä yhteenvedo.

Johtopäätökset

Esityksessä ehdotetaan, että markkinaosapuolten on nykyistä sääntelyä vastaten ylläpidettävä sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuteen perustuvia julkisia sisäpiirirekistereitä. Sisäpiirirekisterien säilyttämistä puoltavat useat seikat. Ensinnäkin julkiset sisäpiirirekisterit ja niihin kohdistettava laajan yleisön valvonta ovat omiaan ehkäisemään sisäpiirintiedon väärinkäyttöä. Sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä omistuksen ja kaupankäynnin läpinäkyvyyden edistäminen parantavat laajan yleisön markkinoita kohtaan tuntemaa luottamusta. Sisäpiiriin ja heidän lähipiirinsä omistuksen ja kaupankäynnin julkisuutta turvaavat julkiset sisäpiirirekisterit korvasivat aikanaan sisäpiiriläisille laissa säädetyt kaupankäyntirajoituksen.

Kyse on myös Suomessa jo pitkään - noin 20 vuotta - voimassa olleesta sääntelystä, jonka noudattamiseen markkinaosapuolet ovat tottuneet. Sisäpiirirekistereitä koskevasta sääntelystä ei myöskään aiheudu markkinaosapuolille merkittävää hallinnollista lisätaakkaa, koska osin vastaavan tyyppisiä velvoitteita on joka tapauksessa noudatettava henkilökohtaisia liiketoimia koskevan sääntelyn osalta.

Lisäksi ehdotusta puoltaa sääntelyn yhdenmukaisuus työeläkevakuutusyhtiöitä, KEVA:a ja Valtion Eläkerahastoa koskevan vastaavan sisäpiirisääntelyn kanssa. Kyseisille yhtiöille ja niiden sisäpiiriläisille säädettiin markkinaosapuolia vastaava sisäpiirirekisteri- ja sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuus vuonna 2015. Uudistus katsottiin tarpeelliseksi muun muassa työeläkevakuutusyhtiöiden toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden toteuttamiseksi sekä markkinoiden puolueettomuuden ja luotettavuuden turvaamiseksi. Kyseisillä yhtiöillä on muiden markkinaosapuolten tavoin mahdollisuus saada haltuunsa markkinoita koskevaa sisäpiirintietoa osana säännönmukaista toimintaansa. Sisäpiirintiedon väärinkäytön ennaltaehkäisyn ja markkinoiden sisäpiiriläisten kaupankäynnin läpinäkyvyyden kannalta ei voida tehdä merkittävää eroa kyseisten tahojen kesken.

Sääntelyä ehdotetaan kuitenkin hallitusohjelman kirjausten mukaisesti nettomääräisesti vähennettävän, sillä sisäpiirirekistereitä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskevat nykyiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan kumottaviksi. Kyseiset säännökset ovat kansallisia ja ne säädettiin väliaikaisessa tarkoituksessa sisäpiirirekisterivelvoitteiden säilyttämisen arviointia varten. Säännöksille ei enää ole tarvetta. Säännösten kumoaminen vähentäisi markkinaosapuolten hallinnollista taakkaa ja vapauttaisi Finanssivalvonnan resursseja tarkoituksenmukaisempaan markkinavalvontaan. Pörssiltä ja arvopaperikeskukselta ehdotetaan lisäksi poistettavaksi velvollisuus noudattaa henkilökohtaisten liiketoimien valvontaa koskevaa sääntelyä, sillä osin kun kyse ei ole EU:n arvopaperikeskusasetuksen 73 artiklaan perustuvasta sijoituspalvelun tarjoamisesta taikka MIFID:n 18 artiklan 1 kohdan velvollisuudesta monenkeskisen kaupankäynnin tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjälle. Kyse on muilta osin kansallisesta sääntelystä ja lisäksi se on osin päällekkäistä julkisia sisäpiirirekistereitä koskevan sääntelyn kanssa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitetyillä säännöksillä on suoria kustannusvaikutuksia sijoituspalveluyrityksille, sijoituspalveluita tarjoaville luottolaitoksille ja joillekin muille rahoitusmarkkinatoimijoille sekä epäsuoria vaikutuksia niiden asiakkaille, kuten kotitalouksille ja yrityksille.

4.1.1 Vaikutukset yrityksiin rahoitusmarkkinoilla

Esityksen sisältäessä rahoitusmarkkinoihin kohdistuvia säännöksiä sen merkittävimmät yritysvaikutukset keskittyvät rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin. Esityksellä voi olla epäsuoria vaikutuksia yrityksiin, jotka toimivat edellä mainittujen rahoitusmarkkinatoimijoiden asiakkaina.

Kauppapaikat ja niiden ylläpitäjät

Kauppapaikoiksi luetaan säännelty markkina, monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja organisoitu kaupankäyntijärjestelmä. Suomessa sijaitsee yksi säännelty markkina Helsingin Pörssi ja yksi monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä Nasdaq Helsinki First North. Kummankin edellä mainitun markkinan ylläpitäjänä toimii Nasdaq Helsinki Oy. Organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien määrää ei tiedetä, koska ne tulevat ensimmäistä kertaa sääntelyn piiriin. Suomessa kauppapaikkojen ja niiden ylläpitäjien osalta vaikutukset keskittyvät pitkälti Nasdaq Helsinki Oy:öön.

Organisoidut kaupankäyntijärjestelmät koostuvat lähinnä niin kutsutuista *Broker Crossing Systems* -järjestelmistä ja elektronisista alustoista, joita Euroopan komissio arvioi vaikutusar-

vioissaan⁸ olevan parikymmentä Euroopassa, ja joista ainakin yhdeksällä harjoitetaan niin kutsuttua pimeää vaihdantaa eli toimeksiantojen ei-julkista täsmäyttämistä yhteensä noin 220 miljardin euron arvosta, joka vastaa arviolta seitsemää prosenttia kaikesta ETA-alueella tapahtuvasta vaihdannasta. Suomessa sijaitsevista organisoiduista kaupankäyntijärjestelmistä ei ole tietoa.

Ehdotetut säännökset parantavat oman pääoman ehtoisten kauppapaikkojen avoimuutta. Kaupankäynnin avoimuus lisääntyy myös, kun ehdotetut säännökset ohjaavat johdannais-, joukkovelkakirja-, strukturoitujen talletusten ja päästöoikeuksien kauppaa kauppapaikoilla käytäväksi. Kauppapaikkojen ja niiden ylläpitäjien on jatkossa lisättävä raportointiaan viranomaisille ja niiden on harjoitettava tehostetumpaa sisäistä valvontaa. Uudistus parantaa markkinoiden luotettavuutta etenkin niiden rahoitusvälineiden kohdalla, joilla käydään kauppaa usealla eri kauppapaikalla. Muutosten seurauksena kauppapaikkojen ylläpitäjille tulee aiheutumaan järjestelmien päivittämisestä mittavia kustannuksia. Suomessa toimiva Nasdaq Helsinki Oy on osa suurempaa kansainvälistä Nasdaq-konsernia. Täten voidaan olettaa, että ainakin osa direktiivistä ja asetuksesta aiheutuvista ratkaisuisista ja toteutuksista tehdään konsernitasolla, jolloin yhtiö saa skaalaetuja ja kustannukset jakautuvat konsernin sisällä eri jäsenmaissa toimiviin yhtiöihin.

Konsolidoidut kauppatiedot -järjestelmän perustamisella voidaan parantaa kauppapaikkojen kilpailun edellytyksiä, koska asiakkaan näkökulmasta se tulee helpottamaan eri kauppapaikkojen vertailua. Säännellyn markkinan ja monenkeskisen markkinapaikan säännösten vahvemmalla yhtenäistämällä vähennetään kauppapaikkojen lainsäädännöstä aiheutuvia erilaisia piirteitä ja näin tuetaan kauppapaikkojen välistä tervettä kilpailua.

Kauppojen sisäiset toteuttajat ja kauppapaikoilla toimivat välittäjät

Teoriassa kauppojen sisäiset toteuttajat ja kauppapaikoilla toimivat välittäjät hyötyvät markkinoiden läpinäkymättömyydestä, koska silloin ne altistuvat vähemmän hintakilpailulle ja tällöin he voivat tienata ylisuuria tuottoja asiakkailtaan. Ehdotettujen uusien ja tiukentuneiden läpinäkyvyysvaatimusten odotetaan laskevan kauppojen sisäisten toteuttajien ja kauppapaikoilla toimivien välittäjien tuottoja.

Läpinäkyvyyden lisäämisen, esimerkiksi osakekauppojen julkistamisviiveen laskun, myötä laskevan kauppojen sisäisten toteuttajien ja kauppapaikoilla toimivien välittäjien halukkuus tarjota markkinoille likviditeettiä eli toimia markkinatakaajina pienenevät, koska niiden on vaikeampi realisoida yhtä korkeita tuottoja kuin ennen ja neutralisoida positioitaan suurien kauppojen jälkeen. Toisaalta läpinäkyvyys voi ainakin teoriassa parantaa kauppojen sisäisten toteuttajien ja kauppapaikoilla toimivien välittäjien kykyä jakaa riskejä, mikä alentaa positioiden neutralisointiin liittyviä kustannuksia.

Markkinatakaajilla on suuri merkitys etenkin pienten joukkovelkakirjamarkkinoiden jälkimarkkinoiden likviditeetin turvaamisella. Markkinatakaajat parantavat myös ensimarkkinoiden toimintaa, koska sijoittajat tietävät, että he voivat halutessaan myydä arvopaperit eteenpäin. Markkinatakaaja tarvitsee kuitenkin aikaa myydäkseen takaamansa arvopaperit eteenpäin tai suojataksaan positionsa johdannaisilla. Riskit markkinatakaajalle ovat myös suhteessa suuremmat pienillä markkinoilla kuin suurilla, sillä pienillä markkinoilla on helpompaa päättellä, mitä positioita kullakin toimijalla on.

⁸ European Commission, 2011. *Impact Assessment. Directive and Regulation on Markets in Financial Instruments*. Saatavilla:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/isd/mifid/SEC_2011_1226_en.pdf

Sijoituspalveluyritykset ja sijoituspalveluita tarjoavat luottolaitokset

Huhtikuussa 2017 Finanssivalvonnan valvottavat -luettelon mukaan Suomessa on perustettuna 62 sijoituspalveluyritystä, joista 55 tarjoavat sijoitusneuvontaa ja 41 tarjoavat omaisuudenhoitopalveluita. Näiden lisäksi Suomessa sijaitsee kolme ETA-valtion sijoituspalveluyritysten sivuliikettä. Lisäksi sijoituspalveluita voivat tarjota luottolaitokset. Suomessa on perustettuna 232 luottolaitosta. Näiden lisäksi Suomessa sijaitsee 32 ETA-valtioiden luottolaitosten sivuliikettä.

Sijoituspalveluyrityksille ja sijoituspalveluita tarjoaville luottolaitoksille esitetään kannustin-, raportointi-, valvonta- ja tuotehallintamenettelytapamuutoksia, jotka parantaisivat sijoittajan suojaa. Esimerkiksi kannustinkiellon käyttöönotto riippumattomassa sijoitusneuvonnassa ja salkunhoidossa auttaa vähentämään eturistiriitoja, mutta samalla edellyttää niitä tarjoavia sijoituspalveluyrityksiä muuttamaan liiketoimintamallejaan. Myös ehdotetut tuotehallintamenettelyvaatimukset ovat omiaan lisäämään kustannuksia sijoituspalveluiden tarjoajille, joilla ei ole vielä vastaavia menettelytapoja toiminnassa. Lisäksi ehdotettujen säännösten mukaan sijoituspalveluyrityksen on pidettävä huolta, että sen sijoitusneuvontaa tai sen oheispalveluita tarjoavalla henkilökunnalla on tarvittava tietämys ja pätevyys tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden. Velvoitteiden määrän kasvattaminen aiheuttaa sijoituspalveluita tarjoaville yrityksille merkittäviä kustannuksia. Toisaalta ehdotettujen säännösten parantaessa sijoituspalveluita asiakkaan näkökulmasta sijoituspalveluiden kysyntä voi kasvaa.

Ehdotetut säännökset sisältävät myös tiukennuksia asiakasvarojen säilyttämiseen. Ehdotettujen säännösten myötä sijoituspalveluyritys saisi säilyttää samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä korkeintaan 20 prosenttia asiakasvaroista. Tämä voi sijoituspalveluita tarjoavalle toimijalle aiheuttaa kustannuksia asiakasvarojen säilyttämisestä, jos esimerkiksi ennen kaikki asiakasvarat on säilytetty konsernin sisällä. Ehdotetuista säännöksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos se on valvontaviranomaisen mielestä perusteltua ottaen huomioon toiminnan luonne, laatu ja laajuus.

Uutena sääntelyn alle tulevat algoritmista kaupankäyntiä harjoittavat sijoituspalveluyritykset, joista osa harjoittaa huippunopeaa automaattista kaupankäyntiä (*high frequency trading*). Huippunopea automaattinen kaupankäynti vastaa komission vaikutusarvioinnin mukaan EU:ssa noin 20–40 prosenttia kaikesta vaihdannan arvosta. Huippunopeaa automaattista kaupankäyntiä harjoittavien yritysten toimintaa tullaan esitetyissä säännöksissä rajoittamaan. Tarvetta säännellä huippunopeaa automaattista kaupankäyntiä johtuu 6 päivänä heinäkuuta 2010 tapahtuneesta pörssiromahduksesta (*The Flash Crash*), jossa markkinoita manipulointiin huippunopean automaattisen kaupankäynnin avulla.

Ehdotettujen säännösten mukaan markkinatakausstrategiaa noudattavien huippunopeaa automaattista kaupankäyntiä harjoittavien yritysten on kirjallisesti sitouduttava strategiaansa ja siihen, etteivät ne vetäydy äkillisesti epälikvideiltä markkinoilta. Toiminnan formalisointi ja sen luonteen ilmoittaminen viranomaisille aiheuttavat huippunopeaa automaattista kaupankäyntiä harjoittaville yrityksille lähinnä vaihtoehtoiskustannuksia, mutta samalla rahoitusjärjestelmän systeemistä riskiä voidaan paremmin hallita.

Vaikutukset joukkorahoituksen välittäjille

Vuonna 2016 Suomen joukkorahoitussektori oli arviolta reilut 150 miljoonaa euroa. Sektori voi todellisuudessa olla jonkin verran suurempi, koska luvut perustuvat valtiovarainministeriön joulukuussa 2016 teettämään kyselyyn, johon kaikki toimijat eivät ole ehkä vastanneet.

HE 151/2017 vp

Suomessa on vajaa 20 joukkorahoituksen välittäjää, joista jo muutamalla on sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

Taulukko: Myönnetty joukkorahoitus Suomessa vuonna 2016 (miljoonaa euroa)

sijoituspohjainen joukkorahoitus (sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen toimiluvan alla oleva pääoma)	41,26 (37,46)
lainamuotoinen joukkorahoitus yrityksille	39,86
lainamuotoinen joukkorahoitus kuluttajille	71,30
hyödyke- tai vastikemuotoinen joukkorahoitus	0,85
Yhteensä	153,26

Lähde: valtiovarainministeriön tekemä kysely (joulukuu 2016)

Joukkorahoitusta sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen toimiluvan nojalla tarjoaa Suomessa tällä hetkellä vain muutama toimija, eikä ehdotuksilla ole arvioitu olevan näihin vaikutusta. Rekisteröintiä on Finanssivalvonnalta hakenut noin kymmenen joukkorahoituksen välittäjää joukkorahoituslain tultua voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016. Näistä suurin osa tarjoaa lainamuotoista joukkorahoitusta. Finanssivalvonta myönsi ensimmäisen rekisteröinnin joukkorahoituksen välittäjälle syyskuussa 2017. Lainamuotoisen joukkorahoituksen järjestämiseen ei ehdotuksessa esitetä muutoksia, eikä lain muillakaan muutosehdotuksilla ole arvioitu olevan vaikutusta kyseisiin toimijoihin.

Joukkorahoituslakiin ehdotetuilla muutoksilla MIFID II:n 3 artiklan täytäntöön panemiseksi ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Lain nykyiset rekisteröintivaatimukset ja asiakkaansuojavaatimukset vastaavat jo osin ehdotettuja säännöksiä. Direktiivin mukainen toimilupapalvelu sekä aikaisempaa laajemmat menettelytapapalvelut kuitenkin jossain määrin lisäävät kustannuksia sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjille, joilla ei ole vielä sijoituspalveluyrityksen toimilupaa. Valtiovarainministeriön teettämän kyselyn mukaan 90 prosenttia sijoitusmuotoisesta joukkorahoituksen pääomasta on sijoituspalveluyrityksen toimiluvan omaavan joukkorahoituksen välittäjän tarjoamaa.

Muutama rekisteröintiä hakenut sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjä joutuu lakiehdotusten voimaantultua hakemaan toiminnalleen toimilupaa, mikäli haluaa tarjota sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välitystä. Näiden toimijoiden pitäisi maksaa rekisteröintivaatimuksen muuttuessa toimiluvaksi toimilupapäätöksestä 5 300 euroa Finanssivalvonnalle. Lisäksi näille toimijoille muutokset tarkoittaisivat myös joukkorahoituksen välittäjän Finanssivalvonnan valvontamaksun muuttuvan 2140 eurosta 1070 euroon, jonka lisäksi maksettavaksi tulisi 0,10 prosenttia yrityksen liikevaihdosta. Yrityksen liikevaihdon pitäisi olla 1 070 000 euroa, että uusi valvontamaksu vastaisi joukkorahoituksen välittäjän valvontamaksua.

Syyskuuhun 2017 mennessä yksi joukkorahoitustoimija on saanut Finanssivalvonnalta rekisteröinnin. Kuitenkaan ei ole tarkkaa tietoa, onko jokainen rekisteröinnin tarvitseva joukkorahoituksen välittäjä hakenut edes rekisteröintiä. Täten ehdotukset ovat omiaan vähentämään väärinkäytösriskejä, tehostamaan joukkorahoituksen välittäjien valvontaa, parantamaan sijoittajansuojaa, lisäämään toiminnan läpinäkyvyyttä ja siten edistämään joukkorahoitusmarkkinoiden luotettavuutta ja kilpailukykyä. Luotettava joukkorahoitusmarkkina on omiaan edistämään myös ulkomaisten sijoitusten ohjautumista suomalaisille joukkorahoitusmarkkinoille ja näin edistämään kotimaisen pk-sektorin kustannustehokasta rahoituksensaantia.

Esityksessä ehdotettu säädösten täytäntöönpanomalli sekä MIFID II:n 3 artiklan täytäntöönpano ottaisi suhteellisuusperiaatteen mukaisesti huomioon pienimuotoisen sijoituspalvelun tarjoamisen, eikä kansallisesti ehdoteta hallitusohjelman mukaisesti säädettävän direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittäviä lisävelvoitteita. Ehdotus on omiaan edistämään rahoitusmarkkinatoimijoiden monipuolistumista sekä sijoitusympäristön kehittämistä. Ehdotus turvaa myös joukkorahoituslain säilymisen mahdollisimman joustavana, sillä kyse olisi jatkossakin kansallisesta sääntelystä, lukuun ottamatta pakottavaan EU-sääntelyyn (MIFID II) perustuvia säännöksiä.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on kuitenkin syytä seurata joukkorahoitusmarkkinoiden kehitystä ja arvioitava uuden sääntelyn vaikutuksia. Finanssivalvonnan valvontahavaintojen perusteella sekä muiden jäsenvaltioiden säädösympäristöstä saatujen kokemusten perusteella voidaan tällöin myös arvioida sääntelyssä mahdollisesti olevia puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien kansallisten säännösten antamista.

Sijoittajat

Ehdotetut säännökset pyrkivät kokonaisuudessaan parantamaan markkinoiden tehokkuutta ohjaamalla joukkovelkakirjalainat ja tietyt johdannaiset OTC-markkinoilta kauppapaikoille, tekemällä sopimuskauppaa näkyväksi ja tehostamalla transaktioiden läpinäkyvyyttä.

Kotimaisiin osakkeisiin sijoittaa noin 840 000 sijoittajaa, joista suurin osa ovat kotitalouksia, joukkovelkakirjalainoihin 25 000 ja johdannaisiin 10 000 sijoittajaa. Kotimaiset toimijat omistavat noin puolet liikkeeseen lasketuista osakkeista ja noin neljä viidesosaa joukkovelkakirjoista.⁹

Sijoittajat hyötyvät kasvaneesta ehdotettujen säännösten lisäämästä läpinäkyvyydestä, sillä he pystyvät tarkemmin vertailemaan eri arvopaperien hintoja, arvioimaan kauppapaikkoihin siirtymättömien OTC-tuotteiden käypää arvoa ja esimerkiksi epälikvidien joukkovelkakirjalainojen käypää arvoa. Myynti- ja ostohinnan välin asettaman kitkan pienenemisen myötä kaupan käyntimäärät voivat kasvaa, mikä lisää markkinoiden likviditeettiä. Lisäksi transaktioiden läpinäkyvyyden tehostaminen laskemalla osakekauppojen julkistamisviiveen yhteen minuuttiin parantaa osakkeiden listahintojen hinnanmuodostusmekanismia. Tällä on merkitystä varsinkin reaaliaikaista kauppaa tekeville sijoittajille.

Euroopan laajuisten konsolidoitujen kauppatietojen järjestelmän perustaminen vastaa sijoittajien edullisen markkinatiedon tarpeeseen. Eurooppalaiset sijoittajat joutuvat tällä hetkellä laskennallisesti maksamaan kymmenkertaisen summan USA:han nähden päästäkseen käsiksi vastaaviin konsolidoituihin kauppatietoihin. Järjestelmän käyttöönotto helpottaa sijoittajien ja liikkeeseenlaskijoiden Euroopan eri kauppapaikkojen vertailua, jolloin niiden välinen kilpailu lisääntyy johtaen sijoittajien arvopaperien liikkeeseenlaskukustannusten alenemiseen. Ehdotettujen säännösten mahdollistama kauppapaikkojen vertailu voisi edistää Euroopan sisämarkkinoilla rajat ylittävien sijoituksia.

Ehdotettujen säännösten vaikutukset ammattimaisten sijoittajien kaupankäyntikustannuksiin eivät ole selkeitä. Kaupankäyntikustannukset saattavat hieman nousta kauppaa edeltävien läpinäkyvyysvaatimusten edellyttäessä osalta rahoitusinstrumenteista entistä laajempaa hintojen

⁹ Osakkeenomistajien luvut perustuvat Euroclear Finlandin tammikuun 2017 tietoihin. Joukkovelkakirjojen ja johdannaisten luvut perustuvat seuraavaan kyselytutkimukseen: Keloharju ja Lehtinen, 2015. *Shareownership in Finland 2015*. Saatavilla: http://finance.aalto.fi/en/midcom-serveattachmentguid-1e523e092369ef823e011e5acad6f9ed43a030c030c/shareownership_2015_r6_nointernetappendix.pdf

julkisuutta, jolloin välittäjät mahdollisesti asettavat marginaalinsa luokassaan huonoimman asiakkaan mukaan. Vapautusten ulkopuolella ammattimaisten sijoittajien on jatkossa vaikeampi olla osallisena sopimus- tai täsmäytyskaupassa, joka on mahdollistanut näkyvää kauppaa edullisemmän kaupankäynnin. Julkisissa pörseissä tarjouskirjan läpinäkyvyyden lisääminen tulee edelleen kasvattamaan ammattimaisten sijoittajien transaktiomenoja, koska suuren toimeksiannon kirjaaminen vaikuttaa markkinahintoihin ennen kaupan toteuttamista. Näin ollen markkinahinnat ehtivät kääntyä ammattimaisten sijoittajien positioita vastaan. Vapautusten käyttöä rajataan jatkossa volyymin ylärajaa koskevalla mekanismilla (*double volume cap mechanism*), mikä koskettaa nimenomaan vapautuksista hyötyviä ammattimaisia sijoittajia. Toisaalta parantunut läpinäkyvyys lisää ammattimaisten sijoittajien tietoutta hinnoista ja näin parantaa heidän neuvotteluasemaansa suhteessa välittäjiin, mikä voi osaltaan pienentää kaupankäyntikustannuksia.

Esitys parantaa monilta osin ei-ammattimaisten sijoittajien asemaa. Ei-ammattimaisten sijoittajien mahdollisuudet käydä sopimuskauppaa ovat olleet rajalliset. Julkistettujen kauppahintojen kattavuuden lisääminen parantaa ei-ammattimaisen sijoittajan tiedonsaantimahdollisuuksia sijoitusmarkkinoista ja vähentää tarvetta investoida kalliisiin erillisiin tietojärjestelmiin markkinan seuraamiseksi. Konsolidoitujen kauppatietojen tarjoaminen ilmaiseksi 15 minuutin viiveellä on merkittävä parannus tässä suhteessa. Tämän takia sijoittajapohja voi monipuolistua arvopapereissa, joista piensijoittajille ei ole aikaisemmin ollut tietoa.

Kustannusvaikutukset rahoitusmarkkinoille

Kustannusvaikutuksia on vaikeaa arvioida tarkkaan. Monet direktiivin ja asetuksen artiklojen tarkat määräykset on jätetty myöhemmin annettaviin komission delegeoituihin säädöksiin, joiden tarkkoja säännöksiä ja niiden vaikutuksia ei tiedetä tai pystytäkään arvioimaan vielä. Direktiivi ja asetus kuitenkin sisältävät säännösten suuret linjat, joten jonkinlaisia arvioita pystytään esittämään.

Komissio arvioi vaikutusarviossaan, että direktiivistä ja asetuksesta aiheutuvat toimeenpanokustannukset EU:n rahoitustoimialalle olisivat 512—732 miljoonaa euroa ja vuosittaiset säädösten noudattamiskustannukset 312—586 miljoonaa euroa. Komission vaikutusten arvioiden euromääräiset luvut ovat vuodelta 2009. Jos euromääräiset luvut päivitetään vuoden 2016 lopun hintatasolle, vastaavat luvut ovat 586—812 miljoonaa euroa ja 346—650 miljoonaa euroa. Komissio on laskenut, että toimeenpanokustannukset ovat 0,1 prosentista 0,15 prosenttiin ja vuosittaiset noudattamiskustannukset 0,06 prosentista 0,12 prosenttiin toimijoiden käyttökustannuksista. Komission kustannusarviot sisältävät myös hallinnollisen taakan kustannukset. Hallinnollisen taakan osuus toimeenpanokustannuksista on noin puolet ja vuosittaisista noudattamiskustannuksista vajaa kolmas osa. Kustannusarvioissaan komissio on käyttänyt standardikustannusmallia (*the Standard Costs Model*) arvioidessaan toimialalle aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Komission vaikutusarvioiden laskelmien avulla voidaan jyvittää suomalaiselle rahoitustoimialalle aiheutuvia kustannuksia. Jos tutkitaan Suomen rahoituslalle aiheutuvia kustannuksia soveltamalla komission arvioimia prosenttilukuja käyttökustannuksiin vuoden 2016 toimialan tilinpäätöksiin, suomalaiselle rahoitustoimialalle aiheutuisi arviolta toimeenpanokustannuksiksi 4,9—7,3 miljoonaa euroa ja vuosittaisiksi noudattamiskustannuksiksi 2,9—5,8 miljoonaa euroa.

Toinen tapa arvioida kustannuksia on jyvittää komission arviot toimialan yritysten määrän mukaan, koska jokainen soveltamisalaan kuuluva toimija joutuu muuttamaan toimintojaan ehdotettujen säännösten mukaisiksi. Komission vaikutusten arvioiden mukaan Suomessa sijait-

see noin neljä prosenttia kaikista EU:n luottolaitoksista ja sijoituspalveluyrityksistä, jolloin neljä prosenttia komission vaikutusarvioiden kustannuksista vuoden 2016 lopun hinnoilla on toimeenpanokustannuksiksi noin 22—31 miljoonaa euroa ja vuosittaisiksi noudattamiskustannuksiksi 13—25 miljoonaa euroa. Komission vaikutusarviossa jokainen jäsenosuuspankki on laskettu yksilönä, joiden monet toiminnot ovat kuitenkin yhdistettynä keskusyhteisön kautta. Jos jäsenosuuspankit käsitellään yhtenä toimijana, niin tällöin Suomessa sijaitsevien pankkien ja sijoituspalveluyritysten osuus EU:sta on noin kaksi prosenttia. Tällöin vastaavat arviot toimeenpanokustannuksiksi on 12—17 miljoonaa euroa ja vuosittaisiksi noudattamiskustannuksiksi 7—14 miljoonaa euroa.

Lopullinen vaihteluväli toimeenpanokustannuksille arviolta on 4,9—31 miljoonaa euroa ja noudattamiskustannuksille 2,9—25 miljoonaa euroa.

Vaikutukset muihin yrityksiin

Ehdotetuilla säännöksillä ei ole suoria vaikutuksia muiden sektorien yrityksiin, mutta välillisiä vaikutuksia ehdotetuilla säännöksillä saattaa olla. Yritykset tarvitsevat usein liiketoimintaansa rahoitusta joko luottolaitoksista pankkilainoina tai rahoitusmarkkinoilta eri rahoitusinstrumenttien kautta. Näin rahoitusmarkkinasektorin lainsäädäntömuutoksilla voi olla myös vaikutusta muilla sektoreilla toimiviin yrityksiin. Ehdotetut säännökset tulevat parantamaan yritysten sijoittajansuojaa ja monipuolistavat yritysrahoituksen saatavuutta, mutta voivat nostaa yritysrahoituksen hintaa lyhyellä aikavälillä ehdotettujen säännösten kasvattaessa rahoitusmarkkinatoimijoiden kustannuksia. Jos ehdotetut säännökset kannustavat sijoittajia sijoittamaan enemmän rahoitusmarkkinoille, tämä toisaalta voi kasvattaa yrityksiin ohjautuvaa rahoitusta, mikä taas voi laskea yritysrahoituksen hintaa. Tarkkaa arviota, miten ehdotetut säännökset vaikuttavat koko tai yksittäisiin yrityssektoreihin pitkällä aika välillä on vaikeaa antaa, koska vaikutukset riippuvat pitkälti markkinoiden reagoimisesta ehdotettuihin säännöksiin.

Useat yritykset toimivat arvopaperien liikkeeseenlaskijoina rahoitusmarkkinoilla. Ehdotettujen säännösten avulla kauppapaikkojen vertailumahdollisuus paranee liikkeeseenlaskijalle. Joukkolainamarkkinoiden hinnoittelun läpinäkyvyyden lisääntyminen ehdotettujen säännösten myötä auttaa myös yrityksiä, kun ne arvioivat sopivaa hintaa joukkolainansa liikkeeseenlaskulle.

Ehdotetuissa säännöksissä pk-yritysten rahoitusta ja kasvua pyritään edistämään kehittämällä ehdotettuja pk-yritysten kasvumarkkinoita. EU:n jäsenmaiden pk-yritysten kasvumarkkinoilla yritykset saivat toimia kevennetyn menettelyn piirissä. Pk-yritysten kasvumarkkinoiden tarkoituksena on mahdollistaa pk-yritysten arvopaperien vaihdanta yli kasvumarkkinarajojen, mikä monipuolistaisi rahoituspohjaa. Verkoston tuoman näkyvyyden ja likviditeetin kehittymisen myötä pk-yritykset voisivat esiintyä sijoittajille houkuttelevampina sijoituskohteina. Ehdotettujen säännösten vaikutus riippuu kuitenkin siitä, missä laajuudessa markkinapaikka-toimijat haluavat tavoitella rekisteröintiä.

4.1.2 Vaikutukset kotitalouksiin

Kotitaloudet toimivat markkinoilla ei-ammattimaisina sijoittajina sekä sijoituspalveluita tarjoavien toimijoiden asiakkaina. Säännösehdoituksilla ei ole muita merkittäviä suoria vaikutuksia kotitalouksiin ja muihin piensijoittajiin kuin ne mitkä nimettiin aiemmassa sijoittajia käsittelevässä osiossa. Ehdotetut säännökset tulevat näkymään parhaiten kotitalouksille sijoittajansuojan kasvuna ja rahoitusmarkkinoiden väärinkäytösten pienemisenä.

Suurin osa kotitalouksista hoitaa varojensa sijoittamisen luottolaitoskonsernien tai yhteenliittymien kautta, jota ei tule koskemaan kannustinkiello, sillä niiden tarjoama sijoitusneuvonta ei ole riippumatonta. Täten esitetyn kannustinkiellon vaikutus keskimääräiseen kotitalouteen on pieni.

Soveltamisalaan kuuluvat sijoituspalveluita tarjoavat toimijat maksattavat todennäköisesti sääntelystä aiheutuvat kustannuksensa loppuasiakkaalla, mikä voi näkyä sijoituspalveluita käyttäville kotitalouksille jonkinlaisena asiakasmaksujen nousuna lyhyellä aikavälillä. Vaikka asiakasmaksut voivat nousta, kotitaloudet saavat kuitenkin entistä parempaa sekä turvallisempaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa. Pitkällä aikavälillä toimijoiden välinen kilpailu voi kuitenkin laskea loppuasiakkaalta perittäviä asiakasmaksuja.

4.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei ole vaikutuksia valtion talousarvioon.

4.1.4 Vaikutukset kansantalouteen ja kokonaistaloudellinen selvitys vaikutuksista

Markkinoiden toimivuus riippuu sijoittajien, sijoituskohteiden ja rahoituksen välittäjien yhteistoiminnasta. Sijoittajien mukaan lukien kotitalouksien ja muiden piensijoittajien, kokiessa markkinat epäluotettaviksi he eivät sijoita varojaan. Toisaalta markkinat, jotka eivät houkuttele sijoittajia sijoittamaan varojaan, eivät myöskään houkuttele yrityksiä hankkimaan rahoitusta markkinoilta. Markkinoiden kutistuessa rahoituksen välittämistä tarjoavat palvelut taas saattavat lähteä markkinoilta, koska ei ole enää kannattavaa tarjota rahoituksen välittämiseen liittyviä palveluita. Ehdotetut säännökset kasvattavat rahoitustoimijoiden kustannuksia, mutta kasvattavat sijoittajansuojaa ja parantavat muun muassa sijoittajien tiedonsaantia. Arviolta rahoitusmarkkinasektorille aiheutuvat toimeenpanokustannukset ovat 4,9—31 miljoonaa euroa ja vuosittaiset noudattamiskustannukset 2,9—25 miljoonaa euroa. Vaikka ehdotetut säännökset saattavat hetkellisesti kasvattaa markkinoiden tehottomuutta ja aiheuttaa kustannuksia toimijoille, pitkällä aikavälillä ne kasvattavat sijoittajien ja rahoituksen hakijoiden luottamusta markkinoihin. Ilman sijoittajien tarjoamaa rahoitusta markkinat eivät voi kasvaa ja ilman yritysten rahoitusta kansantalouden kokonaishyöty ei kasva.

Lakiesityksen toimialalle ehdottamien säännösten kustannusvaikutukset ovat konkreettisia, kun taas lakiesityksen hyödyt eivät konkretisoidu niin hyvin niiden jakaantuessa suuremmalle määrälle toimijoita ja osan hyödyistä jäädessä hyvin abstraktille tasolle. Lisäksi sijoittajansuojan sekä sijoitusneuvonnan ja omaisuudenhoidon paranemisesta on vaikeaa määrittellä numeraalista euromääräistä hyötyä suomalaisille sijoittajille. Esimerkiksi maaliskuussa 2017 valvontaviranomainen antoi neljälle sijoituspalveluita tarjoavalle toimijalle julkiset varoitukset ja seuraamusmaksut sijoitusneuvontaan liittyvän lainsäädännön rikkomisesta.

Lisäksi rahoitusmarkkinoiden sääntelyn lisäämisen tarkoituksena on turvata asiakkaan asemaa ja vähentää rahoitusmarkkinariskien toteutumista reaalitalouden ongelmiksi yhtymäpintojen kautta. Viimeksi tämä rahoitusmarkkinariski konkretisoitui finanssikriisin yhteydessä, jolla oli vaikutusta myös suomalaisiin sijoittajiin ja kotitalouksiin. Finanssikriisin vaikutukset suomalaisiin sijoittajiin konkretisoituivat esimerkiksi joidenkin pieniriskisenä markkinoitujen strukturoitujen joukkolainojen muuttuessa arvottomiksi finanssikriisin aiheuttamien konkurssien myötä, jolloin noin 1500 asiakasta kärsivät 140 miljoonan euron tappiot.¹⁰

¹⁰ Helsingin Sanomat. ”Nordea hävisi riidan Mermaid-sijoituksesta”, 28.12.2009, Saatavissa: <http://www.hs.fi/talous/art-2000004701664.html>

Verrattuna siihen, että ehdotettujen säännösten soveltamisalaan kuuluville tahoille aiheutuvat kustannukset muodostuvat varmasti, säännösten mahdollistamat hyödyt toteutuvat vain silloin, jos säännöksiä noudatetaan ja niitä valvotaan tehokkaasti valvontaviranomaisen toimesta. Toisaalta ehdotettujen säännösten laiminlyönneistä ja rikkomuksista aiheutuvat seuraamusmaksujen kasvattaminen on omiaan lisäämään ehdotetun lainsäädännön noudattamista ja täten hyötyjen toteutumista.

Sijoittajansuojan ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuden sekä markkinahäiriöiden että väärinkäytösten ehkäisemisen takia voidaan nähdä, että kansantalouden kokonaishyödyn takia toimialalle aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttävissä.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Suomessa rahoitusmarkkinatoimijoiden valvojana toimii Finanssivalvonta. Esitetyt säädökset tulevat lisäämään Finanssivalvonnan tehtäviä noin neljän henkilötyövuoden verran. Esimerkiksi esitetyt säännökset tuovat Finanssivalvonnan alle uusia luvanvaraisia toimijoita sekä uutta valvottavaa toimintaa ja toimintamalleja kaupankäynnin osalta. Lisäksi uudet ehdotetut sekä tuotevalvontaa että tuoteinterventioita koskevat sääntelyt ja tiiviimpi raportointi ESMA:lle tulevat lisäämään valvojan viranomaisen resurssitarpeita. Edellisten lisäksi ehdotetut säännökset sisältävät soveltuvuusarviointia koskevan sääntelyn tarkentumista sekä uusia vaatimuksia sijoituspalveluita tarjoaville toimijoille henkilöstön osaamisesta ja koulutuksesta, millä on myös vaikutusta Finanssivalvonnan toimintaan valvovana viranomaisena.

Lakiesityksen muutosehdotuksen, jonka mukaan Finanssivalvonta itse määräisi myös yli miljoonan euron seuraamusmaksut markkinaoikeuden sijaan, ei pitäisi lisätä Finanssivalvonnan työmäärää, koska yli miljoonan euron seuraamusmaksuja ei ole määrätty annettaviksi viimeisen kahdeksan vuoden aikana yhtään kappaletta.

Lakiesitys sisältää ehdotuksen, jonka mukaan Finanssivalvonnan päätösten valitustuomioistuimena toimisi Helsingin hallinto-oikeus markkinaoikeuden sijaan. Esitetty ehdotus tulee siirtämään markkinaoikeuden työmäärää Helsingin hallinto-oikeuteen. Kuitenkin vuosittaisten valitusten määrän ollessa pieni, ei työmäärän siirron arvioida olevan merkittävä. Helsingin hallinto-oikeudessa voi kuitenkin olla tarvetta ehdotetun muutoksen johdosta hankkia erityisosaamista rahoitusmarkkinoiden osalta.

4.3 Ympäristövaikutukset

Direktiivin soveltamisalan laajentamisella päästökaupan jälkimarkkinoiden spot-kauppaan on epäsuoria ympäristövaikutuksia. Päästökaupan ensi- ja jälkimarkkinoiden sääntelyn johdonmukaisuus ehkäisee vilpillisiä menettelyjä, jolloin markkinoiden luotettavuus paranee. Päästökaupan tarkoituksenmukainen toimivuus luo edellytykset päästöoikeuksien tehokkaalle allokaatiolle.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotetuilla säännöksillä on myönteistä vaikutusta sijoittajien ja kuluttajien sijoittajansuojaan ja tällä tavoin myönteistä vaikutusta luottamuksen kasvuun rahoitusmarkkinoita kohtaan. Sijoitusvarallisuuden kasvaessa myös yrityksiin voi ohjautua lisää rahoitusta, mikä kasvattaa yrityksiä ja luo työpaikkoja.

Jatkossa työntekijöiden, jotka tarjoavat sijoitusneuvontaa tai myyvät sijoitustuotteita asiakkaille, tietämys ja pätevyys tehtävien laatuun ja laajuuteen nähdessä täytyy olla ehdotettujen sään-

nösten mukainen. Tämä voi tarkoittaa sijoituspalvelu yrityksissä ja luottolaitoksissa henkilökunnan lisäkouluttamista, jos henkilökunnan osaaminen ei täytä uusia vaatimuksia.

Soveltamisalaa kuuluville toimijoille ehdotetut raportointi-, valvonta- ja muut menettelytapalisäykset tulevat helpottamaan väärinkäytösten havaitsemista sekä toimijan sisällä että valvontaviranomaisen toimesta. Esimerkiksi kauppatietojen viranomaisraportoinnilla pyritään lisäämään markkinoiden luotettavuutta. Laaja raportointivelvollisuus mahdollistaa jatkossa myös sellaisten rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestelmällisemmän valvonnan, joka aikaisemmin on ollut sopimuskauppana vaikeasti seurattavissa ja siten systeemiriskin kokonaisvalvonnan kannalta haasteellinen. Konsolidoitujen kauppatietojen kerääminen helpottaa viranomaisia havaitsemaan myös kauppapaikkojen rajat ylittäviä väärinkäytöksiä.

Ehdotettujen säännösten koskiessa pitkälti vain rahoitusmarkkinoita säännöksillä ei pitäisi olla muita merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia, kuten vaikutuksia lapsiin tai kansalaisten yhdenvertaisuuteen.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkатыönä valtiovarainministeriössä. Työ- ja elinkeinoministeriölle, Finanssivalvonnalle, Finanssiala ry:lle (jäljempänä *FA*), OP Ryhmälle, Suomen Vakuutusmeklariliitto ry:lle, Energiateollisuus ry:lle sekä Energiavirastolle varattiin mahdollisuus kommentoida valmisteilla ollutta esitysluonnosta tietyiltä osilta.

Hallituksen esitysluonnoksesta järjestettiin 28.4.2017 - 9.6.2017 laaja julkinen lausuntokierros. Lausuntopyyntö lähetettiin yhteensä 66 viranomaiselle ja yhteisölle, minkä lisäksi esitysluonnos on ollut nähtävissä valtiovarainministeriön internetsivuilla. Lausuntopyyntöön vastasi yhteensä 41 viranomaista tai yhteisöä, joista 35 antoi lausunnon.

Lausunnon antoivat oikeusministeriö, sisäministeriön poliisiosasto, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Finanssivalvonta, Suomen Pankki, korkein hallinto-oikeus, markkinaoikeus, Valtakunnansyyttäjänvirasto, keskusrikospoliisi, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Energiavirasto, tietosuojavaltuutetun toimisto, Patentti- ja rekisterihallitus, Keskuskaupkamari, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (jäljempänä *EK*), Finanssiala ry, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry (jäljempänä *Kuluttajaliitto*), OP Ryhmä, Säästöpankkiliitto osk, Nasdaq Helsinki Oy (jäljempänä *Pörssi*), Euroclear Finland Oy, Kuntarahoitus Oyj, Finnish Business Angel Network ry (jäljempänä *FiBAN*), Finanssitaito Oy, Front Capital Oy ja Front Varainhoito Oy (yhteinen lausunto, jäljempänä *Front Capital*), Invesdor Oy, Osakesäästäjien Keskusliitto ry, Sijoittajien korvausrahasto, Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä *Asianajajaliitto*), Suomen Pörssisäätiö (jäljempänä *Pörssisäätiö*), Suomen Yrittäjät ry, STTK ry ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.

Lisäksi yhdeksän tahoa, Aki Kallio, Ammattiliitto Pro Oy, Energiateollisuus ry, Evervest Oy, Joukkorahoitusyhdistys ry, Lago Kapital Oy, Lakiasiaintoimisto JLM Immonen Oy, Osuuskunta Ehta Raha ja Privanet Securities Oy (jäljempänä *Privanet*) toimittivat lausunnon omaaloitteisesti.

Saaduista lausunnoista koottu lausuntoyhteenvedo julkaistaan valtiovarainministeriön internetsivuilla.

Lausuntokierroksen lisäksi valtiovarainministeriö järjesti esitykseen sisältyvistä joukkorahoituslain muutosehdotuksista laajan julkisen kuulemistilaisuuden 29 päivänä toukokuuta 2017. Tilaisuuteen ilmoitautui paikalle 51 henkilöä.

Lausuntokierroksella eräät lausunnonantajat (oikeusministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Kuluttajaliitto ja Osakesäästäjien keskusliitto) ehdottivat riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoamisen edellytysten tiukentamista ehdotetusta. Tämän vuoksi valtiovarainministeriö kuuli vielä eräitä keskeisimpiä sidosryhmiä kohdennetusti 20.6.—15.8.2017.

Lisäksi eräitä keskeisimpiä sidosryhmiä ja viranomaisia kuultiin vielä kohdennetusti 10.7.—8.8.2017 esitykseen sisältyvien 5.—27. lakiehdotusten osalta, sillä kyseiset lakiehdotukset eivät keskeneräisyytensä vuoksi sisältyneet lausuntokierroksella olleeseen hallituksen esitysluonnokseen.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Yleistä

Osa lausunnonantajista toivoi tiettyjen lain säännösten ja käsitteiden tarkempaa määrittelyä sekä säännösten perusteluissa annettavia tarkempia tulkintaohjeita säännösten soveltamisesta. Kyseistä lausuntopalautetta ei kaikilta osin ole voitu ottaa huomioon. Tämä johtuu ensinnäkin siitä lähtökohdasta, että direktiivin täytäntöönpanossa ehdotetaan säädettävän direktiivin mukaisista velvollisuuksista ilman, että annetaan direktiiviin perustumatonta kansallista lisäsääntelyä. Säännöksiä on näin tulkittava direktiivin sanamuodon ja tavoitteiden mukaisesti. Huomion arvoista on myös se, että direktiivi ja asetus sisältävät huomattavan määrän täytäntöönpanovaltuuksia komissiolle yksityiskohtaisempien teknisten standardien ja delegoitujen säädösten antamiseksi. Tämän seurauksena kansallisille sääntelyratkaisuille ja -tulkinnoille jää poikkeuksellisen vähän tilaa. Tätä korostaa se, että kyseiset II-tason säädökset on annettu lähes poikkeuksetta suoraan sovellettavina asetuksina. Edelleen kansallista liikkumatilaa vähentää ESMA:n antama laaja ohjeistus kyseisten säännösten tarkemmasta tulkinnasta. ESMA:n tavoitteena on jatkossa pyrkiä yhä tiiviimpään ohjeistuksen ja valvontatoimenpiteiden yhdenmukaistamiseen eri jäsenvaltioissa. Tästäkin syystä direktiivin kanssa mahdollisimman yhteisenä tekstin käyttäminen säännösten täytäntöönpanossa on selkeää, vähentää tulkinnanvaraisuuksia ja helpottaa toimintaa jäsenvaltioiden rajojen yli. Huomattavan laaja ja yksityiskohtainen eurooppalainen alemman tason sääntely ja ohjeistus, kuten myös tuleva tulkintakäytäntö yhtäältä edellyttää, että kansallisten lakiehdotusten yksityiskohtaisissa perusteluissa ei luoda mahdollisia tulkintaristiriitoja eurooppalaisen ja kansallisen sääntelyn välillä.

Sijoituspalvelulaki

Riippumattoman sijoitusneuvonnan kansallinen lisäsääntely

Oikeusministeriö kannatti riippumattoman sijoitusneuvonnan edellytysten tiukentamista ehdotetusta. Oikeusministeriön mukaan toisin kuin esimerkiksi Alankomaissa, Ruotsissa ja UK:ssa Suomessa ei lakiehdotuksen 10 lukuun sisältyvien säännösten osalta ehdoteta direktiiviä pidemmälle meneviä säännöksiä. Perusteluna tälle ratkaisulle tuodaan esiin se, että Finanssivalvonnan mukaan Suomen markkinoilla ei ole nykykäytännön perusteella havaittu puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimusten ylittävien kansallisten säännösten antamista. Oikeusministeriö katsoo, että riippumattoman sijoitusneuvonnan osalta ehdotetusta lähtökohdasta tulee kuitenkin poiketa. Esityksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 6 §:n 4 momentin mukaan ”riippumatonta sijoitusneuvontaa” tarjoava toimija saisi tarjota ja arvioida osana valikoimaa myös rahoitusvälineitä, joita on laskenut liikkeelle tai tarjoaa toimija itse tai siihen läheisessä

suhteessa oleva. Termiä ”riippumaton neuvonta” on harhaanjohtavaa käyttää silloin, kun toimija tosiasiallisesti edistää omien tuotteidensa tai palveluidensa myyntiä. Oikeusministeriö katsoo, että sääntelyä tulisi jatkovalmistelussa tältä osin kiristää Ruotsissa ehdotetun mukaisesti siten, että riippumatonta neuvontaa tarjoava yritys ei saisi tarjota ja arvioida edellä tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Näin ennaltaehkäistäisiin ongelmien syntymistä. Ratkaisu olisi myös linjassa muita rahoituspalveluja, kuten asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevan sääntelyn kanssa (ks. asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (852/2016) 4 §).

Osakesäästäjien Keskusliitto vaati, että sijoitusneuvoja-tittelin käyttö tulee sallia vain ja ainoastaan aidosti riippumattomille sijoitusneuvojille. Jonkin tai joidenkin yksittäisten sijoituspalveluja tarjoavien yhtiöiden sijoitustuotteita tarjoavilta myyjiltä pitää evätä oikeus käyttää kyseistä nimitystä. Nykyinen sijoitusneuvoja-nimityksen käyttö antaa väärän mielikuvan siitä, kenen etu ensisijaisesti tulee huomioiduksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei myöskään kannattanut riippumatonta sijoitusneuvontaa koskevaa sääntelyä luonnoksessa ehdotetussa muodossa niiltä osin kuin sallittaisiin se, että toimija voi tarjota ”riippumatonta sijoitusneuvontaa” silloin kun toiminta ei tosiasiallisesti ole riippumatonta. Termiä ”riippumaton neuvonta” on harhaanjohtavaa käyttää silloin, kun toimija tosiasiallisesti edistää omien tuotteiden tai palveluiden myyntiä. Ehdotuksen mukaan ”riippumatonta sijoitusneuvontaa” tarjoava toimija saisi tarjota ja arvioida osana valikoimaa myös rahoitusvälineitä, joita on laskenut liikkeelle tai tarjoaa toimija itse tai siihen läheisessä suhteessa oleva. Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan kuluttajansuojasääntelyssä on yleisesti pidetty tärkeänä ja huolehdittu eri toimialoja koskevassa lainsäädännössä siitä, että eri toimijoiden roolit pidetään mahdollisimman selkeinä. Esimerkiksi kuluttajaluottosääntelyssä ja kuluttajilla tarjottavia vakuutuksia koskevassa sääntelyssä nämä kysymykset ovat olleet kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä esillä myös kuluneen kahden vuoden aikana. Kuluttajanäkökohdista tärkeänä on pidetty muun muassa sitä, että neuvontaa ja myynninedistämistä ei sekoiteta toisiinsa. Kuluttajan tulee saada muun muassa käytetyn terminologian perusteella helposti selkeä kuva toimijoiden roolista. Lainsäädännössä ei tule legitimoida harhaanjohtavien termien käyttämistä kuluttajille tarjottavien hyödykkeiden yhteydessä. Sijoitusneuvonnan osalta terminologia on kuitenkin jo vanhastaan hieman poikennut muista toimialoista. ”Riippumaton neuvonta” termin suhteen edellytyksiä on kuitenkin Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan syytä tiukentaa vastaavalla tavalla kuin Ruotsissa ehdotetaan.

Kuluttajaliitto esitti myös, että Suomessakin pohdittaisiin Ruotsin tavoin direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittävien sijoitusneuvontaa koskevien kansallisten säännösten säätämistä jo laadittaessa lopullista hallituksen esitystä. Pohdinta pitäisi tehdä kuitenkin viimeistään samassa yhteydessä, kun jatkovalmistelussa harkitaan asiakkaansuojan valvontatehtävän sisältöä.

Pörssisäätiö kannatti jokaista edellä mainittua oikeusministeriön, Kilpailu- ja kuluttajaviraston, Osakesäästäjien Keskusliiton ja Kuluttajaliiton esitystä.

Finanssivalvonta ei sen sijaan kannattanut direktiiviä tiukempaa sääntelyä. Finanssivalvonnan mukaan on toki kiistatonta, että poistamalla mahdollisuus tarjota omia tai lähipiirin tuotteita riippumattomassa sijoitusneuvonnassa, tietty eturistiriita asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä eliminoidaan asiakkaan eduksi. MIFID II pyrkii riippumattoman sijoitusneuvonnan määrittämisen kautta niin 1- kuin 2-tasolla kuitenkin suitsimaan epätoivottavaa käyttäytymistä ja siten edistämään asiakkaan etua palveluntarjonnassa. 1-tason direktiivi ja 2-tason asetus eivät aseta estettä sille, että riippumattomassa sijoitusneuvonnassa mukana olisi kolmannen tuotteiden lisäksi myös omia ja lähipiirin tuotteita, mutta edellyttää perustelevaa ja seurannan keinoin varmistamaan neuvonnan riippumattomuuden tässä tilanteessa. Finanssivalvonta katsoo, että

ennen kuin ryhdytään tiukennuksiin, olisi hyvä ensin saada kokemuksia MIFID II:n tasoisesta sääntelystä käytännössä. Mikäli ylilyöntejä esiintyisi, sääntelyn tiukentamista tulisi silloin tarkastella uudelleen. Suomessa ei ole tällä hetkellä MIFID II:n määritelmän mukaisia sijoitusneuvoja. Siten Finanssivalvonnalla ei ole kokemuksia juuri tästä toimintamallista.

Finanssivalvonta näkee myös mahdollisia myönteisiä vaikutuksia sillä, että myös sellaiset toimijat, joilla on tarjolla omia tai lähipiirin tuotteita, voivat tarjota riippumatonta sijoitusneuvontaa. Finanssivalvonta pitää mahdollisena, että riippumattoman sijoitusneuvonnan markkina ei muotoudu tai kasva riittäväksi, jos toimintamallista tehdään kovin rajoitettu. Mikäli tällaista palvelua tarjoaa vain muutama hyvin pieni palveluntarjoaja, sinänsä asiakkaan edun mukainen palvelumalli saattaa jäädä koko markkinan näkökulmasta muutamien paikallisten kriittisten ja muutoinkin sijoitustoiminnasta jo merkittävästi perillä olevien asiakkaiden yksinoikeudeksi. Jotta palvelumalli tulisi laajemman asiakaskunnan ja vähemmän sijoitusosaamista omaavan piirin tietoon, sitä tulisi tarjota sellaisessa laajuudessa, jota pienet toimijat eivät välttämättä pysty toteuttamaan resurssi- ja myös maantieteellisessä mielessä.

Finanssivalvonnan mukaan ensin tulisi selvittää direktiivin mallin toimivuus, että riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoamismahdollisuus tulisi säilyttää myös sellaisilla toimijoilla, jotka tällä hetkellä ja näillä näkymin myös tulevaisuudessa tarjoavat sijoitusneuvontaa epäitsenäisesti pääasiassa omilla ja lähipiirin tuotteilla. 2-tason asetuksesta ilmenee, että samainen palveluntarjoaja voisi tarjota sekä itsenäistä että epäitsenäistä sijoitusneuvontaa. Sama henkilö kyseisessä yrityksessä ei kuitenkaan voisi tarjota molempia. Finanssivalvonnan mukaan markkinamallimme on se, että toiminnan volyymit ovat pankkikonserneissa ja ne tulevat varmasti tarjoamaan myös jatkossa epäitsenäistä sijoitusneuvontaa. Niiden laaja palveluverkosto ja asiakaskunta huomioiden, jos joku niistä päätyisi tarjoamaan rinnalla myös itsenäistä sijoitusneuvontaa, mallilla voisi olla paremmat edellytykset tulla eläväksi palveluksi ja laajemman yleisön saataville. Sitä, ryhtyykö kukaan niistä tällaista palvelua tarjoamaan, on vaikea ennustaa.

Finanssivalvonnan mukaan huomiota on vielä kiinnitettävä siihen, että tiukennettu malli koskisi vain suomalaisia sijoituspalvelun tarjoajia. Koska tiukennus ei ulotu rajan yli -toimintaan, ulkomaiset sijoituspalvelun tarjoajat voisivat tarjota riippumatonta sijoitusneuvontaa rajan yli siten, että se sisältäisi myös omia ja lähipiirin tuotteita.

FA ei myöskään kannattanut riippumattoman sijoitusneuvonnan edellytysten kiristämistä kansallisesti siitä tasosta, minkä direktiivi asettaa. FA piti erittäin hyvänä esitysluonnoksen lähtökohtaa, jonka mukaan Suomessa otetaan käyttöön direktiivin asettamat velvoitteet, eikä esitetä pidemmälle meneviä kansallisia ratkaisuja. Direktiivin kanssa yhtenäisen tekstin käyttäminen on selkeää, vähentää tulkinnanvaraisuuksia ja helpottaa toimintaa jäsenvaltioiden rajojen yli.

FA ei pitänyt perusteltuna asettaa tiukempia kansallisia säännöksiä, jollei ole esitetty selkeitä ongelmia palveluiden tarjonnassa, asiakkaansuojassa tai markkinoiden toiminnassa muutoin. FA:n mukaan myöskään Finanssivalvonta ei ole tuonut esiin lausunnossaan neuvon riippumattomuuteen liittyviä ongelmia Suomessa, eikä ole esittänyt direktiiviä tiukempaa sääntelyä. Esityksessä tulisi selvittää ja analysoida markkinoiden toimintaa ja mahdollisia sijoitusneuvonnan antamiseen liittyviä ongelmia silloin, jos kansallista sääntelyä esitetään tiukennettäväksi.

FA:n mukaan MIFID II -sääntelykokonaisuus lisää huomattavasti sijoitusneuvonnan tarjoamiseen liittyviä velvoitteita. Tällaisia ovat muun muassa delegoidusta asetuksesta tulevat velvoitteet riippumattoman sijoitusneuvonnan antamiseen. Artikla 53 sisältää muun muassa säännökset siitä, milloin riippumattoman sijoitusneuvonnan kohteena on riittävän laaja määrä ja vali-

koima markkinoilla olevia rahoitusvälineitä, miten palvelun ja valikoimassa olevien tuotteiden asianmukaisuus- ja soveltuvuusarviointi tehdään, miten asiakkaalle tulee selkeästi kertoa, onko palvelu riippumatonta vai ei, sekä organisaatioita ja sisäistä kontrollia koskevista vaatimuksista. Näiden mukaan riippumatonta sijoitusneuvontaa koskeva palvelu ja siihen sisältyvät tuotteet on erotettava organisaatiossa erilleen, eikä sama henkilö voi tarjota riippumatonta ja muuta sijoitusneuvontaa. Lisäksi direktiivin mukaan riippumattoman sijoitusneuvon tarjoaja ei ottaa vastaan palkkiota kolmannelta taholta eturistiriitojen välttämiseksi.

FA:n mielestä kyseiset nykyistä sääntelyä yksityiskohtaisemmat edellytykset riittävät turvaamaan asiakkaansuojan toteutumisen riippumattoman sijoitusneuvon tarjonnassa.

OP Ryhmä ei myöskään kannattanut implementoimista vastoin direktiivin alkuperäistä tarkoitusta. Direktiivin tavoitteena on luoda EU-tasolle yhtenäiset sääntelypuitteet ja yhtenäinen sääntökirja. Täysharmonisointiluonteensa vuoksi MIFID II eroaa perustavanlaatuisella tavalla oikeusministeriön viittaamasta asuntoluottodirektiivistä, joka perustuu kevyeen minimiharmonisaatioon. OP Ryhmän mukaan direktiivin ylittävä kansallinen ylisääntely vaiheessa, jolloin määräaika direktiivin voimaansaattamiselle on jo kulunut umpeen, saattaisi osaltaan viivyttää kansallista voimaansaattamista. OP Ryhmä piti myös epätodennäköisenä liiketoimintamallia, jossa omia tuotteitaan aktiivisesti jakeleva sijoituspalveluyritys pyrki määrittelemään sijoitusneuvonnan riippumattomaksi. Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä ei hallitusohjelman yleisen ja tässä esityksessä omaksutun linjauksen mukaisesti ole päädytty ehdottamaan direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittävää kansallista lisäsääntelyä. Tätä voidaan pitää perusteltuna myös siksi, ettei Finanssivalvonnan mukaan Suomen markkinoilla ole nykykäytännön perusteella havaittu puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien kansallisten säännösten antamista esimerkiksi sijoittajansuojan vuoksi. Ennen kansalliseen lisäsääntelyyn ryhtymistä on tarpeellista saada kokemuksia nyt ehdotettavan sääntelyn toivuudesta käytännössä. Tilannetta on näin hallituksen esityksen antamisen jälkeen seurattava sijoitusneuvontaan liittyvien menettelytapojen ja niitä koskevan sääntelyn riittävyuden osalta. Tällöin on myös arvioitava Suomessa säädetyn sääntelyn suhdetta muissa jäsenvaltioissa MIFID II:n täytäntöönpanon yhteydessä omaksuttuihin ratkaisuihin.

Sijoituspalvelulain osittaispoikkeussäännöksen sijoittajansuojaa koskevat säännökset

Usea lausunnonantaja vastusti MIFID II:n 3 artiklan käyttöönottoa esitetystä laajuudesta siksi, että ehdotus ei sisällä riittäviä sijoittajansuojasäännöksiä erityisesti ammattitaitovaatimusten, kannustinsääntelyn ja asianmukaisuusarvion tekemisen osalta (Oikeusministeriö, Finanssivalvonta, FA, OP Ryhmä, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja Pörssisäätiö).

Finanssivalvonnan mukaan ehdotuksen mukainen kevyempi sääntelykehikko tarkoittaisi sitä, että MIFID II:n 3 artiklan mukaisilta toimijoilta ei edellytetä osaamis- ja kokemusvaatimuksia, joita on EU:ssa muutoin nähty tarpeen nostaa nykytasosta. Toimijoihin ei myöskään sovellettaisi kannustimia koskevia säännöksiä, joiden tehtävänä on estää palveluntarjoajan ja asiakkaan välille väistämättä syntyviä eturistiriitoja. Asianmukaisuusarviota, joka on keskeinen monimutkaisten tuotteiden osalta, ei edellytetä, vaikka samanaikaisesti muiden palveluntarjoajien osalta yksinkertaisen tuotteen määritelmää ja mahdollisuutta tarjota *execution only* -palvelua kavennetaan. Toimijoiden ei myöskään tarvitsisi luoda tuotehallintamenettelyä, jota pidetään MIFID:n sijoittajansuojasääntelyn selkärankana. Asiakkaita ei tarvitsisi luokitella ei-ammattimaisiin, ammattimaisiin ja hyväksyttäviin vastapuoliin. Siten sellaisessa tilanteessa, jossa menettelytapasäännökset tulisivat sovellettavaksi, jäisi epäselväksi, mitä sääntelykehikkoa tulee noudattaa.

Finanssivalvonta on kuluneen kevään aikana antanut merkittäviä hallinnollisia sanktioita liittyen juuri niihin sijoitusneuvonnan ja toimeksiantojen välityksen osa-alueisiin, joiden osalta sijoittajansuojasta nyt ehdotettaisiin luovuttavan eräiden uusien toimijoiden eduksi. Finanssivalvonta on tarkastustoimintansa yhteydessä tehnyt havaintoja vakavista puutteista muun muassa selonottovelvollisuuden toteuttamisessa, kun palvelua on tarjottu monimutkaisilla tuotteilla ikäihmisille. MIFID II:n 3 artiklan mukainen toimija voisi tarjota juuri tällaisia tuotteita asiakkailleen. Hallinnollisia sanktioita on määrätty vakiintuneille toimijoille, joille sääntelyn olisi tullut olla selvää ja joilla on ollut vuosien kokemus kyseisten palvelujen tarjoamisesta sekä laajasti koulutettu henkilökunta. Nyt ehdotettava sääntely toisi toimialalle uusia toimijoita, joilta ei edellyttäisi samaa osaamis- ja kokemustasoa kuin täyden toimiluvan haltijoilta. Myös osa sijoittajansuojaksi säädetystä keskeisestä menettelytapa- ja toiminnan järjestämistä sääntelystä jätettäisiin velvoitteiden ulkopuolelle samanaikaisesti, kun täyden toimiluvan omaavien toimijoiden osalta vastaavia säännöksiä kiristetään. Tilannetta on siksi vaikea nähdä ongelmattomana myöskään kilpailuneutraliteetin kannalta.

Finanssivalvonta ei näe mitään syytä uuden toimijakategorian käyttöönottamiselle ehdotetussa laajuudessa yksinomaan kilpailun edistämiseksi. Säännöksiä, joiden soveltamisesta ehdotetaan luovuttavaksi, ei ole riittävästi luonnoksessa analysoitu ja argumentoitu siten, että kilpailun edistämällä mahdollisesti saavutettavat edut olisivat olennaisesti merkittävämmät kuin ne haitat, joita sijoittajansuojan keskeisimmistä säännöksistä luopuminen aiheuttaisi.

Finanssivalvonta kiinnitti huomion myös siihen, että rahoitusvälineillä tapahtuvan joukkorahoituksen välittäjän velvoitteet eivät voi olla vähäisemmät kuin, mitä muilla kuin rahoitusvälineillä tapahtuvan joukkorahoituksen välittäjän velvoitteet ovat. Rahoitusvälineillä tapahtuvan joukkorahoituksen välittäjältä tulisi siksi aina edellyttää asianmukaisuusarvion tekemistä.

Finanssiala ei myöskään nähnyt perusteltuna, että sijoittajansuojaa koskevat edellytykset, mm. ammattitaitovaatimukset, kannustinsääntely ja asianmukaisuusarvion tekeminen eivät koskisi näitä toimijoita. Nämä ovat keskeisiä asiakkaansuojaan liittyviä vaatimuksia ottaen huomioon, että näille toimijoille annettaisiin mahdollisuus mm. sijoitusneuvonnan tarjoamiseen. Täyden toimiluvan toimijoiden kohdalla uusi sääntely puolestaan korostaa näitä velvoitteita ja kiristää niiden tasoa.

OP Ryhmä piti sijoittajansuojan ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden näkökulmasta erittäin ongelmallisena hyvin ohuesti säännellyn sijoitusneuvonnan käyttöönottoa. Maahan syntyisi kahdentasoiset sääntelystandardit sijoitusneuvonnalle.

Pörssisäätiö piti kyseistä kevyempää mallia mahdollisesti tarpeettomana. Pörssisäätiön mielestä on tärkeää, että MIFID:n peruseriaatteita noudatetaan myös mahdollisessa kevyemmässä mallissa. Näitä peruseriaatteita ovat esimerkiksi sijoitusneuvojen pätevyysvaatimus ja kannustinkielto, jotka vähintään tulisi lisätä joukkorahoituslain vaatimuksiin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoi, että ehdotettua joukkorahoituslain 10 §:ää tulisi tarkastaa jatkovalmistelussa rahoitusvälineillä tapahtuvan sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen osalta. Asianmukaisuusarviointia koskevat joukkorahoituksen välittäjän velvollisuudet eivät saa supistua suhteessa nykyisin voimassa olevaan säännökseen. Muussa tapauksessa ehdotetusta sääntelystä seuraisi, että sijoittajansuoja heikkenee suhteessa vastikään voimaan tulleeseen sääntelyyn (TaVM 15/2016 vp, s. 11). Joukkorahoituslain 10 §:n 3 momentin 5 kohdassa tulisi viitata myös sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 2 momenttiin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK katsoi, että ehdotettua tiukempi sääntely voisi vahvistaa rahoitusvakautta ja parantaa sijoittajansuojaa. Tiukempaa sääntelyä tulisi harkita, jos sen kustannukset jäävät hyötyjä pienemmiksi.

Oikeusministeriön mukaan tarkoituksena ei liene ollut heikentää sijoittajansuojaa suhteessa voimassa olevaan lakiin (TaVM 15/2016 vp, s. 11).

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä ei tämän esityksen ja hallitusohjelman yleisen linjauksen mukaisesti ole päädytty ehdottamaan direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittävää kansallista lisäsääntelyä myöskään kyseisen osittaispoikkeussäännöksen osalta. Lakiehdotuksilla ei kuitenkaan ole tarkoitus heikentää sijoittajansuojaa suhteessa vastikään voimaan tulleeseen joukkorahoitussääntelyyn. Tämän vuoksi esityksen jatkovalmistelun yhteydessä 1. lakiehdotuksen ja 4. lakiehdotuksen sisältämiä asianmukaisuusarviointia koskevia säännöksiä on voimassa olevaa joukkorahoituslakia vastaavasti täsmennetty siten, että asianmukaisuusarviointivelvollisuus kohdistuisi sijoituksiin, jotka ylittävät 2 000 euroa.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on kuitenkin syytä seurata markkinoiden kehitystä ja arvioitava kyseisen uuden poikkeussääntelyn vaikutuksia. Finanssivalvonnan valvontahavaintojen perusteella voidaan tällöin myös arvioida sääntelyssä mahdollisesti olevia puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien muiden kansallisten säännösten antamista. Tilannetta on hallituksen esityksen antamisen jälkeen seurattava myös muissa jäsenvaltioissa omaksuttujen sääntelyratkaisujen ja niiden soveltamiskäytännöstä saatujen kokemusten perusteella. Vielä ei ole tietoa siitä, missä määrin EU jäsenvaltiot tulevat säätämään MIFID II:n täytäntöönpanon seurauksena direktiivin vähimmäisvaatimuksia tiukempia kansallisia säännöksiä kyseisen poikkeussäännöksen osalta.

Asiakasvarasääntely

Ne lausunnonantajat, jotka ottivat kantaa asiakasvarojen säilyttämisestä koskeviin ehdotuksiin, suhtautuivat Finanssivalvontaa ja oikeusministeriötä lukuun ottamatta kielteisesti ehdotettuun lisäsääntelyyn koskien omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä. Ehdotuksen mukaan omasta pyynnöstään ammattimaiseksi asiakkaaksi luokitellun luonnollisen henkilön sijoittajansuojaa olisi vahvistettu estämällä omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt. Lausunnonantajat pitivät sijoittajansuojan vahvistamiseksi ehdotettua lisäsääntelyä tarpeettomana ja heidän liiketoimintamahdollisuuksiaan rajoittavana ennen kaikkea rajat ylittävissä rahoitusvakuusjärjestelyissä.

Lausuntopalautteen johdosta 1. lakiehdotusta on esityksen jatkovalmistelun yhteydessä muutettu siten, että omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyt ovat kiellettyjä ainoastaan ei-ammattimaisten asiakkaiden kanssa.

Sijoittajien korvausrahastosääntely

Osa lausunnonantajista nosti lausunnoissaan esiin tarpeen muuttaa voimassa olevan sijoituspalvelulain 11 lukua korvausrahaston kannatusmaksujen perusteiden osalta (EK, Evervest, Investdor ja FiBAN) ja muistuttivat eduskunnan joukkorahoituslain antamisen yhteydessä antamasta ponnesta, jonka mukaan sijoittajien korvausrahastosääntelyä koskeva sääntely tulee saattaa vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön tarpeita.

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä kyseistä muutosta ei ole tehty. Sijoittajien korvausrahastosääntelyn uudistamistyö on kuitenkin jo käynnistetty valtiovarainministeriössä. Aikatau-

lupaineista johtuen kyseisen sääntelyn muuttaminen ei ole ollut mahdollista MIFID II:n täytäntöönpanon yhteydessä.

Sijoittajien korvausrahasto kiinnitti lausunnossaan huomiota strukturoitua talletusta koskevaan määritelmään. Määritelmästä olisi mahdollista johtaa tulkinta, joka edellyttäisi liikkeeseenlaskijan liittymään talletussuojarahaston lisäksi myös sijoittajien korvausrahastoon. Lausuntopalaute on pyritty huomioimaan ja vastaavasti on muutettu 1. lakiehdotuksen ehdotettua 11 luvun 1 §:n muotoilua siten, että strukturoitujen talletusten osalta korvausrahastoa vastaava vaatimus täyttyy jo sillä, että sen liikkeeseen laskenut luottolaitos on talletussuojarahaston jäsen.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettu laki

Lausuntopalautteen johdosta 2. lakiehdotusta on muutettu siten, että pörssiä ei ole Suomessa nimetty suoraan lain nojalla direktiivin tarkoittamalla tavalla sellaiseksi merkittäväksi toimijaksi, jolle olisi asetettava sen johdon nimittämiseen ja ajankäyttöön liittyviä erityisiä vaatimuksia laissa. Tältä osin Suomessa ei poikettaisi muissa Pohjoismaissa esillä olleista linjauksista. Finanssivalvonta esitti lausuntopalautteessaan 2. lakiehdotuksen lukujaon muuttamista vastaamaan enemmän voimassa olevan lain lukujakoa. Lausuntopalautteen johdosta on muutettu 2. lakiehdotuksen 2 luvun otsikointia vastaamaan tarkemmin luvun sisältöä. Lain 3 luvusta on siirretty 2 lukuun pörssin kotipaikan siirtoa Euroopan talousalueella ja pörssin osallistumisesta sulautumiseen ja jakautumiseen Euroopan talousalueella koskevat pykälät.

Finanssivalvonta esitti myös lausuntopalautteessaan, että pörssin toimilupa tulisi siirtää Finanssivalvonnan päätettäväksi. Voimassa olevan sääntelyn mukaan pörssin toimiluvasta päättää valtiovarainministeriö kuultuaan asiassa Finanssivalvontaa. Lakiehdotuksessa toimiluvan käsittely on säilytetty nykyisellään asian kansantaloudellisen merkittävyyden johdosta.

Vastaavasti Pörssi esitti lausunnossaan, että pörssin sääntöjen hyväksymismenettelystä tulisi luopua tai vähintään siirtää sääntökäsittely Finanssivalvonnan päätettäväksi. Perusteluissaan Pörssi esitti, että pörssin sääntökäsittely on joustavammin järjestetty myös muissa Pohjoismaissa. Sääntökäsittelyn osalta lakiehdotuksessa on säilytetty vastaavasti kuin toimiluvan osalta päätösmenettely ja asian päätösvalta valtiovarainministeriössä.

Lausuntopalautteen johdosta 2.lakiehdotukseen on muutoin lähtökohtaisesti huomioitu Pörssin ja Finanssivalvonnan tekniset kommentit.

Julkiset sisäpiirirekisterit

Osa lausunnonantajista (FA, OP Ryhmä, EK, Kuntarahoitus ja Lakiasiaintoimisto JLM Immonen Oy) ehdotti nykysääntelyyn sisältyvien sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden ja siihen perustuvan sisäpiirirekisterin ylläpitovelvollisuuden kumoamista joko kokonaisuudessaan tai osin. Ehdotuksia sisäpiirirekisterien ylläpitoon liittyvien vuosi-ilmoitusvelvollisuuksien kumoamisesta joko kannatettiin tai siitä ei lausuttu.

OP Ryhmä ymmärsi julkisen sisäpiirirekisterisääntelyn taustalla olevat rahoitusmarkkinapoliittiset tavoitteet, mutta kiinnitti samalla huomiota suomalaisten pankkien ja ulkomaisten pankkien eriarvoiseen kohteluun. FA:n mukaan esitys sisältää kansallista ylisääntelyä sisäpiirikaupankäynnin ja henkilökohtaisten liiketoimien päällekkäisen sääntelyn osalta. Päällekkäiset järjestelmät aiheuttavat toimijoille niiden hyödyt huomattavasti ylittävää haittaa. Koska sisäpiirirekisterisäännöksiä ei sovelleta sivuliikkeisiin, jäisivät ne sovellettavaksi vain harvalukuisen ja pääosin kooltaan pieniin toimijoihin aiheuttaen toimijoille kustannuksia ja epätaisaista kilpailuympäristöä ilman vastaavia hyötyjä. Koska sivuliikkeiden markkinaosuus on

kasvanut merkittävästi ja merkittäväksi, kansallisen sääntelyn alkuperäinen tavoite ei enää toteudu. Kuntarahoituksen mukaan säännökset soveltuvat myös sellaisiin sijoituspalveluyrityksiin, joiden liiketoimintamalliin ei kuulu minkäänlainen toiminta sellaisilla osakkeilla, joilla käydään kauppaa kauppapaikalla Suomessa tai joiden arvo määräytyy tällaisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiirirekistereitä koskeviin lakiehdotuksiin ei esityksen jatkovalmistelun yhteydessä esityksessä jo esitetyn perusteiden ole katsottu olevan tarvetta tehdä muutoksia.

Joukkorahoituslaki

Toimilupavaatimus

Suurin osa lausujista joko nimenomaisesti kannatti ehdotusta sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjän rekisteröintivaatimuksen muuttamista toimilupavaatimukseksi (OP Ryhmä, Finanssivalvonta, FA, FiBAN, Invesdor ja Pörssisäätiö) tai ei siitä lausunut.

Osa lausunnonantajista sen sijaan vastusti tai kyseenalaisti ehdotuksen (Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät, Privanet, Aki Kallio, Asianajajaliitto, Joukkorahoitusyhdistys)

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetyn perusteiden nykyisen lain edellyttämää rekisteröitymisvaatimusta ei voida pitää kyseisten toimijoiden osalta riittävänä, vaan niiltä on edellytettävä direktiivin sanamuodon (*authorised*) ja tavoitteiden (*at least analogous*) mukaisesti toimilupaa. Joukkorahoituslakiin ehdotetuissa säännöksissä pannaan täytäntöön direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa viitattujen direktiivin säännösten asettamat vähimmäisvaatimukset toimilupamenettelylle ja jatkuvalla valvonnalla. Muille toimijoille rekisteröitymisen ehdotetaan jatkossakin olevan riittävää.

Nykyisen joukkorahoituslain rekisteröitymisvaatimuksia ei sisällöltään voida pitää direktiivissä asetettuja vähimmäisvaatimuksia vastaavina. Direktiivin edellyttämät toimilupavaatimukset ovat huomattavasti laajemmat, kuin joukkorahoituslain nykyisen rekisteröintimenettelyn asettamat vaatimukset. Direktiiviin perustuvien ehdotettujen toimilupavaatimusten kutsumista kansallisesti rekisteröintivaatimuksiksi voitaisiin pitää keinotekoisena ja markkinoita harhaanjohtavana järjestelyä. Toimijoiden olisi joka tapauksessa noudatettava Finanssivalvonnan normaalia toimilupamenettelyä. Olisi myös epätarkoituksenmukaista sekä osapuolten kustannuksia ja hallinnollista taakkaa lisäävää säätää Finanssivalvonnan toimilupamenettelyä ja sitä tavoitteiltaan vähintään vastaavaa erillistä, hyvin laajaa ja yksityiskohtaista sääntely- ja valvontakehikkoa yksinomaan sijoitusmuotoista joukkorahoitusta välittäville.

Joukkorahoituslain esitöissä (HE 46/2016 vp s. 135) viitattu perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö ei myöskään tässä asiayhteydessä ole relevantti. Viitatussa perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä kyse on ollut rekisteröintivelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesta tarkastelemisesta perustuslaissa säädetyn elinkeinovapauden kannalta, jossa kyse on ollut elinkeinovapauden rajoittamista tarkoitettavan sääntelyn täsmällisyydelle asetettavista vaatimuksista. Tässä hallituksen esityksessä on kyse MIFID:n toimeenpanosta sijoittajansuojan vahvistamiseksi. Direktiivin (johdantolause 42) mukaan on syytä erityisesti vaatia jäsenvaltioita soveltamaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätettäviin henkilöihin vaatimuksia, jotka vähintään vastaavat direktiivissä vahvistettuja vaatimuksia, erityisesti silloin, kun ollaan myöntämässä toimilupaa, kun arvioidaan näiden mainetta ja kokemusta ja mahdollisten osakkeenomistajien sopivuutta ja kun tarkastellaan toimiluvan myöntämisen ja jatkuvan valvonnan edellytyksiä.

On myös huomattava, että EU-sääntelyssä rekisteröintiä ja toimilupaa edellyttävistä toiminnoista säädetään tyypillisesti erikseen. Esimerkiksi maksupalveludirektiivi ja EU:n viitearvoasetus, kuten myös AIFMD-direktiivi säätävät nimenomaisesti erikseen toimilupa ja rekisteröintivelvoitteista.

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä esityksessä ehdotettuun toimilupavaatimukseen ei lausuntojen perusteella ehdoteta tehtävän muutoksia.

Joukkorahoituslain ja muun lainsäädännön soveltamisalojen selkeyttäminen

Osa lausunnonantajista kannatti ehdotusta joukkorahoituslain ja sijoituspalvelulain välisen nykyisen epäselvän suhteen selkeyttämisestä ja toteutustapaa pidettiin joko kokonaisuudessaan tai pääosin onnistuneena (oikeusministeriö, Finanssivalvonta, FA, OP Ryhmä ja Investor). Oikeusvarmuuden merkitystä kaikille osapuolille korostettiin. Osa lausunnonantajista toivoi, että joukkorahoituslain suhdetta muuhun arvopaperimarkkinalainsäädäntöön vielä enemmän selkeytettäisiin (FA, EK, Pörssisäätiö, OP Ryhmä ja Finanssitaito).

Osa lausunnonantajista vastusti joukkorahoituslain muutosehdotuksia direktiiviin perustumatomina, tarpeettomina, ennenaikaisina, tarkoitushakuisena, kotimaisten rahoitusmarkkinoiden kehityksen kannalta haitallisina, hallitusohjelman vastaisena sekä vaikutusarvioiden osalta ja muutoinkin puutteellisesti valmisteltuna (Aki Kallio, Privanet, Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät ja Joukkorahoitusyhdistys).

Saadun lausuntopalautteen johdosta 4. lakiehdotuksen perusteluja on esityksen jatkovalmistelun yhteydessä edelleen pyritty selkeyttämään. Joukkorahoituslain tarkoituksena ei ole kansallisesti sivuuttaa MIFID II:n velvoitteita, joita kaikkien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten sekä muiden toimilupansa puitteissa sijoituspalveluja rahoitusvälineillä tarjoavien toimijoiden tulee noudattaa. Joukkorahoituksen välittäjään kussakin yksittäistapauksessa sovellettavat sijoituspalvelulain säännökset ratkeaisivat sen mukaan, millaisesta sijoituspalvelusta (liiketoimintamallista) olisi kulloinkin kyse. Esimerkiksi kyseen ollessa sijoitusneuvonnasta tai liikkeeseenlaskun järjestämisestä soveltuisivat joukkorahoituksen välittäjään sijoituspalvelulain kyseistä toimintaa koskevat säännökset. Osa lausunnonantajista (FA, OP Ryhmä ja EK) piti voimassa olevan joukkorahoituslain suhdetta myös arvopaperimarkkinalakiin epäselvänä ja toivoi sääntelyn selkiyttämistä myös tältä osin. Joukkorahoituslain nykyisiin soveltamisalassäännöksiin suhteessa arvopaperimarkkinalakiin ei esityksen jatkovalmistelun yhteydessä ole ehdotettu muutoksia. Säännökset eivät suoraan liity MIFID II:n nojalla täytäntöön pantaviin säännöksiin.

Yksittäisiä huomioita joukkorahoituslain muutosehdotuksiin

Joukkorahoitusyhdistyksen näkemyksen mukaan valtiovarainministeriön tulkinta direktiivin pakollisista vaikutuksista joukkorahoituslakiin on virheellinen. Ehdotettu lakimuutos toisi tullessaan myös kokonaan uuden väliportaan osatoimiluvan kautta. Tämä uusi väliportas on tarpeeton ja luo Euroopan monimutkaisimman ja vaikeaselkoisimman lainsäädännöllisen joukkorahoitusta koskevan kehikon. Uusi tulkintalinja vaikuttaa myös olevan ristiriidassa komission pääomamarkkinaunionin puolivälitarkastelua koskevan tiedonannon kanssa. EK on myös kiinnittänyt huomiota komission pääomamarkkinaunionia koskevaan väliraporttiin.

Kyseisen lausuntopalautteen johdosta esitykseen ei jatkovalmistelussa ole tehty muutoksia. Ehdotettu lakimuutos ei tuo tullessaan väitetyllä tavalla kokonaan uutta ja tarpeetonta väliportasta osatoimiluvan kautta. Sijoituspalvelulakiin ehdotetun osittaispoikkeussäännöksen (1 luvun 3 §) tarkoitus on päinvastoin mahdollistaa täyden toimiluvan toimijoita kevyempi säänte-

ly-ympäristö sellaisille toimijoille, jotka haluavat kyseistä osittaispoikkeussäännöstä (rajoitettua toimilupaa) hyödyntää. Esimerkkinä tästä voivat olla joukkorahoituksen välittäjät. Ehdotus ei myöskään ole lausunnossa väitetyllä tavalla ristiriidassa komission pääomamarkkinaunionin puolivälitarkastelua koskevan tiedonannon kanssa. Kyseisessä komission raportissa komissio toteaa, että se tulee arvioimaan finanssiteknologiaan liittyen EU-laajuisen toimiluvan ja rajan yli tarjoamisen sääntelykehikkoa. Komission arvioinnin kohteena tulisi siten olemaan esimerkiksi sähköisten alustapalvelujen tarjoamiseen liittyvän sääntelyn tarve, kuten toimilupavaatimukset ja rajan yli tarjoamisen salliminen. Finanssiteknologian hyödyntäminen ei kuitenkaan tarkoita sektorikohtaisen sääntelyn sivuuttamista. Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä on kyse MIFID II:n täytäntöönpanosta, jonka määräaika on jo umpeutunut.

Suomen Yrittäjien mukaan esitysluonnos näyttäisi johtavan tilanteeseen, jossa toimijan, joka tarjoaa sekä laina- että sijoitusmuotoista joukkorahoitusta, pitää sekä rekisteröityä että hakea toimilupaa Finanssivalvonnalta. Tällainen päällekkäinen hallinnollinen taakka on tarpeeton ja tulee toteutuessaan rajusti leikkaamaan joukkorahoituksen välitystä.

Esityksen jatkovalmistelussa 4. lakiehdotuksen perusteluja on tältä osin selkeytetty niin, että rekisteröitymisvelvollisuus koskee vain muita kuin toimiluvallisia joukkorahoituksen välittäjiä.

Asianajajaliiton mukaan ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden kannalta on ongelmallista, jos toimijoille asetetaan uusia vaatimuksia välittömästi ilman, että vaatimusten asettaminen on sääntelyn näkökulmasta yksiselitteisen ehdotonta. Asianajajaliitto toteaa myös yleisenä kommenttina, että joukkorahoitusta tarjoavien toimijoiden näkökulmasta on ongelmallista, että toimintaedellytyksiä koskeva muutos tehdään hetkellä, jolloin moni joukkorahoituksen tarjoaja on vasta rekisteröitymässä.

Kyseisen lausuntopalautteen johdosta esitykseen ei jatkovalmistelussa ole tehty muutoksia. Joukkorahoituslakiin ehdotetaan tehtävän ainoastaan direktiivin edellyttämät välttämättömät muutokset. Näitä ovat toimilupavaatimus sekä joukkorahoituksen välittäjään direktiivin 3 artiklan nojalla sovellettavat sijoituspalvelulain säännökset. Joukkorahoituslakiin MIFID II:n seurauksena tehtävät muutostarpeet on jo osin ennakoitu nykyistä joukkorahoituslakia valmisteltaessa (HE 46/2016).

FA:n mukaan virheellisten tulkintojen välttämiseksi olisi erityisesti tarpeen selvittää sitä, mitä sääntelyä sovelletaan sijoituspalveluita tarjoavaan luottolaitokseen, joka välittää sijoitusmuotoista joukkorahoitusta rahoitusvälineillä. Olisi lisäksi toivottavaa, että hallituksen esityksessä käsiteltäisiin lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja kyseisen lain soveltuvuutta sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen rahoitusvälineillä.

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä oikeustilan selkiyttämiseksi joukkorahoituslain soveltamisalaan on lisätty informatiiviset viittaukset muuhun sovellettavaan lainsäädäntöön, kuten sijoituspalvelun tarjoamiseen rahoitusvälineillä ja kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä. Joukkorahoituslakiin on kansallisesti säännellyn lainamuotoisen joukkorahoituksen välittämisen lisäksi kirjoitettu informatiiviset säännösviittaukset niihin sijoituspalvelulain säännöksiin, jotka mahdollistavat kevyemmin säännellyn sijoituspalvelujen tarjoamisen rahoitusvälineillä. Nämä kevennetyt säännökset tulevat sovellettavaksi vain sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdan osapoikkeussäännöksen perusteella toimiluvan saaneisiin palvelun tarjoajiin. Sellaiseen sijoituspalveluyritykseen, luottolaitokseen tai vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka toimii muun kuin sijoituspalvelulain kyseisen osittaispoikkeuksen nojalla, sovelletaan soveltuvia sijoituspalvelulain säännöksiä täysimääräisesti.

Front Capitalin mukaan lain joukkorahoituksen määritelmää tulisi täsmentää suhteessa hiljattain uudistettuun määritelmään vertaislainavälityksestä. Front Capital kiinnittää huomiota siihen, että vertaislainavälitystä ei ole aikaisemmin joukkorahoitusta koskevassa sääntelyssä ja esitöissä käsitelty lainkaan joukkorahoituksena. Lakiin tulisi lisätä maininta siitä, ettei lain säännöksiä sovelleta vertaislainavälitykseen.

Kyseisen lausuntopalautteen vuoksi esitykseen ei ole tarvetta tehdä muutoksia, koska joukkorahoituslain soveltamisalasäännöksen mukaan lakia ei sovelleta sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, jossa velallisenä on kuluttaja.

FiBAN toteaa, että on epäoogista, että joukkorahoituslaissa on 5 miljoonan euron esiteraja ja arvopaperimarkkinalaissa 2,5 miljoonan esiteraja. Sääntely olisi tältä osin syytä johdonmukaistaa, jottei se tulevaisuudessa aiheuta määrittelyongelmia. FiBAN myös tuo esiin, että joukkolainojen kohtalo, johon esitysluonnoksessa ei puututa, on hieman epäselvä.

Arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1129/2017 (EU:n esiteasetus) täytäntöönpanon yhteydessä tullaan esiterajaan esittämään muutoksia. Samassa yhteydessä voidaan arvioida yhtenäistämistarpeita kokonaisuudessaan.

Vaikutusarviot joukkorahoituslain osalta

Eräät lausunnonantajat ovat pitäneet joukkorahoituslain vaikutusarvioita ja toimijoiden mahdollisuutta esittää niistä näkemyksiä suppeina (Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät, Privanet, Aki Kallio, Joukkorahoitusyhdistys).

Esitystä valmisteltaessa joukkorahoituslain muutosehdotuksista järjestettiin erityisesti eri markkinaosapuolten näkemysten saamiseksi laaja julkinen kuulemistilaisuus valtiovarainministeriössä 29 päivänä toukokuuta 2017. Kuulemistilaisuudesta ja sitä seuranneesta laajasta lausuntokierroksesta huolimatta valtiovarainministeriö ei ole saanut kyseisiltä sidosryhmiltä konkreettisia, kohdennettuja ja perusteltuja näkemyksiä esitysluonnoksessa esitettyjen vaikutusarvioiden kehittämiseksi.

Jatkovalmistelun tarve erityisesti joukkorahoituslain osalta

Hallituksen esitysluonnosta pidettiin kokonaisuutena pääsääntöisesti hyvin valmisteltuna ja siinä omaksuttua minimi-implementoinnin linjaa tervetulleena (OP Ryhmä, FA, EK, Energia-teollisuus ja Pörssisäätiö). Osa lausunnonantajista (Finanssivalvonta, FA ja EK) piti ensisijaisen tärkeänä, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle siten, että lait voitaisiin vahvistaa hyvissä ajoin ennen EU-sääntelyn soveltamisen alkamista 3 päivänä tammikuuta 2018.

Valmistelua pitivät puutteellisena erityisesti joukkorahoituslain osalta Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät, Privanet, Aki Kallio ja Joukkorahoitusyhdistys. Kyseiset lausunnonantajat pitivät tärkeänä joukkorahoituslain muutosehdotusten siirtämistä jatkovalmisteluun.

Esityksen jatkovalmistelun yhteydessä joukkorahoituslain muutosehdotusten irrottamista erilliseen jatkovalmisteluun ei ole pidetty tarpeellisena. On syytä korostaa direktiivin kansallisen täytäntöönpanon edellyttävän joukkorahoituslakiin ehdotettuja muutoksia säädetyssä määräajassa. Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon määräaika päättyi 3 päivänä heinäkuuta 2017. Kyseisiä säännöksiä on sovellettava 3 päivästä tammikuuta 2018 alkaen. Asian siirtäminen jatkovalmisteluun loisi todellisen riskin komission rikkomusmenettelystä ja EU:n tuomiois-

HE 151/2017 vp

tuimen Suomen valtiolle määräämistä merkittävistä taloudellisista seuraamuksista EU-oikeuden rikkomisen seurauksena (SEUT 260 artiklan 3 kohta). Komission 19 päivänä tammikuuta 2017 julkaisemassa tiedonannossa ”EU:n lainsäädäntö - parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla” komissio on esittänyt ryhtyvän EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen tehostamiseen. Aihe on yksi Jean-Claude Junckerin johtaman komission poliittisista painopisteistä. Tiedonannossa esitettyjen toimenpiteiden seurauksena jäsenvaltiot voivat joutua EU-oikeuden rikkomista koskevaan menettelyyn nykyistä nopeammin, jonka lisäksi todennäköisyys joutua maksamaan täytäntöönpanoviiävyyksien seurauksena taloudellisia sanktioita kasvaa. Suomen osalta kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäissumma on tällä hetkellä 1 528 000 euroa, mutta hyvitys saattaa olla huomattavasti suurempikin riippuen muun muassa rikkomuksen kestosta ja kyseessä olevan direktiivin merkittävydestä yksityisten henkilöiden oikeuksien kannalta (E-kirje 20/2017 vp).

Komission rikkomusmenettelyn ohella direktiivin puutteellinen tai viivästynyt täytäntöönpano luo riskin Suomen valtiolle syntyvästä vahingonkorvausvastuusta. Yksityinen oikeussubjekti voi nostaa jäsenvaltiota vastaan vahingonkorvauskanteen, jos hän katsoo, että jäsenvaltion EU-oikeuden vastaisesta toiminnasta on aiheutunut hänelle vahinkoa. MIFID II:n kansallinen täytäntöönpano on jo tällä hetkellä ulkoasiainministeriön seurantalistalla.

Täytäntöönpanon puutteellisuus tai sen myöhästyminen aiheuttaa myös huomattavaa oikeudellista epävarmuutta. Merkittäviä oikeudellisia epävarmuustekijöitä ja riskejä aiheutuu niin eri markkinaosapuolille ja sijoittajille kuin myös viranomaisille. Rahoitusmarkkinoiden toimintaympäristön kansainvälisyyden vuoksi suomalaisen sääntelyn puutteelliseen sisältöön ja sen valvontaan liittyvillä epävarmuustekijöillä voi olla myös huomattavia kielteisiä taloudellisia vaikutuksia.

Muutoksenhaku

Osa lausunnonantajista otti kantaa ehdotettuun muutokseen yksinkertaistaa Finanssivalvonnan päätösten muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Oikeusministeriö, korkein hallinto-oikeus ja Finanssivalvonta pitivät tarpeellisena säätää muutoksenhakutuomioistuimen tehtävä erikseen nimetyille hallinto-oikeudelle. Lisäksi oikeusministeriö ja korkein hallinto-oikeus esittivät, että esitykseen lisätään valituslupaa koskeva säännös.

Lausuntopalautteen johdosta 3. lakiehdotusta on esityksen jatkovalmistelun yhteydessä muutettu siten, että muutoksenhaku Finanssivalvonnan tekemiin päätöksiin keskitettäisiin Helsingin hallinto-oikeuteen ja valituksen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa edellyttäisi valituslupaa.

Eduskunnan ponsi (EV 44/2017 vp)

Esitys sisältää MIFID II -direktiiviin sisältymättömän ehdotuksen, jolla laitetaan täytäntöön eduskunnan edellyttämä lainsäädäntömuutos koskien listaamattomia yhtiöitä (eduskunnan vastaus EV 44/2017 vp hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp)). Ponnin mukaan eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy viipymättä valmistelemaan lainsäädäntöä, jonka nojalla kielletään suomalaisen listaamattoman osakeyhtiön osakkeiden liittäminen ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään.

EK toi pontta koskevassa lausunnossaan esiin ehdotuksen kielteiset vaikutukset yhtiöiden rahoituksen saamiselle sekä yhtiöiden tosiasialliselle mahdollisuudelle valita ulkomainen arvopaperikeskus. Lausunnonantajan mukaan esitys rajoittaa elinkeinon vapautta ja on ongelmalli-

nen EU-oikeuden kannalta. Suomen pääomasijoitusyhdistys ry totesi omassa lausunnossaan ehdotuksen aiheuttavan kielteisiä vaikutuksia listautumista harkitseville yhtiölle. FA yhtiö EK:n lausuntoon.

EK:n ja Suomen pääomasijoitusyhdistys ry:n lausunnoissaan kuvaamat riskit voivat olla mahdollisia, mutta eduskunnan yksiselitteisen ponnen vuoksi esityksen jatkovalmistelussa muutosehdotuksiin ei ole ryhdytty.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksulaitoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Kyseisellä hallituksen esityksellä pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/1001/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (jäljempänä *toinen maksupalveludirektiivi*), II osasto sekä vähäisessä määrin IV ja VI osaston säännöksiä. Kyseisessä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maksulaitoslakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettua lakia osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä on ehdotettu, minkä vuoksi ehdotukset olisi tarvittaessa sovitettava yhteen.

Toisen maksupalveludirektiivin täytäntöönpanoa muilta osin koskeva erillinen hallituksen esitys esitellään oikeusministeriöstä. Kyseisessä hallituksen esityksessä muutettaneen maksupalvelulakia osittain samoilta osin kuin tämän esityksen 19. lakiehdotuksessa, minkä vuoksi ehdotukset on tarpeen sovittaa yhteen, jos lakiehdotuksia käsitellään eduskunnassa samanaikaisesti.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnassa on lisäksi käsiteltävänä valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia osittain samoilta osin kuin tämän esityksen 16. lakiehdotuksessa, minkä vuoksi ehdotukset olisi sovitettava yhteen.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltavana hallituksen esitys laiksi vakuutusten tarjoamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (EU) 2016/97 täytäntöönpanemiseksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Sijoituspalvelulaki

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA

1 luku Yleiset säännökset

Lain 1 luku ehdotetaan siihen tehtävien useiden muutosten vuoksi muutettavaksi kokonaisuudessaan.

1 §. Soveltamisala. Voimassa olevan 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua. Momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään maininta sijoitustoiminnan harjoittamisesta MIFID II -direktiiviä vastaavasti. Nykyinen 1 momentti vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 1 momenttia. Soveltamisalasäännös pohjautuu sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säätämisen yhteydessä omaksuttuun ja lain esitöihin (HE 43/2007 vp) kirjattuun tulkintaan, jonka mukaan sijoituspalvelun käsite kattaa myös MIFID I -direktiivissä tarkoitettua sijoitustoiminnan harjoittamista.

MIFID II:n mukaan sijoituspalvelulla ja -toiminnalla tarkoitetaan sen liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja palveluja ja toimintaa, jotka liittyvät liitteen C osassa lueteltuihin rahoitusvälineisiin. Liitteen A osan 3 kohdassa mainitaan kaupankäynti omaan lukuun, joka voidaan katsoa otsikossa tarkoitetuksi sijoitustoiminnan harjoittamiseksi. Voimassa olevassa sijoituspalvelulaissa kaupankäynnillä omaan lukuun tarkoitetaan kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun, joka vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ssä määriteltyä vastaavaa palvelua. Viimeksi mainitun lain esitöiden mukaan (HE 43/2007 vp) kaupankäynnillä omaan lukuun tarkoitetaan ”kaikkea sellaista omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa sijoituspalveluyritys ostaa tai myy rahoitusvälineitä omaan salkkuunsa”.

MIFID II:n mukaan kaupankäynnillä omaan lukuun tarkoitetaan omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien liiketoimien toteuttaminen. Direktiivissä on useita säännöksiä, joissa säädetyt veloitteet liittyvät asiakastoimeksiantojen toteuttamiseen yhteydessä toteutettavaan omaan lukuun tapahtuvaan kaupankäyntiin. Lain oikean soveltamisen varmistamiseksi ehdotetaan, että sijoitustoiminnan harjoittaminen kirjataan nykyistä selkeämmin lakiin direktiiviä vastaavasti.

Pykälässä ei enää ehdoteta säädettäväksi nykyisen 2 momentin tavoin omaan lukuun kauppaa käyvää liiketoiminnan harjoittajaa koskevasta poikkeussäännöksestä. Säännöksen nykyistä 2 momenttia osin vastaavasta uudesta poikkeussäännöksestä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin logiikan mukaisesti muiden lain soveltamisalaa koskevien poikkeussäännösten yhteydessä lain 1 luvun 2 §:ssä ja sen 1 momentin 3 kohdassa.

Vakuutusten tarjoamisesta säädetään erikseen.

2 §. Poikkeukset lain soveltamisalasta. Ehdotetun 2 §:n 1 momentin 1 kohta vastaisi nykyistä pykälää. Momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi direktiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa vastaavaksi niin, että poikkeuksen edellytyksenä ei enää olisi liike- tai ammattitoiminnan sääntely nimenomaisesti laissa. Poikkeussäännöksen soveltamiseksi ehdotetaan riittävän

sen, että toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun laissa, hallinnollisissa määräyksissä tai ammattikunnan eettisissä säännöissä erikseen säännelty liike- tai ammattitoiminnan ohessa.

Ehdotettu *uusi 3 kohta* vastaisi osin nykyisin voimassa olevaa 1 §:n 2 momenttia. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Ehdotettu uusi poikkeussäännös muuttaisi nykyisin voimassa olevaa 1 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä ensinnäkin siten, että se ei enää koskisi yleisesti kaikilla rahoitusvälineillä käytävää kauppaa omaan lukuun. Uusi säännös olisi soveltamisalaltaan suppeampi, sillä se koskisi ainoastaan muilla rahoitusvälineillä kuin hyödykejohtannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohtannaisilla käytävää kauppaa omaan lukuun. Säännöksen mukaan kyseisillä muilla rahoitusvälineillä ei saisi tarjota muita sijoituspalveluja. Sijoituspalvelut ehdotetaan määriteltäviksi luvun 15 §:ssä ja kyseinen säännös kattaa myös direktiivin liitteen I A osassa tarkoitetun sijoitustoiminnan. Vastaaventyypisestä poikkeussäännöksestä koskien kaupankäyntiä omaan lukuun hyödykejohtannaisilla, päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohtannaisilla ehdotetaan säädettäväksi direktiivin mukaisesti erikseen momentin 4 kohdassa.

Ehdotettu säännös asettaisi lisäksi aiempaa useampia edellytyksiä poikkeussäännöksen soveltamiselle. Nykyisen säännöksen tavoin poikkeussäännös ei olisi ehdotetun a alakohdan mukaan sovellettavissa markkinatakaajiin. Toiseksi poikkeussäännös ei soveltuisi ehdotetun b alakohdan mukaan sellaisiin tilanteisiin, joissa toimija olisi säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsen tai osapuoli taikka käyttäisi suoraan sähköistä markkinnoillepääsyä kauppapaikkaan, lukuun ottamatta finanssialan ulkopuolisia yhteisöjä, jotka toteuttavat kauppapaikassa liiketoimia, jotka vähentävät suoraan näiden finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen tai niiden konsernien liiketoimintaan tai rahoitustoimintaan liittyviä riskejä objektiivisesti mitattavissa olevalla tavalla. Kolmanneksi poikkeussäännös ei ehdotetun c alakohdan mukaan soveltuisi henkilöihin, jotka soveltavat huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää. Neljänneksi poikkeussäännös ei ehdotetun d alakohdan mukaan soveltuisi silloin, jos henkilö käy kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja. Kolme viimeksi mainittua poikkeussäännöksen soveltamisen edellytystä olisivat uusia.

Ehdotettu *uusi 4 kohta* supistaa ja täsmentää nykyisin voimassa olevaa 2 §:n 1 momentin 3 kohdan poikkeussäännöstä. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan j alakohtaan. Säännöksen tavoitteena on kaventaa poikkeussäännöksen soveltamisalaa siten, että jatkossa yhä harvempi pääasiallisena liiketoimintanaan muuta kuin sijoituspalvelujen tarjoamista, pankkitoimintaa tai hyödykejohtannaisiin liittyvää markkinatakausta harjoittava yhtiö jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle. Sellaisten finanssialan ulkopuolisten yritysten, joiden kaupankäynti rahoitusvälineillä on suhteettoman suurta verrattuna pääasialliseen liiketoimintaan tehtyjen sijoitusten arvoon, olisi jatkossa kuuluttava lain soveltamisalaan. Säännöksen tavoitteena on ehkäistä markkinoiden väärinkäyttöä, järjestelmäriskin toteutumista ja kilpailun vääristymistä sekä turvata säännösten yhdenmukainen soveltaminen eri toimijoihin. Komission asetuksessa tullaan myös asettamaan edellytykset sille, että kyseinen toiminta tapahtuu ryhmätasolla pääasiallisen liiketoiminnan oheistoimintana. Edellytyksenä poikkeussäännöksen soveltamiselle on myös se, ettei liiketoiminnan harjoittaja sovelta huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää. Kyseistä poikkeussäännöstä soveltavien yhtiöiden olisi lisäksi vuosittain ilmoitettava Finanssivalvonnalle, että ne soveltavat kyseistä poikkeussäännöstä. Liiketoiminnan harjoittajien olisi myös Finanssivalvonnan pyynnöstä perusteltava se, että kyse on oheistoiminnasta.

Nykyisen lain 2 §:n 1 momentin 4, 5 ja 6 kohtia vastaavia poikkeussäännöksiä ei ehdoteta sisällytettäväksi lakiin. Nykyisen säännöksen 4 kohta perustuu MIFID I -direktiivin 2 artiklan 1 kohdan k alakohtaan, jota vastaavaa säännöstä ei enää ole MIFID II -direktiivissä. Lain soveltamisalaan liittyvistä poikkeuksista koskien omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä hyödyk-

keillä ja hyödykejohdannaisilla ehdotetaan säädettäväksi direktiivin 2 artiklan 1 kohdan j alakohdan mukaisesti lain uudessa 4 kohdassa. MIFID II -direktiivi ei myöskään sisällä MIFID I -direktiivin 2 artiklan 1 kohdan l alakohdan perustuneita ja nykyisen lain 5 ja 6 kohtiin sisältyviä poikkeussäännöksiä. Ehdotettu *5 kohta* olisi uusi. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan k alakohdan. Direktiivin säännös vastaa jo aiemmin voimassa olleen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan j alakohdan, mutta sitä ei ole aiemmin sisällytetty lain poikkeussäännöksiin. Lain selkeyden ja johdonmukaisuuden vuoksi kyseinen poikkeussäännös ehdotetaan sisällytettäväksi muiden poikkeussäännösten tavoin lain 2 §:ään.

Ehdotetun *2 momentin* mukaan 1 momentin 3 kohdan a—d alakohdan ei kuitenkaan sovelleta, mikäli toiminnanharjoittajaan sovelletaan 1 momentin 4 kohtaan tai 3 momentin 3 tai 5 kohtaan perustuvaa poikkeusta lain soveltamisalasta. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohdan toiseen kappaleeseen, jonka mukaan kyseiset poikkeussäännöksen soveltamisen edellytykset eivät tule sovellettaviksi niissä tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan a, i tai j alakohdassa säädettyä poikkeusta. Direktiivin johdantokappaleessa (22) lisäksi selvennetään, että direktiivin eri poikkeussäännöksiä sovelletaan kumulatiivisesti. Esimerkiksi ehdotetun 1 momentin 3 kohdan poikkeussäännöstä omaan lukuun käytävästä kaupankäynnistä muilla rahoitusvälineillä kuin hyödykejohdannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohdannaisilla voidaan soveltaa yhdessä ehdotetun 4 kohdan poikkeussäännöksen kanssa. Poikkeussäännösten keskinäistä suhdetta ja soveltamisalaa täsmennetään komission asetuksissa.

Ehdotetussa *3 momentissa* lueteltaisiin nykyisen 2 momentin tavoin ne tahot, joihin lakia ei sovelleta. Momentin ehdotettu *1 kohta* vastaisi pääosin lain nykyistä säännöstä mutta sitä ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan h alakohdan säännöstä. Momentin *2—5 kohta* vastaisi nykyistä pykälää siten, että momentin kohdat 3—6 vastasivat ehdotettuja kohtia 2—5. Ehdotettu *6 kohta* päästökauppalaan 6 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista toiminnanharjoittajista ja päästöoikeuksilla kauppaa käyvistä olisi sen sijaan uusi. Poikkeussäännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi kuitenkin se, että kyseiset henkilöt eivät sovelta huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan e alakohdan.

Sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitettuja kantaverkonhaltijoita ja maakaasumarkkinalaissa (587/2017) tarkoitettuja siirtoverkonhaltioita koskeva momentin *7 kohta* olisi myös uusi. Säännös perustuu direktiivin 2 artiklan 1 kohdan n alakohdan, joka koskee direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan 4 kohdassa ja direktiivin 2009/73/EY 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja siirtoverkonhaltijoita. Ehdotetun *4 momentin* mukaan poikkeusta olisi sovellettava 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittaviin henkilöihin ainoastaan siltä osin kuin ne harjoittavat hyödykejohdannaisiin liittyvää sijoitustoimintaa tai tarjoavat niihin liittyviä sijoituspalveluja kyseisen toiminnan harjoittamiseksi. Poikkeusta ei kuitenkaan sovellettaisi jälkimarkkinoiden toimintaan, mukaan lukien kauppapaikkaan jälkimarkkinoilla käytävää finanssi-siirto-oikeuksien kauppaa varten.

Ehdotettu *5 momentti* vastaisi voimassa olevan 2 §:n 3 momenttia.

3 §. Osittaiset poikkeukset lain soveltamisesta. Ehdotetussa 3 §:ssä säädettäisiin direktiivin 3 artiklan 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitetuista valinnaisista poikkeussäännöksistä. Säännökset mahdollistaisivat sen, että pykälän *1 momentissa* tarkoitettuihin henkilöihin sovellettaisiin momenteissa säädetyin edellytyksin vain tiettyjä lain säännöksiä. Ehdotuksen tarkoitus on edistää myös pienempien toimijoiden, mukaan lukien yksityisten elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia toimia markkinoilla. Pykälä tarjoaisi matalan toimialalle tulon kynnyksen ja olisi omiaan lisäämään kilpailua rahoitusmarkkinoilla.

Direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseisiin henkilöihin sovellettavien kansallisten vaatimusten on vähintään vastattava tiettyjä direktiivin vaatimuksia liittyen toimiluvan myöntämiseen, jatkuvaan valvontaan, menettelytapasääntelyyn sekä toiminnan järjestämistä koskeviin vaatimuksiin. Sijoittajansuojan vahvistamiseksi poikkeussäännöksen soveltamisalaa ja edellytyksiä on näin merkittävästi rajoitettu suhteessa MIFID I -direktiiviin, joka ei sisältänyt toimilupavaatimuksia eikä yksityiskohtaisia menettelytapa- ja toiminnan järjestämisvaatimuksia. Direktiivin (johdantolause 29 ja 42) mukaan on syytä vaatia jäsenvaltioita soveltamaan kyseisiin henkilöihin vaatimuksia, jotka vähintään vastaavat direktiivissä vahvistettuja vaatimuksia, erityisesti silloin, kun ollaan myöntämässä toimilupaa, kun arvioidaan näiden mainetta ja kokemusta ja mahdollisten osakkeenomistajien sopivuutta ja kun tarkastellaan toimiluvan myöntämisen ja jatkuvan valvonnan edellytyksiä ja menettelytapalveluita.

Pykälän 1 momentin *1 kohta* mahdollistaisi kevyemmän sääntely-ympäristön sellaisille toimijoille, jotka ainoastaan vastaanottavat ja välittävät säännöksessä tarkoitettuja rahoitusvälineitä tai tarjoavat niihin liittyvää sijoitusneuvontaa. Lisäedellytyksenä olisi se, että toimeksiantoja voitaisiin välittää ainoastaan säännöksessä tarkoitetuille toimiluvallisille rahoitusmarkkinatoimijoille. Ehdotus perustuu direktiivin 3 artiklan 1 kohdan b ja c alakohtaan. Lain 2 luvun 1 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisäksi säännöstä, jonka mukaan tässä säännöksessä tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä sijoitusneuvontaa saisi tarjota myös tässä laissa tarkoitettun toimiluvan saanut elinkeinonharjoittaja. Säännös mahdollistaisi näin direktiivin 3 artiklan mukaisesti esimerkiksi sen, että myös luonnollinen henkilö voisi harjoittaa säännöksessä tarkoitettua sijoitusneuvontaa elinkeinotoimintanaan.

Joukkorahoituslaissa säädetään erikseen sen soveltamisalaan kuuluvasta vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi. Sellaiseen toimintaan, jossa on kyse sijoituspalveluiden tarjoamisesta rahoitusvälineillä, sovelletaan kuitenkin sijoituspalvelulain säännöksiä. Osittainen poikkeussäännös mahdollistaisi kuitenkin sen, että joukkorahoituksen välittäjään voidaan soveltaa momentissa säädetyin edellytyksin vain tiettyjä lain säännöksiä. Säännös tarjoaisi edelleen matalamman toimialalle tulon kynnyksen verrattuna täyden toimiluvan toimijoihin. Täyden toimiluvan toimijoiden tulee noudattaa sijoituspalvelulain säädöksiä täysimääräisesti myös joukkorahoituksen välittämisessä.

Pykälän 1 momentin *2 kohta* mahdollistaisi kevyemmän sääntelyn tietyille energia-alan yhtiöille niiden tarjotessa yksinomaan hyödykkeisiin, päästöoikeuksiin tai niiden johdannaisiin liittyviä sijoituspalveluja tarkoituksenaan suojata asiakkainaan olevien paikallisten sähköalan yritysten tai maakaasualan yritysten kaupalliset riskit. Ehdotus perustuu direktiivin 3 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Pykälän 1 momentin *3 kohta* mahdollistaisi 2 kohtaa vastaavan kevyemmän sääntelyn toimijoille niiden tarjotessa yksinomaan päästöoikeuksiin tai niiden johdannaisiin liittyviä sijoituspalveluja tarkoituksenaan suojata asiakkainaan olevien päästöoikeusdirektiivissä tarkoitettujen toiminnanharjoittajien kaupalliset riskit. Ehdotus perustuu direktiivin 3 artiklan 1 kohdan e alakohtaan.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin ne lain säännökset, joita kyseisen poikkeussäännöksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden olisi kuitenkin noudatettava. Säännös perustuu direktiivin 3 artiklan 2 kohtaan. Kyseisiin henkilöihin ei asiakasvalitusten käsittelyä ja asianmukaisuusarviota koskevaa säännöstä lukuun ottamatta ehdoteta kansallisesti sovellettavaksi direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittäviä lain vaatimuksia. Asianmukaisuusarvio on keskeinen sijoittajansuojaelementti. Ehdotus vastaa tältä osin joukkorahoituslain ehdotettua 10 §:ää.

Kyseisiin henkilöihin ehdotetaan lisäksi sovellettavaksi sijoituspalvelulain 15 luvussa säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia, 16 luvun vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksiä sekä 16 a luvun säännöksiä valvontavaltuuksista. Kyseisiin toimijoihin on perusteltua soveltaa samoja seuraamus- ja rangaistussäännöksiä kuin muihinkin sijoituspalvelulaisissa tarkoitettuihin toimijoihin. Kyseisten lukujen säännösten soveltamisala rajautuisi luonnollisesti vain niiden lain säännösten rikkomiseen ja laiminlyöntiin, joita kyseisten henkilöiden on lain 3 §:n perusteella noudatettava.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on syytä tiiviisti seurata markkinoiden kehitystä ja arvioitava uuden sääntelyn vaikutuksia. Finanssivalvonnan valvontahavaintojen perusteella voidaan tällöin myös arvioida sääntelyssä mahdollisesti olevia puutteita, jotka edellyttäisivät direktiivin vaatimukset ylittävien kansallisten säännösten antamista. Tällöin arvioinnin kohteeksi voidaan ottaa esimerkiksi se, tulisiko myös ehdotettuja lain 7 luvun 2 §:n 6 momentin säännöksiä henkilöiden ammattipätevyysvaatimuksista tai lain 10 luvun 6 §:n säännöksiä kannustimista kokonaisuudessaan soveltaa kyseisiin henkilöihin. Vastaavasti voidaan arvioida sitä, tulisiko lain ehdotettuja 10 luvun 4 §:n asianmukaisuusarviointia koskevia säännöksiä soveltaa nyt ehdotettua laajemmin kyseisiin henkilöihin. Tilannetta on hallituksen esityksen antamisen jälkeen seurattava myös muissa jäsenvaltioissa mahdollisesti säädettävien säännösten ja niiden soveltamiskäytännöstä saatujen kokemusten perusteella. Vielä ei ole tietoa siitä, missä määrin EU jäsenvaltiot säätävät MIFID II:n täytäntöönpanon seurauksena direktiivin vähimmäisvaatimuksia tiukempia säännöksiä kyseisen poikkeussäännöksen osalta.

Pykälän 3 momentissa kiellettäisiin direktiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti asiakasvarojen hallussa pito. Lisäksi momentissa ehdotettaisiin direktiivin 3 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan perustuen velvoitetta ottaa itselleen Finanssivalvonnan riittäväksi arvioima ammatillinen vastuuvakuutus. Kyseisille henkilöille ei sen sijaan ehdoteta asetettavaksi pääomavaatimuksia. Ehdotus perustuu tältäkin osin direktiivin 3 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan direktiivin 15 artiklan säännöksiä perustamis pääomasta ei sovelleta kyseisen poikkeussäännöksen nojalla toimiviin. Koska kyseisillä toimijoilla ei saisi olla hallussaan asiakasvaroja, ei niiden edellytetä myöskään kuuluvan sijoittajien korvausrahastoon.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti säädettäväksi siitä, että 1 momentissa tarkoitettuja palveluja tarjoava ei toimisi yleisen MIFID II:n toimiluvan nojalla, eikä niillä näin olisi niin sanottua EU-passia. Tämän vuoksi ehdotuksessa säädetään, että kyseisiä palveluja saisi tarjota Suomesta ETA-alueelle vain silloin, jos sitä ei olisi toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädettäisiin erikseen.

Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin pykälässä tarkoitettulle palveluntarjoajalle erityinen tiedonantovelvollisuus sen toimintaan sovellettavan sääntelyn rajallisuudesta. Säännöksen tarkoituksena on turvata se, että asiakas saa tiedon siitä, että palvelun tarjoajan ei ole noudatettava kaikkia lain asiakkaan suojaksi säädettyjä vaatimuksia.

4 §. *Luottolaitokseen, rahastoyhtiöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset.* Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan luottolaitoksilla, sijoitusrahastolain mukaan rahastoyhtiöillä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaan vaihtoehtorahastojen hoitajilla on tietyin rajoituksin oikeus tarjota sijoituspalvelua. Voimassa olevan 1 luvun 4 §:ssä säädetään niistä sijoituspalvelulain säännöksistä, joita sovelletaan edellä mainittuihin toimijoihin. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi luottolaitokseen sovellettavista säännöksistä. Voimassa olevaan pykälään verrattuna momentissa mainitut säännökset tarkistetaan vastaamaan MIFID II:n 1 artiklan 3 kohtaa, jossa säädetään luottolaitosdirektiivin 2013/36/EU mukaisesti toimiluvan saaneisiin luottolaitoksiin sovellettavista säännöksistä siltä osin kuin ne tarjoavat yhtä tai useampaa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa.

Momentissa ehdotetaan säädettäväksi niistä edellä mainittua artiklaa vastaavista sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksistä sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain säännöksestä, joita sovelletaan luottolaitoksen harjoittamaan sijoituspalvelujen tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen sekä oheispalvelujen tarjoamiseen. Lisäksi ehdotetaan, että sijoituspalvelurikosta koskeva sijoituspalvelulain 16 luvun 2 § sisällytetään sovellettaviin säännöksiin.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä vastaavasti rahastoyhtiöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavista säännöksistä. Momentissa olevat säännösviitaukset tarkistettaisiin vastaamaan ehdotetun lain vastaavia säännöksiä. Sovellettaviin säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi sijoituspalvelulain 16 luvun 2 ja 3 §.

Ehdotettu 3 momentti vastaa nykyisen pykälän 3 momenttia.

5 §. *Ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluuyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovellettavat säännökset.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sivuliikkeen välityksellä Suomessa toimivaan ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluuyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovellettavista säännöksistä. MIFID II:n 35 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että yritykset voivat tarjota sijoituspalveluja ja/tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja niiden alueella MIFID II:n ja luottolaitosdirektiivin mukaisesti käyttämällä sijoittautumisoikeutta joko siten, että ne perustavat sivuliikkeen, tai siten, että ne käyttävät muuhun jäsenvaltioon kuin kotijäsenvaltioon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä. Edellytyksenä on, että sivuliikkeen tarjoamat palvelut ja sen harjoittama toiminta kuuluvat sijoituspalveluuyrityksen tai luottolaitoksen kotijäsenvaltiossaan saaman toimiluvan piiriin.

Edellä mainitun 35 artiklan 8 kohdassa säädetään niistä MIFID II:n ja MIFIR:n artikloista, joissa säädettyjä velvoitteita sivuliikkeen välityksellä harjoitettavassa toiminnassa on noudatettava ja joiden valvonta kuuluu sen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, Suomessa Finanssivalvonnalle, jossa sivuliike sijaitsee.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi niistä sijoituspalvelulain säännöksistä, joita sovelletaan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluuyrityksen oikeuteen tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja sivuliikkeen välityksellä Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Pykälän 2 momentissa säädetään vastaavasti säännöksistä, joita sovelletaan ulkomaisen ETA-luottolaitoksen edellä mainittua toimintaa vastaavaan toimintaan sivuliikkeen välityksellä Suomessa ja tälle toiminnalle asetettavista vaatimuksista. Ehdotus vastaa MIFID II:n 35 artiklan 8 kohtaa.

Pykälän 3 momentti olisi nykyisestä poiketen informatiivinen säännös. Sen mukaan 4 luvun 2 §:n 7 momentissa säädetään sellaisesta ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluuyrityksestä ja ulkomaisesta ETA-luottolaitoksesta, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Pykälän 4 momentissa todetaan lain 4 luvun 2 §:n säännösten soveltamisesta sellaiseen ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluuyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa sivuliikettä perustamatta. Säännös on luonteeltaan informatiivinen.

Pykälän 5 momentissa todettaisiin, että MIFIR-asetuksen 14—26 artiklassa säädetään vaatimuksista, jotka koskevat pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettua sivuliikkeen välityksellä harjoitettua toimintaa. Finanssivalvonta vastaa näiden artiklojen noudattamisen valvonnasta sil-

loin, kun ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike sijaitsee Suomessa. Säännös on luonteeltaan informatiivinen.

6 §. *Ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset.* Ehdotettu 6 § vastaa voimassa olevan lain 1 luvun 6 §:ää. Pykälän 1 momentissa olevat säännösviittaukset tarkistettaisiin vastaamaan ehdotetun lain vastaavia säännöksiä. Sovellettaviin säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi sijoituspalvelulain 7 a luvun 5 § sekä 16 luvun 2 §. Pykälässä tarkoitettujen säännösten soveltaminen ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliikkeeseen ei perustu MIFID II:een, eikä kyseisiä rahastoja koskeviin direktiiveihin. Riittävän sijoittajansuojan ja kilpailuneutraliteetin turvaamiseksi kyseisiä säännöksiä ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliikkeeseen, koska ne soveltuvin osin vastaavat ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen luvun 5 §:n nojalla sovellettavia säännöksiä.

7 §. *Kolmannen maan yritykseen sovellettavat säännökset.* Laissa ehdotetaan säädettäväksi uusi kolmannen maan yrityksen käsite ja tällaisen yrityksen oikeudesta toimia sivuliikkeen välityksellä Suomessa. Uusi käsite korvaa lain nykyiset kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan luottolaitoksen käsitteet. MIFID II:n 41 artiklan 2 kohdassa säädetään niistä MIFID II:n ja MIFIR:n artikloista, joihin sisältyviä velvoitteita kolmannen maan yrityksen on noudatettava ETA-valtiossa, jossa se tarjoaa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjoaa oheispalveluja. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sivuliikkeen välityksellä Suomessa toimivaan kolmannen maan yritykseen sovellettavista edellä mainittua artiklaa vastaavista sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksistä sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:n säännöksestä. Momentissa todettaisiin informatiivisuuden vuoksi, että kolmannen maan yrityksen toimintaan sovellettavista vaatimuksista säädetään lisäksi MIFIR:n 3—26 artiklassa.

Pykälän 2 momentti olisi informatiivinen ja siinä todettaisiin, että kolmannen maan yrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa vastaavuuspäätöksen nojalla sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta säädetään MIFIR:n 46—49 artiklassa.

8 §. *Strukturoitujen talletusten myyntiin ja niitä koskevaan sijoitusneuvontaan sovellettavat säännökset.* Ehdotettu 8 § säännösten soveltamisesta strukturoitujen talletusten myyntiin ja niitä koskevaan sijoitusneuvontaan olisi uusi. Säännöksen 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritykseen ja luottolaitokseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa Suomessa, sovellettaisiin näiden toimintojen osalta lain mainittuja säännöksiä. Säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 4 kohtaan.

Ehdotetun 2 momentin mukaan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen ETA-luottolaitoksen Suomessa sijaitsevaan sivuliikkeeseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa Suomessa, sovelletaan näiden toimintojen osalta lain mainittuja säännöksiä. Säännös perustuu direktiivin 35 artiklan 8 kohtaan.

Ehdotetussa 3 momentissa lueteltaisiin ne lain säännökset, joita sovellettaisiin kolmannen maan yrityksen sivuliikkeeseen. Säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 4 kohtaan sekä 41 artiklan 2 kohtaan.

9 §. *Algoritmiseen kaupankäyntiin sovellettavat säännökset.* Ehdotettu 9 § säännösten soveltamisesta algoritmiseen kaupankäyntiin olisi uusi. Säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 5 kohtaan. Säännöksen mukaan lain algoritmista kaupankäyntiä koskevat 7 a luvun säännökset

tulisivat sovellettaviksi myös sellaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin kaupankäyntiosapuoliin, joilta ei pykälässä viitattujen säännösten perusteella muutoin edellytettäisi toimilupaa.

10 §. *Positiolimiittien ja hyödykejohdannaispositioiden valvontaan ja raportointiin sovellettavat säännökset.* Ehdotettu 10 § säännösten soveltamisesta positiolimiittien ja hyödykejohdannaispositioiden valvontaan ja raportointiin olisi uusi. Säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 6 kohtaan. Säännöksen mukaan lain positiolimiittisäännökset tulisivat sovellettaviksi myös sellaisiin toimijoihin, jotka eivät muutoin kuuluisi lain soveltamisalaan 2 §:n poikkeussäännösten perusteella.

11 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän 1, 2, 7, 8 ja 11 kohta olisivat uusia. Pykälän 1 kohdassa määriteltäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi. Pykälän 2 kohdassa ehdotetaan määriteltäväksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus. Pykälän 7 kohdassa määriteltäisiin EU:n arvopaperikeskusasetus ja 8 kohdassa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetus. Pykälän 11 kohdassa määriteltäisiin komission delegoitu direktiivi.

12 §. *Euroopan unionin tekniset standardit ja delegoidut asetukset.* Pykälässä säädettäisiin informaatioosyistä voimassa olevaa 1 luvun 7 §:ää vastaavasti Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuista teknisistä standardeista sekä delegoiduista asetuksista, joissa on sijoituspalveluyrityksiä koskevia säännöksiä pykälässä mainittujen säädösten lisäksi.

13 §. *Sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys, ulkomainen ETA-luottolaitos, kolmannen maan yritys ja sivuliike.* Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan 1 luvun 9 §:ää muutettuna siten, että nykyisen 1 momentin 2, 8 ja 9 kohdat muutetaan ja momenttiin lisätään uusi ulkomaista ETA-luottolaitosta koskeva määritelmä. Momentin 2 kohdassa oleva ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen määritelmä muutetaan siten, että sillä tarkoitetaan ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä, ulkomaista ETA-luottolaitosta ja kolmannen maan yritystä. Momentin 8 kohdassa, jossa nykyisin määritellään kolmannen maan sijoituspalveluyritys, ehdotetaan määriteltäväksi ulkomainen ETA-luottolaitos. Momentin 9 kohdassa ehdotetaan määriteltäväksi kolmannen maan yritys. Määritelmä on uusi ja korvaa nykyisen 8 kohdan määritelmän. Kolmannen maan yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka olisi sijoituspalveluja tarjoava tai sijoitustoimintaa harjoittava luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, jos sen sääntömääräinen kotipaikka sijaitsisi Euroopan talousalueella. Ehdotus vastaa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 57 alakohtaa. Momentin 10 kohta, jossa ehdotetaan määriteltäväksi sivuliike, vastaa täsmennettynä momentin nykyistä 9 kohtaa.

14 §. *Rahoitusväline.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rahoitusvälineen määritelmästä. Säännös perustuu direktiivin liitteen I C osaan. Pykälä vastaisi voimassa olevaa 1 luvun 10 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta sen 3, 5 ja 9 kohtaa. Pykälän 4 ja 6 kohtaan tehtäisiin lähinnä teknisiä täsmennyksiä, jotta ne vastaisivat selkeämmin direktiivin säännöksiä.

Pykälän 3 kohta vastaisi voimassa olevaa 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa muutettuna siten, että siinä tarkoitettu rahoitusväline olisi myös sellainen optio, termiini tai muu johdannaisopimus, jonka kohde-etuutena on päästöoikeus. Pykälän 5 kohta vastaisi voimassa olevaa 10 §:n 1 momentin 5 kohtaa muutettuna siten, että siinä tarkoitettu rahoitusväline olisi myös sellainen optio tai muu johdannaisopimus, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä lukuun ottamatta

tukkutason energiatuotetta, jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, ja joka on toteutettava kohde-etuus luovuttaen.

Pykälän 9 kohta vastaisi voimassa olevaa 1 luvun 10 §:n 1 momentin 9 kohtaa muutettuna siten, että siinä tarkoitettu rahoitusväline ei olisi enää sellainen optio, termiini tai muu johdannaisopimus, jonka kohde-etuutena on päästöoikeus. Kohdan mukaan siinä tarkoitettu rahoitusväline olisi myös sellainen muu johdannaisopimus, jonka kohde-etuutena ovat edellä tässä pykälässä mainitsemattomat varat, oikeudet, velvollisuudet, indeksit ja muut tunnusluvut ja joka on muiden johdannaisopimusten kaltainen, kun otetaan huomioon ainakin se, käydäänkö sillä kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säänneltyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Pykälän uuden 10 kohdan mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin myös päästöoikeutta, joka on tunnustettu kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (päästökauppajärjestelmä) vaatimuksia vastaavaksi sekä vastavuoroisesti yhteisön järjestelmän ja muiden kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien välillä.

15 §. Sijoituspalvelut tai sijoitustoiminta. Pykälässä säädettäisiin tässä laissa tarkoitetuista sijoituspalveluista. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan 1 luvun 11 §:ää. Pykälän 3 kohtaan tehtäisiin teknisiä täsmennyksiä, jotta se paremmin vastaisi direktiivin säännöksiä. Pykälän 9 kohta olisi kuitenkin uusi voimassa olevaan lakiin verrattuna. Kohdan mukaan sijoituspalvelua olisi organisoidun kaupankäynnin järjestäminen. Tällä tarkoitetaan joukkovelkakirjojen, strukturoitujen rahoitustuotteiden, päästöoikeuksien tai johdannaisopimusten kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälän 1—9 kohta vastaa rahoitusvälineiden markkinat direktiivin liitteen I A osan 1—9 kohtaa.

Voimassa olevan pykälän 9 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Kyseinen rahoitusvälineiden säilyttämistä koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi lain 2 luvun 3 §:n 1 momentin uudessa 7 kohdassa tarkoitetuksi oheispalveluksi. Säännös perustuu direktiivin liitteen I B osan 1 kohtaan.

Arvopapereiden säilyttämistä säännellään arvopaperitileistä annetussa laissa. Lain 1 luvun 2 §:n mukaan säilyttäjänä voi toimia esimerkiksi sijoituspalvelulain mukaan toimiluvan saanut yritys sekä ulkomaalainen yritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalveluja Suomeen. Ehdotetulla säännöksellä ei siten tosiasiallisesti muuteta oikeustilaa, sillä jatkossakin arvopaperitililaissa tarkoitettua säilytystä voisi tarjota vain toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys sekä arvopaperitililaissa yksilöidyt muut yhteisöt.

16 §. Luottolaitos ja rahoituslaitos. Ehdotettu 16 § vastaisi voimassa olevan lain 1 luvun 12 §:ää.

17 §. Johto ja toimiva johto. Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi laissa käytetyt käsitteet johto ja toimiva johto. Pykälän 1 momentissa määriteltäisiin johto, jolla tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen hallitusta ja, jos edellä mainitulla yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa sekä toimitusjohtajaa ja kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat sijoituspalveluyrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa. Säännös on kansallinen.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin toimiva johto, jolla tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen-toimitusjohtajaa ja kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat sijoituspalveluyrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa. Ehdotus vastaa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 37 alakohtaa.

18—22 §. Ehdotetut pykälät vastaisivat nykyisen lain 1 luvun 13—17 §:ää. 19 ja 20 §:ään on lisätty tarkentavat viittaukset EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan alakohtiin. Määritelmät ovat yhdenmukaiset luottolaitoslain määritelmien kanssa. 22 §:n ruotsinkielisessä versiossa ehdotetaan käytettäväksi direktiiviä vastaavasti ilmaisua utkontraktering voimassa olevan 1 luvun 17 §:n ilmaisun utläggning på entreprenad sijaan.

23 §. *Asiakas, ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan täydennettäväksi asiakas-termillä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevaan lain 1 luvun 18 §:ää vastaavasti ammattimaisen ja ei-ammattimaisen asiakkaan määritelmistä. Sijoituspalveluyritys on velvollinen luokittelemaan asiakkaansa. Tietyissä kohdin direktiivi antaa suojaa myös mahdollisille eli potentiaalisille asiakkaille. Direktiivin liitteen II säännökset ammattimaisista asiakkaista vastaavat asiallisesti MIFID I -direktiivin säännöksiä. Liitteeseen on tehty ainoastaan muutama täsmennys. Ensinnäkin liitteen osan I kolmannen kohdan kirjotusasia on täsmennetty ilman sisällöllistä muutosta. Toiseksi liitteen osan II.1 ensimmäistä alakohtaa on täsmennetty mainitsemalla esimerkinomaisesti myös paikallisviranomaisten ja kuntien kuuluvan lähtökohtaisesti ei-ammattimaisiksi asiakkaina kohdeltaviksi asiakkaiksi. Kolmanneksi liitteen osan II.1 on lisätty kokonaan uusi kuudes alakohtaa, jossa annetaan jäsenvaltiolle optio säätää kansallisesti edellä tarkoitettujen kuntien ja paikallisviranomaisten asiantuntemuksen ja tietämyksen arvioimisen tunnistamisperusteista.

Kyseiset liitteen täsmennykset eivät edellytä muutoksia voimassa olevaan pykälään. Säännöksen ei myöskään ehdoteta sisällytettäväksi direktiivin liitteen II osan II.1 kuudennessa kohdassa tarkoitettuja jäsenvaltion harkinnassa olevia tunnistamisperusteita kuntien ja paikallisviranomaisten asiantuntemuksen ja tietämyksen arvioimisen osalta. Pykälän nykyiseen 1 momentin 1 kohdan e alakohtaan ehdotetaan lisättäväksi ulkomainen arvopaperikeskus ja nykyistä h alakohtaa ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin suoraan EU:n vakavaraisuusasetukseen, jossa on määriteltä liitteen vastaavassa h kohdassa tarkoitettut paikalliset yritykset (*locals*).

Pykälän ehdotettu 4 momentti olisi uusi vastaten direktiivin asiakkaan määritelmä. Lisäys on johdonmukainen siihen nähden, että lain tasolla jaotellaan ehdotuksessa sijoituspalvelun tarjoaminen asiakkaille ja sijoituspalveluyrityksen oma liiketoiminta.

24 §. *Hyväksyttävä vastapuoli.* Ehdotettu pykälä vastaa pääosin nykyisen lain 1 luvun 19 §:ää mutta sitä on tarkennettu vastaamaan paremmin direktiivin 30 artiklaa.

25 §. *Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 25 § algoritmisen kaupankäynnin ja suoran sähköisen markkinoillepääsyn määritelmistä. Säännökset perustuvat direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 39—41 luetelmakohtaan. Komission delegoidun asetuksen (2017/565) artikloissa 18—20 täsmennetään määritelmiä edelleen.

Pykälän 1 momentin mukaan algoritmisella kaupankäynnillä tarkoitettaisiin rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa tietokonealgoritmi määrittää automaattisesti toimeksiantojen yksittäiset tekijät. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi toimeksiannon käynnistäminen, ajoitus, hinta, määrä tai toimeksiantojen hoito niiden jättämisen jälkeen siten, että ihmisen työpanosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan. Algoritmisen kaupankäynnin määritelmään eivät kuuluisi

järjestelmät, joita käytetään ainoastaan toimeksiantojen reitittämiseen yhteen tai useampaan kauppapaikkaan, sellaiseen toimeksiantojen käsittelyyn, johon ei sisälly kaupankäynnin parametrien määrittämistä, toimeksiantojen vahvistamiseen tai kaupan jälkeiseen toteutettujen liiketoimien käsittelyyn.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin huippunopea algoritmien kaupankäynti. Pykälän 3 momentti sisältäisi suoran sähköisen markkinoillepääsyn määritelmän. Suoralla sähköisellä markkinoillepääsillä tarkoitettaisiin direktiivin mukaisesti järjestelyä, jossa kauppapaikan jäsen tai osapuoli taikka asiakas antaa henkilölle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia niin, että henkilö voi välittää rahoitusvälineeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan kauppapaikkaan. Tällaisesta järjestelystä olisi kyse myös sekä sellaisissa tilanteissa, joissa kyseinen henkilö käyttäisi jäsenen tai osapuolen taikka asiakkaan infrastruktuuria tai jäsenen tai osapuolen taikka asiakkaan käyttöön antamaa yhteysjärjestelmää toimeksiantojen välittämiseksi (suora pääsy markkinoille), että niissä tilanteissa, joissa henkilö ei käyttäisi tällaista infrastruktuuria (tuettu pääsy).

26 §. Muut määritelmät. Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi strukturoitu talletus, talletustodistus, pörssilistattu rahasto, todistus, strukturoitu rahoitustuote, johdannaissopimus, hyödykejohdannainen, tukkutasoenergiatuote, ristiinmyyntikäytäntö, markkinatakaaja, toimeksiantojen toteuttaminen asiakkaiden lukuun, päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti, kauppohenkilönsisäinen toteuttaja, huomattava omistusosuus ja merkittävä sidos. Määritelmät ovat uusia verrattuna voimassa olevaan lakiin. Määritelmät perustuvat direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 5, 7, 20, 31, 35, 38, 42, 43, 45—50 ja 58 alakohtaan. Osa kyseisistä määritelmistä sisältyy myös MIFIR-asetuksen määritelmiin, joissa pääasiassa viitataan direktiivissä säädettyihin vastaaviin käsitteisiin.

27 §. Valvonta. Pykälä vastaisi nykyisen lain 1 luvun 20 §:ää.

2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

Luvun otsikko ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä mainitaan sijoitustoiminnan harjoittaminen. Ehdotus vastaa direktiivin 1 artiklassa säädettyä direktiivin soveltamisalaa ja 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja -toimintaa.

1 §. Sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen luvanvaraisuus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi luvun otsikkoa vastaavasti. Pykälän 1 momentti vastaisi pykälän otsikon mukaista täsmennystä lukuun ottamatta pykälän nykyistä 1 momenttia.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Säännöksellä pantaisiin osin täytäntöön direktiivin 9 artiklan 6 kohta, jonka tarkoitus on mahdollistaa toimiluvan myöntäminen säännöksessä tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle sekä turvata elinkeinonharjoittajan ammattitaitoinen ja vakaa hoito sekä asiakkaiden etu. Ehdotetun säännöksen soveltamisala olisi kuitenkin rajattu siten, että se kohdistuisi ainoastaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamisen ja välittämisen sekä sijoitusneuvonnan harjoittamiseen. Säännös mahdollistaisi näin direktiivin 3 artiklan mukaisesti esimerkiksi sen, että myös luonnollinen henkilö voisi harjoittaa säännöksessä tarkoitettua sijoitusneuvontaa elinkeinotoimintanaan.

Kyseisen toiminnan asianmukaisen harjoittamisen varmistamiseksi elinkeinonharjoittajien olisi noudatettava muun muassa lain 3 luvun säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta ja merkittävien omistajien luotettavuudesta sekä lain 6 luvun

vun säännöksiä hallinto- ja ohjausjärjestelmistä. Komissio on lisäksi antanut tarkempia säännöksiä kyseisten säännösten soveltamisesta. Finanssivalvonnan on näin toimilupaa myöntäessä varmistuttava siitä, että kyseinen elinkeinonharjoittaja täyttää lain 1 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen säännösten ja niiden nojalla annettujen komission asetusten vaatimukset. Ehdotuksessa ei tältäkin osin esitetä kansallista, direktiiviin perustumatonta liäsääntelyä.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on kuitenkin syytä seurata markkinoiden kehitystä ja arvioitava uuden sääntelyn vaikutuksia. Finanssivalvonnan valvontahavaintojen perusteella voidaan tällöin myös arvioida sääntelyssä mahdollisesti olevia puutteita, jotka edellyttäisivät lisätoimenpiteisiin ryhtymistä, esimerkiksi elinkeinonharjoittajan luotettavan toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten antamiseksi.

2 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen tai sijoitustoiminnan harjoittaminen muun luvan nojalla.* Pykälän otsikko ja pykälän *1 momentti* ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä mainitaan sijoitustoiminnan harjoittaminen 1 §:ää vastaavasti. Pykälän *1 momentti* vastaa muutoin nykyisen 2 §:n *1 momenttia*. Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täydennettäväksi siten, että kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi saa järjestää monenkeskisen kaupankäynnin lisäksi organisoitua kaupankäyntiä. Momentti vastaisi direktiivin 1 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan markkinoiden ylläpitäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluja, kuuluu direktiivin soveltamisalaan. Direktiivin mukaan markkinoiden ylläpitäjällä tarkoitetaan henkilöä, joka ylläpitää säännellyn markkinan liiketoimintaa ja joka voi olla säännelty markkina itse (4 artiklan 1 kohdan 18 alakohta). Markkinoiden ylläpitäjä voi olla myös organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä (18 artiklan 1 kohta). Ehdotuksen mukaan säänneltyä markkinaa ylläpitävä pörssi saa järjestää organisoitua kaupankäyntiä. Pykälän *5 momentti* joukkorahoituksen välittäjän toimintaa koskien ehdotetaan kumottavaksi oikeustilan selkiyttämiseksi. MIFID II:n 3 artiklan täytäntöönpanosta seuraa, että sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäminen edellyttää asianmukaista sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaa.

3 §. *Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikko ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä mainitaan oikeus tarjota raportointipalveluja, joista ehdotetaan säädettäväksi pykälän uudessa 2 momentissa. Pykälän *1 momentin 1—4 ja 6 kohta* vastaisivat nykyisen pykälän vastaavia kohtia. Pykälän *1 momentin 5 kohtaa* ehdotetaan korjattavaksi vastaamaan direktiivin sanamuotoa. Direktiivin suomennos on poikennut englanninkielisen direktiivin sisällöstä virheellisesti.

Pykälän *1 momentin 7 kohta* ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan lain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa säädetään sijoituspalveluna tarjottavasta rahoitusvälineiden säilyttämisestä ja voimassa olevan 3 §:n 7 kohdassa oheispalveluna tarjottavasta muusta kuin 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettusta rahoitusvälineiden säilyttämisestä. Ehdotuksen mukaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ei olisi enää nykyisen lain mukaista sijoituspalveluna tarjottavaa palvelua vaan yksinomaan oheispalveluna tarjottavaa palvelua. Ehdotetun 7 kohdan mukaan sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi oheispalveluna tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaan lukuun, johon kuuluvat säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, kuten rahavarojen tai vakuuksien hallinta pois lukien EU:n arvopaperikeskusasetuksen liitteessä olevan A jakson 2 kohdassa tarkoitettu arvopaperitilien ylläpito ylimmällä tasolla (keskitetty tilinhoitopalvelu). Säännös vastaa MIFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 3 kohtaa ja direktiivin liitteessä I olevassa B osassa olevaa 1 kohtaa. Lain nykyinen 7 kohta muun kuin rahoitusvälineiden säilyttämistä koskevasta oheispalvelusta siirtyisi 8 kohdaksi ja nykyinen 8 kohta muun momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavan tai siihen läheisesti liittyvän toiminnan harjoittamisesta siirtyisi 9 kohdaksi.

Pykälään lisättäisiin *uusi 2 momentti*, jossa säädetään sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, oikeudesta tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa tarkoitettuja raportointipalveluja. Ehdotus vastaa MIFID II:n 59 artiklan 2 kohtaa.

3 a §. *Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään informatiivinen viittaus joukkorahoituslakiin. Toimiluvallisen sijoituspalvelun tarjoajan välittäessä joukkorahoitusta muulla kuin rahoitusvälineellä, sovelletaan toimintaan joukkorahoituslakia.

3 luku **Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus**

1 §. *Toimilupahakemus.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentti* vastaisi nykyisen lain 3 luvun 1 §:n 1 momenttia siten täydennettynä, että toimilupa myönnettäisiin sijoituspalvelujen tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen. Ehdotus vastaa MIFID II:n 5 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi. Siinä säädettäisiin toimilupahakemukseen liitettävistä tiedoista ja selvityksistä MIFID II:n 7 artiklan 2 kohtaa vastaavasti. Direktiivin 7 artiklan 4 kohdassa säädetään ESMA:lle valtuus laatia luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään muun muassa toimivaltaiselle viranomaiselle artiklan 2 kohdan mukaisesti annettavat tiedot mukaan lukien toimintaohjelma, sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa vahvistetaan vakiomuotoiset lomakkeet, mallit ja menettelyt artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen ilmoittamista varten. Komissio on antanut MIFID II -direktiiviä täydentävän suoraan sovellettavan delegoidun asetuksen, joka koskee sijoituspalveluyritysten toimilupakäsittelyyn liittyviä tietoja ja vaatimuksia. Uusi sääntely korvaa nykyisen pykälän 2 momentin säännökset ja pykälän 3 momentin nojalla annetun valtiovarainministeriön asetuksen (234/2014) säännökset sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi määräystenantovaltuudesta Finanssivalvonnalle, joka voisi antaa määräyksiä toimilupahakemuksen ratkaisemista varten tarvittavista asiakirjoista ja selvityksistä, jollei 1 luvun 12 §:ssä tarkoitetuista säädöksistä muuta johdu. Edellä mainittu komission delegoitu asetus kuuluu tässä tarkoitettuihin säädöksiin.

Pykälän *4 momentti* vastaisi nykyisen pykälän 4 momenttia täydennettynä siten, että jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen markkinoiden ylläpitäjän tytäryritys, hakemuksesta on pyydyttävä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen lausunto. Momentti vastaa MIFID II:n 84 artiklan 1 ja 2 kohtaa. Artiklan mukaan ESMA laatii luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakiomuotoisten lomakkeiden, mallien ja menettelyjen vahvistamiseksi muiden toimivaltaisten viranomaisten kuulemista varten ennen toimiluvan myöntämistä.

2 §. *Toimilupapäätös.* Pykälän *2 momentti* ehdotetaan täydennettäväksi siten, että toimiluvassa on mainittava sijoituspalvelujen lisäksi sijoitustoiminta, jota sijoituspalveluyrityksellä on oikeus harjoittaa.

3 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentissa* olevat säännösviitaukset tarkistettaisiin vastaamaan lakiin ehdotettuja muutoksia. Toimilupa myönnetään, jos sijoituspalveluyrityksen merkittävät omistajat ovat luotettavia ja sijoituspalveluyritys täyttää talouden vakaudelle 6 luvussa, hallinto- ja oh-

jausjärjestelmille 6 b luvussa ja toiminnalle 7 luvun 1, 2, 4—9, 11—14 ja 16 §:ssä, 9 luvun 1—5, 10 ja 11 §:ssä ja 10 luvussa sekä asiakkaan tuntemiselle 12 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa säädetyistä vaatimuksista, jotka sijoituspalveluyrityksen on lisäksi täytettävä, jos se aikoo harjoittaa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, sekä 7 a luvussa säädetyistä vaatimuksista, jotka sijoituspalveluyrityksen on lisäksi täytettävä, jos se harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä tai tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä.

Pykälän 2 momentti vastaa nykyisen 3 luvun 3 §:n 2 momenttia.

4 §. *Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuus.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Momentin mukaan sen, jolla on huomattava omistusosuus sijoituspalveluyrityksessä, on oltava luotettava. Huomattavalla omistusosuudella tarkoitetaan 1 luvun 26 §:n 14 kohdassa tarkoitettua huomattavaa omistusosuutta. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan omistusosuuden laskemisessa on noudatettava mitä 6 a luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään. Säännös vastaa MIFID II:n 10 artiklan 2 kohtaa.

8 §. *Toiminnan aloittaminen ja muutoksista ilmoittaminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään maininta muutoksista ilmoittamisesta. Pykälään lisätään uusi 2 momentti, jossa säädetään sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle kaikista toimiluvan myöntämistä koskevien edellytysten olennaisista muutoksista. Ehdotus vastaa MIFID II:n 21 artiklan 2 kohtaa.

4 luku **Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen sekä ulkomaisen ETA-luottolaitoksen palvelujen tarjoaminen Suomeen**

Luvun otsikko ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä mainitaan ulkomaisen ETA-luottolaitoksen palvelujen tarjoaminen Suomeen.

1 §. *Sivuliikkeen aloittaminen tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen.* Pykälä ehdotetaan kokonaisuudessaan muutettavaksi vastaamaan MIFID II -direktiiviä. Pykälässä säädettäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin sidonnaisasiamiehen käyttämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomessa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja perustamalla sivuliikkeen Suomeen tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä. Edellytyksenä on, että ETA-sijoituspalveluyrityksen tarjoamat palvelut ja sen harjoittama toiminta kuuluvat yrityksen kotijäsenvaltiossa saaman toimiluvan piiriin.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys saisi perustaa sivuliikkeen Suomeen tai aloittaa sidonnaisasiamiehen käyttämisen yrityksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta tai sidonnaisasiamiehen käyttämisestä Finanssivalvonnalle. Momentissa säädettäisiin tiedoista ja selvityksistä, jotka edellä mainitussa ilmoituksessa on oltava.

Pykälän 3 momentissa säädetään sivuliikkeen perustamisen ja sen toiminnan aloittamisen ajankohdasta. Säännös vastaa nykyistä 4 luvun 1 §:n 3 momenttia. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan sidonnaisasiamiehen toiminnan aloittamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä momentissa sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta säädetään.

Pykälän 4 momentin mukaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovelletaan, mitä pykälän 1 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspal-

veluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, sekä mitä 2 momentissa säädetään sidonnaisasiamiehen käyttämisestä koskevasta ilmoituksesta. Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeellä tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 luvussa tarkoitettua sivuliikettä.

Pykälän 5 momentissa säädetään 4 momentissa tarkoitettun sidonnaisasiamiehen käyttämisen aloittamisesta sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut 2 momentissa tarkoitettut tiedot sisältävän ilmoituksen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Sidonnaisasiamiehen käyttämisen saisi aloittaa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitettut sidonnaisasiamiestä koskevat tiedot.

Pykälän 6 momentissa säädetään muutoksen toteuttamisesta, jos 3 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 35 artiklaa ja 1 artiklan 3 kohdan c alakohtaa.

ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään 35 artiklan 2, 4, 7 ja 10 kohdan mukaisesti ilmoitettavat tiedot, sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakimuotoisten lomakkeiden, mallien ja menettelyjen vahvistamiseksi 35 artiklan 3, 4, 7 ja 10 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamista varten.

2 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Voimassa oleva pykälä sisältää säännökset siitä, millä edellytyksillä ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus alkaa tarjota sijoituspalvelua rajan yli Suomeen eli toimia Suomessa perustamatta tänne sivuliikettä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tai MIFID II -direktiivissä ei määritellä sitä, milloin kysymyksessä on ilmoitusmenettelyä edellyttävä rajat ylittävä toiminta. Tätä ei myöskään ehdoteta määriteltäväksi laissa, vaan asia tulisi ratkaista tapausittain muun muassa ottamalla huomioon EU:n perussopimuksen määräykset ja niiden tulkinta.

Voimassa olevan lain esitöiden (HE 32/2012 vp) mukaan pykälässä on kysymys palvelun tarjoamisesta rajan yli Suomessa, mikä edellyttää ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen Suomeen kohdistuvia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada aikaan sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus Suomessa asuvan henkilön kanssa tai esimerkiksi suomalaisen yrityksen kanssa. Mahdolliset toimenpiteet voivat muodostua esimerkiksi sähköpostitse toteutettavista markkinointikampanjoista.

Voimassa olevassa pykälässä tarkoitettuja rajat ylittävää toiminnasta ei ole kysymys silloin, kun Suomessa asuva henkilö omasta aloitteestaan matkustaa ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltioon ostaakseen sieltä sijoituspalvelun tai oheispalvelun. Myöskään se seikka, että Suomessa asuva henkilö omasta aloitteestaan ostaa internetin välityksellä tai puhelimitse sijoituspalvelun tai oheispalvelun ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltiosta, ei merkitse sijoituspalvelun tarjoamista rajan yli Suomeen tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla. Jos kuitenkin henkilön yhteydenottoa on edeltänyt ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tarjous tai pyyntö yhteydenottoon, kysymyksessä on pykälässä tarkoitettu sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta. Tällainen toiminta edellyttää pykälän mukaisen ilmoitusmenettelyn noudattamista.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä säädetään myös ulkomaisen ETA-luottolaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tar-

jota oheispalveluja Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan tarjottavien palvelujen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen tulee kuulua ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen ETA-luottolaitoksen toimiluvan piiriin.

Pykälän 2 *momentti* vastaa nykyistä 4 luvun 2 §:n 2 momenttia.

Voimassa olevassa 3 *momentissa* säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sijoituspalvelujen tarjoamisen aloittamisen ajankohdasta. Momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi tietoja, jotka Finanssivalvonnan on saatava ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ennen kuin ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen Suomessa. Finanssivalvonnan on saatava tiedot siitä, jos yritys aikoo käyttää kotijäsenvaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä ja mahdollisten sidonnaisasiamiesten nimet.

Voimassa olevassa 4 *momentissa* säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta käyttää sijoituspalvelujen tarjoamisessa sidonnaisasiamiestä. Momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetään sellaisen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen palvelujen tarjoamisen tai toiminnan harjoittamisen aloittamisen ajankohdasta, joka aikoo käyttää kotivaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä sijoituspalvelujen tarjoamisessa tai sijoitustoiminnan harjoittamisessa Suomessa. Palvelujen tarjoamisen tai toiminnan harjoittamisen saisi aloittaa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita yritys aikoo käyttää Suomessa, edellyttäen, että toimija on jo edellä tai samaan aikaan notifioidut muutoin palvelujen tarjoamisen. Momentissa säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta julkaista nämä tiedot.

Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin 4 momentin säännösten soveltamisesta ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka aikoo harjoittaa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa Suomessa käyttämällä kotijäsenvaltioonsa sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä.

Pykälän 6 *momentissa* säädetään muutoksen toteuttamisen ajankohdasta, jos 3 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutos.

Pykälän 7 *momentti* vastaa nykyistä 4 luvun 2 §:n 5 momenttia siten muutettuna, että ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen lisäksi ulkomainen ETA-luottolaitos voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 34 artiklaa ja 1 artiklan 3 kohdan c alakohtaa.

ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään 34 artiklan 2, 4, 5 ja 7 kohdan mukaisesti ilmoitettavat tiedot, sekä luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakimuotoisten lomakkeiden, mallien ja menettelyjen vahvistamiseksi 34 artiklan 3, 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitettua tietojen toimittamista varten.

5 luku **Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen**

Lain 5 luku ehdotetaan siihen tehtävien useiden muutosten vuoksi muutettavaksi kokonaisuudessaan. Voimassa olevassa 5 luvussa säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta Suomeen. Ehdotuksen mukaan laissa ei enää säädetä kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi MIFID II -direktiiviä vastaava uusi kolmannen maan yritystä koskeva määritelmä. Luku ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa MIFID II -direktiivin 39—43 artiklaa, joissa säädetään kolmannen maan yrityksen palvelujen tarjoamisesta tai toiminnan harjoittamisesta perustamalla sivuliike.

1 §. *Sivuliikkeen perustamisen edellytykset.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kolmannen maan yrityksen velvollisuudesta perustaa sivuliike Suomeen, jos yritys aikoo tarjota Suomessa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja 1 luvun 23 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetuille asiakkaille. Edellä mainitussa 3 momentissa tarkoitetaan asiakasta, jota sijoituspalveluyritys voi kohdella ammattimaisena asiakkaana tämän omasta pyynnöstä, ja joka täyttää kyseisessä kohdassa säädettyt muut vaatimukset, sekä 4 momentissa ei-ammattimaista asiakasta. Kolmannen maan yrityksen on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle.

Pykälän 2 momentissa säädetään toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Edellytyksenä on, että palvelujen tarjoaminen ja toiminnan harjoittaminen, jota varten kolmannen maan yritys hakee toimilupaa, on toimiluvan varaista ja valvonnan alaista siinä kolmannessa maassa, johon yritys on sijoittautunut, ja että lupaa hakevalla yrityksellä on kolmannessa maassa asianmukainen toimilupa. Momentin mukaan Finanssivalvonnalla ja kolmannen maan toimivaltaisella viranomaisella on oltava yhteistyöjärjestelyt, jossa sovitaan viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta, sekä Suomen ja kolmannen maan välillä sopimus, joka vasta OECD:n malliverosopimuksen 26 artiklassa vahvistettuja vaatimuksia. Lisäksi säädetään sivuliikkeen alkupääomaa ja sivuliikkeen johtoa koskevista vaatimuksista sekä yrityksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausjärjestelmistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/9/EY säädettyä korvausjärjestelmää vastaavaan järjestelmään taikka sivuliikkeen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahoon.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 39 artiklaa.

2 §. *Sivuliikkeen toimilupahakemuksessa ilmoitettavat tiedot.* Pykälän 1 momentissa säädetään kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toimilupahakemukseen liitettävistä tiedoista ja selvityksistä. Momentin 6 kohdan mukaan toimilupahakemuksessa on oltava selvitys kolmannen maan sijoittajien korvausjärjestelmän tarjoamasta suojasta tai siitä, että kolmannen maan yritys on hakenut sivuliikkeen jäsenyyttä sijoittajien korvausrahosta. Tämän vuoksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että toimilupahakemuksesta on pyydyttävä lausunto sijoittajien korvausrahostolta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valtiovarainministeriölle annettavasta valtuudesta antaa asetuksella tarkemmat säännökset toimilupahakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä.

3 §. *Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Edellytyksenä on, että sivuliike täyttää sen toiminnalla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa sekä 13 §:n 2, 9 ja 10 kohdassa säädettyt vaatimukset sekä tämän luvun 1 §:ssä säädettyt toimiluvan myöntämisen edellytykset.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi toimilupaa myöntäessään päättää sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa. Ennen mahdollista päätöstä Finanssivalvonnan olisi arvioitava kolmannen maan yrityksen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmän suojan vastaavuutta sijoittajien korvausrahaston tarjoaman suojan tasoon ja laajuuteen. Momentti vastaa nykyisen 5 luvun 2 §:n 2 momenttia. Momentti vastaa MIFID II:n 39 artiklan 2 kohdan f alakohtaa ja 41 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

Pykälän 3 momentin mukaan toimilupapäätökseen sovelletaan, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksen käsittelystä ja ratkaisemisesta sekä toimiluvan hakijan valitusoikeudesta, jos toimilupapäätöstä ei ole tehty säädettyssä määräajassa. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi kymmenen työpäivän kuluessa toimilupahakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle 3 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetystä määräajasta ja valitusmahdollisuudesta. Momentti vastaa voimassa olevan 5 luvun 2 §:n 3 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipaikassa. Momentti vastaa voimassa olevan 5 luvun 2 §:n 4 momenttia.

4 §. Poikkeus sivuliikkeen toimilupavaatimuksesta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sivuliikkeen toimilupavaatimusta koskevasta poikkeuksesta. Jos kolmannen maan yritys tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa tietyllä rahoitusvälineellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulle asiakkaalle tämän omasta yksinomaisesta aloitteesta, edellä mainitussa momentissa säädettyä vaatimusta sivuliikkeen perustamisesta ei sovelleta kyseisen asiakkaan aloitteesta tapahtuvaan palvelun tarjoamiseen tai toiminnan harjoittamiseen liittyvään suhteeseen. Lisäksi pykälässä säädetään kiellosta, jonka mukaan kolmannen maan yritys ei saa markkinoida edellä tarkoitetulle asiakkaalle muutoin kuin sivuliikkeen välityksellä muita uusia sijoitus tuotteita tai sijoituspalvelun lajeja.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 42 artiklaa.

5 §. Sivuliikkeen toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kolmannen maan yrityksen toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Pykälässä viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:n säännöksiin toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta. Lisäksi Finanssivalvonnan olisi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa, kun kolmannen maan yrityksen kotivaltion viranomaisen on peruuttanut yrityksen toimiluvan. Pykälä vastaisi toimenpiteiden osalta voimassa olevan 5 luvun 3 §:ää.

6 §. Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan 5 luvun 4 §:ää, jossa säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan lopettamisesta. Voimassa olevan pykälän esitöiden mukaan pykälä vastaa luottolaitoslain säännöksiä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnan lopettamisesta. Säännösten ottaminen sijoituspalvelulakiin on katsottu tarpeelliseksi asiakkaiden suojan ja valvonnan järjestämisen vuoksi (HE 32/2012 vp). MIFID II -direktiivissä ei säädetä toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä tilanteessa, jossa kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toimilupa peruutetaan.

Pykälässä säädettäisiin kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toiminnan lopettamisesta. Sen 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä 4 §:n 1 momenttia vastaavasti sivuliikkeen toiminnan välittömästä lopettamisesta sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on peruuttanut toimiluvan, sekä valvonnan jatkamisesta siihen saakka, kun velvoitteet asiakkaille on täytetty.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä 4 §:n 2 momenttia vastaavasti siitä, että sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen sivuliikkeen on viivytyksettä ilmoitettava asiakkaille, miten sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille täytetään. Momentissa säädetään Finanssivalvonnan valtuudesta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tästä menettelystä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyistä 4 §:n 3 momenttia vastaavasti siitä, että 1 ja 2 momentissa säädettyjä periaatteita sovelletaan myös silloin, kun Finanssivalvonta rajoittaa sivuliikkeen toimintaa.

7 §. *Kolmannen maan yrityksen palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälä olisi luonteeltaan informatiivinen. Sen 1 momentissa viitattaisiin EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetuksen 46 artiklaan, jossa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä kolmannen maan yritys saa sivuliikettä perustamatta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja unioniin sijoittautuneille hyväksyttävillä vastapuolille ja MIFID II:n liitteessä II olevassa I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin 1 momentissa mainitun asetuksen 47 artiklaan, jossa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä sellainen kolmannen maan yritys, joka on saanut sivuliikkeen toimiluvan MIFID II:n 39 artiklan mukaisesti, saa tarjota toimilupansa mukaisia palveluja ja toimintoja hyväksyttävillä vastapuolille ja 1 momentissa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille unionin muissa jäsenvaltioissa sivuliikettä perustamatta.

II OSA TOIMINTAEDELLYTYKSET, HALLINTO JA OHJAUS SEKÄ TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Lukua edeltävää II osan otsikkoa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siihen lisätään hallintoa ja ohjausta koskeva maininta II osaan ehdotetun uuden 6 b luvun johdosta.

6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §. *Vähimmäispääoma.* Pykälässä säädetään perustettavan sijoituspalveluyrityksen vähimmäispääomasta. Voimassa olevassa pykälässä säädetyt vaatimukset perustuvat MIFID I:n 12 artiklaan ja sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/49/EY 5 ja 7—9 artiklaan. Viimeksi mainittu direktiivi on kumottu vuonna 2013 annetulla luottolaitosdirektiivillä. Pykälässä ehdotetut vähimmäispääomavaatimukset perustuvat MIFID II:n 15 artiklaan, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 51 kohtaan ja luottolaitosdirektiivin 28—31 artiklaan.

MIFID II:n mukaan sijoituspalveluyrityksen toimilupaa ei saa myöntää, jos yrityksellä ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimusten mukaista kyseisen sijoituspalvelun tai -toiminnan edellyttämää riittävää perustamispääomaa. EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritellään sijoituspalveluyritys, jolla tarkoitetaan MIFID I:ssä määriteltyä henkilöä, jota koskevat mainitussa direktiivissä asetetut vaatimukset, lukuun ottamatta kuitenkaan kyseisen asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan c alakohdan mukaan sellaisia yrityksiä, joilla ei ole toimilupaa tarjota direktiivin 2004/39/EY liitteessä I olevan B osan 1 alakohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaiden lukuun ja jotka tarjoavat ainoastaan yhtä tai useampaa mainitun direktiivin liitteessä I olevan A osan 1, 2, 4 ja 5 alakohdassa lueteltua sijoituspalvelua tai -toimintaa ja joilla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakkaidensa varoja tai arvopapereita ja joilla sen vuoksi voi olla velkaa kyseisille asiakkaille. Kohdassa tarkoitettu yritys voi sijoituspalveluna tarjota ainoastaan yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista asiakkaiden lukuun, omaisuuden-

hoitoa tai sijoitusneuvontaa. EU:n vakavaraisuusasetusta ei sovelleta viimeksi mainittuun sijoituspalveluyritykseen, mutta sovelletaan asetuksessa tarkemmin säädetyn mukaisesti muita sijoituspalveluja tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin. EU:n vakavaraisuusasetuksen sijoituspalveluyrityksiin soveltuvia säädöksiä ovat muun muassa 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan c alakohta, 95 artiklan 2 kohta ja 97 artikla. EU:n vakavaraisuusasetuksessa perustamis pääomalla tarkoitetaan omien varojen määrää ja tyyppiä, jotka vahvistetaan sijoituspalveluyritysten osalta luottolaitosdirektiivin IV osastossa. Luottolaitosdirektiivissä sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä.

MIFID I -direktiivi on kumottu MIFID II -direktiivillä, jonka mukaan viittauksia direktiiviin 2004/39/EY pidetään viittauksina MIFID II -direktiiviin tai MIFIR-asetukseen (94 artikla).

Vähimmäispääomaa koskeva pykälä ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan luottolaitosdirektiiviä. Pykälän 1 momentin yleissäännöksen mukaan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava nykyistä vastaavasti vähintään 730 000 euroa, jollei pykälässä jäljempänä toisin säädetä. Momentissa tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen toimilupa on rajoittamaton. Momentissa säädettäisiin nykyisestä poiketen myös vaatimuksesta, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen perustamis pääoman tulee muodostua yhdestä tai useammasta EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettua erästä. Luottolaitosdirektiivissä säädetty sijoituspalveluyrityksen määritelmä ei kata ehdotetussa 5 momentissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, minkä vuoksi pääomaeriä koskevaa vaatimusta ei sovellettaisi tällaiseen sijoituspalveluyritykseen. Ehdotus vastaa luottolaitosdirektiivin 28 artiklaa.

Pykälän 2 momentin sanamuoto ehdotetaan tarkistettavaksi. Nykyisen 2 momentin mukaan sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa. Lain esitöiden mukaan (HE 43/2007 vp, HE 32/2012 vp) momentissa tarkoitetaan sijoituspalveluyritystä, joka pitää hallussaan asiakasvaroja. Myös sijoitusneuvonnan tarjoaminen ja liikkeeseenlaskun järjestäminen edellyttävät momentissa säädettyä vähimmäispääomaa, jos sijoituspalveluyrityksellä on hallussaan asiakasvaroja. Nykyisen 2 momentin sanamuodon perusteella voidaan tulkita, ettei säännös koske sellaista sijoituspalveluyritystä, joka harjoittaa kaupankäyntiä omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamista taikka monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä. Momentti ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä säädettyä pääomavaatimusta sovelletaan sellaiseen sijoituspalveluyritykseen, joka ei käy kauppaa omaan lukuunsa tai harjoita liikkeeseenlaskun takaamista taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä mutta jolla on lupa pitää hallussaan asiakasvaroja. Momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys saisi tarjota kaikkia muita sijoituspalveluja kuin siinä nimenomaisesti mainittuja sellaisia palveluja, joiden harjoittaminen edellyttää 1 momentin mukaista vähimmäispääomaa. Sanamuodon muutoksella ei tarkoiteta muutettavaksi säännöstä asiallisesti. Lupa pitää asiakasvaroja hallussa on keskeinen tekijä, jonka vuoksi sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin momentissa säädettyä pääomavaatimusta. Ehdotuksella on tarkoitus selvittää, että kaupankäynnin järjestämistä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen pääomavaatimus määräytyy pykälän 1 momentin mukaan. Ehdotus vastaa luottolaitosdirektiivin 28 artiklan 2 kohtaa ja 29 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 3 momentti vastaa nykyisen pykälän 3 momenttia säännösviittauksen osalta tarkistettuna. Säännös perustuu kansalliseen harkintaan.

Pykälän 4 momentti on uusi verrattuna nykyiseen 6 luvun 1 §:ään. Momentin mukaan sellaisen 2 momentissa tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen, joka ei käy kauppaa omaan lukuunsa tai harjoita liikkeeseenlaskun takaamista taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyn-

nin järjestämistä ja jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman on oltava vähintään 50 000 euroa. Ehdotus vastaa luottolaitosdirektiivin 29 artiklan 3 kohtaa.

Pykälän 5 *momentti* vastaa osittain nykyistä 4 momenttia. Nykyinen momentti koskee sellaista sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä vastaavista pääomavaatimuksista, jotka koskevat sellaista sijoituspalveluyritystä, jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja eikä lupaa oheispalveluna tarjota 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaan lukuun ja joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa, toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista tai omaisuuden hoitoa. Ehdotus vastaa luottolaitosdirektiivin 31 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 6 *momentti* vastaa nykyisen pykälän 5 momenttia ja luottolaitosdirektiivin 31 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 7 *momentti* vastaa nykyisen pykälän 6 momenttia.

2 §. Talouden vakaus ja sen valvonta. Pykälän 2 *momentissa* oleva säännösviittaus tarkistettaisiin vastaamaan muutettavaksi ehdotetun 1 §:n 5 ja 6 momenttia. Pykälään on lisätty viittaus EU:n vakavaraisuusasetukseen sen estämiseksi, että säännös olisi ristiriidassa asetuksen velvoittavan säännöksen kanssa. Pykälän 4 *momentissa* oleva säännösviittaus tarkistettaisiin vastaamaan muutettavaksi ehdotetun 1 luvun 15 §:n 1, 2, 4, 5 tai 7 kohtaa.

6 a luku **Huomattavan omistusosuuden hankinta ja luovutus**

Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja hankintaa koskevasta rajoituksesta säädetään voimassa olevan lain 7 luvun 14 ja 15 §:ssä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a luku, johon sisällytetään pääosin edellä mainittuja säännöksiä vastaavat säännökset huomattavan omistusosuuden hankintaa ja luovutusta koskevista ilmoituksista.

1 §. Huomattavan omistusosuuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus. Lain 1 luvun 26 §:ssä ehdotetaan otettavaksi käyttöön MIFID II -direktiiviä vastaava huomattavan omistusosuuden käsite. Pykälän 1 *momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, jos henkilö aikoo hankkia huomattavan omistusosuuden sijoituspalveluyrityksestä. Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin ilmoitusvelvollisuudesta myös silloin, kun 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan suoraan tai välillisesti lisätä siten, että omistusosuus osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta olisi vähintään 20, 30 tai 50 prosenttia tai sijoituspalveluyrityksestä tulisi hankkijan tytäryritys.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin nykyistä 7 luvun 14 §:n 3 momenttia vastaavasti säännöksistä ja periaatteista, joita sovelletaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omistusosuuden laskennassa. Momentissa nykyisin oleva säännösviittaus arvopaperimarkkinalain 9 luvun 4—7 §:ään tarkistetaan vastaamaan arvopaperimarkkinalain muuttamisesta annetulla lailla (1278/2015) muutettuja 9 luvun säännöksiä. Edellä mainitulla lailla on pantu täytäntöön säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY (avoimuusdirektiivi), arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY ja direktiivin 2004/109/EY tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission

direktiivin 2007/14/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/50/EU (muutosdirektiivi).

Pykälän 4—7 momentti vastaavat nykyisen 7 luvun 14 §:n 4—7 momenttia. Pykälän 1—5 momentti vastaavat MIFID II:n 11 artiklaa.

Pykälän 6 momentissa säädetään tiedoista, jotka omistussuuden hankintaa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä. Pykälän 7 momentin mukaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoitukseen liitettävistä tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälän 6 ja 7 momentti vastaavat MIFID II:n 13 artiklan 4 kohtaa, jonka mukaan jäsenvaltion on julkistettava luettelo tiedoista, jotka tarvitaan omistussuuden hankintaa koskevan arvion tekemiseen ja jotka on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta annettaessa.

MIFID II:n mukaan ESMA laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi tyhjentävän luettelon laatimiseksi niistä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista, jotka hankkijaehdokkaan on sisällytettävä ilmoitukseensa (12 artiklan 8 kohta). Näitä luonnoksia ei ole laadittu, minkä vuoksi pykälän 6 ja 7 momentin sääntely on edelleen tarpeen.

2 §. *Huomattavan omistussuuden hankintaa koskeva rajoitus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyistä 7 luvun 15 §:n 1 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 1 §:ssä tarkoitettu omistussuuden hankinta viittaamalla Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a ja 32 b §:ään. Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä 7 luvun 15 §:n 2 momenttia.

6 b luku **Hallinto- ja ohjausjärjestelmät**

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 b luku sijoituspalveluyrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmistä. Tarkoituksena on ryhmitellä direktiivin hallinto- ja ohjausjärjestelmiä sekä toiminnan järjestämistä koskevat säännökset havainnollisemmin asiakokonaisuuksittain eri lukuihin. Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämistä koskevat säännökset sisältyisivät edelleen 7 lukuun.

1 §. *Sijoituspalveluyrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset.* Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallintoon ja ohjaukseen sovellettavista yleisistä vaatimuksista. Pykälä perustuu MIFID II:n 9 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan, jonka mukaan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että sijoituspalveluyritys ja sen ylin hallintoelin täyttävät luottolaitosdirektiivin 88 ja 91 artiklan vaatimukset. Kyseiset luottolaitosdirektiivin artikkelit on pantu täytäntöön luottolaitoslain 7 luvun 1—5 §:ssä. Lisäksi sijoituspalvelulain 7 luvun 8 §:n 2 momentti on muutettu sijoituspalvelulain muuttamisesta annetulla lailla (623/2014) siten, että sijoituspalveluyritykseen sovelletaan, mitä luottolaitoslain 7 ja 8 luvussa säädetään. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä 7 luvun 8 §:n 2 momenttia vastaavasti luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1—3 ja 5—7 §:n ja 8 luvun säännösten soveltamisesta sijoituspalveluyrityksiin. Siinä ei viitattaisi enää luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 4 §:ään, joka koskee luottolaitoksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksia. Vastaavista vaatimuksista sijoituspalveluyrityksen johdon osalta säädettäisiin ehdotetun 6 b luvun 4 §:ssä.

Pykälässä ei ehdoteta säädettäväksi nykyistä 7 luvun 8 §:n 3 momenttia vastaavasti rikkomuksista ilmoittamista koskevan luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:n soveltamisesta Suomessa sijoituspalvelua tarjoavaan ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen. Kyseinen säännös ei perustu direktiiviin. Rikkomuksista ilmoittamista koskeva sääntely kuuluu sijoituspalveluyrityksen kotivaltion toimivaltaan.

MIFID II:n mukaan ESMA ja EBA antavat yhdessä luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 12 kohdassa lueteltuja seikkoja koskevat ohjeet (9 artiklan 1 kohdan toinen alakohta). Ohjeissa täsmennetään muun muassa sitä, mikä on ylimmän hallintoelimen jäsenen tehtäviensä hoitamiseen tarvitsema riittävä aika ja mitä ovat ylimmän hallintoelimen riittävä tietämys, taidot ja kokemus. Ohjeissa myös täsmennetään ylimmän hallintoelimen jäsenen rehellisyyttä, lahjomattomuutta ja riippumattomuutta sekä ylimmän hallintoelimen monimuotoisuutta koskevia vaatimuksia.

2 §. *Sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävät.* Ehdotettu pykälä olisi uusi. Sen *1 momentissa* säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallituksen velvollisuudesta määritellä hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan sijoituspalveluyrityksen hoitaminen tehokkaasti ja vakaasti. Säännös perustuu direktiivin 9 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen alakohtaan. Kyseinen artiklakohta poikkeaa luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta siten, että siinä edellytetään sijoituspalveluyrityksen tehokkaan ja vakaan hoidon tapahtuvan nimenomaan tavalla, joka edistää sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden etuja ja markkinoiden eheyttä. (eng. *integrity of the market*). Englanninkielinen termi sisältää useita merkityksiä, kuten rehellisyys ja lahjomattomuus. Kansallisessa sääntelyssä on tavanomaisesti käytetty markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta, jonka taustalla on luottamus siihen, että markkinaosapuolet toimivat rehellisesti ja tasapuolisesti sekä noudattavat niille asetettuja sääntöjä.

Pykälän *2 momentti* perustuu MIFID II:n 9 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan. Säännöksessä täsmennettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtäviä erityisesti sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan näkökulmasta. Hallituksen olisi määriteltävä ja hyväksyttävä momentin *1 kohdan* mukaan sijoituspalvelujen ja oheispalvelujen tarjoamiseen ja sijoitustoiminnan harjoittamiseen tarvittava organisaatio ja siihen sisältyvät asiat ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus, *2 kohdan* mukaan asiakkaille tarjottaviin palveluihin ja tuotteisiin sekä harjoitettuun toimintaan sovellettavat toimintaperiaatteet ja *3 kohdan* mukaan sijoituspalvelujen tarjoamiseen osallistuvien henkilöiden palkitsemisjärjestelmä, jonka tulee kannustaa vastuulliseen liiketoimintaan, asiakkaiden tasapuoliseen kohteluun ja eturistiriitojen välttämiseen suhteessa asiakkaisiin.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallituksen velvollisuudesta arvioida säännöllisesti palvelujen tarjoamista ja sijoitustoiminnan harjoittamista koskevien strategisten tavoitteiden riittävyyttä ja noudattamista, hallinto- ja ohjausjärjestelmien tehokkuutta ja palvelujen tarjoamisessa asiakkaille sovellettavia toimintaperiaatteita sekä velvollisuudesta ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi. Säännös perustuu direktiivin 9 artiklan 3 kohdan kolmanteen alakohtaan.

Ehdotetussa *4 momentissa* säädettäisiin direktiivin 9 artiklan 3 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti hallituksen jäsenen tiedonsaantioikeudesta tehtäviensä täyttämiseksi.

3 §. *Sijoituspalveluyrityksen toimintaa tosiasiallisesti johtavien henkilöiden vähimmäismäärä.* Ehdotetussa säännöksessä säädettäisiin direktiivin 9 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti sijoituspalveluyrityksen toimintaa tosiasiallisesti johtavien henkilöiden vähimmäismäärästä.

4 §. *Sijoituspalveluyrityksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset.* Ehdotettu säännös sisältäisi sijoituspalveluyrityksen johdolta edellytettävät henkilökohtaiset luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset. Säännös perustuu direktiivin 9 artiklan 4 kohtaan ja vastaa asiasisällöltään nykyisen lain 7 luvun 16 §:ää. Vastaavat vaatimukset johdon luotettavuudelle ja pätevyydelle on asetettu myös luottolaitoslain 7 luvun 4 §:ssä. Ehdotetusta säännöksestä olisi kuitenkin poistettu nykyisen lain 7 luvun 16 §:n 1 momentin ensimmäinen virke sijoituspalveluyrityksen

hallituksen jäsenen ja toimivaan johtoon kuuluvaan velvollisuudesta johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Luottolaitoslain 7 ja 8 luvun vaatimukset sisältävät jo kyseisen velvollisuuden asettaessaan vaatimuksia johdolle ja koko hallinto- ja ohjausjärjestelmälle. Ehdotetun 6 b luvun 1 §:n 1 momentin viittaussäännöksen mukaan sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin luottolaitoslain kyseisiä säännöksiä, joten varovaiset liiketapaperiaatteet tulisivat otetuksi huomioon.

7 luku **Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen**

Lain 7 luku ehdotetaan siihen tehtävien useiden muutosten vuoksi muutettavaksi kokonaisuudessaan. Luvussa ei nykyisen lain tapaan ehdoteta säänneltäväksi omaisuudenhoidon ulkoistamisesta kolmanteen maahan (6 §), sijoituspalveluyrityksen hallinnosta ja ohjauksesta (8 §), henkilökohtaisista liiketoimista (11 §), osakkeiden hankinnasta ja luovutuksesta (14—15 §), sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtamisesta (16 §) sekä kolmannen maan ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä (21—22 §). Kyseisistä asioista ehdotetaan pääosin säänneltäväksi lain muissa luvuissa. Useista ehdotetuista säännöksistä säädetään lisäksi tarkemmin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565.

1 §. Toimipaikka ja pääkonttori. Pykälä vastaisi nykyistä 7 luvun 1 §:ää.

2 §. Toiminnan luotettava järjestäminen. Pykälän 1—5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi 7 luvun nykyistä 8 §:n 1 momenttia tarkemmin MIFID II:n 16 artiklan 2 kohdan, 4 kohdan sekä 5 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisista toiminnan järjestämiseen liittyvistä vaatimuksista. MIFID II:n kyseiset säännökset vastaavat MIFID I:n säännöksiä, lukuun ottamatta 16 artiklan 5 kohdan kolmatta alakohtaa sijoituspalveluyrityksen käytössä olevista vakaista turvajärjestelmistä, josta ehdotetaan säädettäväksi pykälän 5 momentissa. Direktiivin 16 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen tietojen ja tallenteiden säilyttämisvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi lain 10 luvun 11 ja 12 §:ssä.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan MIFID II:n 25 artiklan 1 kohtaan perustuen säädettäväksi sijoituspalveluja antavan henkilön pätevyysvaatimuksista. Säännöksessä asetettaisiin sijoituspalveluyritykselle direktiivin mukainen velvollisuus varmistaa, että säännöksessä tarkoitettulla henkilöllä on palvelujen antamiseen tarvittava tietämys ja pätevyys. Kyseinen vaatimus edellyttää, että sijoituspalveluyrityksellä on menettelytavat, joiden avulla käytännössä varmistetaan ja valvotaan vaadittavien ammattipätevyysvaatimusten asianmukainen ja jatkuva toteutuminen. Direktiivin tavoitteiden mukaisesti (johdantolause 79) sijoituspalveluyrityksen olisi annettava henkilöstölleen riittävästi aikaa ja resursseja hankkia tällaiset tiedot ja taidot sekä soveltaa niitä palvelujen tarjoamiseen asiakkaille. Säännöksessä tarkoitettujen tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden sisällöstä ei kuitenkaan ehdoteta laissa säädettäväksi tarkemmin. Sijoituspalveluyrityksen on itse määriteltävä kunkin säännöksessä tarkoitettujen henkilöiden työtehtävien edellyttämät pätevyysvaatimukset. Ammattipätevyysvaatimukset on suhteutettava tarjottaviin tuotteisiin ja palveluihin sekä kunkin henkilön koulutukseen, tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden. Sijoituspalveluyrityksen on kyettävä osoittamaan henkilön riittävä pätevyys. Säännöksessä ei kuitenkaan edellytetä sitä, että sijoituspalveluyrityksen olisi esimerkiksi annettava todistus henkilön ammatillisesta pätevyydestä.

ESMA on lisäksi antanut ohjeen, jossa täsmennetään säännöksessä edellytetyn tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteita. Finanssivalvonta on ilmoittanut noudattavansa ESMA:n ohjetta. ESMA:n ohje velvoittaa Finanssivalvontaa myös julkistamaan ESMA:n ohjeen vaatimuk-

set täyttävät tai sen mukaiset tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteet. Kyseiset ohjeet ovat vähimmäisvaatimuksia ja toimivaltaiset viranomaiset voivat asettaa kansallisesti ESMA:n ohjetta tiukempia vaatimuksia.

Lakiin ehdotettavan hyvin yleisluonteisen pätevyysvaatimuksen vuoksi on tarkoituksenmukaista antaa Finanssivalvonnalle valtuus tarkempien määräysten antamiseen. Finanssivalvonnalle ehdotetaan luvun 16 §:ssä määräystenantovaltuutta, jonka perusteella se voi antaa tarkempia määräyksiä tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arvioinnissa huomioitavista seikoista, kuten esimerkiksi tarjottavien rahoitusvälineiden, sijoitustuotteiden ja sijoituspalvelujen sekä tarpeellisen lainsäädännön tuntemuksesta, kuten myös arviointiperusteena käytettävästä käytännön kokemuksesta. Määräyksen valmistelun yhteydessä Finanssivalvonnan on otettava huomioon ESMA:n ohjeet tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista. Määräyksen antamisella pantaisiin myös täytäntöön direktiivin 25 artiklan 1 kohdan toinen virke, jonka mukaan jäsenvaltion on julkaistava tietämyksen ja pätevyyden arvioimiseksi käytetyt perusteet.

Kyse ei olisi kansallisesta lisäsääntelystä, sillä direktiivin yleisluonteinen säännös jättää vaadittavan tietämyksen ja pätevyyden sisällön ja sen arviointiperusteiden määrittelyn kansalliseen harkintaan. ESMA:n ohjeessa on ainoastaan täsmennetty pätevyyden arvioinnille asetettavia vähimmäisvaatimuksia. Finanssivalvonnan määräyksissä veloitetta voidaan tarkentaa esimerkiksi kuhunkin eri tehtävään tai palveluun liittyen. Tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden tarkempaa määrittelyä puoltaa myös säännöksen ohjausvaikutukseen, sen soveltamisen ennakoitavuuteen sekä osapuolten oikeusvarmuuteen liittyvät näkökohdat. Kyseisen sijoituspalveluyritykselle asetetun velvollisuuden rikkomisesta voi myös aiheutua huomattavia taloudellisia seuraamuksia.

3 §. *Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset.* Pykälä vastaisi nykyistä 7 luvun 3 §:ää.

4 §. *Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus.* Pykälään sisältynyt merkittävän sidoksen määritelmä esitetään siirrettäväksi 1 luvun 26 §:n määritelmiin kohdaksi 15. Määritelmä vastaa MIFID II:n 4 artiklan 1 kohdan 35 alakohtaa. Pykälästä esitetään poistettavaksi voimassa olevan lain 2 §:n 2 momentin viittaus EU:n vakavaraisuusasetuksen määritelmään. Pykälä vastaa muutoin voimassa olevan lain 7 luvun 2 §:ää.

5 §. *Ratkaisevan tärkeän operatiivisen toiminnon ulkoistaminen.* Voimassa olevan 7 luvun 4 §:ssä säädetään sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistamisesta. Nykyisiin säännöksiin verrattuna sääntelyä ulkoistamisesta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että se vastaa MIFID II -direktiiviä ottaen huomioon myös säännökset ulkoistamisesta, jotka sisältyvät direktiivin nojalla annettuun suoraan sovellettavaan komission delegoituun asetukseen (EU) 2017/565 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden kanssa, jäljempänä *komission asetukset*.

Komission asetuksessa säädetään ratkaisevan tärkeiden ja tärkeiden operatiivisten toimintojen laajuudesta (30 artikla), näiden toimintojen ulkoistamisen ehdoista (31 artikla) sekä kolmansiin maihin sijoittautuneista palveluntarjoajista (32 artikla). Asetuksessa määritellään ulkoistaminen ja ratkaisevan tärkeä tai tärkeä operatiivinen toiminto. Tämän määrittelyn vuoksi pykälässä ei enää säädettäisi nykyisen 7 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisesti sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävästä toiminnasta. Pykälässä ehdotetaan käytettäväksi direktiiviä ja komission asetusta vastaavasti ilmaisua ratkaisevan tärkeä toiminto.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen kannalta ratkaisevan tärkeän operatiivisen toiminnon. Edellytyksenä on, että sijoituspalveluyritys toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet aiheettoman operatiivisen lisäriskin välttämiseksi. Momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti, ettei ulkoistaminen saa heikentää olennaisesti yrityksen sisäisen valvonnan laatua eikä haitata sijoituspalveluyrityksen toiminnan viranomaisvalvontaa. Säännös vastaa MIFID II:n 16 artiklan 5 kohtaa. Komission asetuksessa säädetään vastuusta, joka sijoituspalveluyrityksellä on ulkoistamisesta riippumatta sille kuuluvien velvoitteiden noudattamisesta, sekä ehdoista, jotka sen on täytettävä. Pykälässä ei tämän vuoksi enää säädettäisi siitä, että sijoituspalveluyritys vastaa tästä laista johtuvien velvoitteidensa täyttämisestä ulkoistamisesta huolimatta.

Komission asetuksessa säädetään sijoituspalveluyrityksen ja palveluntarjoajan oikeuksista ja velvoitteista, jotka on vahvistettava kirjallisella sopimuksella. Pykälässä ei tämän vuoksi enää säädettäisi nykyisen 3 momentin mukaisesti velvollisuudesta tehdä kirjallinen sopimus sijoituspalvelun tai sijoitustoiminnan kannalta merkittävän operatiivisen toiminnon ulkoistamisesta.

Pykälän nykyisessä 4 momentissa säädetään lievennyksestä, jonka mukaan toimiluvan myöntämisen jälkeen tapahtuvasta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta ei tarvitse ilmoittaa etukäteen Finanssivalvonnalle, jos ulkoistetun toiminnan harjoittaja kuuluu samaan konsolidointiryhmään kuin sijoituspalveluyritys. Lievennys perustuu rahoitusvälineiden markkinat - direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 14 artiklan 4 kohtaan (HE 32/2012 vp). Viimeksi mainittua artiklaa vastaava säännös sisältyy komission asetuksen 31 artiklan 4 kohtaan, minkä vuoksi pykälään ei ole enää tarpeen sisällyttää nykyistä 4 momenttia vastaavaa säännöstä.

Pykälän *2 momentti* vastaa nykyisen 4 §:n 5 momenttia.

6 §. *Sidonnaisasiamies.* Direktiivin 29 artiklassa tarkennetaan sijoituspalveluyritysten velvoitteita niiden nimetessä sidonnaisasiamiehiä. Artiklan 1 kohta vastaa pääosin pykälän *1 ja 2 momentin* sisältöä, joihin ei esitetä olennaisia muutoksia. Pykälän *1 momenttiin* on kuitenkin lisätty direktiivin mukainen sidonnaisasiamiehen velvollisuus ilmoittaa asiakkaalle asemansa ja edustamansa sijoituspalveluyrityksen nimi. Pykälän *3 momentin* säännöstä sidonnaisasiamiehen ammattitaidosta ehdotetaan tarkennettavaksi vastaamaan artiklan 3 kohdan 2 alakohdassa esitettyjä vaatimuksia. Sidonnaisasiamiehen työntekijällä on samat tietämys- ja pätevyysvaatimukset kuin sijoituspalveluyrityksessä. Samaa momenttiin ehdotetaan lisättäväksi artiklan 4 kohdan 1 alakohdan mukaisesti, että sijoituspalveluyritysten on huolehdittava siitä, että sidonnaisasiamiehen muu toiminta ei häiritse sidonnaisasiamiehen toimintaa sijoituspalveluyrityksen lukuun ja että sidonnaisasiamies on rekisteröity sidonnaisasiamiesrekisteriin. Sijoituspalveluyritys on yksin ja varauksetta vastuussa sidonnaisasiamiestensä toimista tai laiminlyönneistä näiden toimiessa sijoituspalveluyrityksen lukuun. Sidonnaisasiamiehen on ilmoitettava asemansa ja edustamansa sijoituspalveluyrityksen nimi ottaessaan yhteyttä asiakkaaseen tai ennen kaupankäyntiä tämän kanssa.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi asiakkaan asiakasvarojen hallussapidosta, mikä vastaa artiklan 2 kohdan toisen alakohdan säännöstä, jossa todetaan, että jäsenvaltioiden alueella rekisteröidyt sidonnaisasiamiehet voivat pitää hallussaan asiakkaiden varoja ja rahoitusvälineitä sen sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla, jonka puolesta toimivat. Pykälän *5 momentin* säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi direktiivin kieliasua vastaavaksi käyttämällä termiä asiakasvarojen hallussapito.

Pykälän 5 momentissa säädetään sidonnaisasiamiehistä pidettävästä julkisesta rekisteristä. Säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin vastaamaan artiklan 3 kohdan vaatimuksia. Sijoituspalveluyritykset voivat artiklan 5 kohdan mukaan nimetä vain sellaisia sidonnaisasiamiehiä, jotka on kirjattu direktiivin 3 kohdassa tarkoitettuun julkiseen rekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksiä säännellään nykyistä tarkemmin, minkä vuoksi on tarpeen säätää rekisterin ylläpito Finanssivalvonnan tehtäväksi. Rekisteriin voidaan kirjata vain sellaisia sidonnaisasiamiehiä, jotka sijoituspalveluyritys on sijoituspalveluyrityksen perustellun arvion mukaan todennut riittävän hyvämaineisiksi ja joilla on asianmukainen yleinen, taloudellinen ja ammatillinen tietämys ja pätevyys, jotta nämä pystyvät tarjoamaan sijoitus- tai oheispalveluja ja antamaan asiakkaalle kaikki ehdotettua palvelua koskevat tiedot.

Pykälän 5 momentissa säädetyn rekisteröinnin tavoitteena on osaltaan varmistaa, että rekisteriin merkityt sidonnaisasiamiehet jatkuvasti täyttävät pykälän 3 momentissa säädetty edellytykset sidonnaisasiamiehenä toimimiselle. Julkisen rekisterin perusteella sekä asiakkaat että toimivaltaiset viranomaiset voivat paremmin valvoa sidonnaisasiamiesten toimintaa. ESMA julkaisee verkkosivustollaan viitteet tai linkit jäsenvaltioiden julkisiin rekistereihin. Sääntelyn tarkoituksena on näin edistää myös rajojen yli tarjottavia sijoituspalveluja.

Nykyisen säännöksen tavoin 5 momentissa säädettäisiin rekisteriin merkittävistä tiedoista sekä niiden säilyttämisestä. Direktiivin 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti rekisteriin sisältyvien tietojen on oltava julkisesti saatavilla. Ottaen huomioon rekisterin yleisluonteinen tietosisältö ja sen tarkoitus suojata myös yksittäisiä asiakkaita sekä direktiivin selkeä velvoite kaikkien rekisteriin merkittyjen tietojen julkisesta saatavilla pidosta, ei säännöksessä ole tarvetta rajata tietohakujen mahdollisuutta vain yksittäisiin hakuihin. Momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi eduskunnan perustuslakivaliokunnan (PeVL 2/2017 vp) ja hallintovaliokunnan (HaVM 8/2017 vp) kantojen mukaisesti siitä, että rekisterin sisältämät henkilötiedot voidaan asettaa saataville yleisen tietoverkon kautta taikka luovuttaa tulosteena, teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

7 §. Rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuudet. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin direktiivin 16 artiklan 3 kohdan ja 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti rahoitusvälineitä kehittävien (valmistavien) sekä niitä jakelevien sijoituspalveluyritysten velvollisuuksista. Tarkempia säännöksiä artiklassa säädetyistä tuotevalvontavaatimuksista on annettu lisäksi komission delegoidussa direktiivissä. Kyseisen direktiivin 9—10 artiklan sisältämät yksityiskohtaiset säännökset ehdotetaan saatettaviksi pääosin voimaan Finanssivalvonnan määräyksiin. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaisesti lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Tämän vuoksi tietyistä komission direktiivissä säädetyistä perusasioista ehdotetaan kuitenkin niiden merkittävyyden vuoksi säädettäväksi lain 7 §:ssä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahoitusvälineiden kehittäjän eli valmistajan velvollisuudesta ylläpitää sisäistä hyväksymismenettelyä, tuotehallintamenettelyä, jolla se voisi varmistaa kunkin kehittämänsä rahoitusvälineen yhteensopivuuden aiotulle asiakaskohderyhmälle. Tuotteen valmistajaa koskevia vaatimuksia sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksiin, jotka luovat, kehittävät, laskevat liikkeeseen tai suunnittelevat rahoitusvälineitä. Lain 1 luvun 8 §:n soveltamisalasäännöksen mukaisesti hyväksymismenettelyn tulee kohdistua rahoitusvälineiden ohella strukturoituihin talletuksiin. Tuotevalvontasääntöjä olisi sovellettava kaikkiin ensi- ja jälkimarkkinoilla myytäviin tuotteisiin. Tuotevalvontasääntöjä voitaisiin kuitenkin soveltaa suhteellisesti sen mukaan, kuinka monimutkaisesta tuotteesta on kyse ja missä määrin julkista tietoa on saatavilla, ottaen huomioon tuotteen, sijoituspalvelun ja asiakaskohderyhmän luonne. Vastaavasti yksinkertaisempien ja yleisempien tuotteiden asiakaskohderyhmät voitaisiin määrittää vähemmän tarkasti.

Tuotehallintamenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että kehitettävä tuote on yhteensopiva aiotulle asiakaskunnalle ja että kaikki asiakaskohderyhmän kannalta merkitykselliset riskit tulevat arvioituiksi. Rahoitusvälineen riskit ja tuotteen yhteensopivuus kyseiselle asiakaskunnalle olisi arvioitava ennen kuin rahoitusvälineen markkinointi tai jakelu aloitetaan asiakkaille. Menettelyssä olisi myös komission direktiivin 9 artiklan 9 kohdan mukaisesti täsmennettävä se asiakaskohderyhmä, jolle kyseinen rahoitusväline ei ole sopiva sekä varmistettava komission direktiivin 9 artiklan 12 kohdan mukaisesti kulurakenteen arviointi. Komission direktiivissä säädetyistä muista yksityiskohtaisemmista vaatimuksista säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksiin.

Ehdotetun 2 momentin mukaan rahoitusvälineitä kehittävän sijoituspalveluyrityksen olisi asetettava rahoitusvälineen jakelijoiden eli sitä tarjoavien tai suosittlevien sijoituspalveluyritysten saataville kaikki asianmukaiset tiedot rahoitusvälineestä ja tuotteiden hyväksymistä koskevasta menettelystä, mukaan lukien tieto kunkin rahoitusvälineen asiakaskohderyhmästä. Säännös perustuu direktiivin 16 artiklan 3 momentin 5 kohtaan. Momentissa ehdotetaan lisäksi MIFID II:n 24 artiklan 2 kohdan 1 alakohdassa edellytetyn tavoin asetettavaksi sijoituspalveluyritykselle vaatimus varmistua siitä, että rahoitusvälinettä myös käytännössä jaetaan yksilöidylle asiakaskohderyhmälle.

Pykälän 3 ja 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös jakelijan eli tuotetta tarjoavan tai suosittlevan sijoituspalveluyrityksen velvollisuuksista. Sijoituspalveluyrityksen osallistuessa sekä tuotteiden kehittämiseen että niiden jakeluun, tulisi sovellettavaksi sekä tuotteen valmistajia että jakelijoita koskevat vaatimukset. Ehdotetun 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi velvollisuus arvioida säännöllisesti tarjoamiensa tai markkinoimiensa rahoitusvälineiden yhteensopivuutta asiakaskohderyhmälle, rahoitusvälineeseen mahdollisesti kohdistuvaa riskiä ja sitä, onko rahoitusväline edelleen yksilöidyn asiakaskohderyhmän tarpeiden sekä aiemmin hyväksytyyn jakelustrategian mukainen. Kyseinen arviointivelvollisuus koskee sekä rahoitusvälineen kehittäjää että jakelijaa. Jakelijana toimivan sijoituspalveluyrityksen olisi 4 momentin mukaan myös varmistettava, että se on saanut kaikki tarvittavat tiedot rahoitusvälineestä, sen tuotehyväksymismenettelystä ja tarkoitettuun asiakaskohderyhmästä. Jakelijalla olisi komission direktiivin 10 artiklan 2 kohtaan perustuen myös itsenäinen velvollisuus tehdä asiakaskohderyhmän arviointi. Lisäksi jakelijan olisi komission direktiivin 10 artiklan 9 mukaisesti annettava kehittäjälle tietoa rahoitusvälineen myynnistä, jotta kehittäjä voisi säännöllisesti arvioida asiakaskohderyhmän yhteensopivuutta. Muilta osin komission direktiivin 10 artiklassa säädetyistä jakelijoita koskevista tuotehallintavaatimuksista ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan määräyksiin.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan komission direktiivin 9 artiklan 5 kohdan ja 10 artiklan 7 kohdan mukaisesti velvollisuutta varmistaa tuotteiden kehittämiseen ja tarjoamiseen sekä palveluiden tarjoamiseen osallistuvan henkilöstön tarvittava asiantuntemus. Finanssivalvonnan ehdotetaan myös luvun 16 §:ssä määräystenantovaltuutta momentissa tarkoitettua tarvittavan asiantuntemuksen arviointiperusteista ja sisällöstä.

Ehdotetun 6 momentin mukaan rahoitusvälineen jakelijan on varmistettava, että rahoitusvälinettä tarjotaan tai suositellaan asiakkaalle vain silloin, jos se on asiakkaan edun mukaista. Säännös perustuu direktiivin 24 artiklan 2 kohdan 2 alakohtaan.

8 §. Varautumisvelvollisuus. Ehdotettu pykälä vastaa pääosin nykyistä 7 luvun 9 §:ää. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin kuitenkin tekninen muutos, rahoitusvälineiden säilyttämisen muuttuessa esityksen mukaisesti sijoituspalvelusta oheispalveluksi.

9 §. *Eturistiriitatilanteiden hallinta.* Ehdotettu pykälä vastaa pääosiltaan nykyistä 7 luvun 10 §:ää. Säännös perustuu MIFID II:n 16 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen alakohtaan sekä 23 artiklaan, jotka eivät ole merkittävästi muuttuneet suhteessa MIFID I:n vastaavaan säännökseen. Uutta on se, että MIFID II:n 23 artiklan 1 kohdan sanamuotoa on eräiltä osin täsmennetty ja siinä myös nimenomaisesti mainitaan kannustin- ja palkkiorakenteista aiheutuvat eturistiriitatilanteet. Säännöksen tulkinnassa on syytä korostaa jo aiemmin vakiintunutta lähtökohtaa, jonka mukaan eturistiriitojen välttäminen on aina ensisijainen toimenpide, johon tulisi pyrkiä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Tiedonantovelvollisuus asiakkaalle on vasta viimesijainen keino, johon on turvauduttava tilanteissa, joissa eturistiriidan olemassaoloa ei voida estää.

Pykälän *1 momentti* vastaisi sen sanamuodon täsmennystä lukuun ottamatta nykyistä. MIFID II:n 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden voidaan lähtökohtaisesti katsoa kuuluvan jo nykyisen säännöksen soveltamisalaan. Säännöksen tulkinnassa tulee kuitenkin jatkossa korostetusti huomioida MIFID II:n sanamuodon ja tavoitteen mukaisesti erilaisista kannustinrakenteista mahdollisesti aiheutuvat eturistiriitatilanteet. MIFID II:n 23 artiklan 3 kohta on uusi, jonka vuoksi pykälän *2 momenttia* ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että eturistiriidasta asiakkaalle annettavien tietojen on oltava myös riittävän yksityiskohtaisia. Pykälän *3 momentti* vastaisi nykyistä ja perustuisi MIFID II:n 16 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

10—13 §. Pykälät vastaisivat nykyisen lain 7 luvun 12, 13, 17 ja 18 §:ää.

14 §. *Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri.* Ehdotettu pykälä sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteristä vastaa pääosin nykyistä 7 luvun 19 §:ää. Pykälässä ei kuitenkaan enää ehdotettaisi nykyisen 4 momentin tavoin säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen vuosilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle.

15 §. *Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen varautumisvelvollisuus.* Ehdotettu pykälä vastaa nykyistä 7 luvun 20 §:ää.

16 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan Finanssivalvonnalle määräystenantovaltuutta komission delegoidun direktiivin 9—10 artiklan edellyttämien tarkempien määräysten antamiseksi 7 §:ssä tarkoitetuista rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuuksista. Kyseisillä määräyksillä voitaisiin yksityiskohtaisemmin panna täytäntöön kaikki sellaiset delegoidussa direktiivissä säädetyt rahoitusvälineitä kehittävien ja niitä tarjoavien sijoituspalveluyritysten käytännön tuotehallintavaatimukset, joita ei ole sisällytetty lain säännöksiin. Ehdotetun *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:n 6 momentissa ja 7 §:n 5 momentissa tarkoitettua tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden sekä asiantuntemuksen arviointiperusteista ja sisällöstä, 13 §:ssä tarkoitettua sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta sekä 14 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

7 a luku **Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy**

Lakiin ehdotetaan uutta 7 a lukua algoritmisesta kaupankäynnistä ja suorasta sähköisestä markkinoillepääsystä.

1 §. *Algoritminen kaupankäynti.* Lukuun ehdotetaan 1 §:ää algoritmisesta kaupankäynnistä. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalle sijoituspalveluyritykselle asetettavasta vaatimuksesta ottaa käyttöön tehokkaat järjestelmät ja riskienhallintamenetelmät, joiden avulla voitaisiin muun muassa varmistaa kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti sekä estää järjestelmien sellainen toiminta, joka voisi ai-

heuttaa markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa tai markkinoiden väärinkäyttöä. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi lisäksi oltava käytössään tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt, joiden avulla voidaan korjata sen kaupankäyntijärjestelmissä esiintyvät häiriöt. Sijoituspalveluyrityksen olisi lisäksi varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testattuja ja että niitä valvotaan. Ehdotetut 1 ja 2 momentti perustuvat direktiivin 17 artiklan 1 kohtaan.

Pykälään ehdotetun 3 momentin mukaan algoritmista kaupankäyntiä Suomessa tai ETA-valtiossa harjoittavan sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle sekä sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä. Suomalaisen sijoituspalveluyrityksen olisi siten ilmoitettava harjoittamastaan algoritmisesta kaupankäynnistä sekä Finanssivalvonnalle että sen kauppapaikan toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa toimintaa harjoitetaan. Ehdotettu 3 momentti perustuu direktiivin 17 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Pykälään ehdotetun 4 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi säilytettävä ja toimitettava Finanssivalvonnan pyynnöstä kuvaus sen algoritmisten kaupankäyntistrategioiden luonteesta, yksityiskohtaiset tiedot järjestelmään sovellettavista kaupankäynnin parametreista tai limiiteistä, tiedot keskeisistä vaatimustenmukaisuuden ja riskienhallinnan varmistavista menetelmistä, joita se käyttää varmistaakseen 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisen, sekä sen järjestelmien testausta koskevat tiedot. Ehdotettu 4 momentti perustuu direktiivin 17 artiklan 2 kohdan toiseen ja neljänteen alakohtaan. Direktiivin kyseisen säännöksen toisen alakohdan mukaan kotijäsenvaltion valvontaviranomainen voi pyytää sijoituspalveluyritystä toimittamaan säännöllisesti tai tapauskohtaisesti kuvauksen sen algoritmisten kaupankäyntistrategioiden luonteesta, yksityiskohtaiset tiedot järjestelmään sovellettavista kaupankäynnin parametreista tai limiiteistä, tiedot keskeisistä vaatimustenmukaisuuden ja riskienhallinnan varmistavista menetelmistä, joita se käyttää varmistaakseen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisen, sekä sen järjestelmien testausta koskevat tiedot. Direktiivin mukaan viranomainen voi lisäksi milloin tahansa pyytää sijoituspalveluyritykseltä lisätietoja algoritmisesta kaupankäynnistä ja siihen käytettävistä järjestelmistä. Direktiivin kyseisen säännöksen neljännen alakohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että tässä kohdassa tarkoitetuista seikoista on olemassa kirjanpitoa, ja varmistettava, että kyseinen kirjanpito on riittävää, jotta sen toimivaltainen viranomainen voi valvoa tämän direktiivin vaatimusten noudattamista.

Pykälään ehdotetun 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi sen kauppapaikan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä, toimitettava ilman aiheetonta viivytystä edellä 4 momentissa tarkoitettuja tietoja, jotka se algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalta sijoituspalveluyritykseltä on saanut. Ehdotettu säännös perustuu 17 artiklan 2 kohdan kolmanteen alakohtaan.

Pykälään ehdotetun 6 momentin mukaan huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää soveltavan sijoituspalveluyrityksen olisi tallennettava hyväksytyssä muodossa kaikkien kauppapaikoissa tekemiensä toimeksiantojen, mukaan lukien peruutetut toimeksiannot, toteutetut toimeksiannot ja hintatarjoukset, tarkka ja aikasekvensoitu kirjanpito ja annettava se pyynnöstä Finanssivalvonnalle. Ehdotettu säännös perustuu 17 artiklan 2 kohdan viidenteen alakohtaan. ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa määritetään tarkemmin momentissa tarkoitettujen hyväksytyjen tallennusmuodon sisältö ja esitystapa sekä ajanjakso, jolta sijoituspalveluyrityksellä on oltava tällainen kirjanpito.

2 §. *Algoritminen kaupankäynti ja markkinatakaus.* Lukuun ehdotetaan 2 §:ää algoritmista kaupankäynnistä ja markkinatakauksesta. Ehdotetun *1 momentin* mukaan algoritmista kaupankäyntiä markkinatakausstrategian toteuttamiseksi harjoittavan sijoituspalveluyrityksen olisi toteutettava tällaista markkinatakausta keskeytymättä tietyn osan kauppapaikan kaupankäyntiajasta poikkeustapauksia lukuun ottamatta siten, että kyseiselle kauppapaikalle tarjotaan likviditeettiä säännöllisesti ja ennakoitavasti. Lisäksi tällaisen sijoituspalveluyrityksen olisi tehtävä kauppapaikan kanssa sitova kirjallinen sopimus markkinatakauksesta, jossa määritettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvoitteet. Sijoituspalveluyrityksen olisi myös ehdotuksen mukaan otettava käyttöön tehokkaat järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että se aina täyttäisi kyseisen sopimuksen mukaiset velvoitteensa. Ehdotettu 2 §:n 1 momentti perustuu direktiivin 17 artiklan 3 kohtaan.

ESMA:n laatimissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa määritetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetut tilanteet, joissa sijoituspalveluyritys on velvollinen tekemään säännöksessä tarkoitetun markkinatakaussopimuksen, sekä tällaisten sopimusten sisältö, mukaan lukien säännöksessä tarkoitettu osuus kauppapaikan kaupankäyntiajasta. Lisäksi kyseisissä sääntelystandardeissa määritetään tarkemmin tilanteet, joita pidetään momentissa tarkoitettuina poikkeustapauksina, mukaan lukien äärimmäisen vaihtelevat olosuhteet, poliittiset ja makrotaloudelliset kysymykset, järjestelmää koskevat ja operatiiviset seikat sekä olosuhteet, jotka heikentävät sijoituspalveluyrityksen kykyä ylläpitää 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja järjeviä riskienhallintakäytäntöjä.

Ehdotetussa *2 momentissa* määritettäisiin se, milloin algoritmista kaupankäyntiä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen katsottaisiin toteuttavan edellä 1 momentissa tarkoitettua markkinatakausstrategiaa. Ehdotettu 2 §:n 2 momentti perustuu direktiivin 17 artiklan 4 kohtaan.

3 §. *Suora sähköinen markkinoillepääsy.* Lukuun ehdotetaan 3 §:ää suorasta sähköisestä markkinoillepääsystä. Pykälä perustuu direktiivin 17 artiklan 5 kohtaan. Ehdotetun pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, olisi oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja valvontamenetelmät, joiden avulla se voisi varmistua säännöksessä tarkoitetuista seikoista. Tällaisia olisivat muun muassa kyseistä palvelua käyttävien asiakkaiden sopivuuden arviointi ja sen estäminen, että ennalta asetetut kaupankäynnin ja luottojen raja-arvot ylitettäisiin. Kyseisellä sijoituspalveluyrityksellä olisi myös ehdotuksen mukaan velvollisuus seurata kyseistä palvelua käyttävien asiakkaiden toteuttamaa kaupankäyntiä ja pyrkiä estämään kaupankäynti, joka voisi aiheuttaa riskejä sijoituspalveluyritykselle itselleen tai joka voisi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa taikka olla markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tai kauppapaikan sääntöjen vastaista.

Ehdotetun *2 momentin* mukaan sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, vastaisi myös siitä, että kyseistä palvelua käyttävät asiakkaat noudattavat tämän lain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksiä sekä kauppapaikan sääntöjä. Kyseisillä lain säännöksillä tarkoitettaisiin direktiivin 17 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan mukaisesti niitä säännöksiä, jotka perustuvat direktiivin täytäntöönpanoon. Sijoituspalveluyrityksen olisi seurattava liiketoimia havaitakseen kyseisten sääntöjen rikkomiset, tavanomaisesta poikkeavan kaupankäynnin tai mahdollisen markkinoiden väärinkäytön, joista on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Sijoituspalveluyrityksen olisi varmistettava, että yrityksen ja asiakkaan välillä on sitova kirjallinen sopimus palvelun tarjoamiseen liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja velvoitteista ja että sopimuksen nojalla sijoituspalveluyrityksellä säilyisi tämän lain mukainen vastuu.

Ehdotetun 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, olisi ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle ja sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, johon sijoituspalveluyritys tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä.

Ehdotetun 4 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi toimitettava Finanssivalvonnan pyynnöstä kuvaus edellä 1 momentissa tarkoitetuista järjestelmistä ja valvontamenetelmistä sekä todisteet niiden käytöstä.

Ehdotetun 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi sen kauppapaikan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä, jonka osalta sijoituspalveluyritys tarjoaisi suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, toimitettava ilman aiheetonta viivytystä edellä 4 momentissa tarkoitettua tietoa.

Ehdotetun 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi huolehdittava siitä, että tässä pykälässä tarkoitetuista seikoista on olemassa kirjanpitoa, ja varmistettava, että kyseinen kirjanpito on riittävää säännösten noudattamisen valvomiseksi.

4 §. *Keskusvastapuolen määrätyösapuolena toimiva sijoituspalveluyritys.* Säännös olisi kokonaisuudessaan uusi ja se koskisi sellaisia sijoituspalveluyrityksiä, jotka toimivat EMIR-asetuksessa tarkoitettuna määrätyösapuolena omille asiakkailleen. Määrityösapuoli on yritys, joka toimii EMIR-asetuksessa tarkoitettua keskusvastapuolella ja vastaa osallistumisestaan johtuvien taloudellisten velvoitteiden täyttämistä. Asiakas puolestaan on yritys, jolla on keskusvastapuolen määrätyösapuolen kanssa sopimussuhde, joka mahdollistaa kyseisen yrityksen transaktioiden määrityksen keskusvastapuolella. Säännöksellä laitettaisiin täytäntöön MIFID II -direktiivin 17 artiklan 6 kohta.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että EMIR-asetuksessa tarkoitettua määrätyösapuolella olisi oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että määrätyösapuolella tarjotaan ainoastaan sopiville ja selkeät perusteet täyttävillä asiakkailla ja että kyseisiin asiakkaisiin sovelletaan asianmukaisia vaatimuksia sijoituspalveluyritykseen ja markkinoihin kohdistuvien riskien vähentämiseksi. Määrityösapuolen olisi tunnettava asiakkaansa ja sen liiketoiminnan sen verran hyvin, jotta odottamattomia ongelmia sen määrityksissä ei pääsisi syntymään. Erityisvaatimukset niille määrätyösapuolille, jotka ovat mukana algoritmikaupankäynnin määrityksessä johtuvat MIFID II -direktiivin tavoitteista ehkäistä automatisoidun kaupankäynnin aiheuttamaa mahdollista häiriötä toimijoille ja markkinalle koko ketjun alusta loppuun saakka. Keskusvastapuolen määrätyösapuolien vastuu kauppojen toimituksista ja maksuista edellyttää, että nämä kontrolloivat riskiään tarvittavin tavoin, mikä puolestaan suojaaa keskusvastapuolta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että määrätyösapuolen ja sen asiakkaan olisi laadittava sitova kirjallinen sopimus palvelun tarjoamiseen liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja velvoitteista.

5 §. *Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ilmoitusvelvollisuus.* Lukuun ehdotetaan 5 §:ää ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälän ehdotetun 1 momentin mukaan algoritmista kaupankäyntiä Suomessa harjoittavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Ehdotettu säännös perustuu direktiivin 17 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Ehdotetun 2 momentin mukaan suoraa sähköistä markkinoillepääsyä pörssiin tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen olisi myös ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Ehdotettu säännös perustuu direktiivin 17 artiklan 5 kohdan kolmanteen alakohtaan.

6 §. *Säännösten soveltaminen säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien kaupankäyntiosapuoliin.* Lukuun ehdotetaan 6 §:ää algoritmista kaupankäyntiä koskevien luvun säännösten soveltamisesta tiettyihin säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien kaupankäyntiosapuoliin. Ehdotetun pykälän mukaan luvun säännöksiä sovellettaisiin sijoituspalveluyritysten lisäksi myös sellaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin kaupankäyntiosapuoliin, joilta ei sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan ja 3 momentin 2, 4 ja 6 kohdan nojalla edellytetä tämän lain mukaista toimilupaa. Ehdotettu säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 5 kohtaan.

8 luku **Tilinpäätös ja tilintarkastus**

2 §. *Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja.* Pykälään lisättäisiin *uusi 2 momentti*, jossa informatiivisesti viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ään, missä jo nykyisin direktiivin 77 artiklaa vastaavasti säädetään toimilupavaltavan tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle.

9 luku **Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely**

1 §. *Asiakasvarojen säilyttäminen.* Säännös vastaa voimassa olevan lain 9 luvun 1 §:ää sekä MIFID II:n 16 artiklan 8 ja 9 kohdan säännöksiä asiakasvarojen säilyttämisestä. Rahoitusvälineiden säilyttämisestä säädetään lisäksi arvopaperitileistä annetussa laissa. Asiakasvaroja halutaan erityisesti suojata sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyyden varalta ja estää asiakasvarojen käyttö sijoituspalveluyrityksen omaan tai sijoituspalveluyrityksen toisen asiakkaan lukuun.

2 §. *Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa.* Säännös vastaisi pääosin voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:ää sekä komission delegoidun direktiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 3 artiklan 1 kohdan sekä 3 kohdan säännöksiä asiakasvarojen säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa.

Pykälän *1 momentin* säännökseen ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi ulkopuolisen säilyttäjän määritelmä. Ulkopuolisella säilyttäjällä tarkoitettaisiin sijoituspalveluyrityksen kanssa sopimussuhteessa olevaa yhteisöä, joka säilyttää sijoituspalveluyrityksen asiakkaan rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun. Kyseessä on rahoitusvälineiden moniportainen säilyttäminen, jonka soveltuminen suomalaisten sijoittajien omistamien suomalaisten liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemiin osakkeisiin ei ole jatkossakaan sallittua muun lainsäädännön johdosta. Muulla lainsäädännöllä tarkoitetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia sekä lakia arvo-osuustileistä. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka nojalla sijoituspalveluyrityksen olisi säännöllisesti arvioitava sitä, täyttääkö ulkopuolinen säilyttäjä asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämistä koskevat edellytykset.

Säännöksen yhdenmukaisen kieliasun aikaansaamiseksi *2 momentin* ilmaisu yhteisö ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla ulkopuolinen säilyttäjä. Ehdotetulla 2 momentilla laitettaisiin kansallisesti täytäntöön komission delegoidun direktiivin 3 artiklan 3 kohta. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen olisi lähtökohtaisesti säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä sellaisen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, joka on joko Finanssivalvonnan tai muun viranomaisen valvonnan kohteena. Vaatimuksesta voitaisiin poiketa ainoastaan silloin, jos rahoitusvälineen tai siihen liittyvän palvelun luonne edellyttää säilyttämistä sellaisessa kolmannessa maassa, jossa rahoitusvälineen säilyttämisestä ei ole säädetä laissa tai jos ammattimainen asiakas sitä nimenomaisesti kirjallisesti pyytäisi.

Ehdotetun 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi ulkopuolisen säilyttäjän kanssa tekemässään sopimuksessa varmistettava, että asiakasvarojen omistusoikeus on selvä myös ulkopuolisen säilyttäjän maksukyvyttömyystilanteessa.

3 §. Asiakkaan rahavarojen säilyttäminen. Säännöksen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin säännöksen sisältöä. Voimassa olevan lain ilmaisu sijoittaminen on saattanut tarpeettomalla tavalla ohjata lainsoveltajan käsitystä asiakkaan rahavarojen varsinaisen sijoittamisen sallittavuudesta, mikä ei ole ollut voimassa olevan säännöksen tarkoitus. Lisäksi 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi EKP:n asetukseen tulleiden lukuisten muutosten johdosta. Pykälän 1 momentti vastaisi muutettuna voimassa olevan lain 9 luvun 3 §:n 1 momenttia sekä komission delegoidun direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtia. Komission delegoidun direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että sijoituspalveluyritysten on saatava asiakailtaan nimenomainen suostumus, mikäli rahavaroja säilytetään pykälässä tarkoitettussa rahamarkkinarahastossa.

Pykälän 2 momentti vastaa pääosin voimassa olevan lain 2 momenttia ja komission delegoidun direktiivin 4 artiklan 2 kohtaa. Ehdotettua 2 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla sijoituspalveluyrityksen olisi säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahavarojen säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä. Voimassa olevan säännöksen 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi 1 §:n 2 momentin kanssa päällekkäisenä säännöksenä. Momentin poistaminen ei vaikuttaisi velvollisuuteen pitää asiakasvarat erillään.

Pykälän uusi 3 momentti olisi sisällöltään uusi ja se vastaisi komission delegoidun direktiivin 4 artiklan 3 kohtaa. Sijoituspalveluyritys voisi säilyttää korkeintaan 20 prosenttia hallussaan olevista rahavaroista samaan konserniin kuuluvissa yhteisöissä. Jos sijoituspalveluyritys pystyisi osoittamaan, ettei vaatimus ole oikeassa suhteessa sen harjoittaman toiminnan luonteeseen tai laajuuteen nähden tai jos säilytettävien rahavarojen määrä on pieni, voitaisiin vaatimuksesta poiketa. Vaatimuksesta poikkeamisella ei kuitenkaan saa olla asiakkaansuojaa heikentäviä vaikutuksia. Sijoituspalveluyrityksen olisi arvioitava säännöllisesti hajauttamisvaatimuksesta poikkeamisen perusteiden täyttymistä ja osoitettava Finanssivalvonnalle arvionsa perusteet.

Säännöksen 4 momentti vastaisi voimassa olevan lain 4 momenttia sekä komission delegoidun direktiivin 4 artiklan 1 kohtaa.

4 §. Asiakkaan rahoitusvälineistä tai asiakasvaroihin kohdistuvista oikeuksista määrääminen. Ehdotetulla säännöksellä pannaan kansallisesti täytäntöön MIFID II -direktiivin 16 artiklan 8 kohta sekä komission delegoidun direktiivin 5 artikla.

Säännöksen otsikkoa ja aineellista sisältöä ehdotetaan laajennettavaksi nykyisesti vastaamaan paremmin direktiivin kieliasua sekä tarkoitusta vahvistaa sijoittajansuojaa. Erilaisten oikeustoimien kirjo on suuri ja rahoitusmarkkinoiden kaltaisella nopeasti kehittyvällä alueella myös jossain määrin vaikeasti ennakoitavissa. Vaihdannan kannalta juuri omistusoikeuden luovutus dispositio- eli määräämistoimena on keskeisessä asemassa. Asiakkaan rahoitusvälineeseen kohdistuvia oikeuksia voidaan luovuttaa, kumota tai rasittaa. Voimassa olevan lain ilmaisu asiakkaan rahoitusvälineen panttaamisesta tai luovuttamisesta on tarpeettoman suppea, jonka vuoksi pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi asiakkaan rahoitusvälineestä tai asiakasvaroihin kohdistuvista oikeuksista määräämiseksi. Säännöksen 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi muu oikeudellinen määrääminen panttauksen tai luovuttamisen lisäksi. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi komission delegoidun direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa vastaavalla tavalla kielto määrätä asiakkaan rahoitusvälineestä ilman asiakkaan suostumusta kolmannen lukuun. Lisäksi kirjallinen suostumus vaadittaisiin kirjallisesti myös ammattimaiselta asiakkaalta.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain säännöksiä ja sillä pannaan kansallisesti täytäntöön komission delegoidun direktiivin 5 artiklan 2 kohta.

Pykälän *3 momentti* olisi uusi ja se vastaisi komission delegoidun direktiivin 2 artiklan 4 kohdan 1 alakohtaa. Ehdotetun säännöksen mukaan sellaiset asiakasvaroihin kohdistuvat vakuus-, pantti- tai kuittausoikeudet, jotka antavat kolmannelle oikeuden määrätä asiakasvaroista ja jotka eivät liity asiakkaaseen tai asiakkaalle tarjottuihin sijoituspalveluihin olisivat sallittuja ainoastaan, jos niistä säädetään laissa sellaisessa kolmannessa maassa, jossa asiakasvaroja säilytetään.

Säännöksen *4 momentti* vastaa muuten voimassa olevan lain 4 momenttia, mutta viittaukset selvitysyhteisöön ja ulkomaiseen selvitysyhteisöön ehdotetaan korvattaviksi viittauksella arvopaperikeskukseen. Muutoksen syynä on selvitysyhteisö-käsitteen kumoaminen kansallisesta lainsäädännöstä lailla arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Pykälän *5 momenttia* ehdotetaan selkeytettäväksi lisäämällä 1 momenttia vastaavalla tavalla muu oikeudellinen määrääminen.

Voimassa olevan säännöksen *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, sillä sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä rahoitusvälineitä koskevat toimeksiantotiedot viiden vuoden ajan ehdotetun 10 luvun 11 §:n nojalla.

4 a §. *Omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt.* Ehdotettu pykälä olisi uusi.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan, että sijoituspalveluyrityksen olisi varmistuttava, että omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä käytetään ainoastaan tilanteissa, joissa niiden käyttö on perusteltua tai joissa mikään muu asiakkaan tarjoama vakuus soveltu sijoituspalveluyritykseen kohdistuvan velvoitteen täyttämiseen. Perusteena rajoitukselle on omistusoikeuden siirtävä rahoitusvakuusjärjestelyn asiakkaansuojaa heikentävä vaikutus. Säännöksellä varmistettaisiin siten, että asiakkaan sijoituspalveluyritykseen kohdistuvan velvoitteen ja omistusoikeuden siirtävän vakuuden välillä on riittävä yhteys. Tämän lisäksi siirrettävien asiakasvarojen määrä ei saa olla rajoittamaton tai huomattavasti suurempi kuin asiakkaan velvoite sijoituspalveluyritystä kohtaan. Harkittaessa sitä, otetaanko omistusoikeuden siirtävän vakuusjärjestelyn piiriin kaikki vai vain osa asiakkaan varoista tai rahoitusvälineistä, ei arvioinnissa saisi ottaa huomioon asiakkaan muita velvollisuuksia sijoituspalveluyritystä kohtaan. Muilla velvollisuuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä asiakkaan mahdollisia muita velvoitteita kuin kyseiseen sijoituspalveluun kohdistuvia velvoitteita, kuten esimerkiksi asunto- tai kulusluottoja, jotka voivat tulla kyseeseen silloin, kun luottolaitos tarjoaa sijoituspalvelua. Säännöksellä varmistetaan siten, että asiakkaan velvoite sijoituspalveluyritystä kohtaan kytkeytyy nimenomaan rahoitusvälineestä aiheutuvaan velvoitteeseen. Säännös vastaa komission delegoidun direktiivin 6 artiklan 1 ja 2 kohtia.

Ehdotetun säännöksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole rajoittaa esimerkiksi rahoitusmarkkinoilla tyypillisesti käytettävien johdannaiskauppojen vakuuksien käyttöä, vaan kiinnittää sijoituspalveluyrityksen huomiota siihen, ettei asiakkaalta mahdollisesti vaadittava ylivakuus saa olla keinotekoisesti suuri.

Pykälän *2 momentti* vastaa komission delegoidun direktiivin 6 artiklan 3 kohtaa ja sen mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi kerrottava ammattimaisille asiakkailleen ja hyväksyttävillä vastapuolilla omistusoikeuden siirtäviin järjestelyihin liittyvistä riskeistä sekä vaikutuksista asiakkaansuojaan.

Ehdotetulla 3 momentilla pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 16 artiklan 10 kohdan säännös, jonka mukaan sijoituspalveluyritys ei saisi tehdä omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä ei-ammattimaisten sijoittajien kanssa. Ehdotuksen mukaan sijoituspalveluyritys saisi tehdä omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä ainoastaan ammattimaisten asiakkaiden kanssa.

Luonnollinen henkilö voi kuitenkin omasta pyynnöstään, lain 1 luvun 23 §:ssä säädetyllä tavalla, tulla luokitelluksi ammattimaiseksi asiakkaaksi tiettyjen laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä. Luonnollinen henkilö, joka on luokiteltu ammattimaiseksi sijoittajaksi, on omistusoikeuden siirtävään rahoitusvakuusjärjestelyyn ryhtyessään yhteisösijoittajaa heikommassa asemassa sijoittajansuojaa ajatellen.

Omistusoikeuden siirtoon perustuvista vakuuksista säädetään rahoitusvakuuslaissa. Rahoitusvakuuslakia ei kuitenkaan sovelleta luonnollisen henkilöön. Tämä tarkoittaa sitä, että tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö haluaisi tulla luokitelluksi ammattimaiseksi asiakkaaksi, hänen antamaansa vakuuteen ei sovelleta rahoitusvakuuslain säännöksiä.

Voimassa oleva rahoitusvakuuslaki ei estä tekemästä vakuusjärjestelyjä lain soveltamisalan ulkopuolella. Rahoitusvakuuslain soveltamisalan ulkopuolella tehtyjen järjestelyjen oikeusvaikutukset ratkeavat nimenomaisten lainsäädännösten puuttuessa yleisten siviilioikeudellisten periaatteiden nojalla. Tämä tarkoittaa siten sitä, että tällaisen järjestelyn oikeudelliseen pätevyteen tai sivullisittomuuteen voi sisältyä epävarmuutta. Myöskään sijoituspalvelulain asiakasvarojen suojaamista koskevat säännökset eivät tulisi sovellettaviksi, sillä kyse on saatavasta eikä asiakasvaroista. Sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyystilanteessa sijoittaja on lisäksi heikommassa asemassa, sillä hän ei saisi erotettua varojaan asiakasvarojen erotteluvollisuuden perusteella, vaan olisi tavallisen etuoikeudettoman velkojan asemassa.

5 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus.* Voimassa olevaa lakia vastaavasti Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista siltä osin, kun säännös ei sisälly lakiin. Finanssivalvonnan määräykset soveltuvat pääosin lainsäädäntöä paremmin delegoidun direktiivin sisältämän teknisen ja yksityiskohtaisen sääntelyn täytäntöönpanemiseksi. Lisäksi Finanssivalvonnalle ehdotetaan valtuutta antaa tarkempia määräyksiä asiakasvarojen tarkemmasta sisällöstä.

6 §. *Tilintarkastajan lausunto.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 9 luvun 6 §:ää ja sillä pantaisiin täytäntöön komission delegoidun direktiivin 8 artikla ulkoisten tilintarkastajien raportointivelvollisuudesta. Voimassa olevan lain säännöstä ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi siten, että velvollisuus toimittaa tiedot sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevien järjestelyjen toteutumisesta olisi sijoituksenpalveluyrityksen tilintarkastajalla. Ehdotettu säännös vastaisi luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 5 §:ää ja sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain (1183/2009) 6 §:n 6 momenttia. Vaikka tilintarkastajat eivät ole Finanssivalvonnan valvottavia, säädetään tilintarkastuslain (1141/2015) 9 luvun 2 §:ssä Tilintarkastusvalvonnan ja Finanssivalvonnan yhteistyöstä.

Lisäksi voimassa olevan säännös velvollisuudesta toimittaa tilintarkastajan lausunto kultakin kalenterivuodelta ehdotetaan muutettavaksi velvollisuudeksi toimittaa lausunto vähintään kerran vuodessa. Tällöin tilintarkastajalla olisi velvollisuus tarpeen vaatiessa arvioida sääntelyn noudattamista myös muulloin kuin kerran vuodessa.

9 §. *Asiakasvarojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä sekä asiamiehen asettamista koskevien säännösten soveltaminen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.* Pykälä kumotaan tarpeettomana.

10 §. *Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä.* Ehdotettu säännös olisi uusi. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön komission delegoidun direktiivin 2 artiklan 5 kohta. Sijoituspalveluyrityksellä olisi velvollisuus antaa tietoja Finanssivalvonnalle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle, konkurssipesän pesähoitajalle, saneerausmenettelyn selvittäjälle, ulosottoviranomaiselle ja Rahoitusvakausvirastolle. Viranomaisille olisi toimitettava asiakasvarojen yksilöintitiedot, tiedot asiakasvarojen säilyttämiseksi tehdyistä sopimuksista sekä tiedot ulkopuolisista säilyttäjästä tai ulkoistetun palvelujen hoitajasta.

Sijoituspalveluyrityksen olisi lisäksi toimitettava tiedot niistä henkilöistä, jotka vastaavat asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvistä menettelyistä sekä sopimuksista, joiden avulla asiakasvarojen omistusoikeus voidaan määrittää. Komission delegoidussa direktiivissä tarkoitettulla tavalla omistusoikeus on ymmärrettävä laajasti. Omistusoikeudella tarkoitetaan tässä pykälässä siten esimerkiksi rahavarojen osalta saamis-oikeutta sekä rahoitusvälineiden osalta arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettua tilioikeutta.

11 §. *Asiakasvarojen suojaamista koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät.* Ehdotettu pykälä olisi uusi ja se perustuisi komission delegoidun direktiivin 7 artiklan 1 alakohtaan. Sijoituspalveluyrityksen olisi nimettävä henkilö, jolla on riittävät taidot ja valtuudet, vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta. Sijoituspalveluyritysten arvioidessa sitä, onko pykälässä tarkoitettun henkilön tehtävä kokopäiväinen tai voiko sama henkilö kattaa samassa yhtiörakenteessa useamman yhtiön, olisi otettava huomioon asiakkaansuojan tärkeys ja sääntelyn tarkoitus. Säännös on tarkoitettu joustavaksi, jotta erityyppisten sijoituspalveluyritysten toiminnan monimuotoisuutta voitaisiin ottaa huomioon myös suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta.

Finanssivalvonnan 5 §:ssä säädetty määräystenantovaltuus kohdistuisi osaltaan myös komission direktiivin 7 artiklan täytäntöönpanon edellyttämien tarkempien määräysten antamiseen. Finanssivalvonta voisi määräyksessään täsmentää sitä, millaisia kriteerejä sijoituspalveluyrityksen olisi huomioitava arvioidessaan sitä onko tehtävä kokopäiväinen tai voiko samalla henkilöllä olla vastuullaan suurempia kokonaisuuksia.

Finanssivalvonnan määräyksissä voitaisiin myös huomioida säännökselle direktiivissä (johdantolause 5) asetetut tavoitteet.

III OSA **MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO**

10 luku **Menettelytavat asiakassuhteessa**

Lain 10 luku ehdotetaan siihen tehtävien useiden muutosten vuoksi muutettavaksi kokonaisuudessaan. Luvussa ei nykyisen lain tapaan ehdoteta säänneltäväksi säännösten soveltamisesta ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin (14 §). Useista ehdotetuista säännöksistä säädetään lisäksi tarkemmin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565.

1 §. *Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen.* Luvun 1 § vastaisi pääosin nykyistä 10 luvun 1 §:ää. Asiakkaan luokittelusta säädetään tarkemmin komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565.

2 §. *Yleiset periaatteet sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin 24 artiklan 3 kohdan mukainen velvoite siitä, että kaiken sijoituspalveluyrityksen antaman tiedon on oltava tasapuolista ja selkeää. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyisen 4 momentin säännösten tavoin sijoitus- ja oheispalvelun markkinoinnista.

Direktiivin 24 artiklan 2 kohdassa säädetyistä tuotehallintamenettelyistä sekä kehittäjänä ja jakelijana toimivan sijoituspalveluyrityksen velvollisuuksista säädetään laajemmin direktiivin 16 artiklan 3 kohdassa. Kyseiset säännökset ehdotetaan pantaviksi täytäntöön 7 lukuun ehdotetussa 7 §:ssä.

Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentin säännökset liittyvät kannustinjärjestelyihin, joista ehdotetaan säänneltäväksi erikseen uudessa 6 §:ssä.

Pykälän 3 momentiksi tulisi nykyinen 5 momentti, jossa viitataan sijoittajien korvausrahasuosijaan liittyen lain 11 luvun 25 §:ään.

3 §. *Sopimus sijoituspalvelusta.* Direktiivin artiklan 25 kohdassa 5 todetaan, että sijoituspalveluyrityksen on luotava arkisto, joka sisältää asiakkaan ja sijoituspalveluyrityksen välillä sovitun asiakirjan tai sovitut asiakirjat, joissa määritetään osapuolten oikeudet ja velvoitteet sekä muut sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tarjoamien palvelujen ehdot. Sopimusosapuolten oikeudet ja velvoitteet voidaan sisällyttää viitteinä muihin asiakirjoihin tai oikeudellisesti sitoviin teksteihin. Säännöksen velvoitteet käyvät ilmi voimassa olevan 10 luvun 3 §:n 1 momentista, jota kuitenkin tarkennettaisiin vastaamaan direktiiviä ja komission delegeoitua asetusta (EU) 2017/565 siten, että sopimus on tehtävä kaikkien asiakkaiden kanssa mukaan lukien ammattimaiset asiakkaat ja kaikista sijoituspalveluista paitsi kertaluonteisesta sijoitusneuvonnasta ellei asiakkaalle tarjota soveltuvuuden säännöllistä arviointia. Asiakassopimusten tekemisestä on säädetty lisäksi komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 58 artiklassa. Ennen sijoituspalvelun tarjoamista asiakkaalle annettavien tietojen sisällöstä ja pysyvällä tavalla antamisesta on lisäksi säädetty 5, 6 ja 7 §:ssä.

4 §. *Soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointi.* Direktiivin 25 artiklassa säännellään nykyistä tarkemmin asiakkaille tarjottavien tuotteiden ja palvelujen soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arvioinnista. Pykälän otsikkoa on muutettu voimassa olevan 10 luvun 4 §:n otsikosta informatiivisemmaksi. Pykälän 1 momenttiin on lisätty direktiivin mukaisesti riskiraja korostamaan asiakkaan riskinottohalukkuutta suhteessa asiakkaan tappionsietokykyyn. Direktiivin perusteluosan kohdassa 81 selvitetään ristiinmyyntikäytäntöjä, joista voi olla asiakkaalle etuja, mutta myös tilanteita, joissa asiakkaan etua ei oteta riittävästi huomioon. Ristiinmyyntikäytännöistä mainitaan esimerkkeinä sitominen, jossa vähintään kaksi rahoituspalvelua myydään yhdistelmänä siten, että ainakin yksi on sellainen, jota ei ole saatavilla erikseen. Niputusikäytännöstä esimerkkinä mainitaan yhden tai useamman rahoituspalvelun myymistä yhdistelmänä, joista kunkin voi ostaa myös erikseen. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 42 alakohdassa on määritelty ristiinmyyntikäytäntö sijoituspalvelun tarjoamiseksi yhdessä toisen palvelun tai tuotteen kanssa osana pakettia tai ehtona saman sopimuksen tai paketin osalta.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin artiklan 2 ja 3 kohdassa olevat nykyistä sääntelyä tarkentavat säännökset, joiden mukaan soveltuvuuden arvioinnissa on otettava huomioon asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen liittyvä tappionsietokyky ja sijoitustavoitteeseen liittyvä riskiraja. Lisäk-

si on varmistettava, että jos sijoitusneuvonnan yhteydessä suositellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, koko yhdistelmä on asiakkaalle soveltuva. Yhdistelmäpalveluilla tarkoitetaan direktiivin 24 artiklan 11 kohdassa tarkoitettuja niputettuja palveluja tai tuotteiden paketteja. Yhdistelmäpalvelun arvioinnissa on huomioitava koko tuote- tai palveluyhdistelmän soveltuvuus asiakkaalle.

Pykälän 2 momentista on poistettu rahoitusvälineiden säilyttäminen, joka ehdotuksen mukaan ei ole enää sijoituspalvelu. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin artiklan 3 kohdan mukaisesti muiden sijoituspalvelujen kuin sijoitusneuvonnan ja omaisuudenhoidon osalta asiakkaalta pyydettävistä tiedoista ja niiden perusteella tehtävästä asianmukaisuuden arvioinnista. Kun suunnitellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on arvioitava onko koko yhdistelmä asiakkaan kannalta asianmukainen. Sijoituspalveluyrityksen on varoitettava asiakasta tai potentiaalista asiakasta, jos se katsoo saamiensa tietojen perusteella, ettei tuote tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen. Jos asiakas ei anna tarvittavia tietoja tietämyksestään ja kokemuksestaan, sijoituspalveluyrityksen on varoitettava asiakasta siitä, että sijoituspalveluyrityksellä ei ole mahdollisuutta määrittää, onko suunniteltu palvelu tai tuote asiakkaalle soveltuva. Varoitus voidaan kaikissa mainituissa tilanteissa esittää myös vakio muodossa.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännökset koskien kauppapaikkoja, vaihtoehtorahastoja, komission asetuksen (EU) N:o 583/2010 36 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja strukturoituja yhteissijoitusyrityksiä sekä strukturoituja talletuksia. Jos sijoituspalvelu koostuu yksinomaan asiakkaan toimeksiantojen toteuttamisesta tai vastaanottamisesta ja välittämisestä oheispalveluin tai ilman niitä, lukuun ottamatta direktiivin liitteessä I olevan B osan 2 kohdassa täsmennettyä luoton- tai lainanantoa, joka ei sisällä asiakkaiden nykyisiä lainojen luottorajoja, käyttötiliä ja tilinylitysoikeuksia, sijoituspalvelua voi tarjota ilman asiakkaan sijoitustietämyksen ja kokemuksen asianmukaisuuden arviointia, mikäli kaikki 3 momentissa luetellut edellytykset täyttyvät. Edellytykset luetellaan 25 artiklan 4 kohdassa ja ne liittyvät a alakohdan i—vi alakohdissa lueteltuihin rahoitusvälineisiin. Luettelo vastaa pääosin voimassa olevassa 4 §:ssä olevaa rahoitusvälineluetteloa. Direktiivissä on tarkennettu yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin luokiteltavia rahastoja, joihin kuuluu lähtökohtaisesti sijoitusrahastodirektiivin mukaisten yhteissijoitusyritysten osakkeet tai osuudet lukuun ottamatta strukturoituja yhteissijoitusyritysten osakkeita tai osuuksia. Strukturoitu yhteissijoitusyritys on määritelty asetuksessa (EU) N:o 583/2010 36 artiklan 1 kohdassa. Luettelokohdan 4 sääntelyn ulkopuolelle jäävät direktiivin 4 kohdan a alakohdan iv alakohdan mukaan strukturoidut sijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset. Luettelokohdan 1 ulkopuolelle on suljettu sellaiset yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten osakkeet tai osuudet, jotka eivät ole sijoitusrahastodirektiivin mukaisia yhteissijoitusyrityksiä.

MIFID II:n 25 artiklan 4 kohdan a alakohdan toisen alakohdan mukaisesti säänneltyä markkinana vastaavana kolmannen maan markkinana pidetään niitä kolmansien maiden markkinoita, joiden osalta komissio on tehnyt jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä vastauspäätöksen MIFID II:n muutosdirektiivin 89 a artiklan 2 kohdassa viitatus asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan mukaisesti.

Pykälään lisättäisiin myös uusi 4 momentti, jossa edellytettäisiin, että sijoituspalveluyrityksen tulee täyttää direktiivin 25 artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaisesti 3 momentissa tarkoitettua execution only -palvelua tarjotessaan eturistiriitojen käsittelyä koskevat velvoitteensa.

5 §. Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus. Direktiivin 24 artiklassa säädetään asiakkaille annettavista tiedoista voimassa olevaa sääntelyä tarkemmin. Pykälän 1 ja 2 momentin säännös vastaa direktiivin 24 artiklan 4 kohtaa. Voimassa olevan lain 10 luvun 5 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1—4 ja 6 kohdassa on sisällöltään osin vastaavia säännöksiä.

Ehdotettu 1 momentin 4 kohta vastaisi voimassa olevan lain 2 momentin 5 kohtaa ja sillä pantaisiin täytäntöön komission delegoidun direktiivin 4 artiklan a kohdan 3 alakohta. Viittaus arvopaperitililain ja arvo-osuustilain soveltamiseen olisi puolestaan kansallinen, mutta luonteeltaan informatiivinen.

Uutta ehdotetussa pykälässä olisi se, että tiedonantovelvollisuus kohdistuu kaikkiin sijoituspalveluyrityksen asiakkaisiin, eikä vain ei-ammattimaisiin kuten lain nykyisessä 5 §:ssä. Ehdotetussa 1 ja 2 momentissa on myös tarkennettu annettavien tietojen sisältöä. Ehdotetun 1 momentin mukaan asiakkaalle on esimerkiksi ilmoitettava se, onko annettava neuvonta riippumatonta vai ei. Sijoitusneuvonnan ollessa ei-riippumatonta on tämä selkeästi ja ymmärrettävästi asiakkaalle ilmoitettava. Ilman tällaista ilmoitusta asiakkaalle voisi muutoin syntyä käsitys, ettei yrityksellä ole omaa intressiä suosittlemiinsa tuotteisiin liittyen. Tällöin asiakkaalle on myös selkeästi ilmoitettava, että sijoitusneuvonta ei perustu laajaan analyysiin eri rahoitusvälineistä, vaan rajoittuu sijoituspalveluyrityksen omiin tuotteisiin tai sellaisiin, joihin sijoituspalveluyrityksellä on läheinen sidos.

Pykälän 3 momentin säännös vastaa direktiivin 24 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaisesti säädettäisiin, että edellä tarkoitettut tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa siten, että asiakkaat ja potentiaaliset asiakkaat voivat kohtuullisesti ymmärtää sekä tarjottavan sijoituspalvelun että tietyn rahoitusvälineen luonteen ja niihin sisältyvät riskit. Säännöksen tarkoituksena on antaa asiakkaalle riittävät tiedot perustellun sijoituspäätöksen tekemiseksi. Tiedot voidaan esittää vakiomuodossa.

Pykälän 4 momentti vastaa direktiivin 24 artiklan 6 kohtaa, jonka mukaan edellä asetetut velvoitteet eivät koske tilanteita, joissa sijoituspalvelu tarjotaan osana rahoitustuotetta, johon sovelletaan muita luottolaitoksiin ja kulutusluottoihin liittyvää tiedonantovelvollisuussääntelyä.

Pykälän 5 momentin säännökset koskisivat ristiinmyyntiä artiklan 11 kohtaa vastaavasti. Jos sijoituspalvelu tarjotaan yhdessä toisen palvelun tai tuotteen kanssa osana pakettia tai ehtona samalle sopimukselle tai paketille, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle voidaanko eri osatekijät ostaa erikseen. Sijoituspalveluyrityksen on selvitettävä erikseen kunkin osatekijän kulut ja veloitukset. Jos tällaisesta yksityisasiakkaalle tarjottavasta sopimuksesta tai paketista aiheutuvat riskit todennäköisesti poikkeavat yksittäisten palvelujen tai tuotteiden riskeistä, sijoituspalveluyrityksen on annettava selkeä kuvaus siitä, miten nämä osatekijät vaikuttavat kokonaisuuden riskiin. Direktiivin johdanto-osan perustelukappaleessa 81 todetaan, että ristiinmyyntikäytännöt ovat yleinen strategia vähittäisrahoituspalvelujen tarjoajien keskuudessa. Nämä käytännöt voivat tarjota etuja ei-ammattimaisille asiakkaille, mutta niissä voi olla kyse myös toimista, joissa ei riittävästi oteta huomioon asiakkaan etua. Esimerkiksi niin kutsuttu sitominen, jossa vähintään kaksi rahoituspalvelua myydään yhdessä paketissa ja ainakin yksi näistä palveluista ei ole saatavissa erikseen, voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa kielteisesti asiakkaan mahdollisuuksiin tehdä tietoisia valintoja.

6 §. Kannustimet. Uudeksi 6 §:ksi ehdotetaan säännöksiä palkkioista ja kannustimista direktiivin 24 artiklan kohtien 7—10 mukaisesti. Komission delegoidun direktiivin IV luvussa on lisäksi annettu tarkempia säännöksiä kannustimista. Kyseiset direktiivin velvoitteet ehdotetaan pääosin saatettaviksi voimaan Finanssivalvonnan määräyksiin lisäämällä pykälään tätä koskeva määräystenantovaltuus Finanssivalvonnalle. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaisesti lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Tämän vuoksi tietyistä komission direktiivissä säädetyistä perusasioista ehdotetaan niiden merkittävyyden vuoksi säädettäväksi lain 6 §:ssä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin oheispalveluja ja kaikkia muita sijoituspalveluja kuin omaisuudenhoitoa ja riippumatonta sijoitusneuvontaa koskien palkkioiden ja kannustimien maksamisesta tai vastaanottamisesta. Säännös on nykyistä tiukempi, kun kannustimeksi voidaan katsoa myös ei-rahallinen etu. Sallittuja olisivat kuitenkin sellaiset maksut ja edut, jotka ovat tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja jotka eivät haittaa sijoituspalveluyrityksen velvollisuuksia toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaidensa etujen mukaisesti. Säännös vastaa 24 artiklan 9 kohdan 1 alakohtaa.

Pykälän ehdotetussa *2 momentissa* säädettäisiin komission direktiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti niistä edellytyksistä, joiden täytyessä 1 momentissa tarkoitetun välityspalkkion, provision tai ei-rahallisen edun on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua. Finanssivalvonta voisi sille luvun 16 §:ssä ehdotetun määräystenantovaltuuden perusteella antaa tarkemmat määräykset momentissa säädetyistä edellytyksistä sille, että säännöksessä tarkoitettu maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja, että se on asiakkaan etujen mukaista. Määräystenantovaltuus kohdistuisi näin myös tarkempien määräysten antamiseen komission direktiivin 2 kohdassa tarkoitetun lisäpalvelun tai korkeatasoisemman palvelun tarjoamisen perusteista, direktiivin 2 a alakohdan sisältämä eityhjentävä luettelo huomioiden. Määräyksissä voitaisiin tarkoituksenmukaisemmin huomioida myös Suomen markkinoiden rakenne ja sen palveluntarjonnan erityispiirteet.

Pykälän *3 momentissa* velvoitettaisiin sijoituspalveluyritys kertomaan asiakkaalle 1 momentissa tarkoitetuista kannustimista etu- ja jälkikäteen 24 artiklan 9 kohdan 2 alakohdan sekä komission direktiivin 11 artiklan 5 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti. Muilta osin komission direktiivin 11 artiklan 5 kohta ehdotetaan saatettavaksi voimaan Finanssivalvonnan määräyksin. Ehdotetun momentin mukaan asiakkaalle olisi myös ilmoitettava miten sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä vastaanotettu välityspalkkio, provisio tai rahallinen tai ei-rahallinen etu siirretään asiakkaalle. Tämä velvoite koskee luonnollisesti vain niitä tilanteita, joissa etu siirretään asiakkaalle.

Pykälän *4 momentiksi* ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan 1 momentin säännöksiä ei sovelleta tiettyihin sijoituspalvelujen tarjoamisessa tarpeellisiin maksuihin tai etuihin. Säännös perustuu direktiivin 24 artiklan 9 kohdan 3 alakohtaan.

Pykälän *5 momenttiin* ehdotetaan säännöstä riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoamisen edellytyksenä olevasta sijoituspalveluyrityksen velvollisuutta arvioida riittävä valikoima markkinoilla saatavilla olevia rahoitusvälineitä. Säännös perustuu direktiivin 24 artiklan 7 kohdan a alakohtaan. Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565 annetaan tarkemmat säännökset perusteista, jotka koskevat kyseisten rahoitusvälineiden valikoiman arviointia.

Palkkioiden ja muiden säännöksessä tarkoitettujen etujen vastaanottamisesta omaisuudenhoitopalvelun ja riippumattoman sijoitusneuvonnan yhteydessä säädettäisiin pykälän *6 momentissa*. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön 24 artiklan 7 kohdan b alakohdan säännös kannustinkiellosta riippumattoman sijoitusneuvonnan osalta sekä 8 kohdan säännös kannustinkiellosta omaisuudenhoidon osalta. Omaisuudenhoitopalvelun ja riippumattoman sijoitusneuvonnan yhteydessä sijoituspalveluyritys ei saisi vastaanottaa ja pitää itsellään palkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja muilta kuin asiakkaaltaan tai tämän edustajalta. Lisäksi momentissa säädettäisiin vastaanotetun välityspalkkion, provision ja muun rahallisen edun palauttamisesta ja sen kertomisesta asiakkaalle komission direktiivin 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Ehdotetussa *7 momentissa* säädettäisiin direktiivin 24 artiklan 7 kohdan b alakohdan ja 8 kohdan mukaisesti sellaisista vähäisistä ei-rahallisista eduista, jotka eivät kuuluisi 6 momentissa

säädetyt kannustinkiellon soveltamisalaan. Kyseisistä eduista olisi kuitenkin aina selkeästi ilmoitettava asiakkaalle.

Pykälän 8 momentiksi tulisi 24 artiklan 10 kohdan säännös henkilöstön palkitsemisjärjestelyistä. Sijoituspalveluyrityksellä ei saisi olla sellaisia henkilöstön palkitsemis- tai arviointijärjestelyjä, jotka voisivat kannustaa suosittamaan ei-ammattimaisille asiakkaille muita kuin asiakkaille parhaiten sopivia rahoitusvälineitä.

7 §. Tietojen antaminen asiakkaille. Direktiivin 25 artiklan 6 kohdassa säännellään tietojen antamisesta asiakkaalle pysyvällä välineellä sekä erityisesti sijoitusneuvontaan ja omaisuudenhoitoon liittyvistä tiedonantovelvoitteista. Kyseisistä erityistilanteisiin liittyvistä tietojen antamisesta ehdotetaan säädettävän luvun 7 §:ssä, joka osin vastaisi nykyisen lain 5 §:ää.

Pykälän 1 momentissa veloitetaan sijoituspalveluyritystä antamaan tiedot pysyvällä tavalla rahoitusvälineen monimutkaisuus ja palvelun luonne huomioiden artiklan 6 kohdan mukaisesti. Yleisemmin asiasta on säännelty voimassa olevan lain 5 §:n 4 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säänneltäisiin artiklan saman 6 kohdan mukaisesti sijoitusneuvontaan liittyvän soveltuvuuslausunnon toimittamisesta asiakkaalle.

Pykälän 3 momentissa säänneltäisiin etäviestimen käytöstä, josta on yleisemmin maininta voimassa olevan lain 5 §:n 5 momentissa.

Omaisuudenhoitoon liittyvästä soveltuvuuden arvioinnista ehdotetaan säännöstä 4 momenttiin vastaten artiklan 6 kohtaa.

Pykälän 5 momentti sisältäisi voimassa olevan lain 5 §:n 2 momentin 5 kohdan säännöksen asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tietojen antamisesta.

Pykälässä ei ehdoteta säädettäväksi erikseen pykälän nykyisten 8 ja 9 momentin säädösten mukaisesta velvollisuudesta tarjota sijoitusrahastoja tai vaihtoehtorahastoja koskevia tietoja. Tiedonantovelvollisuudesta on säädetty niiden osalta sijoitusrahastolaisissa sekä paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevassa asetuksessa.

Pykälän 6 momentti vastaisi voimassa olevan lain 5 §:n 10 momenttia.

8 §. Toimeksiannon huolellinen toteuttaminen. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan lain 10 luvun 6 §:n 1 momenttia, mutta sitä tarkennettaisiin vastaamaan direktiivin 27 artiklan 1 kohtaa, jossa todetaan tekijät, jotka on huomioitava toimeksiannon toteuttamisessa asiakkaan kannalta mahdollisimman edullisin ehdoin. Paras mahdollinen tulos ei-ammattimaiselle asiakkaalle määräytyy kokonaisarvioinnin perusteella, joka muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, joiden on sisällettävä kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut, mukaan lukien toteuttamispaikan maksut, määritys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut. Kun useampi kuin yksi paikka kilpailee rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon toteuttamisesta, on arvioitava ja verrattava tuloksia, jotka saavutettaisiin toteuttamalla toimeksianto kussakin sellaisessa sijoituspalveluyrityksen toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden mukaisessa toteuttamispaikassa, joka pystyy toteuttamaan kyseisen toimeksiannon. Arvioinnissa on otettava huomioon sijoituspalveluyrityksen omat provisiot ja kulut, jotka se veloittaa toimeksiannon toteuttamisesta kussakin näistä toteuttamispaikoista.

Uudeksi pykälän *2 momentiksi* otettaisiin direktiivin 27 artiklan 2 kohdan säännös kannustimista ja eturistiriidoista. Sijoituspalveluyritys ei saa vastaanottaa asiakastoimeksiantojen reitittämisestä tiettyyn kauppapaikkaan tai toteuttamispaikkaan sellaista palkkiota, alennusta tai eirahallista etua, joka on tässä laissa säädettyjen eturistiriitoja ja kannustimia koskevien vaatimusten vastainen.

Pykälän *3 momentiksi* tulisi voimassa olevan lain 2 momentin säännös toimeksiantojen toteuttamisperiaatteista, joka vastaa direktiivin 27 artiklan 4 kohtaa. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteisiin on sisällyttävä kunkin rahoitusvälinelajin osalta tiedot niistä paikoista, joissa sijoituspalveluyritys toteuttaa asiakastoimeksiantonsa, sekä toteuttamispaikan valintaan vaikuttavista tekijöistä. Niissä on mainittava ainakin ne paikat, joissa sijoituspalveluyrityksen on mahdollista päästä asiakastoimeksiantojen toteuttamisen kannalta jatkuvasti parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Pykälän *4 momentiksi* tulisi voimassa olevan lain 3 momentti, jota täydennettäisiin direktiivin 27 artiklan 5 kohdan säännöksillä. Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkailleen asianmukaiset tiedot niiden toimeksiantojen toteuttamisperiaatteista. Näissä tiedoissa on selitettävä selkeästi, riittävän yksityiskohtaisesti ja asiakkaiden kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla, miten sijoituspalveluyritys toteuttaa toimeksiannot asiakkaalle. Säännöstä täydennettäisiin vaatimuksella hankkia asiakkaalta etukäteen suostumus toimeksiantojen toteuttamisperiaatteelle artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Pykälän *5 momentiksi* tulisi voimassa olevan lain 4 momentti, jota täydennettäisiin direktiivin 27 artiklan 5 kohdassa säädetyn mukaisesti. Sijoituspalveluyrityksen on hankittava asiakkailtaan etukäteen nimenomainen suostumus toimeksiantojen toteuttamiselle kauppapaikan ulkopuolella. Sijoituspalveluyritykset voivat hankkia kyseisen suostumuksen joko yleisenä suostumuksena tai erikseen kutakin liiketoimea varten.

Uudeksi *6 momentiksi* tulisi direktiivin 27 artiklan 6 kohdan säännös tärkeimpien toteuttamispaikkojen julkistamisesta. Asiakastoimeksiantoja toteuttavien sijoituspalveluyritysten on laadittava tiivistetyssä muodossa ja julkaistava vuosittain kunkin rahoitusvälineen osalta viisi kaupankäyntivolyymillä mitattuna tärkeintä toteuttamispaikkaa, jossa ne toteuttivat asiakkaiden toimeksiantoja edellisenä vuonna, sekä tiedot toteutuksen laadusta. Säännöksellä halutaan varmistaa, että asiakkaat voivat seurata toimeksiantojen toteuttamista eri kauppapaikoilla.

Pykälän uudeksi *7 momentiksi* tulisi direktiivin 27 artiklan 7 kohdan säännös, jossa velvoitetaan sijoituspalveluyrityksiä seuraamaan ja säännöllisesti arvioimaan toimintaperiaatteittensa toteutumista. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkailleen toimintaperiaatteisiinsa tehtävistä olennaisista muutoksista.

Pykälän uudeksi *8 momentiksi* tulisi direktiivin 27 artiklan 8 kohdan säännös, jossa velvoitetaan sijoituspalveluyritys osoittamaan asiakkaille näiden pyynnöstä, että ne ovat toteuttaneet toimeksiannot toteuttamisperiaatteiden mukaisesti.

9 §. Toimeksiantojen käsittely. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 10 luvun 7 §:ää. Pykälän *2 momenttia* esitetään täsmennettäväksi vastaamaan tarkemmin direktiivin 28 artiklan 1 kohdan säännöstä. Pykälän *3 momentissa* viitataan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 7 luvun 4 §:ään, jonka säännös vastaa direktiivin 28 artiklan 2 kohtaa.

10 §. Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta sijoituspalveluyritykseltä. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 10 luvun 8 §:ää. Pykälän *1 momenttia* esitetään täsmennettäväksi vastaamaan tarkemmin direktiivin 26 artiklaa koskien palvelujen tarjoamista toisen sijoituspalve-

luurytyksen välityksellä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin direktiivin 26 artiklan toisen kappaleen mukaisesti sijoituspalveluyrityksen oikeudesta luottaa toisen sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle antamien suositusten soveltuvuuteen. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin direktiivin 26 artiklan kolmannen kappaleen mukaisesti, että sijoituspalveluyritys vastaa kuitenkin itsenäisesti toimeksiannon toteutukseen liittyvien säädösten noudattamisesta silloinkin kun se vastaanottaa toimeksiannon toiselta sijoituspalveluyritykseltä.

11 §. Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 10 luvun 9 §:ää. Pykälää esitetään täsmennettäväksi vastaamaan tarkemmin MIFID II:n 16 artiklan 6 kohtaa ja 7 kohdan 9 kappaleessa säädettyä säilytysvelvollisuutta. Pykälän 2 momentti poistettaisiin vanhentuneena.

12 §. Puhelujen ja sähköisten viestien tallentaminen. Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevassa 10 luvun 10 §:ssä säädetään puhelujen tallentamisesta. Lain esitöiden mukaan pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 37 §:ää (HE 32/2012 vp). Sääntely perustuu viimeksi mainitussa laissa tarkoitetun rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanosta annetun komission direktiivin 51 artiklan 4 kohtaan. Sen mukaan tietojen säilyttämistä koskevat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä komission direktiivin mukaiset velvoitteet eivät rajoita jäsenvaltioiden oikeutta asettaa sijoituspalveluyrityksille velvoitteita, jotka koskevat asiakastoimeksiantoihin liittyvien puhelinkeskustelujen tai niihin liittyvän sähköisen viestinnän tallentamista.

MIFID II:n 16 artiklan 7 kohdassa säädetään puhelinkeskustelujen ja sähköisten viestien tallentamisesta yksityiskohtaisemmin kuin voimassa olevassa laissa. Direktiivin johdanto-osan 57. perustelukappaleen mukaan tallenteilla pyritään varmistamaan, että on olemassa todisteita, joilla näytetään toteen asiakkaiden antamien toimeksiantojen ehdot ja se, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen toteuttamat liiketoimet asiakkaan toimeksiantoa. Tavoitteena on myös havaita markkinoiden väärinkäytön kannalta mahdollisesti merkityksellinen toiminta, myös yritysten toimiessa omaan lukuunsa. Tallenteet ovat siksi tarpeen kaikista keskusteluista, joihin yrityksen edustajat osallistuvat käydessään tai aikoessaan käydä kauppaa omaan lukuunsa. Kun asiakas tekee toimeksiannon muulla tavoin kuin puhelimitse, toimeksianto olisi toimitettava pysyvällä välineellä, kuten postitse, sähköpostiviestillä tai kokouksissa tehtyjä asiakkaan toimeksiantoja koskevilla asiakirjoilla. Asiakkaan kanssa kasvokkain käytyjen keskustelujen sisältö voitaisiin tallentaa pöytäkirjaa tai kirjallisia muistinpanoja käyttäen. Tällaisten toimeksiantojen olisi katsottava vastaavan puhelimitse vastaanotettuja toimeksiantoja. Kun asiakkaan kanssa kasvokkain käydyistä keskusteluista pidetään pöytäkirjaa, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että sovelletaan asianmukaisia toimia sen varmistamiseksi, että asiakas ei jää häviölle sen vuoksi, että osapuolten välinen keskustelu on kirjattu epätarkasti pöytäkirjaan.

Perustelukappaleen 57 mukaan oikeusvarmuuden vuoksi on tarkoituksenmukaista ulottaa tallennusvelvoite kaikkiin yrityksen toimittamiin laitteisiin tai laitteisiin, joita sijoituspalveluyrityksellä on lupa käyttää. Sijoituspalveluyrityksen olisi kohtuullisin toimenpitein varmistettava, että liiketoimiin ei käytetä yksityiskäytössä olevia laitteita, joiden käyttämisestä sijoituspalveluyritys ei pysty pitämään kirjaa tai joita se ei pysty jäljentämään. Edelleen todetaan, että tallenteiden olisi oltava toimivaltaisten viranomaisten saatavilla niiden toteuttaessa valvontatehtäviään ja suorittaessaan tämän direktiivin, asetuksen (EU) N:o 600/2014, asetuksen (EU) N:o 596/2014 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/57/EU mukaisia lainvalvontatoimia, joilla pyritään auttamaan toimivaltaisia viranomaisia havaitsemaan toimintaa, joka ei ole sijoituspalveluyritysten toimintaa sääntelevän oikeudellisen kehyksen mukaista. Näistä syistä direktiivissä on tarkoituksenmukaista vahvistaa periaatteet yleiselle järjestelmälle, joka koskee asiakkaiden toimeksiantoihin liittyvien puhelinkeskustelujen tai niihin liittyvän sähköisen viestinnän tallentamista.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta säilyttää tallenteet liiketoimia koskevista puheluista ja sähköisistä viesteistä. Velvollisuus koskee ainakin sellaisia keskusteluja ja viestejä, jotka liittyvät liiketoimiin, jotka on toteutettu sijoituspalveluyrityksen käydessä kauppaa omaan lukuun ja asiakkaan toimeksiannon perusteella toimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen ja toteuttamiseen liittyvän palvelun tarjoamisen yhteydessä. Tallenteet puhelinkeskusteluista ja sähköisistä viesteistä olisi säilytettävä myös silloin, kun käydään kauppaa omaan lukuun tai tarjotaan palveluja asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamisen, välittämisen ja toteuttamisen yhteydessä, vaikka keskustelut ja viestit eivät johtaisi liiketoimien toteuttamiseen tai toimeksiantoja koskevien palvelujen tarjoamiseen.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta toteuttaa kaikki kohtuulliset toimenpiteet pitääkseen kirjaa *1 momentissa* tarkoitetuista puhelinkeskusteluista ja sähköisistä viesteistä, jotka on lähetetty tai vastaanotettu laitteilla, jotka sijoituspalveluyritys on toimittanut työntekijälle tai toimeksisaajalle tai joiden käyttöön työntekijällä tai toimeksisaajalla on sijoituspalveluyrityksen hyväksyntä tai lupa. Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet varmistuakseen siitä, että sen työntekijät ja toimeksisaajat eivät käytä sellaisia yksityiskäytössä olevia laitteita, joita sijoituspalveluyritys ei pysty valvomaan.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa uusille ja nykyisille asiakkaille, että sijoituspalveluyrityksen ja sen asiakkaiden välinen puhelinviestintä ja keskustelut, jotka voivat johtaa liiketoimiin, tallennetaan. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä kerran, ennen sijoituspalvelujen tarjoamista asiakkaille. Momentin mukaan sijoituspalveluyritys ei saa tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa puhelimitse asiakkaille, joille ei ole etukäteen ilmoitettu puhelinviestinnän tai keskustelujen tallentamisesta, jos sijoituspalvelut ja sijoitustoiminta liittyvät asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin, että asiakkaat voivat antaa toimeksiantoja myös muita kuin *1 momentissa* tarkoitettuja kanavia käyttäen edellyttäen, että ne toimitetaan sijoituspalveluyritykselle kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi postitse, faksilla, sähköpostiviestillä tai kokouksissa tehdyillä asiakastoimeksiantoa koskevilla kirjauksilla annettuja toimeksiantoja. Lisäksi momentissa säädettäisiin asiakkaan kanssa kasvokkain käytyjen asiaa koskevien keskustelujen sisällön tallentamisesta. Säännöksen mukaan asiakkaan kanssa kasvokkain käytyjen keskustelujen sisältö on riittävän tarkasti ja kattavasti kirjattava tai muutoin tallennettava. Velvoitteen tarkoituksena on turvata se, että sijoituspalveluyritys kykenee tarvittaessa jälkikäteen osoittamaan asiakaspalvelutilanteessa käydyn keskustelun sisällön riittävän tarkasti. Säännöksen tavoitteena on direktiivin mukaisesti (johdantolause 57) varmistaa se, että asiakas ei jää häviölle sen vuoksi, että osapuolten välinen keskustelu on kirjattu epätarkasti. Velvollisuus kohdistuu pykälässä säädetyn mukaisesti kaikkiin sellaisiin keskusteluihin, joiden on tarkoitus johtaa asiakastoimeksiantoja koskevien palveluiden tarjoamiseen asiakastoimeksiantojen vastaanottamisen, välittämisen ja toteuttamisen yhteydessä riippumatta siitä, johtavatko keskustelut lopulta asiakastoimeksiantoja koskevien palveluiden tarjoamiseen. Momentissa säädetyn mukaisesti vastaanotettujen toimeksiantojen katsotaan vastaavan puhelimitse vastaanotettuja toimeksiantoja.

Pykälän *5 momentin* mukaan tallenteet on toimitettava asiakkaalle pyynnöstä ja säilytettävä viiden vuoden ajan ja toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä enintään seitsemän vuoden ajan.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 16 artiklan 7 kohtaa.

Pykälässä voidaan luonnollisten henkilöiden osalta katsoa olevan kyse myös henkilötietojen keräämisestä, informoinnista ja oikeudesta tarkastaa omat tiedot. Tällä hetkellä näistä asioista säädetään henkilötietolaissa, joka on toissijaisesti sovellettava laki, mutta 25.5.2018 tilanne muuttuu. Tällöin aletaan soveltaa EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta, joka on jatkossa huomioitava ehdotetun pykälän säännöksiä tulkittaessa ja sovellettaessa. On myös mahdollista, että nyt ehdotetun 12 §:n säännöksiä joudutaan myöhemmin joiltain osin tarkentamaan, jotta ne ovat luonnollisen henkilön oikeuksien osalta yhteensopivia kyseisen asetuksen kanssa.

13 §. Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 10 luvun 11 §:ää. Direktiivin 30 artiklassa säännellään hyväksyttävien vastapuolten kanssa toteutettavista liiketoimista. Voimassa olevan pykälän *1 momentissa* on suurin osa artiklan 1 kohdan säännöksiä. Momenttia täydennettäisiin tasapuolisuusvaatimuksella direktiivin mukaisesti. Lisäksi momentissa poissuljettavien säännösten soveltamisalaa supistettaisiin direktiivin säännöstä vastaavasti.

Pykälän *2 momentin* säännös vastaa pääosin direktiivin 30 artiklan 2 ja 3 kohtaa. Momenttiin lisättäisiin kuitenkin direktiivin 30 artiklan 3 kohdan säännös, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on saatava säännöksessä tarkoitettulta hyväksyttävältä vastapuolelta nimenomainen vahvistus siitä, että tämä hyväksyy hyväksyttävän vastapuolen asemansa.

14 §. Liiketoimet säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Ehdotus perustuu MIFID II:n 53 artiklan 4 kohtaan ja vastaa pykäläviittauksen täsmennystä lukuun ottamatta voimassa olevan lain 10 luvun 12 §:ää.

15 §. Asiakasvalitusten käsittely. Ehdotettu 15 § asiakasvalitusten käsittelystä vastaisi pääosin nykyistä 10 luvun 13 §:ää. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa säädetystä sijoituspalveluyrityksen sisäisiä asiakasvalituksia koskevista menettelytavoista säädetään komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565, minkä vuoksi kyseisistä sisäisistä menettelytavoista ei enää ehdoteta säädettäväksi ehdotetussa 15 §:ssä. MIFID II:n 75 artiklassa säädetään kuluttajien valitusten käsittelystä tuomioistuinten ulkopuolella. Direktiivin mukaan sääntely koskee nimenomaan kuluttajia ja sijoitus- ja oheispalveluja koskevia kuluttajariitoja. Voimassa olevan sijoituspalvelulain säännös ei-ammattimaisesta asiakkaasta kattaa kuluttajat, joten tältä osin ei ole tarvetta muuttaa voimassa olevaa säännöstä.

Suomessa on implementoitu direktiivi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta (2013/11/EU, ADR-direktiivi) lailla muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta. Suomessa ADR-direktiivin mukaiseksi vaihtoehtoiseksi riitojenratkaisuelimeksi on nimetty Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE. ADR-direktiivin antamisen yhteydessä on annettu asetus (EU) N:o 524/2013 (ODR-asetus) kuluttajariitojen verkkovalituksesta riidanratkaisusta. ODR-asetuksella edistetään rajojen yli tapahtuvaa kuluttajariitojen ratkaisua ja siihen kytkeytyy EU-laajuinen yhteistoimintaverkosto, finanssipalvelujen osalta erityisesti FIN-NET yhteistoimintaverkosto.

Pykälän ehdotettu *1 momentti* vastaisi nykyisen 13 §:n 2 momenttia ja ehdotettu *2 momentti* vastaisi nykyisen 13 §:n 3 momenttia. Pykälän uudessa *3 momentissa* ehdotetaan Finanssivalvonnalle direktiivin 75 artiklan 3 kohdan mukaisesti velvollisuutta informoida ESMA:a pykälässä tarkoitettusta toimielimestä.

16 §. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Pykälässä ehdotetaan Finanssivalvonnalle määräystenantovaltuutta komission delegoidun direktiivin edellyttämien tarkempien määräysten antamiseksi luvun 6 §:n osalta. Momentin *1 kohdan* mukaan määräystenantovaltuus koskisi 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä saatujen tai maksettujen maksujen tai etujen

tarkoituksesta parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja niiden asiakkaan etujen mukaisuudesta. Määräystenantovaltuus kohdistuisi siten komission direktiivin 11 artiklan 2—4 kohdassa tarkoitettujen säännösten täytäntöönpanoon. Momentin 2 kohdan mukaan määräystenantovaltuus koskisi 6 §:n 3 ja 6 momentissa säädettyjä edellytyksiä asiakkaalle annettavista tiedoista kaikista saaduista tai maksetuista maksuista tai eduista ja niiden palauttamisesta asiakkaalle. Määräystenantovaltuus kohdistuisi tältä osin komission direktiivin 11 artiklan 5 kohdassa ja 12 artiklan 1 kohdassa säädettyihin velvoitteisiin. Momentin 3 kohdan mukaan määräystenantovaltuus koskisi 6 §:n 7 momentissa tarkoitettuja vähäisiä ei-rahallisia etuja, joista on säädetty tarkemmin komission direktiivin 12 artiklan 3 kohdassa. Momentin 4 kohdan mukaan määräystenantovaltuus kohdistuisi 6 §:ssä säädettyistä kannustimista annettaviin tarkempiin määräyksiin sijoitustutkimuksiin liittyen. Määräystenantovaltuus kohdistuisi tältä osin komission direktiivin 13 artiklassa säädettyihin velvoitteisiin tutkimuksiin liittyvistä kannustimista.

11 luku Sijoittajien korvausrahasasto

1 §. *Korvausrahasaston jäsenyys.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Uudeksi 2 momentiksi tulisi direktiivin 14 artiklan toinen kohta, jonka mukaan ensimmäisessä kohdassa säädetty velvoite täyttyy strukturoitujen talletusten osalta, jos strukturoidun talletuksen liikkeeseen laskenut luottolaitos on direktiivin 2014/49/EU nojalla tunnustetun talletusten vaakuusjärjestelmän jäsen. Luottolaitoksen velvollisuus liittyä sijoittajien korvausrahastoon syntyy ainoastaan sen tarjotessa sijoituspalveluja. Vastaava soveltuu myös sijoituspalveluyritykseen sen tarjotessa strukturoituja talletuksia, joiden liikkeeseenlaskija on luottolaitos.

Pykälän 3 momentiksi tulisi voimassa olevan lain 2 momentin säännös.

12 luku Salassapito ja asiakkaan tunteminen

2 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin viittaus organisoidun kaupankäynnin järjestäjästä. Lisäksi kyseistä momenttia täsmennettäisiin niin, että säännöksessä tarkoitettuja tietoja voisi antaa pörssille ja muille säännöksessä tarkoitetuille kauppapaikoille myös niille säädetyn tietojen säilytysvelvollisuuden turvaamiseksi. Esimerkiksi MIFIR:n 25 artikla asettaa kauppapaikan ylläpitäjälle säännöksessä tarkoitetun tietojen säilytysvelvollisuuden.

13 luku Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §. *Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen.* Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi. Otsikkoon lisättäisiin maininta sidonnaisasiamiehen käyttämisestä. Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan MIFID II -direktiivin 35 artiklaa siten, että ilmoitusvelvollisuus koskee myös aikomusta käyttää muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä sijoituspalvelujen tarjoamisessa tai sijoitustoiminnan harjoittamisessa ja oheispalvelujen tarjoamisessa kyseisessä ETA-valtiossa. Momentin 1 kohtaan lisättäisiin velvollisuus ilmoittaa se ETA-valtio, jonka alueelle sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä sijoituspalveluyritys aikoo käyttää ja johon se ei ole perustanut sivuliikettä. Momentin 2 kohta vastaisi momentin nykyistä 2 kohtaa. Momentin 3 kohtaan lisättäisiin velvollisuus ilmoittaa sidonnaisasiamiehen nimi. Momentin 4 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoituksen tulee sisältää kuvaus sidonnaisasiamiehen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen suunnitellusta käytöstä, jos sijoituspalveluyritys ei perusta sivuliikettä. Momentin 5 kohta muutettaisiin siten, että ilmoituksen tulee sisältää sivuliikkeen ja sidonnaisasiamiehen osoitetiedot. Momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, joka vastaisi

momentin nykyistä 5 kohtaa täydennettynä siten, että ilmoituksen tulee sisältää sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Pykälän 2 momentin sanamuoto tarkistettaisiin vastaamaan MIFID II:n 35 artiklan 3 ja 4 kohtaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyisen lisäksi toiminnan aloittamisen ajankohdasta. Säännös vastaa MIFID II:n 35 artiklan 6 kohtaa.

Pykälän 4 ja 5 momentti vastaavat voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momenttia.

6 §. *Palvelujen tarjoaminen toiseen ETA-valtioon.* Voimassa olevassa pykälässä säädetään palvelujen tarjoamisesta ulkomaille. Pykälä ja sen otsikko muutetaan koskemaan palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon. Pykälän 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa ja tarjota oheispalveluja muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa sivuliikettä perustamatta. Momentissa säädettäisiin ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista. Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää kyseisessä ETA-valtiossa Suomeen sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä, ilmoituksen tulee sisältää sidonnaisasiamiesten nimet.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset perusilmoitusmenettelyn lisäksi ilmoitusmenettelystä silloin, kun sijoituspalveluyritys aikoo käyttää 1 momentissa tarkoitettussa ETA-valtiossa Suomeen sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava käyttävien sidonnaisasiamiesten nimet vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Pykälän 3 momentti sisältäisi säännökset 1 momentissa tarkoitettuja tietoja koskevien muutosten ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle ja Finanssivalvonnan velvollisuudesta ryhtyä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Pykälän 4 momentti sisältäisi säännökset ilmoituksen tekemisestä silloin, kun sijoituspalveluyritys aikoo tarjota muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Momentti vastaisi nykyistä 6 §:n 3 momenttia täydennettynä siten, että siihen on sisällytetty säännös kaupankäynnin tarjoamisesta myös organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Pykälän 5 momentti sisältäisi säännökset 4 momentissa tarkoitettuja tietoja koskevien muutosten ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle ja Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 34 artiklaa.

6 a §. *Palvelujen tarjoaminen kolmanteen maahan.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo aloittaa MIFID II:n liitteen I mukaisten sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen kolmannessa maassa perustamatta sivuliikettä. Ilmoituksen tulisi sisältää tiedot valtiosta, jossa palveluja aiotaan tarjota, tiedot tarjottavista palveluista tai harjoitettavasta toiminnasta, sekä miten toiminta on tarkoitettu järjestää. Ilmoitus olisi tehtävä myös, jos tiedot muuttuvat. Ehdotus vastaa nykyisen 13 luvun 6 §:n 1 momenttia palvelujen tarjoamisesta ulkomaille.

14 luku **Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset**

3 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän 1 ja 2 momentin viittaussäännöksiin tehtäisiin tekniset muutokset lain muihin kohtiin ehdotettavien muutosten vuoksi.

15 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

Lain 15 luku ehdotetaan siihen tehtävien useiden muutosten vuoksi muutettavaksi kokonaisuudessaan.

1 §. Rikemaksu. Pykälän viittaussäännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi lain muuttuneita pykäläkohtia vastaaviksi.

2 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momentti vastaa osin pykälän nykyistä 1 momenttia. Momentissa lueltaisiin edelleen ne säännökset, joiden rikkomisesta annettavat seuraamukset perustuvat nykyisen lain tavoin kansalliseen harkintaan. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin omistajavalvontaa koskevia sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisemisestä ja selvittämisestä annetun lain säännöksiä lukuun ottamatta pykälän nykyisen 2 momentin tavoin luottolaitosdirektiiviin perustuvista seuraamussäännöksistä. Laissa rahanpesun ja terrorismin ehkäisemisestä säädetään nykyisin kyseisen lain säännösten rikkomisesta. Pykälän 3 ja 4 momentti vastaisivat säännöksen voimassaolevia momenteja. Niiden sisältämiin pykäläviittauksiin tehtäisiin ainoastaan teknisiä täsmennyksiä laissa ehdotettuihin uusiin säännöskohtiin. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin nykyisen säännöksen 5 momenttia vastaavasti EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten rikkomisesta.

Pykälän 6–7 momentissa ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksun soveltamisesta MIFID II:een perustuvien säädösten osalta. Ehdotettu 6 momentti sisältäisi seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan direktiivin nojalla säädetyt kansalliset säännökset, kun taas 7 momentti sisältäisi seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvat MIFIR:n säännökset. Kyseisiin tekoihin ja laiminlyönteihin tulisi sovellettavaksi direktiiviin perustuvat ankarammat seuraamusmaksun enimmäismäärät. Säännös perustuu direktiivin 70 artiklan 3 ja 4 kohtaan, lukuun ottamatta ehdotetun 6 momentin 9 kohtaa, joka perustuisi kansalliseen harkintaan. Kyseistä rikkomusten ilmoittamista koskevan säännöksen 1 momentin rikkomiseen ehdotetaan sovellettavaksi ankarampaa seuraamusmaksua direktiiviin perustuvien rikkomusten tavoin. Tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena siksi, että kyseinen säännös on väärinkäytösten ennaltaehkäisyn, niiden paljastumisen ja rahoitusmarkkinoiden luotettavan toiminnan kannalta erittäin keskeinen. Vastaava ratkaisu omaksuttiin hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi luottolaitostoinnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2014 vp), jossa luottolaitostoinnasta annettuun lakiin ja sijoituspalvelulakiin lisätyn vastaavan säännöksen rikkomiseen sovelletaan vastaavan suuruista seuraamusmaksusäännöstä.

Pykälän 8 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä olisivat tämän pykälän 1, 2 ja 5-7 momentissa säädetyt lisäksi myös kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset. MIFID II:n ja MIFIR:n perusteella annettujen ja niitä tarkentavien komission asetusten ja päätösten säännösten lisääminen säännökseen on tarpeen, koska kyseinen direktiivi ja asetus sisältää useita valtuuksia komissiolle antaa asetusta tarkentavaa sääntelyä. Kyse on lähinnä selventävästä ja täsmentävästä sääntelystä, koska lain tai MIFIR:n säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että rikotaan kyseisten säädösten perusteella annettua tarkempaa määräystä tai säännöstä. Komis-

sion kyseisiä 2 tason asetuksia ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista momentissa luetella, koska niitä on useita kymmeniä.

Pykälän 9 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitetun seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojaan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin velvoitteeseen sisältyvä itsekriminointisuojaan periaate voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen. Näin esimerkiksi tilanteissa, joissa tietojen antaminen Finanssivalvonnalle voisi mahdollisesti johtaa rikosprosessin käynnistymiseen taikka tosiasiaa rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi luonnehdittavan hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen. Itsekriminointisuojaan suhde hallinnolliseen paktoon on epäselvä. Säännöksessä tarkoitetun henkilön myötävaikutusvelvollisuuden ja itsekriminointisuojaan välinen jännite sekä mahdollisesti myötävaikutusvelvollisuuden perusteella saadun aineiston hyödyntämiskiellon sisältö on ratkaistava oikeuskäytännössä.

Pykälässä ei enää säädettäisi pykälän nykyisen 7 momentin tavoin johdon henkilökohtaisesta vastuusta. Vastaava säännös sisältyy jo nykyisin Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

3 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten vuoksi. Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä 15 luvun 3 §:ää.

16 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §. Vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälään 1–3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi korvausperusteeksi myös EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastainen menettely. Pykälän 2–4 momentin säännösviittauksia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi vastaamaan lain ehdotettuja uusia säännöskohtia. Pykälän 5 momentti vastaisi nykyistä 5 momenttia.

3 §. Salassapitovelvollisuuden rikkominen. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan siten, että poistettaisiin viittaus jo aiemmin kumottuun lain 7 luvun 8 a §:ää.

Voimaantulo

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan samanaikaisesti, kun MIFIR:iä on ryhdyttävä soveltamaan. Lakiin ehdotetaan lisäksi siirtymäsäännöksiä.

Säännöksen 2 momentin mukaan sijoituspalvelu yrityksellä, jolla tämän lain voimaan tullessa sisältyy toimilupa oikeus tarjota muutettavan lain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä koskevaa sijoituspalvelua säilyisi oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna oheispalveluna. Finanssivalvonnan olisi tehtävä tästä oikeudesta merkintä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalvelu-

rekisteriin kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Finanssivalvonnan on varattava sijoituspalveluyritykselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen merkinnän tekemistä.

Säännöksen 3 *momentin* siirtymäsäännöksen perusteella elinkeinonharjoittaja, joka tulisi lain soveltamisalaan kohdistuvien 1 luvun 2 §:n ja 3 §:n poikkeussäännösten perusteella kuulumaan 2 luvun 1 §:n toimilupavelvollisuuden piiriin, voisi kuitenkin jatkaa toimintaa keskeytyksettä toimilupakäsittelyn kestäessä, ellei toimintaa päätettäisi lopettaa.

Säännöksen 4 *momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi hakemuksesta myöntää poikkeuksia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 4 artiklassa tarkoitetun määrittelyvelvollisuuden ja 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun riskienvähentämistekniikoita koskevan velvollisuuden noudattamisesta sijoituspalveluyritykselle, joka olisi saanut sijoituspalvelulain mukaisen toimiluvan sen jälkeen, kun nyt ehdotetut lait olisivat tulleet voimaan. Säännös perustuu MIFID II -direktiivin 95 artiklaan. Mainitun artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan poikkeusmahdollisuus koskisi nimenomaisesti MIFID II -direktiivin liitteen I kohdassa C6 tarkoitettuja energiaojoitettavia ja niiden sopimusosapuolena olevaa sellaista yhteisöä, jolle haettaisiin tai myönnettäisiin sijoituspalvelulain mukainen toimilupa ensimmäistä kertaa 4 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen. Pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi harkintansa mukaan myöntää poikkeuksia pykälässä tarkoitetuille yhteisöille 3 päivänä tammikuuta 2021 asti. Finanssivalvonnan olisi myös ilmoitettava pykälän nojalla myönnettyistä poikkeusluvista ESMA:lle viivytyksettä. Direktiivin 95 artiklassa tarkoitettuja siirtymäsäännöksen päivämääriä siirrettiin MIFID II:n muutospäätöksillä alkuperäistä säädettyä myöhemmäksi.

Säännöksen 5 *momentissa* säädettäisiin selvyiden vuoksi siitä, ettei voimassa olevan lain mukaisia henkilökohtaisia liiketoimia ja sisäpiirirekisterejä koskevia vuosi-ilmoituksia Finanssivalvonnalle tarvitse toimittaa enää vuoden 2017 osalta, sillä kyseiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan kumottavaksi.

1.2 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku Soveltamisala ja määritelmät

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Pykälän 1—2 *momentti* vastaisivat voimassa olevan lain 1 luvun 1 §:n säännöstä. Pykälän 3 *momentti* sisältäisi informatiivisen säännöksen siitä, että lain 8 ja 9 lukua sovelletaan laissa tarkoitettuun raportointipalvelun tarjoajaan mukaan lukien pörssi. Pykälän 4 *momentti* sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen MIFIR:iin. MIFIR:n voimaan tultua kaupankäynnin järjestämistä rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamista koskevien säännösten ohella kaupankäynnistä ja kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta säädetään mainitussa asetuksessa. Asetus korvaa siten joiltain osin voimassa olevan lain säännökset. MIFIR on sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta, joten voimassa olevaan lakiin on tarpeellista tehdä asianmukaiset viittaussäännökset, silloin kun asiasta säädetään lain sijaan asetuksessa.

2 §. Määritelmät. Määritelmät perustuvat direktiivin 4 artiklan alakohtiin. Määritelmät vastaavat asiasisällöltään voimassa olevaa sääntelyä lukuun ottamatta alla selostettuja. Määritelmiin ehdotetaan tehtäväksi direktiivin vaatimia lisäyksiä ja muutoksia.

Uusia direktiivin mukaisia määritelmiä 1 momentissa olisivat: pk-yritysten kasvumarkkina 9 kohdassa (4 artiklan 12 alakohta), pk-yritys 10 kohdassa (13 alakohta), monenkeskisen järjestelmän yleismääritelmä 4 kohdassa (18 alakohta), organisoitu kaupankäyntijärjestelmä 11

kohdassa (23 alakohta), kauppapaikka 13 kohdassa (24 alakohta), algoritminen kaupankäynti 17 kohdassa (39 alakohta) ja päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti 18 kohdassa (38 alakohta) sekä johdon ja toimivan johdon määritelmät 31 ja 32 kohdassa.

Kohdassa 11 määriteltäisiin organisoitu kaupankäyntijärjestelmä (eng. *organised trading facility*, OTF), jota voivat ylläpitää 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetut sijoituspalveluna samat toimijat. Toimilupaedellytyksistä ja toiminnan järjestämistä koskevaista vaatimuksista säädetään sijoituspalvelulaisissa ja tämän lain 5 luvussa. Ne perustuvat direktiivin II osastoon. Organisoituja kaupankäyntijärjestelmiä on syntynyt monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien rinnalle tiettytyyppisten rahoitusvälineiden sääntelemättömiksi kauppapaikoiksi. Direktiivin perustelujen 9 kohdan mukaisesti direktiivillä pyritään poistamaan kauppapaikkojen väliltä perusteettomia sääntelyeroja. Kaupankäynnin kohteena organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä saa olla vain joukkovelkakirjalainoja, strukturoituja rahoitustuotteita, päästöoikeuksia tai johdannaisia. Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä, organisoitu kaupankäyntijärjestelmä ja pörssi ovat tämän pykälän uuden 4 kohdan mukaan niin sanottuja monenkeskisiä järjestelmiä. Vastakohtana kauppajen sisäiselle toteuttamiselle, joka ei ole kauppapaikka. Kauppajen sisäistä toteuttamista on erityinen sijoituspalvelun muoto, josta säädetäisiin tämän lain 5 luvussa. Pykälän 13 kohdassa määriteltäisiin kauppapaikka, joita ovat säännelty markkina, monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä tai organisoitu kaupankäyntijärjestelmä. Kauppapaikkoja koskee eräiltä osin samantyyppinen sääntely.

Kauppajen sisäisen toteuttajan määritelmää ehdotetaan muutettavaksi *1 momentin 16 kohdassa* direktiivin 4 artiklan 20 kohdan mukaisesti.

Pykälän *1 momentin 17 kohdassa* määriteltäisiin algoritminen kaupankäynti, jolla tarkoitetaan tietokonealgoritmiä hyödyntävää rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä. Tällaisessa kaupankäynnissä esimerkiksi toimeksiannon käynnistäminen, ajoitus, hinta ja määrä sekä toimeksiantojen hoito niiden jättämisen jälkeen järjestetään siten, että ihmisen työpanosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan. Algoritmiseen kaupankäyntiin eivät kuulu järjestelmät, joita käytetään ainoastaan:

- 1) toimeksiantojen reitittämiseen yhteen tai useampaan kauppapaikkaan,
- 2) toimeksiantojen käsittelyyn, johon ei sisälly kaupankäynnin osatekijöiden määrittystä,
- 3) toimeksiantojen vahvistamiseen tai
- 4) kaupan jälkeiseen toteutettujen liiketoimien käsittelyyn.

Pykälän *1 momentin 18 kohdassa* määriteltäisiin päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti. Sillä tarkoitetaan sellaista liiketoimea, jossa kaupan mahdollistava taho toimii liiketoimen ostajan ja myyjän välillä siten, ettei kaupan mahdollistavaan tahoon kohdistu markkinariskiä liiketoimen toteutuksen missään vaiheessa.

Pykälän *1 momentin 19—24 kohdassa* määriteltäisiin uudet käsitteet raportointipalvelu, raportointipalvelun tarjoaja, hyväksytyt julkistamisjärjestelyn tarjoaja, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoaja, hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoaja ja ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja. Raportointipalvelun tarjoajan tulisi olla oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiö. Säännös on uusi ja se vastaa MIFID II:n 4 artiklan 1 kohdan 52—54 ja 63 alakohtaa ja liitteen I D osaa. Ulkomaisen ETA-raportointipalvelun tarjoajan määritelmä perustuu direktiivin 60 artiklan 2 kohtaan.

Pykälän 1 momentin 27—29 kohtaan lisättäisiin sijoituspalvelulain määritelmiä vastaavasti ETA-sijoituspalveluyrityksen, ETA-luottolaitoksen ja kolmannen maan yrityksen määritelmät. 31 ja 32 kohtaan lisättäisiin uudet johdon ja toimivan johdon määritelmät, jotka ovat samat kuin voimassa olevan sijoituspalvelulain 1 luvun 12 a §:ssä. Määritelmät ovat tarpeen hallinto- ja ohjausjärjestelmää sekä toiminnan järjestämissä koskevista säännöksistä. 33 ja 34 kohdassa määriteltäisiin MIFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 14 ja 25 alakohtien mukaisesti rajahintatoimeksianto ja likvidit markkinat.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 1 momentin 16 kohtaan liittyvä kauppojen sisäisen toteuttajan määritelmän MIFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdan toisen alakohdan tarkennus kaupankäynnin arvioimiseksi.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 1 momentin 17 kohtaan liittyen algoritmiseen kaupankäyntiin liittyvä direktiivin määritelmän tarkennus.

3 §. *Pörssiin sovellettava muu lainsäädäntö.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 1 luvun 3 §:n 1 momenttia.

4 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö.* Pykälä sisältäisi informatiivisen säännöksen siitä, mihin Euroopan unionin säädöksiin laissa viitataan. Pykälä sisältäisi myös kyseisistä säädöksistä laissa käytetyt määritelmät. Pykälä vastaisi pitkälti voimassa olevan lain 1 luvun 4 §:n säännöstä, mutta pykälän 1 ja 2 kohta muutettaisiin vastaamaan muuttuneita EU-säädöksiä. Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 6 kohta, jossa määriteltäisiin EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetus.

5 §. *Monenkeskisen järjestelmän ylläpitäjän ja kauppojen sisäisen toteuttajan noudatettavat säännökset.* Pykälä on uusi ja perustuu direktiivin 1 artiklan 7 kohtaan. Pykälän 1 momentin mukaan kaikissa monenkeskisissä järjestelmissä olisi noudatettava jotakin direktiivin säännöskokonaisuutta: joko II osastoa, joka koskee monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä (MTF) ja organisoituja kaupankäyntijärjestelmiä (OTF) taikka III osastoa, joka koskee säänneltyä markkinaa. Kauppojen sisäisessä toteuttamisessa, joka ei kuulu monenkeskisiin järjestelmiin, olisi noudatettava rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osastoa.

Säännöksen 2 momentissa olisi erityissäännös niistä kaupoista, joita ei toteuteta missään monenkeskisessä tai kauppojen sisäisen toteuttajan järjestelmässä. Niissä on noudatettava EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osaston säännöksiä tietyiltä osilta.

II OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT

2 luku Säännellyn markkinan ylläpitäminen

1 §. *Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 1 §:n 1 momenttia vastaavasti säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuudesta. Pykälän 2—4 momentissa säädettäisiin pitkälti voimassa olevan lain 2 luvun 16 §:ää vastaavasti muusta pörssille sallitusta toiminnasta. Pörssin harjoittaessa muuta pykälässä viitattua toimintaa, sen tulee asianmukaisesti noudattaa kyseistä toimintaa koskevaa tässä laissa säädettyä erityistä sääntelyä. Pykälän 2 momentti päivitettäisiin kuitenkin MIFID II:n uusilla kaupankäyntijärjestelmillä ja raportointipalveluilla. Ehdotetut 3 ja 4 momentti vastaavat voimassa olevan lain 2 luvun 16 §:n 2 ja 3 momentteja.

2 §. *Pörssin kotipaikka.* Pykälässä säädettäisiin, että säänneltyä markkinaa ylläpitävän pörssin kotipaikan on sijaittava Suomessa. Toisin kuin mitä voimassa olevan lain 2 luvun 1 §:n 2

momentissa säädetään, pörssin pääkonttorin ei tarvitsisi sijaita Suomessa, mutta sen yhtiöikeudellisen kotipaikan olisi edelleen oltava Suomessa.

3 §. Toiminimi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 2 §:ää vastaavasti muita yhteisöjä kuin pörssiä koskevasta kiellosta käyttää toiminimessään tai muutoin toimintaansa kuvaamaan sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi tai johdannaispörssi.

4 §. Toimilupahakemus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 3 §:ää vastaavasti pörssin toimilupahakemuksesta sekä siihen liitettävistä selvityksistä.

5 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksistä pääosin voimassa olevan lain 2 luvun 4 §:ää vastaavasti täydennettynä pörssin johtoa koskevilla tarkennetuilla vaatimuksilla lisätynä MIFID II:n 45 artiklan 7 kohdan mukaisilla lisäedellytyksillä.

6 §. Pörssin merkittävien omistajien luotettavuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 5 §:ää vastaavasti pörssin merkittävien omistajien luotettavuudesta sekä luotettavuuden arvioinnissa huomioon otettavista seikoista. Säännös perustuu direktiivin 46 artiklan 1 kohtaan, jossa edellytetään, että henkilöiden, jotka voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa säännellyn markkinan johtamiseen, on oltava tehtävään soveltuvia.

7 §. Toimilupapäätös ja pörssin toiminnan aloittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 6 §:ää vastaavasti toimilupapäätöksen antamisesta ja pörssin toiminnan aloittamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 5 momentti*, joka vastaisi sisällöltään sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n 4 momenttia toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen yhtiön toimilupahakemuksesta. Säännöksellä laitettaisiin täytäntöön MIFID II:n 84 artiklan 2 kohta markkinoiden ylläpitäjän osalta.

8 §. Toimilupa eurooppayhtiölle. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 7 §:ää vastaavasti toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle.

9 §. Toimiluvan rekisteröinti. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa toimilupa rekisteröitäväksi. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 2 luvun 8 §:ää.

10 §. Taloudelliset toimintaedellytykset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 9 §:ää vastaavasti pörssin taloudellisista toimintaedellytyksistä.

11 §. Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 2 luvun 10 §:ää ja perustuu MIFID II:n 46 artiklaan 2 kohtaa.

12 §. Osakkeiden hankinnan kieltäminen. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 11 §:ssä tarkoitetun osuuden hankinta. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 2 luvun 11 §:ää ja perustuu direktiivin 46 artiklan 3 kohtaan.

13 §. Pörssin sidonnaisuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 12 §:ää vastaavasti pörssin sidonnaisuudesta.

14 §. Toimiluvan peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 13 §:ää vastaavasti pörssin toimiluvan peruuttamisesta ja viitattaisiin MIFID II -direktiivin 44 artiklan 5 kohdan d alakohdan mukaisesti EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetukseen sekä sen perusteella annettuihin säännöksiin.

15 §. *Valtiovarainministeriön oikeus keskeyttää pörssin toiminta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 14 §:ää vastaavasti valtiovarainministeriön oikeudesta keskeyttää pörssin toiminta huomioiden terminologiamuutos siten, että pörssi toimiluvan haltijana ja säännelty markkina luvanvaraisena toimintana olisi määritelty erikseen. Toimilupaviranomaisena valtiovarainministeriö voisi keskeyttää toisen tai molempien toiminnan pykälässä mainituin edellytyksin, jotka eivät muuttuisi aiemmasta säännöksestä.

16 §. *Pörssin johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset.* Pykälä sisältäisi pörssin hallituksen jäseneltä ja toimivalta johdolta edellytettävät henkilökohtaiset luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset. Säännös perustuu direktiivin 45 artiklaan, joka on muuttunut merkittävästi MIFID I -direktiivistä. Johdolle asetetut vaatimukset ovat artiklassa nykyistä laajemmat ja yksityiskohtaisemmat, minkä lisäksi ne muistuttavat luottolaitosten johtoa koskevaa sääntelyä.

Pykälän 1—3 momentti eivät muuttuisi merkittävästi asiasisällöltään voimassaolevan lain 2 luvun 15 §:stä. Momentteja päivitetäisiin kuitenkin vastaamaan sijoituspalvelulain sääntelyä. Lisäksi, pörssin johdon osaamista koskeva virke siirretään uuteen 18 §:ään. Pykälän 4 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta Finanssivalvonnalle laajennettaisiin direktiivin 45 artiklan 8 kohdan mukaisesti siten, että Finanssivalvonnalle olisi ilmoitettava kaikenlainen pörssin johtoa koskeva tieto, joka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttääkö johto 16—18 §:n vaatimukset. Pykälän 5 momentti vastaisi voimassa olevaa säännöstä.

17 §. *Pörssin johdon ajankäyttö.* Pykälä olisi uusi ja perustuisi direktiivin 45 artiklaan. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin direktiivin 45 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti hallintoelimen jäsenen ajankäyttöä koskevasta vaatimuksesta. Muiden johtotehtävien pitäminen samaan aikaan olisi sallittua vain pykälässä säädetyssä laajuudessa. Muita tehtäviä arvioitaessa olisi otettava huomioon henkilön yksilölliset olosuhteet sekä pörssin toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

18 §. *Pörssin johdon kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset.* Pykälä olisi uusi ja perustuisi direktiivin 45 artiklan 1—3 kohtaan ja osittain 4 kohdan 2 a alakohtaan. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin artiklan 1 kohdan mukainen yleinen periaate pörssin johdolle asetettavasta riittävästä ja monipuolisesta osaamisvaatimuksesta. Artiklan 1 kohdan viimeisen virkkeen mukaan hallituksen kokoonpanon on edustettava kokonaisuudessaan riittävän laaja-alaista kokemusta. Pörssin velvollisuudesta rekrytoida hallituksen jäseniä monipuolisesti säädetään myös direktiivin 45 artiklan 5 kohdassa. Lisäksi momentissa säädettäisiin nimenomaisesti pörssin toimialaa koskevasta osaamisvaatimuksesta artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti, joka vastaa nykyisen 15 §:n 1 momentin viimeistä virkettä. Kyseisessä momentissa säädettäisiin myös hallituksen jäsenten perehdytysvelvollisuudesta artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin direktiivin 45 artiklan 2 a alakohdan mukaisesti hallituksen velvollisuudesta hyväksyä pörssille hallituksen monimuotoisuutta koskevat toimintaperiaatteet.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 45 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti hallituksen jäseneltä vaadittavasta riippumattomasta ja itsenäiseen ajatteluun pyrkivästä työskentelytavasta, jolla pyritään varmistamaan se, että hallitus valvoo toimivaa johtoa tehokkaasti. Lisäksi momentissa säädettäisiin artiklan 4 kohdan 3 alakohdan mukaisesti pyrkimyksestä estää hallituksen yksittäisen jäsenen haitallinen dominanssi hallitustyössä. Samaa asiaan liittyy myös pykälän 6 momenttiin lisättävä säännös hallituksen jäsenen riittävästä tiedonsaantioikeudesta, joka koskee tehtävän hoitamiseksi tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja. Kyseinen säännös perustuu 45 artiklan 6 kohdan kolmanteen alakohtaan. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin artiklan 6

kohdan mukaisesti hallituksen velvollisuudesta hyväksyä pörssille hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joiden noudattamista hallituksen olisi *5 momentin* mukaan valvottava.

19 §. *Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista.* Pykälän 1—3 momentissa säädettäisiin pitkälti voimassa olevan lain 2 luvun 22 §:ää vastaavasti pörssin tilintarkastajista sekä pörssin velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle eräitä asiakirjoja. Pykälään lisättäisiin direktiivin vaatimusten mukaisesti *uusi 4 momentti*, jossa viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n soveltumiseen myös pörssin Ehdotettu lisäys perustuu MIFID II:n 77 artiklaan.

20 §. *Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 35 §:ää vastaavasti pörssin kotipaikan siirrosta Euroopan talousalueella.

21 §. *Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 36 §:ää vastaavasti pörssin kotipaikan osallistumisesta sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.

3 luku **Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen**

1 §. *Säännellyn markkinan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 17 §:n 1 momenttia vastaavasti säännellyn markkinan toiminnan järjestämisestä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pörssin velvollisuudesta huolehtia toimintaperiaatteissaan riskien hallitsemisesta ja kyvystä tunnistaa ja hallita markkinan toiminnassa esiin tulevat eturistiriitatilanteet. Lisäksi momentissa säädettäisiin vaatimuksesta ylläpitää avoimet ja syrjimättömät menettelyt asianmukaisen ja hyvän kauppatavan mukaisen kaupankäynnin mahdollistamiseksi sekä puolueettomat perusteet toimeksiantojen tehokkaaksi toteuttamiseksi. Kyseinen momentti vastaa MIFID II:n 47 artiklan 1 kohdan a ja d alakohtaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin pörssin kaupankäyntijärjestelmän häiriönsietokyvystä MIFID II:n 47 artiklan 1 kohdan c ja 48 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Pörssin tulisi käyttää järjestelmiä ja menettelytapoja, joilla varmistetaan kaupankäyntijärjestelmän kyky sietää häiriöitä, riittävä toimintakapasiteetti myös ruuhkatilanteiden varalta ja kaupankäynnin jatkuvuus markkinoiden häiriötilanteessa. Pörssin olisi testattava kaupankäyntijärjestelmää säännöllisesti ja myös muilla järjestelyillä varauduttava asianmukaisesti palvelujen jatkuvuuden turvaamiseen. Vaikka säännös olisi uusi, pörssin nykyiset toimintaperiaatteet vastaavat jo nykyisellään ehdotusta.

Pykälän 4 ja 5 momentissa säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 17 §:n 3 ja 4 momenttia vastaavasti julkisuus- ja kielilakien soveltamisesta pörssiin ja sen omistusyhteisöön.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin MIFID II:n 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti että markkinoiden ylläpitäjä ei saa toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaa tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä.

2 §. *Pörssin valvontatehtävä.* Pykälässä säädettäisiin lähtökohtaisesti voimassa olevan lain 2 luvun 18 §:ää vastaavasti pörssin valvontatehtävistä tarkennettuna vastaamaan MIFID II:n 54 artiklaa. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetukseen. Pykälän 2 ja 3 momentissa pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 54 artiklan 2 kohta. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että pörssin olisi tehtävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai pörssin sääntöjen taikka EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen rikkomisesta ilman aiheetonta viivytystä Finanssivalvonnalle. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä on

tarkemmin säädetty komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/565 82 artiklassa. Lisäksi pörssin olisi ilmoitettava tavanomaisesta poikkeavasta kaupankäynnistä ja rahoitusvälineeseen liittyvästä järjestelmän toimintahäiriöstä. Pörssin olisi huolehdittava siitä, että sillä on asianmukaiset resurssit valvontatehtävän suorittamiseen.

Finanssivalvonnan olisi 3 momentin mukaisesti toimitettava tieto pörssin tekemästä ilmoituksesta tietyissä tilanteissa myös toiselle ETA-valtion viranomaiselle ja ESMA:lle. Jos ilmoitus koskee epäilyä EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen rikkomisesta, Finanssivalvonnan olisi tehtävä ilmoitus vain, jos Finanssivalvonnan arvion mukaan väärinkäytös on ilmeinen.

3 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälä olisi uusi ja perustuisi direktiivin 73 artiklan 2 kohtaan. Rikkomuksista ilmoittamista koskevan pykälän ehdotetut säännökset vastaavat jo aiemmin luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sisällytettyjä (HE 39/2014 vp ja HE 65/2016 vp) säännöksiä rikkomusten sisäisestä ilmoittamisesta luottolaitoksissa ja sijoituspalveluyrityksissä.

Ehdotetun 1 momentin mukaan pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten epäilyistä rikkomisesta. Vaikka direktiivin artikla kohdistuu vain direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten ja MIFIR:n säännösten vastaisiin epäilyihin rikkomuksiin, ehdotettu säännös mahdollistaisi epäiltyjen rikkomusten raportoinnin laajemminkin, sillä se koskisi yleisesti finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Useat muutkin EU säännökset, kuten esimerkiksi markkinoiden väärinkäyttöasetus, sisältää vastaavan säännöksen. Rikkomusten raportointimahdollisuutta ei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa ainoastaan esimerkiksi sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksiä koskeviin epäilyihin rikkomuksiin.

Ilmoitukset tulisi voida tehdä erityisen riippumattoman kanavan kautta. Ilmoitusten vastaanottajatahoina voisi siten olla epäilyistä ja ilmoituksen kohteena olevasta henkilöstä riippuen esimerkiksi esimies, sisäinen tarkastus, säännösten noudattamisen valvontatoiminnosta vastaava henkilö, lakiasiainosasto, toimiva johto tai hallituksen tarkastusvaliokunta. Vastaanottajia voisi olla asioiden riippumattoman tutkinnan ja järjestelmän joustavuuden varmistamiseksi vaihtoehtoisesti useampia. Säännöksessä ei yksilöitäisi tai rajoitettaisi ilmoitusten teossa käytettäviä raportointikanavia. Rikkomuksista ilmoittaminen voitaisiin tarvittaessa järjestää myös Pörssin ulkopuolisen palveluntarjoajan kautta.

Järjestelmän toimivuus edellyttää, että menettelytavoista on selkeät ohjeet ja että järjestelmä on helposti käytettävä. Pörssin ohjeissa voidaan käsitellä muun muassa ilmoittajan ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia, ilmoitusten sisältöä, ilmoitusten käsittelyssä ja tutkinnassa noudatettavia menettelyjä ja mahdollisia muita toimenpiteitä. Pörssin on myös varmistettava rikkomusepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelu ja taattava se, että he eivät ilmoitusten vuoksi joudu syrjinnän tai muun epäasiallisen toiminnan kohteeksi.

Järjestelmän ylläpito asettaisi pörssille velvollisuuden noudattaa henkilötietojen käsittelyssä myös henkilötietolakia (523/1999). Pörssi olisi henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Rekisteriin talletettaisiin pörssin palveluksessa olevien tai muiden henkilöiden ilmoittamia tietoja epäilyistä rikkomuksista liittyen finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin tai määräyksiin. Kyseisiä tietoja voitaisiin käyttää pörssin suorittamiin sisäisiin selvityksiin mahdollisista väärinkäytöksistä. Tarvittaessa kyseisiä tietoja voitaisiin hyödyntää myös luovuttamalla niitä viranomaisille, kuten Finanssivalvonnalle tai poliisille, niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Henkilötietolain mukaisesti rekisteriin talletettaisiin vain väärinkäytösepäilyjen sel-

vittämiseksi tarpeellista tietoa. Tietojen oikeellisuus olisi pyrittävä varmistamaan tietoja käytettäessä.

Ilmoituksen tekijällä ei tarvitsisi olla erityistä näyttöä rikkomusepäilyn tueksi, vaan perusteltu epäily riittäisi. Sen sijaan vahingoittamistarkoituksessa tehtyihin selkeästi perusteettomiin ilmoituksiin työnantaja voisi puuttua esimerkiksi työturvallisuuslain 18 §:n ja 28 §:n tarkoittamana häirintänä ja epäasiallisena kohteluna työpaikalla. Ääritapauksissa sovellettavaksi voisi tulla myös esimerkiksi rikoslain 24 luvun 9 §:n säännös kunnianloukkauksesta. Tällaisissa tapauksissa raportoinnin henkilöllisyys voitaisiin myös tarvittaessa selvittää, mikäli on käytössä anonyymi ilmoitusjärjestelmä.

Säännöksessä ei asetettaisi työnantajalle erityistä velvollisuutta raportoida epäilyistä tai havaituista sääntörikkomuksista toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Pörssillä on kuitenkin muista lain säännöksistä johtuvia velvollisuuksia tiettyjen rikkomusten tai niiden epäilyjen raportoinnista Finanssivalvonnalle. Pörssillä on esimerkiksi velvollisuus ilmoittaa Finanssivalvonnalle välittömästi tietyistä lain 3 luvun 28 §:n pörssin valvontatehtävää koskevassa säännöksessä tarkoitetuista menettelyistä.

Pörssin olisi *2 momentin* mukaan säilytettävä edellä 1 momentissa tarkoitettua tarpeellista tietoa. Tiedot olisi poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen olisi tarpeen rikostutkimuksen, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkimuksen taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus olisi tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta olisi tehtävä merkintä. Vääriksi tai tarpeettomiksi osoittautuneet tiedot olisi kuitenkin henkilötietolain mukaisesti poistettava rekisteristä mahdollisimman nopeasti.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, ehdotetun pykälän *3 momentin* mukaan ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä henkilöllä ei olisi tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Tarkastusoikeuden rajaaminen on perusteltua siksi, että tarkastusoikeus voisi henkilötietolain 27 §:ssä tarkoitettulla tavalla haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Rekisteröidyn tarkastusoikeus voisi kuitenkin lisäksi haitata rikosoikeudellisiin rangaistuksiin rinnastettavien finanssimarkkinoita koskevien väärinkäytösten ehkäisemistä tai selvittämistä. Tästä syystä pelkkää henkilötietolain 27 §:ssä määriteltyä yleistä tarkastusoikeuden rajoitusta ei voida pitää riittävänä.

Finanssivalvonta voisi ehdotetun *4 momentin* mukaan antaa tarkempia määräyksiä edellä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä pörssissä.

4 §. Pörssin toiminnan ulkoistaminen. Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevan lain 2 luvun 19 §:ää vastaavasti pörssin toiminnan ulkoistamisesta. Säännöksen *2 momentista* ehdotetaan poistettavaksi viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen. Viittaus ehdotetaan korvattavaksi MIFIR-asetuksella ja sen nojalla annetuilla komission asetuksilla. MIFID II:ssa on yksityiskohtaisemmin säännelty monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestämisestä kuin aiemmin MIFID I:ssä. Sääntely tulee sovellettavaksi myös pörssiin, sen toimiessa mainitun kaupankäynnin järjestäjänä. Esimerkiksi toiminnan ulkoistamisesta on säädetty MIFID II:n 16 artiklan 5 kohdassa kuten myös MIFIR-asetuksessa ja komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/584 kauppapaikkojen toiminnan järjestämisestä.

5 §. Ulkoistamisesta ilmoittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 20 §:ää vastaavasti velvollisuudesta ilmoittaa ulkoistamisesta.

6 §. *Säännellyn markkinan sääntöjen vähimmäissisältö.* Pykälässä säädettäisiin säännellyn markkinan sääntöjä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Pykälä vastaa huomattavin osin voimassa olevan lain 2 luvun 23 §:ää. Pykälän *1 momentin 4 kohdan* olisi katsottava kattavan myös kaupankäyntiosapuolen oikeuden päästä pörssin kaupankäyntijärjestelmään. MIFID II:n 53 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupankäyntiosapuolella on oikeus päästä järjestelmään suoraan tai etäältä. Kun valtiovarainministeriö vahvistaa pörssin säännöt, on riittävää, että pörssin säännöt mahdollistavat kaupankäyntiosapuolen oikeuden päästä pörssin järjestelmään suoraan tai etäältä. Kaupankäyntiosapuolen, mukaan lukien etävälittäjän oikeuksista säädettäisiin tämän luvun 15 §:ssä ja pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa 34 §:ssä.

Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin *uusi 10 kohta* niistä vaatimuksista, oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka liittyvät toteutuneiden kauppojen määrittämiseen ja toteutumiseen. Kauppojen selvityksestä säädettäisiin erikseen tämän luvun 24 §:ssä. Kohta perustuu MIFID II:n 53 artiklan 2 kohdan e alakohtaan.

7 §. *Pörssin sääntöjen vahvistaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 24 §:ää vastaavasti pörssin sääntöjen vahvistamisesta.

8 §. *Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 25 §:ää ja perustuisi direktiivin 51 artiklaan.

9 §. *Arvopaperin ottaminen pörssilistalle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 28 §:ää vastaavasti arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

10 §. *Pörssilistan pitäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 27 §:ää vastaavasti pörssin mahdollisuudesta pitää pörssilistadirektiivin 2001/34/EY mukaista pörssilistaa.

11 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen.* Pykälässä säädettäisiin MIFID II:n 52 artiklan mukaisesti pörssin toimivaltuuksista keskeyttää tai lopettaa kaupankäynti. Pörssillä olisi oikeus keskeyttää tai lopettaa kaupankäynti rahoitusvälineellä ja niihin kytketyillä johdannaisilla artiklassa kuvatuin edellytyksin, jotka vastaavat voimassa olevaa lakia. Sääntelyn selkeyttämiseksi sekä kaupankäynnin keskeyttämisestä että lopettamisesta säädetään samassa pykälässä. Nykyisessä 2 luvun 31 §:ssä säädetään pelkästään pörssin oikeudesta yksinomaan keskeyttää kaupankäynti. Säädos vastaa muutoin asiasisällöltään voimassa olevaa sääntelyä.

Direktiivin 69 artiklan 2 kohdan m ja n alakohdan mukaisista Finanssivalvonnan toimivaltuuksista keskeyttää tai lopettaa kaupankäynti säädettäisiin erikseen 3 luvun 12 §:ssä.

Pykälän *1–3 momentti* perustuvat direktiivin 52 artiklan 1 kohtaan, joka ei ole MIFID I -direktiivistä asiasisällöltään muuttunut.

Pykälän *4 momentissa* pantaisiin täytäntöön MIFID II:n uusi 52 artiklan 2 kohdan 1 alakohta. Siinä säädetään pörssin velvollisuudesta keskeyttää tai lopettaa kaupankäynti MIFID II:n liitteen 1 C osan 4–10 kohdassa tarkoitettulla johdannaisella (siirtokelpoiset arvopaperit), jos lopettaminen on tarpeen niiden tavoitteiden tukemiseksi, joiden johdosta kaupankäynti on päätetty keskeyttää tai lopettaa johdannaisen kohde-etuutena olevalla rahoitusvälineellä. Voimassa olevan 31 §:n 2 momentti sähkö- ja maakaasujohdannaisista siirrettäisiin tähän momenttiin.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin MIFID II:n uuden 52 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan mukaisesti edellytyksistä, joilla Finanssivalvonnan on edellytettävä mahdollista toista Suomessa

toimivaa markkinapaikkaa tai kauppojen sisäistä toteuttajaa lopettamaan kaupankäynti samalla rahoitusvälineellä ja siihen kytketyillä johdannaisilla, joilla kaupankäynti on lopetettu pykälän 1 momentin perusteella.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin pörssin mahdollisuudesta pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan kaupankäynnin keskeytys- tai kieltämispäätös. Säännös vastaa voimassa olevan lain 2 luvun 31 §:n 4 momenttia.

Pykälän 7 momentti vastaisi muuten voimassa olevan lain 2 luvun 26 §:n 4 momenttia, mutta sana arvopaperi korvattaisiin sanalla rahoitusväline.

Pykälän 8 momentti pörssin velvollisuudesta julkistaa keskeytys- ja lopettamispäätökset vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 26 §:n 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia eräin teknisin muutoksin.

Vastaava sääntely koskee direktiivin 32 artiklan mukaan monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ja eräiltä osin kauppojen sisäisiä toteuttajia. Sääntely pantaisiin täytäntöön viittaussäännöksillä 5 luvun 11 §:ssä ja 7 luvun 3 §:ssä.

12 §. *Finanssivalvonnan toimivaltuudet keskeyttää, lopettaa tai kieltää kaupankäynti rahoitusvälineillä.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksista. Pykälän asiasisältö vastaa pääosin voimassa olevan lain 2 luvun 31 ja 32 §:ää. Kuten nykyisin, Finanssivalvonta voisi päättää pykälässä mainittujen edellytysten täytyessä keskeyttää, lopettaa tai kieltää kaupankäynti rahoitusvälineellä, jolla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla. Toimivaltuus koskisi myös muita kauppapaikkoja ja 7 luvun 3 §:n mukaan myös kaupan sisäistä toteuttajaa.

Pykälän 1 momentti perustuu direktiivin 69 artiklan 2 kohdan m ja n alakohtiin, jotka eivät ole muuttuneet verrattuna MIFID I -direktiiviin. Direktiivi ei rajaa valvontaviranomaisen toimivaltaa vain yhteen rahoitusvälineeseen kerrallaan. Momenttia täsmennettäisiin kuitenkin niin, että Finanssivalvonnan määräys voi kohdistua joko yhteen tai useisiin rahoitusvälineisiin tai koko kauppapaikan kaupankäyntiin. Momenttiin lisätään myös viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetukseen, joka edellyttää Finanssivalvonnan tällaisen valtuuden olemassaoloa. Finanssivalvonta voi joutua käyttämään nykyistä laajempaa useita rahoitusvälineitä koskevaa toimivaltuutta tilanteessa, jossa säännösten ja määräysten rikkominen taikka erityisen painava syy, kuten merkittävä ja poikkeuksellinen markkinahäiriö voisi vaarantaa ei vain yhden, vaan useiden tai kaikkien rahoitusvälineiden asianmukaista ja tasapuolista kaupankäyntiä. Koska tässä momentissa säädettävä valtuus on nykyistä laajempi, voimassa olevaan 31 §:n 6 momenttiin sisältyvä säännös, joka perustuu avoimuusdirektiivin (2004/109/EY) 24 artiklaa ja esitedirektiivin (2003/71/EY) 21 artiklaan on tarpeeton. Nämä valtuudet on rajattu direktiivien sallimiin vähimmäismääriin, enintään 10 pankkipäiväksi.

13 §. *Finanssivalvonnan tehtävät ja ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan tehtävistä määrättäessä kaupankäynnin keskeyttämisestä, lopettamisesta tai kieltämisestä. Pykälässä yhdistettäisiin voimassa olevassa laissa erillisinä pykälinä säädetyt Finanssivalvonnan tehtävät ja ilmoitusvelvollisuus. Sääntely perustuu direktiivin 52 artiklaan ja sitä päivitetäisiin vastaaman direktiivin muuttunutta sääntelyä. Finanssivalvonnan julkistamis- ja ilmoitusvelvollisuudesta säädetään voimassa olevan lain 2 luvun 31 ja 32 §:ssä.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa sääntelyä ja perustuisi direktiivin 52 artiklan 2 kohdan 3 ja 4 alakohtaan.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 31 §:n 7 momentissa säädettyä noti-fiointimenettelyä ja perustuisi 52 artiklan 2 kohdan 1, 3 ja 4 alakohtaan.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa keskeytys-päätöksestä myös Energiavirastolle hyödyke- tai päästöoikeuksiin liittyen.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 31 §:n 8 momenttia ja perustuisi di-
rektiivin 52 artiklan 2 kohdan 2 alakohtaan.

14 §. *Arvopaperin poistaminen pörssilistalta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 29 §:ää vastaavasti arvopaperin poistamisesta pörssilistalta.

15 §. *Kaupankäyntiosapuolen oikeudet.* Pykälä vastaisi suurelta osin voimassa olevan lain 2 luvun 30 §:ää. Pykälässä säädettäisiin MIFID II:n 53 artiklan mukaisesti pääsystä säännellylle markkinalle.

Pykälän *5 momenttiin* lisättäisiin pörssille velvollisuus toimittaa Finanssivalvonnalle vuosit-tain tiedot kaupankäyntiosapuolistaan. Säännös on MIFID II:n 53 artiklan 7 kohdan mukainen kuitenkin siten täsmällisempi kuin voimassaolevan lain 2 luvun 30 §:n 5 momentti, että ilmoi-tusvelvollisuus olisi vuosittainen.

16 §. *Kaupankäynnin rajoittaminen.* Pykälä sisältäisi voimassa olevan lain 2 luvun 31 a §:ää vastaavan luonteeltaan selventävän viittauksen lyhyeksi myyntiasetuksen 23 artiklaan.

17 §. *Sopimus markkinatakauksesta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin pörssin ja markki-natakausstrategiaa toteuttavan kaupankäyntiosapuolen välisestä sopimuksesta, joka koskee markkinatakausta. Markkinatakauksella tarkoitetaan toimintaa, jossa sijoituspalveluyritys tai muu kaupankäyntiosapuoli tarjoutuu käymään kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuunsa omaa pääomaansa vastaan itse määrittämiinsä hinnoin. Markkinatakauksen tarkoituksena on turvata markkinan säännöllinen likviditeetti. Markkinatakaussopimuksen sisällöstä ja velvollisuudesta tehdä markkinatakaussopimus on lisäksi säädetty komission delegoidussa asetukses-sa (EU) 2017/578.

Pykälän *1 momentin* mukaan pörssin ja sijoituspalveluyrityksen olisi sovittava markkinataka-
uksesta kirjallisesti. Pörssin olisi huolehdittava omissa järjestelmissään siitä, että riittävän mo-ni sijoituspalveluyritys voi tulla sopimusosapuoleksi. Sopimuksen tarkoituksena on turvata si-
tovat hintatarjoukset kilpailukyysisin hinnoin.

Sopimuksen sisällölle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädettäisiin *2 momentissa*.

Pörssin olisi valvottava, että sijoituspalveluyritykset noudattavat sopimusta. Pörssin olisi li-
säksi toimitettava tieto sopimuksen sisällöstä ja tarvittavat muut tiedot *4 momentin* mukaan
Finanssivalvonnalle ilman aiheutonta viivytystä tämän valvontatehtävän toteuttamiseksi.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 48 artiklan 2 ja 3 kohta.

18 §. *Algoritminen kaupankäynti.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin algoritmisen kaupan-
käynnin rajoittamisesta MIFID II:n 48 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan mukaisesti. Algoritminen
kaupankäynti määriteltäisiin 1 luvun 2 §:ssä. Pörssiltä edellytettäisiin asianmukaisia järjestel-
miä ja sisäisiä menettelytapoja algoritmista kaupankäynnistä aiheutuvien riskien hallitsemi-
seksi. Tällaisia järjestelmiä ovat esimerkiksi järjestelmät, joilla rajoitetaan toteuttamattomien
toimeksiantojen suhteellista osuutta liiketoimista, jotka kaupankäyntiosapuoli voi kirjata jär-

jestelmään ja joilla hidastetaan toimeksiantojen toteutumista ja joilla rajoitetaan ja valvotaan markkinalla sallittavaa pienintä mahdollista hinnanmuutosväliä. Pörssin tulee edellyttää, että sen jäsenet tai osapuolet huolehtivat algoritmien asianmukaisesta testauksesta ja sen tulee tarjota testiympäristö testauksen helpottamiseksi.

Konesalipalveluja koskevien sääntöjen yleisistä periaatteista säädettäisiin *2 momentissa*.

Pykälän *3 momentin* mukaan pörssin olisi voitava tunnistaa algoritmisen kaupankäyntiin liittyvät toimeksiannot, ne käynnistäneet henkilöt ja niiden luomiseen käytetyt algoritmit sekä toimitettava ne Finanssivalvonnalle pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä.

19 §. Suora sähköinen pääsy markkinapaikalle. Pörssillä olisi ehdotetun uuden säännöksen nojalla oikeus sallia suora sähköinen pääsy sen kaupankäyntijärjestelmään sen kaupankäyntiosapuolena olevan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle, jonka on arvioitu olevan sopiva. Suoralla sähköisellä pääsyyllä tarkoitetaan *1 momentissa* järjestelyä, jossa kaupankäyntiosapuoli antaa asiakkaalle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia siten, että asiakas voi välittää rahoitusvälineeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan kauppapaikkaan. Suora sähköinen pääsy kattaa myös järjestelyt, joissa henkilö käyttää kaupankäyntiosapuolen taikka asiakkaan infrastruktuuria tai kaupankäyntiosapuolen taikka asiakkaan käyttöön antamaa yhteysjärjestelmää toimeksiantojen välittämiseksi, sekä järjestelyt, joissa henkilö ei käytä tällaista infrastruktuuria.

Pykälän *2 momentti* koskisi suoraa sähköistä pääsyä käyttäville asiakkaille asetettavia vaatimuksia, jotka voivat sisältää esimerkiksi teknisiä tai toimintaan liittyviä edellytyksiä.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin kaupankäyntiosapuolen vastuusta sen asiakkaan tekemistä toimeksiannoista ja kaupankäynnistä suoraa sähköistä järjestelmää käyttäen.

Pörssin olisi *4 momentin* mukaan varauduttava asianmukaisesti siihen, että se pystyy erottamaan ja tarvittaessa lopettamaan suoraa sähköistä pääsyä käyttävän asiakkaan toimeksiannot ja kaupankäynnin sen kaupankäyntiosapuolen toimeksiannoista ja kaupankäynnistä. Näihin sisäisiin menettelytapoihin kuuluisivat myös riskienhallinnan edellytysten asettaminen. Pörssin tulisi varautua myös siihen, että se keskeyttää tai lopettaa kaupankäyntiosapuolen mahdollisuudet tarjota suoraa sähköistä pääsyä, jos kaupankäyntiosapuoli tai asiakas rikkoo tässä pykälässä asetettuja vaatimuksia.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 48 artiklan 7 kohta.

20 §. Hinnanmuutosvälit. Pörssin olisi pidettävä järjestelyjä eri rahoitusvälineiden hinnanmuutosvälien järjestämiseksi MIFID II:n 49 artiklan mukaisesti. Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi osakkeet, talletustodistukset, listatut rahastot ja todistukset. Järjestelyssä olisi otettava huomioon rahoitusvälineen likviditeettiluonne eri markkinoilla ja osto- ja myyntitarjousten erojen keskiarvo sekä mukautettava hinnanmuutosväli asianmukaisesti rahoitusvälineittäin. ESMA voi laatia teknisiä sääntelystandardeja muun muassa pienimmistä mahdollisista hinnanmuutosväleistä ja -järjestelyistä tietyille rahoitusvälineille.

21 §. Liiketoimintakellojen yhdenmukaistaminen. Pykälässä säädettäisiin MIFID II -direktiivin 50 artiklan mukaisesti pörssin ja sen kaupankäyntiosapuolten velvollisuudesta yhdenmukaistaa liiketoimintakellot.

ESMA antaa teknisen sääntelystandardin yhdenmukaistamisen tarkkuustasosta.

22 §. *Varautuminen kaupankäynnin lyhytaikaiseen keskeyttämiseen.* Pykälässä säädettäisiin pörssille uusi velvollisuus varautua kaupankäynnin keskeyttämiseen tietyin menetelmin MIFID II -direktiivin 48 artiklan 5 kohdan mukaisesti. MIFID I -direktiiviin verrattuna 48 artikla on uusi. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin pörssin edellytyksistä pysäyttää tai rajoittaa kaupankäyntiä, kun se on tarpeen yksittäisessä rahoitusvälineessä ilmenneiden hinnanmuodostuksen muutosten vuoksi säännellyllä markkinalla tai siihen liittyvällä markkinalla taikka poikkeuksellisesti kaupankäynnin lisäksi minkä tahansa liiketoimen perumiseksi, muuttamiseksi tai korjaamiseksi.

Pörssin olisi laadittava kirjallinen suunnitelma, jossa yksilöitäisiin kaupankäynnin keskeyttämisen *2 momentissa* tarkoitetut arvioinnin osa-alueet. Jos kaupankäynti keskeytetään likvidillä rahoitusvälineellä toisella säännellyllä markkinalla, pörssillä tulisi olla sisäiset mekanismit sen varmistamiseksi, että tieto voidaan toimittaa Finanssivalvonnalle. Toimivaltaiset viranomaiset arvioivat keskenään, onko kaupankäynnin keskeyttäminen perusteltua myös muissa kauppapaikoissa siihen asti, kun kaupankäyntiä jatketaan alkuperäisellä markkinapaikalla.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin pörssin velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle järjestelmä ja menettelyt, joilla pörssi ilmoittaa kaupankäynnin keskeyttämisestä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta toimittaisi tiedot edelleen ESMA:lle.

23 §. *Varautuminen tarjousten hylkäämiseen.* Pykälä koskisi pörssin velvollisuutta huolehtia, että sillä on asianmukaiset järjestelmät ja menettelytavat hylätä tarjoukset. Säännös vastaa MIFID II:n 48 artiklan 4 kohtaa.

24 §. *Kauppojen selvitys.* Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevan lain 2 luvun 33 §:ää vastaavasti kauppojen selvitykseen liittyvistä pörssin velvollisuuksista. Säännöksen 1 momentti vastaisi MIFID II:n 37 artiklan 1 kohtaa. Säännöksen 3 momentti vastaisi MIFID II -direktiivin 55 artiklan 2 kohtaa. Ehdotetun säännöksen nojalla Finanssivalvonta voisi kieltää pörssiä käyttämästä kauppojen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastaapuolta tai arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden. Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jonka mukaan pörssin velvollisuudesta käyttää keskusvastaapuolta sen yllä pitämällä säännellyllä markkinalla tehtyjen johdannaiskauppojen selvitykseen säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 29 artiklassa.

25 §. *Kaupankäyntiosapuolen oikeus valita arvopaperikeskus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 34 §:ää vastaavasti kaupankäyntiosapuolen oikeudesta valita käyttämänsä arvopaperikeskus kauppojen selvittämiseksi. Säännös vastaa MIFID II:n 37 artiklan 2 kohtaa.

26 §. *Positiolimiitit ja positioiden hoidon valvonta.* Pykälä on uusi ja se perustuu MIFID II -direktiiviin 57 artiklan 8—10 kohtaan. Pykälän *1 momentin* mukaan pörssillä olisi oltava sellaiset asianmukaiset kaupankäyntijärjestelmät ja muut menettelyt, joka mahdollistaisivat hyödykejohdannaisilla tapahtuvan kaupankäynnin valvonnan sekä rajoittamisen. Asianmukaisena järjestelmänä pidettäisiin mainitun artiklakohdan mukaisesti sellaisia tietojärjestelmiä ja muita menetelmiä, joiden avulla pörssi voisi vähintään valvoa kaupankäyntiosapuolten avoimia positiota sekä tarvittaessa rajoittaa niitä, ja joiden avulla sillä olisi saatavillaan riittävät tiedot vähintään hyödykejohdannaisilla kauppaa käyvistä osapuolista, näiden tarkoituseristä, tosiasiallisista edunsaajista ja asiakkaista sekä kohde-etuksista ja kaupankäyntimääristä. MIFID II -direktiivin 57 artiklan 9 ja 10 kohdan mukaisesti pykälässä tarkoitettujen rajoitusten ja valvonnan olisi perustuttava avoimiin ja yhdenmukaisiin eli syrjimättömiin perusteisiin ottaen huomioon markkinaolosuhteet sekä muut osapuolet.

Ehdotetun 2 momentin mukaan, joka perustuu direktiivin 57 artiklan 8 kohdan a—d alakohdiiin, pörssi voisi vaatia kaupankäyntiosapuolta vähentämään positioitaan joko tilapäisesti tai pysyvästi sekä edellyttää myymään rahoitusvälineitä etukäteen sovitun menettelyn mukaisesti, jolloin myös kauppahinta sekä myytävä määrä olisivat päätettävissä etukäteen. Pörssillä olisi oikeus vaatia toimenpiteeseen ryhtymistä myös yksipuolisesti, eikä säännöksen soveltaminen edellyttäisi asianosaisen suostumusta tai hyväksyntää. Pykälän 3 momentin mukaan pörssillä olisikin myös nimenomainen oikeus toteuttaa 2 momentissa tarkoitettuja positioita vähentävät toimenpiteet osapuolen kieltäytyessä sen lukuun. Kyseinen momentti perustuu 57 artiklan 8 kohdan c alakohdtaan. Pykälän 4 momentin mukaan pörssin olisi toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä ja järjestelyitä koskevat tiedot. Ehdotus perustuu 57 artiklan 10 kohtaan.

27 §. *Tarjouskirjan tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle.* Pykälä on uusi ja perustuu direktiivin 48 artiklan 11 kohdan mukaiseen pörssin velvollisuuteen toimittaa tarjouskirjan tiedot Finanssivalvonnalle.

28 §. *Kaupankäyntimaksut.* Pykälä koskisi pörssin perimille maksuille asetettavia vaatimuksia MIFID II -direktiivin 48 artiklan 9 kohtaa vastaavasti. Maksuilla tarkoitettaisiin kauppohen toteutuslalkkioita, oheislalkkioita ja mahdollisia alennuksia. Pörssin olisi 1 momentin mukaan huolehdittava siitä, että maksujen määrätymisperusteet ovat julkisesti saatavilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, jolloin pörssi voisi periä korkeampia maksuja ilman, että se katsottaisiin syrjiväksi tai epätasapuoliseksi menettelyksi. Momentin 3 kohdassa viitattu huippunopea algoritminen kaupankäynti on algoritmisen kaupankäynnin yksi alalaji. Huippunopeassa algoritmisessa kaupankäynnissä kaupankäyntijärjestelmä analysoi markkinatietoa tai -signaaleja nopeasti ja lähettää tai päivittää suuria määriä toimeksiantoja erittäin lyhyessä ajassa kyseisen analyysin perusteella.

Alennusten myöntämisestä säädettäisiin 3 momentissa.

Pykälän 4 momentin mukaan maksut eivät saisi luoda kannustimia toimeksiantohen toteuttamiseen siten, että se lisää poikkeavaa kaupankäyntiä tai markkinohen väärinkäyttöä.

29 §. *Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 41 §:ää.

30 §. *Sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 2 luvun 42 §:ää.

31 §. *Pörssin sisäpiirirekisteri.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 2 luvun 43 §:ää. Ehdotetussa 31 §:ssä ei enää säädettäisi nykyisen 43 §:n 4 momentissa säädetyistä vuosilmoitusvelvollisuudesta

32 §. *Pörssin toiminta toisessa ETA-valtiossa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 37 §:ää vastaavasti pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtioissa sekä sitä koskevista ilmoituksista. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus organisoituun kaupankäyntiin.

33 §. *Ilmoitukset muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 38 §:ää vastaavasti valtiovarainministeriön velvollisuudesta ylläpitää luetteloa säännellyistä markkinoista sekä velvollisuudesta antaa luettelo tiedoksi muille ETA-valtioille ja komissiolle.

34 §. Markkinointi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 39 §:ää vastaavasti säännellyn markkinan markkinoinnista.

35 §. Kaupankäyntikalenteri. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 2 luvun 40 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta julkaista kalenteri pörssin ylläpitämän säännellyn markkinan kaupankäyntipäivistä.

36 §. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus. Pykälä vastaa vain osin voimassa olevan lain 2 luvun 44 §:ää. Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi edelleen antaa tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoitusten ja sisäpiirirekisterien osalta sekä kaupankäyntiosa-puolen oikeuksien myöntämisestä.

4 luku **Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa**

1 §. Toisen ETA-valtion pörssi. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevan lain 3 luvun 1 §:ää vastaavasti ETA-valtioissa toimiluvan saaneen pörssiä vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ilmoitusvelvollisuudesta sillä muutoksella, että pykälän 2 momenttiin täydennettäisiin viittaus organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

2 §. Kolmannen maan pörssi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 3 luvun 2 §:ää vastaavasti kolmannessa maassa toimiluvan saaneen pörssiä vastaavan markkinoiden ylläpitäjän toiminnasta Suomessa.

3 §. Kolmannen maan pörssin lupahakemus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 3 luvun 3 §:ää vastaavasti kolmannen maan pörssin lupahakemuksesta sekä siihen liitettävistä selvityksistä.

4 §. Luvan myöntäminen kolmannen maan pörssille. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 3 luvun 4 §:ää vastaavasti kolmannen maan pörssille luvan myöntämistä koskevista edellytyksistä.

5 §. Luvan peruuttaminen sekä toiminnan keskeyttäminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 3 luvun 5 §:ää vastaavasti kolmannen maan pörssille myönnetyn luvan peruuttamisesta sekä sen Suomessa harjoittaman toiminnan keskeyttämisestä.

6 §. Kaupankäynnin järjestäjä, joka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevan lain 3 luvun 6 §:ää vastaavasti 2—5 §:n soveltamisesta myös kaupankäynnin järjestäjään, joka ylläpitäjää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa. Uutta säännöksessä on sen soveltuminen myös organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

5 luku **Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset**

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat yleiset vaatimukset

1 §. Oikeus ylläpitää monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 4 luvun 1 §:ää täydentäen myös organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavista vaatimuksista. Useimmat direktiivin säännökset soveltuvat sekä säänneltyyn markkinaan, monenkeskiseen että organisoituun kaupankäyntijärjestelmään identtisinä. Pykälän 2 ja 4 momenttiin lisättäisiin päivitetty viittauskokonaisuus säänneltyä markki-

naa koskevaan 2 ja 3 luvun sääntelyyn. Pykälän 3 *momentissa* viitattaisiin vain monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään soveltuviin lisävaatimuuksiin. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön direktiivin uusi sääntely, joka koskee säännellyn markkinan lisäksi muitakin kauppapaikkoja. Samalla pyritään selkeyttämään 5 lukua. Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjään soveltuvista sijoituspalvelulain säännöksistä. Säännöksiä sovellettaisiin vastaavasti myös pörssiin sen ylläpitäessä monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää. Pykälän 6 *momentissa* säädettäisiin voimassa olevan lain 4 luvun 1 §:n 3 momenttia vastaavasti kiellosta menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

2 §. *Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän säännöt.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 2 §:ää täydennettynä organisoitua kaupankäyntiä koskevilla säännöillä.

3 §. *Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 3 §:ää.

4 §. *Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luotettavuus.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin direktiivin 18 artiklan 4 kohtaa vastaavasti eturistiriitojen mahdollisten haittavaikutusten havaitsemisesta ja hallitsemisesta. MIFID I -direktiiviin verrattuna säännös on uusi. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjällä olisi oltava järjestelmät ja menettelytavat, joilla tunnistaa ja hallita mahdollisia eturistiriititilanteita, jotka voivat aiheuttaa haittaa kaupankäyntijärjestelmälle. Niihin kuuluisivat artiklakohdan mukaisesti suhteet ylläpitäjänä toimivan yrityksen, organisoidun kaupankäyntijärjestelmän, kaupankäyntiosapuolten, asiakkaiden ja käyttäjien välillä. Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin direktiivin 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti edellytettävistä järjestelmien häiriönsietokyvystä ja sen varmistamisesta.

5 §. *Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 4 §:ää.

6 §. *Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen.* Säännös on identtinen säänneltyä markkinaa koskevan sääntelyn kanssa.

7 §. *Kaupankäyntijärjestelmän moitteettoman ja jatkuvan toimivuuden varmistaminen.* Pykälä on uusi ja perustuu direktiivin 18 artiklan 1 kohtaan. MIFID I -direktiiviin verrattuna monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjälle asetettaisiin uusi velvollisuus huolehtia sitä, että järjestelmän jatkuvuus ja toiminnan moitteettomuus varmistetaan.

8 §. *Kauppojen selvitys.* Säännöksellä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 38 artiklan 1 kohta, joka ei muilta osin ole muuttunut MIFID I -direktiiviin verrattuna. Pykälän 1 momenttiin on lisäksi implementoitu MIFID II:n 18 artiklan 6 kohta, joka täsmentää kaupankäynnin järjestäjän velvoitteita ja tiedottamista. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 6 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan säännöstä, jonka nojalla monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voisi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää käyttämästä kauppojen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastapuolta, muuta selvitysyhteisöä ja arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden. Rajoitusperusteena voisi tulla kyseeseen esimer-

kiksi se, ettei toisella järjestelmällä voitaisi turvata liiketoimien tehokasta ja turvallista toteuttamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 38 artiklan 2 kohta.

9 §. *Kaupankäyntiosapuolten vähimmäismäärä.* Pykälä on uusi ja perustuu direktiivin 18 artiklan 7 kohtaan. MIFID I -direktiiviin verrattuna säännös kaupankäyntiosapuolten vähimmäislukumäärästä on uusi. Säännös pyrkii antamaan perustakeet siitä, että hinnanmuodostus kaupankäynnissä muodostuisi asianmukaisesti.

10 §. *Positiolimiitit ja hyödykejohtannaispositioiden hoidon valvonta.* Säännös perustuu direktiivin 57 artiklan 8—10 alakohtaan ja on MIFID I -direktiiviin verrattuna on uusi. Ehdotetun pykälän mukaan monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään sovellettaisiin, mitä ehdotetun lain 3 luvun 26 §:ssä säädetäisiin pörssin vastaavista järjestelmistä ja oikeuksista.

11 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen lopettaminen ja kieltäminen.* Pykälä vastaa nykyisen lain 4 luvun 7 §:ää. Pykälässä viitattua 3 luvun 11 §:ää on täydennettynä momentilla, jossa säädetäisiin kaupankäynnin lopettamisesta rahoitusvälineeseen liittyvällä johdannaissopimuksella. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön uusi, MIFID II -direktiivin 32 artiklan 2 kohta. Sääntely vastaa säännellyllä markkinalla noudatettavia säännöksiä 3 luvun 11—13 §:ssä, jotka perustuvat direktiivin 52 artiklan 2 kohtaan. Säännös soveltuu myös organisoituun kaupankäyntiin.

12 §. *Kaupankäynnin rajoittaminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 4 luvun 7 a §:ää.

13 §. *Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät.* Säännös perustuu direktiivin 31 artiklaan. Artiklan mukaiset kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudet laajenisivat koskemaan myös organisoidun kaupankäynnin ylläpitäjiä. Ylläpitäjän velvollisuudet olisivat MIFID I:een verrattuna jonkin verran yksityiskohtaisemmat, mutta eivät olennaisesti muuttaisi nykyistä sääntelyä. Pykälä vastaa pitkälti voimassa olevan lain 4 luvun 9 §:ää jäljempänä luetelluin muutoksin. Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin artiklan 1 kohdan mukaisesti riittävien valvontaresurssien vaatimus sekä vaatimus kauppatoimeksiantojen seuraamisesta, jotta ylläpitäjä voi havaita mahdolliset sääntöjen ja määräysten rikkomiset sekä epäasianmukaisen toiminnan kaupankäynnissä. Artiklakohdassa viitataan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen EU N:o 596/2014 rikkomiseen sekä systeemisten häiriöiden estämiseen.

Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin direktiivin 31 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan mukaiseksi. MIFID I -direktiiviin verrattuna artiklakohdassa olevat kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän ilmoitusvelvollisuudet valvontaviranomaiselle ovat tiukemmat: ilmoitukset momentissa kuvatuista menettelyistä on tehtävä valvontaviranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä. Ilmoitus on tehtävä myös menettelyistä, joiden voidaan epäillä olevan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaisia tai aiheuttavan kyseisiä rahoitusvälineitä koskevia markkinahäiriöitä. Artiklan 4 kohtaan sisältyy komissiolle delegoitu säädösvaltuus määritellä tarkemmin se, millaisissa olosuhteissa kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän ilmoitusvelvollisuus toimivaltaiselle viranomaiselle syntyy. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä on lisäksi säädetty komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 81 artiklassa.

Pykälän *3 momentti* on uusi ja perustuu direktiivin 31 artiklan 2 kohdan 2 ja 3 alakohtiin. Direktiivin artiklakohdat ovat kokonaan uusia. Momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta ESMA:lle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille. Artiklakohdan 3 alakohdan mukaisesti ilmoitusvelvollisuus olisi kuitenkin rajattu menettelyistä, joihin viranomainen epäilee voivan liittyä MIFIR:n vastaista toimintaa. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava niistä muille viranomaisille vain, jos Finanssivalvonnan käsityksen mukaan markkinoiden väärinkäyttöasetusta on rikottu.

Direktiivin 31 artiklan 3 kohta vastaa MIFID I:n 26 artiklan 2 kohta. Sen mukaan kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on toimitettava artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin ilmoituksiin liittyvät tiedot ”ilman aiheetonta viivytystä” Finanssivalvonnalle. Artiklakohta ei edellytä täytäntöönpanoa, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ssä säädetyt valvottavien velvollisuudet täyttävät kyseisen artiklakohtaan vaatimukset.

14 §. Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle. Säännös perustuu direktiivin 18 artiklan 10 kohtaan, joka on MIFID I -direktiiviin verrattuna uusi. Säännöstä sovellettaisiin sekä monenkeskisen että organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjään. Direktiivin 18 artiklan 10 kohdassa on esimerkkejä valvontaviranomaiselle raportoitavista tiedoista, jotka koskevat monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, etuyhteyksiä ja osapuolia. Säännöksessä tarkoitettuja tietoja ei olisi automaattisesti raportoitava ESMA:lle, toisin kuin 9 §:n 3 momentin mukaiset tiedot, jotka perustuvat direktiivin 31 artiklaan, vaan tiedot olisi toimitettava ESMA:lle ainoastaan tämän pyynnöstä.

15 §. Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Säännös olisi uusi ja perustuisi direktiivin 18 artiklan 10 kohtaan. Artiklan 11 kohdan perusteella komissio antaa teknisen sääntelystandardin siitä, miten ja mitä tietoja on toimitettava.

16 §. Toiminnan keskeyttäminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 4 luvun 10 §:ää laajennettuna koskemaan myös organisoidun kaupankäynnin järjestäjän toiminnan keskeyttämistä.

17 §. Markkinointi. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 4 luvun 11 §:ää täydennettynä viittauksella organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

18 §. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 4 luvun 12 §:ää.

Monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat erityiset vaatimukset

19 §. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen. Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 19 artiklan 1 ja 2 kohdat ja niiden tarkemmat säännökset koskien monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä. MIFID II:ssa on säädetty yksityiskohtaisemmin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä kuin MIFID I:ssä.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän käyttöön ottamisen sääntöjen osalta samoin kuin MIFID I:ssä säännellyn markkinan sääntöjä vastaaviin vaatimuksiin.

20 §. Toiminnan luotettavuus. Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 19 artiklan 3 ja 4 kohtien säännökset. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta valvoa ja pyrkiä hallitsemaan kaupankäyntiin liittyviä riskejä sekä edistää kauppajen selvitystä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 19 artiklan 4 kohdan mukaisesti monenkeskisen kaupankäynnin osapuolten keskinäisiin liiketoimiin sovellettavista säännöksistä.

21 §. Asiakastoimeksiannot. Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 19 artiklan 5 kohdan säännökset. Pykälässä säädettäisiin kiellosta toteuttaa asiakastoimeksiannot omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä.

Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevat erityiset vaatimukset

Säännökset ovat uusia. MIFID I:ssä ei säädetty lainkaan organisoiduista kaupankäyntijärjestelmistä.

22 §. *Kielto toteuttaa kauppoja omaan lukuun tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön lukuun.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 1—3 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin organisoidun kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta estää kauppohen toteuttaminen ylläpitäjän itsensä tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan tahon kanssa, ellei siihen ole saatu asiakkaan suostumusta.

23 §. *Päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytetty kauppohen sallimista koskeva rajoitus.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 2 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin täsmäytettyjen kauppohen sallimisen erityisehdoista.

24 §. *Organisoidun kaupankäynnin ja kaupan sisäisen toteuttamisen erillisuus.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 4 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin kiellosta, että sama oikeushenkilö ei voi toimia sekä organisoidun kaupankäynnin järjestäjänä että kaupan sisäisenä toteuttajana.

25 §. *Itsenäisen markkinatakaaja käyttäminen.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 5 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin markkinatakaajan käyttämisen edellytyksistä organisoidussa kaupankäynnissä.

26 §. *Toimeksiantohen toteuttamisen harkinnanvaraisuus.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 6 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi käyttää harkintaa kauppohen toteuttamisessa.

27 §. *Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle.* Säännös perustuu direktiivin 20 artiklan 7 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin organisoidun kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta esittää ja perustella Finanssivalvonnalle, miten kaupankäynti järjestetään.

28 §. *Sijoituspalvelulain asiakkaansuojasäännösten soveltaminen organisoituun kaupankäyntiin.* Pykälässä säädettäisiin MIFID II:n 27 artiklan 7 kohdan viimeistä lausetta vastaavasti asiakkaansuojan toteutumisedellytyksestä.

6 luku **Pk-yritysten kasvumarkkina**

1 §. *Pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti.* Säännös perustuu MIFID II:n 33 artiklan 1 ja 2 kohtiin. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän oikeudesta pyytää Finanssivalvontaa rekisteröimään kauppapaikka erityiseksi pk-yritysten kasvumarkkinaksi.

2 §. *Pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevat vaatimukset.* Säännös perustuu direktiivin 33 artiklan 3 kohdan a—g alakohtiin ja 33 artiklan 4 kohtaan. Pykälässä säädettäisiin direktiivin mukaisesti niistä edellytyksistä, jotka tällaisen erityisen pk-yritysten kasvumarkkinan tulee täyttää. Vaatimuksina mainitaan muun muassa kauppapaikalla noteerattujen liikkeeseenlaskijoiden kokovaatimukset, liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuus ja julkistamisvelvollisuus sekä tilinpäätöksen julkistamisvelvollisuus. Direktiivin artiklan 8 kohdan mukaan komissio voi tämentää delegoiduin säädöksin tässä pykälässä säädettyjä, artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia.

3 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus perua pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti.* Säännös perustuu direktiivin 33 artiklan 5 kohtaan ja sen a—b alakohtiin. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta perua rekisteröinti, mikäli rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty.

4 §. *Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.* Säännös perustuu direktiivin 33 artiklan 6 kohtaan.

5 §. *Kaupankäynti muulla pk-yritysten kasvumarkkinalla.* Säännös perustuu direktiivin 33 artiklan 7 ja 8 kohtiin ja on säänneltyä markkinaa koskevan 3 luvun 8 §:ää ja monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää koskevaa 5 luvun 5 §:n 4 momenttia vastaava.

III OSA KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS JA RAPORTOINTIPALVELUT

7 luku Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

Suurin osa voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskevista säännöksistä on kumottava MIFIR-asetuksen tultua sovellettavaksi. Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimuksista säädetään MIFIR-asetuksen II—IV osastoissa, jolloin voimassa olevan lain 5—7 luvut kumoutuvat lähes kokonaan lukuun ottamatta muutamaa pykälää, joiden kohdalla kansallista sääntelyä on vielä mahdollista antaa. Asetuksen II osasto koskee kauppapaikkojen avoimuutta, III osasto kauppojen sisäisten toteuttajien ja OTC-kaupankäyntiä harjoittavien sijoituspalveluyritysten avoimuutta ja IV osasto koskee liiketoimista ilmoitettavia tietoja valvojalle sekä tietojen säilyttämistä. Jäljelle jäävät kansalliset säännökset on siten koottu yhteen uuteen 7 lukuun.

1 §. *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus.* Ehdotetun säännöksen mukaan 7 luvun säännösten ohella rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimuksista sekä ja toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta myöntää vapautuksia ja lykkäyksiä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen II—IV osastoissa.

2 §. *Kauppojen sisäisen toteuttajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin säännöksen aineellista sisältöä. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia. Säännös kauppojen sisäisen toteuttajan ilmoitusvelvollisuudesta vastaisi voimassa olevan lain 5 luvun 1 §:ää sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 15 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan sekä 18 artiklan 4 kohdan säännöksiä kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudesta ilmoittaa toiminnastaan valvovalle viranomaiselle. Säännöksen *2 momentti* olisi uusi ja sen nojalla myös sijoituspalveluyrityksen ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä, joka harjoittaa Suomessa kauppojen sisäistä toteuttamista, olisi toimintaa koskeva ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle.

3 §. *Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin säännöksen aineellista sisältöä. Pykälän *1—3 momentin* säännökset kaupankäynnin keskeyttämisestä vastaisivat voimassa olevan lain 5 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentteja, mutta säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan MIFID II -direktiivin 52 artiklan sanamuotoa eli osake korvattaisiin rahoitusvälineellä.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jossa säädettäisiin 3 luvun 26 §:n 6 momenttia vastaavasti kaupankäynnin lopettamisesta ja 3 luvun 31 §:n 11 momenttia vastaavasti rahoitusvälineeseen liittyvällä johdannaissopimuksella. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön MIFID II -direktiivin 52 artiklan 2 kohta myös kauppojen sisäisten toteuttajien osalta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi luonteeltaan informatiivinen *5 momentti*, jossa viitattaisiin EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osastoon.

4 §. *Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus.* Pykälän *1 ja 2 momentti* vastaisivat voimassa olevan lain 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentteja sekä MIFID II -direktiivin 28 artiklan 1

ja 2 kohtia. Lisäksi voimassa olevan pykälän säännös säännelystä markkinasta ja monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä korvattaisiin kauppapaikalla. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan sen sijaan muutettavaksi, sillä 28 artiklaan sisältyy komissiolle annettu valta antaa delegoituja säännöksiä asiakastoimeksiantojen ja rajahintatoimeksiantojen ehdoista ja luonteesta. Voimassa oleva 3 momentti korvattaisiin säännöksellä, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus myöntää lupa poiketa velvoitteesta julkistaa rajahintatoimeksianto silloin, kun se on kooltaan suuri EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 4 artiklan mukaisesti määritettyyn markkinakokoon verrattuna. Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 4 momenttia sekä MIFID II -direktiivin 53 artiklan 4 kohtaa ja 19 artiklan 4 kohtaa.

5 §. Kauppapaikan toimeksiannon toteutus. Ehdotettu säännös olisi kokonaisuudessaan uusi. Säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 27 artiklan 3 kohtaa. Pykälän *1 momentin* mukaan kauppapaikoilla ja kauppojen sisäisellä toteuttajalla olisi velvollisuus asettaa EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 23 ja 28 artiklassa tarkoitettujen kaupankäyntivelvollisuuden piiriin kuuluvien rahoitusvälineiden osalta vähintään vuosittain maksutta yleisön käyttöön tiedot liiketoimien toteuttamisen laadusta kyseisessä kauppapaikassa. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin vastaava velvollisuus muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden osalta liiketoimen toteuttamispaikalle.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa asiakkaalle, missä toimeksianto toteutettiin sen jälkeen, kun toimeksianto on toteutettu. Säännönmukaisesti annettaviin tietoihin olisi sisällyttävä yksityiskohtaiset tiedot toteuttamisen hinnasta, kustannuksista, nopeudesta ja todennäköisyydestä yksittäisten rahoitusvälineiden osalta.

6 §. Hyödykejohdannaisten ja päästökauppaoikeuksia koskevat tiedot. Säännös olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II -direktiivin 58 artikla. Ehdotetun *1 ja 2 momentin* mukaan markkinapaikan olisi viikoittain julkistettava tietoja yleisölle sekä toimitettavat vastaavat tiedot Finanssivalvonnalle ja ESMA:lle edellyttäen, että komission delegoidussa asetuksessa säädetty raja-arvo ylittyy. Ehdotettu 1 momentti vastaisi 58 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja ehdotettu 2 momentti 58 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaa. Ehdotetun uuden 6 luvun 8 §:n mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset siitä, mitä momentissa mainituilla tiedoilla tarkoitetaan sekä tietojen antamisesta muuten.

Pykälän *3 momentin* mukaan kauppapaikan olisi toimitettava Finanssivalvonnalle täydellinen erittely henkilöiden positioista kauppapaikassa. Tiedot olisi direktiivin 58 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti ulotettava koskemaan kaupankäyntiosapuolten lisäksi näiden asiakkaita sekä näiden mahdollisia loppuasiakkaita.

Ehdotetussa *4 momentissa* pantaisiin täytäntöön direktiivin 58 artiklan 3 kohta ja ehdotetussa *5 momentissa* artiklan 2 kohta.

7 §. Osapuolten luokittelu. Säännös olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II -direktiivin 58 artiklan 4 kohta. Säännös on tarpeen, jotta kauppapaikka voisi käytännössä toteuttaa uudet ehdotettavat raportointivaatimukset siinä laajuudessa ja tarkkuudessa kuin on edellytetty. Jaotteleamalla hyödykejohdannaisten, päästöoikeuksien ja näiden johdannaisten positionhaltijat eri luokkiin voivat kauppapaikat jäsenellä itse keräämäänsä tietoa paremmin. Jaottelu tulisi suorittaa positionhaltijan pääasiallisen liiketoiminnan mukaan esimerkiksi sillä olevan toimiluvan perusteella. Ehdotetun pykälän *3 kohdan* mukaisesti luokiteltaisiin muina rahoituslaitoksina, kuten direktiivissä 2009/138/EY määriteltyinä vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksinä ja direktiivissä 2003/41/EY määriteltyinä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavina laitoksina, toimivat yhteisöt. Pykälän *5 kohdan* mukaisesti luokiteltaisiin ne, joilla olisi positioita ainoastaan päästöoikeuksissa tai näiden johdannaisissa.

8 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä sekä 6 §:ssä tarkoitettujen tietojen laadusta, laajuudesta ja julkistamistavasta sekä saatavilla pidosta. Säännös olisi tarpeen riittävän yksityiskohtaisuuden sekä ESMA:n asiaa koskevan mahdollisen ohjeistuksen huomioon ottamiseksi.

8 luku Oikeus tarjota raportointipalveluja

Lain 8 luvussa säädettäisiin raportointipalvelujen tarjoamisen luvanvaraisuudesta, raportointipalvelun tarjoajan toimiluvan myöntämisen edellytyksistä ja toimiluvan peruuttamisesta. Säännöksillä pantaisiin täytäntöön MIFID II -direktiivin 59—63 artiklat.

1 §. *Raportointipalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vaatimus raportointipalvelun tarjoajan toimiluvasta. Raportointipalvelua saisi tarjota vain tässä luvussa tarkoitettujen toimiluvan saanut yritys. Raportointipalvelun tarjoajan tulisi olla 1 luvun 2 §:ssä ehdotetun raportointipalvelun tarjoajan määritelmän mukaisesti oikeudelliselta muodoltaan suomalainen osakeyhtiö tai eurooppayhtiölaissa tarkoitettu eurooppayhtiö. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että raportointipalveluja saa tarjota myös 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettu ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja. MIFID II:n 60 artiklan 2 kohdan mukaan raportointipalvelujen tarjoajan toimilupa on voimassa koko unionissa.

Ehdotus vastaa MIFID II -direktiivin 59 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja 60 artiklan 2 kohtaa.

2 §. *Raportointipalvelun tarjoaminen muun toimiluvan nojalla.* Pykälän 1 momentti sisältäisi säännökset, joiden mukaan raportointipalveluja saa tarjota myös pörssi sekä kauppapaikkaa ylläpitävä sijoituspalveluyritys siten, kuin sijoituspalvelulaissa säädetään. Sijoituspalvelulakiin ehdotetun säännöksen mukaan sellainen sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, saa lisäksi tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa tarkoitettuja raportointipalveluja. Säännös soveltuisi myös sellaiseen luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua. Momentissa säädettäisiin toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista, jotka palvelun tarjoajan on täytettävä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset, joiden mukaan Finanssivalvonnan on varmistettava ennen 1 momentissa tarkoitettujen toiminnan aloittamista, että palvelun tarjoaja täyttää palvelun tarjoamiselle säädetyt vaatimukset. Oikeus raportointipalvelun tarjoamiseen on sisällytettävä palvelun tarjoajan toimilupa.

3 §. *Toimilupahakemus.* Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta myöntäisi toimiluvan raportointipalvelun tarjoamiseen. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tiedoista ja selvityksistä, jotka on liitettävä toimilupahakemukseen. Pykälä vastaa MIFID II -direktiivin 59 artiklan 1 kohtaa ja 61 artiklan 2 kohtaa.

Raportointipalvelun tarjoajan toimilupahakemukseen liitettävistä tiedoista säädetään lisäksi komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/571 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä raportointipalvelujen tarjoajiin sovellettavilla toimiluvan myöntämistä, toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia sekä liiketoimien julkistamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

4 §. *Toimilupapäätös.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että raportointipalvelun tarjoajan toimilupaa koskevan päätöksen tekemiseen ja sitä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan mitä sijoituspalveluyrityksen toimilupapäätöksestä säädetään sijoituspalvelulain 3 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset, joiden mukaan toimiluvassa on mainittava ne raportointipalvelut, joita palvelun tarjoajalla on lupa tarjota, sekä säännökset Finanssivalvonnan toimivallasta muuttaa toimilupaa raportointipalvelun tarjoajan hakemuksesta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta asettaa raportointipalvelun tarjoamista koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Pykälä vastaa MIFID II -direktiivin 60 artiklan 1 kohtaa ja 61 artiklan 3 kohtaa.

5 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi raportointipalvelun tarjoajan toimiluvan myöntämisestä ja toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Ehdotus vastaa MIFID II -direktiivin 61 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan toimilupa raportointipalvelun tarjoamiseen voitaisiin myöntää myös perustettavalle yhtiölle ennen sen rekisteröimistä. Säännös vastaa sijoituspalvelulain 3 luvun 3 §:n 2 momenttia.

6 §. Raportointipalvelun tarjoajan merkittävien omistajien luotettavuus. Sijoituspalveluyrityksiä koskevan lainsäädännön sekä Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat sijoituspalvelulain 3 luvun 4 §:ssä olevat säännökset sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuudesta. Edellä mainitun luottamuksen ylläpitämiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että omistajien luotettavuutta koskeva vaatimus ulotetaan koskemaan myös raportointipalvelujen tarjoajan omistajia. Pykälässä säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan merkittävien omistajien luotettavuudesta.

7 §. Olennaisista muutoksista ilmoittaminen. Pykälässä säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle sen toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista ennen muutosten täytäntöönpanoa. Muutos olisi olennainen, jos se koskee toimiluvan myöntämisen edellytyksiä tai, jos sillä on vaikutusta Finanssivalvonnan mahdollisuuksiin valvoa toimintaa.

8 §. Toimilupa eurooppayhtiölle. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelulain 3 luvun 5 §:ää vastaavasti toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle.

9 §. Toimiluvan rekisteröinti. Pykälässä säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan toimiluvan rekisteröinnistä kaupparekisteriin ja toimiluvan ilmoittamisesta ESMA:lle. Pykälä vastaa sijoituspalvelulain 3 luvun 6 §:ää ja MIFID II -direktiivin 59 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa. MIFID II:n mukaan ESMA laatii luettelon unionissa olevista raportointipalvelun tarjoajista. Luettelo sisältää tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen raportointipalvelun tarjoajalla on toimilupa. ESMA julkistaa luettelon internetsivuillaan.

10 §. Raportointipalvelurekisteri. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi pidettävä sijoituspalvelulain 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelurekisteriä vastaavaa rekisteriä raportointipalvelun tarjoajista. Finanssivalvonnan olisi huolehdittava rekisterin pitämisestä yleisön saatavilla ja sen ajan tasalla pitämisestä. Pykälä vastaa MIFID II -direktiivin 59 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

11 §. Toiminnan aloittaminen. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelulain 3 luvun 8 §:ää vastaavasti raportointipalvelun tarjoajan toiminnan aloittamisesta välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja yritys rekisteröity.

12 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen.* Pykälä sisältäisi säännökset raportointipalvelun tarjoajan toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Pykälässä viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiin toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Ehdotus vastaa sijoituspalvelulain 3 luvun 9 §:ää ja MIFID II -direktiivin 62 artiklaa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi ESMA:lle.

13 §. *Vähimmäispääoma.* Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan raportointipalvelun tarjoajalla tulisi olla toiminnan aloittamishetkellä vähintään 50 000 euron osakepääoma tai vaihtoehtoisesti 2 kohdan mukainen kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista raportointipalvelun tarjoaja on tämän lain mukaan vastuussa. Kohdassa säädettäisiin vakuutuksen määrää koskevista vähimmäisvaatimuksista. Momentin 3 kohdan mukaan raportointipalvelun tarjoajalla voisi vaihtoehtoisesti olla osakepääoman ja vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että osakepääoma ja vakuutus yhdessä kattaisivat momentin 1 ja 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason. Direktiivissä ei säädetä raportointipalvelun tarjoajan taloudellisista toimintaedellytyksistä. Ehdotus vastaa sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 5 momentissa säädettyä sijoituspalveluyrityksen pääomavaatimusta. Ehdotusta voidaan pitää kohtuullisena raportointipalvelun tarjoajan toiminnan laatu huomioon ottaen.

Pykälän 2 momentin mukaan osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Säännös vastaa sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 7 momenttia.

14 §. *Raportointipalvelun tarjoajan ja sen omistusyhteisön johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi raportointipalvelun tarjoajan johtoon kuuluvan henkilön luotettavuusvaatimuksesta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan omistajien luotettavuutta koskevien 6 §:n 2 ja 3 momentin säännösten soveltamisesta johtoon kuuluvaan henkilöön.

Pykälän 3 momentissa olisi säännökset johdolta vaadittavasta osaamisesta ja kokemuksesta sekä hallitukselta kokonaisuutena vaadittavasta raportointipalvelun tarjoajan liiketoimintaa koskevasta tietämyksestä, taidoista ja kokemuksesta.

Pykälän 4 momentin mukaan raportointipalvelun tarjoajan hallituksen jäsenen katsotaan täyttävän 1 momentissa säädetyt vaatimukset, jos pörssi haluaa tarjota raportointipalvelua ja kyseinen henkilö on myös pörssin hallituksen jäsen, joka täyttää 2 luvun 16 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ja heille asetettuja vaatimuksia koskevista muutoksista. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin pykälän soveltamisesta myös raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisöön.

Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sijoituspalvelulain 6 b luvun 4 §:n 1—3 momenttia. Ehdotus vastaa MIFID II:n 63 artiklaa.

15 §. *Raportointipalvelun tarjoajan hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin raportointipalvelun tarjoajan hallituksen jäsentä ja toimitusjohtajaa koskevasta riittävän ajankäytön vaatimuksesta tehtäviin kuuluvien velvollisuuksien hoitamisessa. Pykälän 2 momentti koskisi hallituksen jäsenen velvollisuutta toimia tehtävässään riippumattomasti siten, että hallitus voi kyseenalaistaa toimivan johdon päätökset sekä valvoa sen päätöksentekoa.

Pykälän 3 momentissa olisi säännökset hallituksen velvollisuudesta hyväksyä yritykselle hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan yrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää finanssimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja asiakkaiden etuja. Momentin mukaan hallituksen on valvottava järjestelmien noudattamista.

Ehdotus vastaa MIFID II:n 63 artiklan 1 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa ja artiklan 4 kohtaa.

MIFID II:n 63 artiklan 2 kohdan mukaan ESMA laatii ohjeita ylimmän hallintoelimen jäsenen sopivuuden arvioinnista ottaen huomioon heidän eri asemansa ja tehtävänsä sekä tarpeen välttää eturistiriitoja ylimmän hallintoelimen ja hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan ja hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän käyttäjien välillä.

16 §. *Raportointipalvelun tarjoajan sidonnaisuus.* Pykälän 1 momentti sisältäisi säännökset siitä, ettei raportointipalvelun tarjoajan ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos saa estää raportointipalvelun tarjoajan tehokasta valvontaa.

Pykälän 2 momentin mukaan sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa toimiluvan myöntämisen jälkeen tapahtuneet muutokset on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin merkittävän sidoksen käsitteestä, jolla tarkoitetaan sijoituspalvelulain 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua merkittävää sidosta. Merkittävä sidoksen käsite määritellään sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 15 kohdassa.

Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sijoituspalvelulain 7 luvun 4 §:ää.

17 §. *Tilintarkastus.* Pykälässä säädettäisiin raportointipalvelujen tarjoajan tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä. Säännös vastaa sijoituspalvelulain 8 luvun 2 §:ää. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n soveltamisesta myös raportointipalvelujen tarjoajan tilintarkastajiin

9 luku **Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset**

1 §. *Hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajan toiminnan järjestäminen.* Pykälän 1 momentin mukaan hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että se voisi julkistaa EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklassa tarkoitettua tietoa niin reaaliaikaisesti kuin se olisi teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot olisi annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja tietojen olisi oltava yhdisteltävissä toisilta tarjoajilta saataviin, vastaaviin tietoihin. Momentti vastaisi MIFID II -direktiivin 64 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tiedoista, jotka hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajan olisi vähintään julkaistava. Julkistettavia tietoja olisivat muun muassa liiketoimen volyymi ja toteuttamisajankohta. Lisäksi tarvittavia tunnisteita olisi julkistettava rahoitusvälineestä, kauppapaikoista ja kauppojen sisäisestä toteuttajasta. Hyväksytyjen julkistamisjärjestelyiden käyttöönoton olisi parannettava organisoidun kaupankäyntijärjestelmän yhteydessä julkaistavia avoimuusvaatimusten mukaisia kauppaa koskevia tietoja ja merkittävästi autettava varmistamaan, että tällaiset tiedot julkaistaan tavalla, joka helpottaa niiden konsolidointia kauppapaikkojen julkistamiin tietoihin. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 64 artiklan 2 kohtaa.

Ehdotetun *3 momentin* mukaan hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla olisi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voisi tehokkaasti tarkistaa kaupankäynti-ilmoitusten täydellisyyden, havaita mahdolliset puutteet tai ilmeiset virheet sekä pyytää uudelleenlähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 64 artiklan 5 kohtaa.

2 §. *Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoamisessa.* Ehdotetun säännöksen mukaan hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla olisi oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voisi välttää eturistiriitilanteiden syntyminen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoaja olisi sijoituspalveluyritys tai säännelty markkinoiden ylläpitäjänä toimiva pörssi, sen olisi käsiteltävä kaikkia keräämiään kaupankäyntitietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 64 artiklan 3 kohtaa.

3 §. *Turvajärjestelmät hyväksytyssä julkistamisjärjestelyssä.* Pykälän mukaan hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla olisi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voitaisiin varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen ennen julkistamista. Hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla olisi lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 64 artiklan 4 kohtaa.

4 §. *Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan toiminnan järjestäminen.* Ehdotetut säännökset konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajasta olisivat kokonaisuudessaan uusia. Säännöksillä laitettaisiin kansallisesti täytäntöön MIFID II -direktiivin 65 artikla. MIFID II -direktiivi sallii useiden kauppapaikkojen välisen kilpailun, joten on välttämätöntä ottaa mahdollisimman pian käyttöön tehokkaat ja kattavat konsolidoidut kaupankäyntitiedot. Edellyttämällä, että kaikki konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajat konsolidoivat kaikista hyväksytyistä julkistamisjärjestelyistä ja kauppapaikoista saadut tiedot, varmistetaan, että kilpailu toteutuu asiakkaille tarjottavien palvelujen laadun eikä niinkään tietojen laajuuden perusteella.

Ehdotetun *1 momentin* mukaan konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että se voisi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 6 ja 20 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Momentissa tarkoitettaisiin oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevien tietojen keräämistä ja julkistamista sekä ennen kauppooja että kauppoojen jälkeen. Tiedot olisi annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti. Lisäksi tiedot olisi annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 1 kohtaa. Kaupallisen ratkaisun käyttöönotto konsolidoitujen kaupankäyntitietojen keräämiselle oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden osalta edistäisi yhtenäisempien markkinoiden luomista ja helpottaisi sitä, että markkinaosapuolet saavat kokonaiskäsityksen saatavilla olevista avoimuusvaatimusten mukaisista kauppaa koskevista tiedoista.

Pykälän *2 momentin* mukaan sellaisen konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan, joka julkaisisi oman pääomanehtoisia rahoitusvälineitä koskevia tietoja, olisi julkaistava muun muassa liiketoimen volyyymi ja toteuttamisajankohta. Lisäksi tarvittavia tunnisteita olisi julkistettava rahoitusvälineestä, kauppapaikoista ja kauppoojen sisäisestä toteuttajasta. Jos julkistamiseen soveltuisi joku EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen mukainen vapautus tietojen

julkistamisvelvollisuudesta, tulisi tämä tieto julkaista. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 1 kohtaa.

Ehdotetun 3 *momentin* mukaan konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että se voisi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 10 ja 21 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin olisi teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Momentissa tarkoitettaisiin vieraan pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevien tietojen keräämistä ja julkistamista sekä ennen kauppooja että kauppojen jälkeen. Tiedot olisi annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti. Lisäksi tiedot olisi annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi. Tietojen olisi myös oltava yhteensopivia ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin, että sellaisen konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan, joka julkaisisi vieraan pääomanehtoisia rahoitusvälineitä koskevia tietoja, olisi noudatettava pykälän 2 momentin säännöksiä. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin, että konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan olisi koottava tiedot säännellyiltä markkinoilta, monenkeskisistä kaupankäyntijärjestelmistä, organisoidulta kauppapaikalta sekä hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen tarjoajilta. Tiedot olisi koottava rahoitusvälineistä, jotka määritellään 65 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

5 §. *Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoamisessa.* Ehdotetun säännöksen mukaan konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla olisi oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntymisen. Jos markkinoiden ylläpitäjä tai hyväksytyt julkistamisjärjestelyjen tarjoaja tarjoaa myös konsolidoituja kaupankäyntitietoja, sen olisi käsiteltävä kaikkia keräämiään tietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 4 kohtaa.

6 §. *Turvajärjestelmät konsolidoiduissa kaupankäyntitiedoissa.* Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla olisi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen sekä luvaton käyttö. Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla olisi lisäksi oltava riittävät varajärjestelyt, joilla se voisi varmistaa toimintansa jatkuvuuden. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 65 artiklan 5 kohtaa.

7 §. *Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan toiminnan järjestäminen.* Ehdotetut säännökset hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajaa koskevasta vaatimuksista olisivat kokonaisuudessaan uusia. Säännöksillä laitettaisiin kansallisesti täytäntöön MIFID II -direktiivin 66 artikla. Ilmoitusjärjestelmää käytetään kaupparaportointitietojen välittämiseen valvojalle. Pykälän 1 *momentin* mukaan hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan olisi järjestettävä toimintansa siten, että MIFIR:n 26 artiklassa tarkoitetut kaupparaportointitiedot voitaisiin ilmoittaa mahdollisimman nopeasti ja viimeistään liiketoimen toteuttamispäivää seuraavan työpäivän aikana. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 66 artiklan 1 kohtaa.

Ehdotetun 2 *momentin* mukaan hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla olisi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voisi tehokkaasti tarkistaa liiketoimia koskevien ilmoitusten

täydellisyyden, todeta sijoituspalveluyrityksen aiheuttamat puutteet tai ilmeiset virheet, ilmoittaa virheen tai puutteen ilmetessä sitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot sijoituspalveluyritykselle sekä pyytää uudelleen lähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 66 artiklan 4 kohtaa.

Hyväksytyllä ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla olisi lisäksi oltava ehdotetun 3 *momentin* mukaan käytössään järjestelmät, joiden avulla se voisi havaita ja korjata itse aiheuttamansa virheet tai puutteet ja joiden avulla se voi lähettää Finanssivalvonnalle paikkansapitävät ja täydelliset ilmoitukset liiketoimista. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 66 artiklan 4 kohtaa.

8 §. *Järjestelyt eturistiriitujen välttämiseksi hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoamisessa.* Ehdotetun säännöksen mukaan hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla olisi oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voisi välttää eturistiriitatilanteiden syntymisen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyyn ilmoitusjärjestelyn tarjoaja olisi sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä, sen olisi käsiteltävä kaikkia keräämiään kauppatietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 66 artiklan 2 kohtaa.

9 §. *Turvajärjestelmät hyväksytyssä ilmoitusjärjestelyssä.* Ehdotetun säännöksen mukaan hyväksytyyn ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla olisi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voitaisiin varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen tai tiedon luottamuksellisuuden vaarantuminen kaikissa vaiheissa. Hyväksytyyn ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla olisi lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voisi varmistaa toimintansa jatkuvuuden. Ehdotettu säännös vastaisi MIFID II -direktiivin 66 artiklan 3 kohtaa.

10 §. *Rikkomuksista ilmoittaminen.* Säännös on uusi ja perustuu direktiivin 73 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan raportointipalvelun tarjoajalla on oltava käytössään asianmukaiset menettelytavat työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa sisäisesti säännösrikkomuksista tai niitä koskevista epäilyistä. Säännöksessä ehdotetaan viitattavaksi pörssiä koskevaan vastaavaan säännökseen niin, että raportointipalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mitä lain 3 luvun 3 §:ssä säädetään pörssin osalta rikkomuksista ilmoittamisesta.

IV OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

10 luku Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

Luvun otsikkoa tarkennettaisiin voimassa olevan lain 8 lukuun verrattuna lisäämällä maininta toimivaltuuksista uutta 3 ja 4 §:ää vastaavasti kuvaamaan luvun sisältöä tarkemmin.

Luvussa ei enää ehdoteta säänneltäväksi nykyisen 8 luvun 2 §:n mukaisesti hyödykejohdannaismarkkinoiden valvonnasta, sillä siitä ja Finanssivalvonnan yhteistyöstä Energiaviraston kanssa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnasta annetun lain uudessa 3 e §:ssä.

1 §. *Valvonta.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 8 luvun 1 §:ää. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan valvontatehtävästä.

2 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 8 luvun 3 §:ää. Pykälässä säädettäisiin lain mukaisten tehtävien hoitamisessa noudatettavasta salassapitovelvollisuudesta.

3 §. *Hyödykejohtannaisia koskevat erityiset toimivaltuudet.* Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön MIFID II:n 57 artikla. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi asetettava positiolimiitit eli määrälliset raja-arvot koskemaan hyödykejohtannaisilla käytävää kauppaa Suomessa. Raja-arvojen noudattamisvelvollisuus koskisi kaikkia mainituilla instrumenteilla kauppaa käyviä henkilöitä. Mainitut raja-arvot olisi asetettava kullekin kaupankäynnin kohteena olevalle hyödykejohtannais sopimukselle erikseen, kun instrumentilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä taikka näiden ulkopuolella niin sanotulla kahdenvälisellä OTC-markkinalla. Raja-arvojen noudattamisvelvollisuus koskisi niin ikään sellaisia rahoitusvälineitä, jotka taloudelliselta kannalta vastaisivat säännöksessä mainittuja hyödykejohtannaisia. Finanssivalvonta voisi vaatia noudattamaan raja-arvoa, vaatia vähentämään omistuksia tai positiota ja kieltämään omistukset tai positiot kokonaan kyseisessä rahoitusvälineessä raja-arvojen noudattamiseksi. Säännös vastaisi tältä osin MIFID II -direktiivin 69 artiklan 2 kohdan o ja p alakohtia. Finanssivalvonnasta annetun lain 37 d §:ssä ehdotetaan lisäksi säädettäväksi hyödykejohtannaispositioiden valvontaan liittyvästä valtuudesta.

Pykälän *2 momentin* mukaan raja-arvo asetettaisiin direktiivin 57 artiklan 4 kohdan mukaisesti jokaiselle hyödykejohtannaispositiolle erikseen siten, että kuhunkin raja-arvoon laskettaisiin mukaan niillä kauppaa käyvän luonnollisen tai oikeushenkilön kaikki kaupankäyntipositiot. Raja-arvon täyttymisessä otettaisiin huomioon kaikki samaan yritysryhmään kuuluvien henkilöiden ja yritysten positiot mainituissa rahoitusvälineissä. Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/591 annetaan raja-arvojen soveltamisalasta, määräytymisen perusteista sekä laskentamenetelmistä tarkempaa sääntelyä. Finanssivalvonnan olisi myös säännöllisesti arvioitava asettamiaan raja-arvoja sekä tarvittaessa asettaa uusi markkinakehityksen huomioon otettava raja-arvo. Tällaisessa uudelleenarvioinnissa Finanssivalvonnan tulisi ottaa huomioon Euroopan arvopaperiviranomaisen asianomainen ohjeistus sekä tekniset sääntelystandardit.

Pykälän *3 momentin* mukaan hyödykejohtannaisten kaupankäynnille asetettavat pykälän säännökset positiolimiiteistä eivät kuitenkaan koskisi finanssialan ulkopuolisia yhteisöjä edellyttäen, että hyödykejohtannaispositio olisi otettu tarkoituksena suojautua normaaliin liiketoimintaan kohdistuvilta riskeiltä, eikä siten spekulatiotarkoituksessa. Pykälässä tarkoitettujen raja-arvojen ei siten olisi tarkoitus koskea sellaisia järjestelyjä, jotka objektiivisesti mitattavalla tavalla vähentävät kyseisen finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä. Säännös perustuu direktiivin 57 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaan.

Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ESMA:lle sen tarkemmin määräämällä tavalla pykälän nojalla asetettavat positiolimiitit ja niiden muutokset. Ilmoitus olisi tehtävä myös muille toimivaltaisille viranomaisille direktiivin 79 artiklan 5 kohtaa vastaavasti ja siitä ilmenevässä laajuudessa, mikäli Finanssivalvonta käyttäisi pykälän 1 momentista ilmeneviä valtuuksia. Direktiivin 57 artiklan 5 kohdan mukaisesti Finanssivalvonnan tulisi ilmoittaa ESMA:lle etukäteen aikoessaan asettaa pykälässä tarkoitettua raja-arvoa. Mainituksa artiklakohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti ESMA antaa kahden kuukauden kuluessa siitä tiedon saatuaan kantansa aiottuun raja-arvoon sekä mahdollisesti edellytetyt muutokset siihen. Finanssivalvonnan tulisi noudattaa tällaista ohjeistusta, ellei Finanssivalvonta katsoisi muutosten olevan perusteettomia tai muuten tarpeettomia. Näissä tapauksissa Finanssivalvonnan tulisi artiklan mukaisesti ilmoittaa perusteltu näkemyksensä poikkeamisen tueksi, jos se aikoo olla noudattamatta ESMA:n kantaa.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä niin sanottu yhteinen raja-arvo sellaisille hyödykejohtannaisille, joilla käytäisiin kauppaa useammassa kuin yhdessä maassa sijaitsevassa kauppapaikassa silloin, kun kaupankäynnin volyyymi Suomessa olisi arvoltaan suurin. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi tällöin kuultava muita asianomai-

sia toimivaltaisia viranomaisia ennen päätöksen tekemistä ja toimittava muutoinkin direktiivin 57 artiklan 6 kohdan mukaisesti yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Pykälän 6 momentin mukaan ESMA ratkaisee 5 momentissa tarkoitetun yhteisen positiolimitin asettamisesta johtuvan erimielisyyden toimivaltaisten viranomaisten välillä asetuksen (EU) N:o 1095/2010 19 artiklan mukaisten valtuuksiensa mukaisesti.

4 §. *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen erityiset toimivaltuudet.* Ehdotetun pykälän mukaan ESMA:n oikeudesta johdannaisia ja erityisesti hyödykejohdannaisia koskeviin tietoihin ja näitä koskevista valtuuksista asettaa rajoituksia niille säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 45 artiklassa. Säännös olisi luonteeltaan informatiivinen viittaussäännös.

11 luku **Muutoksenhaku**

1 §. *Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen.* Pykälä vastaa teknisiä viittauksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 9 luvun 1 §:ää. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta valtiovarainministeriön päätökseen.

2 §. *Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen.* Pykälä vastaa teknisiä viittauksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:ää. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen.

12 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

1 §. *Rikemaksu.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lain nykyisen lain 10 luvun 1 §:n säännöksen tavoin kansallisen rikemaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvista säännöksistä. Suuri osa momentin nykyisistä säännöksistä ehdotetaan siirrettäväksi direktiivin täytäntöönpanon edellyttämällä tavalla seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluviksi. Momentin viittaussäännöksiä ehdotetaan myös tarkistettavaksi lain muuttuneita pykäläkohtia vastaaviksi. Ehdotettu 2 momentti vastaisi sisällöltään nykyistä momenttia.

2 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nykyisen lain 10 luvun 2 §:n säännöksen tavoin kansalliseen harkintaan perustuvista seuraamusmaksusäännöksistä. Ehdotus lain 3 luvun 36 §:n ja 5 luvun 17 §:n sisältämien säännöksen säännellyn markkinan sekä monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän kielletyn markkinoinnin ulottamisesta seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan olisi uusi.

Pykälän 2—3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksun soveltamisesta MIFID II:een perustuvien säädösten osalta. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan direktiivin nojalla säädetyt kansalliset säännökset, kun taas 3 momentti sisältäisi seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvat MIFIR:n säännökset. Kyseisiin tekoihin ja laiminlyönteihin tulisi sovellettavaksi direktiiviin perustuvat ankarammat seuraamusmaksun enimmäismäärät. Ehdotetut seuraamusmaksusäännökset perustuvat direktiivin 70 artiklaan, lukuun ottamatta lain 3 luvun 3 §:n 1 momentin, 5 luvun 1 §:n 4 momentin ja 9 luvun 10 §:n rikkomusten ilmoittamista koskevien säännösten ulottamista seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan. Kyseisiin rikkomusten ilmoittamista koskevien säännösten rikkomiseen ehdotetaan sovellettavaksi ankarampaa seuraamusmaksua direktiiviin perustuvien rikkomusten tavoin. Tätä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena siksi, että kyseinen säännös on väärinkäytösten ennaltaehkäisy, niiden paljastumisen ja rahoitusmarkkinoiden luotettavan toiminnan kannalta erittäin keskeinen. Vastaava ratkaisu omaksuttiin hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2014 vp),

jossa luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja sijoituspalvelulakiin lisätyn vastaavan säännöksen rikkomiseen sovelletaan vastaavan suuruista seuraamusmaksusäännöstä.

Pykälän 4 momentin mukaan seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvia säännöksiä olisivat pykälän 1—3 momentissa säädetyn lisäksi myös kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset. MIFID II:n ja MIFIR:n perusteella annettujen ja niitä tarkentavien komission asetusten ja päätösten säännösten lisääminen säännökseen on tarpeen, koska kyseinen direktiivi ja asetus sisältävät useita valtuuksia komissiolle antaa asetusta tarkentavaa sääntelyä. Kyse on lähinnä selventävästä ja täsmentävästä sääntelystä, koska lain tai MIFIR:n säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että rikotaan kyseisten säädösten perusteella annettua tarkempaa määräystä tai säännöstä. Komission kyseisiä asetuksia ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista momentissa luetella, koska niitä on useita kymmeniä.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettuna seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojaan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin velvoitteeseen sisältyvä itsekriminointisuojaan periaate voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen. Näin esimerkiksi tilanteissa, joissa tietojen antaminen Finanssivalvonnalle voisi mahdollisesti johtaa rikosprosessin käynnistymiseen taikka tosiasiaa rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi luonnehdittavan hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen. Itsekriminointisuojaan suhde hallinnolliseen paktoon on epäselvä. Säännöksessä tarkoitettua henkilön myötävaikutusvelvollisuuden ja itsekriminointisuojaan välinen jännite sekä mahdollisesti myötävaikutusvelvollisuuden perusteella saadun aineiston hyödyntämiskiellon sisältö on ratkaistava oikeuskäytännössä.

3 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Ehdotettu pykälä vastaa markkinaoikeuteen viittaamista lukuun ottamatta voimassa olevan lain 10 luvun 3 §:ää.

13 luku **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

1 §. Vahingonkorvaus. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi korvausperusteeksi myös EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastainen menettely.

2 §. Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen rahoitusvälineillä. Voimassa olevan lain rangaistussäännös kaupankäynnin luvattomasta järjestämisestä ehdotetaan pidettäväksi voimassa uudessa laissa. Nykyisiä kriminalisointeja vastaavasti pykälässä ehdotetaan kriminalisoitavaksi myös organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen ilman asianmukaista toimilupaa. Rangaistussäännöksen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti.

Yksilön vastuu kyseisen laiminlyönnin osalta olisi siten lähtökohtaisesti rikosoikeudellista ja direktiivin mukaisia hallinnollisia seuraamuksia voitaisiin pääsääntöisesti soveltaa kyseisiin oikeushenkilöihin.

3 §. *Salassapitovelvollisuuden rikkominen.* Pykälä vastaa sisällöltään nykyistä säännöstä. Lain muuttuneen sisällön vuoksi pykäläviittausta ehdotetaan ainoastaan muutettavaksi vastaamaan sisällöllisesti nykyistä viittausta.

14 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti MIFIR:n soveltamisen alkamisen kanssa 3 päivänä tammikuuta 2018.

2 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän 1—3 momentissa ehdotetaan siirtymäsäännöksiä pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän sääntöjen laatimiselle ja vahvistamiselle. Lisäksi 4 momentissa ehdotetaan kuuden kuukauden siirtymäaikaan lain 8 ja 9 luvuissa tarkoitettujen raportointipalvelujen tarjoajille. Siirtymäaika soveltuisi sekä kokonaan uuden toimijan velvollisuuteen hakea toimilupaa että toimijaan, joka ei tarvitsisi raportointipalvelujen tarjoamiseen erillistä toimilupaa, mutta jonka olisi kuitenkin saatettava toimintansa vastaamaan lain vaatimuksia. Esimerkkinä toimijasta, joka ei tarvitse erillistä toimilupaa raportointipalvelujen tarjoamiseen, on pörssi. Ehdotetun 5 momentin mukaan lain 9 luvun 4:ssä tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on noudatettava kyseisen pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia 3 päivä syyskuuta 2019 alkaen. Ehdotus perustuu direktiivin 93 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaan, jossa säädetyt määräaika on MIFID II:n muutosdirektiivillä siirretty alkuperäisestä myöhemmäksi. Ehdotetussa 6 momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi siitä, ettei kumottavan lain mukaisia henkilökohtaisia liiketoimia ja sisäpiirirekisterejä koskevia vuosi-ilmoituksia Finanssivalvonnalle tarvitse toimittaa enää vuoden 2017 osalta. Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa uudessa laissa ei ehdoteta säädettäväksi vastaavista vuosi-ilmoitusvelvollisuuksista.

1.3 Laki Finanssivalvonnasta

3 e §. *Yhteistyö Energiaviraston kanssa.* Lakiin ehdotetaan uutta 3 e §:ää Energiaviraston kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Pykälän 1 momentti olisi uusi ja perustuisi MIFID II:n 79 artiklan 6 kohtaan. Ehdotettu 2 momentti vastaisi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain nykyistä 8 luvun 2 §:n 2 momenttia. Kyseisestä Energiaviraston kuulemisvelvollisuudesta, kuten myös muusta yhteistyöstä Energiaviraston kanssa, ehdotetaan näin jatkossa säädettäväksi uudessa 3 e §:ssä.

4 §. *Valvottavat.* Pykälän 2 momentin 6 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelun tarjoaja. Ehdotus vastaa direktiivin 59 artiklan 4 kohtaa. Pykälän 4 momentin 9 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon kielitekninen muutos kyseiseen momenttiin lisättävän uuden 10 kohdan johdosta. Ehdotettu uusi 10 kohta kattaisi ne vertailuarvojen hallinnoijat, joiden on haettava toimilupaa Finanssivalvonnalta viitearvoasetuksen 34 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla. Jos hallinnoija tarjoaa tai aikoo tarjota ainoastaan indeksejä, jotka luokitellaan asetuksen mukaan muiksi kuin merkittäviksi vertailuarvoiksi, ei toimilupaa edellytetä, mutta hallinnoijan on rekisteröidyttävä Finanssivalvontaan 34 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla. Tällainen toimija olisi ehdotetun 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu muu finanssimarkkinoilla toimiva.

Sellaisten vertailuarvojen hallinnoijien, jotka ovat viitearvoasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa tarkoitettuja valvottuja yhteisöjä, kuten luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä tai pörssijä, ei tarvitse hakea toimilupaa, mutta niiden on rekisteröidyttävä Finanssivalvontaan asetuksen 34 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla. Jos yhteisön tarjoama indeksi on kuitenkin asetuksessa tarkoitettu kriittinen vertailuarvo, on yhteisön haettava toimilupaa Finanssivalvonnalta.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälän 3, 6 ja 10 kohtaa ehdotetaan teknisesti täsmennettäväksi muita muutettavaksi ehdotettuja säännöksiä vastaaviksi. Pykälän 31 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon kielitekninen muutos pykälään lisättävän uuden 32 kohdan johdosta. Pykälään ehdotetussa uudessa 32 kohdassa määriteltäisiin ne viitearvoasetuksessa tarkoitettut vertailuarvon hallinnoijat, jotka Finanssivalvonta rekisteröi viitearvoasetuksen 34 artiklan mukaisesti. Ehdotetun uuden 33 kohdan määrittelyn tarkoitus on turvata se, että Finanssivalvonta voi käyttää asetuksen edellyttämiä valvonta-, tutkinta- ja seuraamusvaltuuksiaan sen valvottavien ohella kaikkiin niihin henkilöihin, jotka ovat velvollisia asetusta noudattamaan.

6 §. *Muut määritelmät.* Pykälän 12, 18 ja 19 kohtaan ehdotetaan teknisiä muutoksia siten, että viittaukset sijoituspalvelulakiin ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin päivitettäisiin vastaamaan lakien muuttunutta pykälänumerointia.

20 a §. *Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada momentissa tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta koskien sijoituspalvelulain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain rangaistussäännösten esitutkintaa ja oikeudenkäyntimenettelyä. Tietojensaantioikeudesta säädettäisiin MIFID II:n 79 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi.

21 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön ja viitearvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus.* Pykälän otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi maininta viitearvoasetuksen valvonnasta. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siihen lisättäisiin viitearvoasetuksen 41 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu valvontavaltuus. Lisäksi pykälän uudessa 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi asetuksen 41 artiklan b alakohdassa tarkoitettua tietojensaantivaltuudesta.

24 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin päivitettäisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

28 §. *Johdon toiminnan rajoittaminen.* Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi direktiivin 70 artiklan 6 kohdan d alakohtaan perustuen niin, että Finanssivalvonta voisi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä myös silloin, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös uusi 6 momentti johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta viitearvoasetuksen 42 artiklan 2 kohdan e alakohtaan perustuen.

28 b §. *Määräaikainen kieltä toimia kaupankäyntiosapuolena tai asiakkaana.* Lukuun ehdotetaan uutta pykälää sijoituspalveluita tarjoavalle toimilupavalvottavalle ja sivuliikkeelle asetettavasta määräaikaisesta kiellosta. Ehdotus perustuu direktiivin 70 artiklan 6 kohdan e alakohtaan.

31 §. *Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin 3 kohdan viittausta tilintarkastuslakiin ehdotetaan korjattavaksi teknisesti niin, että siinä viitattaisiin 3 luvun 5 §:n 4 momentin sijasta 5 momenttiin. Säännöksen nykyinen viittaus on jäänyt aiemman tilintarkastuslain muutoksen yhteydessä korjaamatta.

32 a §. *Omistusosuuden hankinnan kieltäminen.* Pykälän 1 ja 2 momentin säännösviittauksia sijoituspalvelulakiin ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muutettavaksi ehdotettuja kyseisten lakien kohtia. Lisäksi 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan direktiivin 13 artiklan 1 kohdan d alakohdan perusteella lisättäväksi edellytys yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden vaarantumisesta hankinnan johdosta.

32 b §. *Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan tarkennettavaksi vastaamaan direktiivin 13 artiklaa sekä luottolaitosdirektiivin 22 artiklaa. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan myös tarkennettavaksi direktiivin 12 artiklan 4 ja 5 kohtaa, kuten myös luottolaitosdirektiivin 22 artiklan 5 ja 6 kohtaa, vastaavaksi. Samoin pykälän 4 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi direktiivin 11 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa, kuten myös luottolaitosdirektiivin 24 artiklan 2 kohtaa, vastaavaksi.

32 c §. *Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen.* Pykälän 1 momentin 1 kohdan säännösviittauksia sijoituspalvelulakiin ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muutettavaksi ehdotettuja kyseisten lakien kohtia.

33 §. *Toimeenpanokiello ja oikaisukehotus.* Pykälä ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Kyse olisi kuitenkin lähes yksinomaan lakiteknisistä selvennyksistä, joilla parannettaisiin säännöksen ymmärrettävyyttä. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momentti jaettaisiin kolmeksi momentiksi, jolloin voimassa olevan lain 3 momentti siirtyisi samalla 4 momentiksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yksittäisen päätöksen täytäntöönpanon tai toimenpiteen, jota ei ole vielä toteutettu, kieltämisestä etukäteen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa päätös on jo pantu täytäntöön tai toimenpide on jo toteutettu. Finanssivalvonta voisi tällöin säännöksessä mainituin edellytyksin velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi.

Pykälän 3 momentti koskisi jatkuvan luonteista säännöstenvastaista menettelyä. Finanssivalvonta voisi tällöin säännöksessä mainituin edellytyksin velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn ja kieltää menettelyn uudistamisen. Finanssivalvonnan olisi varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan lain 3 momenttia.

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jonka mukaan edellä pykälässä tarkoitettu kiello tai oikaisukehotus voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa. Säännös vastaisi muun muassa kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 16 §:ssä ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 17 §:ssä säädettyä.

Pykälään ei enää nykyisen säännöksen 4 momentin tavoin ehdoteta sisällytettäväksi informatiivisia viittaussäännöksiä Finanssivalvonnan muissa säädöksissä oleviin kiello-oikeuksiin. Pykälässä ei enää ole tarpeen pyrkiä luettelemaan tyhjentävästi eri laeissa ja EU-asetuksissa Finanssivalvonnalle säädetyjä erilaisia kiello- ja oikaisupäätöksiä koskevia toimivaltuussäännöksiä. Kyseiset valtuussäännökset muuttuvat jatkuvasti, eivätkä viittaussäännökset nyky-muodossaan ole kaikilta osin kattavia.

Jos muualla laissa tai EU-asetuksessa Finanssivalvonnalle on säädetty erityisiä toimivaltuuksia lainvastaisen toiminnan tai menettelyn kieltämisestä tai oikaisemisesta, sovellettaisiin niitä ensisijaisesti 33 §:n sijaan. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin sisältyvän yleisen toimeenpanokieltosäännöksen ohella kansalliseen sektorilainsäädäntöön sisältyy jo nykyisin useita muitakin vastaavatyypisiä kiellovaltuuksia. Sijoituspalvelulain 16 luvun 1 §:n ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 22 luvun 1 §:n mukaan Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii kyseisen lain vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta kyseisen lain vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi. Vastaavasti arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii arvopaperien ja muiden rahoitusvälineiden tarjoamisessa, markkinoinnissa ja vaihdannassa tai arvopapereita ja muita rahoitusvälineitä koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä arvopaperimarkkinoilla kyseisen lain vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta kyseisen lain vastaista menettelyä. Finanssivalvonta voi samalla velvoittaa menettelyn muutettavaksi tai oikaistavaksi, jos sitä on pidettävä tarpeellisena sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi.

33 a §. *Uhkasakko.* Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin 33 §:ään ehdotetun uuden 5 momentin johdosta lisäys, jonka mukaan uhkasakko voitaisiin, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

37 d §. *Hyödykejohdannaispositioiden valvonta.* Lukuun ehdotetaan uutta pykälää hyödykejohdannaisopimusten ja -positioiden valvontaan liittyen. Ehdotus perustuu direktiivin 69 artiklan 2 kohdan alakohtaan j, o ja p. Hyödykejohdannaisia koskevista erityisistä toimivaltuuksista ehdotetaan säänneltäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:ssä. Hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevien positioiden julkistamisesta sekä kyseisten tietojen toimittamisesta viranomaisille ehdotetaan lisäksi säänneltäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 7 luvun 6 §:ssä.

ESMA:n oikeudesta saada hyödykejohdannaisia koskevia tietoja sekä toimivallasta asettaa rajoitteita niiden kaupankäynnille, säädetään MIFIR:n 45 artiklassa. ESMA:n on tarkoitus koordinoida toimenpiteitä, joita kansalliset toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat kansallisten positionhallintavaltuuksien perusteella. ESMA:n positionhallintavaltuuksien käyttö edellyttäisi ensinnäkin sitä, että se olisi tarpeen joko finanssi- tai hyödykemarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja eheyteen taikka finanssijärjestelmän vakauteen kohdistuvan uhan torjumiseksi unionissa. Toiseksi kyseisten valtuuksien käyttö edellyttäisi sitä, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset eivät olisi toteuttaneet toimenpiteitä uhan torjumiseksi tai, että toteutetut toimenpiteet eivät olisi olleet riittäviä.

38 §. *Rikemaksu.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan sisältämää viittausta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ehdotettuun uuteen lakiin ehdotetaan päivitettäväksi.

40 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 1 ja 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin sisältämää viittausta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ehdotettuun uuteen lakiin ehdotetaan päivitettäväksi. Lisäksi 2 momenttiin ehdotetaan uutta 6 kohtaa viitearvoasetuksen 42 artiklan 1 kohtaan perustuen. Kyseisessä kohdassa lueteltaisiin seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvat viitearvoasetuksen säännösten rikkomiset.

Lisäksi pykälään ehdotetaan uutta 5 momenttia viitearvoasetuksen 42 artiklan kohdan b alakohtaan perustuen. Ehdotetussa 5 momentissa säädettäisiin myös itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettua seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdo-

tetaan itsekriminointisuoja vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomiotava se, että itsekriminointisuoja voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen.

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälään 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että Finanssivalvonta määräisi jatkossa kaikki seuraamusmaksut. Voimassa oleva lain mukaan markkinaoikeus määrää yli yhden miljoonan euron seuraamusmaksut Finanssivalvonnan esityksestä.

Sääntely poikkeaa uudesta rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetusta laista (444/2017), jonka mukaan kyseisessä laissa tarkoitettu toimivaltainen valvontaviranomainen määrää aina itse lain 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun. Valvontaviranomaisia ovat muun muassa Finanssivalvonta, Poliisihallitus ja aluehallintovirasto. Lain 8 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonnan luotto- tai rahoituslaitokselle määräämä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kymmenen prosenttia luotto- tai rahoituslaitoksen tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai viisi miljoonaa euroa, sen mukaan kumpi on suurempi. Jos luotto- tai rahoituslaitos on osa konsernia, liikevaihdolla tarkoitetaan konsernin ylimmän emoyrityksen konsernitilinpäätöksen mukaista liikevaihtoa. Seuraamusmaksun määräämistä koskevasta päätöksestä voidaan rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 9 luvun 4 §:n mukaan valittaa hallinto-oikeudelle. Sen sijaan Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaan muutoksenhakutuomioistuimena Finanssivalvonnan kyseisen nojalla määräämien hallinnollisten seuraamusten osalta toimii markkinaoikeus. Lain seuraamusmaksun määräämistä koskeva menettely ja hallinnollisia seuraamuksia koskeva valitusreitti ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain kanssa.

Korkein hallinto-oikeus on toistuvasti kiinnittänyt huomiota siihen, ettei ole tarkoituksenmukaista, että korkein hallinto-oikeus toimii ensimmäisenä muutoksenhakutuomioistuimena markkinaoikeuden määräämissä seuraamusmaksuja koskevilla valituksissa vaan korkeimman hallinto-oikeuden tulisi lakisäätösten tehtäviensä mukaisesti käyttää ylintä tuomiovaltaa hallintolainkäyttöasioissa (lausunnot 10.6.2011 - H85/11; 18.11.2011 - H85/11; 14.8.2014 - H241/14). Lisäksi korkein hallinto-oikeus ei ole pitänyt perusteltuna, että markkinaoikeudelle osoitetaan ratkaistavaksi hallinnollisia seuraamuksia koskevia hakemus- tai valitusasioita, jotka eivät liity muutoin markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluviin oikeudenaloihin.

Tästä syystä 1 momenttia muutettaisiin siten, että päätöksen seuraamusmaksun määräämisestä tekisi Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan päätöksestä saisi ehdotetun 73 §:n mukaan hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta.

Lain muuttaminen on tarpeen muun muassa siksi, että jos Finanssivalvonta epäilisi valvottavansa rikkoneen rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain säännöksiä vakavasti, toistuvasti tai järjestelmällisesti, mikä on seuraamusmaksun määräämisen edellytys, on todennäköistä, että Finanssivalvonnan tulee tällöin arvioida myös sitä, onko valvottavan hallinto- ja ohjausjärjestelmät järjestetty lain edellyttämällä luotettavalla tavalla. Esimerkiksi hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevan luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1 §:n rikkominen on säädetty mainitun lain 20 luvun 1 §:ssä seuraamusmaksun alaiseksi. Voimassa oleva laki johtaa tällaisessa tilanteessa siihen, että samassa asiassa, mutta kahden eri lain nojalla annetusta Finanssivalvonnan seuraamusmaksupäätöksestä tulisi valittaa eri valitustuomioistuimiin, mikä ei ole tarkoituksenmukaista.

Markkinaoikeus ei ole voimassa olevan lain mukaan toimivaltainen viranomainen määräämään Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitettua rikemaksua tai antamaan 39 §:ssä tarkoitettua julkista varoitusta, joiden osalta toimivaltainen viranomainen on Finanssivalvonta. Tämä tarkoittaa, että toimivaltaisia viranomaisia voi olla samassa asiassa kaksi. Tilanteessa, jossa Finanssivalvonta esittäisi markkinaoikeudelle yli yhden miljoonan euron seuraamusmaksun määräämistä asiassa, jossa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan epäillään rikkoneen myös rikemaksun tai julkisen varoituksen soveltamisalaan kuuluvaa säännöstä, olisivat sekä markkinaoikeus että Finanssivalvonta toimivaltaisia viranomaisia. Muutos on lisäksi tarpeen myös ehdotetun yhteistä hallinnollista seuraamusta koskevan 41 b §:n johdosta.

Ehdotettuun muutokseen liittyy myös ehdotus lain 43 §:n 1 momentin muuttamiseksi ja lain 43 b ja 44 §:n kumoamiseksi sekä ehdotus lain 73 §:n muuttamiseksi niin, että kaikista Finanssivalvonnan määräämistä hallinnollisista seuraamuksista tehtäisiin valitus Helsingin hallinto-oikeudelle.

Yleisenä oikeusministeriön hallinnonalan tavoitteena on hallinto-oikeuksien kehittäminen mahdollisimman tasavahvoina yleisinä ensi asteen muutoksenhakutuomioistuimina, missä yhteydessä lähtökohtana tulisi olla asioiden hajauttaminen kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Hallituksen esitysluonnoksesta toimitetuissa lausunnoissa oikeusministeriö, korkein hallinto-oikeus ja Finanssivalvonta katsovat, että rahoitusmarkkinoihin liittyy useita sellaisia erityisasiantunteen vaativia seikkoja, jotka puoltaisivat voimassa olevan muutoksenhakujärjestelmän ylläpitämistä ja muutoksenhaun keskittämistä. Lisäksi lausunnoissa kiinnitetään huomiota valitusasioiden oletettavan vähäiseen lukumäärään, mikä puoltaa muutoksenhaun keskittämistä yhteen hallinto-oikeuteen. Oikeusministeriön ja Finanssivalvonnan lausunnoissa nostettiin esiin Helsingin hallinto-oikeus ja korkeimman hallinto-oikeuden lausunnossa esimerkinomaisesti Hämeenlinnan hallinto-oikeus.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin niin, että seuraamusmaksun kokonaisarvioinnissa olisi otettava huomioon myös sekä menettelyyn sisältyvät muut että aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset. Näin esimerkiksi tilanteessa, jossa tekijälle määrättäisiin seuraamusmaksu, tulisi seuraamusmaksun määrän kokonaisarvioinnissa huomioida myös se, että tekijä on rikkonut myös julkisen varoituksen tai rikemaksun soveltamisalaan kuuluvia säännöksiä, kuten myös henkilölle mahdollisesti jo aiemmin määrätty seuraamus finanssimarkkinoita koskevien säännösten rikkomisesta. Yhteisen rikemaksun ja seuraamusmaksun määräämisestä ehdotetaan säädettäväksi erikseen lain uudessa 41 b §:ssä. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi niin, että siihen lisättäisiin viitearvoasetuksen 43 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuen seuraamusmaksun määrää arvioitaessa huomioitava kriteeri viitearvoasetuksen rikkomisen vaikutuksesta realitalouteen.

41 a §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa.* Pykälässä säädetään eri EU:n sektorisäädösten edellyttämistä taloudellisten seuraamusten enimmäismääristä ja laskentatavoista. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä säädettäisiin tiettyjen UCITS V:een perustuvien sijoitusrahastolain rikkomusten lisäksi sijoituspalvelulain sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain tietyistä MIFID II:een perustuvien säännösten rikkomisesta määrättävistä seuraamusmaksujen enimmäismääristä.

Pykälään ehdotetaan uutta 9 ja 10 momenttia, joissa säädettäisiin viitearvoasetuksen 42 artiklan 2 kohdan g ja h alakohtaan perustuvista seuraamusmaksun enimmäismääristä. Pykälän nykyinen 9 momentti siirtyisi 11 momentiksi ja 10 momentti 12 momentiksi. Pykälän ehdotetun 11 momentin mukaan edellä 6—10 momentissa säädetyt estämättä seuraamusmaksu saisi kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

41 b §. *Yhteinen seuraamusmaksu.* Lakiin ehdotetaan uutta säännöstä yhteisen seuraamusmaksun määräämisestä. Säännöksen *1 momentti* mahdollistaisi sen, että Finanssivalvonta voisi samalla päätöksellä määrätä henkilölle yhteisen seuraamusmaksun kaikista sellaisista teoista ja laiminlyönneistä, joilla tämä on rikkonut lain 38 §:n, 40 §:n ja 41 a §:n rike- ja seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan kuuluvia säännöksiä.

Yhteinen seuraamusmaksu saisi ehdotetun *2 momentin* mukaan olla enintään rike- tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen. Mikäli menettelyllä olisi lisäksi rikkottu myös muita kuin kyseisiin lain rike- tai seuraamusmaksusäännösten soveltamisalaan kuuluvia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, voitaisiin se ottaa huomioon lain 41 §:n 2 momentin mukaisesti seuraamusmaksun määräämisen kokonaisarvioinnissa.

41 c §. *Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa.* Lakiin lisättäisiin selventävä säännös erilaisten yritysjärjestelytilanteiden, kuten liiketoiminnan kaupan tai sulautumisen vaikutuksesta hallinnollisen seuraamukseen määräämiseen. Ehdotetun pykälän mukaan rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena. Ehdotus vastaa läheisesti kilpailulain (948/2011) 12 §:ssä säädettyä.

42 a §. *Hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentuminen.* Pykälän *2 momentista* poistettaisiin viittaus markkinaoikeuteen 41 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetystä syystä.

43 §. *Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen.* Pykälän *1 momentista* poistettaisiin viittaus markkinaoikeuden määräämään seuraamusmaksuun 41 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetystä syystä.

43 a §. *Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen.* Pykälän *1 momentissa* todettaisiin, että rikemaksun ja seuraamusmaksun perimiseen sovellettaisiin sakan täytäntöönpanosta annettua lakia. Muutos vastaa uuden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 9 §:n 1 ja 2 momenttia. Momentista poistettaisiin asetuksen antovaltuuden nojalla annettu valtioneuvoston asetus rikemaksusta ja seuraamusmaksusta finanssimarkkinoilla (1018/2012) kumoutuisi lain voimaantullessa.

Pykälän *2 momentti* ehdotetaan kumottavaksi. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 2/2017 vp, s. 6) esittänyt vastaavan säännöksen poistamista ehdotuksesta rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettavaksi laiksi. Perustuslakivaliokunta on perustellut näkemystään sillä, että säännöksen voi ymmärtää viittaavan siihen, että samasta teosta olisi mahdollista aikaisemmin määrätyn rike- tai seuraamusmaksun estämättä aloittaa rikosprosessi tai jatkaa jo aloitettua rikosprosessia. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan tällainen tulkinta ei olisi sopuisuudessa oikeus- ja lainsäädäntökäytännön kanssa.

43 b §. *Asian käsittely markkinaoikeudessa.* Pykälä kumottaisiin 41 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetystä syystä.

44 §. *Velvollisuus saapua markkinaoikeuden istuntoon ja esittää asiakirjoja.* Pykälä kumottaisiin 41 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetystä syystä.

50 §. *Yleinen yhteistyövelvoite.* Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän otsikko koskisi vain pykälän *1 momentissa* säädettyä yleistä yhteistyövelvoitetta. Pykälän nykyisen 2 momentin sisältämästä MIFID I:ssä tarkoitettua yhteysviranomaisesta ehdo-

tettaisiin jatkossa säädettäväksi ehdotetun 50 n §:n 2 momentissa. Kyseisessä momentissa viitattaisiin MIFID I:n sijaan MIFID II:een.

50 n §. *Toiminta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Lukuun ehdotetaan uutta pykälää, jonka 1 momentin ensimmäisen lauseen mukaan Finanssivalvonta toimisi MIFID II:n 67 artiklassa ja MIFIR:ssä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Ehdotettu säännös on tarpeen siksi, että viranomaisvaltuuksia koskevien EU-säännösten on katsottu edellyttävän kansallista täytäntöönpanoa. MIFIR sisältää useita toimivaltaiselle viranomaiselle annettuja valtuuksia ja velvollisuuksia, eikä niitä ole tarkoitukseenmukaista luetella tyhjentävästi. Finanssivalvonta esimerkiksi valvoisi MIFIR 39 artiklan 3 kohdan mukaisesti Suomessa tai Suomesta käsin markkinoitavien, jaeltavien tai myytävien rahoitusvälineiden ja strukturoitujen talletusten markkinointia. Finanssivalvonta voisi myös käyttää MIFIR:n 42 artiklassa määriteltyjä tuoteinterventioita.

Ehdotetun säännöksen toisen lauseen mukaan valtiovarainministeriö toimisi MIFID II:n 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Lisäys on tarpeen sen vuoksi, että valtiovarainministeriö toimii pörssin toimilupaviranomaisena.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi MIFID II 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua yhteysviranomaisesta.

53 §. *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kieltäytymisperusteena valvontayhteistyölle olisi Suomessa vireillä oleva asiaa koskeva oikeudenkäynti tai hallinnollinen menettely. Ehdotetun muutoksen seurauksena esimerkiksi vireillä olevat hallinnolliset seuraamusprosessit voisivat myös toimia kieltäytymisperusteena.

61 §. *Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälän 7 momenttia ehdotetaan muutettavaksi direktiivin 86 artiklan 3 kohdan mukaisesti niin, että sen soveltamisalaan sisältyisi myös monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaava markkinoiden ylläpitäjä.

62 §. *Toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen sekä omistajavalvontaan liittyvä tietojenvaihto.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin päivitetäisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

71 §. *Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja.* Pykälän nykyistä 11 a kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se kattaisi kaikki Energiaviraston tehtävät. Lisäksi pykälään ehdotetaan uutta 11 e kohtaa, joka mahdollistaisi tietojen luovuttamisen direktiivin 79 artiklan 7 kohdan edellyttämällä tavalla maatalousalan viranomaisille.

73 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että myös Finanssivalvonnan lain 4 luvun nojalla määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin haettaisiin jatkossa muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Ehdotus vastaisi uutta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 9 luvun 4 §:ää, jonka mukaan Finanssivalvonnan mainitun lain nojalla määräämästä seuraamusmaksusta valitetaan hallinto-oikeuteen. Rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia yhtenäistettäisiin ehdotetun 73 §:n muutoksen kanssa siten, että lain 9 luvun 4 §:ssä viitattaisiin Finanssivalvonnan tekemien päätösten muutoksenhaun osalta Helsingin hallinto-oikeuteen.

Hallintolainkäytössä on kaksiasteinen yleisten hallintotuomioistuinten järjestelmä, jossa ensimmäisenä oikeusasteena ovat alueelliset hallinto-oikeudet ja ylimpänä oikeusasteena on korkein hallinto-oikeus. Alueellisia hallinto-oikeuksia on Suomessa kuusi ja lisäksi Ahvenanmaalla on oma hallintotuomioistuimensa. Helsingin hallinto-oikeuteen keskittyy erityisesti välillistä verotusta koskevat asiat, jotka muodostavat merkittävän osan käsiteltävistä valituksista. Erityistuomioistuimina hallintolainkäytön alalla toimivat lähinnä vakuutus-oikeus ja markkinaoikeus.

Markkinaoikeudessa käsitellään hallintolainkäytön menettelyssä kilpailu- ja hankinta-asiat, joissa muutosta haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Asioiden käsittelyssä markkinaoikeudessa noudatetaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia, hallintolainkäyttölakia sekä oikeudenkäymiskaarta. Muutosta markkinaoikeuden päätökseen haetaan valitusluvalla korkeimmalta oikeudelta.

Muutoksenhaun keskittäminen joissakin asiaryhmissä, kuten muutoksenhaussa Finanssivalvonnan päätöksiin, yhteen tai muutamaan alueelliseen hallintotuomioistuimeen tuo järjestelmään erityistuomioistuinten piirteitä ja asiantuntemuksen keskittymistä. Oikeusministeriön asettaman työryhmän (*Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken. Hallintolainkäytön tasotyöryhmän mietintö, 78/2010*) mukaan asioiden keskittämistä yhteen tai muutamaan alueelliseen tuomioistuimeen voidaan perustella lähinnä asioissa, joiden ratkaisemisessa tarvitaan muutakin kuin oikeudellista asiantuntemusta eikä tätä erityisasiantuntemusta voida käytännössä turvata useissa tai kaikissa hallinto-oikeuksissa. Tällöin on kuitenkin syytä selvittää ensin, voidaanko tarvittava asiantuntemus turvata esimerkiksi koulutuksen tai asiantuntijoiden kuulemisen avulla.

Rahoitusmarkkinoihin liittyy useita sellaisia erityisasiantuntemusta vaativia seikkoja, jotka puoltaisivat voimassa olevan muutoksenhakujärjestelmän ylläpitämistä ja muutoksenhaun keskittämistä Helsingin hallinto-oikeuteen. Kun 41 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonta tekisi päätöksen kaikkien hallinnollisten seuraamusten määrittämisestä itse, muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei ole enää perusteltua. Ensimmäinen muutoksenhaku-tuomioistuin kaikkiin Finanssivalvonnan tekemiin päätöksiin olisi 1 momentin mukaan Helsingin hallinto-oikeus hallintotuomioistuinten tehtävien jakoon sovellettavien yleisten periaatteiden mukaisesti.

Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin tarpeettomina. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin valitusluvasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkeimman hallinto-oikeuden olisi myönnettävä valituslupa, jos hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Esimerkiksi merkittävät hallinnolliset rahamääräiset seuraamukset ja toimiluvan peruminen ovat sellaisia yksilön oikeuksiin merkittävästi puuttuvia hallintotoimia, joissa valitusluvasta myöntämisen edellytykset voisivat täytyä.

Uuden 2 momentin johdosta voimassa olevan pykälän 4 momentti kumottaisiin ja myös Finanssivalvonnan muutoksenhakuoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi sidottu tuomioistuimen myöntämään valituslupa.

Ehdotetut 3 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevan 73 §:n 5 ja 6 momenttia.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti MI-FIR:n soveltamisen alkamisen kanssa 3 päivänä tammikuuta 2018.

Laissa säädettäisiin muutoksenhakua koskevasta siirtymäsäännöksestä. Ehdotetun 1 momentin mukaan valitukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä

tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä. Ehdotetun *2 momentin* mukaan tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin teon tai laiminlyönnin aikana voimassa olleita säännöksiä.

1.4 Joukkorahoituslaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Pykälä ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Nykyisen säännöksen perustelut (HE 46/2016 vp. s. 102) joukkorahoituslain ja muun lainsäädännön keskinäisestä normihierarkiasta ovat ongelmallisia siksi, että kansallinen joukkorahoituslaki ei voi ohittaa pakottavaan EU-sääntelyyn perustuvan sijoituspalvelulain tai muun lain soveltamista. Nykyisen lain esitöissä esitetyt perustelut eivät myöskään kaikilta osin vastaa lain lopullista sisältöä lain eduskuntakäsittelyn yhteydessä lakiin tehtyjen lukuisten muutosten vuoksi. Tämän vuoksi pykälän soveltamisalasäännöksiä on tarpeen muuttaa.

Pykälän *1 momentti* vastaisi nykyistä 1 momenttia. Pykälän *2 momenttiin* täsmennettäisiin ne säännökset, joita ei sovelleta toimiluvallisiin joukkorahoituksen välittäjiin. Momentissa ei erikseen säädettäisi sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön sovellettavista säädöksistä, koska lain 9 §:n 2 momentissa ja 10 §:n 3 ja 4 momentissa on säädetty erikseen kyseisiin henkilöihin sovellettavista säädöksistä. Pykälän uudessa *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi toimiluvalliseen joukkorahoituksen välittäjään sovellettavista lain säännöksistä laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämisessä muilla kuin rahoitusvälineillä. Kyseisessä joukkorahoituksen välittämisessä olisi siten noudatettava ainoastaan lain 10 §:n 1, 5 ja 6 momentissa tarkoitettuja säännöksiä. Kyseisten säännösten rikkomiseen sovellettaisiin myös lain 15 §:ssä säädettyjä kansallisia seuraamussäännöksiä. Pykälän *4 momentti* vastaisi nykyistä 3 momenttia. Pykälän *5 momentti* vastaisi pääosin nykyistä 5 momenttia. Momenttia täsmennettäisiin kuitenkin viittaamalla ainoastaan sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen, koska arvopaperimarkkinalaki ei sovellu lainamuotoiseen, muulla kuin rahoitusvälineellä tapahtuvaan joukkorahoituksen välitykseen. Pykälän *6 momentti* vastaisi nykyistä 4 momenttia. Pykälän uudessa *7 momentissa* ehdotetaan informatiivisesti viitattavaksi sijoituspalvelulain soveltamiseen tilanteessa, jossa tarjotaan sijoituspalveluja rahoitusvälineellä. Pykälän *8 momentti* olisi uusi ja se sisältäisi informatiivisen viittauksen lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Pykälän *9 momentti* olisi myös uusi ja sisältäisi informatiivisen viittauksen maksupalvelulakiin ja maksulaitoslakiin. Maksujen välitys ja asiakasvarojen vastaanotto saattaa edellyttää toimilupaa tai rekisteröityntä maksulaitosta.

2 §. *Määritelmät.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Ehdotettu 1 ja 2 kohta vastaisivat nykyistä 1 ja 2 kohtaa. Pykälän *3 kohta* ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä määriteltäisiin rekisteröity joukkorahoituksen välittäjä. Erotukseksi toimiluvallisesta joukkorahoituksen välittäjästä rekisteröidyllä joukkorahoituksen välittäjällä tarkoitettaisiin elinkeinonharjoittajaa, joka ei ole luottolaitos, maksulaitos, sijoituspalveluyritys tai sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö, eikä vaihtoehtorahastojen hoitaja ja joka ammattimaisesti välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta. Pykälän *4 kohdaksi* ehdotetaan toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän määritelmää. Tällä tarkoitettaisiin sijoituspalveluyritystä, luottolaitosta, maksulaitosta ja sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua henkilöä. Viimeksi mainittu henkilö voi olla joko sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla toimiluvan saanut yritys tai 2 momentin nojalla toimiluvan saanut elinkeinonharjoittaja. Pykälän nykyinen 4—11 kohta siirtyisivät 5—12 kohdaksi.

2 luku **Oikeus välittää joukkorahoitusta**

3 §. *Rekisteröitymisvelvollisuus.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä ensinnäkin täsmennettäisiin rekisteröitymisvelvollisuuden koskevan muuta kuin toimiluvallisia joukkorahoituksen välittäjiä. Toiseksi momentissa täsmennettäisiin oikeuden koskevan vain muilla kuin rahoitusvälineillä tapahtuvaa joukkorahoituksen välitystä. Täsmennys on tarpeen siksi, että rahoitusvälineillä tapahtuvaa joukkorahoitusta on oikeus välittää ainoastaan 9 §:ssä tarkoitetuilla toimiluvan saaneilla yrityksillä ja elinkeinonharjoittajilla.

9 §. *Toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.* Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikossa täsmennettäisiin pykälän koskevan toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän oikeutta välittää joukkorahoitusta. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin toimiluvallisen rahoitusmarkkinatoimijan oikeudesta välittää laina- ja sijoitusmuotoista joukkorahoitusta. Toimiluvallinen joukkorahoituksen välittäjä voi viitata sijoituspalveluyritykseen, luottolaitokseen, vaihtoehtorahastojen hoitajaan tai arvopaperikeskukseen.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi MIFID II:n 3 artiklan mukaisesti sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden (rajoitettu sijoituspalveluyrityksen toimilupa) oikeudesta tarjota sellaista joukkorahoituksen välitystä, jossa ainoastaan vastaanotetaan tai välitetään säädöksessä tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja. Pykälässä ei enää ehdoteta säädettäväksi nykyisen 3 momentin tavoin välittäjän velvollisuudesta välittää saamansa toimeksiannot toimiluvalliselle rahoitusmarkkinatoimijalle, sillä siitä säädetään jo ehdotetussa 2 momentissa viitatussa sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentissa. Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi toimijan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle joukkorahoituksen välityksen aloittamisesta ja lopettamisesta. Pykälän ehdotettu *4 ja 5 momentti* vastaavat sisällöltään pykälän nykyistä 4 ja 5 momenttia.

3 luku **Asiakkaansuoja**

10 §. *Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentti* vastaisi nykyistä 1 momenttia. Pykälän *2 momentti* olisi uusi. Momentti sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen joukkorahoituksen välittämiseen sovellettavista sijoituspalvelulain säännöksistä. Joukkorahoituksen välittäjään kussakin yksittäistapauksessa sovellettavat sijoituspalvelulain säännökset ratkaisivat sen mukaan millaisesta sijoituspalvelusta olisi kulloinkin kyse. Kyseisessä toiminnassa olisi myös noudatettava esimerkiksi sijoituspalvelulain 7, 9 ja 10 luvun säännöksiä toiminnan järjestämisestä, asiakasvarojen käsittelystä sekä asiakassuhteessa noudatettavista menettelytavoista kokonaisuudessaan.

Ehdotetussa uudessa *3 momentissa* säänneltäisiin niistä sijoituspalvelulain nimenomaisista säännöksistä, joita MIFID II:n 3 artiklan perusteella sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun henkilön on myös joukkorahoituksen välittämisessä noudatettava. Momentissa luetellut sijoituspalvelulain säännökset vastaavat asiakasvalitusten käsittelyä ja asianmukaisuusarviota koskevaa säännöstä lukuun ottamatta MIFID II:n 3 artiklan 2 kohdan a—c alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä. Lisäksi kyseisiin henkilöihin ehdotetaan sovellettaviksi sijoituspalvelulain 15 luvussa säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia, 16 luvun vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksiä sekä 16 a luvun säännöksiä valvontavaltuuksista. Kyseisiin toimijoihin on perusteltua soveltaa samoja seuraamus- ja rangaistussäännöksiä, kuin muihinkin sijoituspalvelulaissa tarkoitettuihin toimijoihin.

Ehdotuksen tarkoituksena ei myöskään ole heikentää sijoittajansuojaa suhteessa voimassaolevaan joukkorahoituslakiin, johon asiakasvalitusten käsittely ja asianmukaisuusarviota koskevat vaatimukset jo sisältyvät. Tästä syystä säännöksessä ehdotetaan säilytettäväksi lain nykyinen asianmukaisuusarvioon sovellettava 2 000 euron raja-arvo. Näin ollen asianmukaisuusarvion taso poikkeaa täyden toimiluvan toimijan noudatettavasta asianmukaisuusarvion tasosta, jossa kyseistä 2 000 euron raja-arvoa ei sovelleta. Pykälän *4 momentti* olisi uusi ja siinä säädettäisiin 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin sovellettavasta sijoituspalvelulain kiellosta pitää hallussaan asiakasvaroja sekä velvollisuudesta ottaa ammatillinen vastuuvakuutus. Pykälän *5 momentiksi* ehdotetaan nykyistä 2 momenttia kuitenkin täsmennettynä koskemaan vain rekisteröitynyttä joukkorahoituksen välittäjää. Pykälän *6 momentti* olisi uusi ja siinä säädettäisiin voimassa olevan lain 10 §:n 3 momentissa säädettyä osin vastaten rekisteröidyn joukkorahoituksen välittäjän asiakasvarojen hallinnoinnista. Pykälän ehdotettu *7 momentti* vastaisi pykälän nykyistä 4 momenttia.

4 luku Valvonta ja seuraamukset

15 §. Rikemaksu ja seuraamusmaksu. Pykälän ehdotettua *2 momenttia* muutettaisiin täsmentämällä pykäläviittauksia muita lakiehdotuksia vastaavasti. Ehdotetussa *3 momentissa* säädettäisiin seuraamusmaksun soveltamisesta myös 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskeviin tarkempiin säännöksiin ja määräyksiin. Tällaisia olisivat Finanssivalvonnan kyseisten säännösten nojalla antamat määräykset sekä valtiovarainministeriön lain 21 §:n nojalla antaman asetuksen säännökset.

MIFID II:n 3 artiklan mukaisesti sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin toimijoihin ehdotetaan sen sijaan sovellettaviksi lain ehdotetun 10 §:n 3 momentin 5 kohdan viittaussäännöksen mukaisesti sijoituspalvelulain 15 luvussa säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia.

1.5 Laki luottolaitostoiminnasta

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö. Pykälän *6 momenttiin* ehdotetaan sijoituspalvelulain 1 luvun 1 §:ään ehdotettua vastaavasti lisättäväksi nimenomainen maininta sijoitustoiminnan harjoittamisesta. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti. Kyse olisi informatiivisesta viittaussäännöksestä sijoituspalvelulain 1 luvun 8 §:n 1 momenttiin, jota sovellettaisiin myös strukturoituja talletuksia myyvään ja niitä koskevaa sijoitusneuvontaa tarjoavaan luottolaitokseen. Ehdotettu säännös perustuu MIFID II -direktiivin 1 artiklan 4 kohtaan.

3 luku Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §. Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus. Pykälän *5 momenttiin* ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupan käynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

5 luku Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset

1 §. Talletuspankille sallittu liiketoiminta. Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi niin, että pankki olisi velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle hallituksen päätöksen sijoituspalveluiden tai oheispalveluiden tarjoamisen aloittamisesta palvelukohtaisesti sekä samalla antamaan selvityksen siitä, miten kyseisiin palveluihin liittyvistä toiminnan järjestämis-

ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan. MIFID II:n 1 artiklan 3 kohdan mukaan direktiivin 9 artiklan 3 kohdan vaatimuksia ylimmän hallintoelimen määrittämistä ohjaus- ja hallintojärjestelmistä sovelletaan myös sijoituspalveluja tarjoaviin luottolaitoksiin.

Ehdotuksen tarkoitus on mahdollistaa se, että Finanssivalvonta olisi jatkuvasti tietoinen siitä, mitä sijoitus- ja oheispalveluita suomalaiset luottolaitokset kulloinkin tarjoavat. Nykyinen käytäntö, jonka mukaan luottolaitokset universaalien pankkitoimiluvan nojalla voivat tarjota kaikkia luottolaitostoiminnasta annetussa laissa mainittuja palveluja ilman, että ne ovat Finanssivalvonnan tiedossa, ei ole tehokasta Finanssivalvonnan valvontatoiminnan kannalta. Nykyiseen puutteeseen ovat kiinnittäneet huomiota myös Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ja ESMA. Nykykäytäntö tarkoittaa sitä, että Finanssivalvonnan on jatkuvasti tehtävä kyselyjä luottolaitoksille pysyäkseen tarjottavista palveluista ajan tasalla. Luottolaitos on myös voinut käynnistää uuden sijoituspalvelun tarjoamisen ilman, että Finanssivalvonta on voinut varmistua siitä, että se on huolehtinut toiminnan järjestämisestä ja menettelytapoja koskevista velvoitteistaan asianmukaisesti. Tältä osin luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset ovat eriarvoisessa asemassa, kun sijoituspalveluyritysten edellytykset toiminnan harjoittamiseen käydään läpi palvelukohtaisesti toimilupamenettelyssä. Tulevaisuudessa, kun Finanssivalvonnalla ja muilla eurooppalaisilla arvopaperimarkkinavalvojilla on yhtäläiset tuoteinterventiovaltuudet, markkinan tehokkaan seuraamisen kannalta on olennaista, että Finanssivalvonnalla on jatkuvasti tieto siitä, mikä sen valvottavista tarjoaa mitään sijoitus- tai oheispalvelua. Tiedoilla on merkitystä myös sijoittajien korvausrahaston jäsenyusedellytysten ja kannatusmaksun määräytymisen valvonnassa.

Finanssivalvonnan sekä ESMA:n julkisen rekisterin tietojen ajantasaisuuden varmistaminen edellyttävät, että luottolaitos ilmoittaa Finanssivalvonnalle myös kunkin sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen lopettamisesta. Ilmoituksen tulisi sisältää ote hallituksen päätöksestä ja selvitys siitä, miten palvelun alasajo on tarkoitus toteuttaa asianmukaisesti asiakkaansuojasta huolehtien. Vastaavaa menettelyä selvityksistä noudatetaan sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisessa.

2 §. *Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan edellä 1 §:n 3 momenttiin ehdotettua vastaavaa muutosta säännöksessä tarkoitettujen palveluiden tarjoamisen aloittamista ja lopettamista koskevasta ilmoituksesta Finanssivalvonnalle.

6 §. *Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

8 luku **Palkitseminen**

12 §. *Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

9 luku **Riskien hallinta**

5 §. *Tarkastusvaliokunta.* Pykälän sisältämää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännellyn markkinan määritelmäsäännöstä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan uutta ehdotettua säännöskohtaa.

12 luku **Tilinpäätös, puolivuositarkastus ja tilintarkastus**

Luvun *otsikko* ehdotetaan muutettavaksi luvun 12 §:ää vastaavasti siten, että siinä käytetään sanaa puolivuositarkastus voimassa olevan lain osavuositarkastuksen sijaan.

5 §. Toimintakertomus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:ää sen lailla 1445/2016 muutetussa muodossaan, jolla tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö eriytettiin toisistaan. Arvopaperimarkkinalain mainittu säännös perustuu avoimuusdirektiivin 4 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Avoimuusdirektiivin säännös on niin ikään yhdenmukainen tilinpäätösdirektiivin 19 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan kanssa. Luottolaitoslain toimintakertomusta koskeva säännös on perusteltua muuttaa yhdenmukaiseksi arvopaperimarkkinalainsäädännön kanssa kirjanpitovelvollisten yhdenmukaisen kohtelun varmistamiseksi sekä tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi. Lainkohdassa mainituista tärkeistä seikoista, joista selostus on annettava, säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksessa luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä.

6 §. Rahoitusvälineen kirjaaminen, arvostaminen ja esittäminen sekä käyvän arvon rahasto. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi kansainvälisen tilinpäätösstandardin rahoitusinstrumentit (IFRS 9) käyttöönoton johdosta. Mainittu standardi tulee sovellettavaksi pääosin 1 päivänä tammikuuta 2018 eli sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2018 tilikauteen. Uusi standardi, joka korvaa teknisesti aiemman IAS 39 standardin, käsittelee rahoitusvarojen luokittelua, arvostamista ja esittämistä tilinpäätöksessä, mukaan lukien arvostamisen osalta arvonalentumiset. Jaksotetun hankintamenon rahoitusinstrumenttien arvonalentumisiin tulee uuden standardin soveltamisesta johtuva malli, jonka mukaan tulee ottaa huomioon myös tulevaisuudessa ilmenevät tapahtumat. Jatkossa arvonalentumiset tehtäisiin esimerkiksi yritysainoportfolioihin perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin. Kirjanpitovelvolliset arvioisivat jaksotettuun hankintamenuun arvoitetun rahoitusvaran odotetun luottotappion ja se merkittäisiin tuloslaskelmassa kuluksi, millä olisi näin ollen myös kirjanpitovelvollisen tulosta alentava vaikutus. Uudistus koskisi kaikkia luottolaitosten lainoportfolioita käytännössä. Lisäksi uutta arvonalentumismallia tulisi soveltaa tiettyihin tavanomaisiin velkainstrumenttisijoituksiin, vaikka ne arvostettaisiin taseessa käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Momenttiin ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen. Nyt ehdotettu muotoilu täsmäntäisi vaatimukset kattamaan selkeämmin kaikki IFRS 9:n vaatimukset. Nykyisen momentin muotoilu viittaa vain johdannaisopimusten ja muiden rahoitusvälineiden käypään arvoon arvostamiseen ja niiden osalta kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamiseen. Muilla standardeilla (muut kuin aikaisemmin IAS 39 tai 1.1.2018 lähtien IFRS 9) tarkoitetaan IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen ja IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. Käytännössä nykyisenkin standardin voimassaoloaikana on noudatettu Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla pankkien erillistilinpäätöksissä rahoitusinstrumenttistandardin (IAS 39) kaikkia luokitteluun ja arvostamiseen liittyviä vaatimuksia. Muiden omaisuuserien ja velkojen kuin rahoitusinstrumenttien osalta noudatetaan kansallista joko kirjanpitolaian tai luottolaitoslain mukaista tilinpäätösäytäntelyä.

Myös pykälän 2 momenttia muutettaisiin IFRS 9 -standardin johdosta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa käyvän arvon rahastoon merkittäisiin muutokset rahoitusvälineiden käyvässä arvossa ottaen huomioon niin sanotusta rahoitusvelan luottoriskistä johtuvat muutokset silloin, kun IFRS standardi sitä edellyttää. Säännös perustuisi IFRS 9 standardin kohtaan 5.7.1 (c) ja 5.7.7. Käytännössä ehdotetun säännöksen tultua voimaan oman luottoriskin muutos luottolaitoksen liikkeeseen laskemista joukkolainoista, jotka kirjataan niin sanotun käyvän arvon option mukaisesti käypään arvoon, tulisi luottolaitoksen tuloksen sijasta kirjata omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Mikäli näin ei toimittaisi, olisi mahdollista, että

oman luottoriskin kasvaminen voitaisiin epäasianmukaisesti kirjata tulosta parantavasti ja jakaa jakokelpoisina varoina osinkoina.

12 §. Puolivuosikatsaus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi arvopaperimarkkinalain vastaavia muutoksia vastaavasti. Arvopaperimarkkinasääntelyn nojalla laaditaan nykyisin vain niin sanottu puolivuosisikatsaus aiemman osavuosisikatsauksen asemasta niin kuin arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ssä säädetään. Nyt ehdotetun muutoksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa sääätelyä eri kirjanpitovelvollisten välillä ja siten jatkossa talletuspankit voisivat laatia pykälässä tarkoitettua puolivuosisikatsauksen. Muutos ei estäisi tekemästä taloudellista katsausta edelleen myös kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

15 §. Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sijoituspalvelulain 9 luvun 6 §:ään ehdotettua muutosta. Säännös perustuu MIFID II:n perusteella annetun komission delegoidun direktiivin 8 artiklaan.

15 luku **Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa**

14 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaus monenkeskisen ja organisoitun kaupankäynnin järjestäjästä. Lisäksi kyseistä momenttia täsmennettäisiin niin, että säännöksessä tarkoitettuja tietoja voisi antaa pörssille ja muille säännöksessä tarkoitetuille kauppapaikoille myös niille säädetyn tietojen säilytysvelvollisuuden turvaamiseksi. Esimerkiksi MIFIR:n 25 artikla asettaa kauppapaikan ylläpitäjälle säännöksessä tarkoitettujen tietojen säilytysvelvollisuuden.

18 luku **Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset**

1 §. Ulkomaiseen ETA-luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen. Pykälän viittaussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi sijoituspalvelulakiin ehdotettujen muutosten vuoksi.

2 §. Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen. Pykälän viittaussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi sijoituspalvelulakiin ehdotettujen muutosten vuoksi.

20 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

2 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano. Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

Voimaantulo

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Säännökseen ehdotetaan myös siirtymäsäännöstä. Säännöksen 2 momentin mukaan luottolaitoksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle ne sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelut ja sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen oheispalvelut, joita se tarjoaa tämän lain tullessa voimaan. Tarkoituksena on kirjata lähtökohdaksi nykytilanne. Luottolaitosten ei tulisi ilmoittaa varmuuden vuoksi sellaisia palveluja, joita ne eivät lain voimaantulohetkellä tarjoa. Ilmoituksen tekeminen lain voimaantulon yhteydessä saa aikaan oletettaman, että luottolaitoksella on käytössään asianmukaiset kyseiseen palveluun liittyvät toiminnanjärjestämis- ja menettelytapaikäytänteet sekä osaava, kokenut ja riittävä henkilöstö sanottua palveluntarjontaa varten.

Luottolaitoksen hallituksen hyväksymä ilmoitus on tehtävä viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2018 ja sen on pidettävä sisällään lain voimaantulohetkellä tarjottavat sijoitus- ja oheispalvelut.

Luottolaitoksen olisi toimitettava 5 luvun 1 §:n 3 momentissa ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitys Finanssivalvonnalle vasta lain voimaantulon jälkeen aloitetuista palveluista.

1.6 Arvopaperimarkkinalaki

1 luku Yleiset säännökset

5 §. Euroopan unionin lainsäädäntö. Pykälän 1 momentin 5 kohdan viittaus ehdotetaan päivitettäväksi siten, että se kohdistuisi MIFID I:n sijaan MIFID II:een. Lisäksi säännöksen 6 kohdassa ehdotetaan viitattavaksi MIFIR:iin. Nykyisen säännöksen 6 kohdan viittauksesta esitasetukseen ehdotetaan säädettäväksi sisällöltään vastaavasti uudessa 7 kohdassa. Nykyisen 7 kohdan viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen ehdotetaan kumottavaksi.

2 luku Määritelmät

2 §. Rahoitusväline. Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus sijoituspalvelulain rahoitusvälineen määritelmään tarkistetaan vastaamaan sijoituspalvelulakiin tehtävää muutosehdotusta.

5 §. Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä. Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain sijaan viitattaisiin 2. lakiehdotuksen vastaaviin määritelmiin.

6 §. Pörssi. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan uuden lain kyseistä määritelmää.

9 §. Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä. Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain sijaan viitattaisiin 2. lakiehdotuksen vastaaviin määritelmiin.

10 §. Sijoituspalvelun tarjoaja. Pykälän 2 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin päivitetäisiin viittaukseksi nykyisin voimassa olevaan lakiin.

3 luku Soveltamisala ja määritelmät

5 §. Kokenut sijoittaja. Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

8 luku Muita tiedonanto- ja erityisiä velvollisuuksia

8 §. Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan. Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin päivitetäisiin viittaukseksi nykyisin voimassa olevaan lakiin.

9 luku **Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen**

8 §. *Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta.* Pykälän 3 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi maininta takaisinosto-ohjelmien toteuttamiseksi hankituista omistus- tai ääniosuuksista. Kyseinen poistettavaksi ehdotettu kriteeri ei perustu avoimuusdirektiiviin, sillä sen 9 artiklan 6 a kohdassa säädetään vain stabilointia koskevasta poikkeuksesta. Lisäksi viittaus komission takaisinostoasetuksesta ehdotetaan päivitettäväksi markkinoiden väärinkäyttöasetukseen.

12 luku **Markkinoiden väärinkäyttö**

2 §. *Kaupparaportointi.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Kaupparaportoinnista säädetään MIFIR:n 26 artiklassa. Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan uuden lain 7 luvun 1 §:ään ehdotetaan informatiivista viittaussäännöstä MIFIR:n kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukseen, joka pitää sisällään myös MIFIR:n 26 artiklassa säädetyn velvollisuuden kauppojen raportoimiseksi viranomaiselle.

6 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Finanssivalvonnan määräystenantovaltuutta ehdotetaan supistettavaksi nykyisestä niin, ettei se enää sisältäisi valtuutta tarkempien määräysten antamiseksi kaupparaportoinnista. Komission asetuksessa säädetään siitä tarkemmin.

15 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano.* Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

1.7 Rikoslaki

51 luku **Arvopaperimarkkinarikoksista**

6 §. *Määritelmät.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Suurin osa ehdotetuista määritelmistä vastaa kuitenkin sisällöltään pykälän nykyisiä määritelmiä. Pykälän 1 momentin 1 kohta vastaisi nykyistä 1 kohtaa. Säännöksen 2 kohdan viittausta rahoitusvälineen määritelmästä muutettaisiin vastaamaan muutettavaksi ehdotettua sijoituspalvelulain määritelmäsäännöstä. Sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n määritelmää rahoitusvälineestä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se pitäisi MIFID II:n liitteen I C osan mukaisesti sisällään myös säännöksessä tarkoitetun päästöoikeuden sekä johdannaisopimuksen, jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, lukuun ottamatta säännöksessä tarkoitettua tukkutasen energiatuotetta.

Säännöksen 3 kohta vastaisi nykyistä 3 kohtaa. Säännöksen 4 ja 5 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi viittaamalla kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan uuden lain määritelmäsäännöksiin säännelystä markkinasta ja monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä. Säännöksen uudessa 6 kohdassa ehdotetaan viitattavaksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan uuden lain määritelmäsäännökseen organisoidusta kaupankäyntijärjestelmästä. Säännöksen 7—11 kohta vastaisi nykyisen säännöksen 6—10 kohtaa. Säännöksen 12 kohtaa muutettaisiin sisällöllisesti niin, että kauppapaikan määritelmä pitäisi sisällään myös kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain uuden organisoidun kaupankäyntijärjestelmän. Säännöksen 13 ja 14 kohta vastaisi nykyistä 12 ja 13 kohtaa. Säännöksen uudessa 15 kohdassa ehdotetaan viitattavaksi sijoituspalvelulain sisältämään päästöoikeuden määritelmään.

Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä 2 momenttia.

6 a §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin uusi 3 kohta vastaten markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaista soveltamisalasäännöstä organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä. Lisäksi kyseiseen momenttiin lisättäisiin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan perustuen uusi 4 kohta rahoitusvälineestä, joka on komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukainen päästöoikeus ja jolla käydään huutokauppaa huutopaikkakaupassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa.

Lisäksi pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisalasäännöksen edellyttämällä tavalla säädettäväksi siitä, että rahoitusvälineeseen rinnastetaan komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuteen perustuva huutokauppatuote. Luvun nykyisen 6 §:n 2 momentin, 6 a §:n 2 momentin, kuten myös 6 a §:n 4 momentin soveltamisala on sidottu rahoitusvälineeseen. Soveltamisalasäännös on näin tarpeen, jotta voidaan turvata direktiivin tavoite ulottaa rangais-tussäännösten soveltamisala myös sellaisiin päästöoikeuksiin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan, jotka eivät ole MIFID II:n liitteen I C osassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä, mutta joilla käydään kauppaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua huutokaupapaikassa. Pykälän nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyisivät uudeksi 4 ja 5 momentiksi.

1.8 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista

1 §. *Maksuvelvollinen.* Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi uusi maksuvelvollinen, Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija. Tämän johdosta pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 23 kohta. Säännöksen 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jossa viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen. Lisäksi 22 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon kielitekkinen muutos uuden 23 kohdan johdosta.

4 §. *Suhteellinen valvontamaksu.* Pykälän 1 momentin taulukkoon ehdotetaan teknisiä korjauksia.

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu.* Säännökseen 1 momentin taulukkoon ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan 4 §:ssä tarkoitettun maksuvelvollisen tarjotessa raportointipalveluja olisi 4 §:ssä suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettava tässä pykälässä tarkoitettua perusmaksua. Säännös soveltuisi siten esimerkiksi sijoituspalveluyrityksiin, jotka tarjoaisivat sijoituspalvelujen lisäksi raportointipalveluja.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan muun kuin 4 §:ssä tarkoitettun raportointipalvelun tarjoajan maksuperusteeksi perusmaksua. Raportointipalvelujen tarjoajalta edellytetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua toimilupaa. Palveluntarjoajia olisivat esimerkiksi erilaiset IT-palveluntarjoajat. Ehdotettu perusmaksu vastaa pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisön sekä markkinarakennetoimija-asetuksessa tarkoitettun vastapuolen perusmaksua.

Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi perusmaksu Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettulle vertailuarvon hallinnoijalle. Kyseiset vertailuarvon hallinnoijat Finanssivalvonta on rekisteröitynyt viitearvoasetuksen 34 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella. Viitearvoasetuksen 34 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella rekisteröityneen

vertailuarvon hallinnoijan ollessa valvottu yhteisö, määräytyisi sen maksuvelvollisuus 4 §:n perusteella.

Lisäksi momenttiin ehdotetaan teknisiä muutoksia, joilla korjattaisiin taulukon tietoja ja viittaukset voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittauksiksi 2. lakiehdotukseen tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetukseen.

1.9 Sijoitusrahastolaki

2 §. Pykälän *1 momentin 12, 14, 21 ja 22 kohtaan* ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia ja viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

5 §. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan lakitekniistä muutosta siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

8 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 ja 2 momentti* vastaisivat nykyisen lain 8 b §:n 1 ja 2 momenttia. Pykälässä ei enää ehdotettaisi nykyisen 3 momentin tavoin säädettäväksi rahastoyhtiön vuosi-ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle. Ehdotettu *3 momentti* vastaisi nykyistä 4 momenttia sillä muutoksella, että momenttiin sisällytynyt Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus poistettaisiin tarpeettomana vuosi-ilmoitusvelvollisuuden poistumisen johdosta.

8 c §. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lakitekniistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

57 b §. Pykälään ehdotetaan lakitekniistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

101 a §. Pykälän *4 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, sillä sisäpiirirekisterejä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskevat nykyiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan poistettaviksi.

101 b §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana viittaus sisäpiirirekisterin vuosi-ilmoituksia koskeviin säännöksiin 101 a §:n 4 momentin kumoamisen johdosta.

144 c §. Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määrittämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Lakiin lisättäisiin siirtymäsäännös, jonka mukaan voimassa olevan lain mukaista henkilökohtaisia liiketoimia ja sisäpiirirekisterejä koskevaa vuosi-ilmoitusta Finanssivalvonnalle ei tarvitsisi toimittaa enää vuoden 2017 osalta, sillä kyseiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan poistettavaksi.

1.10 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

2 luku Määritelmät

4 §. *Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettuun direktiiviin liittyvät määritelmät.* Pykälän 19 kohdan vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavan jäsenvaltion määritelmää täydennettäisiin vastaamaan MIFID II:n 92 artiklassa tehtyä lisäystä AIFMD:n 4 artiklan 1 kohdan r alakohtaan sekä ryhmiteltäisiin lakiteknisistä syistä uudelleen. Muutoksen myötä vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavalla jäsenvaltiolla tarkoitettaisiin lisäksi ETA-valtiota, joka ei ole kotijäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja tarjoaa AIFMD:n 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja. Näistä direktiivin tarkoittamista palveluista säädetään 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä.

5 §. *EU-säätelyyn liittyvät määritelmät.* Pykälän 2 momentin 10 kohdan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin määritelmä ehdotetaan päivitettäväksi siten, että siinä viitattaisiin MIFID I:n sijaan MIFID II:een.

6 §. *Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että Suomeen sijoittautuneen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiehen osalta viittaus voimassa olevan sijoituspalvelulain 4 luvun 2 §:ään muutettaisiin viittaukseksi saman luvun 1 §:ään kyseisiin pykäliin ehdotettujen muutosten johdosta. Sijoituspalvelulain 4 luvun 2 § koskisi jatkossa ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltioon sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä ja 1 § Suomeen sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä.

7 §. *Muut määritelmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevassa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuun säänneltyyn markkinaan muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaavaan määritelmään.

3 luku **Vaihtoehtorahastojen hoitajana toimiminen**

2 §. *Muut sallitut palvelut.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

3 §. *Liitännäispalvelut.* Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

6 luku **Toimintaedellytykset**

2 §. *Vähimmäispääoma.* Pykälän 6 momentista ehdotetaan korjattavaksi virheellinen lakiviittaus sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momenttiin. Oikea viittaus liittyy sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momenttiin. Kyseisellä viittauksella ulotetaan sijoituspalvelujen tarjoamisen osalta vaihtoehtorahastojen hoitajia koskemaan vastaava sääntely kuin sijoitusrahastojen osalta on säädetty rahastoyhtiöitä koskien. Sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa on MIFID II päivityksen yhteydessä huomioitu pääomavaatimusten laskennassa, onko palvelun tarjoajalla lupa pitää asiakasvaroja hallussa vai ei sekä asiasta annettu delegoitu sääntely.

7 luku **Toiminnan järjestäminen**

5 §. *Asiakkaansuoja sijoituspalveluissa.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

8 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä henkilökohtaisia liiketoimia koskevat nykyiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan poistettavaksi.

12 luku **Osuuksien tarjoaminen**

8 §. *Asiakkaan tunteminen.* Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevassa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuun säänneltyyn markkinaan muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaavaan määritelmään.

13 luku **Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle**

2 §. *Toimilupaedellytys.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevassa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuun säänneltyyn markkinaan muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaavaan määritelmään.

14 luku **Lupa toimia säilytysyhteisönä**

1 §. *Säilytysyhteisö.* Pykälän 1 momentin 2 kohta ehdotetaan jaettavaksi lakiteknisistä syistä kahdeksi erilliseksi kohdaksi siten, että momenttiin lisättäisiin uusi 2 a kohta. Ehdotetussa 2 kohdassa säädettäisiin sijoituspalvelulain mukaisen sijoituspalveluyrityksen edellytyksistä toimia vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä ja uudessa 2 a kohdassa ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen vastaavista edellytyksistä. Lisäksi säännösten sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan AIFMD:n 21 artiklan 3 kohdan b alakohdan sanamuotoa ja viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin päivitetäisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

19 luku **ETA-valtiot**

1 §. *Oikeus hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua toisessa ETA-valtiossa.* Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikkoon lisättäisiin maininta oikeudesta tarjota sijoituspalvelua toisessa ETA-valtiossa. Pykälän 1 momenttia täydennettäisiin siten, että siinä säädettäisiin toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston hoitamisen lisäksi Suomessa toimiluvan saaneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta tarjota toisessa ETA-valtiossa 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista omaisuudenhoitopalvelua ja 3 §:n mukaisia liitännäispalveluja. Kyseisten palvelujen tarjoamisen edellytyksenä olisi, että ne kuuluisivat vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan piiriin. Palveluja voisi tarjota joko suoraan tai perustamalla sivuliikkeen toiseen ETA-valtioon. Ehdotus vastaa MIFID II:n 92 artiklan 2 kohdassa tehtyjä muutoksia AIFMD:n 33 artiklan 1 ja 2 kohtaan.

AIFMD:n 33 artiklassa säädetään toimiluvan saaneen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa artiklassa säädetyn ilmoitusmenettelyn mukaisesti. Edellä kuvattua vaihtoehtorahastojen hoitajan mahdollisuutta harjoittaa toimintaa toisessa ETA-valtiossa on MIFID II:n 92 artiklalla tehtyjen AIFMD:n muutosten myötä laajennettu koskemaan myös AIFMD:n 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista toisessa ETA-valtiossa. Näitä direktiivin tarkoitta-

mia palveluja ovat sijoitussalkkujen hoito sekä liitännäispalveluiksi määritellyt sijoitusneuvonta, yhteissijoitusyritysten osakkeiden tai osuuksien säilytys ja hallinnointi sekä rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen. AIFMD:n 6 artiklan 4 kohta on pantu täytäntöön 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä. Sijoitussalkkujen hoidolla tarkoitetaan Suomessa sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa säänneltyä omaisuudenhoitoa ja liitännäispalveluilla sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 ja 5 kohdassa ja 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja palveluja (HE 94/2013 vp, s. 117).

AIFMD:ssä omaksutun käytännön mukaisesti suomalaisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tulisi tehdä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus Finanssivalvonnalle, kun se aikoo hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa tai tarjota omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja toisessa ETA-valtiossa. Ilmoituksen tulisi sisältää tiedot ETA-valtioista, joissa se aikoo hoitaa vaihtoehtorahastoa tai tarjota omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja, sekä aiotut palvelut ja vaihtoehtorahastot kattava toimintaohjelma. Toimintaohjelmassa mainittaviin palveluihin kuuluisivat omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen lisäksi myös muut toiminnot, joita vaihtoehtorahastojen hoitaja suorittaa vaihtoehtorahaston hoidon yhteydessä. Tällaisiksi toiminnoiksi on voimassa olevan pykälän esitöiden mukaan katsottu esimerkiksi hallintotehtävät, rahastonhoitoon liittyvät kirjanpito- ja asiakastiedustelut, arvonnäytteenotto ja hinnoittelu, säännösten noudattamisen seuranta, osuudenhaltija- ja osakkeenomistajarekisterin ylläpito, markkinointi sekä vaihtoehtorahastojen varoihin liittyvä toiminta (HE 94/2013 vp, s. 168).

Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään nykyistä 2 momenttia. Pykälän 1 momenttiin ehdotettujen muutosten myötä 2 momentin mukainen velvollisuus antaa lisätietoja, jos toimintaa harjoitetaan ETA-valtiossa sivuliikkeen kautta, koskisi jatkossa myös omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamista.

Pykälän 3 momentin mukaisesti ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoidon tai omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen voisi aloittaa heti, kun vaihtoehtorahastojen hoitaja on saanut Finanssivalvonnan ilmoituksen.

Pykälän 4 momentti vastaisi sisällöltään nykyistä 4 momenttia.

2 §. *ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus hoitaa vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua Suomessa.* Pykälä ja sen otsikko ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikkoon lisättäisiin maininta ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä säädettäisiin vaihtoehtorahaston hoitamisen lisäksi ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta tarjota 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista omaisuudenhoitopalvelua ja 3 §:n mukaisia liitännäispalveluja Suomessa. Ehdotus perustuu MIFID II:n 92 artiklan 2 kohdassa tehtyihin muutoksiin AIFMD:n 33 artiklan 1 ja 2 kohtaan.

MIFID II:n johdanto-osassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat antaa vaihtoehtorahastojen hoitajille toimiluvan tarjota vaihtoehtorahastojen hoidon lisäksi tiettyjä sijoituspalveluja, joiden tarjoamista sääntelevät vaatimukset on yhdenmukaistettu unionissa. Jotta poistettaisiin esteet näiden sijoituspalvelujen tarjoamiselta yli rajojen ja varmistettaisiin samoja sijoituspalveluja tarjoavien yhteisöjen tasapuoliset toimintaedellytykset, kyseisten palvelujen tarjoamiseen toimiluvan saaneiden vaihtoehtorahastojen hoitajien olisi voitava tarjota niitä yli rajojen asianmukaisten ilmoitusvaatimusten mukaisesti kotijäsenvaltionsa toimivaltaisten viranomaisten antaman toimiluvan nojalla (161. ja 162. perustelukappale). Lisäksi AIFMD:n 33 artiklan 5 kohdassa kielletään toisia ETA-valtioita asettamasta kyseisille vaihtoehtorahastojen hoitajille direktiiviin soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyviä lisävaatimuksia. Täten pykälässä AIFMD:n mukaisen toimiluvan muussa ETA-valtiossa saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja

rinnastettaisiin Suomessa toimiluvan saaneisiin jatkossa myös omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen osalta. AIFMD:n 33 artiklan 1 kohdan mukainen oikeus tarjota 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja toisessa ETA-valtioissa edellyttää kuitenkin sitä, että ulkomaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltiossa myönnetty toimilupa kattaa kyseisentyyppisten palvelujen tarjoamisen. ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja voisi siten AIFMD:n 33 artiklan mukaista ilmoitusmenettelyä noudattamalla tarjota Suomessa joko kaikkia toimilupansa piiriin kuuluvia 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai vain osaa niistä, mutta ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan toiminta Suomessa ei voisi olla sen kotijäsenvaltiossa myönnettyä toimilupaa laajempaa.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja saa aloittaa omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen Suomessa saatuaan sitä koskevan ilmoituksen kotijäsenvaltionsa ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta. Momentti perustuu AIFMD:n 33 artiklan 4 kohdan viimeiseen kappaleeseen, jota ei ole muutettu MIFID II:ssa. Säännöksen sanamuodon on kuitenkin katsottava pitävän sisällään jatkossa myös omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen artiklan 1 ja 2 kohdan muutosten johdosta.

5 §. *Toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus markkinoida vaihtoehtorahastoa Suomessa.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

6 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi MIFID II:n 92 artiklan täytäntöönpanon sekä tämän luvun 2 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta. Kumottavaksi ehdotettu pykälä on ollut kansallista sääntelyä, joka on sallinut ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan tarjota sijoituspalvelua Suomessa AIFMD:n alkuperäisiä vähimmäisvaatimuksia laajemmin Finanssivalvonnan myöntämällä luvalla (HE 94/2013 vp, s. 170). EU:ssa ei ole aiemmin otettu käyttöön harmonisoitua toimintatapaa vaihtoehtorahastojen hoitajan tarjoamien sijoituspalvelujen osalta. Tilanne on kuitenkin MIFID II:n 92 artiklan myötä muuttunut, sillä AIFMD:n 33 artiklan mukainen ilmoitusmenettely on ulotettu koskemaan vaihtoehtorahastojen hoitamisen lisäksi myös AIFMD:n 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista. Jatkossa ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa säädettäisiin tämän pykälän sijaan saman luvun 2 §:ssä.

7 §. *Asetuksenantovaltuus.* Pykälässä oleva maininta mahdollisuudesta antaa valtiovarainministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä 6 §:n 3 momentissa tarkoitettun Finanssivalvonnan luvan edellytyksistä ehdotetaan poistettavaksi 6 §:n kumoamisen johdosta.

21 luku **Finanssivalvontaa koskevat säännökset**

3 §. *Vaihtoehtorahastojen hoitaminen ja sijoituspalvelun tarjoaminen ETA-valtiossa.* Pykälän otsikko ja 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän otsikkoon lisättäisiin maininta sijoituspalvelun tarjoamisesta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin 19 luvun 1 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta siten, että se sisältäisi myös vaihtoehtorahastojen hoitajan tarjoamat omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelut. Nykyisen 1 momentin mukaiset Finanssivalvonnan toimenpiteet perustuvat AIFMD:n 33 artiklan 4 kohdassa säädettyihin vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen velvollisuuksiin. AIFMD:n 33 artiklan 4 kohdan mukaan valvontaviranomainen saa toimittaa asiakirjat toiselle valvontaviranomaiselle vain, jos vaihtoehtorahastojen hoitaja noudattaa ja aikoo noudattaa kyseistä direktiiviä hoitaessaan vaihtoehtorahastoa ja jos se muuten noudattaa kyseistä direktiiviä. AIFMD:n 33 artiklan 1 ja 2 kohdan muutosten johdosta Finanssivalvonnan varmistumisvelvollisuuden on katsottava koskevan jatkossa myös sitä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja noudattaa tätä lakia tarjotessaan

omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja. Finanssivalvonnan olisi lisäksi varmistettava, että omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoaminen kuuluu vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaun, jos Finanssivalvonnan saama 19 luvun 1 §:n mukainen ilmoitus koskee näitä palveluja.

6 §. *Hoitoa, sijoituspalvelun tarjoamista tai markkinointia koskevien tietojen muuttuminen.* Pykälän otsikko ja 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän otsikkoon lisättäisiin maininta sijoituspalvelun tarjoamista koskevista tiedoista. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin 19 luvun 1 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta siten, että Finanssivalvonnan olisi tarvittaessa kiellettävä myös omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoaminen ETA-valtiossa siinä tapauksessa, että kyseisessä momentissa säädetyt kriteerit täytyisivät. Säännös perustuu AIFMD:n 33 artiklan 6 kohdassa säädettyihin vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen velvollisuuksiin, joita ei ole MIFID II:ssa muutettu. Näiden velvollisuuksien on kuitenkin katsottava koskevan myös AIFMD:n 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista 33 artiklan 1 ja 2 kohdan muutosten johdosta.

22 luku **Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen**

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano.* Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Lakiin lisättäisiin siirtymäsäännös, jonka mukaan voimassa olevan lain mukaista henkilökohtaisten liiketoimien vuosi-ilmoitusta Finanssivalvonnalle ei tarvitsisi toimittaa enää vuoden 2017 osalta, sillä kyseinen vuosi-ilmoitusvelvollisuus ehdotetaan poistettavaksi.

1.11 **Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta**

1 luku **Yleiset säännökset**

3 §. *Määritelmät.* Säännöksen 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

2 luku **Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskustapuoli**

16 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet.* Ehdotettu säädös perustuu EU:n arvopaperikeskuksen 73 artiklaan ja muilta osin voimassa oleva säädös ehdotetaan kumottavaksi, sillä kyse on MIFID:iin perustumattomasta kansallisesta lisäsääntelystä. MIFID II:n nojalla annettu komission delegoitu asetus sisältää MIFID I:tä vastaavat säännökset henkilökohtaisista liiketoimista.

19 §. *Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri.* Säännöksen 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, sillä sisäpiirirekistereitä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskevat nykyiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan kumottavaksi.

21 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.* Säännöksen 2 momentista ehdotetaan poistettaviksi tarpeettomina viittaukset henkilökohtaisia liiketoimia ja sisäpiirirekisterin vuosi-ilmoituksia koskeviin säännöksiin sekä viittaukset sijoituspalvelulain vastaaviin määräyksenantovaltuuksiin.

3 luku **Selvitysosapuoli ja tilinhoitaja**

1 §. *Selvitysosapuolen oikeuksien myöntäminen.* Säännöksen 4 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus valtiovarainministeriön asetukseen. Komissio on antanut MIFID II -direktiiviä täydentävän suoraan sovellettavan delegoidun asetuksen, joka koskee sijoituspalveluyritysten toimilupakäsittelyyn liittyviä tietoja ja vaatimuksia. Uusi sääntely korvaa valtiovarainministeriön asetuksen (234/2014) säännökset sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä, joten viittaus asetukseen ei ole enää tarpeellinen.

5 §. *Arvopaperikeskuksen ja selvitysosapuolen panttioikeus.* Säännöksen 4 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain kaupapaikkaa koskevasta muutoksesta. Lisäksi säännökseen ehdotetaan lisättäväksi tarkka lakiviittaus uuteen kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin.

6 §. *Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen.* Säännöksen 1 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain uudesta säädöskokoelmanumerosta.

11 §. *Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan.* Säännöksen 1 momenttiin ehdotetaan teknisiä muutoksia, jotka johtuvat sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

6 luku **Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet ja osuudet**

8 §. *Yhtiöt, joiden osakkeella ei käydä kauppaa kauppapaikalla.* Ehdotettu säännös olisi uusi. Säännöksen taustalla on eduskunnan vastaus EV 44/2017 vp hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp), jossa eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy viipymättä valmistelemaan lainsäädäntöä, jonka nojalla kielletään suomalaisen listaamattoman osakeyhtiön osakkeiden liittäminen ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään.

Yhtiöiden oikeudesta valita mikä tahansa EU-alueella toimiva arvopaperikeskus säädetään arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 909/2014, jäljempänä *EU:n arvopaperikeskusasetus*. Valintaoikeus koskee EU:n arvopaperikeskusasetuksen 49 artiklan mukaan kuitenkin ainoastaan yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskemilla arvopapereilla käydään kauppaa kauppapaikoilla.

Suomessa toimivan arvopaperikeskuksen ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään on mahdollista liittää myös sellaisia arvo-osuuksia, joilla ei käydä kauppaa kauppapaikoilla. Tällöin kiello kohdistuisi eduskunnan edellyttämällä tavalla ainoastaan ns. listaamattomiin yhtiöihin, joiden osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään Suomessa. Jos yhtiön osakkeella ei käydä kauppaa kauppapaikoilla, ei osakkeita ole arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 2 §:n mukaan pakko liittää arvo-osuusjärjestelmään.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain kaupapaikkaa koskeva määritelmäsäännös sisältää säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän lisäksi organisoidun kaupankäyntijärjestelmän määritelmän. Säännös vastaa MIFID II -direktiivin määritelmää. Organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä käydään kauppaa vieraan pääoman ehtoisilla rahoitusvälineillä, kuten esimerkiksi joukkovelkakirjalainoilla. Liikkeeseenlaskijan valintaoikeutta koskevan EU:n arvopaperikeskusasetuksen 49 artiklan sanamuodossa puhutaan sään-

nellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän lisäksi kauppapaikasta. Eduskunnan ponnien nimenomaiseksi täytäntöönpanemiseksi säännöksessä on noudatettu asetuksen sanamuotoa, vaikkei organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä voida käydä kauppaa osakkeilla.

8 luku Erinäiset säännökset

1 §. Salassapitovelvollisuus. Säännöksen 3 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Lakiin lisättäisiin siirtymäsäännös, jonka mukaan voimassa olevan lain mukaisia henkilökohtaisia liiketoimia ja sisäpiirirekisterejä koskevia vuosi-ilmoituksia Finanssivalvonnalle ei tarvitsisi toimittaa enää vuoden 2017 osalta, sillä kyseiset vuosi-ilmoitusvelvollisuudet ehdotetaan poistettavaksi.

1.12 Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista

1 §. Soveltamisala. Säännöksen 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

1.13 Rahoitusvakuuslaki

3 §. Määritelmiä. Säännöksen 2 momentin 3 kohtaan ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

1.14 Laki arvo-osuustileistä

5 a §. Säännöksen 3 momenttiin ehdotetaan teknisluonteista täsmennystä.

1.15 Laki arvopaperitileistä

1 §. Soveltamisala. Säännöksen 2 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu sijoituspalvelulain muuttuneesta pykälänumeroinnista.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan muutosta, joka johtuu säilytyspalvelun muuttumisesta sijoituspalvelusta oheispalveluksi. Keskeistä on, kuten lain alkuperäisissä esitöissä (HE 32/2012 vp s. 254) todetaan, että laissa tarkoitetut säilyttäjät ovat riittävän julkisen valvonnan alaisia. Ehdotettu säilyttäjän määritelmä vastaisi asiallisesti mahdollisimman paljon nykyistä.

Säännös kattaisi jatkossakin sijoituspalveluyritykset ja muut sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n 1 momentissa sekä 2 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetut yritykset, jos ne harjoittavat säilyttämistä laissa sallittuna oheis- tai liitännäispalveluna. Sijoituspalvelun tarjoajille ja sijoitustoiminnan harjoittajille sallituista oheis- ja liitännäispalveluista säädetään sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n lisäksi mainitun lain 4 ja 5 luvussa sekä luottolaitoksia, sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevassa lainsäädännössä, jossa viitataan sijoituspalvelulakiin. Arvopaperikeskukselle oheispalveluna sallitusta säilyttämisestä säädetään EU:n arvopaperikeskusasetuksessa. Nykyiseen tapaan säilyttäjänä pidettäisiin myös arvo-osuustileistä annetussa laissa tarkoitettua omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa silloinkin, kun kyse ei ole mistään edellä tarkoitettua yrityksestä.

1.16 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

1 luku **Yleiset säännökset**

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 18 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

6 §. Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet. Pykälän 3 momentin 6 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

7 luku **Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**

6 §. Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen. Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia siten, että viittaukset voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

12 luku **Viraston toimivaltuudet**

2 §. Liitännäisvaltuudet. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

18 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

2 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

1.17 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta

7 luku **Erinäiset säännökset**

10 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälässä oleva maininta hallinnollisten seuraamusten käsittelystä markkinaoikeudessa ehdotetaan poistettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta.

1.18 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

3 §. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä. Pykälän 3 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevan sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun merkittävän sidoksen määritelmään muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

1.19 Maksupalvelulaki

3 §. *Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat.* Pykälän 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

1.20 Maksulaitoslaki

3 §. *Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat.* Pykälän 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

1.21 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentin 16 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulakiin ehdotettuja muutoksia.

4 §. *Määritelmät.* Pykälän 16 kohdan a alakohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

9 luku Erinäiset säännökset

4 §. *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa viitattaisiin muutoksenhaun osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ään. Esityksen 3. lakiehdotuksen mukaisesti muutoksenhaku Finanssivalvonnan tekemiin päätöksiin keskitettäisiin Helsingin hallinto-oikeudelle. Muutosta Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Finanssivalvonnan valtuudet rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä koskevassa laissa ovat hyvin samankaltaiset kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Kun muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätöksistä on pidetty perusteltuna keskittää asiantuntemuksen ja osaamisen varmistamiseksi yhteen hallinto-oikeuteen, samaa periaatetta noudatettaisiin myös muutoksenhakuun rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain nojalla tehtäviin Finanssivalvonnan päätöksiin.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti muiden säädösmuutosten kanssa 3 päivänä tammikuuta 2018.

Siirtymäsäännös. Lakiin lisättäisiin siirtymäsäännös, jonka nojalla missä tahansa hallinto-oikeudessa vireillä oleva muutoksenhakuasia Finanssivalvonnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen ratkaistaan voimassa olevan lain nojalla eikä asiaa siirretä Helsingin hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Jos muutoksenhakuaika ei ole umpeutunut, noudatetaan myös voimassa olevaa lakia.

1.22 Kiinteistörahastolaki

3 §. *Muut määritelmät.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

19 §. *Arvopaperimarkkinalakin soveltaminen.* Pykälään ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaaviin säännöksiin.

1.23 Laki sidotusta pitkäaikaissästämisestä

6 §. *Säästövarojen sijoittaminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia siten, että viittaukset voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittauksiksi 2. lakiehdotukseen ja sen vastaaviin säännöksiin.

1.24 Tilintarkastuslaki

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 8 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

6 luku Hyväksyminen ja rekisteröinti

9 §. *Tilintarkastajarekisteri.* Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevassa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuun pörssiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaavaan määritelmään.

9 luku Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö

3 §. *Kansainvälinen valvontayhteistyö.* Pykälän 2 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevassa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuun säänneltyyn markkinaan muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotuksen vastaavaan määritelmään.

1.25 Laki verotusmenettelystä

15 §. *Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia. Viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen ja viittaus voimassa olevassa sijoituspalvelulaissa tarkoitettuihin johdannaissopimuksiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia.

17 §. *Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 12 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi säännellyn markkinan ja monikeskisen kaupankäyntijärjestelmän lisäksi myös arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa uudessa laissa tarkoitettussa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

1.26 Laki holhustoimesta

34 §. Pykälän 1 momentin 13 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta siten, että viittaus voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin muutettaisiin vastaamaan sijoituspalvelulain muuttunutta pykälänumerointia. Lisäksi viittaus voimassa olevaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi 2. lakiehdotukseen.

1.27 Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Kilpailu- ja valvonta-asiat. Pykälän 1 momentin 7 kohta ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain seuraamusmaksun määräämistä ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta. Markkinaoikeuden kilpailu- ja valvonta-asioina käsittelemiin asioihin eivät siten enää kuuluisi Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyt asiat.

1.28 Kuluttajansuojalaki

7 luku Kuluttajaluotot

9 §. Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti viitearvoasetuksen 57 artiklan täytäntöön panemiseksi. Momentissa tarkoitetut tiedot olisi annettava erillisellä asiakirjalla. Niitä ei siis saa sisällyttää ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeeseen. Estettä ei ole kuitenkaan sille, että asiakirja liitetään mairittuun lomakkeeseen.

7 a luku Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

4 §. Yleinen tiedonantovelvollisuus. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti viitearvoasetuksen 58 artiklan täytäntöön panemiseksi. Momentissa tarkoitetut tiedot olisi pidettävä kuluttajien yleisesti saatavilla paperilla tai sähköisesti osana yleistietoja, jotka luotonantajan ja luotonvälittäjän on annettava tarjoamistaan luotoista.

1.29 Laki talletuspankkien yhteenliittymästä

9 §. Tilinpäätös ja tilintarkastus. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi nyt ehdotetun luottolaitoslain 12 luvun 12 §:ää vastaavasti. Ehdotuksen mukaan keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten ja niiden tytäryritysten olisi laadittava yhdistelty puolivuosisikatsaus niin kuin pykälän 2 momentissa ja nyt muutettavassa luottolaitoslain 12 luvun 12 §:ssä säädettäisiin.

2 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallituksen esityksen kohteena oleva lainsäädäntö on pääosiltaan säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (katso esimerkiksi HE 32/2012 ja PeVL 17/2012 vp.). Finanssivalvonnasta annettu laki on useaan otteeseen ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Lakiehdotuksiin sisältyvät Finanssivalvonnalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyypisiä.

Valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellistä on, että ehdotuksessa on lähes yksinomaan kyse Euroopan unionin lainsäädännön implementoinnista. Implementoinnin kohteena oleva direktiivi (MIFID II) sisältää lisäksi verraten vähän kansallista liikkumavaraa, jota käytettäessä on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla (esimerkiksi PeVL 44/2016 vp ja PeVL 2/2017 vp). Liikkumavaraa rajoittaa erityisesti direktiivin nojalla annettu ja sitä tarkentava poikkeuksellisen laaja ja yksityiskohtainen komission sääntely. Komission hyväksymät tekniset standardit sekä sen antamat delegoidut säädökset ovat myös yhtä poikkeusta lukuun ottamatta suoraan sovellettavia asetuksia. ESMA antaa lisäksi runsaasti ohjeistusta direktiivissä säädettyjen velvoitteiden tämentämiseksi ja noudattamiseksi.

Direktiivi sallii vain muutamissa kohdin, poikkeustapauksiin perustuen, mahdollisuuden jäsenvaltioille asettaa sijoituspalveluyrityksille direktiivin säännökset ylittäviä kansallisia lisävaatimuksia. Tällaiset lisävaatimukset on ilmoitettava komissiolle, joka antaa lausunnon niiden oikeasuhteisuudesta ja perusteluista. Jäsenvaltioilla on lisäksi joissakin poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisuus pitää voimassa sellaisia kansallisia lisävaatimuksia, jotka on ilmoitettu komissiolle jo aiemmin.

Lakiehdotuksessa edellä mainittua kansallista liikkumavaraa on käytetty vain muutamassa kohdin. Direktiivin 24 artiklan 12 kohdan viidennen alakohtaan perustuen esityksen 1. lakiehdotuksen 7 luvun 12—14 §:ssä sekä 2. lakiehdotuksen 3 luvun 29—31 §:ssä ehdotetaan kyseisille markkinaosapuolille velvollisuutta tehdä nykyistä sääntelyä vastaten sisäpiiri-ilmoitus ja ylläpitää sisäpiirirekistereitä.

2.1 Omaisuudensuoja, sopimusvapaus ja elinkeinovapaus

Esitykseen sisältyvän 2. lakiehdotuksen 10 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta asettaa määrälliset raja-arvot (positiolimiitit) hyödykejohdannaisille, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä tai tällaisia hyödykejohdannaisia taloudelliselta kannalta vastaaville johdannaisille ja voi vaatia Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, 5 §:ssä tarkoitettua muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muuta henkilöä noudattamaan raja-arvoa, vähentämään omistustaan tai positioitaan pykälässä tarkoitetuissa rahoitusvälineissä sekä kieltämään näiden hankkimisen. Lisäksi 3. lakiehdotuksen 37 d §:ssä ehdotetaan Finanssivalvonnalle kyseisten hyödykejohdannaispositioiden valvontaan liittyvää valtuutta. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voisi velvoittaa säännöksessä tarkoitettua henkilöä toteuttamaan toimenpiteitä position tai vastuun koon pienentämiseksi tai rajoittaa henkilön mahdollisuutta tehdä hyödykejohdannais sopimuksia. Säännökset perustuvat direktiivin 57 artiklaan sekä 69 artiklan 2 kohdan o ja p alakohtaan.

Esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen 28 b §:n mukaan Finanssivalvonta voi myös määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää sijoituspalveluita tarjoavaa toimilupavalvottavaa ja sivuliikettä toimimasta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuna kaupankäyntiosapuolena tai organisoitun kaupankäyntijärjestelmän asiakkaana, jos tämä on rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä. Säännös perustuu direktiivin 70 artiklan 6 kohdan e alakohtaan.

Edellä Finanssivalvonnalle ehdotetut uudet toimivaltuudet ovat merkityksellisiä sekä perustuslain 15 §:ssä säädetyn omaisuudensuojan että perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden ja ammatin harjoittamisen vapauden rajoituksina. Kyseiset valtuudet perustuvat kuitenkin direktiiviin, eivätkä ne myöskään merkittävällä tavalla poikkea Finanssivalvonnalla lain mukaan jo nykyisin olevista valvonta- ja toimivaltuuksista, kuten esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ssä säädetystä toimeenpanokiellosta.

Esityksen 3. lakiehdotuksen 28 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa kyseisen säännöksen 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä. Säännös perustuu direktiivin 70 artiklan 6 kohdan d alakohtaan. Lisäksi kyseisen lakiehdotuksen 28 §:n uuden 6 momentin mukaan Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta viitearvoasetuksessa tarkoitettun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt viitearvoase-

tuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä. Säännös perustuu viitearvoasetuksen 42 artiklan 2 kohdan e alakohtaan.

Edellä tarkoitettut ehdotetut toimivaltuudet eivät ole luonteeltaan uusia, eivätkä poikkea Finanssivalvonnalle kyseisessä pykälässä jo nykyisin säädetyistä toimivaltuuksista. Kielto voi koskea vain tietyissä yhtiön johtotehtävissä toimimista ja se voidaan määrätä vain momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Perustusvaliokunta ei ole pitänyt edellä käsitellyn kaltaisia toimivaltuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina (esimerkiksi PeVL 28/2008 vp ja PeVL 67/2002 vp).

Ehdotettujen säännösten tarkoitus on osaltaan suojata markkinoilla toimivien sijoittajien ja muiden markkinaosapuolten etua sekä varallisuus oikeudellisia perusoikeuksia. Säännösten tarkoitus on samalla suojata yleistä luottamusta arvopaperimarkkinoiden tehokkaaseen ja puolueettomaan toimintaan. Säännösten suojelutarkoitus on näin merkityksellistä myös perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisen omaisuuden suojan turvaamisen kannalta. Ehdotettujen säännösten perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella myös suomalaisten arvopaperimarkkinoiden toimivuuden turvaamiseen liittyvillä yhteiskunnallisilla syillä. Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettujen perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät perusteet.

Esitykseen sisältyy myös muutamia uusia, EU-säännöksiin perustuvia toimilupavelvoitteita. Esityksen 2. lakiehdotuksen 8 luvun 1 §:n mukaan raportointipalvelun tarjoajana saa toimia vain kyseisessä luvussa tarkoitettun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja. Ehdotus perustuu MIFID II:n 59 artiklaan. Esityksen 3. lakiehdotuksen 4 §:n 4 momentin 10 kohdan mukaan muulla valvottavalla tarkoitettaisiin sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (*viitearvoasetus*) 34 artiklan perusteella. Esityksen 4. lakiehdotuksen 9 §:n 2 momentin mukaan joukkorahoituksen välitystä sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä voivat tarjota myös sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n nojalla toimiluvan saaneet sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut henkilöt, jotka sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainoastaan vastaanottavat ja välittävät edellä mainittuja rahoitusvälineitä. Ehdotus perustuu MIFID II:n 3 artiklan 1 kohtaan.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla. Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovapauteen. Lainsäädännön tarkoituksena on suojata finanssialan yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista.

Edellä mainitut toimilupaa koskevat säännökset ovat välttämättömiä paitsi edellä mainittujen rahoitusmarkkinalainsäädännön yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi myös MIFID II:ssa ja viitearvoasetuksessa asetettujen vaatimusten johdosta. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeinotoiminnan luvanvaraistamista on pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskun-

nallisten etujen sitä puoltaessa (esimerkiksi PeVL 15/2008, PeVL 9/2005 ja PeVL 45/2001). Nyt ehdotetulle toimilupasääntelylle on olemassa tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset syyt, kuten edellä on todettu. Ehdotettu sääntely myös täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

2.2 Hallinnolliset seuraamukset

Esitykseen sisältyvän 1. lakiehdotuksen 15 luvun 2 §:ssä ja 2. lakiehdotuksen 12 luvun 2 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta. Finanssivalvonta voi ehdotuksen mukaan määrätä kyseisiä seuraamusmaksuja seuraamukseksi laissa tai MIFIR:ssä säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 32/2005 vp, s. 2/II). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 32/2005 vp, s. 2—3). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II ja PeVL 74/2002 vp, s. 5/I). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (katso esimerkiksi PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp).

Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamusmaksusta vastaavat myös luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (esimerkiksi PeVL 55/2005 vp, PeVL 32/2005 vp ja PeVL 17/2012 vp).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 15 luvun 2 §:n 9 momentissa sekä 2. lakiehdotuksen 12 luvun 2 §:n 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettua seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojaan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen osalta jo nykyisin säädettyä. Säännöksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin velvoitteeseen sisältyvä itsekriminointisuojaan periaate voi myös muissa tilanteissa käytännössä estää seuraamusmaksun määräämisen. Näin esimerkiksi tilanteissa, joissa tietojen antaminen Finanssivalvonnalle voisi mahdollisesti johtaa rikosprosessin käynnistymiseen taikka tosiasiaa rikosoikeudelliseksi seuraamukseksi luonnehdittavan hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen. Arvopaperimarkkinoiden rikosoikeudellisiin ja hallinnollisiin seuraamussäännöksiin liittyen itsekriminointisuoja on käsitelty hiljattain myös eduskunnan lakivaliokunnassa (LaVL 8/2016 vp. 6—7). Itsekriminointisuojaan osalta lakivaliokunta totesi, että sen keskeisenä sisäl-

tönä on oikeus olla rikosasiassa todistamatta itseään vastaan ja oikeus olla myötävaikuttamatta oman syyllisyyden toteamiseen. Suoja kuuluu perustuslain 21 §:ssä turvatus oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin (PeVL 39/2014 vp, s. 4/I ja HE 309/1993 vp, s. 74/II). Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännössä itsekriminointisuoja on katsottu kuuluvan EIOS 6 artiklan 1 kohdassa turvatus oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ydinalueelle (esim. Saunders v. Yhdistynyt kuningaskunta, 17.12.1996).

Itsekriminointisuoja on otettava huomioon sekä hallinnollisten sanktioiden määräämistä koskevassa menettelyssä että rikosprosessissa. Lakivaliokunta katsoi, että ei ole kuitenkaan tarpeen säätää erillisiä säännöksiä, jotka koskisivat itsekriminointisuojaan juuri arvopaperimarkkinarikoksissa. Itsekriminointisuojaan vastaisesti hankittuja todisteita koskevasta hyödyntämiskiellosta säädetään oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 25 §:n 2 momentissa. Jos tiedot on annettu rikosprosessiin rinnastettavassa menettelyssä, on itsekriminointisuoja noudatettava vastavasti kuin rikosasian oikeudenkäynnissä (HE 46/2014 vp, s. 90).

Lakivaliokunta kiinnitti lisäksi huomiota siihen, että myöskään esimerkiksi rikoslain 29 luvun 11 ja 12 § eivät sisällä säännöksiä itsekriminointisuojusta, vaan ainoastaan kaksoisrangaistavuuden kiellosta. Edellä todetun perusteella lakivaliokunta katsoi, että hallituksen esityksessä ehdotettu sääntely on asianmukainen.

Edellä esitetyin perustein ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

2.3 Finanssivalvonnan norminantovaltuudet

Esityksessä ehdotetaan pääosin kumottavan Finanssivalvonnan nykyisiä määräystenantovaltuuksia. Tämä johtuu direktiivin nojalla annetusta ja sitä tarkentavasta poikkeuksellisen laajasta ja yksityiskohtaisesta komission sääntelystä. Komission hyväksymät tekniset standardit sekä sen antamat delegoidut säädökset ovat lähes yksinomaan suoraan sovellettavia asetuksia. Tästä syystä esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnalle vain muutamia uusia määräystenantovaltuuksia.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu kuin pykälän 1 momentissa tarkoitettu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisiin valtuutuksiin sisältyy asetuksenantovaltuuksiin verrattuna yleistä tarkkarajaisuutta koskeva pidemmälle menevä vaatimus, jonka mukaan valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Tällaisen valtuuden tulee olla soveltamisaltaan täsmällisesti rajattu.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 7 luvun 16 §:n 1 momentissa ja 10 luvun 16 §:ssä ehdotetaan Finanssivalvonnalle valtuutta antaa tarkempia määräyksiä komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanon edellyttämien tarkempien määräysten antamiseksi säännöksissä yksilöityjen säännösten osalta. Kyseisillä määräyksillä voitaisiin yksityiskohtaisemmin panna täytäntöön komission delegoidun direktiivin käytännön vaatimukset. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaisesti lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Tämän vuoksi tietyistä komission direktiivissä säädetyistä perusasioista ehdotetaan niiden merkittävyyden vuoksi säädettäväksi laissa. Ehdotetun 7 luvun 16 §:n 2 momentti sisältää valtuuden antaa tarkempia määräyksiä momentissa tarkoitettujen säännösten tarkemmasta sisälöstä. Tältä osin norminantovaltuudessa on kyse lähinnä teknisluonteisten ja yksityiskohtaisten määräysten antamisesta.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 3 luvun 36 §, 5 luvun 18 § ja 7 luvun 8 § sisältävät myös Finanssivalvonnalle annettavan määräystenantovaltuuden. Ehdotetut määräystenantovaltuudet vastaavat osin jo voimassa olevan lain sisältämiä määräystenantovaltuuksia. Joiltain osin tarkennetut uudet määräystenantovaltuudet ovat tarpeen direktiivin 53 artiklan ja 58 artiklan yksityiskohtaisten velvoitteiden riittävän tarkan täytäntöönpanon turvaamiseksi.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt useassa yhteydessä mahdollisena tällaisen määräystenantovallan osoittamista Finanssivalvonnalle tai sen edeltäjille (esimerkiksi PeVL 28/2008vp, PeVL 17/2004 vp ja PeVL 67/2002 vp). Säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, joita on pidettävä perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuina sääntelyn kohteeseen liittyvinä erityisinä syinä. Valtuudet ovat lain säännöksiin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan toiminnan luonne ja erityispiirteet. Perustuslakivaliokunta on myös vakiintuneesti katsonut, että valtuutusten täsmentämiseksi on valtiosäännön kannalta riittävää esimerkiksi sitoa niiden käyttäminen laissa siihen, mikä on tarpeen direktiiveissä tai muissa unionin säännöksissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi (esimerkiksi PeVL 12 ja 13/1996 vp sekä PeVL 17/2003 vp, s. 3). Finanssivalvonnan norminantoa rajoittaa lisäksi itsessään perustuslain 80 §:n 2 momentti (PeVL 24/2002 vp, s. 3/II).

Edellä esitetyillä perusteilla voidaan katsoa, että ehdotettu määräystenantovaltuus täyttää perustuslain 80 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset.

2.4 Oikeusturva

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi määrätä jatkossa kaikki seuraamusmaksut. Voimassa olevassa laissa markkinaoikeus määrää yli miljoonan euron ylittävät seuraamusmaksut Finanssivalvonnan esityksestä.

Seuraamusmaksun määrääminen suoraan valvontaviranomaisen toimesta tehostaisi ja nopeuttaisi seuraamusten määräämistä sekä vastaisi paremmin kansainvälistä käytäntöä. Nykyisin vain muutamassa jäsenvaltiossa oikeus taloudellisen seuraamuksen määräämiseen on jollakin muulla taholla, kuin rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisella itsellään. Näissäkin jäsenvaltioissa seuraamusmaksun määrää joko valvontaviranomaisen yhteyteen perustettu erillinen sanktiokomitea tai ministeriö tai keskuspankki. Yhdessäkään jäsenvaltiossa seuraamusten määräämisoikeus ei kuulu tuomioistuimelle (HE 39/2014 vp s. 27).

Markkinoiden tehokkaan toiminnan voidaan myös katsoa edellyttävän seuraamusjärjestelmän kykyä reagoida kielteisiin menettelytapoihin mahdollisimman nopeasti. Sanktioiden välittömyys kuuluu läheisesti yhteen sanktiovarmuuden kanssa. Prosessin nopeutuminen olisi myös omiaan vähentämään kaikkien osapuolten kustannuksia.

Seuraamusmaksujen määräämistä suoraan Finanssivalvonnan toimesta voidaan pitää perusteltuna myös siksi, että tällöin korkein hallinto-oikeus ei olisi ensimmäisenä muutoksenhakuasteena isommissakaan seuraamusmaksuissa. Seuraamusmaksuprosessin riippumattomuutta ja puolueettomuutta turvaa se, että seuraamusmaksun määräämiseen mahdollisesti johtava tutkinta ja asian valmistelu on Finanssivalvonnassa organisatorisesti eriytetty seuraamusmaksun määräämisestä vastuullisesta tahosta. Seuraamusmaksusta päätöksen tekee Finanssivalvonnan

johtokunta, jossa on jäseninä myös muita henkilöitä, kuin Finanssivalvonnan virkamiehiä. Johtokunnan jäsenillä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Seuraamusmaksuprosessiin sovelletaan myös sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa että hallintolaissa säädettyjä osapuolten oikeusturvaa koskevia säännöksiä. Seuraamusten laatu ja suuruus on määritelty varsin seikkaperäisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa. Lain 41 §:ssä on myös määritelty ne tekijät, jotka seuraamusmaksun määrän kokonaisarvioinnissa on otettava huomioon. Finanssivalvonta on lisäksi julkistanut oman ohjeen seuraamus- ja rikemaksujen suuruuteen vaikuttavista tekijöistä, jotka se ottaa huomioon seuraamusten mitoittamisessa.

Samalla 3. lakiehdotuksessa muutoksenhakua ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että ensisijaisena muutoksenhakutuomioistuimena Finanssivalvonnan päätöksiin olisi Helsingin hallinto-oikeus. Voimassa olevassa laissa muutoksenhaku ensimmäisenä muutoksenhakutuomioistuimena on säädetty Helsingin hallinto-oikeudelle, markkinaoikeudelle ja korkeimman hallinto-oikeudelle. Lisäksi 3. lakiehdotukseen ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka nojalla Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Oikeusministeriö on esitystä koskevassa lausunnossaan puoltanut valituslupaan perustuvan sääntelyvaihtoehdon lisäämistä 3. lakiehdotuksen 73 §:ään. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt aikaisemmassa tulkintakäytännössään valituslupajärjestelmää sinänsä perustuslain 21 §:n vastaisena. Toisaalta valiokunta on aiemmin huomauttanut sen olevan hallintolainkäytössä poikkeuksellinen järjestely ja tähdentänyt, että valituslupajärjestelmän laajentamiseen uusiin asiaryhmiin tulee suhtautua pidättyvästi (esimerkiksi PeVL 57/2010 vp, PeVL 48/2010 vp, PeVL 35/2009 vp, PeVL 33/2008 vp, PeVL 33/2006 vp, PeVL 4/2005 vp ja PeVL 23/1998 vp). Perustuslakivaliokunta on kuitenkin myöhemmin (PeVL 55/2014 vp) pitänyt tärkeänä, että oikaisuvaatimusjärjestelmän ja valituslupajärjestelmän johdonmukaista kehittämistä ja laajentamista jatketaan. Tässä yhteydessä on perustuslakivaliokunnan mukaan myös syytä arvioida, onko tulevaisuudessa hallintolainkäyttölakia syytä muuttaa siten, että valituslupasääntely olisi pääsääntö, jolloin poikkeuksista siihen säädettäisiin erikseen.

Hallinto-oikeudellista muutoksenhakujärjestelmää on perustuslakivaliokunnan mukaan syytä arvioida kokonaisuutena, josta valitusmahdollisuus korkeimpaan hallinto-oikeuteen muodostaa yhden osan (PeVL 32/2012 vp). Valiokunta kiinnittää erityisesti huomiota hallintoasioiden käsittelyssä ja muutoksenhakujärjestelmässä tapahtuneeseen kehitykseen. Yhä useammassa asiaryhmässä on nykyisin käytössä oikaisuvaatimusmenettely, jonka asemaa oikeussuojakeinona on vahvistettu muun muassa lisäämällä sitä koskevat yleissäännökset hallintolain 7 a lukuun. Oikaisuvaatimusmenettelyä voidaan pitää tavallaan muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena, vaikka kysymys ei olekaan tuomioistuimessa tapahtuvasta lainkäytöstä, minkä vuoksi se ei voi täyttää perustuslain 21 §:n 1 momentin vaatimusta siitä, että jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Lisäksi valiokunta huomauttaa, että alueellisten hallinto-oikeuksien asema on vahvistunut sekä lainsäädännöllisten toimenpiteiden että näiden tuomioistuinten asiantuntemuksen ja tehtävien lisääntymisen seurauksena. Yhä suurempi osa — nykyisin jopa noin puolet — korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapuvista asioista kuuluu ryhmiin, joissa muutoksenhaku edellyttää valituslupaa. Valiokunta on kehottanut valtioneuvostoa arvioimaan mahdollisuutta edelleen kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia hallintolainkäyttöä ylimmän asteen linjaratkaisuina ohjaavan tuomioistuimen suuntaan. Tällaiselle kehitykselle ei valiokunnan mielestä ole ollut estettä perustuslain ylimpien tuomioistuinten tehtäviä koskevan 99 §:n tai oikeusturvan takaavan 21 §:n sen paremmin kuin kansainvälisten ihmisoikeussopimustenkaan näkökulmasta (PeVL 32/2012 vp.).

Perustuslakivaliokunnan uudemman tulkintakäytännön (PeVL 32/2012 vp, PeVL 14/2013 vp, PeVL 55/2014 vp) mukaan tarkasteltaessa valituslupajärjestelmää ja sen laajentamista perustuslain 21 §:n kannalta on keskeistä varmistua siitä, että muutoksenhakujärjestelmä kokonaisuutena turvaa sekä oikeusturvan saatavuuden ja riittävyyden että asian käsittelyn niin joutuisasti kuin se on oikeusturvavaatimuksen valossa mahdollista. Valiokunnan mukaan järjestelmän soveltamisen tulisi kaikissa asiaryhmissä perustua yhtenäiseen ja johdonmukaiseen arvioon perustellun oikeussuojan tarpeesta. Tällöin on tarkasteltava etenkin sitä, turvaavtko korkeinta hallinto-oikeutta edeltävät muutoksenhakujärjestelyt kyseisessä asiaryhmässä asian laadun ja merkittävyyden edellyttämät oikeusturvatakeet. Valiokunta on antanut merkitystä myös sille, riittääkö korkeimman hallinto-oikeuden velvollisuus tai mahdollisuus valitusluvan myöntämiseen laissa säädettyjen perusteiden täytyessä turvaamaan oikeusturvan saatavuuden kyseisessä asiaryhmässä. Myönteisissä tapauksissa valituslupajärjestelmän soveltaminen on valiokunnan mielestä perustuslain 21 §:n valossa yleensä perusteltua.

Lausunnossaan PeVL 55/2014 vp perustuslakivaliokunta on arvioinut hallinnollisia seuraamuksia suhteessa niiden merkittävyyteen tai asian laatuun. Kokonaisarvioinnissa voidaan tällöin valiokunnan mukaan oikaisuvaatimusmenettelyn puuttumisesta huolimatta päätyä valituslupamenettelyyn ottaen huomioon esimerkiksi seuraamuksen vähäisyys ja oikeuskysymysten yksinkertaisuus sekä ne perusteet, joiden vuoksi korkeimman hallinto-oikeuden on hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan myönnettävä valituslupa.

Finanssivalvonnan tekemät päätökset ovat luonteeltaan hyvin erilaisia. Ne voivat kohdistua esimerkiksi oikeuteen harjoittaa tiettyä toimiluvanvaraista tai luvanvaraista toimintaa, toimilupavalvottavan johdon toiminnan rajoittamiseen tai hallinnollisiin seuraamuksiin. Tapauskohtaisesti Finanssivalvonnan päätökset voivat olla oikeudellisesti yksinkertaisia tai taloudellisesti vähämerkityksellisiä, mutta luokittelua on vaikeaa tehdä asiaryhmittäin. Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotettu valituslupamenettelyn muutos koskisi kaikkia Finanssivalvonnan päätöksiä mukaan luettuna hallinnollisia seuraamuksia koskevat päätökset. Esimerkiksi Finanssivalvonnan määräämät hallinnolliset rahamääräiset seuraamukset voivat vaihdella suuruudeltaan merkittävästi ja ne voivat kohdistua luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin.

Esityksen 3. lakiehdotukseen ehdotetun valituslupajärjestelmän muutoksen sekä ehdotetun muutoksenhakujärjestelmän kokonaisuutena voidaan katsoa turvaavan oikeusturvan saatavuuden ja riittävyyden, ensinnäkin siksi, että Finanssivalvonnan päätöksen voisi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta ennen korkeimmalle hallinto-oikeudelle osoitettua muutoksenhakua. Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen perusteiden täytyessä korkeimman hallinto-oikeuden olisi myönnettävä valituslupa. Ehdotetun muutoksenhakujärjestelmän kokonaisarvioinnissa voidaan huomioda myös se, että Finanssivalvonnan oikeus määrätä kaikki seuraamusmaksut itse, olisi omiaan edistämään asian viivytyksetöntä käsittelyä perustuslain 21 §:n edellyttämällä tavalla. Finanssivalvonnassa käyttöön otetut organisatoriset järjestelyt hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen mahdollisesti johtavan tutkinnan eriyttämisestä seuraamusmaksujen määräämisestä vastuullisesta tahosta turvaavat myös osaltaan henkilöiden oikeusturvaa.

Perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 2/2017 vp) on myös juuri hiljattain säädetty uusi laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017). Kyseisen lain 9 luvun 4 §:ssä säädetään tämän esityksen 3. lakiehdotusta vastaavasta muutoksenhakusäännöksestä, jonka mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei kuitenkaan nimenomaisesti käsitelty lain kyseistä muutoksenhakusäännöstä. Näin siitä huolimatta, että kyseisen lain rikkomisesta määrättävät hallinnolliset seuraamukset vastaavat enimmäismäärältään tässä esityksessä ehdotettuja.

Lakivaliokunnan samasta hallituksen esityksestä (HE 228/2016 vp) antamassa lausunnossa (LaVL 3/2017 vp) valituslupa-asiasta kuitenkin nimenomaisesti lausuttiin. Lakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että hallinto-oikeuksien yleisen kehittämislinjan mukaista on, että muutoksenhakua korkeimpaan hallinto-oikeuteen koskee pääsääntöisesti valituslupajärjestelmä. Näin korkeimman hallinto-oikeuden asemaa ylimpänä tuomioistuimena voidaan kehittää oikeuskäytäntöä ohjaavan tuomioistuimen suuntaan. Edellä todetun vuoksi ja saamaansa selvitystä arvioituaan lakivaliokunta katsoi, että oikeusturvan näkökulmasta kyseisen esityksen 1. lakiehdotuksessa tarkoitettujen valvontaviranomaisten päätöksiä koskevien valitusten osalta yksi suora muutoksenhakuaste on riittävä. Valiokunnan näkemyksen mukaan oikeuskäytäntöä on mahdollista kehittää asianmukaisesti myös hallinto-oikeuksien tasolla ja valituslupajärjestelmää soveltaen. Edellä todetun johdosta lakivaliokunta esitti, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 9 luvun 4 §:n 1 momenttia täydennetään niin, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Edellä esitetyin perustein ehdotettua muutoksenhakusääntelyä voidaan kokonaisuutena pitää perustuslain mukaisena.

Hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevan voimaan 3 päivänä tammikuuta 2018. Lait ehdotetaan tulemaan voimaan samanaikaisesti, kun MIFIR:iä on ryhdyttävä soveltamaan.

Esityksen 1.—3., 5., 9.—11., 21. ja 27. lakiehdotuksiin sisältyy siirtymäsäännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa annettuihin Finanssivalvonnan päätöksiin ja markkinaoikeudessa viireillä oleviin muutoksenhakuasioihin ja valitusoikeuteen korkeimpaan hallinto-oikeuteen sovellettaisiin voimassa olevan FivaL 73 §:ää.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 2 §:n 5 momentti ja 9 luvun 9 §, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 2 §:n 5 momentti laissa 735/2016,

muutetaan 1 luku, 2 luvun otsikko, 1 §, 2 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 3 ja 3 a §, 3 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 8 §:n otsikko, 4 luvun otsikko sekä 1 ja 2 §, 5 luku, II osan otsikko, 6 luvun 1 § ja 2 §:n 2 ja 4 momentti, 7 luku, 8 luvun 2 §, 9 luvun 1—6 §, 10 luku, 12 luvun 2 §:n 4 momentti, 13 luvun 1 ja 6 §, 14 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti, 15 luku sekä 16 luvun 1 ja 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 166/2014, 2 luvun 3 § osaksi laissa 735/2016, 2 luvun 3 a § laissa 735/2016, 6 luvun 2 §:n 2 ja 4 momentti sekä 16 luvun 3 § laissa 623/2014, 8 luvun 2 § laissa 640/2016, 9 luvun 3 § osaksi laissa 166/2014, 9 luvun 4 § osaksi laissa 354/2014 ja 16 luvun 1 § osaksi laeissa 623/2014 ja 640/2016, sekä

lisätään 3 luvun 8 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 6 a, 6 b ja 7 a luku, 9 lukuun uusi 4 a, 10 ja 11 §, 11 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä 13 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa.

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

- 1) palvelua tarjotaan yksinomaan samaan konserniin kuuluvalla kirjanpitovelvolliselle;
- 2) toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun laissa, hallinnollisissa määräyksissä tai ammatikunnan eettisissä säännöissä erikseen säännellyn liike- tai ammattitoiminnan ohessa;
- 3) kauppaa käydään omaan lukuun muilla rahoitusvälineillä kuin hyödykejohdannaisilla taikka päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohdannaisilla, eikä tarjota muuta sijoituspalvelua tai harjoiteta muuta sijoitustoimintaa kyseisillä muilla rahoitusvälineillä, paitsi jos tämä:
 - a) toimii markkinatakaajana;

b) on säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsen tai osapuoli taikka käyttää suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, lukuun ottamatta finanssialan ulkopuolisia yhteisöjä, jotka toteuttavat kauppapaikassa liiketoimia, jotka vähentävät suoraan näiden finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen tai niiden konsernien liiketoimintaan tai rahoitustoimintaan liittyviä riskejä objektiivisesti mitattavissa olevalla tavalla;

c) soveltaa huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää; tai

d) käy kauppaa omaan lukuun toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja;

4) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoiminnan oheistoimintana käy kauppaa omaan lukuun hyödykejohtannaisilla, päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohtannaisilla, mukaan lukien markkinatakaajat, lukuun ottamatta henkilöitä, jotka käyvät kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja taikka jos liiketoiminnan harjoittaja tarjoaa muussa kuin omaan lukuun käytävässä kaupassa kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä sijoituspalveluja pääasiallisen liiketoiminnan kohteena oleville asiakkaille tai toimittajille edellyttäen, että:

a) liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ei ole sijoituspalvelun tarjoaminen, luottolaitostoiminta tai hyödykejohtannaisiin liittyvä markkinatakaus;

b) liiketoiminnan harjoittaja ei sovelta huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää; ja

c) liiketoiminnan harjoittaja ilmoittaa Finanssivalvonnalle vuosittain soveltavansa tässä kohdassa säädettyä poikkeusta ja Finanssivalvonnan pyynnöstä esittää perusteet toiminnan määrittämisestä oheistoiminnaksi;

5) liiketoiminnan harjoittaja tarjoaa sijoitusneuvontaa muun tämän lain soveltamisalan ulkopuolisen ammattitoiminnan yhteydessä edellyttäen, ettei sijoitusneuvonta ole maksullista.

Edellä 1 momentin 3 kohdan a—d alakohtaa ei sovelleta, jos toiminnanharjoittajaan sovelletaan 1 momentin 4 kohtaan tai 3 momentin 3 tai 5 kohtaan perustuvaa poikkeusta lain soveltamisalasta.

Tämä laki ei koske:

1) Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia, kansallisia keskuspankkeja, muita julkisia elimiä, joiden vastuulla on julkisen velan hoito tai jotka osallistuvat sen hoitoon unionissa, eikä jäsenvaltioiden perustamia kansainvälisiä rahoituslaitoksia, joiden tarkoituksena on hankkia rahoitusta ja antaa rahoitustukea niille jäsenilleen, joilla on tai joille uhkaa tulla vakavia rahoitusongelmia;

2) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytisyhteisöjä eikä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuja vaihtoehtorahastojen hoitajia, niiden säilytisyhteisöjä, erityisiä säilytisyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei tämän lain 4 ja 6 §:stä muuta johdu;

3) henkilöstörahastolaissa (934/2010) tarkoitettuja henkilöstörahastoja;

4) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja ulkomaisia vakuutusyhtiöitä eikä vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä;

5) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskaassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja;

6) päästökauppalaissa (311/2011) 6 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettuja toiminnanharjoittajia, jotka päästöoikeuksilla kauppaa käydessään eivät toteuta asiakastoimeksiantoja eivätkä tarjoa muita sijoituspalveluja tai harjoita muuta sijoitustoimintaa kuin kaupankäyntiä omaan lukuunsa, edellyttäen, että kyseiset henkilöt eivät sovelta huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää;

7) sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitettuja kantaverkonhaltijoita ja maakaasumarkkinalaissa (587/2017) tarkoitettuja siirtoverkonhaltijoita niiden hoitaessa kyseisten lakien tai verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY)

N:o 714/2009 tai maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2009 tai mainittujen asetusten nojalla hyväksytyjen verkkosääntöjen tai suuntaviivojen mukaisia tehtäviään, henkilöitä, jotka toimivat niiden puolesta palveluntarjoajina ja hoitavat niiden kyseisten säädösten tai kyseisten asetusten nojalla hyväksytyjen verkkosääntöjen ja suuntaviivojen mukaisia tehtäviä, sekä energiantasausjärjestelmän, johtoverkoston tai muun energian tarjonnan ja käytön pitämiseksi tasapainossa tarkoitetun järjestelmän ylläpitäjiä tai hallinnoijia niiden hoitaessa kyseisiä tehtäviä.

Edellä 3 momentin 7 kohdassa tarkoitettua poikkeusta on sovellettava kyseisessä kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittaviin henkilöihin ainoastaan siltä osin kuin ne harjoittavat hyödykejohdannaisiin liittyvää sijoitustoimintaa tai tarjoavat niihin liittyviä sijoituspalveluja kyseisen toiminnan harjoittamiseksi. Poikkeusta ei kuitenkaan sovelleta jälkimarkkinoiden toimintaan, mukaan lukien kauppapaikkaan jälkimarkkinoilla käytävää finanssisiirto-oikeuksien kauppaa varten.

Tämän lain soveltamisesta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettuun arvopaperikeskukseen ja 6 kohdassa tarkoitettuun ulkomaiseen arvopaperikeskukseen säädetään arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 73 artiklassa.

3 §

Osittaiset poikkeukset lain soveltamisesta

Tätä lakia ei sovelleta henkilöihin, jotka:

1) 1 luvun 15 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainoastaan vastaanottavat ja välittävät 1 luvun 14 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja tai tarjoavat kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa edellyttäen, että toimeksiantoja voidaan välittää ainoastaan luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle taikka sellaisessa kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä;

2) tarjoavat yksinomaan hyödykkeisiin, päästöoikeuksiin tai niiden johdannaisiin liittyviä sijoituspalveluja ainoana tarkoituksenaan suojata asiakkaidensa kaupalliset riskit, jos nämä asiakkaat ovat yksinomaan sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan 35 kohdassa määriteltyjä paikallisia sähköalan yrityksiä tai maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä maakaasualan yrityksiä, edellyttäen, että näillä asiakkailla on yhteisesti hallussaan 100 prosenttia kyseisten henkilöiden pääomasta tai äänioikeuksista, ne käyttävät yhteistä määräysvaltaa ja niitä koskee lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu poikkeus, jos ne tarjoavat kyseiset sijoituspalvelut itse; tai, jotka

3) tarjoavat yksinomaan päästöoikeuksiin tai niiden johdannaisiin liittyviä sijoituspalveluja ainoana tarkoituksenaan suojata asiakkaidensa kaupalliset riskit, jos nämä asiakkaat ovat yksinomaan kasviuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY 3 artiklan f alakohdassa määriteltyjä toiminnanharjoittajia, edellyttäen, että näillä asiakkailla on yhteisesti hallussaan 100 prosenttia kyseisten henkilöiden pää-

omasta tai äänioikeuksista, ne käyttävät yhteistä määräysvaltaa ja niitä koskee lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu poikkeus, jos ne tarjoavat kyseiset sijoituspalvelut itse.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin sovelletaan kuitenkin, mitä 2 luvun 1 §:ssä, 3 luvussa, 6 b luvussa, 7 luvun 7 §:n 4 momentissa, 9 §:ssä, 10 luvun 2 ja 3 §:ssä, 4 §:n 1 momentissa ja 2 momentissa, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n 1—3 momentissa, 6 §:n 5—8 momentissa, 7, 11, 12 ja 15 §:ssä sekä 15, 16 ja 16 a luvussa säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut henkilöt eivät saa pitää hallussaan asiakkaansa rahoitusvälineitä tai rahavaroja (asiakasvarat), eikä heillä saa olla velkaa asiakkaalleen. Kyseisillä henkilöillä on oltava niiden toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen Finanssivalvonnan riittäväksi arvioima ammatillinen vastuuvakuutus. Vakuutuksenantajalla on oltava kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtiossa*), jollei Finanssivalvonta hakemuksesta myönnä tästä poikkeusta. Vakuutuksen on lisäksi täytettävä seuraavat ehdot:

1) vakuutus on voimassa niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista henkilö on tämän lain mukaan vastuussa;

2) vakuutuksen määrä on vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti;

3) jos vakuutukseen sisältyy omavastuu, vakuutuksenantaja suorittaa vakuutuskorvauksen vahingon kärsineelle omavastuuta vähentämättä;

4) vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on syntynyt vakuutuskauden aikana tapahtuneen teon tai laiminlyönnin seurauksena ja jonka korvaamisesta on esitetty kirjallinen vaatimus ilmoituksen tekijälle tai vakuutuksenantajalle vakuutuksen voimassaoloaikana tai kolmen vuoden kuluessa vakuutuksen päättymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.

Tässä pykälässä tarkoitettun henkilön on sijoituspalveluita tarjotessaan annettava asiakkaalle selkeät tiedot siitä, että palvelun tarjoaja ei sovelleta kaikkia laissa asetettuja ammattipätevyys-, toiminnan järjestämis- ja menettelytapasäännöksiä.

4 §

Luottolaitokseen, rahastoyhtiöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoiminta sekä tarjoaa oheispalveluja, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 §:ssä, 6 b luvun 2 §:ssä, 7 luvun 2 §:ssä, 5—9 ja 12—15 §:ssä, 7 a luvussa, 9—11 luvussa, 13 luvun 1 §:ssä, siltä osin kuin se koskee sidonnaisasiamiehen käyttämistä, ja 6 §:ssä, 15 luvussa ja 16 luvun 2 §:ssä sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 3 luvun 16 §:n 1 momentissa, 4 luvun 6 §:n 2 momentissa, 5 luvun 12 ja 14 §:ssä, 6 luvussa ja arvosuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2 §:n 2 ja 4 momenteissa, 7 luvun 2, 5, 7—9 ja 11—16 §:ssä, 10 luvun 1—7 ja 15—16 §:ssä ja 9, 11 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2 §:n 2 ja 4 momenteissa, 7 luvun 2, 5, 7—9 ja 11—16 §:ssä ja 9—11 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 16 luvun 1 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen ja sen omistajien, toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasti edellä tässä pykälässä tarkoitettua luottolaitosta, rahastoyhtiötä ja vaihtoehtorahastojen hoitajaa sekä niiden omistajia, toimitusjohtajaa ja hallituksen jäseniä.

5 §

Ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovellettavat säännökset

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja sivuliikkeen välityksellä Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään 13 §:ssä, 2 luvun 2 §:n 1 momentissa, 4 luvun 1 §:n 1—3 ja 6 momentissa, 7 luvun 15 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9 ja 11—14 §:ssä ja 16 §:ssä, 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjoaa oheispalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen ja toiminnan osalta, mitä 13 §:ssä, 2 luvun 2 §:n 1 momentissa, 4 luvun 1 §:n 4—6 momentissa, 7 luvun 15 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9 ja 11—14 §:ssä ja 16 §:ssä sekä 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 §:ssä säädetään.

Ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja ulkomaisesta ETA-luottolaitoksesta, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, säädetään 4 luvun 2 §:n 7 momentissa.

Lain soveltamisesta ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa sivuliikettä perustamatta, säädetään 4 luvun 2 §:ssä.

Rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 (*EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen*) 14—26 artiklassa säädetään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevista vaatimuksista.

6 §

Ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuun ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 §:ssä, 7 luvun 15 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9 §:ssä, 11—14 §:ssä ja 16 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä sekä mitä 16 luvun 2 §:ssä säädetään.

Mitä 14 luvun 3 §:ssä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasti tässä pykälässä tarkoitettua ulkomaisista ETA-rahastoyhtiötä ja sen sivuliikkeen johtajaa sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja sen sivuliikkeen johtajaa.

7 §

Kolmannen maan yritykseen sovellettavat säännökset

Kolmannen maan yritykseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 13

§:ssä, 2 luvun 2 §:ssä, 5 luvussa, 7 luvun 2, 4, 5, 7, 9—11 ja 15—16 §:ssä, 7 a luvussa, 9 luvussa, 10 luvun 1—8 §:ssä, 9 §:n 2 momentissa, 11—13 §:ssä ja 16 §:ssä, 11 luvun 20—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja kolmannen maan yrityksestä, mitä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja kolmannen maan yrityksestä, sekä mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ssä säädetään luottolaitoksesta. Kolmannen maan yrityksen toimintaan sovellettavista vaatimuksista säädetään lisäksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 3—26 artiklassa.

Kolmannen maan yrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa vastaavuspäätöksen nojalla sivuliikkeen välityksellä tai sivuliikettä perustamatta säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 46—49 artiklassa.

8 §

Strukturoitujen talletusten myyntiin ja niitä koskevaan sijoitusneuvontaan sovellettavat säännökset

Sijoituspalveluyritykseen ja luottolaitokseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa Suomessa, sovelletaan näiden toimintojen osalta tämän lain 6 b luvun 2 §:ää, 7 luvun 2 §:n 2 ja 6 momenttia, 6 §:n 1—3 ja 5 momenttia, 7 ja 9 §:ää, 10 luvun 1—7, 9—11, 13, 15 ja 16 §:ää, 11 lukua ja 15 lukua sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ää.

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen ETA-luottolaitoksen Suomessa sijaitsevaan sivuliikkeeseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa Suomessa, sovelletaan näiden toimintojen osalta tämän lain 10 luvun 1—7, 9 ja 16 §:ää sekä 15 lukua.

Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeeseen, joka myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa Suomessa, sovelletaan näiden toimintojen osalta tämän lain 7 luvun 2 §:n 2 ja 6 momenttia, 7 ja 9 §:ää, 10 luvun 1—7, 9, 11, 13 ja 16 §:ää sekä 15 lukua.

9 §

Algoritmiseen kaupankäyntiin sovellettavat säännökset

Sen estämättä mitä 2 §:ssä säädetään, 7 a luvun säännöksiä algoritmisesta kaupankäynnistä sovelletaan myös sellaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin kaupankäyntiosapuoliin, joilta ei 2 §:n 1 momentin 4 kohdan ja 3 momentin 3, 5 ja 7 kohdan nojalla edellytetä tämän lain mukaista toimilupaa.

10 §

Positiolimiittien ja hyödykejohdannaispositioiden valvontaan ja raportointiin sovellettavat säännökset

Sen estämättä mitä 2 §:ssä säädetään, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 26 §:ää, 7 luvun 6 ja 8 §:ää ja 10 luvun 3—4 §:ää sovelletaan myös 2 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin.

Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU;

2) *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksella* rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 600/2014;

3) *sijoitusrahastodirektiivillä* siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY;

4) *vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetulla direktiivillä* vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/61/EU;

5) *luottolaitosdirektiivillä* oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/36/EU;

6) *EU:n vakavaraisuusasetuksella* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 575/2013;

7) *EU:n arvopaperikeskusasetuksella* arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 909/2014;

8) *EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014;

9) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

10) *Euroopan pankkiviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista;

11) *komission delegoidulla direktiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisen, tuotevalvontavelvoitteiden sekä välityspalkkioiden, provisioiden tai muiden rahallisten tai ei-rahallisten etujen tarjoamiseen tai vastaanottamiseen sovellettavien sääntöjen osalta annettua komission delegoitua direktiiviä (EU) 2017/593.

12 §

Euroopan unionin tekniset standardit ja delegoidut asetukset

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen ohella sijoituspalveluyrityksiä koskevia säännöksiä on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa ja delegoiduissa asetuksissa.

13 §

Sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys, ulkomainen ETA-luottolaitos, kolmannen maan yritys ja sivuliike

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoituspalveluyrityksellä* suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa;

2) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä, ulkomaisesta ETA-luottolaitosta ja kolmannen maan yritystä;

3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

4) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

5) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaista viranomaista;

6) *kolmannen maan valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kolmannen maan toimivaltaista viranomaista;

7) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen;

8) *ulkomaisella ETA-luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkomaista ETA-luottolaitosta, jolla on toimilupa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja;

9) *kolmannen maan yrityksellä* ulkomaista yritystä, joka olisi sijoituspalveluja tarjoava tai sijoitustoimintaa harjoittava luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, jos sen sääntömääräinen kotipaikka sijaitsisi Euroopan talousalueella;

10) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa sekä voidaan tarjota myös oheispalvelua; kaikkia sijoituspalveluyrityksen samaan jäsenvaltioon perustamia liiketoimipaikkoja pidetään yhtenä sivuliikkeenä silloin, kun sijoituspalveluyrityksen päätoimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamiehen.

14 §

Rahoitusväline

Tässä laissa *rahoitusvälineellä* tarkoitetaan:

- 1) arvopaperimarkkina- (746/2012) tarkoitettua arvopaperia;
- 2) sellaista yhteissijoitusyrityksen osuutta ja rahamarkkinavälinettä, joka ei ole 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperi;
- 3) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, tuotto, päästöoikeus, toinen johdannaissopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilittämällä sen nettoarvo;
- 4) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä jonkin osapuolen niin halutessa muutoin kuin maksukyvyttömyyden vuoksi tai sopimuksen päättyessä muusta syystä;
- 5) optiota tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, kun sillä käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä lukuun ottamatta tukkutason energiatuotetta, jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, ja joka on toteutettava kohde-etuus luovuttaen;
- 6) muuta kuin 5 kohdassa tarkoitettua optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, jos johdannaissopimusta ei ole tarkoitettu kaupallisiin tarkoituksiin ja se on muiden johdannaissopimusten kaltainen;
- 7) luottoriskin siirtoon tarkoitettua johdannaissopimusta;
- 8) hinnanerosopimusta;
- 9) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena ovat ilmastonvaihtelut, kuljetusmaksut, inflaatioasteet tai muut viralliset taloustilastot ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä, jonkin osapuolen niin halutessa muutoin kuin maksukyvyttömyyden vuoksi tai sopimuksen päättyessä muusta syystä, sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena ovat edellä tässä pykälässä mainitsemattomat varat, oikeudet, velvollisuudet, indeksit ja muut tunnusluvut ja joka on muiden johdannaissopimusten kaltainen, kun otetaan huomioon ainakin se, käydäänkö sillä kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;
- 10) päästöoikeutta, joka on tunnustettu kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (*päästökauppajärjestelmä*) vaatimuksia vastaavaksi sekä vastavuoroisesti yhteisön järjestelmän ja muiden kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien välillä .

15 §

Sijoituspalvelut tai sijoitustoiminta

Tässä laissa *sijoituspalvelulla* tai *sijoitustoiminnalla* tarkoitetaan:

- 1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (*toimeksiantojen välittäminen*);
- 2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun (*toimeksiantojen toteuttaminen*);
- 3) omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien liiketoimien toteuttaminen (*kaupankäynti omaan lukuun*);
- 4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle (*omaisuudenhoito*);

5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liike-toimeksi (*sijoitusneuvonta*);

6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostopositivisuus (*liikkeeseenlaskun takaaminen*);

7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai ostopositivisuuden antamista (*liikkeeseenlaskun järjestäminen*);

8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (*monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen*);

9) joukkovelkakirjojen, strukturoitujen rahoitustuotteiden, päästöoikeuksien tai johdannais-sopimusten kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa tarkoitettussa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä (*organisoidun kaupankäynnin järjestäminen*).

16 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa *luottolaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta.

Tässä laissa *rahoituslaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta.

17 §

Johto ja toimiva johto

Tässä laissa *johdolla* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen hallitusta ja, jos edellä mainitulla yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa sekä toimitusjohtajaa ja kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat sijoituspalveluyrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa.

Tässä laissa *toimivalla johdolla* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtajaa ja kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat sijoituspalveluyrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa.

18 §

Konserni, emoyritys ja tytäryritys

Tässä laissa *konsernilla*, *emoyrityksellä* ja *tytäryrityksellä* tarkoitetaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

19 §

Palveluyritys

Tässä laissa *palveluyrityksellä* tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 18 alakohdassa tarkoitettua oheispalveluyritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluja taikka muita vastaavia sijoitus-

tuspalveluyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle.

20 §

Omistusyhteisö

Tässä laissa *omistusyhteisöllä* tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20—21 alakohdassa tarkoitettuja yhteisöjä, joiden tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Finanssivalvonnan on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta tai sijoituspalveluyrityksestä on tullut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

21 §

Konsolidointiryhmä

Tässä laissa *konsolidointiryhmällä* tarkoitetaan konsernia, jonka muodostavat konsernin emoyritys, joka on suomalainen tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksenä oleva suomalainen tai ulkomainen omistusyhteisö (*konsolidointiryhmän emoyritys*), sekä emoyrityksen suomalaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, jotka ovat muita sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä (*konsolidointiryhmän tytäryritys*).

Konsolidointiryhmän emoyrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen ja siihen rinnastettavaan omistusyhteisön tytäryrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen sovellettavan konsolidoidun valvonnan soveltamisalasta säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 11—24 artiklassa.

22 §

Ulkoistaminen

Tässä laissa *ulkoistamisella* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluyritys olisi muutoin itse suorittanut.

23 §

Asiakas, ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

- a) sijoituspalveluyritystä;
- b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytisyhteisöä ja erityistä säilytisyhteisöä;
- d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua pörssiä;

e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta, ulkomaista arvopaperikeskusta sekä keskusvastapuolta;

f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskaassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;

h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettuja paikallisia yrityksiä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohtannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta kuin a—i alakohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa;

2) suuryritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria, Ahvenanmaan maakuntaa, ulkomaista valtiota ja osavaltiota sekä valtionvelkaa hoitavaa ulkomaista toimielintä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota sijoituspalveluyritys 2 momentin perusteella kohtelee ammattimaisena asiakkaana.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella muuta kuin 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua asiakasta tämän omasta pyynnöstä ammattimaisena asiakkaana, jos se arvioi, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja jos asiakas lisäksi täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

1) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

2) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

3) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalailla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa *ei-ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan muuta asiakasta kuin 1 momentissa tarkoitettua ammattimaista asiakasta.

Tässä laissa *asiakkaalla* tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, jolle sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoitus- ja oheispalveluja.

24 §

Hyväksyttävä vastapuoli

Tässä laissa *hyväksyttävällä vastapuolella* tarkoitetaan:

1) 23 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

2) 23 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena.

25 §

Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy

Tässä laissa *algoritmisella kaupankäynnillä* tarkoitetaan rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa tietokonealgoritmi määrittää automaattisesti toimeksiantojen yksittäisiä teki-joitä.

Tässä laissa *huippunopealla algoritmisella kaupankäyntimenetelmällä* tarkoitetaan mitä tahansa algoritmista kaupankäyntimenetelmää, jolle ovat ominaisia:

- 1) infrastruktuuri, jolla pyritään minimoimaan verkkoon liittyvä ja muuntyyppinen viive ja joka sisältää vähintään yhden seuraavista toimeksiantojen algoritmista kirjausta koskevista palveluista: erilaiset konesalipalvelut tai huippunopea suora sähköinen markkinoillepääsy;
- 2) järjestelmän määrittämä toimeksiantojen käynnistäminen, tuottaminen, reitittäminen tai toteuttaminen siten, että ihminen ei osallistu yksittäisiin liiketoimiin tai toimeksiantoihin; ja
- 3) korkea päivänsisäinen viestimäärä, joka koostuu toimeksiannoista, hintatarjouksista tai peruutuksista.

Tässä laissa *suoralla sähköisellä markkinoillepääsillä* tarkoitetaan järjestelyä, jossa kaupapapaikan jäsen tai osapuoli taikka asiakas antaa henkilölle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia, niin että henkilö voi välittää rahoitusvälineeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan kauppapaikkaan.

26 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *strukturoidulla talletuksella* talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EU 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määriteltyä talletusta, jonka pääoma voidaan maksaa kokonaan takaisin talletusajan päätyttyä ehdoin, joiden mukaisesti mahdollinen korko tai lisäkorko maksetaan tai sen maksamiseen kohdistuu riski, noudattaen kaavaa, jossa otetaan huomioon seuraavanlaisia tekijöitä:

- a) indeksi tai indeksien yhdistelmä, lukuun ottamatta vaihtuvakorkoisia talletuksia, joiden tuotto on suoraan sidoksissa korkoindeksiin, kuten Euriboriin tai Liboriin;
- b) rahoitusväline tai rahoitusvälineiden yhdistelmä;
- c) hyödyke tai hyödykkeiden yhdistelmä tai muut aineelliset tai aineettomat omaisuuserät, jotka eivät ole keskenään vaihdettavissa; tai
- d) valuuttakurssi tai valuuttakurssien yhdistelmä;

2) *talletustodistuksella* sellaisia arvopapereita, jotka ovat vaihdantakelpoisia pääomamarkkinoilla ja jotka edustavat sellaisen liikkeeseenlaskijan arvopaperiomistusta, jonka kotipaikka on muualla, mutta jotka voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla ja joilla voidaan käydä kauppaa erillään sellaisen liikkeeseenlaskijan arvopapereista, jonka kotipaikka on muualla;

3) *pörssilistatulla rahastolla* rahastoa, jonka osuuksista tai osakelajeista vähintään yksi on jatkuvan kaupankäynnin kohteena vähintään yhdessä kauppapaikassa siten, että vähintään yksi markkinatakaaja varmistaa, että sen osuuksien tai osakkeiden hinta kauppapaikassa ei poikkea merkittävästi nettoarvosta ja soveltuvin osin ohjeellisesta nettoarvosta;

4) *todistuksella* EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 27 alakohdassa määriteltyjä todistuksia;

5) *strukturoiduilla rahoitustuotteella* EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 28 alakohdassa määriteltyjä strukturoituja rahoitustuotteita;

6) *johdannaissopimuksella* EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyjä johdannaisia;

7) *hyödykejohdannaisella* EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 30 alakohdassa määriteltyjä hyödykejohdannaisia;

8) *tukkutason energiatuotteella* energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyjä tukkutason energiatuotteita;

9) *ristiinmyyntikäytännöllä* sijoituspalvelun tarjoamista yhdessä toisen palvelun tai tuotteen kanssa osana pakettia tai ehtona saman sopimuksen tai paketin osalta;

10) *markkinatakaajalla* henkilöä, joka rahoitusmarkkinoilla tarjoutuu käymään kauppaa jatkuvasti omaan lukuunsa ostamalla ja myymällä rahoitusvälineitä omaa pääomaansa vastaan itse määrittämissä hinnoin;

11) *toimeksiantojen toteuttamisella asiakkaiden lukuun* toimimista sopimusten tekemiseksi yhden tai useamman rahoitusvälineen ostosta tai myynnistä asiakkaan lukuun, ja tähän kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen liikkeeseenlaskemien rahoitusvälineiden myymistä koskevien sopimusten tekeminen niiden liikkeeseenlaskun ajankohtana;

12) *päämiehen lukuun täsmäytetyllä kaupankäynnillä* liiketoimea, jossa kaupan mahdollistava taho toimii liiketoimen ostajan ja myyjän välillä siten, ettei siihen kohdistu markkinariskiä liiketoimen toteutuksen missään vaiheessa, ja jossa liiketoimen molemmat puolet toteutetaan samanaikaisesti ja liiketoimi toteutetaan hintaan, josta kaupan mahdollistavalle taholle ei koidu muuta voittoa tai tappiota kuin aiemmin ilmoitettu palkkio, maksu tai kulut liiketoimesta;

13) *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 16 kohdassa tarkoitettua kauppojen sisäistä toteuttajaa;

14) *huomattavalla omistusosuudella* suoraa tai välillistä omistusosuutta sijoituspalveluyrityksessä, kun tämä osuus on vähintään 10 prosenttia osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY 9 ja 10 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon mainitun direktiivin 12 artiklan 4 ja 5 kohdassa vahvistetut osuuksien yhteen laskemista koskevat ehdot, tai kun sen nojalla on mahdollista vaikuttaa huomattavasti sen sijoituspalveluyrityksen johtamiseen, jossa omistusosuus on;

15) *merkittäväällä sidoksella* tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on sidoksena:

a) omistusyhteys eli suora tai määräysvallan kautta välillinen vähintään 20 prosentin omistusosuus yrityksen äänioikeuksista tai pääomasta;

b) määräysvalta eli emoyrityksen ja tytäryrityksen välinen yhteys kaikissa tietuystyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU 22 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa taikka samankaltainen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ja yrityksen välinen yhteys siten, että mahdollinen tytäryrityksen tytäryritys katsotaan näiden yritysten johdossa olevan emoyrityksen tytäryritykseksi;

c) molempien tai kaikkien pysyvä sidos samaan henkilöön määräysvallan kautta.

27 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta siten kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa.

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

1 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen luvanvaraisuus

Sijoituspalvelua saa tarjota tai sijoitustoimintaa saa harjoittaa vain tässä laissa tarkoitettun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä sijoitusneuvontaa saa tarjota tässä laissa tarkoitettun toimiluvan saanut elinkeinonharjoittaja. Yksityiselle elinkeinonharjoittajalle, tai oikeushenkilölle, jota johtaa yksi luonnollinen henkilö, myönnettävän toimiluvan edellytyksenä on, että käytössä on vaihtoehtoisia järjestelyitä, joilla varmistetaan kyseisen elinkeinonharjoittajan tai oikeushenkilön järkevä ja vakaa hoito sekä sen asiakkaiden etujen ja markkinoiden eheyden asianmukainen huomioiminen. Kyseisen elinkeinonharjoittajan ja luonnollisen henkilön on oltava riittävän hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä tietämys, taidot ja kokemus sekä hänen on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen tai sijoitustoiminnan harjoittaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:n 1 momentissa säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota tai sijoitustoimintaa saa harjoittaa suomalainen ja ulkomainen luottolaitos siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään, suomalainen rahastoyhtiö ja ulkomainen ETA-rahastoyhtiö siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään sekä suomalainen ja ulkomainen vaihtoehtorahastojen hoitaja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntiä saa järjestää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

3 §

Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja

Sijoituspalveluyritys saa myönnetyn toimiluvan mukaisesti sijoituspalvelun tai sijoitustoiminnan lisäksi:

- 1) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;
- 2) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja;
- 3) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua;
- 4) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyyskejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;
- 5) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen liittyviä palveluja;

6) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan;

7) tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaan lukuun, mihin kuuluvat säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, lukuun ottamatta EU:n arvopaperikeskusasetuksen liitteessä olevan A jakson 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperitilien ylläpitoa ylimmällä tasolla;

8) tarjota muuta kuin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;

9) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

Sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, saa lisäksi ylläpitää ja tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa tarkoitettuja raportointipalveluja.

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua. Joukkorahoituksen välittämisestä muulla kuin rahoitusvälineellä säädetään joukkorahoituslaissa (734/2016).

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen. Jos sijoituspalveluyrityksen on 11 luvun 1 §:n mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä *korvausrahasto*, Finanssivalvonnan on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto korvausrahastolta.

Hakemukseen on liitettävä sijoituspalveluyrityksen toimintasuunnitelma, josta ilmenevät ainakin suunnitellut liiketoimintamuodot ja organisaatorakenne sekä kaikki sellaiset tiedot, joiden perusteella Finanssivalvonta voi varmistua siitä, että sijoituspalveluyritys täyttää toimiluvan myöntämisaikana aiotulle toiminnalle tässä laissa ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin nojalla annetuissa komission asetuksissa ja päätöksissä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä, jollei 2 momentissa tarkoitetuista säännöksistä muuta johdu.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen, markkinoiden ylläpitäjän tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydettävä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeus-

henkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydetty erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.

2 §

Toimilupapäätös

Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut ja sijoitustoiminta sekä ne 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota ja harjoittaa. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että sijoituspalveluyrityksen omistajat täyttävät 4 §:ssä säädetty vaatimukset sekä sijoituspalveluyritys 6 ja 6 b luvussa, 7 luvun 1, 2, 4—9, 11—14 ja 16 §:ssä, 9 luvun 1—5, 10 ja 11 §:ssä ja 10 luvussa sekä 12 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetty vaatimukset. Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, on lisäksi täytettävä tälle toiminnalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 1—8, 10, 15, 16 ja 20—30 §:ssä säädetty vaatimukset. Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä tai tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, on lisäksi täytettävä tälle toiminnalle 7 a luvussa säädetty vaatimukset.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, jolla on huomattava omistusosuus sijoituspalveluyrityksessä, on oltava luotettava. Omistusosuuden laskemisessa sovelletaan, mitä 6 a luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään.

8 §

Toiminnan aloittaminen ja muutoksista ilmoittaminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kaikista toimiluvan myöntämisestä koskevien edellytysten olennaisista muutoksista.

4 luku

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen sekä ulkomaisen ETA-luottolaitoksen palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen aloittaminen tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos saa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa perustamalla sivuliikkeen Suomeen tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos ei ole perustanut sivuliikettä Suomeen ja edellyttäen, että ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen ETA-luottolaitoksen tarjoamat palvelut ja harjoittama toiminta kuuluvat sen kotijäsenvaltiossa saaman toimiluvan piiriin. Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tai sijoitustoiminnan yhteydessä

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen tai aloittaa 1 momentissa tarkoitetun sidonnaisasiamiehen käyttämisen sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut asiaa koskevan ilmoituksen sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot ja selvitykset:

1) tieto sivuliikkeen perustamisesta Suomeen ja perustettavan sivuliikkeen osoite ja yhteystiedot, tai ETA-valtio, jonka alueelle ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ei ole perustanut sivuliikettä mutta johon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä se aikoo käyttää Suomessa;

2) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettavasta sijoitustoiminnasta sekä tarjottavista oheispalveluista;

3) sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä sekä niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita se aikoo käyttää;

4) jos aiotaan käyttää yhtä tai useampaa 1 kohdassa tarkoitettua sidonnaisasiamiestä, kuvaus yhden tai useamman sidonnaisasiamiehen suunnitellusta käytöstä ja organisaatorakenteesta, joka sisältää raportointisuhteet ja josta käy ilmi, miten sidonnaisasiamiehet liittyvät sijoituspalveluyrityksen yhtiörakenteeseen;

5) osoite Suomessa, josta asiakirjoja on mahdollista saada;

6) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;

7) sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettu suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot. Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti sidonnaisasiamiehen toiminnan aloittamiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä ja mitä 2 momentissa säädetään sidonnaisasiamiehen käyttämisestä koskevasta ilmoituksesta, sovelletaan vastaavasti ulkomaisen ETA-luottolaitokseen.

Ulkomainen ETA-luottolaitos, joka aikoo käyttää 4 momentissa tarkoitettua sidonnaisasiamiestä, saa aloittaa sidonnaisasiamiehen käyttämisen sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut 2 momentissa tarkoitetut tiedot sisältävän ilmoituksen luottolaitoksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Sidonnaisasiamiehen käyttämisen saa aloittaa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

Jos 2 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos voi toteuttaa muutoksen Finanssivalvonnan saatua muutoksesta ilmoituksen kyseisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella ETA-luottolaitoksella on oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä edellyttäen että kyseiset palvelut ja sijoitustoiminta kuuluvat sen toimiluvan piiriin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla yrityksellä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä, jollei muualla laisissa toisissa säädetä.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen, jossa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) tieto aikomuksesta toimia Suomessa;
- 2) toimintaohjelma, joka sisältää tiedot tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettavasta sijoitustoiminnasta ja tarjottavista oheispalveluista sekä tiedot siitä, aikooko yritys käyttää kotijäsenvaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä ja mahdollisten sidonnaisasiamiesten nimet.

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys aikoo käyttää kotivaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä sijoituspalvelujen tarjoamisessa tai sijoitustoiminnan harjoittamisessa Suomessa, se voi aloittaa palvelujen tarjoamisen tai toiminnan harjoittamisen, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita yritys aikoo käyttää Suomessa. Finanssivalvonnan on julkaistava nämä tiedot.

Mitä 4 momentissa säädetään, sovelletaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka aikoo harjoittaa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa Suomessa kotijäsenvaltioonsa sijoittautuneen sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos 3 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi toteuttaa muutoksen, kun Finanssivalvonta on saanut muutoksesta ilmoituksen kyseisen sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti ETA-luottolaitokseen, jos sitä koskevat 5 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos on myöntänyt monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

5 luku

Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen perustamisen edellytykset

Kolmannen maan yrityksen, joka aikoo Suomessa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja 1 luvun 23 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetuille asiakkaille, on perustettava sivuliike Suomeen ja haettava Finanssivalvonnalta sivuliikkeelle toimilupa.

Sivuliikkeen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) palvelujen tarjoaminen tai sijoitustoiminnan harjoittaminen, jota varten kolmannen maan yritys hakee toimilupaa, on toimiluvanvaraista ja valvonnan alaista siinä kolmannessa maassa, johon yritys on sijoittautunut;

2) kolmannen maan yrityksellä on kolmannessa maassa toimilupa 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen ja toiminnan harjoittamiseen, jonka perusteella toimivaltainen viranomais kiinnittää huomiota rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF) suosituksiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta;

3) Finanssivalvonnan ja kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen välillä on yhteistyöjärjestelyt, joissa sovitaan viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta markkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen ylläpitämiseksi ja sijoittajien suojaamiseksi;

4) kolmannen maan ja Suomen välillä on sopimus, joka vastaa OECD:n (Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö) malliverosopimuksen 26 artiklassa vahvistettuja vaatimuksia ja jolla varmistetaan tehokas tietojenvaihto veroasioissa, joihin kuuluvat mahdolliset monenväliset verosopimukset;

5) sivuliikkeellä on vapaassa hallinnassaan riittävästi alkupääomaa;

6) sivuliikkeen johtoon nimetään yksi tai useampi luonnollinen henkilö, jotka kaikki täyttävät 6 b luvun 1 §:ssä mainituissa luottolaitostoinnasta annetun lain 7 luvun säännöksissä ja 6 b luvun 4 §:ssä säädetyt johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset;

7) kolmannen maan yritys kuuluu sijoittajien korvausjärjestelmistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/9/EY säädettyä korvausjärjestelmää vastaavaan järjestelmään taikka toimilupahakemuksen kohteena oleva sivuliike kuuluu 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon.

2 §

Sivuliikkeen toimilupahakemuksessa ilmoitettavat tiedot

Sivuliikkeen toimilupahakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot ja selvitykset:

1) kaikki olennaiset tiedot kolmannen maan yrityksestä kuten nimi, oikeudellinen muoto, sääntömääräinen kotipaikka, osoitetiedot, ylimmän hallintoelimen jäsenet, merkittävät osakkeenomistajat ja selvitys sille myönnetystä toimiluvasta;

2) kolmannen maan yrityksen valvonnasta kolmannessa maassa vastaavan viranomaisen nimi ja, jos niitä on useita, tiedot viranomaisten vastuualueista;

3) toimintasuunnitelma, jossa ilmoitetaan tarjottavat sijoituspalvelut tai harjoitettava sijoitustoiminta sekä tarjottavat oheispalvelut, sivuliikkeen organisaatorakenne ja kuvaus mahdollisesta ratkaisevan tärkeän toiminnon ulkoistamisesta kolmansille osapuolille;

4) sivuliikkeen johdosta vastaavien henkilöiden nimet ja tiedot siitä, että nämä henkilöt täyttävät 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettavat vaatimukset;

- 5) tiedot sivuliikkeen vapaassa käytössä olevasta pääomasta;
- 6) selvitys kolmannen maan sijoittajien korvausjärjestelmän tarjoamasta suojasta tai siitä, että kolmannen maan yritys on hakenut sivuliikkeen jäsenyyttä sijoittajien korvausrahastossa. Toimilupahakemuksesta on pyydetty lausunto sijoittajien korvausrahastolta. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimilupahakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä.

3 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Finanssivalvonnan on myönnettävä toimilupa kolmannen maan yrityksen sivuliikkeelle, jos toimiluvan myöntämiselle 1 luvun 7 §:n 1 momentissa ja 13 §:n 1 momentin 2, 9 ja 10 kohdassa sekä tämän luvun 1 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.

Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toimilupaa myönnettäessä on arvioitava sitä, vastaako yrityksen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmä korvausrahaston tarjoaman suojan tasoa ja laajuutta. Toimilupaa myöntäessään Finanssivalvonta voi päättää sivuliikkeen jäsenyydestä korvausrahastossa.

Sivuliikkeen toimilupaa koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään sijoitus-palveluyrityksen toimiluvasta annettavasta päätöksestä. Finanssivalvonnan on kymmenen työpäivän kuluessa toimilupahakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle 3 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetystä määräajasta ja valitusmahdollisuudesta.

Sivuliikkeen toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipai-kassa.

4 §

Poikkeus sivuliikkeen toimilupavaatimuksesta

Jos kolmannen maan yritys tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa tietyllä rahoitusvälineellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulle asiakkaalle tämän omasta yksinomaisesta aloitteesta, momentissa säädetty vaatimusta sivuliikkeen toimiluvasta ei sovelleta kyseisen palvelun tarjoamiseen tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen kyseiselle asiakkaalle eikä kyseisen palvelun tarjoamiseen tai toiminnan harjoittamiseen liittyvään suhteeseen. Kolmannen maan yritys ei saa markkinoida edellä tarkoitettulle asiakkaalle muutoin kuin sivuliikkeen välityksellä muita uusia sijoitustuotteita tai sijoituspalvelujen lajeja.

5 §

Sivuliikkeen toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa, jos kolmannen maan valvontaviranomainen on peruuttanut kolmannen maan yrityksen toimiluvan.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen

Kun Finanssivalvonta peruuttaa kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen val-

vonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty sekä yrityksen velvoitteet sivuliikkeen asiakkaille on täytetty.

Kolmannen maan yrityksen on viivytystä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava sivuliikkeen asiakkaille, miten sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille täytetään. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tässä momentissa tarkoitettua menettelyä.

Mitä 1 momentissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta ja 2 momentissa kolmannen maan yrityksen ilmoitusvelvollisuudesta sekä mitä 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta antaa tarkempia määräyksiä, sovelletaan rajoitettaessa 5 §:ssä tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä tarkoitettulla tavalla sivuliikkeen toimintaa.

7 §

Kolmannen maan yrityksen palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetuksen 46 artiklassa säädetään kolmannen maan yrityksen oikeudesta tarjota sivuliikettä perustamatta sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa oheispalveluin tai ilman niitä, joka on suunnattu unioniin sijoittautuneille hyväksyttävillä vastapuolille ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin II liitteen I osassa tarkoitetuille ammattimaisille asiakkaille, jos yritys on rekisteröity Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kolmansien maiden yrityksistä pitämään 48 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin, sekä rekisteröinnin edellytyksenä olevasta komission hyväksymästä vastaavuuspäätöksestä ja rekisteröinnin muista edellytyksistä.

Edellä 1 momentissa mainitun asetuksen 47 artiklan 3 kohdassa säädetään sellaisen kolmannen maan yrityksen, joka on sijoittautunut maahan, jonka lainsäädäntö- ja valvontakehys on tunnustettu vastaavaksi 1 kohdan mukaisesti, ja joka on saanut jäsenvaltiossa sivuliikkeen toimiluvan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 39 artiklan mukaisesti, oikeudesta tarjota sivuliikettä perustamatta toimilupansa mukaisia palveluja ja toimintoja unionin muissa jäsenvaltioissa 1 momentissa tarkoitetuille hyväksyttävillä vastapuolille ja ammattimaisille asiakkaille.

II OSA

TOIMINTAEDELLYTYKSET, HALLINTO JA OHJAUS SEKÄ TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä. Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman lukuun ottamatta 5 momentissa mainittua sijoituspalveluyritystä tulee muodostua yhdestä tai useammasta pääomaerästä, joista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a—e alakohdassa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka ei käy kauppaa omaan lukuunsa tai harjoita liikkeenlaskun takaamista taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä mutta jolla on lupa pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä 1 luvun 14 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisoppimuksilla, 8 kohdassa tarkoitetuilla hinnanosopimuksilla tai 9 kohdassa tarkoitetuilla johdannaisoppimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen 2 momentissa tarkoitettun sijoituspalveluyrityksen, jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman on oltava vähintään 50 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa ja jolla ei ole lupaa tarjota 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua oheispalvelua ja jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 5 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen. Edellä tässä momentissa säädetyn estämättä sellaiseen 1 §:n 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista tai omaisuudenhoitoa sovelletaan mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 95 artiklan 2 kohdassa säädetään. Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3—8 §:ssä säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka henkilöstön määrä on vähemmän kuin 250 ja taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa.

Mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen neljännessä osassa säädetään suurista asiakasriskeistä, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan tämän lain 1 luvun 15 §:n 1, 2, 4, 5 tai 7 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

6 a luku

Huomattavan omistusosuuden hankinta ja luovutus

1 §

Huomattavan omistusosuuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia huomattavan omistusosuuden sijoituspalveluyrityksestä, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta tai sijoituspalveluyrityksestä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 6, 7, 8 ja 8 a §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopaperien liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakuksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muutoin vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai sijoituspalveluyritys lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Sijoituspalveluyrityksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

- 1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;
- 2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista sijoituspalveluyrityksessä;
- 3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitettua tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Huomattavan omistusosuuden hankintaa koskeva rajoitus

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 1 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä ja kieltopäätöksen antamista koskevasta menettelystä mainitun lain 32 b §:ssä.

Ennen Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:ssä säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 1 §:ssä tarkoitettut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

6 b luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

1 §

Sijoituspalveluyrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Sijoituspalveluyrityksen hallintoon ja ohjaukseen sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1—3 ja 5—7 §:ssä ja 8 luvussa säädetään. Mainitun lain 8 luvun säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan c alakohdassa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

2 §

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävät

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen on määriteltävä hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan sijoituspalveluyrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää asiakkaiden etuja sekä markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja valvottava niiden täytäntöönpanoa.

Sen lisäksi, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä säädetään, sijoituspalveluyrityksen hallituksen on määriteltävä ja hyväksyttävä:

1) sijoituspalvelujen ja oheispalvelujen tarjoamiseen ja sijoitustoiminnan harjoittamiseen tarvittava organisaatio, johon sisältyvät henkilöstöltä vaadittava osaaminen ja kokemus, palvelujen tarjoamiseen ja sijoitustoiminnan harjoittamiseen tarvittavat voimavarat ja menettelyt ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus sekä noudatettavat säädökset ja määräykset;

2) tarjottaviin palveluihin ja tuotteisiin ja harjoitettuun toimintaan sovellettavat toimintaperiaatteet ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen riskinkantokyky, asiakkaiden laatu ja tarpeet sekä tarpeellisessa laajuudessa suoritettavat asiakkaiden stressitestaukset;

3) sijoituspalvelujen tarjoamiseen osallistuviin henkilöihin sovellettava palkitsemisjärjestelmä siten, että järjestelmä kannustaa vastuulliseen liiketoimintaan, asiakkaiden tasapuoliseen kohteluun ja eturistiriitojen välttämiseen asiakassuhteissa.

Hallituksen on arvioitava säännöllisesti sijoituspalvelujen ja oheispalvelujen tarjoamista ja sijoitustoiminnan harjoittamista koskevien strategisten tavoitteiden riittävyttä ja noudattamista, hallinto- ja ohjausjärjestelmien tehokkuutta ja palvelujen tarjoamisessa asiakkaille sovellettavia toimintaperiaatteita sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi.

Hallituksen jäsenten tulee saada käyttöönsä tehtävänsä täyttämiseen riittävät tiedot ja asiakirjat.

3 §

Sijoituspalveluyrityksen toimintaa tosiasiallisesti johtavien henkilöiden vähimmäismäärä

Sijoituspalveluyrityksen toimintaa tulee tosiasiallisesti johtaa vähintään kaksi 1 ja 4 §:ssä säädetty edellytykset täyttävää henkilöä.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset

Sijoituspalveluyrityksen johtoon kuuluvan tulee olla luotettava ja hyvämaineinen henkilö, joka ei ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa, ja jonka toimikelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

- 1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään; tai
- 2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa sijoituspalveluyrityksen johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Sijoituspalveluyrityksen johtoon kuuluvalla tulee olla sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnasta, siihen liittyvistä keskeisistä riskeistä sekä johtamisesta sellainen osaaminen ja kokemus kuin henkilön tehtävään sekä yrityksen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen nähden on tarpeen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua johtoa koskevista muutoksista.

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan myös omistusyhteisöön.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

1 §

Toimipaikka ja pääkonttori

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

2 §

Toiminnan luotettava järjestäminen

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön riittävät toimintaperiaatteet ja menettelytavat sen varmistamiseksi, että sen toiminta on järjestetty siten kuin tässä laissa säädetään ja että yritys, sen toimiva johto, työntekijät ja sidonnaisasiamiehet noudattavat laista tulevia veloitteita sekä kyseisten henkilöiden henkilökohtaisia liiketoimia koskevia sääntöjä.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet sijoituspalvelujen tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen jatkuvuuden ja säännönmukaisuuden turvaamiseksi.

Tätä varten sijoituspalveluyrityksen on käytettävä tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhteisia järjestelmiä, resursseja ja menettelyjä.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava moitteettomat hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, omat sisäiset valvontamekanismit, tehokkaat riskinarviointimenettelyt sekä tehokkaat valvonta- ja turvajärjestelyt tietojenkäsittelyjärjestelmiä varten.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään vakaat turvajärjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen, minimoida tiedon turmeltumisen ja luvattoman käytön riski ja estää tietojen vuotaminen ja jotka turvaavat tiedon luottamuksellisuuden kaikissa vaiheissa, rajoittamatta Finanssivalvonnan pääsyä tietoihin.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla se varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys.

3 §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädetyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitettun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos:

1) ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan; ja

3) laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan yhtä kymmenesosaa lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debentureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus

Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

HE 151/2017 vp

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskeissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

5 §

Ratkaisevan tärkeän operatiivisen toiminnon ulkoistaminen

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen kannalta ratkaisevan tärkeän operatiivisen toiminnon, jos sijoituspalveluyritys toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet aiheettoman operatiivisen lisäriskin välttämiseksi. Toiminnon ulkoistamista ei saa toteuttaa tavalla, joka heikentää olennaisesti yrityksen sisäisen valvonnan laatua tai haittaa sijoituspalveluyrityksen toiminnan viranomaisvalvontaa.

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säädetään 9 luvun 2 §:ssä.

6 §

Sidonnaisasiamies

Sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun. Sidonnaisasiamiehen on selkeästi ilmoitettava asiakkaalleen asemansa ja edustamansa sijoituspalveluyrityksen nimi.

Sidonnaisasiamies voi:

- 1) vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;
- 2) välittää rahoitusvälineitä asiakkaille;
- 3) antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille;
- 4) markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille.

Sijoituspalveluyritys vastaa, että sen nimeämä sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja että sillä on asianmukainen yleinen, taloudellinen ja ammatillinen tietämys ja pätevyys kyetäkseen tarjoamaan asiakkaalle sijoitus- tai oheispalvelua ja antamaan kaikki ehdotettua palvelua koskevat olennaiset tiedot ja että sidonnaisasiamies on rekisteröity jäljempänä 4 momentissa tarkoitettuun sidonnaisasiamiesrekisteriin. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, ettei sidonnaisasiamiehen muu toiminta aiheuta haittaa sijoituspalveluyrityksen toiminnalle.

Sidonnaisasiamies voi pitää hallussaan asiakasvaroja sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Jos sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun toisessa ETA-valtiossa, edellytyksenä on, että kyseinen valtio sallii sidonnaisasiamiestä vastaavan asiamiehen pitävän hallussaan asiakasvaroja.

Sidonnaisasiamiesten toiminnan lainmukaisuuden valvomiseksi Finanssivalvonta pitää sidonnaisasiamiehistä julkista rekisteriä (*sidonnaisasiamiesrekisteri*), johon sijoituspalveluyritys ilmoittaa nimeämänsä sidonnaisasiamiehet, jotka täyttävät sidonnaisasiamiehiä koskevat 3 momentissa säädetyt edellytykset. Rekisteriin on merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt. Rekisteri on saatettava säännöllisesti ajan tasalle ja siihen sisältyvien tietojen on oltava julkisesti saatavilla. Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta saa luovuttaa tiedon luonnollisen henkilön nimestä,

asuinpaikasta ja toimipaikan osoitteesta tulosteena, teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta.

7 §

Rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuudet

Rahoitusvälineitä kehittävällä sijoituspalveluyrityksellä on oltava ajantasainen tuotehallintamenettely, jolla se varmistaa, että rahoitusvälineiden kehittäminen on eturistiriitojen asianmukaista hallintaa koskevien vaatimusten ja asiakkaiden edun mukaista. Menettelyssä on hyväksyttävä kukin rahoitusväline ja sen merkittävät muutokset ennen rahoitusvälineen markkinointia tai jakelua asiakkaille. Menettelyssä on täsmennettävä rahoitusvälinekohtainen asiakaskohderyhmä kussakin asiakasluokassa, varmistettava että kaikki asiakaskohderyhmän kannalta merkitykselliset riskit ja kulurakenne arvioidaan, ja että aiottu jakelustrategia on yhteensopiva yksilöidyn asiakaskohderyhmään. Menettelyssä on myös täsmennettävä se asiakaskohderyhmä, jolle rahoitusväline ei ole sopiva.

Rahoitusvälineitä kehittävän sijoituspalveluyrityksen on asetettava jakelijoiden saataville kaikki asianmukaiset tiedot rahoitusvälineestä ja tuotteiden hyväksymistä koskevasta tuotehallintamenettelystä sekä rahoitusvälineen asiakaskohderyhmästä. Sijoituspalveluyrityksen on pyrittävä varmistamaan se, että rahoitusvälinettä tarjotaan yksilöidylle asiakaskohderyhmälle.

Sijoituspalveluyrityksen on säännöllisesti tarkasteltava tarjoamiaan tai markkinoimiaan rahoitusvälineitä ja niihin mahdollisesti liittyviä riskejä ja vähintään arvioitava, onko rahoitusväline edelleen asiakaskohderyhmän tarpeiden mukainen ja onko aiottu jakelustrategia edelleen asianmukainen.

Voidakseen tarjota tai suositella rahoitusvälineitä, joita sijoituspalveluyritys ei itse kehitä, sillä on oltava käytössään asianmukaiset tuotehallintamenettelyt, joiden avulla se voi saada 2 momentissa tarkoitetut tiedot rahoitusvälineestä, tuotteiden hyväksymistä koskevasta menettelystä sekä rahoitusvälineen asiakaskohderyhmästä. Jakelijan on tuotteen valmistajalta saamiensa ja omia asiakkaitaan koskevien tietojen avulla täsmennettävä rahoitusvälineelle ja palvelulle yhteensopiva ja ei-yhteensopiva asiakaskohderyhmä. Jakelijan on annettava rahoitusvälineen kehittäjälle tietoa tarjonnastaan saamistaan kokemuksista asiakaskohderyhmän yhteensopivuuden tarkistamiseksi.

Rahoitusvälineen kehittäjällä ja jakelijalla on oltava menettelytavat, joilla se varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka osallistuu rahoitusvälineen kehittämiseen tai tarjoamiseen, on tarvittava asiantuntemus kyseisten rahoitusvälineiden, tuotteiden ja tarjottavien palveluiden ominaisuuksien ja riskien sekä yksilöidyn kohdemarkkinan tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden ymmärtämiseksi.

Rahoitusvälineen jakelijan on varmistettava, että rahoitusvälinettä tarjotaan tai suositellaan asiakkaalle vain silloin, jos se on asiakkaan edun mukaista.

8 §

Varautumisvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa oheispalveluna rahoitusvälineiden säilyttämistä, tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä sijoituspalveluyrityksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

9 §

Eturistiriitatilanteiden hallinta

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavalla mukaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, sijoituspalveluyrityksen on selkeästi 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla ilmoitettava asiakkaalle riittävän yksityiskohtaiset tiedot eturistiriidan luonteesta ja sen syistä sekä asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetuista toimenpiteistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.

10 §

Määräysvallan hankkiminen kolmannessa maassa sijaitsevassa yrityksessä

Sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää määräysvallan hankinnan, jos hankinnan kohteena olevaan yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän tehokasta valvontaa.

11 §

Sijoituspalveluyrityksen kuuluminen ulkomaiseen konsolidointiryhmään tai ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, jonka ylin emoyritys sijaitsee kolmannessa maassa, sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää vastaavalla tavalla kuin tässä laissa säädetään; tai

2) konsolidoitu vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on tehtävä päätös siitä, täyttääkö sijoituspalveluyritys 1 momentin mukaiset vaatimukset, jos sijoituspalveluyrityksellä ei ole emoyritystä toisessa ETA-valtiossa ja sijoituspalveluyrityksen taseen loppusumma on suurempi kuin sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen minkään toisen sellaisen ulkomaisen tytärluottolaitoksen tai suomalaista sijoituspalveluyritystä vastaavan ulkomaisen tytäryrityksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa.

Finanssivalvonnan on ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä lausunto 1 momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvien, toisessa ETA-valtiossa säänneltyjen ulkomaisten luottolaitosten ja suomalaista sijoituspalveluyritystä vastaavien yritysten valvonnasta vastaavilta ulkomaan viranomaisilta, Euroopan pankkiviranomaiselta ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta. Finanssivalvonnan on tehtyään 2 momentissa tarkoitetun päätöksen ilmoitettava siitä näille viranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka konsolidoidusta valvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, jos tämä viranomainen on katsonut, että konsolidointiryhmä täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Mitä 1 momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

12 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 14 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteriin siten kuin 13 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskeva sijoitustutkimus, joka päätehtävänänsä osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen tai joka muutoin saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa.

Sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus ainoastaan, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa.

13 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaanvaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitettulla vajaanvaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitettun vajaanvaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua

keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, sijoituspalveluyritys voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

14 §

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä 13 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 13 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 13 §:n 6 momentin mukaisesti, sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

15 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen varautumisvelvollisuus

Mitä 8 §:ssä säädetään varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, koskee vastaavasti ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä. Edellä 8 §:n 1 momentissa säädetty velvoite ei kuitenkaan koske ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä, jos se on sijoituspalveluyrityksen kotivaltion lainsäädännön nojalla varmistanut tehtäviensä hoitamisen poikkeusoloissa 8 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla ja esittänyt siitä Finanssivalvonnalle riittävän selvityksen.

16 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 7 §:ssä tarkoitetuista rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuuksista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:n 6 momentissa ja 7 §:n 5 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä, 13 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekoavasta sekä 14 §:ssä tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

7 a luku

Algoritminen kaupankäynti ja suora sähköinen markkinoillepääsy

1 §

Algoritminen kaupankäynti

Algoritmista kaupankäyntiä harjoittavalla sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään sen harjoittamaan liiketoimintaan soveltuvat tehokkaat järjestelmät ja riskienhallintamenetelmät, joiden avulla voidaan:

- 1) varmistaa sen kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky ja riittävä kapasiteetti sekä asianmukaiset kaupankäynnin raja-arvot ja limiitit;
- 2) estää virheellisten toimeksiantojen lähettäminen tai järjestelmien muu toiminta, joka voi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa;
- 3) varmistaa, että kaupankäyntijärjestelmiä ei voida käyttää EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaisiin tarkoituksiin tai sen kauppapaikan sääntöjen vastaisesti, johon sillä on yhteys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla sijoituspalveluyrityksellä on lisäksi oltava käytössään tehokkaat liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt, joiden avulla voidaan korjata sen kaupankäyntijärjestelmissä esiintyvät häiriöt. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että sen järjestelmät ovat kaikilta osin testattuja ja niitä valvotaan asianmukaisesti, jotta ne täyttävät 1 ja 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

Algoritmista kaupankäyntiä Suomessa tai ETA-valtiossa harjoittavan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle sekä sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä ja toimitettava Finanssivalvonnan pyynnöstä kuvaus sen algoritmisten kaupankäyntistrategioiden luonteesta, yksityiskohtaiset tiedot järjestelmään sovellettavista kaupankäynnin parametreista tai limiiteistä, tiedot keskeisistä vaatimustenmukaisuuden ja riskienhallinnan varmistavista menetelmistä, joita se käyttää varmistukseen 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisen, sekä sen järjestelmien testausta koskevat tiedot.

Finanssivalvonnan on sen kauppapaikan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä, jossa sijoituspalveluyritys kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena harjoittaa algoritmista kaupankäyntiä, toimitettava ilman aiheetonta viivytystä edellä 4 momentissa tarkoitettut tiedot.

Huippunopeaa algoritmista kaupankäyntimenetelmää soveltavan sijoituspalveluyrityksen on tallennettava hyväksytyssä muodossa kaikkien kauppapaikoissa tekemiensä toimeksiantojen, mukaan lukien peruutetut toimeksiannot, toteutetut toimeksiannot ja hintatarjoukset, tarkka ja aikasekvensoitu kirjanpito ja annettava se pyynnöstä Finanssivalvonnalle.

2 §

Algoritminen kaupankäynti ja markkinatakaus

Algoritmista kaupankäyntiä markkinatakausstrategian toteuttamiseksi harjoittavan sijoituspalveluyrityksen on, ottaen huomioon kyseisten markkinoiden likviditeetti, laajuus ja luonne sekä kaupankäynnin kohteena olevan välineen ominaispiirteet:

- 1) toteutettava tällaista markkinatakausta keskeytymättä tietyn osan kauppapaikan kaupankäyntiajasta poikkeustapauksia lukuun ottamatta siten, että kyseiselle kauppapaikalle tarjotaan likviditeettiä säännöllisesti ja ennakoitavasti;

2) tehtävä kauppapaikan kanssa sitova kirjallinen sopimus, jossa on määritettävä ainakin 1 kohdan mukaiset sijoituspalveluyrityksen velvoitteet; ja

3) otettava käyttöön tehokkaat järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että se aina täyttää 2 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mukaiset velvoitteensa.

Algoritmista kaupankäyntiä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen katsotaan toteuttavan markkinatakausstrategiaa, kun sen ollessa yhden tai useamman kauppapaikan jäsenenä tai osapuolena sen strategiassa, jota se soveltaa käydessään kauppaa omaan lukuunsa, tehdään sitovia, kooltaan vertailukelpoisia ja hinnoiltaan kilpailukykyisiä samanaikaisia osto- ja myyntitarjouksia, jotka koskevat yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä yhdessä kauppapaikassa tai eri kauppapaikoissa, siten, että kokonaismarkkinoille tarjotaan likviditeettiä säännöllisesti ja toistuvasti.

3 §

Suora sähköinen markkinoillepääsy

Sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, on oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja valvontamenetelmät, joiden avulla voidaan varmistaa, että:

1) kyseistä palvelua käyttävien asiakkaiden sopivuus arvioidaan ja todennetaan asianmukaisesti;

2) kyseistä palvelua käyttäviä asiakkaita estetään ylittämästä asianmukaisia ennalta asetettuja kaupankäynnin ja luottojen raja-arvoja;

3) kyseistä palvelua käyttävien asiakkaiden toteuttamaa kaupankäyntiä seurataan asianmukaisesti ja että asianmukaisilla riskienhallintamenetelmillä estetään kaupankäynti, joka voi aiheuttaa riskejä sijoituspalveluyritykselle itselleen tai joka voisi aiheuttaa tai lisätä markkinoiden tavanomaisesta poikkeavaa toimintaa taikka olla EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tai kauppapaikan sääntöjen vastaista.

Sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, vastaa siitä, että kyseistä palvelua käyttävät asiakkaat noudattavat tämän lain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksiä sekä kauppapaikan sääntöjä. Sijoituspalveluyrityksen on seurattava liiketoimia havaitakseen kyseisten sääntöjen rikkomiset, tavanomaisesta poikkeavan kaupankäynnin tai mahdollisen markkinoiden väärinkäytön, joista on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että yrityksen ja asiakkaan välillä on sitova kirjallinen sopimus palvelun tarjoamiseen liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja velvoitteista ja että sopimuksen nojalla sijoituspalveluyrityksellä säilyy tämän lain mukainen vastuu.

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä kauppapaikkaan, on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle ja sen kauppapaikan toimivaltaisille viranomaisille, johon sijoituspalveluyritys tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä.

Sijoituspalveluyrityksen on toimitettava Finanssivalvonnan pyynnöstä kuvaus edellä 1 momentissa tarkoitetuista järjestelmistä ja valvontamenetelmistä sekä todisteet niiden käytöstä.

Finanssivalvonnan on sen kauppapaikan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä, jonka osalta sijoituspalveluyritys tarjoaa suoraa sähköistä markkinoillepääsyä, toimitettava ilman aiheutonta viivytystä edellä 4 momentissa tarkoitettut tiedot.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että tässä pykälässä tarkoitetuista seikoista on olemassa dokumentaatiota, ja varmistettava, että se dokumentaatio on riittävää säännösten noudattamisen valvomiseksi.

4 §

Keskusvastapuolen määräytösapuolena toimiva sijoituspalveluyritys

Sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa määräytöspalveluja OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 2 artiklan 14 kohdassa tarkoitettuna määräytösapuolena mainitun artiklan 15 kohdassa tarkoitettulle asiakkaalle, on oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja menetelmät sen varmistamiseksi, että määräytöspalveluja tarjotaan ainoastaan sopiville ja selkeät perusteet täyttävillä asiakkaille ja että kyseisiin asiakkaisiin sovelletaan asianmukaisia vaatimuksia sijoituspalveluyritykseen sekä markkinoihin kohdistuvien riskien vähentämiseksi.

Sijoituspalveluyrityksen ja sen asiakkaan on laadittava kirjallinen sopimus 1 momentissa tarkoitettun palvelun tarjoamiseen liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja velvoitteista.

5 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ilmoitusvelvollisuus

Edellä 1 §:ssä tarkoitettua algoritmista kaupankäyntiä Suomessa harjoittavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle.

Edellä 3 §:ssä tarkoitettua suoraa sähköistä markkinoillepääsyä pörssiin tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle.

6 §

Säännösten soveltaminen säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien kaupankäyntiosapuoliin

Mitä edellä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan myös sellaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuihin kaupankäyntiosapuoliin, joilta ei edellä lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan ja 3 momentin 2, 4 ja 6 kohdan nojalla edellytetä tämän lain mukaista toimilupaa.

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

2 §

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluyritykseen ja raportointipalvelun tarjoajaan sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 13 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään luottolaitoksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä.

Toimilupavalvottavan tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

9 luku

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

1 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista ja luottolaitoksia lukuun ottamatta estettävä asiakasvarojen käyttäminen sijoituspalveluyrityksen omaan lukuun.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.

Asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta säädetään 10 luvun 5 §:ssä.

2 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa

Sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. Sijoituspalveluyrityksen on säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahoitusvälineiden säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä. Ulkopuolisella säilyttäjällä tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen kanssa sopimussuhteessa olevaa yhteisöä, joka säilyttää sijoituspalveluyrityksen asiakkaan rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan ulko-puolisen säilyttäjän hallussa. Vaatimuksesta voidaan poiketa ainoastaan silloin, jos rahoitusvälineen tai niihin liittyvän palvelun luonne edellyttää säilyttämistä sellaisessa kolmannessa maassa, jossa rahoitusvälineen säilyttämisestä ei säädetä laissa tai jos ammattimainen asiakas sitä nimenomaisesti kirjallisesti pyytää.

Sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

3 §

Asiakkaan rahavarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan asiakkaan nimenomaisella suostumuksella sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 1071/2013 2 artiklan vaatimukset täyttävän rahamarkkinarahaston rahastosuuksiin.

Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalveluyrityksen on harkittava erityisesti asiakasvarojen hajauttamistarvetta ja noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa ja säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahavarojen säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä.

Jos sijoituspalveluyritys säilyttää rahavaroja samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä, voi säilytettävien varojen määrä olla korkeintaan 20 prosenttia kaikista tällaisista rahavaroista. Vaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on sijoituspalveluyrityksen toiminnan luonne, laatu ja laajuus huomioon ottaen perusteltua. Sijoituspalveluyrityksen on arvioitava säännöllisesti hajautusvaatimuksesta poikkeamisen perusteiden täyttymistä ja osoitettava Finanssivalvonnalle arvionsa perusteet.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

4 §

Asiakkaan rahoitusvälineistä tai asiakasvaroihin kohdistuvista oikeuksista määrääminen

Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata, luovuttaa tai muuten oikeudellisesti määrätä asiakkaalle kuuluvasta rahoitusvälineestä omaan eikä toisen asiakkaan tai kolmannen lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista, luovuttamista tai muuta oikeudellista määräämistä koskevat ehdot. Suostumus on annettava kirjallisesti tai 10 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan rahoitusvälineitä säilytetään arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä, sijoituspalveluyritys voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos:

1) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään samalla tilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan rahoitusvälineisiin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Sellaiset asiakasvaroihin kohdistuvat vakuus-, pantti- tai kuittausoikeudet, jotka antavat kolmannelle oikeuden määrätä asiakasvaroista ja jotka eivät liity asiakkaaseen tai asiakkaalle tarjottuihin sijoituspalveluihin ovat sallittuja ainoastaan, jos niistä säädetään laissa sellaisessa kolmannessa maassa, jossa asiakasvaroja säilytetään.

Sijoituspalveluyritys saa 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan rahoitusvälineen pantiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulle arvopaperikeskukselle tai selvitysosapuolelle rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johduvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta pantata, luovuttaa tai muuten oikeudellisesti määrätä asiakkaan rahoitusvälineistä säädetään lisäksi rahoitusvakuuslaissa (11/2004).

4 a §

Omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt

Sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava, että omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä käytetään ainoastaan tilanteissa, joissa niiden käyttö on perusteltua tai joissa mikään muu asiakkaan tarjoama vakuus ei sovellu sijoituspalveluyritykseen kohdistuvan velvoitteen

täyttämisen varmistamiseksi. Siirrettävien asiakasvarojen määrä ei saa olla rajoittamaton tai huomattavasti suurempi kuin asiakkaan velvoite sijoituspalveluyritystä kohtaan.

Sijoituspalveluyrityksen on kerrottava ammattimaisille asiakkaille ja hyväksyttävillä vastaapuolille omistusoikeuden siirtäviin järjestelyihin liittyvistä riskeistä sekä vaikutuksista asiakkaansuojaan.

Sijoituspalveluyritys saa tehdä omistusoikeuden siirtäviä järjestelyjä ainoastaan ammattimaisen asiakkaan kanssa.

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1—4 §:ssä, 4 a §:ssä ja 10—11 §:ssä säädetyistä asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 §:ssä tarkoitettujen asiakasvarojen sisällöstä.

6 §

Tilintarkastajan lausunto

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt tämän luvun säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä.

10 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä

Sijoituspalveluyrityksen on annettava Finanssivalvonnan tai muun toimivaltaisen viranomaisen, konkurssipesän pesänhoitajan, saneerausmenettelyn selvittäjän, ulosottoviranomaisen ja Rahoitus-vakausviraston pyynnöstä tiedot:

- 1) asiakkaan lukuun säilytettävistä asiakasvaroista;
- 2) asiakkaiden rahavarojen ulkopuolisesta säilyttäjistä, säilyttämiseen käytettävistä tileistä ja säilyttämiseksi tehdyistä sopimuksista;
- 3) rahoitusvälineiden säilytyspaikasta, ulkopuoliselle säilyttäjälle avatuista tileistä ja ulkopuolisen säilyttäjän kanssa tehdyistä sopimuksista;
- 4) ulkoistetuista palveluista sekä ulkoistetun palvelun tarjoajasta;
- 5) henkilöistä, jotka vastaavat asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä; sekä
- 6) sopimuksista, joiden avulla asiakasvarojen omistusoikeus tai muu siihen rinnastuva oikeus voidaan määrittää.

11 §

Asiakasvarojen säilyttämistä koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät

Sijoituspalveluyrityksen on nimettävä henkilö, jolla on riittävät taidot ja valtuudet, vastamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

1 §

Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella 1 luvun 23 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta joko omasta aloitteestaan tai asiakkaan pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus. Jos sopimusta sovelletaan yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen rahoitusvälineeseen tai liiketoimeen, tämä on määriteltävä sopimuksessa.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 luvun 23 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita.

Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 23 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai rahoitusvälinetyypin osalta, on pyydettävä tätä sijoituspalveluyritykseltä kirjallisesti. Jos asiakas täyttää mainitun pykälän 2 momentissa säädetyt vaatimukset, sijoituspalveluyrityksen on kirjallisesti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu kaikkien tässä laissa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan on vastaavasti kirjallisesti ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla ja muulla arvopaperin tarjoajalla on oikeus asiakkaan suostumuksella saada sijoituspalveluyritykseltä tieto asiakkaan luokittelusta kysymyksessä olevan arvopaperin osalta.

2 §

Yleiset periaatteet sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa

Sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan edun mukaisesti.

Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Kaiken tiedon, markkinointiviestintä mukaan lukien, on oltava tasapuolista ja selkeää. Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla. Markkinoinnissa on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus.

Sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevasta markkinoinnista säädetään 11 luvun 25 §:ssä.

3 §

Sopimus sijoituspalvelusta

Sijoituspalveluyrityksen tarjoamista sijoituspalveluista on tehtävä asiakkaan kanssa kirjallinen sopimus, josta ilmenevät osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimuksen ehdot.

Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

4 §

Soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointi

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan tietämyksestä ja kokemuksesta tarjotusta tuotteesta tai palvelusta sekä asiakkaan taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskiraja, jotta sijoituspalveluyritys voi suositella asiakkaalle soveltuvia, erityisesti tämän riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä. Kun sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoitusneuvontaa, jossa suositellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on arvioitava koko tuote- tai palveluyhdistelmän soveltuvuutta asiakkaalle.

Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa muuta sijoituspalvelua kuin sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, sen on ennen sijoituspalvelun tarjoamista pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko suunniteltu rahoitusväline tai sijoituspalvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Kun suunnitellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on arvioitava yhdistelmän asianmukaisuutta kokonaisuudessaan. Jos sijoituspalveluyritys katsoo asiakkaalta saamansa tiedon perusteella, ettei tuote tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen, sijoituspalveluyrityksen on varoitettava asiakasta. Jos asiakas ei anna riittäviä tietoja tai kieltäytyy antamasta pyydettyjä tietoja, sijoituspalveluyrityksen on varoitettava asiakasta siitä, ettei se voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle. Varoitus voidaan antaa vakio muodossa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden vastaanottamista ja välittämistä oheispalveluin tai ilman, lukuun ottamatta tämän lain 2 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua luoton- tai lainanantoa, joka ei sisällä asiakkaiden nykyisiä lainojen luottorajoja, käyttötilejä ja tilinylitysoikeuksia, jos asiakkaalle on selkeästi ilmoitettu, ettei sijoituspalveluyritys palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuutta asiakkaalle, eikä asiakas tässä tapauksessa kuulu kyseiseen sijoituspalveluun liittyvän menettelytapasääntelyn piiriin ja palvelu liittyy:

1) osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai vastaavalla kolmannen maan markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, pois lukien laissa vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014) tarkoitettut vaihtoehtorahastot ja johdannaisia sisältävät osakkeet;

2) joukkovelkakirjalainoihin tai muihin vastaavan kaltaisiin velkasitoumuksiin, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä tai vastaavalla kolmannen maan markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, paitsi jos ne sisältävät johdannaisia tai ne ovat rakenteeltaan sellaisia, että asiakkaan on vaikea ymmärtää niihin liittyviä riskejä;

3) rahamarkkinavälineisiin, paitsi jos ne sisältävät johdannaisia tai jos asiakkaan on vaikea niitä ymmärtää niiden rakenteeseen liittyvät riskit huomioiden

4) sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin yhteissijoitusyritysten osuuksiin, lukuun ottamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täytäntöönpanosta sijoittajalle annettavien avaintietojen osalta ja avaintietojen tai tarjousesitteen toimittamisessa muuta pysyvää välinettä kuin paperia käyttäen tai verkkosivuston välityksellä noudatettavien ehtojen osalta annetun komission asetuksen (EU) N:o 583/2010 36 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja strukturoituja yhteissijoitusyrityksiä

5) strukturoituihin talletuksiin, paitsi jos asiakkaan on vaikea ymmärtää tuottoon liittyvää riskiä tai tuotteen irtisanomisesta ennen määräaikaa aiheutuvia kustannuksia

6) muihin yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin.

Sijoituspalveluyrityksen tulee täyttää myös 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa 7 luvun 9 §:ssä tarkoitettut eturistiriitatilanteita koskevat velvoitteensa.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaille hyvissä ajoin ennen palvelun tarjoamista riittävät tiedot sijoituspalveluyrityksestä ja sen tarjoamista palveluista, rahoitusvälineistä ja ehdotetuista sijoitusstrategioista, toteuttamispaikoista sekä kaikista kuluista ja liitännäisistä veloituksista. Näihin tietoihin on sisällyttävä seuraavat seikat:

1) sijoitusneuvonnasta on hyvissä ajoin ennen sen tarjoamista ilmoitettava asiakkaalle:

a) onko neuvonta luonteeltaan riippumatonta vai ei;

b) perustuuko neuvonta laajaan vai rajoitetumpaan analyysiin eri rahoitusvälinelajeista ja erityisesti rajoittuuko valikoima sellaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemiin tai tarjoamiin rahoitusvälineisiin, joilla on sijoituspalveluyritykseen läheinen sidos tai niin läheinen muu oikeudellinen tai taloudellinen suhde, kuten sopimussuhde, että se voi vaarantaa tarjotun neuvonnan riippumattomuuden;

c) tarjoaako sijoituspalveluyritys asiakkaalle säännöllistä soveltuvuusarviointia suositelluista rahoitusvälineistä;

2) rahoitusvälineitä ja ehdotettuja sijoitusstrategioita koskevien tietojen on sisällettävä asianmukaisia ohjeita ja varoituksia kyseisiin rahoitusvälineisiin tehtäviin sijoituksiin ja erityisiin sijoitusstrategioihin sisältyvistä riskeistä sekä siitä, onko rahoitusväline tarkoitettu ei-ammattimaisille vai ammattimaisille asiakkaille, ottaen huomioon asiakaskohderyhmä;

3) kuluja ja liitännäisiä veloituksia koskevien tietojen on sisällettävä sekä sijoitus- että oheispalveluihin liittyvät tiedot, myös neuvonnan kulut, asiakkaalle suositellun tai markkinoitun rahoitusvälineen kulut ja se, miten asiakas voi maksaa ne, sekä myös tiedot mahdollisten kolmansien osapuolten maksujen osalta; ja

4) asiakasvarojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä riskeistä erityisesti tilanteissa, joissa asiakasvaroja säilytetään kolmannen osapuolen hallussa taikka arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitettulla omaisuudenhoitotilillä.

Tiedot kaikista kuluista ja veloituksista, mukaan lukien sijoituspalvelun ja rahoitusvälineen yhteydessä syntyvät kulut ja veloitukset, jotka eivät aiheudu markkinariskin toteutumisesta, on koottava siten, että asiakas saa käsityksen kokonaiskuluista sekä kumulatiivisesta vaikutuksesta sijoituksen tuottoon, ja asiakkaan pyynnöstä tiedot on eriteltävä. Tiedot on annettava asiakkaalle sijoituksen voimassaoloaikana säännöllisesti, vähintään vuosittain.

Tiedot on annettava siten, että tarjottavan sijoituspalvelun ja tietyn rahoitusvälineen luonne sekä siihen sisältyvät riskit ovat helposti ymmärrettävissä ja asiakas voi siten tehdä perusteltu- ja sijoituspäätöksiä.

Jos sijoituspalvelu tarjotaan osana rahoitustuotetta, johon jo sovelletaan muita luottolaitoksiin ja kulutusluottoihin liittyviä säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, edellä tässä pykälässä asetettuja velvoitteita ei sovelleta.

Jos sijoituspalvelu tarjotaan yhdistelmänä toisen palvelun tai tuotteen kanssa tai ehtona samalle sopimukselle tai sopimusyhdistelmälle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle, voidaanko palvelut tai tuotteet ostaa erikseen, ja selvitettävä erikseen kunkin palvelun tai tuotteen kulut ja veloitukset. Jos tällaisesta ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavasta sopimuksesta tai palveluyhdistelmästä aiheutuvat riskit todennäköisesti poikkeavat erikseen tarjottaviin palveluihin tai tuotteisiin liittyvistä riskeistä, sijoituspalveluyrityksen on annettava riittävä kuvaus sopimukseen tai palveluyhdistelmään sisältyvistä palveluista tai tuotteista ja siitä, miten niiden vuorovaikutus muuttaa riskejä.

6 §

Kannustimet

Sijoituspalveluyritys ei saa maksaa kenellekään muulle osapuolelle kuin asiakkaalle tai asiakkaan lukuun toimivalle henkilölle, eikä vastaanottaa tällaiselta osapuolelta välityspalkkiota tai provisiota, taikka tarjota tai vastaanottaa ei-rahallisia etuja sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä, paitsi jos maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua eikä haittaa sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu välityspalkkio, provisio tai ei-rahallinen etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, jos se on perusteltavissa sellaisen lisäpalvelun tai korkeatasoisemman palvelun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle, joka on oikeassa suhteessa vastaanotettuihin kannustimiin, eikä se suoranaisesti hyödytä vastaanottavaa yritystä, sen osakkeenomistajia tai työntekijöitä ilman asianomaiselle asiakkaalle koituvaa aineellista etua ja on perusteltavissa jatkuvaan kannustimeen liittyvän jatkuvan edun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle.

Asiakkaalle on ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista annettava selkeässä muodossa kattavat, paikkansa pitävät ja ymmärrettävät tiedot 1 momentissa tarkoitettun maksun tai edun olemassaolosta, sen luonteesta ja määrästä tai kun määrää ei pystytä määrittämään, sen laskentamenetelmä, sijoituspalveluyrityksen on jälkikäteen ilmoitettava asiakkaalle saadun tai maksetun maksun tai edun tarkka määrä. Sijoituspalveluyrityksen on lisäksi vähintään vuosittain ilmoitettava asiakkaalleen saatujen tai maksettujen maksujen tai etujen todellinen määrä. Asiakkaalle on myös ilmoitettava miten sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä vastaanotettu välityspalkkio, provisio tai rahallinen tai ei-rahallinen etu siirretään asiakkaalle.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta maksuun tai etuun, joka mahdollistaa sijoituspalvelujen tarjoamisen tai on tarpeen niiden tarjoamiseksi, kuten säilytyskulut, toimitus- ja vaihtopalkkiot sekä säännöksiin tai lainsäädäntöön perustuvat verot ja maksut, ja joka luonteensa vuoksi ei haittaa sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

Riippumatonta sijoitusneuvontaa tarjotessaan sijoituspalveluyrityksen on arvioitava riittävä valikoima markkinoilla saatavilla olevia rahoitusvälineitä, joiden on riittävän laajasti edustettava eri lajeja ja liikkeeseenlaskijoita tai tuotteiden tarjoajia sen varmistamiseksi, että asiakkaan sijoitustavoitteet voidaan asianmukaisesti saavuttaa. Arviointi ei saa rajoittua rahoitusvälineisiin, joita laskevat liikkeeseen tai tarjoavat sijoituspalveluyritys itse tai sellaiset yhteisöt, joilla on läheinen sidos sijoituspalveluyritykseen taikka muut yhteisöt, joihin sijoituspalveluyrityksellä on niin läheinen muu oikeudellinen tai taloudellinen suhde, kuten sopimussuhde, että se voi vaarantaa tarjotun neuvonnan riippumattomuuden.

Tarjotessaan omaisuudenhoitoa tai riippumatonta sijoitusneuvontaa sijoituspalveluyritys ei saa vastaanottaa ja pitää itsellään välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille. Välityspalkkio, provisio tai muu rahallinen etu on täysimääräisenä palautettava asiakkaalle ilman aiheutonta viivytystä. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle miten vastaanotettu välityspalkkio, provisio tai rahallinen tai ei-rahallinen etu siirretään asiakkaalle. Siirretystä palautuksesta on ilmoitettava asiakkaalle.

Edellä 6 momentissa säädetyn estämättä vähäiset ei-rahalliset edut, jotka ovat omiaan parantamaan asiakkaalle tarjottavan omaisuudenhoito- tai riippumattoman sijoitusneuvontapalvelun laatua ja jotka ovat laajuudeltaan ja luonteeltaan sellaisia, että niiden ei voida katsoa haittaavan sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on toimittava asiak-

kaan etujen mukaisesti, on ilmoitettava asiakkaalle selkeästi ennen palvelun tarjoamista, eikä niitä katsota tässä tarkoitetuiksi kannustimiksi.

Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että se ei palkitse tai arvioi henkilöstöään tavalla, joka on ristiriitainen suhteessa sen velvoitteeseen toimia sijoituspalveluja tarjotessaan asiakkaidensa edun mukaisesti. Sijoituspalveluyrityksellä ei saa olla palkitsemista, myyntitavoitteita tai vastaavia muita järjestelyjä, jotka voisivat kannustaa sen henkilöstöä suosittelemaan tiettyä rahoitusvälinettä ei-ammattimaiselle asiakkaalle, jos sijoituspalveluyritys voisi tarjota toista rahoitusvälinettä, joka paremmin vastaisi asiakkaan tarpeita.

7 §

Tietojen antaminen asiakkaille

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle riittävät tiedot tarjotusta palvelusta pysyvällä tavalla. Näihin tietoihin on sisällytettävä säännölliset ilmoitukset asiakkaille ottaen huomioon kyseisten rahoitusvälineiden laji ja monimutkaisuus ja asiakkaalle tarjottavan palvelun luonne. Soveltuvin osin on annettava tiedot asiakkaan lukuun suoritettujen liiketoimien ja palvelujen kustannuksista.

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitusneuvontaa tarjotessaan toimitettava asiakkaalle ennen toimeksiannon toteuttamista pysyvällä tavalla soveltuvuuslausunto, jossa täsmennetään, millaista neuvontaa on annettu ja miten se vastaa ei-ammattimaisen asiakkaan tarpeita, tavoitteita ja muita ominaisuuksia.

Kun rahoitusvälineestä tehdään osto- tai myyntitoimeksianto käyttäen etäviestintä, joka estää soveltuvuuslausunnon toimittamisen etukäteen, sijoituspalveluyritys voi toimittaa kirjallisen lausunnon pysyvällä tavalla heti sen jälkeen, kun sopimuksesta on tullut kyseistä asiakasta sitova, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) asiakas on antanut suostumuksensa siihen, että soveltuvuuslausunto toimitetaan ilman aiheutonta viivytystä toimeksiannon toteuttamisen jälkeen; ja

2) sijoituspalveluyritys on antanut asiakkaalle mahdollisuuden lykätä toimeksiantoa, jotta asiakkaalla olisi mahdollisuus saada soveltuvuuslausunto etukäteen.

Kun sijoituspalveluyritys tarjoaa omaisuudenhoitoa tai on sopinut asiakkaan kanssa säännöllisestä soveltuvuusarvioinnista, säännöllisesti annettaviin tietoihin on sisällytettävä ajan tasalle saatettu lausunto siitä, miten sijoitus vastaa ei-ammattimaisen asiakkaan tarpeita, tavoitteita ja muita ominaisuuksia.

Sijoittajien korvausrahostosuoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään 11 luvun 12 ja 23 §:ssä.

8 §

Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteuttava riittävät toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat, kuten hinnan, kustannukset, nopeuden, toteuttamisen ja toimituksen todennäköisyyden, suuruuden ja luonteen. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava niitä. Paras mahdollinen tulos määräytyy ei-ammattimaisen asiakkaan osalta kokonaissuorituksen perusteella, joka muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, joiden on sisällytettävä kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut, myös toteuttamispaikan maksut, määritys- ja toimi-

tusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut. Sijoituspalveluyrityksen on vertailtava toimeksiannon mahdollisia toteuttamispaiikkoja, jotta saavutetaan asiakkaan kannalta paras tulos. Arvioinnissa on otettava huomioon sijoituspalveluyrityksen omat provisiot ja kulut.

Sijoituspalveluyritys ei saa vastaanottaa toimeksiantojen ohjaamisesta tiettyyn kauppapaikkaan tai toteuttamispaiikkaan sellaista palkkiota, alennusta tai ei-rahallista etua, joka on ristiriidassa tässä laissa säädettyjen eturistiriitoja tai kannustimia koskevien vaatimusten kanssa.

Sijoituspalveluyrityksen on laadittava ja otettava käyttöön toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet, joilla päästään asiakastoimeksiantojen osalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen 1 momentin mukaisesti. Toteuttamisperiaatteiden on sisällettävä kunkin rahoitusvälinelajin osalta tiedot niistä paikoista, joissa sijoituspalveluyritys toteuttaa asiakastoimeksiantonsa sekä toteuttamispaiikan valintaan vaikuttavista tekijöistä. Niissä on mainittava ainakin ne paikat, joissa sijoituspalveluyrityksen on mahdollista päästä asiakastoimeksiantojen toteuttamisen kannalta jatkuvasti parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle riittävän yksityiskohtaiset tiedot selkeästi ja asiakkaiden kannalta helposti ymmärrettävällä tavalla toimeksiantojen toteuttamisperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava toteuttamisperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkailleen. Sijoituspalveluyrityksen on hankittava asiakkailtaan etukäteen suostumus toimeksiantojen toteuttamisperiaatteelle.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa kauppapaikan ulkopuolella, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava tästä mahdollisuudesta asiakkailleen. Sijoituspalveluyrityksen on saatava tähän asiakkaan nimenomainen suostumus joko yleisenä suostumuksena tai erikseen kutakin liiketoimea varten.

Asiakkaiden toimeksiantoja toteuttavien sijoituspalveluyritysten on laadittava tiivistetyssä muodossa ja julkistettava vuosittain kunkin rahoitusvälinelajin osalta viisi kaupankäyntivolyymilla tärkeintä toteuttamispaiikkaa edellisen vuoden osalta sekä tiedot toteutuksen laadusta.

Sijoituspalveluyrityksen on seurattava toimeksiantojen toteuttamista koskevien järjestelyjensä ja periaatteidensa toimivuutta todetakseen ja tarvittaessa korjatakseen mahdolliset puutteet. Sijoituspalveluyritysten on arvioitava säännöllisesti, ovatko toimeksiantojen toteuttamisperiaatteisiin sisältyvät toimeksiantojen toteuttamispaiikat sellaisia, että niillä voidaan saavuttaa asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos ottaen huomioon momentissa 3 ja 6 tarkoitetut julkaistut tiedot. Sijoituspalveluyritysten on ilmoitettava asiakkailleen, joiden kansa niillä on jatkuva asiakassuhde, kaikista toimeksiantojen toteuttamista koskeviin järjestelyihin tai periaatteisiin tehtävistä olennaisista muutoksista.

Sijoituspalveluyrityksen on voitava pyynnöstä osoittaa asiakkailleen ja toimivaltaiselle viranomaiselle, että se on toteuttanut toimeksiannot toteuttamisperiaatteiden mukaisesti.

9 §

Toimeksiantojen käsittely

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheetonta viivytystä. Sijoituspalveluyritys ei saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava keskenään samankaltaiset asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä täsmällisesti, tasapuolisesti ja nopeasti.

Sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta julkistaa asiakkaan antama rajahintatoimeksianto säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 7 luvun 4 §:ssä.

10 §

Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta sijoituspalveluyritykseltä

Sijoituspalveluyritys, joka vastaanottaa sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan asiakkaan toimeksiannon toiselta sijoituspalveluyritykseltä, voi luottaa välittäjänä toimivalta sijoituspalveluyritykseltä saamiinsa asiakastietoihin. Toimeksiannon välittänyt sijoituspalveluyritys vastaa edelleen antamiensa tietojen täydellisyydestä ja oikeellisuudesta.

Samoin sijoituspalveluyritys voi luottaa palvelua tai liiketoimea koskeviin suosituksiin, jotka toinen sijoituspalveluyritys on antanut asiakkaalle. Toimeksiannon välittänyt sijoituspalveluyritys vastaa edelleen asiakkaalle antamiensa suositusten ja neuvojen soveltuvuudesta.

Toiselta sijoituspalveluyritykseltä toimeksiantoja tai asiakkaan ohjeita vastaanottava sijoituspalveluyritys vastaa toimeksiannon toteuttamisesta tämän luvun säännösten mukaisesti.

11 §

Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan ja Finanssivalvonnan pyynnöstä enintään seitsemän vuoden ajan.

12 §

Puhelujen ja sähköisten viestien tallentaminen

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tallenteet sellaisia liiketoimia koskevista puhelinkeskusteluista ja sähköisistä viesteistä, jotka liittyvät sen kaupankäyntiin omaan lukuun ja asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen ja toteuttamiseen liittyvään palvelun tarjoamiseen. Tallentamis- ja säilyttämiselvoite koskee myös sellaisia puhelinkeskusteluja ja sähköisiä viestejä, joiden tarkoitus on johtaa edellä tarkoitettuihin liiketoimiin.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet tallentaakseen 1 momentissa tarkoitetuista puhelinkeskusteluista sekä lähetetyistä ja vastaanotetuista sähköisistä viesteistä laitteilla, jotka sijoituspalveluyritys on toimittanut työntekijälle tai sidonnaisasiamiehelle tai joiden käyttöön työntekijällä tai sidonnaisasiamiehellä on sijoituspalveluyrityksen hyväksyntä tai lupa. Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet estääkseen työntekijää tai sidonnaisasiamiestä käyttämästä yksityisomistuksessa olevia laitteita puhelinkeskusteluihin tai sähköiseen viestintään, jos sijoituspalveluyritys ei pysty tallentamaan tai jäljentämään niitä.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava uusille ja olemassa oleville asiakkailleen, että sijoituspalveluyrityksen ja sen asiakkaiden väliset puhelinviestintä ja keskustelut, jotka voivat johtaa liiketoimiin, tallennetaan. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä kerran, ennen sijoituspalvelujen tarjoamista asiakkaalle. Sijoituspalveluyritys ei saa puhelimitse tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa, jos asiakkaalle ei ole etukäteen ilmoitettu asianomaisen puhelinviestinnän tai keskustelujen tallentamisesta ja sijoituspalvelut ja sijoitustoiminta liittyvät toimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen ja toteuttamiseen.

Asiakkaat voivat antaa toimeksiantoja muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja kanavia käyttäen siten, että ne toimitetaan sijoituspalveluyritykselle kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan kanssa kasvokkain käytyjen keskustelujen sisältö on riittävän tarkasti ja kattavasti kirjattava tai muutoin tallennettava. Tällaisten toimeksiantojen katsotaan vastaavan puhelimitse vastaanotettuja toimeksiantoja.

Puhelu- ja viestintätallenteet on pyynnöstä toimitettava asiakkaalle. Tallenteet on säilytettävä viiden vuoden ajan tallentamisesta ja Finanssivalvonnan pyynnöstä enintään seitsemän vuoden ajan.

13 §

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

Sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen vastaanottamista, välittämistä tai toteuttamista, käy kauppaa omaan lukuun, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että liiketoimeen tai siihen suoraan liittyvään oheispalveluun on sovellettava 1—9 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia, lukuun ottamatta 5 §:n 1—3 momenttia sekä 7 §:n 1—4 momenttia. Sijoituspalveluyrityksen on toimittava suhteissaan hyväksyttäviin vastapuoliin rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti. Keskinäisen viestinnän on oltava tasaapuolista ja selkeää eikä harhaanjohtavaa ottaen huomioon hyväksyttävän vastapuolen ja sen liiketoiminnan luonteen.

Asiakkaalla, joka on 1 luvun 24 §:n 1 kohdassa tarkoitettu hyväksytty vastapuoli, on oikeus pyytää tämän pykälän 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä 1 luvun 24 §:n 2 kohdassa tarkoitettulta aiotulta vastapuolelta nimenomainen vahvistus siitä, että tämä hyväksyy hyväksyttävän vastapuolen asemansa.

14 §

Liiketoimet säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettun säännellyn markkinan kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin ei sovelleta 1—9 §:ää silloin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla. Säännellyn markkinan kaupankäyntiosapuolten on kuitenkin täytettävä edellä viitatus asiakkaisiinsa kohdistuvat velvoitteet silloin, kun ne toteuttavat toimeksiantoja asiakkaidensa lukuun säännellyllä markkinalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettun monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin sekä kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin silloin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

15 §

Asiakasvalitusten käsittely

Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa tämän lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä sijoituspalveluyrityksen on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 1 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle 1 momentissa tarkoitettun toimielimen nimi ja yhteystiedot.

16 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset:

- 1) 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä sille, että säännöksessä tarkoitettu maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja, että se on asiakkaan etujen mukaista;
- 2) 6 §:n 3 ja 6 momentissa säädetyistä edellytyksistä asiakkaalle annettavista tiedoista saaduista tai maksetuista maksuista tai eduista sekä niiden palauttamisesta asiakkaalle;
- 3) 6 §:n 7 momentissa tarkoitetuista vähäisistä ei-rahallisista eduista;
- 4) 6 §:ssä säädetyistä kannustimista liittyen sijoitustutkimuksiin.

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

1 §

Korvausrahaston jäsenyys

Ensimmäisessä momentissa säädetty velvoite täyttyy strukturoitujen talletusten osalta, jos strukturoidun talletuksen liikkeeseen laskenut luottolaitos on talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EU mukaisen talletussuojarahaston jäsen.

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyin valvontatehtävän tai tietojen säilytysvelvollisuuden turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle pörssiin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjään rinnastettavalle yhteisölle.

13 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §

Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen tai aikoo käyttää sellaiseen toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, jonka alueelle se ei ole perustanut sivuliikettä, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Ilmoituksen tulee sisältää:

- 1) ilmoitus ETA-valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa tai johon sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä aiotaan käyttää;
- 2) toimintaohjelma, jossa ilmoitetaan ainakin tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoituspalveluista tai -toiminnasta sekä oheispalveluista;
- 3) kuvaus sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja mahdollisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä sekä sidonnaisasiamiehen nimi;
- 4) kuvaus sidonnaisasiamiehen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen suunnitellusta käytöstä, kun sijoituspalveluyritys ei perusta sivuliikettä;
- 5) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen osoitetiedot, josta asiakirjat on mahdollista saada;
- 6) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava kyseiset tiedot asianomaiselle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Finanssivalvonnan on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos sillä on syytä epäillä sijoituspalveluyrityksen taloudellisen tilanteen ja hallintorakenteen asianmukaisuutta suunniteltu toiminta huomioon ottaen. Toimintaa ei saa aloittaa, jos Finanssivalvonta on edellä mainitussa ajassa kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen ETA-valtioon ja aloittaa liiketoiminnan sen jälkeen, kun ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Finanssivalvonta teki 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

6 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen ETA-valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoituspalvelujen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen sekä oheispalvelujen

tarjoamisen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) ETA-valtio, jonka alueella sijoituspalveluyritys aikoo toimia;
- 2) toimintaohjelma, joka sisältää tiedot tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettavasta sijoitus-toiminnasta ja tarjottavista oheispalveluista sekä, jos kyseisessä ETA-valtiossa aiotaan käyttää Suomeen sijoittautunutta yhtä tai useampaa sidonnaisasiamiestä, näiden sidonnaisasiamiesten nimet.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle kyseiset tiedot. Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää toisessa ETA-valtiossa Suomeen sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä, Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamisessa ja toiminnan harjoittamisessa kyseisessä ETA-valtiossa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen aloittaa sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen vastaanottavassa ETA-valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava ne kyseiseen ETA-valtioon sijoittautuneet sijoituspalveluyritykset, luottolaitokset ja muut henkilöt, joille sijoituspalveluyritys on myöntänyt monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 4 momentissa tarkoitetun tiedon muutoksesta Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

6 a §

Palvelujen tarjoaminen kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen kolmannessa maassa perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja tai toimintaa sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

14 luku

Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

3 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheutunut vahinko on voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Mitä tässä momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on ulkoistanut 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun toiminnon.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimestaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 9 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 2—4 momenttia, 2—5 §:n, 8 §:n 1, 2, 4—8 momentin tai 9 §:n 2 momenttia ja 11—13 §:n säännöksiä.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat tämän lain 7 luvun 12—14 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 2 luvun 4 §:n säännös "pankkiiri" tai "pankkiiriliike"-sanana käytöstä toiminnassa tai muutoin toiminnassa;

2) tämän lain 7 luvun 3 §:n säännös sijoituspalveluyrityksen omiin varoihin kuuluvien rahoitusvälineiden hankinnan rahoittamisesta ja pantiksi ottamisesta sekä Finanssivalvonnan Finanssivalvonnasta annetun lain 30 §:n nojalla antama päätös varojen jakamisen rajoittamisesta;

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun säännökset tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja julkistamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1—3 §:n säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmistä, 8 luvun 3—14 §:n säännökset palkitsemisesta, 9 luvun 2—21 §:n säännökset riskien

hallinnasta sekä 11 luvun 8 §:n ja osakeyhtiölain säännökset varojen jakamista koskevista rajoituksista;

2) tämän lain 12 luvun 3 §:n säännös asiakkaan tuntemisesta;

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a luvun 1—3, 8 ja 9 §:n säännökset luottolaitoksen ja konsolidointiryhmän velvollisuudesta laatia ja tarkastaa 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin mukainen elvytysuunnitelma sekä konsolidointiryhmän elvytysuunnitelman hyväksymisestä, 9 a luvun 7 §:n 3 momentin säännös rahoitustuen tarjoamista koskevan aikomuksen ilmoittamisesta viranomaisille ja 11 luvun 5 a §:n 3 momentin säännös tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä 2 momentin 1 kohdassa mainittujen luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten nojalla tämän lain 6 luvun 1 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettulle sijoituspalveluyritykselle.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä 2 momentin 1 ja 3 kohdan nojalla muille, kuin sijoituspalveluyritykselle ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalle yritykselle sekä sellaiselle kyseisen oikeushenkilön johtoon kuuluvalle henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen edellä tässä pykälässä säädetty teko tai laiminlyönti on.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 99 artiklan 1 kohdan säännös omia varoja koskevien vaatimusten ilmoittamisesta;

2) 101 artiklan säännös kansallisia kiinteistömarkkinoita koskevien tietojen ilmoittamisesta;

3) 394 artiklan 1 kohdan säännös suuria asiakasriskejä koskevien tietojen ilmoittamisesta;

4) 395 artiklan 1 kohdan ja 3—8 kohdan säännökset suuria asiakasriskejä koskevista rajoituksista;

5) 405 artiklan säännös arvopaperistettuun omaisuuserään liittyvän luottoriskin siirtämisestä;

6) 412 artiklan säännös maksuvalmiutta koskevasta vaatimuksesta;

7) 415 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset maksuvalmiutta koskevien tietojen ilmoittamisesta;

8) 430 artiklan 1 kohdan säännös vähimmäisomavaraisuusastetta koskevien tietojen ilmoittamisesta;

9) 431 artiklan 1—3 kohdan ja 451 artiklan 1 kohdan säännökset julkistamisvaatimuksista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1, 2 ja 5 momentissa säädetyn lisäksi:

1) lain 2 luvun 1 ja 2 §:n säännös sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuudesta, Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 1 kohdan säännös toimiluvan myöntämisen edellytyksistä ja 2 momentin 4 kohdan säännös toimilupaa haettaessa annetuista tiedoista sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:n nojalla tehty päätös toimiluvan peruuttamisesta tai sen rajoittamisesta;

2) 4 luvun säännökset ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta Suomeen, 5 luvun säännökset kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta Suomeen sekä 13 luvun säännökset sivuliikkeen perustamisesta ja palvelujen tarjoamisesta ulkomaille;

3) 6 a luvun ja 7 luvun 10 §:n säännökset osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistusoikeuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta;

4) 6 b luvun säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmistä;

5) 7 luvun 2, 5—7 ja 9 §:n säännökset toiminnan järjestämisestä;

6) 7 a luvun 1—6 §:n säännökset algoritmista kaupankäynnistä ja suorasta sähköisestä markkinoillepääsystä;

7) 9 luvun 1—4 a §:n säännökset asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä;

8) 10 luvun 2—13 §:n säännökset menettelytavoista asiakassuhteessa;

9) luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:n 1 momentin säännös rikkomuksista ilmoittamisesta;

10) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 momentin, 23 §:n ja 24 §:n säännökset Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1, 2, 5 ja 6 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 3 artiklan 1 ja 3 kohdan, 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan, 6 artiklan, 7 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen, 8 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan, 10 artiklan sekä 11 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 3 kohdan kolmannen alakohdan säännökset rahoitusvälineitä koskevasta avoimuudesta;

2) 7 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 1 kohdan säännökset luvan saamisesta tietojen julkistamisen lykkäämiselle;

3) 12 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan säännökset velvollisuudesta kauppatietojen antamiseen erikseen ja kohtuullisin kaupallisin ehdoin;

4) 14 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 3 kohdan toisen, kolmannen ja neljännen virkkeen, 15 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, toisen alakohdan ensimmäisen ja kolmannen virkkeen, 2 kohdan ja 4 kohdan toisen virkkeen, 17 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen, 18 artiklan 1 ja 2 kohdan, 4 kohdan ensimmäisen virkkeen, 5 kohdan ensimmäisen virkkeen, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 8 ja 9 kohdan, 20 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 21 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan, 22 artiklan 2 kohdan sekä 23 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset OTC-kaupankäyntiä harjoittavien kauppojen sisäisten toteuttajien ja sijoituspalveluyritysten avoimuudesta;

5) 25 artiklan 1 ja 2 kohdan, 26 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, 2—5 kohdan, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 7 kohdan 1—5 ja 8 alakohdan sekä 27 artiklan 1 kohdan säännökset liiketoimista ilmoitettavista tiedoista;

6) 28 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, 29 artiklan 1 ja 2 kohdan, 30 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset johdannaisista;

7) 35 artiklan 1—3 kohdan, 36 artiklan 1—3 kohdan sekä 37 artiklan 1 ja 3 kohdan säännökset syrjimättömästä pääsystä rahoitusvälineiden määritysjärjestelmiin;

8) 40—42 artiklan säännökset tuotteita koskevasta valvonta- ja interventiotuomista;

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1, 2 ja 5—7 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja kriisinratkaisudirektiivin, luottolaitosdirektiivin, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä edellä 6 momentin 10 kohdan nojalla muulle kuin Finanssivalvonnan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta. Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle edellä 6 momentin 10 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Sijoituspalveluyritys ja korvausrahasto ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tai muulle henkilölle tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tai luottolaitosdirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten taikka korvausrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyritykselle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta, EU:n vakavaraisuusasetusta tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tai luottolaitosdirektiivin perusteella annettuja komission asetuksia ja päätöksiä. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 9 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1—7 §:n, 8 §:n 1, 2, 4—8 momentin tai 9—14 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on myötävaikuttamalla tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tai luottolaitosdirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoituspalveluyritykselle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 9 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1—7 §:n, 8 §:n 1, 2, 4—8 momentin tai 9—14 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle sijoituspalveluyritys on ulkoistanut 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun toiminnon. Sijoituspalveluyrityksen vastuusta sidonnaisasiamiehen toiminnasta säädetään 7 luvun 6 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 9 §:ssä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain 2 ja 6 luvussa.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 12 luvun 1, 2 ja 4 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sijoituspalveluyrityksellä, jonka toimilupaan tämän lain voimaan tullessa sisältyy oikeus tarjota muutettavan lain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä koskevaa sijoituspalvelua säilyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna oheispalveluna. Finanssivalvonnan on tehtävä tästä oikeudesta merkintä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalvelurekisteriin kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Finanssivalvonnan on varattava sijoituspalveluyritykselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen merkinnän tekemistä.

Elinkeinonharjoittajan, joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa tai harjoittaa 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa edellyttävää sijoituspalvelua tai sijoitustoimintaa, on kuuden kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta haettava toimilupaa, tai lopetettava toiminta.

Finanssivalvonta voi myöntää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I C osan 6 kohdassa tarkoitettuja hyödykejohdannaisia koskevan poikkeuksen OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 4 artiklassa ja 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden noudattamisesta sijoituspalveluyritykselle, joka saa tämän lain mukaisen toimiluvan 4 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen. Poikkeus voi olla voimassa enintään 3 päivään tammikuuta 2021. Finanssivalvonnan on viivytyksettä ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle tämän pykälän nojalla antamistaan poikkeusluvista.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 7 luvun 11 §:n 4 momentin ja 19 §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

2.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä ja muuta kauppapaikkaa ylläpitävään vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 4 luvussa säädetään.

Lain 8 ja 9 lukua sovelletaan tässä laissa tarkoitettuun raportointipalvelun tarjoajaan.

Kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta, kaupparaportoinnista ja kaupankäynnistä johdannaissopimuksilla säädetään lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

2) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

3) *johdannaissopimuksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälinettä;

4) *monenkeskisellä järjestelmällä* järjestelmää, jossa useiden kolmansien osapuolten rahoitusvälineitä koskevat osto- ja myynti-intressit voivat olla keskenään vuorovaikutuksessa;

5) *säännellyllä markkinalla* pörssin tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ylläpitämää monenkeskistä järjestelmää, jossa markkinan ylläpitäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

6) *markkinoiden ylläpitäjällä* yhtä tai useampaa henkilöä, joka hallinnoi tai ylläpitää säännellyn markkinan liiketoimintaa ja joka voi olla säännelty markkina itse;

7) *pörssillä* suomalaista osakeyhtiötä, joka ylläpitää säänneltyä markkinaa Suomessa;

8) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämää muuta kuin 5 tai 11 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä järjestelmää, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia järjestelmässä siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

9) *pk-yritysten kasvumarkkinalla* 6 luvussa tarkoitettua erityistä rekisteröityä monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

10) *pk-yrityksellä* yritystä, jonka keskimääräinen markkina-arvo oli alle 200 000 000 euroa kolmen edellisen kalenterivuoden lopun hintatarjousten perusteella;

11) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* muuta kuin 5, 8 tai 9 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä järjestelmää, jossa kaupankäynnin kohteena saa olla vain joukkovelkakirjalainoja, strukturoituja rahoitus tuotteita, päästöoikeuksia tai johdannaisia;

12) *monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjällä tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjällä* pörssiä, 8 ja 11 kohdissa tarkoitettua järjestelmää ylläpitävää sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta ja niiden sivuliikettä taikka ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä tai ETA-luottolaitosta ja niiden sivuliikettä sekä kolmannen maan yritystä, joka ylläpitää Suomessa monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää toimilupansa puitteissa;

13) *kauppapaikalla* säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;

14) *sijoituspalvelun tarjoajalla* sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä, sellaista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua, sellaista sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä, joka tarjoaa sijoituspalvelua sekä sellaista vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

15) *kaupankäyntiosapuolella* sijoituspalvelun tarjoajaa tai muuta henkilöä, jolle pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on myöntänyt oikeuden käydä kauppaa asianomaisella kauppapaikalla;

16) *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* sijoituspalvelun tarjoajaa, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti, säännöllisesti, järjestelmällisesti ja merkittävässä määrin käy kauppaa omaan lukuun toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja kauppapaikan ulkopuolella ylläpitämättä monenkeskistä järjestelmää;

17) *algoritmisella kaupankäynnillä* rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa tietokonealgoritmi määrittää automaattisesti toimeksiantojen yksittäiset tekijät;

18) *päämiehen lukuun täsmäytetyllä kaupankäynnillä* liiketoimea, jossa kaupan mahdollistava taho toimii liiketoimen ostajan ja myyjän välillä siten, ettei siihen kohdistu markkinariskiä liiketoimen toteutuksen missään vaiheessa, ja jossa liiketoimen molemmat puolet toteutetaan samanaikaisesti ja liiketoimi toteutetaan hintaan, josta kaupan mahdollistavalle taholle ei koidu muuta voittoa tai tappiota kuin aiemmin ilmoitettu palkkio, maksu tai kulut liiketoimesta;

19) *raportointipalvelulla* hyväksytyt julkistamisjärjestelyn ylläpitoa, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen ylläpitoa tai hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän ylläpitoa;

20) *raportointipalvelun tarjoajalla* suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa hyväksytyt julkistamisjärjestelyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tai hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoamiseen;

21) *hyväksytyt julkistamisjärjestelyn tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua kauppooja koskevien tietojen julkistamiseksi sijoituspalveluyrityksen puolesta EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklan mukaisesti;

22) *konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 6, 7, 10, 12, 13, 20 ja 21 artiklassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä käytäviä kauppvoja koskevien ilmoitusten keräämiseksi tässä laissa tarkoitettulta pörssiltä, säännellyltä markkinalta, monenkeskiseltä kaupankäyntijärjestelmältä, organisoidulta kaupankäyntijärjestelmältä ja hyväksytyltä julkistamisjärjestelyltä sekä tietojen yhdistämiseksi sähköisesti ylläpidetyksi tietovirraksi, josta saa ajantasaista hinta- ja määrätietoja rahoitusvälineestä;

23) *hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua liiketoimia koskevien ilmoitusten antamiseksi Finanssivalvonnalle, muulle ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle sijoituspalveluyritysten puolesta;

24) *ulkomaisella ETA-raportointipalvelun tarjoajalla* ulkomaista yritystä, jolla on muun ETA-valtion kuin Suomen valvontaviranomaisen myöntämä 8 luvun mukaista toimilupaa vastaava lupa raportointipalvelun tarjoamiseen;

25) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

26) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

27) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä;

28) *ulkomaisella ETA-luottolaitoksella* luottolaitostoinnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkomaista ETA-luottolaitosta, jolla on toimilupa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja;

29) *kolmannen maan yrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettua kolmannen maan yritystä;

30) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

31) *johdolla* sijoituspalveluyrityksen, sijoituspalvelun tarjoajan, pörssin tai raportointipalvelun tarjoajan hallitusta ja, jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

32) *toimivalla johdolla* yrityksen toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

33) *rajahintatoimeksiannolla* rahoitusvälineen osto- tai myyntitoimeksiannosta, joka annetaan toteutettavaksi sille määrättyyn rajahintaan tai tätä parempaan hintaan sekä tietyn suuruisena;

34) *likvideillä markkinoilla* rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin markkinoita, joilla on jatkuvasti valmiita ja halukkaita ostajia ja myyjiä ja joita arvioidaan seuraavin perustein ottaen huomioon kyseisen rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin erityiset markkinarakenteet:

a) liiketoimien keskimääräinen toteutustiheys ja keskikoko eri markkinaehtojen vallitessa ja ottaen huomioon rahoitusvälinelajiin kuuluvien tuotteiden luonne ja elinkaari;

b) markkinaosapuolten lukumäärä ja tyyppi, mukaan lukien markkinaosapuolten lukumäärä suhteessa kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden lukumäärään tietyn tuotteen markkinoilla;

c) osto- ja myyntihintojen keskimääräinen erotus, jos se on saatavilla.

Edellä 1 momentin 16 kohdassa tarkoitettujen kauppvojen sisäisen toteuttajan kaupankäynnin säännöllisyyttä ja järjestelmällisyyttä mitataan niiden OTC-kauppvojen lukumäärällä, jotka sijoituspalveluyritys tekee rahoitusvälineessä omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiannota. Kaupankäynnin merkittävää määrää mitataan joko vertaamalla sijoituspalveluyrityksen OTC-kaupan suuruutta suhteessa sijoituspalveluyrityksen tietyn rahoitusvälineen kokonaiskauppaan taikka vertaamalla sijoituspalveluyrityksen OTC-kaupan suuruutta suhteessa tietyn

HE 151/2017 vp

rahoitusvälineen kokonaiskauppaan unionissa. Kauppojen sisäisen toteuttajan määritelmää sovelletaan ainoastaan, jos sekä kaupankäynnin säännöllisyyttä ja järjestelmällisyyttä että sen merkittävää määrää koskevat edellytykset täyttyvät tai jos sijoituspalveluyritys päättää osallistua kauppojen sisäisen toteuttajan järjestelmään.

Edellä 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuja yksittäisiä tekijöitä ovat toimeksiannon käynnistäminen, ajoitus, hinta tai määrä sekä toimeksiantojen hoito niiden jättämisen jälkeen siten, että ihmisen työpanosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan. Tähän eivät kuulu järjestelmät, joita käytetään ainoastaan toimeksiantojen reitittämiseen yhteen tai useampaan kauppapaikkaan, sellaiseen toimeksiantojen käsittelyyn, johon ei sisälly kaupankäynnin tekijöiden määrittäystä, toimeksiantojen vahvistamiseen tai kaupan jälkeen toteutettujen liiketoimien käsittelyyn.

3 §

Pörssiin sovellettava muu lainsäädäntö

Pörssiin sovelletaan osakeyhtiölain (624/2006) säännöksiä, jollei tästä laista tai muusta pörssiä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Pörssin toiminnassa ja pörssissä toimittaessa ei saa menetellä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä säädetyn hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta;

2) *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta;

3) *eurooppayhtiöasetuksella* eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2157/2001;

4) *pörssilistadirektiivillä* arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/34/EY;

5) *lyhyksimyntiasetuksella* lyhyksimyynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 236/2012;

6) *EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta.

5 §

Monenkeskisen järjestelmän ylläpitäjän ja kauppojen sisäisen toteuttajan noudatettavat säännökset

Kaikkien rahoitusvälineillä kauppaa käyvien monenkeskisen järjestelmän ylläpitäjien on toiminnassaan noudatettava soveltuvin osin joko tämän lain monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, organisoitua kaupankäyntijärjestelmää tai säänneltyä markkinaa koskevia säännök-

siä. Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudesta julkistaa tietoja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osastossa.

Rahoitusvälineitä koskevissa liiketoimissa, joita ei toteuteta monenkeskisessä järjestelmässä tai kauppojen sisäisessä toteuttajassa, on noudatettava EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osaston säännöksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisen asetuksen 23 ja 28 artiklan soveltamista.

II OSA

RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen

Pörssin toimilupa ja hallinto

1 §

Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta

Säänneltyä markkinaa ei saa ylläpitää ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Pörssi saa säännöllisen markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, tarjota raportointipalveluja ja rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja sekä arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena sekä toimia tilinhoitajana sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017).

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua toimintaa.

2 §

Pörssin kotipaikka

Pörssin kotipaikan on sijaittava Suomessa.

3 §

Toiminimi

Muu kuin pörssin toimiluvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muutoin toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi taikka johdannaispörssi.

4 §

Toimilupahakemus

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta pörssin toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

HE 151/2017 vp

Toimilupahakemukseen on liitettävä pörssin toimintaa ja mahdollista 1§:n 2 momentissa tarkoitettua muuta toimintaa koskeva suunnitelma sekä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettu hakemus pörssin sääntöjen vahvistamisesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset pörssin:

- 1) omistuksesta;
- 2) johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
- 5) taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 6) valvontatehtävän hoitamisesta.

Jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun, hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta.

Valtiovarainministeriön pyynnöstä hakijan on toimitettava ministeriölle toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

5 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Valtiovarainministeriön on myönnettävä toimilupa, jos se voi saadun selvityksen perusteella varmistua, että:

- 1) hakija ja sen suunnittelema toiminta täyttävät tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa säännellyn markkinan ylläpitämiselle säädetyt ja määrätyt vaatimukset;
- 2) pörssin omistajat täyttävät 6 §:ssä säädetyt vaatimukset;
- 3) pörssin johto täyttää 16—18 §:ssä säädetyt vaatimukset, eikä ole perusteltua syytä epäillä johdon vaarantavan säännellyn markkinan tehokasta ja varovaista johtamista taikka markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta;
- 4) pörssin omistus ei vaaranna pörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

6 §

Pörssin merkittävien omistajien luotettavuus

Henkilön, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuotannosta äänivallasta, on oltava luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos:

- 1) hänet on viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä; taikka
- 2) hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä.

Jos edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa pörssin omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä pörssissä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

7 §

Toimilupapäätös ja pörssin toiminnan aloittaminen

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valituksen tekemisestä sillä perusteella, että päätöstä ei ole annettu säädettyssä määräajassa, säädetään 11 luvun 1 §:ssä.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa pörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Pörssi voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettut säännöt on vahvistettu. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yhtiölle, toiminta voidaan aloittaa, kun pörssi on rekisteröity.

Mitä sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n 4 momentissa säädetään toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen yhtiön toimilupahakemuksesta, sovelletaan myös markkinoiden ylläpitäjään.

8 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa pörssin toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

9 §

Toimiluvan rekisteröinti

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin.

Perustettavalle pörssille ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

10 §

Taloudelliset toimintaedellytykset

Pörssillä pitää olla pörssin toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Pörssin täysin maksetun osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa.

11 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia pörssin osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa hankinnan johdosta:

- 1) olisi vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta;
- 2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai
- 3) muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa pörssin hallinnossa.

Jos omistusosuutta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin pörssin osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos omistusosuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—6, 6 a, 6 b ja 7 §:ssä säädetään.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja näiden osuus pörssin osakepääomasta ja sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, jos ne ovat pörssin tiedossa. Pörssin on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

- 1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;
- 2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista pörssissä;
- 3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä hankittavan omistusosuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta pörssissä (*pörssin omistusyhteisö*).

12 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 11 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 32 a §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ennen 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 11 §:ssä tarkoitettua osakkeita vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

13 §

Pörssin sidonnaisuus

Pörssin ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää pörssin tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

HE 151/2017 vp

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskeissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Merkittävällä sidoksella tarkoitetaan tässä pykälässä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 38 alakohdassa tarkoitettua läheistä sidonnaisuutta.

14 §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain pörssin toimiluvan, jos:

- 1) pörssin toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta tai sen perusteella annettuja säännöksiä, toimiluvan ehtoja tai pörssin sääntöjä;
- 2) säännelty markkina ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;
- 4) säännellyn markkinan toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 5) pörssin toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja säännellyn markkinan toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen kuin valtiovarainministeriö peruuttaa pörssin toimiluvan 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettulla perusteella, sen on ennen päätöksen tekemistä asetettava pörssille kohtuullinen määräaika toiminnassa havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä asian kiireellisyyden tai arvopaperimarkkinoiden vakauden ja luotettavan toiminnan turvaamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi pörssin hakemuksesta peruuttaa pörssin toimiluvan, jos pörssi on päättänyt lopettaa säännellyn markkinan ylläpitämisen. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 tai 3 momentin nojalla pörssin toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

15 §

Valtiovarainministeriön oikeus keskeyttää pörssin toiminta

Valtiovarainministeriö voi määrätä pörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos säännellyn markkinan toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kuultava pörssiä sekä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

16 §

Pörssin johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset

Pörssin hallituksen jäsenen ja toimivaan johtoon kuuluvan tulee olla luotettava ja hyvämaineinen henkilö, joka ei ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa pörssin johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Pörssin on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista sekä muutkin pörssin johtoa koskevat uudet tiedot, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttääkö johto 16—18 §:ssä tarkoitettut vaatimukset. Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

17 §

Pörssin johdon ajankäyttö

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen. Henkilön samaan aikaan hoitamien muiden johtotehtävien enimmäismäärää arvioitaessa on otettava huomioon henkilön yksilölliset olosuhteet sekä pörssin toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

18 §

Pörssin johdon kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset

Pörssin johdolla on oltava tehtäviensä hoitamiseksi riittävä ja monipuolinen osaaminen ja kokemus. Hallituksella tulee olla riittävä tietämys, taidot ja kokemus pörssin liiketoiminnasta ja sen toimintaan liittyvistä keskeisistä riskeistä. Pörssin on käytettävä riittävästi voimavaroja hallituksen jäsenten perehdyttämiseen tehtävänsä.

Hallituksen on hyväksyttävä pörssille toimintaperiaatteet, joilla edistetään hallituksen kokoonpanon monimuotoisuutta. Hallituksen on hyväksyttävä pörssille tavoite sukupuolten tasapuolisesta edustuksesta hallituksessa sekä laadittava toimintaperiaatteet, joilla tavoite saavutetaan ja ylläpidetään.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti siten, että hallitus voi tehokkaasti kyseenalaistaa toimivan johdon päätöksiä sekä valvoa ja seurata sen päätöksentekoa. Hallituksen työ on järjestettävä siten, ettei hallituksen yksittäinen jäsen tai jäsenen vähemmistö epäasianmukaisesti tai pörssin edun vastaisesti vallitse hallituksen päätöksentekoa.

Hallituksen on määriteltävä pörssille hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan yrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta

Hallituksen ja toimitusjohtajan on valvottava 4 momentissa tarkoitettujen hallinto- ja ohjausjärjestelmien noudattamista, arvioitava säännöllisesti niiden tehokkuutta ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi.

Hallituksen jäsenen tulee saada käyttöönsä tehtäviensä täyttämiseen riittävät tiedot ja asiakirjat.

19 §

Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista

Pörssin tilintarkastajista vähintään yhden on oltava KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullisen tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja.

Pörssin on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös:

- 1) tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta;
- 2) tilintarkastuskertomuksesta;
- 3) tilinpäätöstä käsitelleen yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä säädetään toimilupavalvottavan ilmoitusvelvollisuudesta, sovelletaan myös pörssin tilintarkastajiin.

20 §

Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitettua selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

21 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

1 §

Säännellyn markkinan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

Pörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Pörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Pörssillä on oltava toimintaperiaatteet pörssin toimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi, niiden ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteissa on otettava erityisesti huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa pörssin toimintaan tai pörssille 2 §:ssä säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen. Tehtävänkuvat on eriytettävä eturistiriitojen ehkäisemiseksi. Pörssillä on lisäksi oltava avoimet ja syrjimättömät säännöt ja menettelyt asianmukaisen ja hyvän kauppatavan mukaisen kaupankäynnin mahdollistamiseksi sekä puolueettomat perusteet toimeksiantojen tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Pörssin on varmistettava, että sen käyttämät järjestelmät ja menettelytavat turvaavat kaupankäyntijärjestelmän toiminnan luotettavuuden ja jatkuvuuden myös häiriötilanteissa. Pörssin tulee voida varmistaa, että sillä on riittävä kaupankäyntijärjestelmien häiriönsietokyky, riittävä kapasiteetti toimeksiantojen ja viestien ruuhkahuippujen käsittelyyn ja varmistaa asianmukainen kaupankäynti markkinoiden vakavissa stressiolosuhteissa. Pörssin on testattava säännöllisesti kuormituskokein kaupankäyntijärjestelmän toimintaa edellä kuvattujen vaatimusten täyttämiseksi.

Pörssin hoitaessa sille tässä laissa säädettyjä tehtäviä sen toimintaan ei sovelleta hallintolakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (423/2003) eikä saamen kielilakia (1086/2003). Pörssin hallintoelimen jäseneen tai pörssin palveluksessa olevaan ei tällöin myöskään sovelleta rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

Säännellyn markkinan ylläpitäjä ei saa toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä millään ylläpitämällään säännellyllä markkinalla.

2 §

Pörssin valvontatehtävä

Pörssillä on oltava tehokkaat järjestelyt ja menettelyt sekä tarvittavat resurssit tämän lain ja arvopaperimarkkinalain sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sekä pörssin sääntöjen noudattamisen valvomiseksi pörssin toiminnassa.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä:

- 1) menettelystä, joka ilmeisesti on vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka merkittävästi rikkoo pörssin sääntöjä;
- 2) tavanomaisesta poikkeavasta kaupankäynnistä;
- 3) rahoitusvälineeseen liittyvistä järjestelmän toimintahäiriöstä tai
- 4) menettelystä, joka voi olla vastoin EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 2 momentissa tarkoitettut tiedot muille Finanssivalvontaa vastaaville ETA-valtioiden viranomaisille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa ilmoitus on kuitenkin tehtävä vain, jos

Finanssivalvonta on vakuuttunut siitä, että kyse on menettelystä, joka on EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten vastainen.

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Pörssin on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä pörssissä.

4 §

Pörssin toiminnan ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan pörssin toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa pörssille toiminnon tai palvelun, jonka pörssi olisi muutoin itse suorittanut.

Pörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin pörssin toiminnan harjoittamisen, jos ulkoistaminen ei haittaa pörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa, liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista eikä Finanssivalvonnan harjoittamaa valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta pörssi vastaa tästä laista, arvopaperimarkkina-asetuksesta, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksesta ja sen nojalla annetuista komission asetuksista johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisestä. Pörssin on toimittava huolellisesti ulkoistaessaan toimintansa kannalta merkittävän toiminnon.

Toiminto on pörssin toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti pörssin toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai pörssin toimiluvan ehtojen noudattamista taikka pörssin taloudellista asemaa tai pörssin toiminnan jatkuvuutta.

Pörssin toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Pörssin on hankittava ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti pörssin viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja luovutettava tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

5 §

Ulkoistamisesta ilmoittaminen

Pörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Pörssin ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

6 §

Säännellyn markkinan sääntöjen vähimmäissisältö

Pörssin on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säänneltyä markkinaa koskevat säännöt, jotka sisältävät määräykset vähintään seuraavista asioista:

- 1) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 2) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi sekä miten ja millä perusteilla kaupankäynti rahoitusvälineellä voidaan keskeyttää tai lopettaa;
- 3) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille sekä niiden hallinnolle ja hallinto- ja ohjausjärjestelmille tähän lakiin, arvopaperimarkkinalakiin ja niiden nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 4) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 5) velvoitteet, jotka johtuvat markkinalla toimivien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten henkilökunnalle asetettavista ammatillisista vaatimuksista;
- 6) millä ehdoilla kaupankäyntiosapuoleksi voidaan hyväksyä muita jäseniä kuin sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia;
- 7) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia kaupankäyntiosapuolille tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 8) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille voidaan pörssin sääntöjen rikkomisesta määrätä ja miten ne määrätään;
- 9) jos kaupankäynnin kohteena on johdannais sopimus, sen ehdot;
- 10) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia kauppojen määrittämiseen ja toteuttamiseen liittyy.

Säännellyt markkinat voivat hyväksyä kaupankäyntiosapuoliksi sijoituspalveluyrityksiä, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakava-raisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU mukaisesti toimiluvan saaneita luottolaitoksia ja muita henkilöitä:

- 1) jotka ovat riittävän hyvämaineisia;
- 2) joilla on riittävät kaupankäyntivalmiudet ja -taidot ja riittävä kokemus;
- 3) joilla on tarvittaessa riittävät organisaatiojärjestelyt; ja
- 4) joilla on hoitamaansa tehtävään nähden riittävät resurssit ottaen huomioon eri rahoitusjärjestelyt, joita säännelty markkina on saattanut ottaa käyttöön liiketoimien asianmukaisen toimituksen takaamiseksi.

7 §

Pörssin sääntöjen vahvistaminen

Pörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto. Jos päätös koskee sähköön, maakaasuun tai päästöoikeuksiin perustuvaa johdannaissopimusta, lausunto on pyydettävä myös Energiavirastolta.

Valtiovarainministeriö voi kaupankäynnin luotettavuuden ja tasapuolisuuden turvaamiseksi määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista kuultava pörssiä ja pyydettävä asiassa Finanssivalvonnan lausunto.

Mitä 1 momentissa säädetään sääntöjen muutosten vahvistamisesta, ei sovelleta, jos muutokset ovat merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä. Pörssin on kuitenkin toimitettava sääntöjen muutokset valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle tiedoksi ennen niiden voimaantuloa. Jos syntyy erimielisyyttä siitä, ovatko pörssin sääntöjen muutokset merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä, ratkaisee asian valtiovarainministeriö.

8 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Pörssi saa ottaa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, jos 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja jos sama arvopaperi on jo otettu kaupankäynnin kohteeksi muulla säännellyllä markkinalla. Tällaiselle liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia pörssin säännöissä. Pörssin on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta ennen kaupankäynnin aloittamista.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi johdannaissopimuksen, jos sen hinnanmuodostus on luotettavaa, ja johdannaissopimus voidaan selvittää luotettavalla tavalla.

Muista edellytyksistä, joilla pörssi voi ottaa rahoitusvälineen säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi, säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin nojalla annetun komission asetuksessa. Säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista julkistettavista esitteistä säädetään arvopaperimarkkinalain 3—5 luvussa.

Pörssin velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä markkinalla, pörssin on samalla ilmoitettava Finanssivalvonnalle EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 17 alakohdan b alakohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta.

Finanssivalvonta voi määrätä, että rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että rahoitusvälinettä kaupankäynnin kohteeksi hakeva taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii tämän lain, arvopaperimarkkinain tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on varattava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

9 §

Arvopaperin ottaminen pörssilistalle

Pörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle arvopaperin, joka täyttää 8 §:n 1 ja 4 momentin ja tämän pykälän vaatimukset. Pörssilistadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, joilla pörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä niistä myönnettävistä poikkeuksista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain, jos kaupankäynnin kohteeksi pörssin ylläpitämälle säännellylle markkinalle on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlainen osake kuin se, johon arvopaperi oikeuttaa.

Osakkeen liikkeeseenlaskijan on haettava pörssilistalla olevien osakkeiden kanssa samanlaisten osakkeiden ottamista pörssilistalle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta, jollei liikkeeseenlaskija ole suostunut siihen, että pörssi ottaa ne pörssilistalle ilman eri hakemusta.

Liikkeeseenlaskijan on haettava samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat arvopaperimarkkinain lain 2 luvun 1 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut arvopaperit samanaikaisesti pörssilistalle.

Pörssi voi sijoittajien suojaamiseksi hylätä hakemuksen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

Pörssin on ratkaistava hakemus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos pörssi pyytää tänä aikana hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona pörssi vastaanottaa lisäselvityksen. Jos pörssi ei tee ratkaisua määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin 5 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tai 6 momentissa tarkoitettun määräajan päättymisestä.

10 §

Pörssilistan pitäminen

Pörssi voi pitää pörssilistadirektiivissä tarkoitettua pörssilistaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi ottamistaan arvopapereista.

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen

Pörssi voi päättää keskeyttää tai lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä, jos rahoitusväline tai rahoitusvälineen arvopaperin liikkeeseenlaskija ei enää täytä pörssin sääntöjen vaatimuksia tai jos se on muutoin tarpeen pörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, pörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Pörssi voi keskeyttää tai lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä vastaavin edellytyksin myös rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan hakemuksesta.

Pörssi ei saa kuitenkaan keskeyttää tai lopettaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos se aiheuttaisi merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pörssin on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti myös rahoitusvälineeseen liittyvällä johdannaissopimuksella, jos toimenpide on tarpeen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tavoitteiden tukemiseksi.

Finanssivalvonnan on määrättävä kaupankäynti keskeytettäväksi tai lopetettavaksi muulla Suomessa toimivalla säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tai määrättävä kauppohenkilöiden sisäinen toteuttaja keskeyttämään tai lopettamaan kaupankäynti samalla rahoitusvälineellä tai siihen liittyvällä johdannaissopimuksella, jos keskeyttämisen tai lopettamisen syynä on:

1) epäily markkinoiden väärinkäytöstä;

2) ostotarjous; tai

3) liikkeeseenlaskijasta tai rahoitusvälineestä ei ole julkistettu sisäpiirintietoa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 ja 17 artiklan mukaisesti.

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitetun kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheutonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssin on ilman aiheutonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin 1 tai 5 momentissa tarkoitettu päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä samoin kuin joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettulla, kyseiseen joukkovelkakirjalainaan nimetyllä joukkolainanhaltijoiden edustajalla, jos joukkolainanhaltijoiden kokous on niin päättänyt, sekä sijoittajalla, joka omistaa kyseisiä rahoitusvälineitä tai niihin oikeuttavia rahoitusvälineitä, on oikeus saattaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettu pörssin päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi. Pörssin päätös lopettaa kaupankäynti voidaan asian Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saattamisesta huolimatta panna täytäntöön, jollei Finanssivalvonta tai muutoksenhakuviranomainen toisin pääte.

Pörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä, lopettamisesta tai kaupankäynnin jatkamisesta rahoitusvälineellä. Lisäksi pörssin on ilmoitettava päätöksestä Finanssivalvonnalle ja, jos päätös koskee 4 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettua johdannaissopimusta, Energiavirastolle.

Pörssin velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle, kun rahoitusvälineellä ei enää käydä kauppaa tai se ei ole enää otettuna kaupankäynnin kohteeksi, säädetään lisäksi EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

12 §

Finanssivalvonnan toimivaltuudet keskeyttää, lopettaa tai kieltää kaupankäynti rahoitusvälineillä

Sen estämättä mitä 11 §:ssä säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä pörssin keskeyttämään tai lopettamaan kaupankäynnin tai kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineillä, jos kaupankäynnissä, rahoitusvälineestä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta, EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja sääntöksiä tai määräyksiä taikka pörssin sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

13 §

Finanssivalvonnan tehtävät ja ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on julkistettava välittömästi 11 ja 12 §:ään perustuvat päätöksensä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 11 tai 12 §:ään perustuvasta päätöksestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muiden ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Jos kyse on 11 §:n 4 momentissa tarkoitettusta päätöksestä, Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä tarvittaessa myös Energiavirastolle.

Jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle keskeyttäneensä tai lopettaneensa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline tai siihen liittyvä johdannainen on kaupankäynnin kohteena pörssissä, monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä taikka sisäisellä toteuttajalla Suomessa, Finanssivalvonnan on kiellettävä kaupankäynti keskeytyksen ajan tai määrättävä se lopetettavaksi. Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

14 §

Arvopaperin poistaminen pörssilistalta

Arvopaperin poistamiseen pörssilistalta sovelletaan, mitä 11 §:ssä säädetään kaupankäynnin lopettamisesta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös ja pörssin liikkeeseenlaskijan hakemuksen johdosta tekemä päätös olla poistamatta arvopaperia pörssilistalta Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja kyseiseen joukkovelkakirjalainaan nimetyllä joukkolainanhaltijoiden edustajalla, jos joukkolainanhaltijoiden kokous on niin päätännyt, sekä sijoittajalla, joka omistaa tarkoitettuja arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita, on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

15 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeudet

Pörssin on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muussa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää pörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta sekä toiminnan järjes-

tämisestä saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää rahoitusvälineiden kaupoista johtuvat velvollisuutensa.

Pörssi voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa, Finanssivalvonnan määräyksissä ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä 6 §:ssä tarkoitetuissa pörssin säännöissä määrätään kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisesta, pörssin on peruutettava määräajaksi tai toistaiseksi kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos Finanssivalvonta sitä päätöksellään painavasta syystä vaatii. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä ja kaupankäyntiosapuolta, jolle asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kaupankäyntiosapuolen oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä vuosittain lista kaupankäyntiosapuolista.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, jonka kaupankäyntiosapuolen oikeudet on peruutettu, on oikeus saattaa pörssin 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu päätös peruuttaa kaupankäyntiosapuolen oikeudet Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi. Pörssin päätös peruuttaa kaupankäyntiosapuolen oikeudet voidaan asian Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saattamisesta huolimatta panna täytäntöön, jollei Finanssivalvonta tai muutoksenhakuviran-omainen toisin päätä.

16 §

Lyhyeksimyynnin rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä tilapäisiä rajoituksia rahoitusvälineen lyhyeksimyynnille sen hinnan merkittävän alentumisen vuoksi säädetään lyhyeksimyntiasetuksen 23 artiklassa.

17 §

Sopimus markkinatakauksesta

Pörssin on laadittava kirjallinen sopimus markkinatakauksesta markkinatakausstrategiaa säänneltyllä markkinalla toteuttavan kaupankäyntiosapuolen kanssa. Pörssin on huolehdittava, että riittävän monet kaupankäyntiosapuolet voivat tulla sopimuksen osapuoleksi, jos tämä on perusteltua kaupankäynnin luonne ja laajuus huomioon ottaen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) sitovista hintatarjouksista;
- 2) likviditeetin tarjoamisesta ja muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä velvoitteista;
- 3) mahdollisista hinnanalennuksesta tai muista kannustimista likviditeetin tarjoamiseksi sekä muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä oikeuksista.

Pörssin on valvottava, että sijoituspalveluyritys noudattaa tässä pykälässä tarkoitettua sopimusta.

Pörssin on toimitettava tieto sopimuksen sisällöstä ja tarvittavat muut tiedot Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä.

18 §

Algoritminen kaupankäynti

Pörssillä on oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja sisäiset menettelytavat, joilla:

- 1) varmistetaan, että pörssin kaupankäyntiosapuolet testaavat algoritmista kaupankäyntiä:
- 2) ehkäistään ja hallinnoidaan algoritmisten kaupankäyntijärjestelmien aiheuttamaa tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä.

Pörssin on varmistettava, että säännöt sen konosalipalveluista ovat avoimia, tasapuolisia ja syrjimättömiä.

Pörssin on huolehdittava siitä, että se pystyy tunnistamaan kaupankäyntiosapuolten algoritmisella kaupankäynnillä tuotetut toimeksiannot, niiden luomiseen käytetyt algoritmit ja toimeksiannoista asianmukaisesti vastaavat henkilöt. Pörssin on annettava tiedot Finanssivalvonnalle pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä.

19 §

Suora sähköinen pääsy markkinapaikalle

Pörssi voi sallia, että kaupankäyntiosapuolena oleva sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tarjoaa suoran sähköisen pääsyn asiakkaalle. Suoralla sähköisellä markkinoillepääsyllä tarkoitetaan järjestelyä, jossa kaupankäyntiosapuoli antaa asiakkaalle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia siten, että asiakas voi välittää rahoitusvälineeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan kauppapaikkaan.

Pörssin on huolehdittava siitä, että asiakkaisiin, joilla on suora sähköinen pääsy sen järjestelmiin, sovelletaan asianmukaisia vaatimuksia.

Pörssin kaupankäyntiosapuoli vastaa suoraa sähköistä pääsyä käyttäneen asiakkaansa toimeksiannosta ja kaupasta.

Pörssillä on oltava järjestelmä ja sisäiset menettelytavat, joilla se pystyy erottamaan ja tarvittaessa lopettamaan suoraa sähköistä pääsyä käyttävän henkilön toimeksiannot tai kaupankäynnin ja joilla se keskeyttää tai lopettaa kaupankäyntiosapuolen tarjoaman suoran sähköisen pääsyn, jos kaupankäyntiosapuoli tai sen asiakas ei noudata, mitä tässä pykälässä säädetään.

20 §

Hinnanmuutosvälit

Pörssillä on oltava asianmukaiset järjestelyt rahoitusvälineiden hinnanmuutosväleiksi. Pörssin on otettava järjestelyssä huomioon rahoitusvälineen likviditeettiluonne eri markkinoilla ja osto- ja myyntitarjousten erojen keskiarvo sekä mukautettava hinnanmuutosväli rahoitusvälineittäin.

21 §

Liiketoimintakellojen yhdenmukaistaminen

Kaikkien kauppapaikkojen ja niiden kaupankäyntiosapuolten on tahdistettava yhdenmukaiseksi liiketoimintakellot, joita käyttämällä tallennetaan raportoitavien tapahtumien päiväys ja kellonaika.

22 §

Kaupankäynnin lyhytaikainen keskeyttäminen

Pörssillä on oltava järjestelmä ja sisäiset menettelytavat kaupankäynnin merkittävien toimintahäiriöiden välttämiseksi, jotka ovat riittävät:

1) kaupankäynnin pysäyttämiseen tai rajoittamiseen väliaikaisesti, jos rahoitusvälineen hinta muuttuu merkittävästi lyhyessä ajassa säännellyllä markkinalla tai siihen liittyvällä markkinalla;

2) kaupankäynnin tai muun liiketoimen peruuttamiseen, muuttamiseen tai korjaamiseen.

Pörssin on varmistettava, että kaupankäynnin pysäyttämisen tekijät luokitellaan tavalla, jossa otetaan huomioon:

1) omaisuuserien likviditeetti;

2) markkinamallin luonne;

3) markkinamallin käyttäjien laji.

Pörssin on ilmoitettava pysäyttämisen tekijät ja niiden olennaiset muutokset Finanssivalvonnalle ilman aiheutonta viivytystä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava tiedot edelleen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Pörssin on ilmoitettava kaupankäynnin keskeytyksestä Finanssivalvonnalle, jos pörssi on likviditeetillä mitattuna olennainen säännelty markkina kyseiselle rahoitusvälineelle. Finanssivalvonnan tulee ilmoittaa keskeytyksestä toimivaltaisille viranomaisille.

23 §

Tarjosten hylkääminen

Pörssillä on oltava järjestelmät ja menettelytavat hylätä tarjous, joka ylittää ennalta määritellyt kauppohen määrät ja hintojen raja-arvot tai on selvästi virheellinen.

24 §

Kauppojen selvitys

Pörssin on järjestettävä asianmukaisesti säännellyllä markkinalla tehtyjen kauppohen selvitys. Pörssin osapuolilla on oltava tosiasiallinen ja syrjimätön pääsy kauppohen selvitysjärjestelmiin.

Jos pörssi käyttää kauppohen selvitykseen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua keskusvastapuolta, pörssin, mainitussa laissa tarkoitettun arvopaperikeskuksen ja keskusvastapuolen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Pörssin on ilmoitettava kauppohen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi kieltää pörssiä käyttämästä kauppohen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastapuolta tai arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Pörssin velvollisuudesta käyttää keskusvastapuolta johdannaiskauppohen selvitykseen säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 29 artiklassa.

25 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeus valita arvopaperikeskus

Kaupankäyntiosapuolella on oikeus käyttää kauppohen selvitykseen myös muuta arvopaperikeskusta kuin pörssin käyttämää arvopaperikeskusta säännellyllä markkinalla tehdyistä kaupoista johtuvien velvollisuuksiensa toteuttamiseksi, jos pörssin ja mainittujen arvopaperikeskusten yhteistoiminta on järjestetty siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Jos kaupankäyntiosapuoli aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle pörssille, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistoimintajärjestelyistä, joilla turvataan kaupankäynnin luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden vakaus.

Finanssivalvonta voi kieltää kaupankäyntiosapuolta käyttämästä kauppohen selvitykseen 1 momentissa tarkoitettua muuta arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

26 §

Positiolimiitit ja hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvonta

Pörssillä on oltava asianmukaiset järjestelmät ja järjestelyt, jotka mahdollistavat hyödykejohdannaisilla sekä päästöoikeuksilla ja niiden johdannaisilla tapahtuvan kaupankäynnin rajoittamisen ja tällaista kaupankäyntiä koskevien tietojen saannin kaupankäyntiosapuolilta sekä kaupankäynnin hoidon valvonnan avoimilla ja syrjimättömillä perusteilla.

Pörssi voi vaatia kaupankäyntiosapuolta vähentämään positioita kaupankäynnin kohteena olevassa rahoitusvälineessä tilapäisesti tai pysyvästi sekä sulkemaan positioita rahoitusvälineissä taikka myymään rahoitusvälineitä etukäteen sovitulla hinnalla ja etukäteen sovitun määrän likviditeetin lisäämiseksi markkinalle.

Jos kaupankäyntiosapuoli ei noudata edellä 2 momentissa tarkoitettua pörssin vaatimusta, voi pörssi toteuttaa momentissa tarkoitettua välttämättömät toimenpiteet kaupankäyntiosapuolen lukuun.

Pörssin on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä ja järjestelyjä koskevat riittävät tiedot.

27 §

Tarjouskirjan tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Pörssin on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot tarjouskirjasta.

28 §

Kaupankäyntimaksut

Pörssin perimien maksujen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä. Pörssin on huolehdittava, että tiedot maksujen määräytymisperusteista ovat julkisesti saatavilla.

Pörssi voi periä korkeampia maksuja:

- 1) toimeksiannoista, jotka myöhemmin perutaan;
- 2) kaupankäyntiosapuolilta, joiden toimeksiannoista suuri osa perutaan;
- 3) kaupankäyntiosapuolilta, jotka käyttävät huippunopeaa algoritmista kaupankäyntiä.

Jos pörssi myöntää kaupankäyntialennuksia, sen on vastineeksi asetettava markkinatakausvelvoitteita kyseiselle osakkeelle tai soveltuvalle osakekorille.

Maksut eivät saa luoda kannustimia toimeksiantojen tai liiketoimien toteuttamiseen siten, että se lisää tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä tai edellytyksiä markkinoiden väärinkäytölle.

29 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 31 §:ssä tarkoitettuun pörssin sisäpiirirekisteriin siten kuin 30 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Pörssin sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) pörssin hallituksen ja hallituneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) pörssin palveluksessa olevaa muuta henkilöä, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

30 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 29 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 kohdassa tarkoitettulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitettun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava pörssille:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaan rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, pörssi voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

31 §

Pörssin sisäpiirirekisteri

Pörssin on pidettävä 30 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*pörssin sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 29 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaanvaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 30 §:n 6 momentin mukaisesti, pörssin sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Pörssin sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

32 §

Pörssin toiminta toisessa ETA-valtiossa

Pörssin, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille sijoituspalvelun tarjoajille tai muille henkilöille pörssi aikoo tarjota suora mahdollisuutta käydä kauppaa.

Finanssivalvonnan on ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle viranomaiselle, mille siihen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle pörssi on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös pörssin ylläpitämään monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

33 §

Ilmoitukset muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti luettelo säännellyistä markkinoista, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava luettelo tiedoksi muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että kaupankäynti säännellyllä markkinalla täyttää tiedoksiannolle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on vähintään kerran vuodessa toimitettava rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita koskevat laskelmat ja tiedot Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

34 §

Markkinointi

Säänneltyä markkinaa ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

35 §

Kaupankäyntikalenteri

Finanssivalvonnan on julkaistava internetsivuillaan kalenteri pörssin ylläpitämän säännellyn markkinan kaupankäyntipäivistä.

36 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) 30 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta;

2) 31 §:ssä tarkoitetun pörssin sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti pörssi voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 15 §:ssä tarkoitetulle henkilölle. Määräysten on turvattava Finanssivalvonnalle riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista.

4 luku

Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa

1 §

Toisen ETA-valtion pörssi

Ennen kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen tehtävä asiasta ilmoitus Finanssivalvonnalle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

2 §

Kolmannen maan pörssi

Kolmannessa maassa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä, jäljempänä *kolmannen maan pörssi*, saa valtiovarainministeriön luvalla tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden osallistua säänneltyä markkinaa vastaavaan kaupankäyntiin.

3 §

Kolmannen maan pörssin lupahakemus

Edellä 2 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä toimintasuunnitelma ja riittävät selvitykset kolmannen maan pörssin:

- 1) omistuksesta;
- 2) johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
- 5) taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 6) kotivaltion lainsäädännöstä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta.

4 §

Luvan myöntäminen kolmannen maan pörssille

Valtiovarainministeriö voi myöntää 2 §:ssä tarkoitetun luvan kolmannen maan pörssille, jos:

- 1) kolmannen maan pörssiin sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksytyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;
- 2) kolmannen maan pörssin taloudelliset toimintaedellytykset, sisäinen valvonta ja riskien hallinta, mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittely sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät ole olennaisesti poikkeava tämän lain vaatimuksista;
- 3) kolmannen maan pörssiä valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti;
- 4) toiminnan harjoittamisesta ei aiheudu Suomessa vaaraa sijoittajien eduille.

Ennen luvan myöntämistä tulee kolmannen maan pörssin toiminnan valvonnasta sen kotivaltiossa vastaavan viranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä olla allekirjoitettu kolmannen maan pörssin valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriö voi lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan asettaa toiminnan harjoittamista koskevia kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto kolmannen maan pörssin toimintaa sen kotivaltiossa valvovalta viranomaiselta, Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

5 §

Luvan peruuttaminen sekä toiminnan keskeyttäminen

Kolmannen maan pörssille myönnetyn luvan peruuttamiseen ja sanotun pörssin Suomessa harjoittaman toiminnan keskeyttämiseen sovelletaan vastaavasti, mitä 2 luvun 14 §:ssä säädetään pörssin toimiluvan peruuttamisesta ja 2 luvun 15 §:ssä pörssin toiminnan keskeyttämisestä.

Sen lisäksi, mitä 2 luvun 14 §:n 2 momentissa ja 2 luvun 15 §:n 2 momentissa säädetään, valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä varattava kolmannen maan pörssin toimintaa sen kotivaltiossa valvovalle viranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

6 §

Kaupankäynnin järjestäjä, joka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa

Mitä 2—5 §:ssä säädetään kolmannen maan pörssistä, kolmannen maan pörssin lupahakemuksesta, luvan myöntämisestä kolmannen maan pörssille sekä luvan peruuttamisesta ja toiminnan keskeyttämisestä, sovelletaan vastaavasti kaupankäynnin järjestäjään, joka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa.

5 luku

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat yleiset vaatimukset

1 §

Oikeus ylläpitää monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää voivat ylläpitää tämän luvun mukaisesti vain pörssi, sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan yrityksen sivuliike sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitos ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike, joka ylläpitää Suomessa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää.

Mitä 3 luvun 12—14, 16, 22, 26 ja 27 §:ssä säädetään pörssistä tai säännelystä markkinasta, koskee myös monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää sekä niiden ylläpitäjiä.

Mitä 2 luvun 15—18 §:ssä säädetään pörssistä sekä sen hallintoelimen jäsenestä ja palveluksessa olevasta, koskee vastaavasti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää sekä sen hallintoelimen jäsentä ja palveluksessa olevaa monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän hoitaessa sille tässä laissa säädettyjä tehtäviä.

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, koskee myös monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjää.

Sen lisäksi, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2—5 momenteissa, 5 §:n 1 momentissa, 7 §:n 1, 3 ja 4 momenteissa, 10 §:n 3 momentissa, 7 a luvun ja 9 luvun 1, 4 ja 4 a §:n 3 momentissa sekä 10 luvun 11 ja 12 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä, koskee myös monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjää.

Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän toiminnassa ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä toimittaessa ei saa menetellä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä säädetyn hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

2 §

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän säännöt

Monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää varten on oltava läpinäkyvät säännöt niiden rahoitusvälineiden määrittämistä koskevista perusteista, joilla voidaan käydä kauppaa niiden järjestelmissä ja menettelytavat, joilla varmistetaan tasapuolinen ja asianmukainen kaupankäynti. Kaupankäyntijärjestelmässä on noudatettava objektiivisia perusteita toimeksiantojen toteuttamiseksi tehokkaasti. Järjestelmän moitteeton tekninen toimivuus on pystyttävä-

vä varmistamaan ja järjestelmässä on oltava tehokkaat varajärjestelmät varsinaisen järjestelmän toimintahäiriöihin ja niistä aiheutuviin riskeihin varautumiseksi.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

- 1) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 3) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 4) mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan;
- 5) millaisia seuraamuksia kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Jos monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, johon arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, on säännöissä määrättävä sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään:

1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot laaditaan ja julkistetaan, jos arvopaperista ei ole julkistettava arvopaperimarkkinalain 3—5 luvuissa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava säännöt ja niiden muutokset Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen niiden voimaantuloa. Finanssivalvonnan on valvottava, että säännöt täyttävät 1 ja 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

3 §

Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on annettava kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä riittävästi tietoa tai muutoin varmistettava tiedon julkinen saatavuus, jotta kaupankäyntiosapuolet voivat tehdä perustellun arvion rahoitusvälineestä. Tietojen antamisessa on otettava huomioon tiedon käyttäjät ja kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen erityispiirteet.

4 §

Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luotettavuus

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjällä on oltava riittävät järjestelmät ja menettelytavat, joilla se voi tunnistaa ja hallita eturistiriitoja, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa kaupankäyntijärjestelmän, kaupankäyntiosapuolten ja käyttäjien asianmukaiselle toiminnalle ja vaarantaa järjestelmän jatkuvuuden.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on noudattava mitä tämän lain 3 luvun 18—21, 23—24 ja 29 §:ssä säädetään järjestelmien häiriönsietokyvystä, kauppajen hintavaihtelurajoista ja sähköisestä kaupankäynnistä ja sillä on oltava sitä varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt.

5 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi ottaa kaupankäynnin kohteeksi rahoitusvälineen, jota koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädettyllä tavalla. Arvopaperia ei voida ottaa kaupankäynnin kohteeksi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, ellei arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta ole luotettavan kaupankäynnin järjestämiseksi saatavissa riittävästi tietoa.

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettu arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi muulla markkinalla arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan on tehtävä monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän kanssa arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskeva kirjallinen sopimus, jossa liikkeeseenlaskija sitoutuu noudattamaan 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sääntöjä.

Jos arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän säännöissä. Kun kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla otetulla arvopaperilla käydään kauppaa myös monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalla ei ole velvoitetta julkistaa sitä koskevia taloudellisia tietoja ensimarkkinoilla, jatkuvasti eikä tapauskohtaisesti kyseisessä monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

6 §

Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on otettava käyttöön, julkistettava ja pidettävä voimassa sekä pantava täytäntöön objektiivisiin perusteisiin perustuvat avoimet ja syrjimättömät säännöt, jotka koskevat pääsyä niiden järjestelmiin.

7 §

Kaupankäyntijärjestelmän moitteettoman ja jatkuvan toimivuuden varmistaminen

Monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää varten on ylläpidettävä riittävät järjestelyt, joilla varmistetaan kaupankäyntijärjestelmän virheetön toiminta, sekä tehokkaat varajärjestelmät, joilla voidaan varmistaa kaupankäyntijärjestelmän jatkuvuus häiriötilanteissa ja hallita toimintahäiriöihin liittyviä riskejä.

8 §

Kauppojen selvitys

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tehtyjen kauppojen selvitys ja

tiedotettava kaupankäyntiosapuolille näiden velvoitteista kaupankäyntijärjestelmässä toteutettujen liiketoimien selvityksessä.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää kauppojen selvitykseen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun laissa tarkoitettua keskusvastapuolta, kaupankäynnin järjestäjän ja mainitussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskuksen ja keskusvastapuolen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää käyttämästä kauppojen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastapuolta, muuta selvitysyhteisöä ja arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

9 §

Kaupankäyntiosapuolten vähimmäismäärä

Monenkeskisessä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä on oltava vähintään kolme aktiivista kaupankäyntiosapuolta, joista jokaisen on voitava vaikuttaa muiden kanssa rahoitusvälineen hinnanmuodostukseen.

10 §

Positiolimiitit ja hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvonta

Mitä 3 luvun 26 §:ssä säädetään positiolimiiteistä ja hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvonnasta, sovelletaan myös monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjään.

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen, lopettaminen ja kieltäminen

Mitä 3 luvun 11—13 §:ssä säädetään kaupankäynnin keskeyttämisestä, lopettamisesta ja kieltämisestä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

Monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän on noudatettava viipymättä Finanssivalvonnan tämän lain 3 luvun 13 §:n mukaisesti antamia ohjeita rahoitusvälineen kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta.

12 §

Lyhyeksimyynnin rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä tilapäisiä rajoituksia rahoitusvälineen lyhyeksimyynille sen hinnan merkittävän alentumisen vuoksi säädetään lyhyeksimyntiasetuksen 23 artiklassa.

13 §

Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on järjestettävä riittävän voimavaroin luotettava valvonta varmistamaan tämän lain, arvopaperimarkkinalain ja niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi kaupankäynnissä. Sen on seurattava riittävän tehokkaasti annettuja, peruutettuja ja toteutettuja kauppatoimeksiantoja.

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin ylläpitäjän on viipymättä saatettava Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka rikkoo merkittävästi tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän sääntöjä, on tavanomaisesta poikkeavaa tai menettely, jonka voidaan epäillä olevan EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastainen tai aiheuttavan rahoitusvälinettä tai koko markkinaa koskevia häiriöitä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille 2 momentin perusteella saamansa tiedot. Ilmoitus menettelyistä, joihin saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaista menettelyä, on kuitenkin tehtävä vain, jos Finanssivalvonnan käsityksen mukaan sitä on rikottu.

Markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 16 artiklan 1 kohdassa

14 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle riittävät tiedot kaupankäyntijärjestelmän toiminnasta, mahdollisista sidoksista muuhun monenkeskiseen järjestelmään tai saman ylläpitäjän omistamaan kauppohenkilöstöön toteuttajaan sekä tiedot kaupankäyntijärjestelmän omistajista, osapuolista ja käyttäjistä.

15 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle antamansa toimilupa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiseen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen pyynnöstä 3 luvun 3 §:n perusteella valvonnassaan saamansa tiedot.

16 §

Toiminnan keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määrätä monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän toiminnan määräjäksi, jos monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

HE 151/2017 vp

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjää ja pyydettyä Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

17 §

Markkinointi

Monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

18 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle. Määräysten on turvattava Finanssivalvonnalle riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaita.

Monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat erityiset vaatimukset

19 §

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen

Monenkeskistä kaupankäyntiä järjestävän sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän on sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2—5 momentissa, 5 §:n 1 momentissa, 7 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 10 §:n 3 momentissa, 7 a luvun ja 9 luvun 1, 4 ja 4a §:n 3 momentissa sekä 10 luvun 11 ja 12 §:ssä säädetyn ja tässä laissa säädettyjen vaatimusten täyttämisen lisäksi otettava käyttöön ja pantava täytäntöön syrjimättömät säännöt järjestelmässä tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista varten.

Monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään pääsyä koskevien sääntöjen tulee täyttää tämän lain 3 luvun 15 §:ssä edellytetyt vaatimukset.

20 §

Toiminnan luotettavuus

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävällä sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän tulee varmistua siitä, että sillä on:

- 1) riittävät valmiudet hallita siihen kohdistuvia riskejä, panna täytäntöön asianmukaiset järjestelyt ja järjestelmät kaikkien sen ylläpitoon kohdistuvien merkittävien riskien havaitsemiseksi ja toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä tällaisten riskien lieventämiseksi;
- 2) toimivat järjestelyt, joilla helpotetaan sen järjestelmien välityksellä toteutettujen liiketoimien tehokasta ja oikea-aikaista loppuunsaattamista; ja

3) käytettävissään toimilupaa myönnettäessä ja sen jälkeen jatkuvasti riittävät taloudelliset resurssit, joilla helpotetaan sen asianmukaista toimintaa, ottaen huomioon markkinoilla toteutettujen liiketoimien luonne ja suuruus sekä siihen kohdistuvien riskien lajit ja suuruus.

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää koskevien sääntöjen mukaisesti toteutettuihin jäsenten tai osapuolten välisiin liiketoimiin tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ja sen jäsenten tai osapuolten välisiin liiketoimiin ei sovelleta sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4—9 §:n mukaisia menettelytapoja. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsenten tai osapuolten on kuitenkin täytettävä asiakkaitaan kohtaan edellä viitatus sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4—9 §:n mukaiset velvoitteensa silloin, kun ne toteuttavat asiakkaiden toimeksiantoja niiden lukuun monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän järjestelmien välityksellä.

21 §

Asiakastoimeksiannot

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä ei saa toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä.

Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevat erityiset vaatimukset

22 §

Kielto toteuttaa kauppvoja omaan tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön lukuun

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on estettävä asiakkaiden toimeksiantojen toteuttaminen organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ylläpitäjän tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön omaan lukuun tai sen omaa pääomaa vastaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kuitenkaan kauppaa omaan lukuun, päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytettynä kauppana, jos siihen on päämiehen suostumus eikä kaupan kohteena ole johdannainen, jota koskee OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 5 artiklassa tarkoitettu selvitysvelvollisuus.

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä saa muutoin tehdä kaupan omaan lukuunsa muulla tavalla kuin 2 momentissa tarkoitettuna täsmäytettynä kauppana vain valtion liikkeeseen laskemilla joukkovelkakirjalainoilla, joille ei ole likvidejä markkinoita.

23 §

Päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytettyjen kauppojen sallimista koskeva rajoitus

Organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä saa toteuttaa kaupan täsmäytettynä kauppana päämiesten toimeksiantoja vastaan vain rahoitusvälineillä, jotka voivat tämän lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdan määritelmän mukaan olla kaupankäynnin kohteena organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ja ainoastaan toimeksiannon antaneen päämiehen suostumuksella.

24 §

Organisoidun kaupankäynnin ja kaupan sisäisen toteuttamisen erillisuus

Sama oikeushenkilö ei saa toimia sekä organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjänä että kauppohenkilönä sisäisenä toteuttajana. Organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä ei saa olla kauppohenkilönä sisäisenä toteuttajana yhteyttä, joka mahdollistaa organisoidun kaupankäyntijärjestelmän toimeksiantojen ja kauppohenkilönä sisäisenä toteuttajan toimeksiantojen tai hintatarjousten vuorovaikutuksen. Organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä ei saa olla toiseen organisoituun kaupankäyntijärjestelmään yhteyttä, joka mahdollistaa eri organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien toimeksiantojen vuorovaikutuksen.

25 §

Itsenäisen markkinatakaaja käyttäminen

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä saa käyttää muuta sijoituspalvelun tarjoajaa kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen itsenäisenä markkinatakaajana. Itsenäisenä ei pidetä sellaista sijoituspalvelun tarjoajaa, jolla on läheiset yhteydet kaupankäynnin järjestäjään.

26 §

Toimeksiantojen toteuttamisen harkinnanvaraisuus

Ottaen huomioon, mitä 1—18 §:ssä ja sijoituspalvelulain 10 luvun 8 §:ssä säädetään kaupankäynnistä monenkeskisessä järjestelmässä ja kauppohenkilönä sisäisenä toteuttamisesta, organisoidussa kaupankäynnissä toimeksiannot on toteutettava harkinnanvaraisesti. Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi käyttää harkintaa vain jommassakummassa tai molemmissa seuraavista tilanteista:

1) kun se päättää antaa tai peruuttaa toimeksiannon ylläpitämässään organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;

2) kun se päättää olla täsmäyttämättä tiettyä asiakastoimeksiantoa muiden järjestelmässä tiettyinä ajankohtana olevien toimeksiantojen kanssa edellyttäen, että se noudattaa asiakkaalta saamiaan nimenomaisia ohjeita ja täyttää sijoituspalvelulain 10 luvun 8 §:n mukaiset velvoitteensa.

Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä voi asiakastoimeksiantoja täsmäyttävän järjestelmän osalta päättää, haluaako se täsmäyttää järjestelmässä vähintään kaksi toimeksiantoa ja milloin ja kuinka suuren määrän se täsmäyttää niitä. Edellä olevien 22—25 §:n mukaisesti organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä voi muilla kuin oman pääoman ehdoilla rahoitusvälineillä liiketoimia järjestävän järjestelmän osalta helpottaa asiakkaiden välisiä neuvotteluja saattaakseen yhteen vähintään kaksi mahdollisesti yhteensopivaa liiketoimeen kohdistuvaa kaupankäynti-intressiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 22 §:n 3 momentin soveltamista.

27 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle riittävät tiedot siitä, miten harkintaa käytetään kauppatoimeksiantojen toteutuksessa ja miten useammat toimeksiannot täsmäytetään kaupankäynnissä.

Toimivaltainen viranomaisena voi edellyttää, että joko silloin, kun sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä hakee toimilupaa organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiseen, tai tapauskohtaisesti annetaan yksityiskohtainen selvitys siitä, miksi järjestelmä ei vastaa säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai kauppajärjestelmää tai kauppajärjestelmää eikä voi toimia sellaisena, sekä yksityiskohtainen kuvaus siitä, miten harkintavaltaa käytetään erityisesti silloin, kun organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä annettu toimeksianto voidaan peruuttaa, ja milloin ja miten organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä täsmäytetään vähintään kaksi asiakastoimeksiantoa. Lisäksi organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän on annettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot, joissa selvitetään sen päämiehen lukuun täsmäytetyn kaupankäynnin käyttö. Toimivaltaisen viranomaisen on valvottava, miten sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä, varmistaakseen, että se täyttää edelleen tällaisen kaupankäynnin määritelmän ja että sen harjoittama päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti ei aiheuta eturistiriitoja sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän ja sen asiakkaiden välillä.

28 §

Sijoituspalvelulain asiakkaansuojasäännösten soveltaminen organisoituun kaupankäyntiin

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on varmistettava, että sen kaupankäyntijärjestelmässä toteutettaviin liiketoimiin sovelletaan vastaavasti, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4—9 §:ssä säädetään.

6 luku

Pk-yritysten kasvumarkkina

1 §

Pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi pyytää Finanssivalvonnalta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai sen osan rekisteröimistä pk-yritysten kasvumarkkinaksi.

Finanssivalvonnan on suostuttava pyyntöön, jos Finanssivalvonta arvioi, että hakemus täyttää tässä luvussa säädetty vaatimukset.

2 §

Pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevat vaatimukset

Pk-yritysten kasvumarkkinan ylläpitäjällä on oltava riittävät ja tehokkaat järjestelmät ja säännöt, jotta se voi varmistua siitä, että seuraavat vaatimukset täyttyvät:

1) vähintään puolet liikkeeseenlaskijoista, joiden arvopapereilla käydään kauppaa pk-yritysten kasvumarkkinalla, ovat pk-yrityksiä. Osuuden on täytyttävä hakemuksen tekohetkellä ja sen jälkeen vuosittain kalenterivuoden päättyessä;

2) kaupankäynnin aloittamista ja jatkumista rahoitusvälineellä koskevat riittävät ja asianmukaiset vaatimukset;

3) otettaessa rahoitusvälinettä kaupankäynnin kohteeksi siitä julkaistaan riittävät tiedot, jotta sijoittaja voi tehdä perustellun päätöksen siitä, sijoittaako rahoitusvälineeseen vai ei; ellei arvopaperimarkkinain 3—5 luvusta muuta johdu tai muualla laissa toisin säädetä, rahoitusvälineistä on julkaistava esite;

4) liikkeeseenlaskijaa koskee riittävä ja asianmukainen säännöllinen tiedonantovelvollisuus ja tietojen julkistamisvelvollisuus;

5) liikkeeseenlaskijaan, sen johtoon ja lähipiiriin sovelletaan EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta;

6) liikkeeseenlaskijan säännöllisen tai muun laissa säädetyn tai kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvan tiedonantovelvollisuuden perusteella julkaisemat tiedot tallennetaan;

7) kaupankäyntijärjestelmää varten ylläpidetään riittäviä ja tehokkaita valvontajärjestelmiä, jotta voidaan havaita ja estää ennalta kaupankäyntijärjestelmässä EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä.

Pk-yritysten kasvumarkkinan ylläpitämisessä on muutoin noudatettava, mitä muualla tässä laissa säädetään monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämisestä.

3 §

Finanssivalvonnan velvollisuus perua pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti

Finanssivalvonta on peruttava pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän hakemuksesta tai jos ylläpitäjä tai pk-yritysten kasvumarkkina eivät enää täytä 2§:n vaatimuksia.

4 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevasta rekisteröintipäätöksestä sekä rekisteröinnin perumisesta

5 §

Kaupankäynti muulla pk-yritysten kasvumarkkinalla

Yhdellä pk-yritysten kasvumarkkinalla kaupankäynnin kohteena oleva rahoitusväline voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi toiselle pk-yritysten kasvumarkkinalle, jos liikkeeseenlaskijalle on tästä ilmoitettu eikä se ole sitä vastustanut. Liikkeeseenlaskijalle ei voida asettaa jälkimmäisestä tiedonantovaatimuksia tai hallinnointia koskevia vaatimuksia.

III OSA

KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS JA RAPORTOINTIPALVELUT

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

1 §

EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus

Tämän luvun säännösten ohella rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimuksista säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen II—IV osastoissa.

2 §

Kauppojen sisäisen toteuttajan ilmoitusvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana rahoitusvälineellä, joka on kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla, on ilmoitettava siitä kirjallisesti hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle.

Mitä 1 momentissa säädetään sijoituspalvelun tarjoajasta, sovelletaan myös ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen.

3 §

Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen

Finanssivalvonta voi määrätä kauppojen sisäisen toteuttajan keskeyttämään sisäisen toteuttamisen rahoitusvälineellä enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Finanssivalvonta voi kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 2 luvun 31 §:n 4 momentin mukaisesti pörssin tekemän rahoitusvälinettä koskevan kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt 2 luvun 31 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä sisäinen toteuttaminen kyseisellä rahoitusvälineellä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta rahoitusvälineellä, sovelletaan myös rahoitusvälineeseen liittyvään johdannaissopimukseen, kun se on tarpeen 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineellä käytävän kaupankäynnin keskeyttämisen tai lopettamisen tavoitteiden tukemiseksi.

4 §

Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka ei markkinaolosuhteiden vuoksi voi välittömästi toteuttaa asiakkaan toimeksiantoa ostaa tai myydä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleva osake asiakkaan määräämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan, on toimeksiannon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi julkistettava toimeksianto välittömästi tavalla, jolla se on helposti muiden markkinaosapuolten saatavilla. Sijoituspalvelun tarjoajalla ei kuitenkaan ole julkistamisvelvollisuutta, jos asiakas antaa tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Sijoituspalvelun tarjoajan voidaan katsoa julkistaneen toimeksiannon 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ainakin, jos sijoituspalvelun tarjoaja on välittänyt sen julkistettavaksi kauppapaikalla.

Finanssivalvonnalla on oikeus myöntää lupa poiketa velvoitteesta julkistaa rajahintatoimeksianto silloin, kun se on kooltaan suuri EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 4 artiklan mukaisesti määritettyyn markkinakokoon verrattuna.

Tätä pykälää ei sovelleta pörssin kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla. Tätä pykälää ei myöskään sovelleta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin eikä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

5 §

Kaupapaikan toimeksiannon toteutus

EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 23 ja 28 artiklassa säädetyn kaupankäyntivollisuuden piiriin kuuluvien rahoitusvälineiden osalta kauppapaikkojen ja kauppojen sisäisten toteuttajien on asetettava vähintään vuosittain maksutta yleisön käyttöön tiedot liiketoimien toteuttamisen laadusta kyseisessä kauppapaikassa.

Mitä 1 momentissa säädetään kauppapaikasta, sovelletaan muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden osalta liiketoimien toteuttamispaikkaan.

Sen jälkeen, kun toimeksianto on toteutettu asiakkaan lukuun, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle, missä toimeksianto toteutettiin. Säännönmukaisesti annettaviin tietoihin on sisällyttävä yksityiskohtaiset tiedot toteuttamisen hinnasta, kustannuksista, nopeudesta ja todennäköisyydestä yksittäisten rahoitusvälineiden osalta.

6 §

Hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevat tiedot

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on 7 §:ssä säädetyn luokittelun mukaisesti julkistettava yleisölle viikoittain tiedot ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten tai päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten kokonaispositioista. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot on lisäksi toimitettava Finanssivalvonnalle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Edellä 1 momentissa luetellut tiedot on julkistettava ja annettava viranomaisille tiedoksi ainoastaan, jos sekä henkilöiden määrä että heidän avoimet positioinsä ylittävät komission delegoidussa asetuksessa säädetty vähimmäiskynnyksarvot.

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava Finanssivalvonnalle päivittäin täydellinen erittely ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten, päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten positioista, joita kullakin jäsenellä, kaupankäyntiosapuolella, asiakkaalla ja näiden asiakkaalla on kyseisessä kauppapaikassa.

Säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien jäsenten tai kaupankäyntiosapuolten ja organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien asiakkaiden tulee ilmoittaa kauppapaikkaa ylläpitävälle sijoituspalveluyritykselle tai markkinoiden ylläpitäjälle vähintään päivittäin yksityiskohtaiset tiedot positioista, jotka ovat niiden hallussa kyseisessä kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevien sopimusten kautta, sekä positioista, joita pitävät hallussaan niiden asiakkaat ja näiden asiakkaiden asiakkaat aina loppuasiakkaaseen saakka.

Sijoituspalveluyrityksen, joka käy kauppaa hyödykejohdannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla kauppapaikan ulkopuolella, on toimitettava kauppapaikan toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaiselle keskusviranomaiselle päivittäin täydellinen erittely omista hyödykejohdannaistositioistaan, päästöoikeuspositioistaan sekä niiden johdannaisiin ja niitä taloudelliselta kannalta vastaaviin OTC-sopimuksiin liittyvistä positioista, kuten myös positioista, joita pitävät hallussaan niiden asiakkaat ja näiden asiakkaiden asiakkaat aina loppuasiakkaaseen saakka.

7 §

Osapuolten luokittelu

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on jaettava luokkiin ne, joilla on hyödykejohdannaisten tai päästöoikeuden taikka niiden johdannaisten positioita, seuraavasti:

- 1) sijoituspalveluyritys tai luottolaitos;
- 2) sijoitusrahasto, joko siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/65/EY määriteltynä siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavana yrityksenä (yhteissijoitusyritys) tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/61/EY määriteltynä vaihtoehtorahastona;
- 3) muu rahoituslaitos;
- 4) muu kaupallinen yritys;
- 5) päästökauppalain (311/2011) mukainen toiminnanharjoittaja.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä sekä 6 §:ssä tarkoitettujen hyödykejohdannaisten, päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten koskevien tietojen laadusta, laajuudesta ja julkistamistavasta sekä saatavilla pidosta.

8 luku

Oikeus tarjota raportointipalveluja

1 §

Raportointipalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Raportointipalvelun tarjoajana saa toimia vain tässä luvussa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja.

2 §

Raportointipalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, raportointipalvelua saa tarjota pörssi sekä kauppa-
paikkaa ylläpitävä sijoituspalveluyritys siten, kuin sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä sääde-
tään, edellyttäen, että palvelun tarjoaja täyttää kyseisen toiminnan järjestämiselle 14—16 §:ssä
ja 9 luvussa säädetty vaatimukset.

Finanssivalvonnan on varmistettava ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun tarjoamisen
aloittamista, että palvelun tarjoaja täyttää palvelun tarjoamiselle 1 momentissa säädetty vaati-
mukset. Oikeus raportointipalvelun tarjoamiseen on sisällytettävä palvelun tarjoajan toimilu-
paan.

3 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan raportointipalvelun tarjoamiseen.

Hakemukseen on liitettävä raportointipalvelun tarjoajan yhteystiedot sekä:

- 1) tiedot hakijasta ja raportointipalvelun tarjoajan omistuksesta;
- 2) tiedot johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) kuvaus sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) tiedot taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 5) tiedot toiminnan järjestämisestä koskevien tässä laissa säädettyjen vaatimusten täyttämises-
tä sekä toimintasuunnitelma, josta ilmenevät ainakin suunnitellut palvelumuodot ja organisaa-
tiorakenne.

4 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskevan päätöksen tekemiseen ja sitä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan
mitä sijoituspalvelulain 3 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimi-
lupapäätöksestä.

Toimiluvassa on mainittava ne raportointipalvelut, joita raportointipalvelun tarjoajalla on
oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen raportointipalvelun tar-
joajan hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen palvelujen osalta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan raportointi-
palvelun tarjoamista koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

5 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa raportointipalvelun tarjoamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että yhtiön omistajat täyttävät 6 §:ssä säädetty vaatimukset ja yhtiö toiminnalle 13—16 §:ssä ja 9 luvussa säädetty vaatimukset.

Toimilupa raportointipalvelun tarjoamiseen voidaan myöntää myös perustettavalle yhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

6 §

Raportointipalvelun tarjoajan merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia raportointipalvelun tarjoajan osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan raportointipalvelun tarjoajaa; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan raportointipalvelun tarjoajaa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa raportointipalvelun tarjoajan omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä palvelun tarjoajassa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

7 §

Olellaisista muutoksista ilmoittaminen

Raportointipalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle olellaisista muutoksista 4 §:n mukaisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksiin ennen niiden täytäntöönpanoa.

8 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on pyydettävä lupahakemuksesta eurooppayhtiön kotivaltion arvopaperimarkkinoita valvovan Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

9 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava raportointipalvelun tarjoajan toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Perustettavalle raportointipalvelun tarjoajalle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

10 §

Raportointipalvelurekisteri

Finanssivalvonta pitää raportointipalvelujen tarjoajista julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen raportointipalvelun tarjoajalla on toimilupa.

11 §

Toiminnan aloittaminen

Raportointipalvelun tarjoaja voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, raportointipalvelun tarjoaja on rekisteröity.

12 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

13 §

Vähimmäispääoma

Raportointipalvelun tarjoajalla on oltava:

- 1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;
- 2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista raportointipalvelun tarjoaja on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai
- 3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

14 §

Raportointipalvelun tarjoajan ja sen omistusyhteisön johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset

Raportointipalvelun tarjoajan johtoon kuuluvien tulee olla luotettavia ja hyvämaineisia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa ja joiden toimikelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.

Mitä 6 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään merkittävien omistajien luotettavuudesta, sovelletaan vastaavasti raportointipalvelun tarjoajan johtoon kuuluvaan henkilöön.

Raportointipalvelun tarjoajan johdolla on oltava tehtäviensä hoitamiseksi riittävä ja monipuolinen osaaminen ja kokemus. Hallituksella kokonaisuutena on oltava riittävä tietämys, taidot ja kokemus raportointipalvelun tarjoajan liiketoiminnasta.

Jos pörssi haluaa tarjota raportointipalvelua ja jos raportointipalvelun tarjoajan hallituksen jäsen on myös pörssin hallituksen jäsen, joka täyttää 2 luvun 16 §:ssä säädettyt vaatimukset, kyseisen jäsenen katsotaan täyttävän 1 momentissa säädettyt vaatimukset.

Raportointipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ja heille asetettuja vaatimuksia koskevista muutoksista.

Mitä tässä pykälässä säädetään raportointipalvelun tarjoajasta, sovelletaan vastaavasti myös sen omistusyhteisöön.

15 §

Raportointipalvelun tarjoajan hallituksen työskentelyä koskevat vaatimukset

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen.

Hallituksen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti siten, että hallitus voi tehokkaasti kyseenalaistaa toimivan johdon päätökset sekä valvoa ja seurata sen päätöksentekoa.

Hallituksen on määriteltävä raportointipalvelun tarjoajalle hallinto- ja ohjausjärjestelmät, kuten tehtävien eriyttäminen organisaatiossa ja eturistiriitojen ehkäiseminen, joilla varmistetaan yrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja asiakkaiden etuja. Hallituksen on valvottava hallinto- ja ohjausjärjestelmien noudattamista.

16 §

Raportointipalvelun tarjoajan sidonnaisuus

Raportointipalvelun tarjoajan ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää raportointipalvelun tarjoajan tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevista tiedoista tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Edellä 1 momentissa mainitulla merkittävällä sidoksella tarkoitetaan, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 4 §:ssä säädetään.

17 §

Tilintarkastus

Raportointipalvelujen tarjoajaan sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 13 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään luottolaitoksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä.

Vastaavasti mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä säädetään toimilupavalvottavan ilmoitusvelvollisuudesta, soveltuu myös raportointipalvelujen tarjoajan tilintarkastajiin.

9 luku

Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

1 §

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajan toiminnan järjestäminen

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi julkaista EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklassa tarkoitetut tiedot niin reaaliaikaisesti kuin se on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja tietojen on oltava yhdisteltävissä toisilta tarjoajilta saataviin, vastaaviin tietoihin.

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajan on julkaistava vähintään:

- 1) rahoitusvälineen tunniste;
- 2) hinta, jolla liiketoimi toteutettiin;
- 3) liiketoimen volyyymi;
- 4) liiketoimen toteuttamisajankohta;
- 5) liiketoimen ilmoittamisajankohta;
- 6) liiketoimen hinnan merkintätapa;
- 7) kauppapaikan tunnistekoodi tai kauppoyhityksen sisäisen toteuttajan tunnistekoodi ("SI") tai muutoin tunnistekoodi ("OTC"); sekä
- 8) soveltuvin osin maininta siitä, että liiketoimeen sovellettiin erityisehtoja.

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi tehokkaasti tarkistaa kaupankäynti-ilmoitusten täydellisyyden, havaita puutteet ja ilmeiset virheet sekä pyytää uudelleenlähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa.

2 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoamisessa

Hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntyminen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tarjoaja on sijoituspalveluyritys tai pörssi, sen on käsiteltävä kaikkia keräämiään kaupankäyntitietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan.

3 §

Turvajärjestelmät hyväksytyssä julkistamisjärjestelyssä

Hyväksytyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen ennen julkistamista. Hyväksytyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

4 §

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan toiminnan järjestäminen

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat-asetuksen 6 ja 20 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on julkaistava vähintään:

- 1) rahoitusvälineen tunniste;
- 2) hinta, jolla liiketoimi toteutettiin;
- 3) liiketoimen volyymi;
- 4) liiketoimen toteuttamisajankohta;
- 5) liiketoimen ilmoittamisajankohta;
- 6) liiketoimen hinnan merkintätapa;
- 7) kauppapaikan tunnustekoodi tai kauppajen sisäisen toteuttajan tunnustekoodi ("SI") taikka muutoin tunnustekoodi ("OTC");
- 8) soveltuvin osin maininta siitä, että sijoituspalveluyrityksessä sijoituspäätöksestä ja liiketoimen toteuttamisesta toteutettiin tietokonealgoritmi;
- 9) soveltuvin osin maininta siitä, että kauppaan sovellettiin erityisehtoja; sekä
- 10) soveltuvin osin merkintä, jolla voidaan osoittaa EU:n rahoitusvälineiden markkinat-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu vapautus kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen julkistamisvelvoitteesta.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat-asetuksen 10 ja 21 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi. Tietojen on oltava yhteensopivia ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on julkaistava vähintään 2 momentin 1—7 kohdassa mainitut tiedot sekä soveltuvin osin maininta siitä, että kauppaan sovellettiin erityisehtoja.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on koottava tiedot kauppapaikoilta sekä hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen tarjoajilta. Tiedot on koottava rahoitusvälineistä, jotka määritellään rahoitusvälineiden markkinat-direktiivin 65 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

5 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoamisessa

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntyminen. Jos markkinoiden ylläpitäjä tai hyväksytyt julkistamisjärjestelyjen tarjoaja tarjoaa myös konsolidoituja kaupankäyntitietoja, sen on käsiteltävä kaikkia keräämiään tietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan.

6 §

Turvajärjestelmät konsolidoiduissa kaupankäyntitiedoissa

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen sekä luvaton käyttö. Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

7 §

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan toiminnan järjestäminen

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa tarkoitetut tiedot voidaan ilmoittaa mahdollisimman nopeasti ja viimeistään liiketoimen toteuttamispäivää seuraavan työpäivän aikana.

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi tehokkaasti tarkistaa liiketoimia koskevien ilmoitusten täydellisyyden, todeta sijoituspalveluyrityksen aiheuttamat puutteet tai ilmeiset virheet, ilmoittaa virheen tai puutteen ilmeessä sitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot sijoituspalveluyritykselle sekä pyytää uudelleen lähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa.

Hyväksytyillä ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on lisäksi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi havaita ja korjata itse aiheuttamansa virheet tai puutteet ja joiden avulla se voi lähettää Finanssivalvonnalle paikkansapitävät ja täydelliset ilmoitukset liiketoimista.

8 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoamisessa

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntyminen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoaja on sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä, sen on käsiteltävä kaikkia keräämiään kauppatietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan.

9 §

Turvajärjestelmät hyväksytyssä ilmoitusjärjestelyssä

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen tai tiedon luottamuk-

HE 151/2017 vp

sellisuuden vaarantuminen kaikissa vaiheissa. Hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

10 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, sovelletaan vastaavasti raportointipalvelun tarjoajaan.

IV OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

10 luku

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

1 §

Valvonta

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä tämän lain nojalla vahvistettujen pörssin sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

2 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai pörssin toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai liiket- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaihtolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

Pörssin toimielimen jäsen, varajäsen tai toimihenkilö voi 1 momentin estämättä ilmaista säännöksessä tarkoitettua tietoa henkilölle, joka on muussa valtiossa toimivan pörssiä vastaava kaupankäyntiä järjestävän ja viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön palveluksessa tai toimielimen jäsen, jos tiedon ilmaiseminen on tarpeen arvopaperimarkkinoiden tehokkaan valvonnan turvaamiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöä koskee 1 momenttia vastaava vaihtolovelvollisuus.

Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

3 §

Hyödykejohdannaisia koskevat erityiset toimivaltuudet

Finanssivalvonta asettaa positiolimiitit (raja-arvot) hyödykejohdannaisille, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä,

organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tai tällaisia hyödykejohdannaisia taloudelliselta kannalta vastaaville johdannaisille ja voi vaatia Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, 5 §:ssä tarkoitettua muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muuta henkilöä noudattamaan positiolimiittii, vähentämään omistustaan tai positiotaan tässä pykälässä tarkoitetuissa rahoitusvälineissä sekä kieltämään näiden hankkimisen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu positiolimiitti asetetaan jokaiselle hyödykejohdannaispositiolle suurimpana sallittuna nettomääräisenä arvona Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä positiolimiittien hyödykejohdannaisiin soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/591 määritettyä laskentamenetelmää noudattaen. Finanssivalvonnan on säännöllisesti arvioitava positiolimiittejä sekä tarvittaessa asetettava uusi markkinakehityksen huomioon otettava positiolimiitti.

Mitä tässä pykälässä säädetään positiolimiiteistä, ei sovelleta edellä 2 momentissa mainituksa asetuksessa määritellyn finanssialan ulkopuolisen yhteisön positiioihin tai tällaisen yhteisön lukuun pidettyihin positiioihin, jotka vähentävät kyseisen yhteisön kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muille toimivaltaisille viranomaisille tämän pykälän nojalla asetettavia positiolimiittejä ja niiden muutoksia sekä 1 momentin nojalla annettavia määräyksiä ja kieltoja koskevat riittävät tiedot. Jos Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen positiolimiitin asettamisesta tiedon saatuaan edellyttää positiolimiittii muutettavaksi, Finanssivalvonnan on noudatettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjetta, ellei Finanssivalvonta pidä sitä perusteettomana.

Jos 1 momentissa tarkoitettulla rahoitusvälineellä käydään kauppaa useammassa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja kaupankäynnin määrä Suomessa on suurin, on Finanssivalvonnan määrättävä yhteinen positiolimiitti kyseisen rahoitusvälineen kaupankäynnille. Ennen tässä momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä Finanssivalvonnan on kuultava ja toimittava yhteistyössä niiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joiden toimivaltaan kuuluvilla markkinapaikoilla momentissa tarkoitettulla rahoitusvälineellä käydään kauppaa.

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ratkaisee 5 momentissa tarkoitettua yhteisen positiolimiitin asettamisesta johtuvan erimielisyyden toimivaltaisten viranomaisten välillä Euroopan valvontaviranomaisesta (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 19 artiklan mukaisten valtuuksiensa mukaisesti.

4 §

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen erityiset toimivaltuudet

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen oikeudesta saada hyödykejohdannaisia koskevia tietoja sekä toimivallasta asettaa rajoitteita niiden kaupankäynnille, säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 45 artiklassa.

11 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Valtiovarainministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettua päätöstä pörssin toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan toimiluvan myöntämisestä tai 3 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä pörssin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

2 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä tämän lain 3 luvun 8, 9 ja 11—14 §:ssä, 5 luvun 6 ja 11 §:ssä sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä.

Rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija ja pörssi saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 9 §:n 7 momentissa, 11 §:n 6 ja 7 momentissa, 12 §:n 1 momentissa, 13 §:n 4 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa. Rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ja organisoitun kaupankäynnin järjestäjä saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa asiassa. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa Finanssivalvonnan päätöksen kohteena olevia tai niihin oikeuttavia rahoitusvälineitä, saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 11 §:n 7 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa. Kaupankäyntiosapuoli, jonka oikeudet on peruutettu, saa hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 15 §:n 6 momentissa ja 5 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa.

12 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat:

- 1) 3 luvun 29—31 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä;

2) 7 luvun 4 §:n säännökset rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi myös momentin 1—2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) 3 luvun 24 §:n ja 5 luvun 8 §:n säännökset kauppojen selvityksestä;

2) 3 luvun 36 §:n ja 5 luvun 17 §:n säännökset säännellyn markkinan sekä monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän kielletystä markkinoinnista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä olisivat 1 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien säännösten ja päätösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 2 luvun 1, 4, 14 §:n 5 kohdan, 16—19 §:n säännökset säännellyn markkinan ylläpitämisestä sekä valtiovarainministeriön 2 luvun 14 ja 15 §:n perusteella tekemä päätös toimiluvan peruuttamisesta ja pörssin toiminnan keskeyttämisestä;

2) 2 luvun 11 §:n ja 12 §:n 3 momentin säännökset osakkeiden hankinnan ilmoittamisesta ja kieltämisestä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistussosuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta;

3) 3 luvun 1, 2, 3 §:n 1 momentin, 8, 11, 15, 17—23, 25, 27, 28 ja 34 §:n 1 momentin säännökset säännellyn markkinan toiminnan järjestämisestä;

4) 5 luvun 1—7, 9—14 sekä 19—28 §:n säännökset monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavista vaatimuksista ja erityisistä vaatimuksista;

5) 6 luvun 2 §:n 1 momentin säännös pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevista vaatimuksista;

6) 7 luvun 6 ja 7 §:n säännökset pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevia tietoja sekä osapuolten luokittelusta;

7) 8 luvun 1, 14 ja 15 §:n säännökset oikeudesta tarjota raportointipalveluita;

8) 9 luvun 1—10 §:n säännökset raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista;

9) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 momentin, 23 §:n ja 24 §:n säännökset Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä olisivat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 3 artiklan 1 ja 3 kohdan, 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan, 6 artiklan, 7 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen, 8 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan, 10 artiklan sekä 11 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 3 kohdan kolmannen alakohdan säännökset rahoitusvälineitä koskevasta avoimuudesta;

2) 7 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 1 kohdan säännökset luvan saamisesta tietojen julkistamisen lykkäämiselle;

3) 12 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan säännökset velvollisuudesta kauppatietojen antamiseen erikseen ja kohtuullisin kaupallisin ehdoin;

4) 14 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 3 kohdan toisen, kolmannen ja neljännen virkkeen, 15 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, toisen alakohdan ensimmäisen

mäisen ja kolmannen virkkeen, 2 kohdan ja 4 kohdan toisen virkkeen, 17 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen, 18 artiklan 1 ja 2 kohdan, 4 kohdan ensimmäisen virkkeen, 5 kohdan ensimmäisen virkkeen, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 8 ja 9 kohdan, 20 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 21 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan, 22 artiklan 2 kohdan sekä 23 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset OTC-kaupankäyntiä harjoittavien kauppojen sisäisten toteuttajien ja sijoituspalveluyritysten avoimuudesta;

5) 25 artiklan 1 ja 2 kohdan, 26 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, 2—5 kohdan, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 7 kohdan 1—5 ja 8 alakohdan sekä 27 artiklan 1 kohdan säännökset liiketoimista ilmoitettavista tiedoista;

6) 28 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, 29 artiklan 1 ja 2 kohdan, 30 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset johdannaisista;

7) 35 artiklan 1—3 kohdan, 36 artiklan 1—3 kohdan sekä 37 artiklan 1 ja 3 kohdan säännökset syrjimättömästä pääsystä rahoitusvälineiden määritysjärjestelmiin;

8) 40—42 artiklan säännökset tuotteita koskevista valvonta- ja interventiotuimista;

Edellä 1—3 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainituissa momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä edellä 2 momentin 9 kohdan nojalla muulle kuin Finanssivalvonnan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta. Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle edellä 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

13 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen taikka rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa pörssin toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastoin 5 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka tarjoaa raportointipalvelua vastoin 8 luvun 1 tai 2 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvottomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 10 luvun 2 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

14 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettu laki (748/2012), jäljempänä *kumottava laki*.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan sen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

2 §

Siirtymäsäännökset

Pörssin, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

Pörssin on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovarainministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Edellä 8 ja 9 luvussa tarkoitettujen raportointipalvelujen tarjoajien on haettava toimilupaa tai saatettava toimintansa vastaamaan 8 ja 9 luvun vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

HE 151/2017 vp

Edellä 9 luvun 4:ssä tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on noudatettava mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia 3 päivästä syyskuuta 2019.

Kumottavan lain 2 luvun 21 §:n 2 momentin ja 43 §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 43 b ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 b § laissa 752/2012 ja 44 § laeissa 752/2012 ja 138/2013,

muutetaan 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3, 6, 10 ja 31 kohta, 6 §:n 12, 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko ja 4 momentti, 24 §:n 2 momentti, 28 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 momentin 3 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 b §:n otsikko sekä 3 ja 4 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 33 §, 33 a §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41 §:n 1 ja 2 momentti, 41 a §:n 3 ja 9 momentti, 42 a §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 43 a ja 50 §, 53 §:n 1 momentin 2 kohta, 61 §:n 7 momentti, 62 §:n 2 momentin 2 kohta, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta ja 73 §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3 kohta, 6 §:n 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko, 24 §:n 2 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 43 a § ja 61 §:n 7 momentti laissa 752/2012, 5 §:n 6 kohta ja 21 §:n 4 momentti laissa 520/2016, 5 §:n 10 kohta laissa 170/2014, 5 §:n 31 kohta, 40 §:n 2 momentti ja 41 a §:n 9 momentti laissa 228/2017, 6 §:n 12 kohta laissa 311/2015, 28 §:n 4 momentti, 32 a §:n 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 40 §:n 1 momentti laissa 352/2017, 31 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1145/2015, 32 a §:n 1 momentti laeissa 1442/2016 ja 352/2017, 32 b §:n otsikko laissa 207/2009, 32 b §:n 3 ja 4 momentti, 41 §:n 1 momentti, 42 a §:n 2 momentti ja 62 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 611/2014, 33 § osaksi laeissa 1279/2015 ja 228/2017, 41 §:n 2 momentti, 41 a §:n 3 momentti, 43 §:n 1 momentti ja 53 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 176/2016, 50 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta laissa 651/2014 ja 73 § laeissa 752/2012 ja 176/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 3 e §, 4 §:n 4 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1198/2014 ja 352/2017, uusi 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017 ja 574/2017, uusi 32 ja 33 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 2 momentti, 21 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 520/2016, uusi 5 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 6 momentti, lakiin uusi 28 b ja 37 d §, 40 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 611/2014, 1279/2015, 228/2017 ja 352/2017, uusi 5 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1279/2015, 176/2016, 520/2016, 228/2017 ja 352/2017, uusi 9 ja 10 momentti, jolloin muutettu 9 momentti ja nykyinen 10 momentti siirtyvät 11 ja 12 momentiksi, lakiin uusi 41 b, 41 c ja 50 n §, 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016 ja 446/2017, uusi 11 e kohta seuraavasti:

3 e §

Yhteistyö Energiaviraston kanssa

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä Energiaviraston kanssa päästöoikeus-, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden sekä niiden johdannaismarkkinoiden tehokkaaksi valvomiseksi.

Finanssivalvonnan on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien johdannaissovimusten kaupankäyntiä koskeviin valvontatoimenpiteisiin kuultava Energiavirastoa, jos toimenpiteellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, sähköön tai maakaasun toimitusvarmuuteen taikka sähkömarkkinalain (386/1995) tai

HE 151/2017 vp

maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jolle asian kiireellisyydestä muuta johdu.

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettua pörssiä ja raportointipalvelun tarjoajaa;

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

9) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa;

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa-valvottava, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitusso-
pimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (*vii-tearvoasetus*) 34 artiklan perusteella.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettua muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoi-
tettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakoh-
dassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n, arvo-
osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 2 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Fi-
nanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

31) muuta kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1286/2014, jäljempänä *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetus*;

32) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt viitearvoasetuksen 34 artiklan perusteella;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 21 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyrittäjäryhmää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

18) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäväviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäväviranomaiselta sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön ja viitearvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja viitearvoasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoisia tietoja hyödykejohtannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raporteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää tietoja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu viitearvoasetuksen 10 artiklassa säädetyllä tavalla, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilön kuultavaksi.

24 §

Tarkastusoikeus

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä tai toistuvasti ja vakavasti rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta viitearvoasetuksessa tarkoitetun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt viitearvoasetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

28 b §

Määräaikainen kieltö toimia kaupankäyntiosapuolena tai asiakkaana

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää sijoituspalveluita tarjoavaa toimilupavalvottavaa tai sivuliikettä toimimasta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuna kaupankäyntiosapuolena tai 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetun organisoidun kaupankäyntijärjestelmän asiakkaana, jos tämä on rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Toimilupavalvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitetun vakio-muotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitetun huomautuksen esittämiseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä ja raportointipalvelun tarjoajasta, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

- 1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;
- 2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;
- 3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai
- 4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 b §

Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 32 a §:ssä tarkoitettua päätöstä tai päätösesitystä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on päätöstä tai päätösesitystä tehdessään viivytyksettä ilmoitettava ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta

vastaavalle ETA-valvontaviranomaiselle kaikki arvioinnin kannalta olennaiset tiedot ja pyynnöstä kaikki asiaan vaikuttavat tiedot sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, oltava yhteistyössä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen täytäntöönpanon tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös tai toimenpide on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista. Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen taikka muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätös tai toimenpide voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn ja kieltää menettelyn uudistamisen, jos menettely on ristiriidassa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, toimiluvan ehtojen taikka sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssi-

markkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu kieltö tai oikaisukehotus voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

33 a §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

37 d §

Hyödykejohdannaispositioiden valvonta

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:n noudattamisen valvontaan liittyviä tietoja keneltä tahansa henkilöltä. Finanssivalvonta voi velvoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettua henkilöä toteuttamaan toimenpiteitä position tai vastuun koon pienentämiseksi tai rajoittaa henkilön mahdollisuutta tehdä hyödykejohdannaisopimuksia.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinainlain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupan käynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssimarkkinoilla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;

2) Finanssivalvonnan lyhyeksiomyntiasetuksen 20 artiklan 2 kohdan, 21 artiklan 1 kohdan tai 23 artiklan 1 kohdan taikka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 28 artiklan 1 kohdan nojalla tekemää päätöstä;

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käytöstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista;

4) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 5 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan laatimisesta, 6, 7 ja 8 artiklan 1—3 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan muodosta ja sisällöstä, 9 artiklan säännöstä markkinointiviestinnän sisällöstä, 10 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan säännöllisestä tarkastelemisesta, 13 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan sekä 14 artiklan säännöstä avaintietoasiakirjan toimittamisesta tai 19 artiklan säännöstä asiakasvalitusten käsittelystä;

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä *korttimaksujen siirtohintoja koskeva aset*, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille; tai

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka rikkoo tai laiminlyö 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 momentin, 23 §:n tai 24 §:n säännöksiä Finanssivalvonnan tietojensaanti- tai tarkastusoi-keudesta edellä 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen säännösten valvonta- tai tarkastustehtävän hoitamisen yhteydessä. Seuraamusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä luonnolliselle henkilölle kyseisten tämän lain säännösten rikkomisesta, kun henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonta.

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, muut ja aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityöelämään.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 144 b §:n 2 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoonaa euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 500 000 euroa.

Jos edellä 9 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen asetusten 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Edellä 6—10 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

41 b §

Yhteinen seuraamusmaksu

Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38 §:ssä, 40 §:ssä tai 41 a §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.

HE 151/2017 vp

Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

41 c §

Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa

Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

42 a §

Hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentuminen

Finanssivalvonta ei saa määrätä seuraamusmaksua, jos sitä ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettun rikkomuksen taikka laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan.

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu ja seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

50 §

Yleinen yhteistyövelvoite

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa.

50 n §

Toiminta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 67 artiklassa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Valtiovarainministeriö toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena. Finanssivalvonta tekee mainitun direktiivin mukaiset ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jollei muualla laissa toisin säädetä.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti tai hallinnollinen menettely on vireillä Suomessa;

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään sekä kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen tai organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

62 §

Toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen sekä omistajavalvontaan liittyvä tietojenvaihto

Kun Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta, Finanssivalvonnan on saatuaan ulkomaan viranomaiselta tiedon toimiluvan myöntämisestä ryhmävalvonnan piiriin kuuluvalla ulkomaisella valvottavalla taikka tällaista toimilupaa koskevasta hakemuksesta, viivytyksettä ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä vastaavalle viranomaiselle sekä asianomaiselle EU-valvontaviranomaiselle tiedot:

2) emoyrityksen omistajista, joilla on valvottavassa vähintään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 14 kohdassa, rahoitus- ja vakuutus-

ryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu merkittävä tai huomattava omistusosuus; sekä

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

11 a) Energiavirastolle sen tehtävien hoitamista varten;

11 e) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle tai muulle julkiselle elimelle, jonka tehtäviin kuuluu fyysisten maatalousmarkkinoiden valvonta, hallinnointi ja sääntely maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla, sen tehtävien hoitamista varten;

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tässä laissa tarkoitettuun Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valitukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä.

Tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan teon tai laiminlyönnin aikana voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

joukkorahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkorahoituslain (734/2016) 1 ja 2 §, 3 §:n 1 momentti, 9 ja 10 § sekä 15 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 § osaksi laissa 580/2017, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi.

Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3—8 §:ää, 10 §:n 7 momenttia 14 §:n 1 momentin 1 kohtaa, 15 §:ää ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös toimiluvalliseen joukkorahoituksen välittäjään.

Sen estämättä, mitä edellä 2 momentissa säädetään, toimiluvalliseen joukkorahoituksen välittäjään sovelletaan laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämisessä muilla kuin rahoitusvälineillä lain 9 §:n 3 momenttia, 10 §:n 1, 5 ja 6 momenttia sekä 15 §:ää.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, jossa velallisena on kuluttaja.

Joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta säädetään lisäksi arvopaperimarkkina-laissa (746/2012), jos sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarjotaan ja välitetään arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettuja arvopapereita.

Rahankeräyksestä säädetään rahankeräyslaissa (255/2006).

Sijoituspalvelun tarjoamisesta rahoitusvälineillä säädetään sijoituspalvelulaissa (747/2012).

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä säädetään laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (/).

Maksupalvelusta säädetään maksupalvelulaissa (290/2010) ja maksulaitoslaissa (297/2010).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lainamuotoisella joukkorahoituksella* vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä muulla kuin rahoitusvälineellä, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille;

2) *sijoitusmuotoisella joukkorahoituksella* oman tai vieraan pääoman ehtoista sijoitusta, rahoitusvälinettä tai muuta kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua arvopaperia koskevassa merkintä- tai sijoitussopimuksessa taikka niihin rinnastettavassa sopimuksessa määritellyn suuruisen omistus- tai velkaosuuden taikka muun vastikkeellisen osuuden hankkimiseksi, tarjoamiseksi tai välittämiseksi joukkorahoituksen saajasta;

3) *rekisteröidyllä joukkorahoituksen välittäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka ei ole luottolaitos, maksulaitos, sijoituspalveluyritys, arvopaperikeskus tai sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö, eikä vaihtoehtorahastojen hoitaja ja joka ammattimaisesti välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta muilla kuin rahoitusvälineillä;

4) *toimiluvallisella joukkorahoituksen välittäjällä* sijoituspalveluyritystä, luottolaitosta, maksulaitosta, arvopaperikeskusta, vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua henkilöä;

5) *joukkorahoituksen saajalla* sellaista joukkorahoituksella varoja hankkivaa yritystä, joka ei ole pörssiyhtiö, tai muuta yhteisöä tai säätiötä;

6) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

7) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

8) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja ETA-luottolaitosta;

9) *maksulaitoksella* maksulaitoslain (297/2010) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maksulaitosta ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaista maksulaitosta;

10) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun momentin 10 b kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

11) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja mainitun momentin 7 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä;

12) *vaihtoehtorahastojen hoitajalla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa.

3 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Muu kuin toimiluvallinen joukkorahoituksen välittäjä saa välittää joukkorahoitusta muilla kuin rahoitusvälineillä, jos se on rekisteröitynyt tämän luvun mukaisesti Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin.

9 §

Toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta

Toimiluvallinen joukkorahoituksen välittäjä voi toimilupansa puitteissa tarjota laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.

Joukkorahoituksen välitystä sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä voi tarjota myös sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n nojalla toimiluvan saanut sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö, joka sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainoastaan vastaanottaa ja välittää edellä mainittuja rahoitusvälineitä.

Toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, kun se aloittaa tai lopettaa joukkorahoituksen välittäjänä toimimisen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.

Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää sidonnaisiamiestä sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:ssä säädetään.

10 §

Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan

Joukkorahoituksen välittäjän on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämisessä rahoitusvälineillä on noudatettava sijoituspalvelulain säännöksiä soveltuvin osin.

Sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n nojalla toimiluvan saaneen sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun henkilön on joukkorahoituksen välittämisessä noudatettava seuraavia sijoituspalvelulain säännöksiä:

- 1) 2 luvun 1 §:n säännöksiä sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuudesta;
- 2) 3 luvun säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta ja merkittävien omistajien luotettavuudesta;
- 3) 6 b luvun säännöksiä hallinto- ja ohjausjärjestelmistä;
- 4) 7 luvun 7 §:n 4 momentin säännöksiä rahoitusvälineen jakelijan velvollisuuksista ja 9 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;
- 5) 10 luvun 2 §:n säännöksiä yleisistä periaatteista sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisesta ja markkinoinnista, 3 §:n säännöksiä sopimuksen tekemisestä sijoituspalveluyrityksen palveluista, 4 §:n 1 momentin säännöksiä soveltuvuuden arvioinnista ja 2 momentin säännöksiä asianmukaisuuden arvioinnista, jos sijoitus ylittää 2000 euroa, 5 §:n 1—3 momentin säännöksiä sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta, 6 §:n 5—8 momentin säännöksiä kannustimista, 7 §:n säännöksiä tietojen antamisesta asiakkaalle, 11 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännöksiä puhelujen ja sähköisten viestien tallentamisesta, 15 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä, 15 luvun säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista, 16 luvun vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksiä sekä 16 a luvun säännöksiä valvontavaltuuksista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään asiakasvarojen hallussapidosta ja ammatillisesta vastuuvakuutuksesta.

Rekisteröityneen joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava:

- 1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa;
- 2) sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;
- 3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n 1—3 momentin säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 11 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännöksiä puhelujen ja sähköisten viestien tallentamisesta ja 15 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä.

Jos rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Joukkorahoituksen välittäjän on erityisesti huolehdittava siitä, että:

- 1) asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista;
- 2) asiakasvaroista pidetään kirjaa siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat on eritelty muiden asiakkaiden varoista;
- 3) asiakasvarat talletetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa olevalle pankkitilille.

Joukkorahoituksen välittäjän, joka on rekisteröitynyt 2 luvun mukaisesti, ei tarvitse liittyä sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon.

15 §

Rikemaksu ja seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 10 §:n 5 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta, 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta sijoituksen ylittäessä 2 000 euroa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 11 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta ja 15 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;

2) tämän lain 10 §:n 6 momentissa tarkoitettut säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 11 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta sekä 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 2 momentissa säädetyn lisäksi kyseisessä 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

5.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 2 §:n 6 momentti, 3 luvun 1 §:n 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 6 §:n 2 momentti, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 9 luvun 5 §:n 1 momentti, 12 luvun otsikko, 5§, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 12 § ja 15 §:n 2 momentti, 15 luvun 14 §:n 3 momentti, 18 luvun 1 ja 2 § ja 20 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 12 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1624/2015 ja 15 §:n 2 momentti laissa 1197/2015, sekä

lisätään 1 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1199/2014, uusi 8 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan tai sijoitustoimintaa harjoittavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

Sijoituspalvelulain soveltamisesta strukturoituja talletuksia myyvään ja niitä koskevaa sijoitusneuvontaa tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 8 §:n 1 momentissa.

3 luku

Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset. Sellaisesta yrityksestä, jonka arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, on lisäksi ilmoitettava tässä momentissa tarkoitettut tiedot arvopaperimarkkinain 2 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset

Sallittu liiketoiminta

1 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako tai harjoittaako talletuspankki sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa. Talletuspankin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hallituksen päätös sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelun tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen aloittamisesta sekä sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun oheispalvelun tarjoamisen aloittamisesta sekä selvitys siitä, miten kyseisiin palveluihin tai sijoitustoimintaan liittyvistä sijoituspalvelulain toiminnan järjestämis- ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan. Talletuspankin on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle päätöksestään luopua ilmoitetun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisesta tai harjoittamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tarpeelliset selvitykset siitä, miten asiakkaansuojasta huolehditaan palveluntarjonnan tai sijoitustoiminnan harjoittamisen lopettamisen yhteydessä.

2 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako tai harjoittaako luottoyhteisö sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa. Luottoyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hallituksen päätös sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelun tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen aloittamisesta sekä sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun oheispalvelun tarjoamisen aloittamisesta sekä selvitys siitä, miten kyseisiin palveluihin tai sijoitustoimintaan liittyvistä sijoituspalvelulain toiminnan järjestämis- ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan. Luottoyhteisön on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle päätöksestään luopua ilmoitetun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisesta tai harjoittamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tarpeelliset selvitykset siitä, miten asiakkaansuojasta huolehditaan palveluntarjonnan tai sijoitustoiminnan harjoittamisen lopettamisen yhteydessä.

6 §

Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 16 luvun 11 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1

luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla, jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

8 luku

Palkitseminen

12 §

Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen

Vähintään puolet määritellystä muuttuvasta palkkiosta on maksettava muuna kuin käteissuorituksena. Siihen on käytettävä tasapainoisesti osakkeita tai, jos luottolaitoksen osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla, muita niihin rinnastettavia luottolaitoksen liikkeeseen laskemia EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 ja 63 artiklassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä, jotka ovat vaihdettavissa ydinpääomaksi tai joiden kirjanpitoarvoa voidaan alentaa. Käytettyjen rahoitusvälineiden arvon on heijastettava luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen oman pääoman tai luottokelpoisuuden muutoksia.

9 luku

Riskien hallinta

5 §

Tarkastusvaliokunta

Luottolaitoksella, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä, on oltava hallituksen jäsenistä koostuva tarkastusvaliokunta, joka raportoi koko hallitukselle. Jos luottolaitos kuuluu konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään, joka on edellä mainitulla tavalla merkittävä, vain konsolidointiryhmän emoyrityksellä ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöllä on oltava tarkastusvaliokunta. Mitä edellä säädetään, ei koske luottolaitosta, jonka osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla ja joka on laskenut liikkeeseen ainoastaan velkasitoumuksia, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo on alle 100 000 000 euroa, julkaisematta arvopapereista arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY mukaista esitettä.

12 luku

Tilinpäätös, puolivuosikatsaus ja tilintarkastus

5 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on annettava oikean kuvan antava selostus kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Toimintakertomukseen on sisällytettävä vakavaraisuuslaskelma, jossa annetaan tiedot kirjanpitovelvollisen 10 luvun 1—3 §:ssä tarkoitusta omien varojen määrästä ja omien varojen vähimmäismäärästä.

6 §

Rahoitusvälineen kirjaaminen, arvostaminen ja esittäminen sekä käyvän arvon rahasto

Johdannaissopimusten ja muiden rahoitusvälineiden kirjaamisessa, arvostamisessa ja esittämisessä tilinpäätöksessä noudatetaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja.

Muutokset rahoitusvälineen käyvässä arvossa mukaan lukien rahoitusvelan luottoriskissä esitetään käyvän arvon rahastossa silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu kansainvälinen tilinpäätösstandardi edellyttää sen esittämistä muun laajan tuloksen erissä.

12 §

Puolivuosikatsaus

Talletuspankin on laadittava puolivuosikatsaus tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 1 momentista muuta johdu. Puolivuosikatsaukseen sovelletaan muuten 2 ja 3 momenttia sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin puolivuosikatsauksesta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ää, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa muuten säädetään puolivuosikatsauksesta.

Talletuspankin puolivuosikatsauksen tulee sisältää puolivuosituloslaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Puolivuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Puolivuosikatsaus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Katsauksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 11 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään puolivuosikatsauksen julkistamisesta.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän puolivuosikatsaus ja vuosikatsaus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, puolivuosikatsaukseen sovelletaan 1—3 momenttia. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti puolivuosikatsauksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun puolivuosisikatsauksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 2 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava puolivuosisikatsauksessa

15 §

Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

14 §

Salassapitovelvollisuus

Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän tai tietojen säilytysvelvollisuuden turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja toisessa ETA-valtiossa toimivalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle pörssiä vastaavalle markkinoiden ylläpitäjälle.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

1 §

Ulkomaiseen ETA-luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan tai sijoitustoimintaa harjoittavaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 2—5 momentissa ja 8 §:n 2 momentissa.

2 §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan tai sijoitustoimintaa harjoittavaan kolmannen maan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 7 §:ssä ja 8 §:n 3 momentissa.

20 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ne sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetut sijoituspalvelut ja sijoitustoiminta sekä 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita se tarjoaa tai harjoittaa tämän lain tullessa voimaan. Hallituksen hyväksymä ilmoitus on jätettävä viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2018. Luottolaitoksen on toimitettava 5 luvun 1 §:n 3 momentissa ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitys Finanssivalvonnalle tämän lain voimaantulon jälkeen aloitetuista palveluista. Lain 12 luvun 5, 6 ja 12 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran tilikaudelta 2017 laadittavaan toimintakertomukseen, tilinpäätökseen ja puolivuosisikatsaukseen.

6.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun 2 §, sellaisena kuin se on laissa 519/2016, ja

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 5—7 kohta, 2 luvun 2, 5, 6 ja 9 §, 10 §:n 2 kohta, 3 luvun 5 §, 8 luvun 8 §, 9 luvun 8 §:n 3 kohta, 12 luvun 6 § ja 15 luvun 3 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 7 kohta ja 12 luvun 6 § laissa 519/2016, 2 luvun 10 §:n 2 kohta laissa 165/2014 ja 9 luvun 8 §:n 3 kohta laissa 1278/2015, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta;

6) *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta;

7) *komission esiteasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 809/2004;

2 luku

Määritelmät

2 §

Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan tässä laissa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:n mukaista rahoitusvälinettä.

5 §

Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä

Säännellyllä markkinalla tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja *säännellyn markkinan ylläpitäjällä* pörssiä tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavaa yhteisöä, jolla on toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa säännellyn markkinan ylläpitämiseen.

6 §

Pörssi

Pörssillä tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua säännellyn markkinan ylläpitäjää Suomessa.

9 §

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä

Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäynninjärjestelmää ja *monenkeskisellä kaupankäynnin järjestäjällä* tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää.

10 §

Sijoituspalvelun tarjoaja

Sijoituspalvelun tarjoajalla tarkoitetaan tässä laissa:

HE 151/2017 vp

2) sellaista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

3 luku

Soveltamisala ja määritelmät

5 §

Kokenut sijoittaja

Kokeneella sijoittajalla tarkoitetaan tämän lain 3—5 luvussa sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n mukaista ammattimaista asiakasta tai saman lain 1 luvun 24 §:n mukaista hyväksyttävää vastapuolta.

8 luku

Muita tiedonanto- ja erityisiä velvollisuuksia

8 §

Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettulla hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperitileistä annetussa laissa (750/2012) tarkoitettulla säilyttäjällä on velvollisuus antaa liikkeeseenlaskijalle sen osakkaita koskevat tiedot.

9 luku

Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen

8 §

Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta

Tämän luvun säännökset eivät koske:

3) omistus- ja ääniosuuksia, jotka on hankittu arvopaperien tarjoamiseen liittyvässä vakauttamistarkoituksessa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, jos osakkeisiin liittyvää äänioikeutta ei käytetä eikä niillä muutenkaan vaikuteta liikkeeseenlaskijan johtamiseen.

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

6 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä liikkeeseenlaskijassa sekä markkinoiden väärinkäyttö-

asetuksen sallimissa rajoissa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa tarkoitetun lähipiiriin kuuluvan henkilön määritelmästä ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdassa tarkoitetun raja-arvon nostamisesta.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

7.

Laki

rikoslain 51 luvun 6 ja 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luvun 6 § ja 6 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 521/2016, ja

lisätään 51 luvun 6 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 521/2016, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

6 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;
- 2) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;
- 3) *sisäpiirintiedolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklan 1—4 kohdassa tarkoitettua tietoa;
- 4) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa;
- 5) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

6) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;

7) *hyödykettä koskevalla spot-sopimuksella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyä hyödykettä koskevaa spot-sopimusta;

8) *takaisinosto-ohjelmalla* osakeyhtiölain (624/2006) 15 luvun mukaista kaupankäyntiä omilla osakkeilla;

9) *viitearvolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyä viitearvoa;

10) *hyväksytyllä markkinakäytännöllä* markkinakäytäntöä, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 13 artiklan mukaisesti;

11) *vakauttamisella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määriteltyä vakauttamista;

12) *kauppapaikalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa, 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja 11 kohdassa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;

13) *tukkutason energiatuotteella* energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä tukkutason energiatuotetta;

14) *liikkeeseenlaskijalla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa määriteltyä liikkeeseenlaskijaa;

15) *päästöoikeudella* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 10 kohdassa tarkoitettua päästöoikeutta.

Mitä tässä luvussa säädetään rahoitusvälineen luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Edellä 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

6 a §

Soveltamisala

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan vain rahoitusvälineeseen:

1) joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu;

2) jolla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu;

3) jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä; tai

4) joka on kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista annetun komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukainen päästöoikeus ja jolla käydään huutokauppaa huutokauppapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa.

Sovellettaessa 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä rahoitusvälineeseen rinnastetaan 1 momentin 4 kohdassa mainitun asetuksen mukaiseen päästöoikeuteen perustuva huutokauppatuote.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

8.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 4 ja 22 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 758/2012, 1 §:n 1 momentin 22 kohta ja 6 §:n 1 momentti laissa 576/2017, 4 §:n 1 momentti laissa 359/2017 ja 5 §:n 1 momentti laissa 1443/2016, ja *lisätään* 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 758/2012, 255/2013, 171/2014, 738/2016, 856/2016, 1443/2016, 359/2017 ja 576/2017, uusi 23 kohta seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

22) joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettu rekisteröity edustaja;

23) Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija.

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahin-	taseen loppusumma	0,0027

HE 151/2017 vp

kovakuutusyhtiö	x 4	
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutus-kassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Kevanininen eläkelaitos ja kirkkolaiissa (1054/1993) tarkoitettu kirkon eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan	0,0027

HE 151/2017 vp

	luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin mainitun lain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14

HE 151/2017 vp

ke		
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029

HE 151/2017 vp

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 284
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815

HE 151/2017 vp

muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja	10 700

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytisyhteisö	2 140

HE 151/2017 vp

talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375

HE 151/2017 vp

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 §:n 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minäkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700

HE 151/2017 vp

asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointi-palvelujen tarjoaja	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoitusrahastolain (48/1999) 101 a §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 765/2012, ja
muutetaan 2 §:n 1 momentin 12, 14, 21 ja 22 kohta, 5 §:n 2 momentti, 8 b §, 8 c §:n 1 momentti, 57 b, 101 b ja 144 c §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 12 ja 14 kohta, 5 §:n 2 momentti, 8 c §:n 1 momentti ja 101 b § laissa 765/2012, 2 §:n 1 momentin 21 ja 22 kohta ja 144 c § laissa 163/2014, 8 b § laeissa 1490/2011, 765/2012, 163/2014, 175/2016 ja 57 b § laissa 355/2017, seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

14) *OTC-johdannaisopimuksella* muuta kuin sellaista johdannaisopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

21) *ammattimaisella sijoittajalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, 5 kohdassa tarkoitettua yhteissijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut rahastoyhtiölle tai yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

- b) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;
- c) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoituslalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista;
- 22) *ei-ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitettua ei-ammattimaista asiakasta;
-

5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

- 1) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;
 - 2) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;
 - 3) sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta.
-

8 b §

Rahastoyhtiön on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, tai jos hänellä on arvopaperimarkkina-alueella tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoitusrahastoja tai niiden lukuun toteutettuja liiketoimia koskevia luottamuksellisia tietoja. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) rahastoyhtiön johtoon kuuluvaa sekä työntekijää ja muuta luonnollista henkilöä, jonka tarjoamat palvelut ovat rahastoyhtiön valvonnassa tai joka osallistuu rahastoyhtiön harjoittamaan sijoitusrahastotoimintaan;
- 2) luonnollista henkilöä, joka osallistuu rahastoyhtiön ulkoistaman sijoitusrahastotoimintaan kuuluvan palvelun tarjoamiseen.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista.

8 c §

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai erikois-sijoitusrahasto on osallisena, vähintään viiden vuoden ajan. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 12 §:ssä.

57 b §

Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, sekä toisessa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus sekä sellainen 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen arvopaperikeskus, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa.

101 b §

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta sekä 101 a §:ssä tarkoitettujen rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

144 c §

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 8 b §:n 3 momentin ja 101 a §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

10.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 8 §:n 2 momentti ja 19 luvun 6 §, sellaisena kuin niistä on 19 luvun 6 § osaksi laissa 739/2016,

muutetaan 2 luvun 4 §:n 19 kohta, 5 §:n 2 momentin 10 kohta, 6 §:n 2 ja 3 momentti ja 7 §:n 1 momentin 2 kohta, 3 luvun 2 §:n 2 momentti ja 3 §, 6 luvun 2 §:n 6 momentti, 7 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 luvun 8 §:n 4 momentti, 13 luvun 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta, 19 luvun 1 ja 2 §, 5 §:n 3 momentti ja 7 §, 21 luvun 3 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 6 §:n otsikko ja 4 momentti ja 22 luvun 3 §, sellaisena kuin niistä on 14 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 627/2014, ja

lisätään 14 luvun 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/2017, uusi 2 a kohta seuraavasti:

2 luku

Määritelmät

4 §

Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettuun direktiiviin liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

19) *vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavalla jäsenvaltiolla* ETA-valtiota, joka ei ole kotijäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja:

HE 151/2017 vp

- a) hoitaa ETA-valtioon sijoittautuneita vaihtoehtorahastoja;
- b) markkinoi ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia;
- c) markkinoi kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia; ja
- d) tarjoaa 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettuja palveluja;

5 §

EU-säätelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU;

6 §

Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ammattimaisella asiakkaalla* ja *ei-ammattimaisella asiakkaalla*, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:ssä säädetään;
- 2) *rahoitusvälineellä*, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä säädetään;
- 3) *sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeellä*, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä säädetään;
- 4) *sijoituspalvelulla*, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä säädetään;
- 5) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä*, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä säädetään;
- 6) *ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä*, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 luvun 2 §:ssä säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan sijoituspalvelulain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamieheen.

7 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *listaamattomalla yhtiöllä yhtiötä*, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla.

3 luku

Vaihtoehtorahastojen hoitajana toimiminen

2 §

Muut sallitut palvelut

Ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahaston vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on 1 §:n mukainen toimilupa, saa lisäksi tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa.

3 §

Liitännäispalvelut

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun luvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, lisäksi tarjota liitännäispalveluna:

- 1) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;
- 2) sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen osuuksien osalta;
- 3) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä.

6 luku

Toimintaedellytykset

2 §

Vähimmäispääoma

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään, vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka tarjoaa 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja palveluja, on aina täytettävä sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset.

7 luku

Toiminnan järjestäminen

5 §

Asiakkaansuoja sijoituspalveluissa

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien omaisuudenhoito- tai liitännäispalveluja koskevien valitusten käsittelemi-

HE 151/2017 vp

seksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Asiakasvalituksen käsittelyssä on noudatettava, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 15 §:ssä säädetään.

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

8 §

Asiakkaan tunteminen

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta vaihtoehtorahastojen hoitajaan, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla.

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

2 §

Toimilupaedellytys

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tai ETA-rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka on sisäisesti hoidettu vaihtoehtorahasto ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, osuuksia voi aina markkinoida ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa.

14 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §

Säilytysyhteisö

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

2) sijoituspalvelulain mukainen sijoituspalveluyritys, jonka omien varojen määrän on aina oltava vähintään luottolaitosdirektiivin 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu perustamispääoman

määrä ja joka tarjoaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;

2 a) ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike, joka on saanut sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa ja joka täyttää edellä 2 kohdassa sijoituspalveluyritykselle säädetyt edellytykset;

19 luku

ETA-valtiot

1 §

Oikeus hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua toisessa ETA-valtiossa

Toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja voi hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa tai tarjota toisessa ETA-valtiossa 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista omaisuudenhoitoa ja 3 §:n mukaisia liitännäispalveluja toimitettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen, joka sisältää:

1) tiedon ETA-valtioista, joissa se aikoo hoitaa rahastoja tai tarjota omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja;

2) toimintaohjelman, josta käy ilmi vaihtoehtorahasto, jota se aikoo hoitaa, sekä palvelut, joita se aikoo tarjota.

Jos 1 momentin mukaista toimintaa harjoitetaan perustamalla sivuliike, Finanssivalvonnalle tulee ennen sivuliikkeen toiminnan aloittamista toimittaa lisäksi:

1) tieto sivuliikkeen organisaatorakenteesta;

2) osoitetiedot asiaan liittyvien asiakirjojen saamiseksi vaihtoehtorahastojen kotijäsenvaltioissa;

3) tiedot sivuliikkeen johtamisesta vastuussa olevien nimistä ja yhteystiedoista.

Vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa 1 momentin mukaisen toiminnan saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on ilmoitettava muutoksesta tämän pykälän mukaisiin tietoihin kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen suunnitellun muutoksen toteutumista tai välittömästi ennakoimattoman muutoksen toteuduttua.

2 §

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus hoitaa vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua Suomessa

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja voi perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä hoitaa vaihtoehtorahastoja tai tarjota 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua omaisuudenhoitoa ja 3 §:ssä tarkoitettuja liitännäispalveluja Suomessa samoin edellytyksin kuin tämän lain mukaisen toimiluvan saaneet vaihtoehtorahastojen hoitajat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston hoidon ja omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen Suomessa saatuaan sitä koskevan ilmoituksen kotijäsenvaltionsa ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta.

5 §

Toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus markkinoida vaihtoehtorahastoa Suomessa

Se, jolla on oikeus harjoittaa sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä Suomessa, voi markkinoida ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia Suomessa vain, jos kyseisen vaihtoehtorahaston hoitaja on saanut 1 momentissa tarkoitettun ETA-valvontaviranomaisen ilmoituksen.

7 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan, jollei komission delegoidusta asetuksesta muuta johdu, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin täytäntöönpanemiseksi antaa tarkemmat säännökset 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista ja tiedoista.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

3 §

Vaihtoehtorahastojen hoitaminen ja sijoituspalvelun tarjoaminen ETA-valtiossa

Finanssivalvonnan on saatuaan 19 luvun 1 §:n mukaisen ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoehtorahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan vaihtoehtorahastoa ja tarjotessaan omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja. Lisäksi Finanssivalvonnan on varmistettava, kattaako vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa sen ilmoitukseen liitetyn toimintaohjelman mukaisen vaihtoehtorahastojen hoidon ja omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta toimitettava kaikki asiakirjat vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Samassa yhteydessä on toimitettava lausunto siitä, että ilmoittajalla on tämän lain mukainen vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa.

6 §

Hoitoa, sijoituspalvelun tarjoamista tai markkinointia koskevien tietojen muuttuminen

Jos suunniteltu muutos toteutetaan kiellosta huolimatta tai jos on ilmennyt muu seikka, jonka takia vaihtoehtorahastojen hoitaja ei enää noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä asiaankuuluviin Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun mukaisiin toimenpiteisiin ja tarvittaessa kiellettävä vaihtoehtorahastojen hoitaminen, omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoaminen sekä osuuksien tarjoaminen kaikissa ETA-valtioissa.

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 7 luvun 8 §:n 2 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

11.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 19 §:n 4 momentti,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 luvun 16 § ja 21 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 4 momentti, 5 §:n 4 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 11 §:n 1 momentti sekä 8 luvun 1 §:n 3 momentti, ja

lisätään 6 lukuun uusi 8 §, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvo-osuudella* sellaista arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä mainittua osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua muuta rahoitusvälinettä tai siihen rinnastettavaa oikeutta taikka muuta arvopaperia, joka on liitetty arvo-osuusjärjestelmään;

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

16 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Jos arvopaperikeskus tarjoaa EU:n arvopaperikeskusasetuksen 73 artiklassa tarkoitettulla tavalla sijoituspalvelua, sovelletaan arvopaperikeskuksen johdon ja työntekijöiden henkilökohtaisiin liiketoimiin, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimivan johdon, työntekijöiden ja sidonnaisasiamiesten henkilökohtaisista liiketoimista.

21 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa lisäksi tarkempia määräyksiä 18 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 19 §:ssä tarkoitetun arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä arvopaperikeskuksessa.

3 luku

Selvitysosaapuoli ja tilinhoitaja

1 §

Selvitysosaapuolen oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskus voi valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää selvitysosaapuolen oikeudet myös muulle 2 momentin 2—4 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Valtiovarainministeriön määräämissä ehdoissa on edellytettävä, että hakijana oleva yhteisö toimittaa arvopaperikeskukselle niitä selvityksiä soveltuvin osin vastaavat selvitykset, jotka on sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n mukaan liitettävä sijoituspalveluyrityksen toimilupaa koskevaan hakemukseen.

5 §

Arvopaperikeskuksen ja selvitysosaapuolen panttioikeus

Jos panttina olevaa omaisuutta koskeva 1 tai 2 momentissa tarkoitettu velvoite laiminlyödään, pantinhaltija saa selvityksen toteuttamiseksi muuttaa panttiomaisuuden rahaksi. Jos panttina on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettulla kauppapaikalla kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi tai rahoit-

tusväline, arvopaperi tai rahoitusväline voidaan muuttaa rahaksi kauppapaikalla. Rahaksi muuttamisessa voidaan myös muutoin poiketa pantinhaltijan oikeutta rajoittavista lainsäädännöksistä, jos poikkeaminen ei kohtuuttomasti vaaranna pantinomistajan, velallisen tai muiden velkojien etua. Rahaksimuuttamisoikeus on selvitysosapuolella myös, jos sijoituspalvelun tarjoaja, joka ei toimi selvitysosapuolena, jättää täyttämättä selvitettävästä kaupasta johtuvat velvoitteensa.

6 §

Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskuksen on myönnettävä tilinhoitajan oikeudet Suomen valtiolle, Suomen Pankille, toisen ETA-valtion keskuspankille, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, keskusvastapuolelle, ulkomaiselle arvopaperikeskukselle sekä sellaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja selvitysosapuolelle:

- 1) jonka suunnittelema toiminta täyttää toiminnan edellyttämät tekniset vaatimukset;
 - 2) jonka voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin perustellusti katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa oikeudellista asiantuntemusta ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset;
 - 3) jonka suunnittelema toiminta ei vaaranna arvo-osuusjärjestelmän ja arvo-osuusrekisterin luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa;
 - 4) jonka osakepääoma, osuuspääoma tai muu vastaava pääoma on vähintään 730 000 euroa; ja
 - 5) joka täyttää muut arvopaperikeskuksen säännöissä asetetut vaatimukset.
-

11 §

Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan.

Mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään henkilökohtaisista liiketoimista ja 9 §:ssä eturistiriitatilanteiden hallinnasta, 9 luvun 1 §:ssä sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään sekä 10 luvun 9 §:ssä toimeksiantojen käsittelystä, sovelletaan myös selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan.

6 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet ja osuudet

8 §

Yhtiöt, joiden osakkeella ei käydä kauppaa kauppapaikalla

Jos edellä 1 §:ssä tarkoitetun osakeyhtiön osakkeilla ei käydä kauppaa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettulla kauppapaikalla, ei osakkeita saa liittää ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään.

8 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Salassapitovelvollisuus.

Arvopaperikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa arvo-osuusjärjestelmästä tietoja sisäpiiriin omistusta koskeviin rekistereihin ja sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden tekemistä henkilökohtaisista liiketoimista pidettäviin rekistereihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 2 luvun 16 §:n 2 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

12.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 768/2012, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 632/2014, seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

14.

Laki

arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 350/2017, seuraavasti:

Omaisuudenhoitotili

5 a §

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitaja. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös sellaisen luottolaitoksen tai sijoitus-

palveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

15.

Laki

arvopaperitileistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) 1 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 351/2017, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään arvopaperista, sovelletaan arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) tarkoitettuun arvopaperiin ja soveltuvin osin muuhun sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuun rahoitusvälineeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *säilyttäjällä* sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 1 §:n 1 momentissa taikka 2 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettua yritystä, joka harjoittaa säilyttämistä laissa sallittuna oheis- tai liitännäispalveluna, taikka arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5 a §:ssä tarkoitettua omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

16.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 18 kohta ja 6 §:n 3 momentin 6 kohta, 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti, 12 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 luvun 2 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

18) *kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

6 §

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Viraston on tätä lakia soveltaessaan otettava huomioon muun ohessa laitoksen ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettun yrityksen:

6) harjoittama sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen tarjoaminen.

7 luku

Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet

6 §

Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen

Muunnettaessa velkoja osakkeiksi tai osuuksiksi 8 luvun nojalla tai luovutettaessa osakkeita tai osuuksia 9 luvun nojalla sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 lukua, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a—32 c §:ää, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Poiketen siitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa säädetään, virasto voi luovuttaa osakkeet ja osuudet tämän lain 8 ja 9 luvun säännösten nojalla en-

nen kuin Euroopan keskuspankki on tehnyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt sijoituspalvelulain 6 a luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan. Virastolla on kuitenkin yksinomainen oikeus käyttää osakkeisiin ja osuuksiin perustuvia oikeuksia siihen saakka, kunnes Euroopan keskuspankki on tehnyt mainitun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun luvan tai tehnyt päätöksen, kieltäkö se osakkeiden tai osuuksien luovutuksen taikka kun Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n mukainen määräaika on päättynyt.

12 luku

Viraston toimivaltuudet

2 §

Liitännäisvaltuudet

Virastolla on käyttäessään 8—11 luvussa säädettyjä kriisintarkkaisuvaltuuksia oikeus:

3) vaatia, että Finanssivalvonta keskeyttää kriisihallintoon asetetun laitoksen rahoitusvälineellä tapahtuvan kaupankäynnin tai lykkää rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineellä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulle säännellylle markkinalle;

18 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

17.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 7 luvun 10 §:nmuuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 7 luvun 10 § seuraavasti:

7 luku

Erinäiset säännökset

10 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 §:n 3 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 763/2012 ja 3 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 622/2014, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä, sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 15 kohdassa tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidos sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys, vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

maksupalvelulain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 3 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 179/2014, seuraavasti:

3 §

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

maksulaitoslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 3 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 180/2014,
seuraavasti:

3 §

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 16 kohta ja 4 §:n 16 kohdan a alakohta sekä
lisätään 9 luvun 4 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

HE 151/2017 vp

16) sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1—8 kohdassa tarkoitettua palvelua liike- tai ammattitoimintana tarjoavaan;

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *rahoituslaitoksella*:

a) sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

9 luku

Erinäiset säännökset

4 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan valitukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

22.

Laki

kiinteistörahastolain 3 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 3 §:n 1 momentin 4 kohta ja 19 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 766/2012 ja 19 § laissa 164/2014, seuraavasti:

3 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *johdannaisopimuksella* sellaista johdannaisopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai

muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkina-
paikalla, sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko,
johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-
etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;

19 §

Arvopaperimarkkinalain soveltaminen

Kiinteistörahastoon ja sen osakkeenomistajaan sovelletaan arvopaperimarkkinalain 3—10
lukua, jollei tässä luvussa, 2 tai 11 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7, 12 ja
13 luvuissa tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvussa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain (1183/2009) 6 §:n 1 momentin 2
kohta, sellaisena kuin se on laissa 767/2012, seuraavasti:

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille,
säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen
tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

2) arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu arvopaperi, joka on kau-
pankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla
tai sanotussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin
kohteena tai Euroopan talousalueen ulkopuolella niihin rinnastettavan kaupankäynnin kohte-
na ja jonka liikkeeseenlaskija on velvollinen noudattamaan arvopaperimarkkinalain 3—10 lu-
vun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:n mukaista taikka niihin
rinnastettavaa tiedonantovelvollisuutta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

tilintarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 8 kohta, 6 luvun 9 §:n 5 momentti ja 9 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 622/2016, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevalla yhteisöllä yhteisöä, jonka arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

6 luku

Hyväksyminen ja rekisteröinti

9 §

Tilintarkastajarekisteri

Rekisteriin merkitään tiedot myös sellaisesta muussa kuin ETA-valtiossa hyväksytystä ja rekisteröidystä tilintarkastajasta, joka antaa tilintarkastuskertomuksen muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn yhteisön tilinpäätöksestä tai konsernitilinpäätöksestä sekä toimintakertomuksesta, jos yhteisön arvopaperi on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetussa pörssissä. Rekisteröitävän on lisäksi täytettävä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät ammattitaitoa, tilintarkastusyhteisön hallintoa, tilintarkastuksen suorittamista ja tietojen julkistamista koskevat edellytykset. Rekisteröinti ei koske tilintarkastajaa sellaisessa yhteisössä, jonka arvopapereista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena on vain sellaisia muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään:

1) 50 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut ennen 31 päivää joulukuuta 2010; tai

2) 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut 31 päivänä joulukuuta 2010 tai sen jälkeen.

9 luku

Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö

3 §

Kansainvälinen valvontayhteistyö

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös valvonnan kannalta tarpeellisten asiakirjojen toimittamista muun kuin ETA-valtion valvojalle, joka kotimaassaan lain nojalla hoitaa vastaavia tehtäviä, jos:

1) asiakirjat liittyvät tilintarkastukseen sellaisessa yhteisössä, joka laatii konsernitilinpäätöksen kyseisessä valtiossa tai jonka arvopaperit on kyseisessä valtiossa otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinää vastaavalla markkinalla ja jos kyseisen yhteisön kaupallisten etujen suojaaminen ei tämän johdosta vaarannu;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 §:n 5 momentti ja 17 §:n 12 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 773/2012, seuraavasti:

15 §

Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Edellä 4 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisen on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot myös johdannaissopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, ja sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 3—9 kohdassa tarkoitettua ja muusta johdannaissopimuksesta sekä sopimuksen osapuolista.

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin siitä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

holhoustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 34 §:n 1 momentin 13 kohta, sellaisena kuin se on laissa 184/2014, seuraavasti:

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

a) varojen tallettamista Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen;

b) valtion, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan tai kuntayhtymän liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen hankkimista;

c) sellaisten arvopapereiden hankkimista, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa pörssissä, säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 9 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa sijoitusrahastolain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun 128 §:n 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

e) osuuksien hankkimista sellaisessa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitetussa vaihtoehtorahastossa, jonka pääomasta on sen sääntöjen mukaan aina vähintään kolme neljäsosaa sijoitettuna a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin talletuksiin, joukkovelkakirjoihin ja arvopapereihin ja jonka osuuksia voidaan mainitun lain 13 luvun mukaisesti tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille;

f) a—e alakohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin rinnastettavien oikeusministeriön asetuksella säädettävien rahoitusvälineiden hankkimista;

g) sellaisten osakkeiden tai osuuksien hankkimista, joiden tuottaman oikeuden pääasiallisena sisältönä on oikeus kotitaloudessa tavallisesti käytettävän hyödykkeen tai palvelun saamiseen, jos osuuteen ei liity henkilökohtaista vastuuta yhteisön veloista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 23/2014.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Markkinaoikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

28.

Laki

kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:n ja 7 a luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 746/2010 ja 851/2016, uusi 3 momentti, sekä 7 a luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 851/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

7 luku

Kuluttajaluotot

9 §

Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Jos luottosopimuksessa on tarkoitus viitata rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 3 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyyn vertailuarvoon, luotonantajan ja luotonvälittäjän on lisäksi annettava kuluttajalle erillisellä asiakirjalla tieto vertailuarvon ja sen hallinnoijan nimestä sekä vertailuarvon käytön mahdollisista vaikutuksista kuluttajaan.

7 a luku

Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

4 §

Yleinen tiedonantovelvollisuus

Jos luotonantajan tai luotonvälittäjän tarjoamissa luotoissa viitataan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 3 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyyn vertailuarvoon, 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tulee sisältää myös vertailuarvon ja sen hallinnoijan nimi sekä vertailuarvon käytön mahdolliset vaikutukset kuluttajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 9 § 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 616/2014, seuraavasti:

9 §

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös 2 momentissa tarkoitetusta tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisöstä ja jäsenluottolaitoksista ja niiden tytäryrityksistä on laadittava yhdistelty puolivuosisikatsaus ja vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistellystä puolivuosisikatsauksesta niin kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

1.

Laki**sijoituspalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 2 §:n 5 momentti ja 9 luvun 9 §, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 2 §:n 5 momentti laissa 735/2016,
muutetaan 1 luku, 2 luvun otsikko, 1 §, 2 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 3 ja 3 a §, 3 luvun 1 §, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 8 §:n otsikko, 4 luvun otsikko sekä 1 ja 2 §, 5 luku, II osan otsikko, 6 luvun 1 § ja 2 §:n 2 ja 4 momentti, 7 luku, 8 luvun 2 §, 9 luvun 1—6 §, 10 luku, 12 luvun 2 §:n 4 momentti, 13 luvun 1 ja 6 §, 14 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti, 15 luku sekä 16 luvun 1 ja 3 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 166/2014, 2 luvun 3 § osaksi laissa 735/2016, 2 luvun 3 a § laissa 735/2016, 6 luvun 2 §:n 2 ja 4 momentti sekä 16 luvun 3 § laissa 623/2014, 8 luvun 2 § laissa 640/2016, 9 luvun 3 § osaksi laissa 166/2014, 9 luvun 4 § osaksi laissa 354/2014 ja 16 luvun 1 § osaksi laeissa 623/2014 ja 640/2016, sekä
lisätään 3 luvun 8 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 6 a, 6 b ja 7 a luku, 9 lukuun uusi 4 a, 10 ja 11 §, 11 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi sekä 13 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

I OSA

**YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS
TARJOTA SIOITUSPALVELUA**

1 luku

Yleiset säännökset*(1 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)*

2 luku

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua**Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa**

1 §

1 §

*Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus**Sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen luvanvaraisuus*

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on 4 tai 5 luvun mu-

Sijoituspalvelua saa tarjota tai sijoitustoimintaa saa harjoittaa vain tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomai-

Voimassa oleva laki

kainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa.

Ehdotus

nen yritys, jolla on 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen *tai sijoitustoiminnan harjoittamiseen* Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä sijoitusneuvontaa saa tarjota tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut elinkeinoharjoittaja. Yksityiselle elinkeinoharjoittajalle, tai oikeushenkilölle, jota johtaa yksi luonnollinen henkilö, myönnettävän toimiluvan edellytyksenä on, että käytössä on vaihtoehtoisia järjestelyitä, joilla varmistetaan kyseisen elinkeinoharjoittajan tai oikeushenkilön järkevä ja vakaa hoito sekä sen asiakkaiden etujen ja markkinoiden eheyden asianmukainen huomioiminen. Kyseisen elinkeinoharjoittajan ja luonnollisen henkilön on oltava riittävän hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä tietämys, taidot ja kokemus sekä hänen on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota suomalainen ja ulkomainen luottolaitos siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään, suomalainen rahastoyhtiö ja ulkomainen ETA-rahastoyhtiö siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään sekä suomalainen ja ulkomainen vaihtoehtorahastojen hoitaja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, joukkorahoituslaissa (734/2016) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä, joka on rekisteröity Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin, saa tar-

2 §

*Sijoituspalvelun tarjoaminen **tai sijoitustoiminnan harjoittaminen** muun luvan nojalla*

Sen estämättä, mitä 1 §:n 1 momentissa säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota *tai sijoitustoimintaa saa harjoittaa* suomalainen ja ulkomainen luottolaitos siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään, suomalainen rahastoyhtiö ja ulkomainen ETA-rahastoyhtiö siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään sekä suomalainen ja ulkomainen vaihtoehtorahastojen hoitaja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, monenkeskistä *tai organisoitua* kaupankäyntiä saa järjestää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

(5 momentti kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jota toimeksiantojen välitystä ja vastaanottamista 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa siten kuin joukkorahoituslaissa säädetään.

3 §

Oheispalvelut

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi:

- 1) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;
- 2) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja;
- 3) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuutapalvelua;
- 4) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyyskejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;
- 5) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen *tai järjestämiseen* liittyviä palveluja;
- 6) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohdeetuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan;
- 7) tarjota muuta kuin 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;
- 8) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

3 §

Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun *tai sijoitustoiminnan* lisäksi:

- 1) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;
 - 2) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja;
 - 3) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuutapalvelua;
 - 4) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyyskejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;
 - 5) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen liittyviä palveluja;
 - 6) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohdeetuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan;
 - 7) *tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä ja hoitoa asiakkaan lukuun, mihin kuuluvat säilytyspalvelut ja muut asiaan liittyvät palvelut, lukuun ottamatta EU:n arvopaperikeskusasetuksen liitteessä olevan A jakson 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperitilien ylläpitoa ylimmällä tasolla;*
 - 8) tarjota muuta kuin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;
 - 9) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.
- Sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa mo-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, saa lisäksi ylläpitää ja tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa tarkoitettuja raportointipalveluja.

3 a §

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua. *Joukkorahoituksen välittämisestä muulla kuin rahoitusvälineellä säädetään joukkorahoituslaissa (734/2016).*

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

(3 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

4 luku

4 luku

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen sekä ulkomaisen ETA-luottolaitoksen palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

1 §

Sivuliikkeen aloittaminen

Sivuliikkeen aloittaminen tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos saa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa pe-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle.

Ilmoituksessa on oltava perustettavan sivuliikkeen yhteystiedot sekä riittävät tiedot:

1) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

2) sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;

3) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;

4) sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa Finanssivalvonnan päättämänä

rustamalla sivuliikkeen Suomeen tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos ei ole perustanut sivuliikettä Suomeen ja edellyttäen, että ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen ETA-luottolaitoksen tarjoamat palvelut ja harjoittama toiminta kuuluvat sen kotijäsenvaltiossa saaman toimiluvan piiriin. Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tai sijoitustoiminnan yhteydessä

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen tai aloittaa 1 momentissa tarkoitetun sidonnaisasiamiehen käyttämisen sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut asiaa koskevan ilmoituksen sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot ja selvitykset:

1) tieto sivuliikkeen perustamisesta Suomeen ja perustettavan sivuliikkeen osoite ja yhteystiedot, tai ETA-valtio, jonka alueelle ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ei ole perustanut sivuliikettä mutta johon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä se aikoo käyttää Suomessa;

2) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettavasta sijoitustoiminnasta sekä tarjottavista oheispalveluista;

3) sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä sekä niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita se aikoo käyttää;

4) jos aiotaan käyttää yhtä tai useampaa 1 kohdassa tarkoitettua sidonnaisasiamiestä, kuvaus yhden tai useamman sidonnaisasiamiehen suunnitellusta käytöstä ja organisaatorakenteesta, joka sisältää raportointisuhteet ja josta käy ilmi, miten sidonnaisasiamiehet liittyvät sijoituspalveluyrityksen yhtiörakenteeseen;

5) osoite Suomessa, josta asiakirjoja on mahdollista saada;

6) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;

7) sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa Finanssivalvonnan päättämänä

Voimassa oleva laki

ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

Ehdotus

ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden *kuluessa* siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot. *Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti sidonnaisasiamiehen toiminnan aloittamiseen.*

Mitä 1 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä tai käyttämällä Suomeen sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä ja mitä 2 momentissa säädetään sidonnaisasiamiehen käyttämistä koskevasta ilmoituksesta, sovelletaan vastaavasti ulkomaisen ETA-luottolaitokseen.

Ulkomainen ETA-luottolaitos, joka aikoo käyttää 4 momentissa tarkoitettua sidonnaisasiamiestä, saa aloittaa sidonnaisasiamiehen käyttämisen sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut 2 momentissa tarkoitetut tiedot sisältävän ilmoituksen luottolaitoksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Sidonnaisasiamiehen käyttämisen saa aloittaa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

Jos 2 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos voi toteuttaa muutoksen Finanssivalvonnan saatua muutoksesta ilmoituksen kyseisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityk-

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella ETA-luottolaitoksella on oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä edellyttäen että kyseiset palvelut ja sijoitustoiminta kuuluvat sen toimiluvan piiriin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla yrityksel-

Voimassa oleva laki

sellä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalvelujen tarjoamisessa Suomessa sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta

Ehdotus

lä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen, jossa on oltava seuraavat tiedot:

1) tieto aikomuksesta toimia Suomessa;

2) toimintaohjelma, joka sisältää tiedot tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettava sijoitustoiminnasta ja tarjottavista oheispalveluista sekä tiedot siitä, aikooko yritys käyttää kotijäsenvaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä ja mahdollisten sidonnaisasiamiesten nimet.

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys aikoo käyttää kotivaltioonsa sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä sijoituspalvelujen tarjoamisessa tai sijoitustoiminnan harjoittamisessa Suomessa, se voi aloittaa palvelujen tarjoamisen tai toiminnan harjoittamisen, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita yritys aikoo käyttää Suomessa. Finanssivalvonnan on julkaistava nämä tiedot.

Mitä 4 momentissa säädetään, sovelletaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka aikoo harjoittaa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa Suomessa kotijäsenvaltioonsa sijoittautuneen sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos 3 ja 4 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi toteuttaa muutoksen, kun Finanssivalvonta on saanut muutoksesta ilmoituksen kyseisen sijoituspalveluyrityksen kotijäsenvaltion ETA-valvontaviranomaiselta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti ETA-luottolaitokseen, jos sitä koskevat 5 momentin mukaisesti ilmoitetut tiedot muuttuvat.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja ulkomainen ETA-luottolaitos voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä,

Voimassa oleva laki

tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Ehdotus

kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos on myöntänyt monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

5 luku

Kolmannen maan yrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

(5 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

II OSA

TOIMINTAEDELLYTYKSET JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liik-

II OSA

**TOIMINTAEDELLYTYKSET, HAL-
LINTO JA OHJAUS SEKÄ TOIMINNAN
JÄRJESTÄMINEN**

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä. *Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman lukuun ottamatta 5 momentissa mainittua sijoituspalveluyritystä tulee muodostua yhdestä tai useammasta pääomaerästä, joista säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa.*

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka ei käy kauppaa omaan lukuunsa tai harjoita liikkeeseenlaskun takaamista taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin

Voimassa oleva laki

keeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödyke-markkinoihin liittyvillä 1 luvun 10 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, 8 kohdassa tarkoitetuilla hinnanosopimuksilla tai 9 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;
2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutus-edustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;
2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa

Ehdotus

järjestämistä mutta jolla on lupa pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödyke-markkinoihin liittyvillä 1 luvun 14 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, 8 kohdassa tarkoitetuilla hinnanosopimuksilla tai 9 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen 2 momentissa tarkoitettun sijoituspalveluyrityksen, jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, osakepääoman on oltava vähintään 50 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan *toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa tai* sijoitusneuvontaa ja *jolla ei ole lupaa tarjota 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua oheispalvelua* ja jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;
2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 5 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutus-edustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;
2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa

Voimassa oleva laki

edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen. Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3—8 §:ssä säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka henkilöstön määrä on vähemmän kuin 250 ja taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa.

Mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen neljännessä osassa säädetään suurista asiakasriiskeistä, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan tämän lain 1 luvun 11 §:n 1, 2, 4, 5, 7 tai 9 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Ehdotus

edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen. *Edellä tässä momentissa säädetyn estämättä sellaiseen 1 §:n 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista tai omaisuudenhoitoa sovelletaan mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 95 artiklan 2 kohdassa säädetään.* Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3—8 §:ssä säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka henkilöstön määrä on vähemmän kuin 250 ja taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa.

Mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen neljännessä osassa säädetään suurista asiakasriiskeistä, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan tämän lain 1 luvun 15 §:n 1, 2, 4, 5 tai 7 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Lisätään uusi 6 a luku.

Lisätään uusi 6 b luku.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

(7 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

Lisätään uusi 7 a luku.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus**Tilinpäätös ja tilintarkastus**

2 §

2 §

*Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja**Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja*

Sijoituspalveluyritykseen sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 13 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään luottolaitoksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä.

Sijoituspalveluyritykseen ja raportointipalvelun tarjoajaan sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 13 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään luottolaitoksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä.

Toimilupavaltovottavan tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

9 luku

9 luku

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely**Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely**

1 §

1 §

*Asiakasvarojen säilyttäminen**Asiakasvarojen säilyttäminen*

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.

Asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta säädetään 10 luvun 5 §:ssä.

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista ja luottolaitoksia lukuun ottamatta estettävä asiakasvarojen käyttäminen sijoituspalveluyrityksen omaan lukuun.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.

Asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta säädetään 10 luvun 5 §:ssä.

2 §

2 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen
ulkopuolisen säilyttäjän hallussa*

Sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista.

Sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

3 §

Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun asetuksen (EY) N:o 25/2009 muuttamisesta annetun (EKP/2008/32) Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 883/2011 1 a ar-

*Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen
ulkopuolisen säilyttäjän hallussa*

Sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. *Sijoituspalveluyrityksen on säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahoitusvälineiden säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä. Ulkopuolisella säilyttäjällä tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen kanssa sopimussuhteessa olevaa yhteisöä, joka säilyttää sijoituspalveluyrityksen asiakkaan rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun.*

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan ulkopuolisen säilyttäjän hallussa. *Vaatimuksesta voidaan poiketa ainoastaan silloin, jos rahoitusvälineen tai niihin liittyvän palvelun luonne edellyttää säilyttämistä sellaisessa kolmannessa maassa, jossa rahoitusvälineen säilyttämisestä ei ole säädetä laissa tai jos ammattimainen asiakas sitä nimenomaisesti kirjallisesti pyytää.*

Sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

3 §

Asiakkaan rahavarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan *asiakkaan nimenomaisella suostumuksella* sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 1071/2013 2 artiklan vaatimukset täyttävän

Voimassa oleva laki

tiklan vaatimukset täyttävän rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, *jollei asiakas ole sitä kieltänyt.*

Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava siitä, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään sijoituspalveluyrityksen rahavaroista.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

4 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden panttaaminen tai luovuttaminen

Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata tai luovuttaa asiakkaalle kuuluvaa rahoitusvälinettä omaan eikä toisen asiakkaan lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. *Ei-ammattimaisen asiakkaan* suostumus on annettava kirjallisesti tai 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan rahoitusvälineitä säilytetään arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a

Ehdotus

rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin.

Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalveluyrityksen on *harkittava erityisesti asiakasvarojen hajauttamistarvetta ja* noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa ja säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahavarojen säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä.

Jos sijoituspalveluyritys säilyttää rahavaroja samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä, voi säilytettävien varojen määrä olla korkeintaan 20 prosenttia kaikista tällaisista rahavaroista. Vaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on sijoituspalveluyrityksen toiminnan luonne, laatu ja laajuus huomioon ottaen perusteltua. Sijoituspalveluyrityksen on arvioitava säännöllisesti hajautusvaatimuksesta poikkeamisen perusteiden täytymistä ja osoitettava Finanssivalvonnalle arviionsa perusteet.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

4 §

Asiakkaan rahoitusvälineistä tai asiakasvaroihin kohdistuvista oikeuksista määrääminen

Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata, luovuttaa *tai muuten oikeudellisesti määrätä* asiakkaalle kuuluvasta rahoitusvälineestä omaan eikä toisen asiakkaan *tai kolmannen* lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista, luovuttamista tai muuta *oikeudellista määräämistä* koskevat ehdot. Suostumus on annettava kirjallisesti tai 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan rahoitusvälineitä säilytetään arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a

Voimassa oleva laki

§:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä, sijoituspalveluyritys voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos:

1) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään samalla tilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan rahoitusvälineisiin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä viiden vuoden ajan.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys saa luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan rahoitusvälineen pantiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulle arvopaperikeskukselle, *keskusvastapuolelle* tai selvitysosapuolelle *taikka näitä vastaavalle ulkomaiselle taholle* rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan veloitteen täyttämisen vakuudeksi.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta pantata tai luovuttaa asiakkaalta pantiksi saamansa rahoitusvälineet säädetään lisäksi rahoitusvakuuslaissa (11/2004).

Ehdotus

§:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä, sijoituspalveluyritys voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos:

1) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään samalla tilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan rahoitusvälineisiin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Sellaiset asiakasvaroihin kohdistuvat vakuus-, pantti- tai kuittausoikeudet, jotka antavat kolmannelle oikeuden määrätä asiakasvaroista ja jotka eivät liity asiakkaaseen tai asiakkaalle tarjottuihin sijoituspalveluihin ovat sallittuja ainoastaan, jos niistä säädetään laissa sellaisessa kolmannessa maassa, jossa asiakasvaroja säilytetään.

Sijoituspalveluyritys saa 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan rahoitusvälineen pantiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulle arvopaperikeskukselle tai selvitysosapuolelle rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan veloitteen täyttämisen vakuudeksi.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta pantata, luovuttaa *tai muuten oikeudellisesti määrätä asiakkaan rahoitusvälineistä* säädetään lisäksi rahoitusvakuuslaissa (11/2004).

4 a §

Omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt

Sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava, että omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä käytetään ainoastaan tilanteissa, joissa niiden käyttö on perusteltua tai joissa mikään muu asiakkaan tarjoama vakuus ei sovellu sijoituspalveluyritykseen kohdistuvan veloitteen täyttämisen varmistamiseksi. Siirrettävien asiakasvarojen määrä ei saa olla rajoittamaton tai huomattavasti suurempi kuin asiakkaan velvoite sijoituspalveluyritystä kohtaan.

Sijoituspalveluyrityksen on kerrottava am-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista.

6 §

Tilintarkastajan lausunto

Sijoituspalveluyrityksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt 1—4 §:n säännösten ja 5 §:n perusteella annettujen määräysten mukaiset vaatimukset.

9 §

Asiakasvarojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä sekä asiamiehen asettamista koskevien säännösten soveltaminen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Mitä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä sekä asiamiehen asettamisesta, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa *komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat* tarkemmat määräykset 1—4 §:ssä, 4 a §:ssä ja 10—11 §:ssä säädettyistä asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista. Lisäksi *Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 §:ssä tarkoitettujen asiakasvarojen sisällöstä.*

6 §

Tilintarkastajan lausunto

Sijoituspalveluyrityksen *tilintarkastajan* tulee toimittaa Finanssivalvonnalle *vähintään kerran vuodessa* tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt *tämän luvun säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä.*

(9 § kumotaan)

10 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä

Sijoituspalveluyrityksen on annettava Finanssivalvonnan tai muun toimivaltaisen viranomaisen, konkurssipesän pesähoitajan, saneerausmenettelyn selvittäjän, ulosottoviranomaisen ja Rahoitus-vakausviraston pyynnöstä tiedot:

- 1) asiakkaan lukuun säilytettävistä asiakasvaroista;*
- 2) asiakkaiden rahavarojen ulkopuolisesta säilyttäjästä, säilyttämiseen käytettävistä tileistä ja säilyttämiseksi tehdyistä sopimuksista;*
- 3) rahoitusvälineiden säilytyspaikasta, ulkopuoliselle säilyttäjälle avatuista tileistä ja ulko-puolisen säilyttäjän kanssa tehdyistä sopimuksista;*
- 4) ulkoistetuista palveluista sekä ulkoistetun palvelun tarjoajasta;*
- 5) henkilöistä, jotka vastaavat asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä; sekä*
- 6) sopimuksista, joiden avulla asiakasvarojen omistusoikeus tai muu siihen rinnastuva oikeus voidaan määrittää.*

11 §

Asiakasvarojen säilyttämistä koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät

Sijoituspalveluyrityksen on nimettävä henkilö, jolla on riittävät taidot ja valtuudet, vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta.

III OSA

MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

(10 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto**Sijoittajien korvausrahasto**

1 §

1 §

*Korvausrahaston jäsenyys**Korvausrahaston jäsenyys*

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden, jäljempänä saaminen, turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

(uusi 2 momentti)

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden, jäljempänä saaminen, turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

Ensimmäisessä momentissa säädetty velvoite täyttyy strukturoitujen talletusten osalta, jos strukturoidun talletuksen liikkeeseen laskenut luottolaitos on talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EU mukaisen talletussuojarahaston jäsen.

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

IV OSA

IV OSA

SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET**SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET**

12 luku

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen**Salassapito ja asiakkaan tunteminen**

2 §

2 §

*Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen**Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen*

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle pörssiin ja monenkeski-

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän tai tietojen säilytysvelvollisuuden turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sa-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sen kaupankäynnin järjestäjään rinnastettavalle yhteisölle.

ma oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle pörssiin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjään rinnastettavalle yhteisölle.

13 luku

13 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §

1 §

Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon

Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon tai sidonnaisasiamiehen käyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen tulee sisältää:

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen tai aikoo käyttää sellaiseen toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta sidonnaisasiamiestä, jonka alueelle se ei ole perustanut sivuliikettä, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Ilmoituksen tulee sisältää:

1) ilmoitus ETA-valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa;

1) ilmoitus ETA-valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa tai johon sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä aiotaan käyttää;

2) tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

2) toimintaohjelma, jossa ilmoitetaan ainakin tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoituspalveluista tai -toiminnasta sekä oheispalveluista;

3) sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;

3) kuvaus sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja mahdollisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä sekä sidonnaisasiamiehen nimi;

4) kuvaus sidonnaisasiamiehen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen suunnitellusta käytöstä, kun sijoituspalveluyritys ei perusta sivuliikettä;

4) sivuliikkeen osoitetiedot;

5) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen osoitetiedot, josta asiakirjat on mahdollista saada;

5) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

6) sivuliikkeen tai sidonnaisasiamiehen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituk-

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituk-

Voimassa oleva laki

sen vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaiselle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen *1 momentissa tarkoitettut tiedot ja* tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Finanssivalvonnan on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Finanssivalvonta on kieltänyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen ETA-valtioon sen jälkeen, kun ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Finanssivalvonta teki 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

6 §

Palvelujen tarjoaminen ulkomaille

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen ulkomaille perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Ehdotus

sen vastaanottamisesta ilmoitettava *kyseiset tiedot* asianomaiselle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Finanssivalvonnan on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, *jos sillä on syytä epäillä sijoituspalveluyrityksen taloudellisen tilanteen ja hallintorakenteen asianmukaisuutta suunniteltu toiminta huomioon ottaen. Toimintaa ei saa aloittaa*, jos Finanssivalvonta on *edellä mainitussa ajassa* kieltänyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen ETA-valtioon *ja aloittaa liiketoiminnan* sen jälkeen, kun ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Finanssivalvonta teki 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

6 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen ETA-valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten *sijoituspalvelujen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen sekä oheispalvelujen tarjoamisen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa* perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava *siitä* hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. *Oheispalveluja saa tarjota ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota toisen ETA-valtion alueella muita 1 momentissa tarkoitettuja palveluja kuin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä, sen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, missä ETA-valtiossa ja miten se aikoo tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava edellä tarkoitettut tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen ryhtyä tarjoamaan ilmoittamaan palveluja kyseisessä ETA-valtiossa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa ETA-valtiossa tarjoamiensa palvelujen valikoimaa. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava, mille kyseiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoitus-

1) *ETA-valtio, jonka alueella sijoituspalveluyritys aikoo toimia;*

2) *toimintaohjelma, joka sisältää tiedot tarjottavista sijoituspalveluista tai harjoitettavasta sijoitus-toiminnasta ja tarjottavista oheispalveluista sekä, jos kyseisessä ETA-valtiossa aiotaan käyttää Suomeen sijoittautunutta yhtä tai useampaa sidonnaisasiamiestä, näiden sidonnaisasiamiesten nimet.*

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle kyseiset tiedot. Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää toisessa ETA-valtiossa Suomeen sijoittautuneita sidonnaisasiamiehiä, Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle niiden sidonnaisasiamiesten nimet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamisessa ja toiminnan harjoittamisessa kyseisessä ETA-valtiossa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen aloittaa sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen vastaanottavassa ETA-valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä tai organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava ne kyseiseen ETA-

Voimassa oleva laki

palvelu yritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 2 ja 3 momentissa tarkoitetun tiedon muutoksesta Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

Ehdotus

valtioon sijoittautuneet sijoituspalveluyritykset, luottolaitokset ja muut henkilöt, joille sijoituspalveluyritys on myöntänyt monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 4 momentissa tarkoitetun tiedon muutoksesta Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

6 a §

Palvelujen tarjoaminen kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoituspalvelujen tarjoamisen tai sijoitustoiminnan harjoittamisen ja oheispalvelujen tarjoamisen kolmannessa maassa perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja tai toimintaa sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

14 luku

Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

3 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheutunut vahinko on voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Mitä tässä momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun toiminnon.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan

14 luku

Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

3 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheutunut vahinko on voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Mitä tässä momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on ulkoistanut 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun toiminnon.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan

Voimassa oleva laki

vahingon, jonka hän on toimessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

Ehdotus

vahingon, jonka hän on toimessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 9 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 2—4 momenttia, 2—5 §:n, 8 §:n 1, 2, 4—8 momentin tai 9 §:n 2 momenttia ja 11—13 §:n säännöksiä.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

(15 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

16 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

(16 luku muutetaan kokonaisuudessaan.)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sijoituspalveluyrityksellä, jonka toimilupaan tämän lain voimaan tullessa sisältyy oikeus tarjota muutettavan lain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä koskevaa sijoituspalvelua säilyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna oheispalveluna. Finanssivalvonnan on tehtävä tästä oikeudesta merkintä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalvelurekisteriin kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Finanssivalvonnan on varattava sijoituspalveluyritykselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen merkinnän tekemistä.

Elinkeinonharjoittajan, joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa tai harjoittaa 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa edellyttä-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vää sijoituspalvelua tai sijoitustoimintaa, on kuuden kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta haettava toimilupaa, tai lopetettava toiminta.

Finanssivalvonta voi myöntää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I C osan 6 kohdassa tarkoitettuja hyödykejohdannaisia koskevan poikkeuksen OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 4 artiklassa ja 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden noudattamisesta sijoituspalveluyritykselle, joka saa tämän lain mukaisen toimiluvan 4 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen. Poikkeus voi olla voimassa enintään 3 päivään tammikuuta 2021. Finanssivalvonnan on viivytyksettä ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle tämän pykälän nojalla antamistaan poikkeusluvista.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 7 luvun 11 §:n 4 momentin ja 19 §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

3.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 43 b ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 b § laissa 752/2012 ja 44 § laeissa 752/2012 ja 138/2013,

muutetaan 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3, 6, 10 ja 31 kohta, 6 §:n 12, 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko ja 4 momentti, 24 §:n 2 momentti, 28 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 momentin 3 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 b §:n otsikko sekä 3 ja 4 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 33 §, 33 a §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41 §:n 1 ja 2 momentti, 41 a §:n 3 ja 9 momentti, 42 a §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 43 a ja 50 §, 53 §:n 1 momentin 2 kohta, 61 §:n 7 momentti, 62 §:n 2 momentin 2 kohta, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta ja 73 §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3 kohta, 6 §:n 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko, 24 §:n 2 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 43 a § ja 61 §:n 7 momentti laissa 752/2012, 5 §:n 6 kohta ja 21 §:n 4 momentti laissa 520/2016, 5 §:n 10 kohta laissa 170/2014, 5 §:n 31 kohta, 40 §:n 2 momentti ja 41 a §:n 9 momentti laissa 228/2017, 6 §:n 12 kohta laissa 311/2015, 28 §:n 4 momentti, 32 a §:n 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 40 §:n 1 momentti laissa 352/2017, 31 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1145/2015, 32 a §:n 1 momentti laeissa 1442/2016 ja 352/2017, 32 b §:n otsikko laissa 207/2009, 32 b §:n 3 ja 4 momentti, 41 §:n 1 momentti, 42 a §:n 2 momentti ja 62 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 611/2014, 33 § osaksi laeissa 1279/2015 ja 228/2017, 41 §:n 2 momentti, 41 a §:n 3 momentti, 43 §:n 1 momentti ja 53 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 176/2016, 50 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta laissa 651/2014 ja 73 § laeissa 752/2012 ja 176/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 3 e §, 4 §:n 4 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1198/2014 ja 352/2017, uusi 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017 ja 574/2017, uusi 32 ja 33 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 2 momentti, 21 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 520/2016, uusi 5 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 6 momentti, lakiin uusi 28 b ja 37 d §, 40 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 611/2014, 1279/2015, 228/2017 ja 352/2017, uusi 5 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1279/2015, 176/2016, 520/2016, 228/2017 ja 352/2017, uusi 9 ja 10 momentti, jolloin muutettu 9 momentti ja nykyinen 10 momentti siirtyvät 11 ja 12 momentiksi, lakiin uusi 41 b, 41 c ja 50 n §, 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016 ja 446/2017, uusi 11 e kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

3 e §

Yhteistyö Energiaviraston kanssa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä Energiaviraston kanssa päästöoikeus-, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden sekä niiden johdannaismarkkinoiden tehokkaaksi valvomiseksi.

Finanssivalvonnan on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien johdannaisopimusten kaupankäyntiä koskeviin valvontatoimenpiteisiin kuultava Energiamarkkinavirastoa, jos toimenpiteellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, sähkön tai maakaasun toimitusvarmuuteen taikka sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jolle asian kiireellisyydestä muuta johdu.

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (748/2012) tarkoitettua pörssiä;

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

9) työttömyysetuuksien rahoituksesta annettussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (/) tarkoitettua pörssiä ja raportointipalvelun tarjoajaa;

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

9) työttömyysetuuksien rahoituksesta annettussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa;

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (viitearvoasetus) 34 artiklan perusteella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

*Muut finanssimarkkinoilla toimivat**Muut finanssimarkkinoilla toimivat*

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettua muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 17 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 41 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 26 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 2 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 2 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

31) muuta kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston

31) muuta kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston

Voimassa oleva laki

asetusta (EU) N:o 1286/2014, jäljempänä *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetus*.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 16 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyrittäjäryhmää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

18) *säännellyllä markkinalla* ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

Ehdotus

asetusta (EU) N:o 1286/2014, jäljempänä *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetus*;

32) *sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt viitearvoasetuksen 34 artiklan perusteella*;

33) *muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta*.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 21 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyrittäjäryhmää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

18) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta sijoituspalvelulain 16 luvun 2 §:ssä ja kaupan-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

käynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 13 luvun 2 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

21 §

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Markkinoiden väärinkäyttöön ja viitearvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakionuotoisia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja viitearvoasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakionuotoisia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää tietoa ja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu viitearvoasetuksen 10 artiklassa säädetyllä tavalla, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilön kuultavaksi.

24 §

24 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeus

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

*Johdon toiminnan rajoittaminen**Johdon toiminnan rajoittaminen*

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimituspalveluvottavassa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä.

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimituspalveluvottavassa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä *tai toistuvasti ja vakavasti rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.*

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta viitearvoasetuksessa tarkoitetun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt viitearvoasetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

28 b §

Määräaikainen kieltäminen toimia kaupankäyntiosapuolena tai asiakkaana

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää sijoituspalveluita tarjoavaa toimituspalveluvottavaa tai sivuliikettä toimimasta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuna kaupankäyntiosapuolena tai 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetun organisoidun kaupankäyntijärjestelmän asiakkaana, jos tämä on rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.

31 §

31 §

*Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus**Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus*

Toimituspalveluvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtä-

Toimituspalveluvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtä-

Voimassa oleva laki

väänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen esittämiseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön valvonnan ja siihen liittyvän viran-

Ehdotus

väänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitetun huomautuksen esittämiseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuun luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä ja raportointipalvelua tarjoavasta, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön *vakavaraisuuden*, valvonnan ja sii-

Voimassa oleva laki

omaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoinnasta annetun lain 42 §:n 6 momentissa, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistussuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 b §

Omistussuuden hankinnan kieltämisessä noudatettava menettely

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä käsittelyajan päätymisestä. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 32 a §:ssä tarkoitettua päätöstä tai päätösesitystä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka

Ehdotus

hen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoinnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistussuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 b §

Omistussuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 32 a §:ssä tarkoitettua päätöstä tai päätösesitystä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka

Voimassa oleva laki

luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on oltava päätöstä tai päätösesitystä tehdessään yhteistyössä ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta vastaavan ETA-valvontaviranomaisen kanssa sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan.

Ehdotus

luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on päätöstä tai päätösesitystä tehdessään *viivytyksettä ilmoitettava* ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta vastaavalle *ETA-valvontaviranomaiselle kaikki arvioinnin kannalta olennaiset tiedot ja pyynnöstä kaikki asiaan vaikuttavat tiedot* sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, oltava yhteistyössä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen *taikka velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn*, jos päätös, toimenpide tai menettely on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa. *Finanssivalvonnan on kieltäessään valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamasta menettelyään varattava tälle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.*

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen tai muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätöksen täytäntöönpano taikka toimenpiteen toteuttaminen voisi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen *täytäntöönpanon* tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös tai toimenpide on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. *Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.* Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen taikka muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätös tai toimenpide voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Finanssivalvonnan oikeudesta:

1) kieltää ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tai muun ulkomaisen valvottavan toiminta säädetään 61 §:ssä;

2) kieltää luottolaitoslaitostoiminnasta annetun lain vastainen toiminta ja määrätä lain vastainen menettely oikaistavaksi säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 22 luvun 1 §:ssä;

3) kieltää sijoituspalvelulain vastainen menettely ja määrätä lain vastainen menettely oikaistavaksi säädetään sijoituspalvelulain 16 a luvun 1 §:ssä;

4) kieltää arvopaperimarkkinalain vastainen toiminta arvopaperien tarjoamisessa, kaupassa ja arvopapereita koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä sekä määrätä menettely oikaistavaksi säädetään arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:ssä;

5) kieltää tilapäisesti äänioikeuden käyttäminen osakkeilla, joita koskeva ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty, säädetään arvopaperimarkkinalain 17 luvun 1 a §:ssä;

6) kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 32 §:ssä;

7) kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun 8 §:ssä;

8) kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusväli-

toteutumisen.

Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn ja kieltää menettelyn uudistamisen, jos menettely on ristiriidassa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, toimiluvan ehtojen taikka sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssi-markkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu kieltö tai oikaisukehotus voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

neellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 6 §:ssä;

9) kieltää ja rajoittaa Suomessa tai Suomessa tapahtuva vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden markkinointi, tarjoaminen ja myynti sekä vakuutusyhtiöiden ja jälleenvakuutusyhtiöiden eräät finanssialan toimet ja käytäntö säädetään paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 17 artiklassa.

33 a §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

33 a §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. *Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.* Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

37 d §

Hyödykejohdannaispositioiden valvonta

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:n noudattamisen valvontaan liittyviä tietoja keneltä tahansa henkilöltä. Finanssivalvonta voi velvoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettua henkilöä toteuttamaan toimenpiteitä position tai vastuun koon pien-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tämiseksi tai rajoittaa henkilön mahdollisuutta tehdä hyödykejohdannaissovimuksia.

38 §

38 §

Rikemaksu

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

40 §

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssimarkkinoilla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssimarkkinoilla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;

2) Finanssivalvonnan lyhyeksimyntiase-

2) Finanssivalvonnan lyhyeksimyntiase-

Voimassa oleva laki

tuksen 20 artiklan 2 kohdan, 21 artiklan 1 kohdan tai 23 artiklan 1 kohdan taikka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 28 artiklan 1 kohdan nojalla tekemää päätöstä;

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käytöstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista;

4) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 5 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan laatimisesta, 6, 7 ja 8 artiklan 1—3 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan muodosta ja sisällöstä, 9 artiklan säännöstä markkinointiviestinnän sisällöstä, 10 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan säännöllisestä tarkastelemisesta, 13 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan sekä 14 artiklan säännöstä avaintietoasiakirjan toimittamisesta tai 19 artiklan säännöstä asiakasvalitusten käsittelystä; tai

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloittavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä *korttimaksujen siirtohinnoista koskeva asetusta*, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnoituksen enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnoituksen enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille.

Ehdotus

tuksen 20 artiklan 2 kohdan, 21 artiklan 1 kohdan tai 23 artiklan 1 kohdan taikka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 28 artiklan 1 kohdan nojalla tekemää päätöstä;

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käytöstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista;

4) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 5 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan laatimisesta, 6, 7 ja 8 artiklan 1—3 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan muodosta ja sisällöstä, 9 artiklan säännöstä markkinointiviestinnän sisällöstä, 10 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan säännöllisestä tarkastelemisesta, 13 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan sekä 14 artiklan säännöstä avaintietoasiakirjan toimittamisesta tai 19 artiklan säännöstä asiakasvalitusten käsittelystä;

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloittavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä *korttimaksujen siirtohinnoista koskeva asetusta*, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnoituksen enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnoituksen enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille; tai

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka rikkoo tai laiminlyö Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 momentin, 23 §:n tai 24 §:n säännöksiä Fi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus.

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 144 b §:n 2 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdos-

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun.

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, muut ja aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle. *Jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen.*

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 144 b §:n 2 momentissa, *sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa* taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeus-

Voimassa oleva laki

ta tai enintään viisi miljoonaa euroa, ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Ehdotus

henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoonaa euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 500 000 euroa.

Jos edellä 9 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee kyseisessä säännöksessä tarkoitetun asetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Edellä 6—8 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

Edellä 6—10 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

41 b §

Yhteinen seuraamusmaksu

Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38 §:ssä, 40 §:ssä tai 41 a §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.

Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 c §

***Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen
yritysjärjestelytilanteessa***

Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

42 a §

Hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentuminen

Finanssivalvonta ei saa määrätä seuraamusmaksua tai tehdä esitystä sen määräämisestä markkinaoikeudelle, jos sitä ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettun rikkomuksen taikka laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu sekä markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan.

42 a §

Hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentuminen

Finanssivalvonta ei saa määrätä seuraamusmaksua, jos sitä ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettun rikkomuksen taikka laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 a §

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu ja seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun rikemaksun ja seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella rikemaksu tai seuraamusmaksu on määrätty, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1—5 §:n perusteella.

43 b §

(43 b § kumotaan)

Asian käsittely markkinaoikeudessa

Rikemaksua, julkista varoitusta ja seuraamusmaksua koskeva asia tulee vireille markkinaoikeudessa Finanssivalvonnan esityksestä tai sen valituksella, jolle Finanssivalvonta on määrännyt seuraamuksen. Valituksesta säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Finanssivalvonnan esitys seuraamusmaksun määräämisestä on tehtävä kirjallisesti. Esityksessä on mainittava:

1) sen nimi, kotipaikka ja osoite, johon vaatimus kohdistuu;

2) vaatimus ja sen perusteet; sekä

3) ne tosiseikat ja asiakirjat, joihin Finanssivalvonta vetoaa.

Esityksen tai valituksen saavuttua markkinaoikeuteen asia on ennen käsittelyä valmisteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla niin, että se voidaan viipymättä ratkaista. Valmistelu ei ole tarpeen, jos esitys tai valitus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Asiaa valmisteltaessa asiaan osallisille on varattava tilaisuus suullisesti tai kirjallisesti vastata esitykseen tai valitukseen. Markkinaoikeus huolehtii Finanssivalvonnan kuulemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Valmistelu voidaan päättää, vaikka asiaan osallinen ei

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ole antanut pyydettyä vastausta esityksen tai valituksen johdosta.

44 §

(44 § kumotaan)

Velvollisuus saapua markkinaoikeuden istuntoon ja esittää asiakirjoja

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianomaisen saapumaan istuntoon sekä esittämään liikekirjeenvaihtonsa, kirjanpitonsa, pöytäkirjansa ja muut asiaa selventävät asiakirjat. Jos velvollisuutta esittää asiakirjat ei täytetä tai asianomainen jää ilman laillista estettä saapumatta istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon. Asian käsittelystä ja selvittämisestä markkinaoikeudessa säädetään muutoin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

50 §

50 §

Yleinen yhteistyövelvoite ja toiminta arvopaperimarkkinavalvonnan yhteysviranomaisena

Yleinen yhteistyövelvoite

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa.

50 n §

Toiminta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 67 artiklassa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Valtiovarainministeriö toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena. Finanssivalvonta tekee mainitun direktiivin mukaiset ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jollei muualla laissa toisin säädetä.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti *tai hallinnollinen menettely* on vireillä Suomessa;

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään.

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään *sekä kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen tai organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

62 §

62 §

Toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen sekä omistajavalvontaan liittyvä tietojenvaihto

Toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen sekä omistajavalvontaan liittyvä tietojenvaihto

Kun Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta, Finanssivalvonnan on saatuaan ulkomaan viranomaiselta tiedon toimiluvan myöntämisestä ryhmävalvonnan piiriin kuuluvalla ulkomaisella valvottavalla taikka tällaista toimilupaa koskevasta hakemuksesta, viivytyksettä ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä vastaavalle viranomaiselle sekä asianomaiselle EU-valvontaviranomaiselle tiedot:

Kun Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta, Finanssivalvonnan on saatuaan ulkomaan viranomaiselta tiedon toimiluvan myöntämisestä ryhmävalvonnan piiriin kuuluvalla ulkomaisella valvottavalla taikka tällaista toimilupaa koskevasta hakemuksesta, viivytyksettä ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä vastaavalle viranomaiselle sekä asianomaiselle EU-valvontaviranomaiselle tiedot:

2) emoyrityksen omistajista, joilla on valvottavassa vähintään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu merkittävä omistusosuus; sekä

2) emoyrityksen omistajista, joilla on valvottavassa vähintään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 14 kohdassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu merkittävä tai huomattava omistusosuus; sekä

71 §

71 §

*Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja**Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

11 a) Energiavirastolle huutokauppa-asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä päästöoikeuksien johdannaismarkkinoiden, sähkömarkkinoiden tai maakaasumarkkinoiden valvomiseksi;

11 a) Energiavirastolle sen tehtävien hoitamista varten;

11 e) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle tai muulle julkiselle elimelle, jonka tehtäviin kuuluu fyysisten maatalousmarkkinoiden valvonta, hallinnointi ja sääntely maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o

Voimassa oleva laki

Ehdotus

992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla, sen tehtävien hoitamista varten;

73 §

73 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonnan 38—41 ja 41 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40, 41 ja 41 a §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden tai markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen tai jolla markkinaoikeus on hylännyt Finanssivalvonnan esityksen seuraamusmaksun määräämisestä.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tässä laissa tarkoitettuun Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valitukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa so-

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

velletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä.

Tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan teon tai laiminlyönnin aikana voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

joukkorahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkorahoituslain (734/2016) 1 ja 2 §, 3 §:n 1 momentti, 9 ja 10 § sekä 15 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 § osaksi laissa 580/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi.

Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3—9 §:ää, 10 §:n 4 momenttia ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös joukkorahoitusta välittävään luottolaitokseen, maksulaitokseen, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, jossa velallisena on kuluttaja.

Rahankeräyksestä säädetään rahankeräyslaissa (255/2006).

Joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta säädetään lisäksi arvopaperimarkkinalaissa (746/2012), jos laina- tai sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarjotaan ja välitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita.

Tässä laissa säädetään vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi.

Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3—8 §:ää, 10 §:n 7 momenttia 14 §:n 1 momentin 1 kohtaa, 15 §:ää ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös toimiluvalliseen joukkorahoituksen välittäjään.

Sen estämättä, mitä edellä 2 momentissa säädetään, toimiluvalliseen joukkorahoituksen välittäjään sovelletaan laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämisessä muilla kuin rahoitusvälineillä lain 9 §:n 3 momenttia, 10 §:n 1, 5 ja 6 momenttia sekä 15 §:ää.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, jossa velallisena on kuluttaja.

Joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta säädetään lisäksi arvopaperimarkkinalaissa (746/2012), jos sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarjotaan ja välitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita.

Rahankeräyksestä säädetään rahankeräyslaissa (255/2006).

Sijoituspalvelun tarjoamisesta rahoitusvälineillä säädetään sijoituspalvelulaissa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(747/2012)

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä säädetään laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (/).

Maksupalvelusta säädetään maksupalvelulaissa (290/2010) ja maksulaitoslaissa (297/2010).

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lainamuotoisella joukkorahoituksella* vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille;

1) *lainamuotoisella joukkorahoituksella* vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä *muulla kuin rahoitusvälineellä*, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille;

2) *sijoitusmuotoisella joukkorahoituksella* oman tai vieraan pääoman ehtoista sijoitusta, rahoitusvälinettä tai muuta kuin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperia koskevassa merkintä- tai sijoitussopimuksessa taikka niihin rinnastettavassa sopimuksessa määritellyn suuruisen omistus- tai velkaosuuden taikka muun vastikkeellisen osuuden hankkimiseksi, tarjoamiseksi tai välittämiseksi joukkorahoituksen saajasta;

2) *sijoitusmuotoisella joukkorahoituksella* oman tai vieraan pääoman ehtoista sijoitusta, rahoitusvälinettä tai muuta kuin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperia koskevassa merkintä- tai sijoitussopimuksessa taikka niihin rinnastettavassa sopimuksessa määritellyn suuruisen omistus- tai velkaosuuden taikka muun vastikkeellisen osuuden hankkimiseksi, tarjoamiseksi tai välittämiseksi joukkorahoituksen saajasta;

3) *joukkorahoituksen välittäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka ei ole luottolaitos, maksulaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys eikä vaihtoehtorahastojen hoitaja ja joka ammattimaisesti välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta;

3) *rekisteröidyllä joukkorahoituksen välittäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka ei ole luottolaitos, maksulaitos, sijoituspalveluyritys, *arvopaperikeskus tai sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö*, eikä vaihtoehtorahastojen hoitaja ja joka ammattimaisesti välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta muilla kuin rahoitusvälineillä;

4) *toimiluvallisella joukkorahoituksen välittäjällä* sijoituspalveluyritystä, luottolaitosta, maksulaitosta, arvopaperikeskusta, vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua henkilöä;

4) *joukkorahoituksen saajalla* sellaista joukkorahoituksella varoja hankkivaa yritystä, joka ei ole pörssiyhtiö, tai muuta yhteisöä tai säätiötä;

5) *joukkorahoituksen saajalla* sellaista joukkorahoituksella varoja hankkivaa yritystä, joka ei ole pörssiyhtiö, tai muuta yhteisöä tai säätiötä;

5) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

6) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

6) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua ra-

7) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua ra-

Voimassa oleva laki

hoitusvälinettä;

7) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta;

8) *maksulaitoksella* maksulaitoslain (297/2010) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maksulaitosta ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaista maksulaitosta;

9) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun momentin 10 b kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

10) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

11) *vaihtoehtorahastojen hoitajalla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa.

3 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja saa välittää joukkorahoitusta vain, jos se on rekisteröitynyt tämän luvun mukaisesti Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin.

9 §

Joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta

Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa välittää laina- ja sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.

Joukkorahoituksen välittäjä, joka on mer-

Ehdotus

hoitusvälinettä;

8) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja ETA-luottolaitosta;

9) *maksulaitoksella* maksulaitoslain (297/2010) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maksulaitosta ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaista maksulaitosta;

10) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun momentin 10 b kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

11) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja mainitun momentin 7 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä;

12) *vaihtoehtorahastojen hoitajalla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa.

3 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Muu kuin toimiluvallinen joukkorahoituksen välittäjä saa välittää joukkorahoitusta muilla kuin rahoitusvälineillä, jos se on rekisteröitynyt tämän luvun mukaisesti Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin.

9 §

Toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta

Toimiluvallinen joukkorahoituksen välittäjä voi toimilupansa puitteissa tarjota laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.

Joukkorahoituksen välitystä sijoituspalve-

Voimassa oleva laki

kitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa myös sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla välittää ja vastaanottaa mainitun lain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja sekä tarjota laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja toimeksiantoja välittäessään joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava tämän lain 2 ja 3 luvun säännöksiä ja välitettävä saamansa toimeksiannot luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle taikka sellaisessa kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.

Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää joukkorahoituksen välittäjää sidonnaisasiamiehenään säädetään sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä.

10 §

Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan

Joukkorahoituksen välittäjän on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Ehdotus

lulain 1 luvun 14 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä voi tarjota myös sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n nojalla toimiluvan saanut sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö, joka sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla ainoastaan vastaanottaa ja välittää edellä mainittuja rahoitusvälineitä.

Toimiluvallisen joukkorahoituksen välittäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnan alaisuudessa aloittaa tai lopettaa joukkorahoituksen välittäjänä toimimisen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.

Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää sidonnaisasiamiestä sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:ssä säädetään.

10 §

Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan

Joukkorahoituksen välittäjän on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämisessä rahoitusvälineillä on noudatettava sijoituspalvelulain säännöksiä soveltuvin osin.

Sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n nojalla toimiluvan saaneen sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun henkilön on joukkorahoituksen välittämisessä noudatettava seuraavia sijoituspalvelulain säännöksiä:

- 1) 2 luvun 1 §:n säännöksiä sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuudesta;
- 2) 3 luvun säännöksiä sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisestä ja peruut-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tamisesta ja merkittävien omistajien luotettavuudesta;

3) 6 b luvun säännöksiä hallinto- ja ohjausjärjestelmistä;

4) 7 luvun 7 §:n 4 momentin säännöksiä rahoitusvälineen jakelijan velvollisuuksista ja 9 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;

5) 10 luvun 2 §:n säännöksiä yleisistä periaatteista sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa, 3 §:n säännöksiä sopimuksen tekemisestä sijoituspalveluyrityksen palveluista, 4 §:n 1 momentin säännöksiä soveltavuuden arvioinnista ja 2 momentin säännöksiä asianmukaisuuden arvioinnista, jos sijoitus ylittää 2000 euroa, 5 §:n 1—3 momentin säännöksiä sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta, 6 §:n 5—8 momentin säännöksiä kannustimista, 7 §:n säännöksiä tietojen antamisesta asiakkaalle, 11 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännöksiä puhelujen ja sähköisten viestien tallentamisesta, 15 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä, 15 luvun säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista, 16 luvun vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksiä sekä 16 a luvun säännöksiä valvontavaltuuksista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään asiakasvarojen hallussapidosta ja ammatillisesta vastuuvakuutuksesta.

Rekisteröityneen joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava:

1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa;

2) sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;

3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n 1—3 momentin säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 11 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännöksiä puhelujen ja sähköisten viestien tallentamisesta ja 15 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä.

Joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava:

1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa;

2) sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;

3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 10 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä.

Joukkorahoituksen välittäjä, joka 9 §:n 2 momentin mukaisesti välittää ja vastaanottaa arvopapereita tai muita yhteissijoitusyrittä-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ten osuuksia koskevia toimeksiantoja tai tarjoaa laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa, ei saa hallinnoida eikä pitää hallussaan asiakkaansa rahoitusvälineitä tai rahavaroja (asiakasvarat) eikä olla velkaa asiakkaalleen. Jos joukkorahoituksen välittäjä muutoin toiminnassaan hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Joukkorahoituksen välittäjän on erityisesti huolehdittava siitä, että:

1) asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista;

2) asiakasvaroista pidetään kirjaa siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat on eritelty muiden asiakkaiden varoista;

3) asiakasvarat talletetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa olevalle pankkitilille.

Joukkorahoituksen välittäjän, joka on rekisteröitynyt 2 luvun mukaisesti, ei tarvitse liittyä sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon.

15 §

Rikemaksu ja seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päättöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta;

2) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedois-

Jos rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Joukkorahoituksen välittäjän on erityisesti huolehdittava siitä, että:

1) asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista;

2) asiakasvaroista pidetään kirjaa siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat on eritelty muiden asiakkaiden varoista;

3) asiakasvarat talletetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa olevalle pankkitilille.

Joukkorahoituksen välittäjän, joka on rekisteröitynyt 2 luvun mukaisesti, ei tarvitse liittyä sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon.

15 §

Rikemaksu ja seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päättöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 10 §:n 5 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta, 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta sijoituksen ylittäessä 2 000 euroa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 11 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 12 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta ja 15 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;

2) tämän lain 10 §:n 6 momentissa tarkoitettut säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 11 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta sekä 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta.

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ta, 10 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;

3) tämän lain 10 §:ssä tarkoitettut säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä 11 §:n säännökset ja 21 §:n nojalla annetut säännökset tiedonantovelvollisuudesta.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 2 momentissa säädetyn lisäksi kyseisessä 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 2 §:n 6 momentti, 3 luvun 1 §:n 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 6 §:n 2 momentti, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 9 luvun 5 §:n 1 momentti, 12 luvun otsikko, 5§, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 12 § ja 15 §:n 2 momentti, 15 luvun 14 §:n 3 momentti, 18 luvun 1 ja 2 § ja 20 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 12 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1624/2015 ja 15 §:n 2 momentti laissa 1197/2015, sekä

lisätään 1 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1199/2014, uusi 8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan *tai sijoitustoimintaa harjoittavaan luottolaitokseen* säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

Sijoituspalvelulain soveltamisesta strukturoituja talletuksia myyvään ja niitä koskevaa sijoitusneuvontaa tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 8 §:n 1 momentissa.

3 luku

Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

3 luku

Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia

1 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on

Voimassa oleva laki

ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset. Sellaisesta yrityksestä, jonka arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla, on lisäksi ilmoitettava tässä momentissa tarkoitettujen tietojen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle Euroopan arvopaperimarkkinalain viranomaiselle.

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset*Sallittu liiketoiminta*

1 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja.

Ehdotus

ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset. Sellaisesta yrityksestä, jonka arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, on lisäksi ilmoitettava tässä momentissa tarkoitettujen tietojen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle Euroopan arvopaperimarkkinalain viranomaiselle.

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset*Sallittu liiketoiminta*

1 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako tai harjoittaako talletuspankki sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa. Talletuspankin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hallituksen päätös sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelun tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen aloittamisesta sekä sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen oheispalvelun tarjoamisen aloittamisesta sekä selvitys siitä, miten kyseisiin palveluihin tai sijoitustoimintaan liittyvistä sijoituspalvelulain toiminnan järjestämis- ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan. Talletuspankin on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle päätöksestään luopua ilmoitetun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisesta tai harjoittamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tarpeelliset selvitykset siitä, miten asiakkaansuojasta huolehditaan palveluntarjonnan tai sijoitustoiminnan harjoittamisen lopettamisen yhteydessä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

*Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta**Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta*

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja.

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako tai harjoittaako luottoyhteisö sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa. Luottoyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hallituksen päätös sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoamisen ja sijoitustoiminnan harjoittamisen aloittamisesta sekä sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun oheispalvelun tarjoamisen aloittamisesta sekä selvitys siitä, miten kyseisiin palveluihin tai sijoitustoimintaan liittyvistä sijoituspalvelulain toiminnan järjestämis- ja menettelytapavaatimuksista sekä asiakkaansuojasta huolehditaan. Luottoyhteisön on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle päätöksestään luopua ilmoitetun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisesta tai harjoittamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tarpeelliset selvitykset siitä, miten asiakkaansuojasta huolehditaan palveluntarjonnan tai sijoitustoiminnan harjoittamisen lopettamisen yhteydessä.

6 §

6 §

Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 16 luvun 11 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, jos lainan antaminen tai pantin ottami-

Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 16 luvun 11 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, jos lainan antaminen tai

Voimassa oleva laki

nen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuilla tavanomaisiin ehdoin.

Ehdotus

pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuilla tavanomaisiin ehdoin.

8 luku

Palkitseminen

12 §

Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen

Vähintään puolet määritellystä muuttuvasta palkkiosta on maksettava muuna kuin käteis-suorituksena. Siihen on käytettävä tasapainoisesti osakkeita tai, jos luottolaitoksen osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, muita niihin rinnastettavia luottolaitoksen liikkeeseen laskemia EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 ja 63 artiklassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä, jotka ovat vaihdettavissa ydinpääomaksi tai joiden kirjanpitoarvoa voidaan alentaa. Käytettyjen rahoitusvälineiden arvon on heijastettava luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen oman pääoman tai luottokelpoisuuden muutoksia.

8 luku

Palkitseminen

12 §

Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen

Vähintään puolet määritellystä muuttuvasta palkkiosta on maksettava muuna kuin käteis-suorituksena. Siihen on käytettävä tasapainoisesti osakkeita tai, jos luottolaitoksen osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, muita niihin rinnastettavia luottolaitoksen liikkeeseen laskemia EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 ja 63 artiklassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä, jotka ovat vaihdettavissa ydinpääomaksi tai joiden kirjanpitoarvoa voidaan alentaa. Käytettyjen rahoitusvälineiden arvon on heijastettava luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen oman pääoman tai luottokelpoisuuden muutoksia.

9 luku

Riskien hallinta

5 §

Tarkastusvaliokunta

Luottolaitoksella, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä, on oltava hallituksen jäsenistä koostuva tarkastusvaliokunta, joka raportoi koko hallitukselle. Jos luottolaitos kuuluu konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään, joka on edellä mainitulla tavalla merkittävä, vain konsoli-

9 luku

Riskien hallinta

5 §

Tarkastusvaliokunta

Luottolaitoksella, joka on 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä, on oltava hallituksen jäsenistä koostuva tarkastusvaliokunta, joka raportoi koko hallitukselle. Jos luottolaitos kuuluu konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymään, joka on edellä mainitulla tavalla merkittävä, vain konsoli-

Voimassa oleva laki

dointiryhmän emoyrityksellä ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöllä on oltava tarkastusvaliokunta. Mitä edellä säädetään, ei koske luottolaitosta, jonka osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla ja joka on laskenut liikkeeseen ainoastaan velkasitoumuksia, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo on alle 100 000 000 euroa, julkaisematta arvopapereista arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY mukaista esitettä.

Ehdotus

dointiryhmän emoyrityksellä ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöllä on oltava tarkastusvaliokunta. Mitä edellä säädetään, ei koske luottolaitosta, jonka osakkeet eivät ole kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla ja joka on laskenut liikkeeseen ainoastaan velkasitoumuksia, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo on alle 100 000 000 euroa, julkaisematta arvopapereista arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY mukaista esitettä.

12 luku

Tilinpäätös, osavuositarkastus ja tilintarkastus

5 §

Toimintakertomus

Tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, jossa annetaan tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Toimintakertomukseen on sisällytettävä vakavaraisuuslaskelma, jossa annetaan tiedot kirjanpitovelvollisen 10 luvun 1—3 §:ssä tarkoitetusta omien varojen määrästä ja omien varojen vähimmäismäärästä.

6 §

Rahoitusvälineen kirjaaminen, arvostaminen ja esittäminen sekä käyvän arvon rahasto

Johdannaissopimukset ja muut rahoitusvälineet merkitään käypään arvoon. Tällaisessa merkitsemisessä ja esittämisessä tilinpäätöksessä noudatetaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja.

Muutos rahoitusvälineen käyvässä arvossa

12 luku

Tilinpäätös, puolivuositarkastus ja tilintarkastus

5 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on *annettava oikean kuvan antava selostus* kirjanpitovelvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Toimintakertomukseen on sisällytettävä vakavaraisuuslaskelma, jossa annetaan tiedot kirjanpitovelvollisen 10 luvun 1—3 §:ssä tarkoitetusta omien varojen määrästä ja omien varojen vähimmäismäärästä.

6 §

Rahoitusvälineen kirjaaminen, arvostaminen ja esittäminen sekä käyvän arvon rahasto

Johdannaissopimusten ja muiden rahoitusvälineiden kirjaamisessa, arvostamisessa ja esittämisessä tilinpäätöksessä noudatetaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja.

Muutokset rahoitusvälineen käyvässä ar-

Voimassa oleva laki

merkitään käyvän arvon rahastoon silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu kansainvälinen tilinpäätösstandardi edellyttää sen esittämistä omassa pääomassa

Ehdotus

vossa mukaan lukien rahoitusvelan luottoriskissä esitetään käyvän arvon rahastossa silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu kansainvälinen tilinpäätösstandardi edellyttää sen esittämistä muun laajan tuloksen erissä.

12 §

Osavuositarkastus

Talletuspankin on laadittava kultakin yli kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan osavuositarkastus joko kuudelta tai kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 1 momentista muuta johdu. Talletuspankin osavuositarkastukseen sovelletaan muuten 2 ja 3 momenttia sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin osavuositarkastuksesta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ää, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa muuten säädetään osavuositarkastuksesta.

Talletuspankin osavuositarkastuksen tulee sisältää osavuositulolaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Osavuositarkastuksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Osavuositarkastus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuositarkastuksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 11 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään osavuositarkastuksen julkistamisesta.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa

12 §

Puolivuositarkastus

Talletuspankin on laadittava puolivuositarkastus tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 1 momentista muuta johdu. Puolivuositarkastukseen sovelletaan muuten 2 ja 3 momenttia sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin puolivuositarkastuksesta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ää, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa muuten säädetään puolivuositarkastuksesta.

Talletuspankin puolivuositarkastuksen tulee sisältää puolivuosituloslaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Puolivuositarkastuksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Puolivuositarkastus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. *Katsauksen* julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 11 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään puolivuositarkastuksen julkistamisesta.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa

Voimassa oleva laki

yhteenliittymän osavuositarkastus ja vuositarkastus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, osavuositarkastukseen sovelletaan 1—3 momenttia. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti osavuositarkastuksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun osavuositarkastuksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 2 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava osavuositarkastuksessa.

15 §

Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun 1—4 §:n ja mainitun lain 9 luvun 5 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

14 §

Salassapitovelvollisuus

Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 mo-

Ehdotus

yhteenliittymän puolivuositarkastus ja vuositarkastus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, puolivuositarkastukseen sovelletaan 1—3 momenttia. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti puolivuositarkastuksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun puolivuositarkastuksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 2 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava puolivuositarkastuksessa

15 §

Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee toimittaa Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

14 §

Salassapitovelvollisuus

Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 mo-

Voimassa oleva laki

mentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, jos tiedot ovat välttämättömiä sille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja toisessa ETA-valtiossa toimivalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle pörssiä vastaavalle markkinoiden ylläpitäjälle.

Ehdotus

mentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle pörssille, *monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjälle*, jos tiedot ovat välttämättömiä *niille* säädetyn valvontatehtävän *tai tietojen säilytysvelvollisuuden* turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja toisessa ETA-valtiossa toimivalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle pörssiä vastaavalle markkinoiden ylläpitäjälle.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

1 §

Ulkomaiseen ETA-luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 1 ja 2 momentissa.

2 §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan kolmannen maan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 3 momentissa.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

1 §

Ulkomaiseen ETA-luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan *tai sijoitustoimintaa harjoittavaan* ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 2–5 momentissa ja 8 §:n 2 momentissa.

2 §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalveluiden tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan *tai sijoitustoimintaa harjoittavaan* kolmannen maan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 7 §:ssä ja 8 §:n 3 momentissa.

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 luku

20 luku

Hallinnolliset seuraamukset

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

2 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ne sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetut sijoituspalvelut ja sijoitus-toiminta sekä 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita se tarjoaa tai harjoittaa tämän lain tullessa voimaan. Hallituksen hyväksymä ilmoitus on jätettävä viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2018. Luottolaitoksen on toimitettava 5 luvun 1 §:n 3 momentissa ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitys Finanssivalvonnalle tämän lain voimaantulon jälkeen aloitetuista palveluista. Lain 12 luvun 5, 6 ja 12 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran tilikaudelta 2017 laadittavaan toimintakertomukseen, tilinpäätökseen ja puolivuosisat-saukseen.

6.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun 2 §, sellaisena kuin se on laissa 519/2016, ja

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 5—7 kohta, 2 luvun 2, 5, 6 ja 9 §, 10 §:n 2 kohta, 3 luvun 5 §, 8 luvun 8 §, 9 luvun 8 §:n 3 kohta, 12 luvun 6 § ja 15 luvun 3 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 §:n 1 momentin 7 kohta ja 12 luvun 6 § laissa 519/2016, 2 luvun 10 §:n 2 kohta laissa 165/2014 ja 9 luvun 8 §:n 3 kohta laissa 1278/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

5 §

5 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *rahoitusvälineiden markkinat* - direktiivillä rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY;

6) *komission esiteasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 809/2004;

7) *rahoitusvälineiden markkinat* - direktiivin täytäntöönpanoasetuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä

5) *rahoitusvälineiden markkinat* - direktiivillä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta;

6) *EU:n rahoitusvälineiden markkinat* - asetuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta;

7) *komission esiteasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 809/2004;

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006.

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
2 luku	2 luku
Määritelmät	Määritelmät
2 §	2 §
<i>Rahoitusväline</i>	<i>Rahoitusväline</i>
<i>Rahoitusvälineellä</i> tarkoitetaan tässä laissa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:n mukaista rahoitusvälinettä.	<i>Rahoitusvälineellä</i> tarkoitetaan tässä laissa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:n mukaista rahoitusvälinettä.
5 §	5 §
<i>Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä</i>	<i>Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä</i>
<i>Säännellyllä markkinalla</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja <i>säännellyn markkinan ylläpitäjällä</i> pörssiä tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavaa yhteisöä, jolla on toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa säännellyn markkinan ylläpitämiseen.	<i>Säännellyllä markkinalla</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja <i>säännellyn markkinan ylläpitäjällä</i> pörssiä tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavaa yhteisöä, jolla on toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa säännellyn markkinan ylläpitämiseen.
6 §	6 §
<i>Pörssi</i>	<i>Pörssi</i>
<i>Pörssillä</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua säännellyn markkinan ylläpitäjää.	<i>Pörssillä</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua säännellyn markkinan ylläpitäjää <i>Suomessa</i> .
9 §	9 §
<i>Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä</i>	<i>Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä</i>
<i>Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä	<i>Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä</i> tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenetelyä ja monenkeskisen kaupankäynninjärjestäjällä mainitun pykälän 8 kohdassa tarkoitettua yhteisöä.

10 §

Sijoituspalvelun tarjoaja

Sijoituspalvelun tarjoajalla tarkoitetaan tässä laissa:

2) sellaista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

3 luku

Soveltamisala ja määritelmät

5 §

Kokenut sijoittaja

Kokeneella sijoittajalla tarkoitetaan tämän lain 3—5 luvussa sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:n mukaista ammattimaista asiakasta tai saman lain 1 luvun 19 §:n mukaista hyväksyttävää vastapuolta.

8 luku

Muita tiedonanto- ja erityisiä velvollisuuksia

8 §

Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoinnasta annetussa laissa (749/2012) tarkoitettulla hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperitileistä annetussa laissa (750/2012) tarkoitettulla säilyttäjällä on velvollisuus an-

Ehdotus

rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäynninjärjestelmää ja monenkeskisellä kaupankäynnin järjestäjällä tarkoitetaan tässä laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää.

10 §

Sijoituspalvelun tarjoaja

Sijoituspalvelun tarjoajalla tarkoitetaan tässä laissa:

2) sellaista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

3 luku

Soveltamisala ja määritelmät

5 §

Kokeneut sijoittaja

Kokeneella sijoittajalla tarkoitetaan tämän lain 3—5 luvussa sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n mukaista ammattimaista asiakasta tai saman lain 1 luvun 24 §:n mukaista hyväksyttävää vastapuolta.

8 luku

Muita tiedonanto- ja erityisiä velvollisuuksia

8 §

Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoinnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettulla hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperitileistä annetussa laissa (750/2012) tarkoitettulla säilyttäjällä on velvollisuus an-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

taa liikkeeseenlaskijalle sen osakkaita koskevat tiedot.

taa liikkeeseenlaskijalle sen osakkaita koskevat tiedot.

9 luku

9 luku

Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen

Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen

8 §

8 §

Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta

Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta

Tämän luvun säännökset eivät koske:

Tämän luvun säännökset eivät koske:

3) omistus- ja ääniosuuksia, jotka on hankittu arvopaperien tarjoamiseen liittyvässä vakauttamistarkoituksessa tai takaisinosto-ohjelmien toteuttamiseksi komission takaisinostoasetuksen mukaisesti, jos osakkeisiin liittyvää äänioikeutta ei käytetä eikä niillä muutenkaan vaikuteta liikkeeseenlaskijan johtamiseen.

3) omistus- ja ääniosuuksia, jotka on hankittu arvopaperien tarjoamiseen liittyvässä vakauttamistarkoituksessa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, jos osakkeisiin liittyvää äänioikeutta ei käytetä eikä niillä muutenkaan vaikuteta liikkeeseenlaskijan johtamiseen.

12 luku

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

Markkinoiden väärinkäyttö

2 §

(kumotaan 2 §)

Kaupparaportointi

Suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ja ulkomaisen sijoituspalvelun tarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Finanssivalvonnalle kaikki säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina olevilla rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineillä, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen toteuttamia liiketoimia.

Liiketoimet voi raportoida Finanssivalvonnalle:

- 1) sijoituspalvelun tarjoaja;*
- 2) sijoituspalvelun tarjoajan puolesta toimiva kolmas taho;*

3) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä tai niitä muussa ETA-valtiossa vastaava kaupankäynnin järjestäjä, jonka järjestämässä kaupankäynnissä liiketoimi toteutettiin;

4) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta muu kauppohenkilöstön täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmän ylläpitäjä, jonka Finanssivalvonta on erikseen hyväksynyt.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin raportoitavista liiketoimista, raportin tietosisällöstä ja raportointijärjestelmille asetettavista vaatimuksista sekä edellytyksistä, joilla Finanssivalvonnan on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetun järjestelmän ylläpitäjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoajan, joka välittää 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon muulle sijoituspalvelun tarjoajalle toteuttamista varten, on raportoitava Finanssivalvonnalle viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä tieto liiketoimen toteutumisesta ja siitä, kenen lukuun liiketoimi on tehty, jollei liiketoimen toteuttanut sijoituspalvelun tarjoaja ole raportoinut näitä tietoja asianmukaisesti. Tässä momentissa säädettyyn raportointivelvollisuuteen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa tietoja edelleen ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa.

6 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen sallimissa rajoissa 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä sekä tehokkaan valvonnan turvaamiseksi 3 §:n 5 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitetun kaupparaportin toimitustavasta ja esitysmuodosta, 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen

6 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä liikkeeseenlaskijassa sekä markkinoiden vää-

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä liikkeeseenlaskijassa sekä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sallimissa rajoissa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa tarkoitetun lähipiiriin kuuluvan henkilön määritelmästä ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdassa tarkoitetun raja-arvon nostamisesta.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Ehdotus

rinkäyttöasetuksen sallimissa rajoissa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa tarkoitetun lähipiiriin kuuluvan henkilön määritelmästä ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdassa tarkoitetun raja-arvon nostamisesta.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

7.

Laki**rikoslain 51 luvun 6 ja 6 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luvun 6 § ja 6 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 521/2016, ja

lisätään 51 luvun 6 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 521/2016, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

51 luku

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista**Arvopaperimarkkinarikoksista**

6 §

6 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;2) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;3) *sisäpiirintiedolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklan 1—4 kohdassa tarkoitettua tietoa;4) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa;5) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;6) *hyödykettä koskevalla spot-sopimuksella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyä hyödykettä koskevaa spot-sopimusta;

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;2) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;3) *sisäpiirintiedolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklan 1—4 kohdassa tarkoitettua tietoa;4) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa;5) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;6) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;7) *hyödykettä koskevalla spot-sopimuksella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyä hyödykettä koskevaa spot-sopimusta;

Voimassa oleva laki

7) *takaisinosto-ohjelmalla* osakeyhtiölain (624/2006) 15 luvun mukaista kaupankäyntiä omilla osakkeilla;

8) *viitearvolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyä viitearvoa;

9) *hyväksytyllä markkinakäytännöllä* markkinakäytäntöä, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomais hyväksyy markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 13 artiklan mukaisesti;

10) *vakauttamisella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määriteltyä vakauttamista;

11) *kauppapaikalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

12) *tukkutason energiatuotteella* energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä tukkutason energiatuotetta;

13) *liikkeeseenlaskijalla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa määriteltyä liikkeeseenlaskijaa.

Mitä tässä luvussa säädetään rahoitusvälineen luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

6 a §

Soveltamisala

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan vain rahoitusvälineeseen:

1) joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu; *tai*

Ehdotus

8) *takaisinosto-ohjelmalla* osakeyhtiölain (624/2006) 15 luvun mukaista kaupankäyntiä omilla osakkeilla;

9) *viitearvolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyä viitearvoa;

10) *hyväksytyllä markkinakäytännöllä* markkinakäytäntöä, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomais hyväksyy markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 13 artiklan mukaisesti;

11) *vakauttamisella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määriteltyä vakauttamista;

12) *kauppapaikalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa, 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja 11 kohdassa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;

13) *tukkutason energiatuotteella* energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä tukkutason energiatuotetta;

14) *liikkeeseenlaskijalla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa määriteltyä liikkeeseenlaskijaa;

15) *päästöoikeudella sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 10 kohdassa tarkoitettua päästöoikeutta.*

Mitä tässä luvussa säädetään rahoitusvälineen luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

6 a §

Soveltamisala

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan vain rahoitusvälineeseen:

1) joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu;

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

2) jolla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu.

Ehdotus

2) jolla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu;

3) jolla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä; tai

4) joka on kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista annetun komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukainen päästöoikeus ja jolla käydään huutokauppaa huutokauppapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa.

Sovellettaessa 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä rahoitusvälineeseen rinnastetaan 1 momentin 4 kohdassa mainitun asetuksen mukaiseen päästöoikeuteen perustuva huutokauppatuote.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 4 ja 22 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 758/2012, 1 §:n 1 momentin 22 kohta ja 6 §:n 1 momentti laissa 576/2017, 4 §:n 1 momentti laissa 359/2017 ja 5 §:n 1 momentti laissa 1443/2016, ja *lisätään* 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 758/2012, 255/2013, 171/2014, 738/2016, 856/2016, 1443/2016, 359/2017 ja 576/2017, uusi 23 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Maksuvelvollinen**Maksuvelvollinen*

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (748/2012) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

22) joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettu rekisteröity edustaja.

22) joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettu rekisteröity edustaja;

23) *Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija.*

4 §

4 §

*Suhteellinen valvontamaksu**Suhteellinen valvontamaksu*

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
<i>Tapaturmavakuutuskeskus</i> , Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Kevaniminen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu <i>kirkon eläkerahasto</i>	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen si-	0,0009

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

	vuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtora-	0,0021

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

	hastojen varojen yhteismäärä	
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin mainitun lain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 284
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
<i>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja</i>	<i>10 700</i>

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitettun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitettun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytisyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettujen ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu	160 500

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keskusvastapuoli	
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 §:n 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa	1 070

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minäkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
<i>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja</i>	<i>10 700</i>
<i>Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija</i>	<i>3 000</i>

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 _____.

9.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoitusrahastolain (48/1999) 101 a §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 765/2012, ja

muutetaan 2 §:n 1 momentin 12, 14, 21 ja 22 kohta, 5 §:n 2 momentti, 8 b §, 8 c §:n 1 momentti, 57 b, 101 b ja 144 c §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 12 ja 14 kohta, 5 §:n 2 momentti, 8 c §:n 1 momentti ja 101 b § laissa 765/2012, 2 §:n 1 momentin 21 ja 22 kohta ja 144 c § laissa 163/2014, 8 b § laissa 1490/2011, 765/2012, 163/2014, 175/2016 ja 57 b § laissa 355/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) rahoitusvälineellä sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

14) OTC-johdannaissopimuksella muuta kuin sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

21) ammattimaisella sijoittajalla sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut rahastoyhtiölle tai yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

14) *OTC-johdannaissopimuksella* muuta kuin sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

21) *ammattimaisella sijoittajalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut rahastoyhtiölle tai yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on

Voimassa oleva laki

yli 500 000 euroa;

c) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitus­alalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista;

22) ei-ammattimaisella asiakkaalla sijoitus­palvelulain 1 luvun 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua ei-ammattimaista asiakasta;

5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoitus­palvelulain 1 luvun 11 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) sijoitus­palvelulain 1 luvun 11 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitus­neuvontaa;

3) sijoitus­palvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitus­välineiden säilyttämisestä sijoitus­rahastojen ja yhteissijoitus­yritysten osuuksien osalta.

8 b §

Rahastoyhtiön on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriitä sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, tai jos hänellä on arvopaperimarkkina­laisissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoitus­rahastoja tai niiden lukuun toteutettuja liiketoimia koskevia luottamuksellisia tietoja. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) rahastoyhtiön johtoon kuuluvaa sekä työntekijää ja muuta luonnollista henkilöä, jonka tarjoamat palvelut ovat rahastoyhtiön valvonnassa tai joka osallistuu rahastoyhtiön harjoittamaan sijoitus­rahastotoimintaan;

2) luonnollista henkilöä, joka osallistuu rahastoyhtiön ulkoistaman sijoitus­rahastotoimintaan kuuluvan palvelun tarjoamiseen.

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Rahastoyhtiön on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on valvonut

Ehdotus

yli 500 000 euroa;

c) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitus­alalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista;

22) ei-ammattimaisella asiakkaalla sijoitus­palvelulain 1 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitettua ei-ammattimaista asiakasta;

5 §

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoitus­palvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) sijoitus­palvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitus­neuvontaa;

3) sijoitus­palvelulain 2 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua rahoitus­välineiden säilyttämisestä sijoitus­rahastojen ja yhteissijoitus­yritysten osuuksien osalta.

8 b §

Rahastoyhtiön on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriitä sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, tai jos hänellä on arvopaperimarkkina­laisissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoitus­rahastoja tai niiden lukuun toteutettuja liiketoimia koskevia luottamuksellisia tietoja. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) rahastoyhtiön johtoon kuuluvaa sekä työntekijää ja muuta luonnollista henkilöä, jonka tarjoamat palvelut ovat rahastoyhtiön valvonnassa tai joka osallistuu rahastoyhtiön harjoittamaan sijoitus­rahastotoimintaan;

2) luonnollista henkilöä, joka osallistuu rahastoyhtiön ulkoistaman sijoitus­rahastotoimintaan kuuluvan palvelun tarjoamiseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja rahastoyhtiön sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista. *Finanssivalvonta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.*

8 c §

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai erikoissijoitusrahasto on osallisena, vähintään viiden vuoden ajan. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 9 §:ssä.

8 c §

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai erikoissijoitusrahasto on osallisena, vähintään viiden vuoden ajan. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 12 §:ssä.

57 b §

Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, sekä toisessa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus sekä sellainen 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen arvopaperikeskus, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa.

57 b §

Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, sekä toisessa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus sekä sellainen 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen arvopaperikeskus, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa.

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

101 b §

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta, 101 a §:ssä tarkoitettun rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta *sekä 101 a §:n 4 momentissa tarkoitettusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.*

144 c §

Hallinnollisten seuraamusten määräämistä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta *ja käsittelystä markkinaoikeudessa* säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Ehdotus

101 b §

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta *sekä* 101 a §:ssä tarkoitettun rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

144 c §

Hallinnollisten seuraamusten määräämistä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 8 b §:n 3 momentin ja 101 a §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

10.

Laki**vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 8 §:n 2 momentti ja 19 luvun 6 §, sellaisena kuin niistä on 19 luvun 6 § osaksi laissa 739/2016,

muutetaan 2 luvun 4 §:n 19 kohta, 5 §:n 2 momentin 10 kohta, 6 §:n 2 ja 3 momentti ja 7 §:n 1 momentin 2 kohta, 3 luvun 2 §:n 2 momentti ja 3 §, 6 luvun 2 §:n 6 momentti, 7 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 luvun 8 §:n 4 momentti, 13 luvun 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta, 19 luvun 1 ja 2 §, 5 §:n 3 momentti ja 7 §, 21 luvun 3 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 6 §:n otsikko ja 4 momentti ja 22 luvun 3 §, sellaisena kuin niistä on 14 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 627/2014, ja

lisätään 14 luvun 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/2017, uusi 2 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Määritelmät**Määritelmät**

4 §

4 §

Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettuun direktiiviin liittyvät määritelmät

Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettuun direktiiviin liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

19) vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavalla jäsenvaltiolla ETA-valtiota, joka ei ole kotijäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja *hoitaa* ETA-valtioon sijoittautuneita vaihtoehtorahastoja, ETA-valtiota, joka ei ole kotijäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja markkinoi ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia, ETA-valtiota, joka ei ole kotijäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja markkinoi kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia;

19) *vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavalla jäsenvaltiolla* ETA-valtiota, joka ei ole koti-jäsenvaltio ja jossa ETA-valtioon sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja:
a) hoitaa ETA-valtioon sijoittautuneita vaihtoehtorahastoja;
b) markkinoi ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia;
c) markkinoi kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia; ja
d) tarjoaa 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettuja palveluja;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) rahoitusvälineiden markkinat - direktiivillä rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY;

6 §

Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) ammattimaisella asiakkaalla ja ei-ammattimaisella asiakkaalla, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:ssä säädetään;
 2) rahoitusvälineellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä säädetään;
 3) sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:ssä säädetään;
 4) sijoituspalvelulla, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä säädetään;
 5) ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:ssä säädetään;
 6) ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 luvun 2 §:ssä säädetään.
 Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan sijoituspalvelulain 4 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ulkomaiseen sidonnaisasiamieheen.

5 §

EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) rahoitusvälineiden markkinat - direktiivillä rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU;

6 §

Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) ammattimaisella asiakkaalla ja ei-ammattimaisella asiakkaalla, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:ssä säädetään;
 2) rahoitusvälineellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä säädetään;
 3) sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä säädetään;
 4) sijoituspalvelulla, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä säädetään;
 5) ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä säädetään;
 6) ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 luvun 2 §:ssä säädetään.
 Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan sijoituspalvelulain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamieheen.

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) listaamattomalla yhtiöllä yhtiötä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla.

3 luku

Vaihtoehtorahastojen hoitajana toimiminen

2 §

Muut sallitut palvelut

Ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahaston vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on 1 §:n mukainen toimilupa, saa lisäksi tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa.

3 §

Liitännäispalvelut

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun luvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, lisäksi tarjota liitännäispalveluna:

1) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;

2) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa ja 2 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen osuuksien osalta;

3) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä.

7 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) listaamattomalla yhtiöllä yhtiötä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla.

3 luku

Vaihtoehtorahastojen hoitajana toimiminen

2 §

Muut sallitut palvelut

Ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahaston vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on 1 §:n mukainen toimilupa, saa lisäksi tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa.

3 §

Liitännäispalvelut

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun luvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, lisäksi tarjota liitännäispalveluna:

1) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;

2) sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 7 ja 8 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen osuuksien osalta;

3) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

Toimintaedellytykset

2 §

Vähimmäispääoma

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään, vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka tarjoaa 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, on aina täytettävä sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

6 luku

Toimintaedellytykset

2 §

Vähimmäispääoma

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään, vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka tarjoaa 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, on aina täytettävä sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

7 luku

Toiminnan järjestäminen

5 §

Asiakkaansuoja sijoituspalveluissa

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien omaisuudenhoito- tai liitännäispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Asiakasvalituksen käsittelyssä on noudatettava, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 13 §:ssä säädetään.

7 luku

Toiminnan järjestäminen

5 §

Asiakkaansuoja sijoituspalveluissa

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien omaisuudenhoito- tai liitännäispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Asiakasvalituksen käsittelyssä on noudatettava, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 15 §:ssä säädetään.

8 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Vaihtoehtorahastojen hoitajan on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten vaihtoehtorahastojen hoitaja on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja vaihtoehtorahastojen hoitajan sisäisten ohjeiden noudattamista, sekä siitä, mihin toimenpiteisiin

8 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

(kumotaan 2 momentti)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vaihtoehtorahastojen hoitaja on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

8 §

Asiakkaan tunteminen

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta vaihtoehtorahastojen hoitajaan, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

8 §

Asiakkaan tunteminen

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta vaihtoehtorahastojen hoitajaan, jolla on sääntömääräinen kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla.

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

2 §

Toimilupaedellytys

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tai ETA-rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka on sisäisesti hoidettu vaihtoehtorahasto ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, osuuksia voi aina markkinoida ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa.

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

2 §

Toimilupaedellytys

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tai ETA-rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka on sisäisesti hoidettu vaihtoehtorahasto ja jonka osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, osuuksia voi aina markkinoida ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 luku

14 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä**Lupa toimia säilytysyhteisönä**

1 §

1 §

*Säilytysyhteisö**Säilytysyhteisö*

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

2) sijoituspalvelulain mukainen sijoituspalveluyritys, jonka omien varojen määrän on aina oltava vähintään luottolaitosdirektiivin 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu perustamispääoman määrä *taikka sellaisen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike, joka on saanut sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa ja joka tarjoaa myös sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä ja jonka omien varojen määrän on aina oltava vähintään luottolaitosdirektiivin 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu perustamispääoman määrä;*

2) sijoituspalvelulain mukainen sijoituspalveluyritys, jonka omien varojen määrän on aina oltava vähintään luottolaitosdirektiivin 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu perustamispääoman määrä *ja joka tarjoaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;*
 2 a) *ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike, joka on saanut sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa ja joka täyttää edellä 2 kohdassa sijoituspalveluyritykselle säädetyt edellytykset;*

19 luku

19 luku

ETA-valtiot**ETA-valtiot**

1 §

1 §

Oikeus hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa

Oikeus hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua toisessa ETA-valtiossa

Toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja voi hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa toimitettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen, joka sisältää:

Toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja voi hoitaa toiseen ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa *tai tarjota toisessa ETA-valtiossa 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista omaisuudenhoitoa ja 3 §:n mukaisia liitännäispalveluja* toimitettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen, joka sisältää:

1) tiedon ETA-valtioista, joissa se aikoo hoitaa rahastoja;

1) tiedon ETA-valtioista, joissa se aikoo hoitaa rahastoja *tai tarjota omaisuudenhoitoa liitännäispalveluja;*

2) toimintaohjelman, josta käy ilmi vaihto-

2) toimintaohjelman, josta käy ilmi vaihto-

Voimassa oleva laki

ehtorahasto, jota se aikoo hoitaa sekä palvelut, joita se aikoo tarjota.

Jos 1 momentin mukaista toimintaa harjoitetaan perustamalla sivuliike, tulee Finanssivalvonnalle ennen sivuliikkeen toiminnan aloittamista toimittaa lisäksi:

- 1) tieto sivuliikkeen organisaatorakenteesta;
- 2) osoitetiedot asiaan liittyvien asiakirjojen saamiseksi vaihtoehtorahastojen kotijäsenvaltiossa;
- 3) tiedot sivuliikkeen johtamisesta vastuussa olevien nimistä ja yhteystiedoista.

Vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa *ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston hoidon* saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on ilmoitettava muutoksesta tämän pykälän mukaisiin tietoihin kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen suunnitellun muutoksen toteutumista tai välittömästi enakoimattoman muutoksen toteuduttua.

2 §

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus hoitaa vaihtoehtorahastoa Suomessa

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja voi perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä hoitaa vaihtoehtorahastoja Suomessa samoin edellytyksin kuin tämän lain mukaisen toimiluvan saaneet vaihtoehtorahastojen hoitajat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston hoidon Suomessa saatuaan sitä koskevan ilmoituksen kotijäsenvaltionsa ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta.

Ehdotus

ehtorahasto, jota se aikoo hoitaa, sekä palvelut, joita se aikoo tarjota.

Jos 1 momentin mukaista toimintaa harjoitetaan perustamalla sivuliike, Finanssivalvonnalle tulee ennen sivuliikkeen toiminnan aloittamista toimittaa lisäksi:

- 1) tieto sivuliikkeen organisaatorakenteesta;
- 2) osoitetiedot asiaan liittyvien asiakirjojen saamiseksi vaihtoehtorahastojen kotijäsenvaltiossa;
- 3) tiedot sivuliikkeen johtamisesta vastuussa olevien nimistä ja yhteystiedoista.

Vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa *1 momentin mukaisen toiminnan* saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on ilmoitettava muutoksesta tämän pykälän mukaisiin tietoihin kirjallisesti Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen suunnitellun muutoksen toteutumista tai välittömästi enakoimattoman muutoksen toteuduttua.

2 §

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus hoitaa vaihtoehtorahastoa ja tarjota sijoituspalvelua Suomessa

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja voi perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä hoitaa vaihtoehtorahastoja tai tarjota 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua omaisuudenhoitoa ja 3 §:ssä tarkoitettuja liitännäispalveluja Suomessa samoin edellytyksin kuin tämän lain mukaisen toimiluvan saaneet vaihtoehtorahastojen hoitajat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston hoidon ja omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen Suomessa saatuaan sitä koskevan ilmoituksen kotijäsenvaltionsa ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus markkinoida vaihtoehtorahastoa Suomessa

Toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeus markkinoida vaihtoehtorahastoa Suomessa

Se, jolla on oikeus harjoittaa sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä Suomessa, voi markkinoida ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia Suomessa vain, jos kyseisen vaihtoehtorahaston hoitaja on saanut 1 momentissa tarkoitetun ETA-valvontaviranomaisen ilmoituksen.

Se, jolla on oikeus harjoittaa sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua toimeksiantojen välittämistä Suomessa, voi markkinoida ETA-valtioon sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osuuksia Suomessa vain, jos kyseisen vaihtoehtorahaston hoitaja on saanut 1 momentissa tarkoitetun ETA-valvontaviranomaisen ilmoituksen.

6 §

(kumotaan 6 §)

Sijoituspalvelun tarjoaminen

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalla, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa 2 §:n mukaisesti tai tarjoaa vaihtoehtorahaston osuuksia Suomessa 5 §:n mukaisesti, on oikeus tarjota 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista sijoituspalvelua ja liitännäispalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oikeus tarjota 3 luvun 3 §:n mukaisia liitännäispalveluja Suomessa ainoastaan 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisen sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä ja ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun luvan edellytyksenä on, että:

1) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltio tunnustaa vastavuoroisesti vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeuden tarjota liitännäispalveluja, lukuun ottamatta sijoitusneuvontaa, yhteissijoitusyritysten osakkeiden tai osuuksien säilytystä ja hallinnointia sekä rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä;

2) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja on saanut 2 §:n mukaisen ilmoituksen;

3) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalla on kotijäsenvaltionsa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa tarjota kyseistä palvelua;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja noudattaa sijoituspalvelulakia soveltuvin osin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja ei voi käyttää sijoituspalvelun tarjoamiseen Suomessa sidonnaisasiاميestä.

7 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan, jollei komission delegoidusta asetuksesta muuta johdu, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin täytäntöönpanemiseksi antaa tarkemmat säännökset 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista ja tiedoista ja 6 §:n 3 momentissa tarkoitettun Finanssivalvonnan luvan edellytyksistä.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

3 §

Vaihtoehtorahastojen hoitaminen ETA-valtiossa

Finanssivalvonnan on saatuaan 19 luvun 1 §:n mukaisen ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoehtorahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan *vaihtoehtorahastoa ja kattaako sen toimilupa sen ilmoitukseen liitetyn toimintaohjelman mukaisen vaihtoehtorahastojen hoidon*. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta toimitettava kaikki asiakirjat vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Samassa yhteydessä on toimitettava lausunto siitä, että ilmoittajalla on tämän lain mukainen vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa.

7 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan, jollei komission delegoidusta asetuksesta muuta johdu, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin täytäntöönpanemiseksi antaa tarkemmat säännökset 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista ja tiedoista.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

3 §

Vaihtoehtorahastojen hoitaminen ja sijoituspalvelun tarjoaminen ETA-valtiossa

Finanssivalvonnan on saatuaan 19 luvun 1 §:n mukaisen ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoehtorahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan *vaihtoehtorahastoa ja tarjotessaan omaisuudenhoito- ja liitännäispalveluja*. Lisäksi Finanssivalvonnan on varmistettava, *kattaako vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa sen ilmoitukseen liitetyn toimintaohjelman mukaisen vaihtoehtorahastojen hoidon ja omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoamisen*. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta toimitettava kaikki asiakirjat vaihtoehtorahastojen hoitajan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Samassa yhteydessä on toimitettava lausunto siitä, että ilmoittajalla on tämän lain mukainen vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Hoitoa tai markkinointia koskevien tietojen muuttuminen

Jos suunniteltu muutos toteutetaan kiellosta huolimatta tai jos on ilmennyt muu seikka, jonka takia vaihtoehtorahastojen hoitaja ei enää noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä asiaankuuluviin Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun mukaisiin toimenpiteisiin ja tarvittaessa kielletävä vaihtoehtorahastojen hoitaminen sekä osuuksien tarjoaminen kaikissa ETA-valtioissa.

6 §

Hoitoa, sijoituspalvelun tarjoamista tai markkinointia koskevien tietojen muuttuminen

Jos suunniteltu muutos toteutetaan kiellosta huolimatta tai jos on ilmennyt muu seikka, jonka takia vaihtoehtorahastojen hoitaja ei enää noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä asiaankuuluviin Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun mukaisiin toimenpiteisiin ja tarvittaessa kielletävä vaihtoehtorahastojen hoitaminen, omaisuudenhoito- ja liitännäispalvelujen tarjoaminen sekä osuuksien tarjoaminen kaikissa ETA-valtioissa.

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 7 luvun 8 §:n 2 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

11.

Laki**arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 19 §:n 4 momentti,
muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 luvun 16 § ja 21 §:n 2 momentti, 3 luvun 1 §:n 4 momentti ja 5 §:n 4 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 11 §:n 1 momentti sekä 8 luvun 1 §:n 3 momentti, ja
lisätään 6 lukuun uusi 8 §, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

3 §

3 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:
 1) *arvo-osuudella* sellaista arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä mainittua osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua muuta rahoitusvälinettä tai siihen rinnastettavaa oikeutta taikka muuta arvopaperia, joka on liitetty arvo-osuusjärjestelmään;

Tässä laissa tarkoitetaan:
 1) *arvo-osuudella* sellaista arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä mainittua osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua muuta rahoitusvälinettä tai siihen rinnastettavaa oikeutta taikka muuta arvopaperia, joka on liitetty arvo-osuusjärjestelmään;

2 luku

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**

16 §

16 §

*Henkilökohtaiset liiketoimet**Henkilökohtaiset liiketoimet*

Arvopaperikeskuksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään arvopaperikeskuksessa vaikuttavassa asemassa olevan henki-

Jos arvopaperikeskus tarjoaa EU:n arvopaperikeskusasetuksen 73 artiklassa tarkoitetulla tavalla sijoituspalvelua, sovelletaan ar-

Voimassa oleva laki

lön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriitä taikka jos kyseisellä henkilöllä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita tai selvitysosapuolia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Arvopaperikeskuksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten arvopaperikeskus on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja arvopaperikeskuksen sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin arvopaperikeskus on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Arvopaperikeskuksessa vaikuttavassa asemassa olevaan ja tämän henkilökohtaisiin liiketoimiin sovelletaan, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevasta ja tämän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

19 §

Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri

Arvopaperikeskuksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin arvopaperikeskus on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai arvopaperikeskuksen sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

21 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa lisäksi tarkempia määräyksiä 16 §:n 1 momentissa tarkoitetuista liiketoimista ja 2 momentissa tarkoite-

Ehdotus

vopaperikeskuksen johdon ja työntekijöiden henkilökohtaisiin liiketoimiin, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimivan johdon, työntekijöiden ja sidonnaisasiamiesten henkilökohtaisista liiketoimista.

19 §

Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri

(kumotaan 4 momentti)

21 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa lisäksi tarkempia määräyksiä 18 §:ssä tarkoitettun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 19 §:ssä

Voimassa oleva laki

tusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 18 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 19 §:ssä tarkoitetun arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 19 §:n 4 momentissa tarkoitettusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle sekä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä arvopaperikeskuksessa. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan ja mainitun pykälän 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

3 luku

Selvitysosapuoli ja tilinhoitaja

1 §

Selvitysosapuolen oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskus voi valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää selvitysosapuolen oikeudet myös muulle 2 momentin 2—4 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Valtiovarainministeriön määräämissä ehdoissa on edellytettävä, että hakijana oleva yhteisö toimittaa arvopaperikeskukselle niitä selvityksiä soveltuvin osin vastaavat selvitykset, jotka on sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n ja sen nojalla annetun valtiovarainministeriön asetuksen mukaan liitettävä sijoituspalveluyrityksen toimilupaa koskevaan hakemukseen.

5 §

Selvitys yhteisön sääntöjen vahvistaminen

Jos panttina olevaa omaisuutta koskeva 1 tai 2 momentissa tarkoitettu velvoite laiminlyödään, pantinhaltija saa selvityksen toteut-

Ehdotus

tarkoitettun arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 22 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä arvopaperikeskuksessa.

3 luku

Selvitysosapuoli ja tilinhoitaja

1 §

Selvitysosapuolen oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskus voi valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää selvitysosapuolen oikeudet myös muulle 2 momentin 2—4 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Valtiovarainministeriön määräämissä ehdoissa on edellytettävä, että hakijana oleva yhteisö toimittaa arvopaperikeskukselle niitä selvityksiä soveltuvin osin vastaavat selvitykset, jotka on sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n mukaan liitettävä sijoituspalveluyrityksen toimilupaa koskevaan hakemukseen.

5 §

Arvopaperikeskuksen ja selvitysosapuolen panttioikeus

Jos panttina olevaa omaisuutta koskeva 1 tai 2 momentissa tarkoitettu velvoite laiminlyödään, pantinhaltija saa selvityksen toteut-

Voimassa oleva laki

tamiseksi muuttaa panttiomaisuuden rahaksi. Jos panttina on säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi tai rahoitusväline, arvopaperi tai rahoitusväline voidaan muuttaa rahaksi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Rahaksi muuttamisessa voidaan myös muutoin poiketa pantinhaltijan oikeutta rajoittavista lainsäädännöksistä, jos poikkeaminen ei kohtuuttomasti vaaranna pantinomistajan, velallisen tai muiden velkojien etua. Rahaksimuuttamisoikeus on selvitysosapuolella myös, jos sijoituspalvelun tarjoaja, joka ei toimi selvitysosapuolena, jättää täyttämättä selvitetävästä kaupasta johtuvat velvoitteensa.

6 §

Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskuksen on myönnettävä tilinhoitajan oikeudet Suomen valtiolle, Suomen Pankille, toisen ETA-valtion keskuspankille, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitetulle pörssille, keskusvastapuolelle, ulkomaiselle arvopaperikeskukselle sekä sellaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja selvitysosapuolelle:

1) jonka suunnittelema toiminta täyttää toiminnan edellyttämät tekniset vaatimukset;

2) jonka voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin perustellusti katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa oikeudellista asiantuntemusta ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset;

3) jonka suunnittelema toiminta ei vaaranna arvo-osuusjärjestelmän ja arvo-osuusrekisterin luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa;

4) jonka osakepääoma, osuuspääoma tai muu vastaava pääoma on vähintään 730 000 euroa; ja

5) joka täyttää muut arvopaperikeskuksen säännöissä asetetut vaatimukset.

Ehdotus

tamiseksi muuttaa panttiomaisuuden rahaksi. Jos panttina on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitetulla kaupapaikalla kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi tai rahoitusväline, arvopaperi tai rahoitusväline voidaan muuttaa rahaksi kaupapaikalla. Rahaksi muuttamisessa voidaan myös muutoin poiketa pantinhaltijan oikeutta rajoittavista lainsäädännöksistä, jos poikkeaminen ei kohtuuttomasti vaaranna pantinomistajan, velallisen tai muiden velkojien etua. Rahaksimuuttamisoikeus on selvitysosapuolella myös, jos sijoituspalvelun tarjoaja, joka ei toimi selvitysosapuolena, jättää täyttämättä selvitetävästä kaupasta johtuvat velvoitteensa.

6 §

Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskuksen on myönnettävä tilinhoitajan oikeudet Suomen valtiolle, Suomen Pankille, toisen ETA-valtion keskuspankille, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille, keskusvastapuolelle, ulkomaiselle arvopaperikeskukselle sekä sellaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja selvitysosapuolelle:

1) jonka suunnittelema toiminta täyttää toiminnan edellyttämät tekniset vaatimukset;

2) jonka voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin perustellusti katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa oikeudellista asiantuntemusta ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset;

3) jonka suunnittelema toiminta ei vaaranna arvo-osuusjärjestelmän ja arvo-osuusrekisterin luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa;

4) jonka osakepääoma, osuuspääoma tai muu vastaava pääoma on vähintään 730 000 euroa; ja

5) joka täyttää muut arvopaperikeskuksen säännöissä asetetut vaatimukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan

Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan

Mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:ssä säädetään eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, 9 luvun 1 §:ssä sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään sekä 10 luvun 7 §:ssä toimeksiantojen käsittelystä, sovelletaan myös selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan.

Mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään henkilökohtaisista liiketoimista ja 9 §:ssä eturistiriitatilanteiden hallinnasta, 9 luvun 1 §:ssä sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään sekä 10 luvun 9 §:ssä toimeksiantojen käsittelystä, sovelletaan myös selvitysosapuoleen ja tilinhoitajaan.

6 luku

6 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet ja osuudet

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet ja osuudet

8 §

Yhtiöt, joiden osakkeella ei käydä kauppaa kauppapaikalla

Jos edellä 1 §:ssä tarkoitetun osakeyhtiön osakkeilla ei käydä kauppaa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitetulla kauppapaikalla, ei osakkeita saa liittää ulkomaiseen arvo-osuusjärjestelmään.

8 luku

8 luku

Erinäiset säännökset

Erinäiset säännökset

1 §

1 §

Salassapitovelvollisuus

Salassapitovelvollisuus.

Arvopaperikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa arvo-osuusjärjestelmästä tietoja sisäpiirin omistusta koskeviin rekistereihin ja sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n 3 momentissa tarkoitettujen vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden tekemistä henkilökohtaisista liiketoimista pidettäviin rekistereihin.

Arvopaperikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa arvo-osuusjärjestelmästä tietoja sisäpiirin omistusta koskeviin rekistereihin ja sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden tekemistä henkilökohtaisista liiketoimista pidettäviin rekistereihin.

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Tämän lain voimaan tullessa voimassa ol-
leen 2 luvun 16 §:n 2 momentin mukaista
vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei
tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.*

12.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 768/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

13.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 632/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Määritelmiä

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan laitoksella:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 350/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Omaisuu denhoitotili

Omaisuu denhoitotili

5 a §

5 a §

Omaisuu denhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitaja. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös sellaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä *sijoituspalveluna*, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 10 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Omaisuu denhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitaja. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös sellaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota *sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettua* rahoitusvälineiden säilyttämistä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

15.

Laki**arvopaperitileistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) 1 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 351/2017, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Mitä tässä laissa säädetään arvopaperista, sovelletaan arvopaperimarkkina-
 (746/2012) tarkoitettuun arvopaperiin ja so-
 veltuvin osin muuhun sijoituspalvelulain
 (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun ra-
 hoitusvälineeseen.

Mitä tässä laissa säädetään arvopaperista,
 sovelletaan arvopaperimarkkina-
 (746/2012) tarkoitettuun arvopaperiin ja so-
 veltuvin osin muuhun sijoituspalvelulain
 (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuun ra-
 hoitusvälineeseen.

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) säilyttäjällä sitä, joka harjoittaa säilyt-
 tämistä sijoituspalvelulain 2 luvun 1 §:n
 taikka 2 §:n 1 tai 4 momentin mukaisesti;

2) säilyttäjällä sijoituspalvelulain
 (747/2012) 2 luvun 1 §:n 1 momentissa taikka
 2 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettua yri-
 tystä, joka harjoittaa säilyttämistä laissa sal-
 littuna oheis- tai liitännäispalveluna, taikka
 arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991)
 5 a §:ssä tarkoitettua omaisuudenhoitotilin
 tilinhaltijaa;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 _____.

16.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 18 kohta ja 6 §:n 3 momentin 6 kohta, 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti, 12 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 luvun 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

18) *kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

18) *kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

6 §

6 §

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Viraston on tätä lakia soveltaessaan otettava huomioon muun ohessa laitoksen ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettun yrityksen:

Viraston on tätä lakia soveltaessaan otettava huomioon muun ohessa laitoksen ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettun yrityksen:

6) harjoittama sijoituspalvelulain 11 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen tarjoaminen.

6) harjoittama sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen tarjoaminen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**

6 §

6 §

*Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen**Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen*

Muunnettaessa velkoja osakkeiksi tai osuuksiksi 8 luvun nojalla tai luovutettaessa osakkeita tai osuuksia 9 luvun nojalla sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 lukua, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a—32 c §:ää, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Muunnettaessa velkoja osakkeiksi tai osuuksiksi 8 luvun nojalla tai luovutettaessa osakkeita tai osuuksia 9 luvun nojalla sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 lukua, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a—32 c §:ää, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Poiketen siitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa säädetään, virasto voi luovuttaa osakkeet ja osuudet tämän lain 8 ja 9 luvun säännösten nojalla ennen kuin Euroopan keskuspankki on tehnyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt sijoituspalvelulain 7 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan. Virastolla on kuitenkin yksinomainen oikeus käyttää osakkeisiin ja osuuksiin perustuvia oikeuksia siihen saakka, kunnes Euroopan keskuspankki on tehnyt mainitun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun luvan tai tehnyt päätöksen, kieltääkö se osakkeiden tai osuuk-sien luovutuksen taikka kun Finanssivalvon-nasta annetun lain 32 b §:n mukainen määrä-aika on päättynyt.

Poiketen siitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa säädetään, virasto voi luovuttaa osakkeet ja osuudet tämän lain 8 ja 9 luvun säännösten nojalla ennen kuin Euroopan keskuspankki on tehnyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt sijoituspalvelulain 6 a luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan. Virastolla on kuitenkin yksinomainen oikeus käyttää osakkeisiin ja osuuksiin perustuvia oikeuksia siihen saakka, kunnes Euroopan keskuspankki on tehnyt mainitun päätöksen tai Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun luvan tai tehnyt päätöksen, kieltääkö se osakkeiden tai osuuk-sien luovutuksen taikka kun Finanssivalvon-nasta annetun lain 32 b §:n mukainen määrä-aika on päättynyt.

12 luku

12 luku

Viraston toimivaltuudet**Viraston toimivaltuudet**

2 §

2 §

*Liitännäisvaltuudet**Liitännäisvaltuudet*

Virastolla on käyttäessään 8—11 luvussa säädetyjä kriisinratkaisuvaltuuksia oikeus:

Virastolla on käyttäessään 8—11 luvussa säädetyjä kriisinratkaisuvaltuuksia oikeus:

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

3) vaatia, että Finanssivalvonta keskeyttää kriisihallintoon asetetun laitoksen rahoitusvälineellä tapahtuvan kaupankäynnin tai lykkää rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineellä annetun lain (748/2012) 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetulle säännellylle markkinalle;

Ehdotus

3) vaatia, että Finanssivalvonta keskeyttää kriisihallintoon asetetun laitoksen rahoitusvälineellä tapahtuvan kaupankäynnin tai lykkää rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineellä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulle säännellylle markkinalle;

18 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

18 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

17.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 7 luvun 10 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Erinäiset säännökset

Erinäiset säännökset

10 §

10 §

*Hallinnollisten seuraamusten määrääminen
ja täytäntöönpano*

*Hallinnollisten seuraamusten määrääminen
ja täytäntöönpano*

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 _____ .

18.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 §:n 3 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 763/2012 ja 3 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 622/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

3 §

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidos sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys, vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä, sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 15 kohdassa tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidos sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys, vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

mukaisesti lasketulla tavalla;

Ehdotus

ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

19.

Laki

maksupalvelulain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 3 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa
179/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

20.

Laki

maksulaitoslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 3 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 180/2014,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sellaisten yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, jotka tarjoavat sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, ja 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyvät maksutapahtumat;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

21.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 16 kohta ja 4 §:n 16 kohdan a alakohta, sekä lisätään 9 luvun 4 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

Tätä lakia sovelletaan:

16) sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettua palvelua liike- tai ammattitoimintana tarjoavaan;

16) sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1—8 kohdassa tarkoitettua palvelua liike- tai ammattitoimintana tarjoavaan;

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *rahoituslaitoksella*:
a) sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

16) *rahoituslaitoksella*:
a) sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Erinäiset säännökset

Erinäiset säännökset

4 §

4 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

(uusi 4 mom.)

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan valitukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

22.

Laki**Kiinteistörahastolain 3 ja 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 3 §:n 1 momentin 4 kohta ja 19 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 766/2012 ja 19 § laissa 164/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Muut määritelmät**Muut määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) johdannaissopimuksella sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla, sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;

4) johdannaissopimuksella sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla, sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;

19 §

19 §

*Arvopaperimarkkinalain soveltaminen**Arvopaperimarkkinalain soveltaminen*

Kiinteistörahastoon ja sen osakkeenomistajaan sovelletaan arvopaperimarkkinalain 3—10 lukua, jollei tässä luvussa, 2 tai 11 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7, 12 ja 13 luvuissa tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvussa toisin säädetä.

Kiinteistörahastoon ja sen osakkeenomistajaan sovelletaan arvopaperimarkkinalain 3—10 lukua, jollei tässä luvussa, 2 tai 11 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7, 12 ja 13 luvuissa tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvussa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

23.

Laki**sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain (1183/2009) 6 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 767/2012, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §

6 §

*Säästövarojen sijoittaminen**Säästövarojen sijoittaminen*

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskoh-teista:

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskoh-teista:

2) arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu arvopaperi, joka on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena tai Euroopan talo-usalueen ulkopuolella niihin rinnastettavan kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkee-seenlaskija on velvollinen noudattamaan arvopaperimarkkinalain 3—10 luvun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun 2 §:n mukaista taikka niihin rinnas-tettavaa tiedonantovelvollisuutta;

2) arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu arvopaperi, joka on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena tai Euroopan talo-usalueen ulkopuolella niihin rinnastettavan kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkee-seenlaskija on velvollinen noudattamaan arvopaperimarkkinalain 3—10 luvun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:n mukaista taikka niihin rinnas-tettavaa tiedonantovelvollisuutta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

24.

Laki**tilintarkastuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 8 kohta, 6 luvun 9 §:n 5 momentti ja 9 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 622/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevalla yhteisöllä yhteisöä, jonka arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla;

8) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevalla yhteisöllä yhteisöä, jonka arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla;

6 luku

6 luku

Hyväksyminen ja rekisteröinti**Hyväksyminen ja rekisteröinti**

9 §

9 §

*Tilintarkastajarekisteri**Tilintarkastajarekisteri*

Rekisteriin merkitään tiedot myös sellaisesta muussa kuin ETA-valtiossa hyväksytystä ja rekisteröidystä tilintarkastajasta, joka antaa tilintarkastuskertomuksen muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn yhteisön tilinpäätöksestä tai konsernitilinpäätöksestä sekä toimintakertomuksesta, jos yhteisön arvopaperi on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa pörssissä. Rekisteröitävän on lisäksi täytettävä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät ammatti-

Rekisteriin merkitään tiedot myös sellaisesta muussa kuin ETA-valtiossa hyväksytystä ja rekisteröidystä tilintarkastajasta, joka antaa tilintarkastuskertomuksen muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn yhteisön tilinpäätöksestä tai konsernitilinpäätöksestä sekä toimintakertomuksesta, jos yhteisön arvopaperi on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettussa pörssissä. Rekisteröitävän on lisäksi täytettävä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädet-

Voimassa oleva laki

taitoa, tilintarkastusyhteisön hallintoa, tilintarkastuksen suorittamista ja tietojen julkistamista koskevat edellytykset. Rekisteröinti ei koske tilintarkastajaa sellaisessa yhteisössä, jonka arvopapereista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena on vain sellaisia muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään:

1) 50 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut ennen 31 päivää joulukuuta 2010; tai

2) 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut 31 päivänä joulukuuta 2010 tai sen jälkeen.

9 luku

Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö

3 §

Kansainvälinen valvontayhteistyö

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös valvonnan kannalta tarpeellisten asiakirjojen toimittamista muun kuin ETA-valtion valvojalle, joka kotimaassaan lain nojalla hoitaa vastaavia tehtäviä, jos:

1) asiakirjat liittyvät tilintarkastukseen sellaisessa yhteisössä, joka laatii konsernitilinpäätöksen kyseisessä valtiossa tai jonka arvopaperit on kyseisessä valtiossa otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa vastaavalla markkinalla ja jos kyseisen yhteisön kaupallisten etujen suojaaminen ei tämän johdosta vaarannu;

Ehdotus

tävät ammattitaitoa, tilintarkastusyhteisön hallintoa, tilintarkastuksen suorittamista ja tietojen julkistamista koskevat edellytykset. Rekisteröinti ei koske tilintarkastajaa sellaisessa yhteisössä, jonka arvopapereista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena on vain sellaisia muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään:

1) 50 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut ennen 31 päivää joulukuuta 2010; tai

2) 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, jos liikkeeseenlasku on tapahtunut 31 päivänä joulukuuta 2010 tai sen jälkeen.

9 luku

Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö

3 §

Kansainvälinen valvontayhteistyö

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös valvonnan kannalta tarpeellisten asiakirjojen toimittamista muun kuin ETA-valtion valvojalle, joka kotimaassaan lain nojalla hoitaa vastaavia tehtäviä, jos:

1) asiakirjat liittyvät tilintarkastukseen sellaisessa yhteisössä, joka laatii konsernitilinpäätöksen kyseisessä valtiossa tai jonka arvopaperit on kyseisessä valtiossa otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa vastaavalla markkinalla ja jos kyseisen yhteisön kaupallisten etujen suojaaminen ei tämän johdosta vaarannu;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki**verotusmenettelystä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 §:n 5 momentti ja 17 §:n 12 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 773/2012, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

15 §

15 §

*Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus**Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus*

Edellä 4 momentissa tarkoitettujen tiedonantovelvollisen on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot myös johdannaissopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, ja sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitettua ja muusta johdannaissopimuksesta sekä sopimuksen osapuolista.

Edellä 4 momentissa tarkoitettujen tiedonantovelvollisen on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot myös johdannaissopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, ja sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 3—9 kohdassa tarkoitettua ja muusta johdannaissopimuksesta sekä sopimuksen osapuolista.

17 §

17 §

*Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus**Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus*

Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin sii-

Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin sii-

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

tä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Ehdotus

tä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

26.

Laki

holhoustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 34 §:n 1 momentin 13 kohta, sellaisena
kuin se on laissa 184/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

a) varojen tallettamista Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen;

b) valtion, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan tai kuntayhtymän liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen hankkimista;

c) sellaisten arvopapereiden hankkimista, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa pörssissä, säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 9 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa sijoitusrahastolain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun 128 §:n 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

e) osuuksien hankkimista sellaisessa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettussa vaihtoehtorahastossa, jonka pääomasta on sen sääntöjen mukaan

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

a) varojen tallettamista Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen;

b) valtion, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan tai kuntayhtymän liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen hankkimista;

c) sellaisten arvopapereiden hankkimista, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa pörssissä, säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 9 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa sijoitusrahastolain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun 128 §:n 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

e) osuuksien hankkimista sellaisessa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettussa vaihtoehtorahastossa, jonka pääomasta on sen sääntöjen mukaan

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

aina vähintään kolme neljäsosaa sijoitettuna a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin talletuksiin, joukkovelkakirjoihin ja arvopapereihin ja jonka osuuksia voidaan mainitun lain 13 luvun mukaisesti tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille;

f) a—e alakohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin rinnastettavien oikeusministeriön asetuksella säädettävien rahoitusvälineiden hankkimista;

g) sellaisten osakkeiden tai osuuksien hankkimista, joiden tuottaman oikeuden pääasiallisena sisältönä on oikeus kotitaloudessa tavallisesti käytettävän hyödykkeen tai palvelun saamiseen, jos osuuteen ei liity henkilökohtaista vastuuta yhteisön veloista.

Ehdotus

aina vähintään kolme neljäsosaa sijoitettuna a, b ja c alakohdassa tarkoitettuihin talletuksiin, joukkovelkakirjoihin ja arvopapereihin ja jonka osuuksia voidaan mainitun lain 13 luvun mukaisesti tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille;

f) a—e alakohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin rinnastettavien oikeusministeriön asetuksella säädettävien rahoitusvälineiden hankkimista;

g) sellaisten osakkeiden tai osuuksien hankkimista, joiden tuottaman oikeuden pääasiallisena sisältönä on oikeus kotitaloudessa tavallisesti käytettävän hyödykkeen tai palvelun saamiseen, jos osuuteen ei liity henkilökohtaista vastuuta yhteisön veloista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

27.

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Kilpailu- ja valvonta-asiat

Markkinaoikeus käsittelee kilpailu- ja valvonta-asioina asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

7) *Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008);* (kumotaan 1 mom. 7 kohta)

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Markkinaoikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

28.

Laki**kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:n ja 7 a luvun 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 746/2010 ja 851/2016, uusi 3 momentti, sekä 7 a luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 851/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
7 luku	7 luku
Kuluttajaluotot	Kuluttajaluotot
9 §	9 §
<i>Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot</i>	<i>Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot</i>

(uusi 3 mom.)	<i>Jos luottosopimuksessa on tarkoitus viitata rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 3 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyyn vertailuarvoon, luotonantajan ja luotonvälittäjän on lisäksi annettava kuluttajalle erillisellä asiakirjalla tieto vertailuarvon ja sen hallinnoijan nimestä sekä vertailuarvon käytön mahdollisista vaikutuksista kuluttajaan.</i>
7 a luku	7 a luku
Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot	Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot
4 §	4 §
<i>Yleinen tiedonantovelvollisuus</i>	<i>Yleinen tiedonantovelvollisuus</i>

(uusi 2 mom.)	<i>Jos luotonantajan tai luotonvälittäjän tarjoamissa luotoissa viitataan rahoitusväli-</i>

HE 151/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

neissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 3 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltyyn vertailuarvoon, 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tulee sisältää myös vertailuarvon ja sen hallinnoijan nimi sekä vertailuarvon käytön mahdolliset vaikutukset kuluttajaan.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .*

29.

Laki

talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 9 § 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 616/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös 2 momentissa tarkoitettusta tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisöstä ja jäsenluottolaitoksista ja niiden tytäryrityksistä on laadittava yhdistelty osavuosikatsaus ja vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistelystä osavuosikatsauksesta niin kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:ssä säädetään.

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös 2 momentissa tarkoitettusta tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisöstä ja jäsenluottolaitoksista ja niiden tytäryrityksistä on laadittava yhdistelty *puolivuosikatsaus* ja vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistelystä puolivuosikatsauksesta niin kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .